

İltica ve Göç Mevzuatı

Bu kitap BMMYK Türkiye ve Türk İçişleri Bakanlığı'nın işbirliği ile İltica ve Göç Konulu Avrupa Birliği Eşleştirme Projesi kapsamında yayınlanmıştır.

İltica ve Göç Mevzuatı

*Bu kitap, BMMYK Türkiye ve Türk İçişleri Bakanlığı'nın işbirliği ile,
İltica ve Göç Konulu Avrupa Birliği Eşleştirme Projesi
kapsamında yayınlanmıştır*

Şubat 2005

İltica ve Göç Mevzuatı

ISBN-975-6964-05-7

Ankara Şubat 2005

EDITÖRLER KURULU:

Kadir Ay, Yabancılar, Hudut ve İltica Daire Başkan Yardımcısı, Emniyet Genel Müdürlüğü
Thomas vom Braucke, Katılım Öncesi Danışmanı, İltica ve Göç Konulu AB Eşleştirme Projesi
Işıl Tokcan, Avukat, Kıdemli Hukuk Danışmanı, BMMYK
Mustafa Öztürk, İltica, Göç ve Vatandaşlık Şube Müdürü, Emniyet Genel Müdürlüğü
Çiğdem Alp, Katılım Öncesi Danışman Yardımcısı, İltica ve Göç Konulu AB Eşleştirme Projesi

Türkçe Çeviriler Editörü:

Dr. Sanem Baykal, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Belge Toplama ve Hazırlık:

Alper Tarımcı, BMMYK Stajeri, ODTÜ Avrupa Çalışmaları Yüksek Lisans Öğrencisi

Çeviri:

Egemen Demircioğlu, egemendil Hizmetleri@ttnet.net.tr
Meltem Karatoprak, meltemkaratoprak@litteraceviri.net

Basımevi:

Başkent Matbaası-ANKARA

*Bu kitabın basımı Avrupa Komisyonu ile ortaklaşa finanse edilen
Üst Düzey Çalışma Grubu Projesi
kapsamında gerçekleştirilmiştir.*

İçindekiler

I-GİRİŞ.....	VI
1- Giriş.....	VI
2- AB Kurumları ve Organları.....	VII
3- AB’de Karar Alma Süreci.....	VIII
4- Avrupa Birliği’nin sığınmacılar ve göçmenler hakkındaki müktesebatının listesi	XII
II-TÜRK ULUSAL EYLEM PLANI.....	1
1- İçişleri Bakanı’ndan Mektup.....	2
2- Türk Ulusal Eylem Planı.....	4
III-ANTLAŞMALAR*.....	58
1- Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin 1951 Tarihli Sözleşme.....	59
2- Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin 1967 Protokolü.....	71
3- Amsterdam Antlaşması (İltica ve Göç ile ilgili hükümler)	74
a) Vize, Sığınma, Göç ve Kişilerin Serbest Dolaşımı ile ilgili diğer politikalar.....	74
b) Avrupa Topluluğu’nu kuran Antlaşma’ya ekli Protokoller.....	78
BMMYK’nın yorumları: ‘Amsterdam Antlaşması’.....	80
BMMYK’nın yorumları: ‘Amsterdam Antlaşması’.....	82
4- Avrupa Topluluğu’nu kuran Antlaşma’nın 73k maddesi hakkında Bildiri (Antlaşma’ya ekli Protokoller - Bildiri No: 17)	83
5- Avrupa Birliği Anayasası’nı oluşturan Antlaşma (Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı’nın da aralarında bulunduğu ilgili hükümler)	84
a) Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı.....	84
b) Özgürlük, Güvenlik ve Adalet Alanı.....	95
6- Madde 6 (1) ve 49, Avrupa Birliği Antlaşması’nın Birleştirilmiş Versiyonu’ndan alıntı.....	99
7- Madde 249, Avrupa Topluluğu’nu kuran Antlaşma’nın Birleştirilmiş Versiyonu’ndan alıntı... ..	99
IV-BAŞKANLIK SONUÇ BİLDİRİSİ KARARLARI.....	100
1- Tampere Başkanlık Sonuç Bildirisi Kararları.....	101
BMMYK’nın yorumları: ‘Tampere Başkanlık Sonuç Bildirisi Kararları’.....	105
BMMYK’nın yorumları: ‘Tampere Başkanlık Sonuç Bildirisi Kararları’.....	111
2- Seville Başkanlık Sonuç Bildirisi Kararları.....	115
3- Lahey Programı - Brüksel Başkanlık Sonuç Bildirisi Kararlarına Ek	119
BMMYK’nın yorumları: ‘Lahey Programı’.....	127
V-YÖNERGELER.....	129
1- Geçici Koruma, “Yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınma durumunda geçici koruma sağlamak için asgari standartlar hakkında ve Üye Devletler arasında bu tür insanları ülkeye kabul etmesi ve sonrasında bunun sonuçlarına katlanması çabalarında denge sağlayacak önlemler hakkında 20 Temmuz 2001 tarihli 2001/55/EC (AT) sayılı KONSEY YÖNERGESİ”	130
BMMYK’nın yorumları: ‘Geçici Koruma’.....	146
BMMYK’nın yorumları: ‘Geçici Koruma’.....	148
2- Ülkeye Kabul, “Sığınma isteyenlerin ülkeye kabulüne ilişkin asgari standartları belirleyen 27 Ocak 2003 tarihli 2003/9/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi”	149

* Burada AB Antlaşması çerçevesinde alıntılanmış olan hükümler hem Avrupa Topluluğu’nu kuran Antlaşma’dan hem de Avrupa Birliği Antlaşması’ndan maddeler içermektedir. Sığınma ve göç konuları her iki antlaşmada da ele alınmıştır; ancak Amsterdam Antlaşması ile sığınma ve göçe ilişkin alanların çoğu Avrupa Topluluğu’nu kuran Antlaşma’ya devredilmiştir. Örn. AB Birinci Sütunu olarak bilinen metin.

BMMYK'nın yorumları: 'Ülkeye Kabul'.....	161
3- Aile Birleştirme Hakkı, "2003/86/EC (AT) 22 Eylül 2003 tarihli aile birleştirme hakkıyla ilgili Konsey Yönergesi"	163
BMMYK'nın yorumları: 'Aile Birleştirme Hakkı'.....	175
4- Uzun Dönemli İkamet, "Uzun dönemli ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının durumu hakkında 25 Kasım 2003 tarihli 2003/109/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi"	178
BMMYK'nın yorumları: 'Uzun Dönemli İkamet'.....	194
BMMYK'nın yorumları: 'Kısa Süreli İkamet İzni'.....	196
5- Taşımacının Yükümlülüğü, "Konsey Yönergesi 2004/82/EC (AT) 29 Nisan 2004 Havayolu şirketlerinin yolcu bilgilerini verme Yükümlülüğü hakkında"	200
BMMYK'nın yorumları: 'Taşımacının Yükümlülüğü'.....	206
6- Nitelendirme, "Konsey Yönergesi 2004/83/EC (AT) Üçüncü ülke uyruklularının ya da vatansız kişilerin mülteci olarak ya da başka şekilde uluslararası korumaya muhtaç kişiler olarak nitelendirilmeleri ve statüleri ve sağlanacak korumanın içeriği için asgari standartlara ilişkin"	208
BMMYK'nın yorumları: 'Nitelendirme ve Usuller'.....	226
BMMYK'nın yorumları: 'Nitelendirme ve Usuller'.....	228
BMMYK'nın yorumları: 'Nitelendirme ve Usuller'.....	230
7- İnsan Ticareti Kurbanları, "Konsey Yönergesi 2004/81/EC (AT) 29 Nisan 2004 İnsan ticareti kurbanı veya yasadışı göçü kolaylaştıran bir fiilin faili olup ilgili yetkili makamlarla işbirliği yapan üçüncü ülke vatandaşlarına verilen ikamet izni hakkında"	232
8- Usuller, "Üye Devletlerde mülteci statüsünün verilmesi ve geri alınmasına dair asgari standartlara ilişkin Değiştirilmiş Konsey Yönergesi Önerisi"	240
VI-TÜZÜKLER.....	268
1- EURODAC.....	269
a) "Konsey Tüzüğü (AT) 2725/2000 11 Aralık 2000 Dublin Sözleşmesi'nin etkili uygulanması amacı ile parmak izi karşılaştırılması için "Eurodac"ın kullanılması ile ilgili"	269
b) "Konsey Tüzüğü (AT) 407/2002 28 Şubat 2002 Dublin Sözleşmesi'nin etkili bir şekilde uygulanması için parmak izlerinin karşılaştırılmasına yönelik Eurodac'ın oluşturulmasıyla ilgili (EC) (AT) 2725/2000 sayılı Tüzüğün uygulanması için bazı kuralları belirleyen"	285
BMMYK'nın yorumları: 'EURODAC'.....	289
2- DUBLIN II Yönetmeliği	290
a) "Konsey Tüzüğü (AT) 343/2003 18 Şubat 2003 Bir üçüncü ülke vatandaşının Üye Devletlerden birinde yaptığı sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesine ilişkin kriter ve mekanizmaların saptanması hakkında"	290
b) "Komisyon Tüzüğü (AT) NO 1560/2003 2 Eylül 2003 Bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından Üye Devletlerden birinde yapılmış bir sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesinin kriter ve mekanizmalarının belirlendiği (EC) (AT) 343/2003 sayılı Konsey Tüzüğü'nün uygulanmasına yönelik ayrıntılı kuralların belirlendiği"	306
BMMYK'nın yorumları: 'DUBLIN II Tüzüğü'.....	330
BMMYK'nın yorumları: 'DUBLIN II Tüzüğü'.....	334
BMMYK'nın yorumları: 'DUBLIN II Tüzüğü'.....	335
3- Vize Zorunluluğu, "Konsey Tüzüğü (EC) (AT) 539/2001 15 Mart 2001 Vatandaşları dış sınırlardan geçişte vize bulundurmak zorunda olan üçüncü ülkelerin ve vatandaşları bu zorunluluktan muaf olan üçüncü ülkelerin listelerini içeren"	337
VII-KARARLAR.....	346
1- Avrupa Mülteci Fonu 2000-2005, "Konsey Kararı (2000/596/EC (AT)) 28 Eylül 2000 Avrupa Mülteci Fonu'nu oluşturan"	347
BMMYK'nın yorumları: 'Avrupa Mülteci Fonu'.....	360
2- Vize Zorunluluğu, "Konsey Kararı (2002/463/EC) (AT) 13 Haziran 2002 Dış sınırlar, vizeler, sığınma ve göçmenlik alanlarında idari işbirliğine dair eylem programının kabulü (ARGO programı) hakkında"	362

IV

3- Avrupa Mülteci Fonu 2005-2010, “Konsey Kararı (2004/904/EC (AT)) 2 Aralık 2004 2005-2010 dönemi için Avrupa Mülteci Fonu’nu kuran”	370
VIII-GERİ KABUL ANLAŞMALARI.....	386
1- Geri Kabul Hükümleri, “Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi Başkanlığı’ndan Göçmenlik Çalışma Grubu (İhraç)’na ' 6098/99 sayılı Konsey Notu”	387
2- Geri Kabul Antlaşmaları, “İspanyol Delegasyonu’ndan Daimi Temsilciler Komitesi’ne 14528/02 sayılı Konsey Notu”	389
IX-YARARLI İNTERNET ADRESLERİ.....	393

Giriş

BMMYK 2001 yılında, Avrupa Komisyonu finansmanı ile, “*Uygulayıcılardan AB İltica Müktesebatına Yönelik Yorumlar*” başlıklı kitabı yayınlamıştı. O tarihteki iltica alanındaki AB müktesebatı hakkında bilgi içeren kitapla AB *müktesebatındaki* belli başlı unsurların Türkçe çevirisine ulaşmak mümkün olmuştur.

İltica ve göç hakkındaki AB müktesebatı 2001 yılından beri oldukça değişmiştir. Uzun süren müzakerelerin ardından, AB’ne Üye Devletler iltica ve göç alanındaki AB müktesebatını oluşturan bazı önemli belgeler benimsemiştir. Bu belgeler asgari uyumlaştırmayı, böylece üye devletlerin -ve AB’ne aday ülkelerinin- eğer isterlerse bu asgari standartların ötesine geçmelerini amaçlamaktadır. Bu hukuki belgeler, Amsterdam Antlaşmasının 1999’da yürürlüğe girmesinin ardından benimsenmiştir; bu da belgelerin AB işbirliğinin 1. sütunu kapsamında benimsendiği anlamına gelmektedir. Bu sebeple, söz konusu belgeler hükümetlerarası Avrupa Birliği hukukunun değil uluslararası Avrupa Toplulukları hukuku çerçevesinin bir parçasıdır. Bu da hukuki belgelerle, sadece AB’ye Üye Ülkelere değil sığınmacılar ve mülteciler gibi ülke topraklarında bulunan kişilere de hak ve yükümlülükler verilmesini gerektirmektedir.

Bu hukuki belgeler aynı zamanda Türkiye gibi AB’ne Aday Ülkeler için de önemlidir. Türkiye, AB üyeliği için müzakerelere başlama arifesindedir ve önümüzdeki yıllar içerisinde iltica ve göçe ilişkin AB Müktesebatı ile bir paralellik sağlamak üzere iddialı bir eylem planı benimsemiştir. Bu eylem planı, Türkiye-Danimarka-İngiltere konsorsiyumu tarafından uygulanan AB Eşleştirme Projesinin bir parçası olarak geliştirilmiş ve 1997’den beri kapasite geliştirme kapsamında Türk makamları ile yakın bir işbirliği içerisinde olan -BMMYK gibi Türkiye’de iltica ve göç konusunda kapasite geliştirme sahasındaki diğer aktörlerden de yararlanılmıştır.

Türkiye’deki iltica ve göç kapasitesinin geliştirilmesi açısından son derece önemli olan önümüzdeki günlerde, eylem planı ve AB Müktesebatındaki belli başlı hukuki belgeler hakkındaki bilginin yaygınlaştırılması amacıyla, BMMYK ve Eşleştirme projesinin tarafları, Avrupa Komisyonundan aldıkları finansman desteği ile, bu kitabı ortaklaşa yayınlamıştır.

Bu kitap, Türkiye’nin iltica ve göç alanındaki ulusal eylem planını, iltica ve göç alanındaki AB müktesebatının güncel listesini, (Kasım 2004’te Lahey’de benimsenen geleceğe yönelik AB işbirliği için beş yıllık plan da dahil olmak üzere) AB müktesebatının en önemli bölümlerinin çevirilerini ve AB genelinde, hem aday ülkelerde hem de diğer ülkelerde, üzerinde tartışılan BMMYK’nin bu belgeler hakkındaki yorumlarını içermektedir.*

Bu kitabın Türkiye’nin gelecekteki iltica ve göç sistemini şekillendirmesine yardımcı olacağını ve bu süreç içerisinde hiç şüphesiz ortaya çıkacak tartışmaların doğru çevirilere ve yorumlara dayandırılmasını sağlayacağını umuyoruz..

* Kitap aynı zamanda Emniyet Genel Müdürlüğü’nün (www.egm.gov.tr), BMMYK Türkiye Temsilciliği’nin (www.unhcr.org.tr), Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği’nin (www.deltur.cec.eu.int), Avrupa Birliği Genel Sekreterliği’nin (www.abgs.gov.tr), ve Dışişleri Bakanlığı’nin (www.mfa.gov.tr) internet sayfalarında bulunmaktadır.

AB Kurumları ve Organları

Avrupa Birliği Üye Devletleri, bazı yetkilerini ortak Avrupa kurumlarına devretmişlerdir. İnsanların günlük hayatını etkileyen birçok karar, Birlik'in farklı kurum ve organlarını bir araya getiren demokratik bir süreç vasıtasıyla bu çerçevede alınmaktadır.

Kurumlar üçgeni

Birlik'in üç ana karar alıcı kurumu vardır. Bunlar:

- **Avrupa Parlamentosu:** Avrupa vatandaşlarını temsil eder. Üyeleri, doğrudan seçimle iş başına gelirler.
- **Konsey:** Üye Devletleri temsil eder.
- **Avrupa Komisyonu:** Bir bütün olarak Birlik'in çıkarlarını savunmakla görevlidir.

'Kurumlar Üçgeni', Birlik'in bütününde geçerli olan politikaları tanımlar, yasaları (yönergeler, tüzükler ve kararlar) benimser. İlke olarak, Komisyon yeni Avrupa düzenlemeleri, mevzuatı teklif etmekten sorumlu iken, Parlamento ve Konsey bunların benimsenmesinden sorumludur.

Temel öneme sahip roller oynayan iki kurum daha vardır: Adalet Divanı, Topluluk kanunlarına uyulmasını sağlar; Sayıştay, AB faaliyetlerinin mali kaynaklarını denetler. Bu kurumları destekleyen Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi ve Bölgeler Komitesi, danışma organları olarak çalışırlar. Topluluk'un yetki alanında olan bir takım alanlarda yeni kurallar benimsenmeden önce bu komitelere danışılması zorunludur.

Mali organlar

Mali alanda faaliyet gösteren üç AB organı vardır:

- Avrupa Merkez Bankası, Avrupa para politikasından sorumludur.
- Avrupa Yatırım Bankası, AB yatırım projelerinin yönetilmesinden sorumludur.
- Avrupa Yatırım Fonu, küçük ve orta boy işletmelere yardımcı olmak için teminatlar verir ve risk sermayesi girişimlerine katkıda bulunur.

Diğer uzmanlaşmış organlar

Topluluk'un üç ana direğiyle ilgili teknik, bilimsel veya yönetime ilişkin görevler yürüten bir takım bağımsız Topluluk organları da vardır.

Toplam 15 uzmanlaşmış ajans (bunlara 'Topluluk ajansları' denir), birinci sütunla ilgili Topluluk yetkilerinin yönetimini paylaşırlar.

Güvenlik Araştırmaları Avrupa Birliği Enstitüsü ve Avrupa Birliği Uydu Merkezi, ortak dış politika ve güvenlik politikası (ikinci sütun) ile ilgili belirli görevler yerine getirirler.

Son olarak, Europol ve Eurojust, cezai konularda (üçüncü sütun) polis ve adli işbirliğinin eşgüdümünün sağlanmasına yardımcı olurlar.

Avrupa Ombudsmanı, AB vatandaşlarını ve işletmelerini, idari hatalardan kaynaklanan tehlikelere karşı korur.

Avrupa Veri Koruma Gözetmeni, Topluluk kurumlarının ve organlarının şahıslarla ilgili kişisel bilgileri işlerken kişilerin mahremiyet haklarına saygı göstermelerini sağlar.

Avrupa Toplulukları Resmi Yayınlar Ofisi, AB ve onun faaliyetleri hakkında bilgiler yayınlar, basar ve dağıtır.

Avrupa Personel Seçme Ofisi, AB kurumlarının ve başka organların personelini işe alır.

Karar Alma Süreci

Avrupa Birliği içinde karar alma süreci, son on yıllarda sürekli gelişim göstermiş karmaşık bir mekanizmadır. Karar alma sürecinde bir dizi kurum yer alır. Bunlardan en önemlileri, Avrupa Komisyonu, Konsey ve Avrupa Parlamentosu'dur.

Komisyon, hemen hemen bütün durumlarda, tartışma için yasa önerileri getirme konusunda inisiyatife ve tekel yetkiye sahiptir. Her ikisi de yasama yetkilerine sahip olan Konsey ve Avrupa Parlamentosu, bu amaçla belirlenmiş prosedürlerden birine göre öneriyi benimsemekten sorumludurlar.

Konsey ve Avrupa Parlamentosu, belirli kurallara göre kendi kararlarını alır, karar alma sürecinde kendilerini müştereken içeren karar alma prosedürüne göre değişen farklı roller oynarlar.

Başlıca üç karar alma prosedürü şunlardır:

- Danışma prosedürü
- Ortak karar prosedürü
- Onay ya da uygun görüş prosedürü

Bunun yanı sıra, Konsey ve Avrupa Parlamentosu kendi iç karar alma prosedürlerini izlerler.

Danışma prosedürü

Danışma prosedüründe, Komisyon Konsey'e bir öneri sunar. Konsey, bunun üzerine, Avrupa Parlamentosu'na danışır. Konsey, Parlamento'nun görüşü kendisini bağlamasa da, yine de, belli bir takım durumlarda parlamentoya danışmak zorundadır. Bunun yapılmaması halinde, öneri hukuken bağlayıcı hale gelemmez.

Danışma prosedürünün kapsamında yer alan alanlar şunlardır:

- Cezai konularda polis ve adli makamların işbirliği
- Antlaşmaların gözden geçirilmesi
- Cinsiyet, ırk veya etnik köken, din, siyasi inanışlar, sakatlık, yaş veya cinsel yönelime dayalı ayrımcılık
- Avrupa vatandaşlığı
- Tarım
- Yasal göçmenlik ve kişilerin serbest hareketiyle bağlantılı diğer politikalar
- Ulaştırma (bazı bölgelerde kayda değer bir etkisi olabildiği zaman)
- Rekabet hukuku
- Vergi hükümleri
- Ekonomik politika
- 'Daha yakın işbirliği'; yani, bir grup Üye Devlet'in, henüz diğer Üye Devletler onlara katılmayı istemese bile, belirli bir alanda işbirliği yapmalarına yetki veren araç.

Örneğin vergilendirme gibi bazı alanlarda, Konsey'in kararının oybirliğiyle alınması zorunludur.

VIII

Ortak karar prosedürü

Bu prosedürde, Konsey, yasama yetkilerini Avrupa Parlamentosu ile paylaşır. Her iki kurum da öneriyi görüşür ve bir veya birkaç kez tartışır. Anlaşmaya varılamazsa, öneri bir uzlaştırma komitesine sunulur. Son yıllarda, Konsey'in yasama yetkileri genişletilmiş, ortak karar prosedürü böylece gittikçe artan sayıda alanda uygulanır hale gelmiştir. Dolayısıyla, ortak karar prosedürü, tek yasama prosedürü olmasa bile, olağan yasama prosedürü haline gelmiştir.

Ortak karar prosedürüne tabi olan alanlar şunlardır:

- Uyrukluğa dayalı ayrımcılığın önlenmesi
- Hareket ve ikamet etme özgürlüğü
- İşgücünün serbest dolaşımı
- Göçmen işgücünün sosyal güvenliği
- Yerleşme özgürlüğü
- Ulaştırma
- İç Pazar
- İstihdam
- Gümrük işbirliği
- Toplum dışında kalmayla mücadele
- Fırsat ve muamele eşitliği
- Avrupa Sosyal Fonu ile ilgili kararların hayata geçirilmesi
- Eğitim
- Mesleki eğitim
- Kültür
- Sağlık
- Tüketicilerin korunması
- Trans-Avrupa ağları
- Avrupa Bölgesel Gelişim Fonu kararlarının icrası
- Araştırma
- Çevre
- Şeffaflık
- Yolsuzluğun önlenmesi ve yasal takibi
- İstatistikler
- Veri koruma hakkında bir danışma organının kurulması
- Vizeler, sığınma ve yasadışı göçmenlik (en geç 1 Nisan 2005)

Onay ya da uygun görüş prosedürü

Belirli durumlarda geçerli olan onay ya da uygun görüş prosedüründe, Konsey, sadece Avrupa Parlamentosu'nun açık onayıyla karar alabilir.

Onay ya da uygun görüş prosedürüne tabi olan alanlar şunlardır:

- Avrupa Merkez Bankası'nın belirli görevleri
- Avrupa Merkez Bankaları Sistemi'nin veya Avrupa Merkez Bankası'nın tüzüklerinin değiştirilmesi
- Yapısal fonlar ve Uyum Fonu

- Avrupa Parlamentosu seçimleri için tek tip seçim prosedürü
- Bazı uluslararası anlaşmalar
- Birlik'e yeni Üye Devletlerin katılması
- AB Antlaşması'nın 7'inci maddesi kapsamında temel hakların ciddi ve sürekli biçimde ihlali nedeniyle bir Üye Devlet'e uygulanan yaptırımlar

Konsey içinde karar alma

Konsey içinde karar alınmasında uygulanan üç prosedürü vardır:

1. **Oy çokluğu:** Konsey, oyların yarısı artı bir (yarısından bir fazla) oyla karar alır. Bu prosedür, usule ilişkin meselelerde ve tartışmalı olmayan konularda uygulanır.
2. **Nitelikli oy çokluğu (nitelikli çoğunluk):** Öneri, belirli bir asgari oy sayısı sağlanırsa kabul edilir. Her ülke, nüfusuyla orantılı sayıda oya sahiptir. 1 Mayıs 2004'te 10 yeni üyenin kabul edilmesinden sonra, oy ağırlıkları anahtarı değiştirilmiştir. Nitelikli oy çokluğu (nitelikli çoğunluk) prosedürü en çok kullanılan prosedürdür ve özellikle iç pazar, mevzuat uyumlaştırılması, çevre, kültür ve sağlık konularında uygulanır.
3. **Oybirliği:** Bu usule göre ancak oybirliğiyle karar alınabilir. Dolayısıyla, her Üye Devlet veto hakkına sahiptir. Her ne kadar nitelikli çoğunlukla karar alma gittikçe daha çok kullanılır hale gelmekteyse de, dış politika, savunma, doğrudan ve dolaylı vergiler, sosyal güvenlik ve Birlik'in genişlemesiyle ilgili konular gibi bazı hassas alanlarda hala oybirliği gerekmektedir.

1 Kasım 2004'ten bu yana Konsey içindeki oy ağırlıkları:

Fransa 29	Yunanistan 12	Slovakya 7
Almanya 29	Macaristan 12	Kıbrıs 4
İtalya 29	Portekiz 12	Estonya 4
İngiltere 29	Avusturya 10	Letonya 4
Polonya 27	İsveç 10	Lüksemburg 4
İspanya 27	Danimarka 7	Slovenya 4
Hollanda 13	Finlandiya 7	Malta 3
Belçika 12	İrlanda 7	
Çek Cumhuriyeti 12	Litvanya 7	

Toplam 321

Gerekli nitelikli çoğunluk: 232

Avrupa Parlamentosu içinde karar alma

Yasama bakımından, Avrupa Parlamentosu'nun çalışması genel olarak şöyle düzenlenmiştir:

- Avrupa Komisyonu Parlamento'ya yasama önerisini sunar. İlgili alanda yetkili olan parlamento komitesinden bir rapor hazırlaması ve bir raportör tayin etmesi istenir. Bir veya daha fazla parlamento komitesinden görüş bildirmeleri istenebilir. Komitelerin görüşleri benimsenir ve yetkili komiteye iletilir.
- Avrupa Parlamentosu Üyeleri -ve görüş bildirmeleri istenmiş komiteler-, raportör tarafından kaleme alınmış taslak rapora değişiklikler önerebilirler.. Daha sonra rapor, icabında değişiklikler yapılmış olarak, o alanda yetkili olan komite tarafından benimsenir.

X

- Rapor, Parlamento içindeki siyasi gruplar tarafından siyasi yönelimleri çerçevesinde incelenir.
- Daha sonra rapor genel kurulda tartışılır. O alanda yetkili olan komite, siyasi gruplar veya belirli sayıda Avrupa Parlamentosu Üyesi tarafından tartışılmak üzere ortaya atılan değişiklik önerileri bu aşamada gündeme getirilebilir. Parlamento'nun tutumu, oylamayla belirlenir.

Avrupa Birliği'nin sığınmacılar ve göçmenler hakkındaki müktesebatının listesi

Mevcut AB müktesebatı:

- 2002/463/EC (AT): 13 Haziran 2002 tarihli, dış sınırlar, vizeler, sığınma ve göç alanlarında idari işbirliğine yönelik bir eylem planının benimsendiği Konsey Kararı (ARGO programı) O.J. (R.G.)L 161, 19.06.2002, sayfa 11
- Göç ve sığınma alanında üçüncü ülkelere mali ve teknik yardım yapılmasına yönelik bir program hakkında 10 Mart 2004 tarihli 491/2004 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü (Aeneas) OJ (R.G.) L 080 18.03.2004 sayfa 1

Göç:

- Üçüncü ülke vatandaşlarının çalışma amaçlı olarak Üye Devletlerin topraklarına kabulünün sınırlanması hakkında 20 Haziran 1994 tarihli Konsey İlke Kararı, O.J. (R.G.) C 274, 19.09.1996, sayfa 3
- Yasadışı göç ve yasadışı çalışmayla mücadele ve ilgili denetim araçlarını iyileştirme araçlarının uyumlaştırılması hakkında 22 Aralık 1995 tarihli Konsey Tavsiyesi, O.J. (R.G.) C 5, 10.01.1996, sayfa 1
- Sonradan değiştirilmiş haliyle, üçüncü ülke vatandaşlarının kabul edilmesiyle ilgili olarak hali hazırda benimsenmiş olan araçların uygulanmasının denetlenmesi hakkında 22 Aralık 1995 tarihli Konsey Kararı, O.J. (R.G.) C 11 16.01.1996, sayfa 1.
- Üçüncü ülke vatandaşlarının yasadışı olarak istihdam edilmesiyle mücadele hakkında 27 Eylül 1996 tarihli Konsey Tavsiyesi, O.J. (R.G.) C 304, 14.10.1996, sayfa 1
- Refakatinde kimse bulunmayan üçüncü ülke vatandaşı reşit olmayan kişiler hakkında 26 Haziran 1997 tarihli 97/C 221/03 sayılı Konsey İlke Kararı: 19 Temmuz 1997 tarihli OJ (R.G.) N° C 221, sayfa 23 ila 27;
- Düzmece evliliklerle mücadele hakkında benimsenecek olan tedbirler hakkında 4 Aralık 1997 tarihli Konsey İlke Kararı: 16 Aralık 1997 tarihli OJ (R.G.) N° C 328;
- Bir Üye Ülke ile bir üçüncü ülke arasında iki taraflı geri kabul sözleşmesi örneği ile ilgili 30 Kasım 1994 tarihli Konsey Tavsiyesi: 19 Eylül 1996 tarihli OJ (R.G.) N° C 274, sayfa 20 ila 24;
- Geri Kabul sözleşmelerinin uygulanması hakkında protokoller tanzim edilirken izlenecek yol gösterici ilkeler hakkında 24 Temmuz 1995 tarihli Konsey Tavsiyesi: 19 Eylül 1996 tarihli OJ (R.G.) N° C 274, sayfa 25;
- 97/11/JHA: İkamet izinleri için tek tip bir biçimle ilgili olarak Avrupa Birliği Antlaşması Madde K.3'e istinaden Konsey tarafından benimsenen 16 Aralık 1996 tarihli Ortak Eylem
- 14 Haziran 1985 tarihli Schengen Sözleşmesi'ni hayata geçiren Konvansiyon'un 26'ncı maddesinin hükümlerini tamamlayan 28 Haziran 2001 tarihli 2001/51/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi; Resmi Gazete L 187, 10/07/2001 Sayfa 0045 - 0046
- Avrupa Birliği'nde yasadışı göçle ve insan ticaretiyle mücadeleye yönelik kapsamlı bir plan için öneri, 14 Haziran 2002 tarihli OJ (R.G.) C 142, sayfa 23.
- İstihdam ve meslek konularında eşit muamele için genel bir çerçeve öngören 2000/78/EC (AT) sayılı Konsey yönergesi
- Irk veya etnik kökene bakılmaksızın kişiler arasında eşit muamele ilkesini hayata geçiren 2000/43/EC (AT) sayılı Konsey yönergesi

- 8 Mayıs 2003 tarihli Konsey Sonuç Bildirisi (insan ticaretinin önlenmesi ve insan ticaretiyle mücadele hakkındaki Brüksel Beyannamesi), 12 Haziran 2003 sayılı OJ (R.G.) C 137, sayfa 1.
- Üçüncü ülke vatandaşlarının ihracı hakkında kararların karşılıklı olarak tanınması hakkında 28 Mayıs 2001 tarihli 2001/40/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi;
- İnsan ticaretiyle mücadele hakkında 19 Temmuz 2002 tarihli Konsey Çerçeve Kararı (2002/629/JHA), 01.08.2002 tarihli OJ (R.G.) L 203, sayfa 1.
- Üçüncü ülke vatandaşlarının ikamet izinleri için tek tip bir biçimin belirlendiği 13 Haziran 2002 tarihli (EC) (AT) No 1030/2002 sayılı Konsey Tüzüğü, O.J. (R.G.) L 157, 15/06/2002, sayfa 1
- Ailelerin birleştirilmesi hakkı hakkında 22 Eylül 2003 tarihli 2003/86/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi, O.J. (R.G.) L 251, 03.10.2003, sayfa 12
- Uzun dönemli ikamet eden kişi niteliğindeki üçüncü ülke vatandaşlarının statüsü ile ilgili 25 Kasım 2003 tarihli 2003/109/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi
- İzinsiz girişi, transit geçişi ve ikametini kolaylaştıran fiilleri önlemeye yönelik cezai çerçevenin güçlendirilmesi hakkında 28 Kasım 2002 tarihli Konsey Çerçeve Kararı, 5 Aralık 2002 tarihli OJ (R.G.) L 328, sayfa 1.
- İzinsiz girişi, transit geçişi ve ikametini kolaylaştırmanın tanımlandığı 28 Kasım 2002 tarihli 2002/90/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi, 5 Aralık 2002 tarihli OJ (R.G.) L 328, sayfa 4
- Havayoluyla sınır dışı etme amaçlı transit geçiş durumlarında yardım hakkında 2003/110/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi.
- Üçüncü ülke vatandaşlarının ihracı hakkında kararların karşılıklı tanınması hakkında 2001/40/EC (AT) sayılı Yönerge'nin uygulanmasından kaynaklanan mali dengesizliklerin telafi edilmesi ile ilgili kriterlerin ve pratik düzenlemelerin belirlendiği 23 Şubat 2004 tarihli Konsey kararı 2004/191/EC (AT)
- Göçmenlik irtibat yetkilileri ağı kurulması hakkında 377/2004 sayılı Konsey Tüzüğü OJ (R.G.) L 064 02.03.2004, sayfa 1
- Yasadışı göçü kolaylaştırma fiillerinin veya insan ticaretinin mağduru olup ilgili yetkili makamlarla işbirliği yapan kişilere verilen kısa dönemli ikamet izinleri hakkında 29 Nisan 2004 tarihli 2003/81/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi OJ (R.G.) L 261 06.08.2004 sayfa 19
- Münferit sınır dışı etme emirlerinin konusu olan üçüncü ülke vatandaşlarının iki veya daha fazla Üye Devlet'in topraklarından ihracı için müşterek uçuşların organize edilmesi hakkında 29.04.04 tarihli 2004/573/EC (AT) OJ (R.G.) sayılı Konsey Kararı OJ L 261 06.08.04 sayfa 28
- Havayolu şirketlerinin yolcu bilgilerini verme yükümlülüğü hakkındaki 29 Nisan 2004 tarihli 2004/82/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi (OJ (R.G.) L 261 06.08.2004 sayfa 24)

Sığınma:

- Bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından Üye Devletlerden birinde yapılmış bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesine yönelik kriter ve mekanizmaların belirlendiği 18 Şubat 2003 tarihli (EC) 343/2003 sayılı Konsey Tüzüğü (Dublin II)
- Bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından Üye Devletlerden birinde yapılmış bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesine yönelik kriter ve mekanizmaların belirlendiği 18 Şubat 2003 tarihli (EC) (AT) 343/2003 sayılı Konsey

- Tüzüğü'nün uygulanması için ayrıntılı kuralların belirlendiği 2 Eylül 2003 tarihli (EC) (AT) 1560/2003 sayılı Komisyon Tüzüğü, O.J. (R.G.) L 222, 05.09.2003, sayfa 3.
- Dublin Konvansiyonu'nun etkili bir şekilde uygulanması için parmak izlerinin karşılaştırılmasına yönelik 'Eurodac'ın kurulmasıyla ilgili 11 Aralık 2000 tarihli (EC) (AT) 2725/2000 sayılı Konsey Tüzüğü.
 - Dublin Konvansiyonu'nun etkili bir şekilde uygulanması için parmak izlerinin karşılaştırılmasına yönelik 'Eurodac'ın kurulmasıyla ilgili 11 Aralık 2000 tarihli (EC) (AT) 2725/2000 sayılı Konsey Tüzüğü'nün hayata geçirilmesine yönelik bazı kuralların belirlendiği 28 Şubat 2002 tarihli (EC) (AT) 407/2002 sayılı Konsey Tüzüğü, O.J. (R.G.) L 062, 05.03.2003, sayfa 1.
 - Ev sahibi üçüncü ülkelerle ilgili meselelere uyumlaştırılmış bir yaklaşım hakkında İlke Kararı 30 Kasım ve 1 Aralık 1992
 - Güvenli üçüncü ülkelere ilişkin Konsey Beyanı. 28 Kasım 2002 15067/02 Asile 76
 - Genel olarak ciddi bir zulüm riski bulunmayan ülkeler hakkında sonuçlar, 30 Kasım ve 1 Aralık 1992.
 - Açıkça temelsiz olan sığınma başvuruları hakkında İlke Kararı, 30 Kasım ve 1 Aralık 1992.
 - Sığınma prosedürleri için asgari teminatlar hakkında 20 Haziran 1995 tarihli Konsey İlke Kararı, O.J. (R.G.) C 274, 19.09.1996, sayfa 13.
 - Amsterdam Antlaşması: Amsterdam Antlaşması'ndan Avrupa Birliği'nin Üye Ülkeleri'nin vatandaşları için sığınma hakkında protokol, O.J. (R.G.) C 340, 10.11.1997.
 - 2000/596/EC (AT): Bir Avrupa Mülteci Fonu kuran 28 Eylül 2000 tarihli Konsey Kararı.
 - 2001/275/EC (AT): Hangi durumlarda harcama yapılabileceği ve Avrupa Mülteci Fonu tarafından müştereken finanse edilen eylemler bağlamında uygulama hakkında raporlarla ilgili olarak 2000/596/EC (AT) sayılı Konsey Kararı'nın uygulanması için ayrıntılı kuralların belirlendiği 20 Mart 2001 tarihli Komisyon Kararı (C(2001) 736 belge numarası ile tebliğ edilmiştir).
 - Yerinden sürülmüş kişilerin kitle halinde Avrupa Birliği topraklarına akımı halinde geçici koruma sağlamak için asgari standartlar ve böyle kişilerin kabul edilmesi ve bunun sonucunda ortaya çıkan külfetler konusunda farklı Üye Devletlerin gösterdiği çabalar arasındaki dengenin iyileştirilmesine yönelik tedbirler hakkında 20 Temmuz 2001 tarihli 2001/55/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi.
 - 2002/307/EC (AT): Avrupa Mülteci Fonu tarafından müştereken finanse edilen eylemler bağlamında mali düzeltmeler yapılmasına yönelik yönetim ve kontrol sistemleri ve prosedürleriyle ilgili olarak 2000/596/EC (AT) sayılı Konsey Kararı'nın uygulanması için ayrıntılı kuralların belirlendiği 18 Aralık 2001 tarihli Komisyon Kararı (C(2001) 4372 belge numarası ile tebliğ edilmiştir.)
 - Sığınma isteyenlerin kabul edilmesi için asgari standartların belirlendiği 27 Ocak 2003 tarihli 2003/9/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi.
 - Üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci veya mülteci olmasa bile uluslararası korumaya muhtaç kişiler olarak nitelenmesi ve statüsü için asgari standartlar hakkında 2004/83/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi. O.J. L 304/12 sayfa 12.

Gelecekteki AB müktesebatı:

Göçmenlik:

- Üçüncü ülke vatandaşlarının ücretli çalışma veya serbest meslek sahibi olarak ekonomik faaliyetlerde bulunma amaçlı olarak giriş yapma ve ikamet etme koşulları hakkında bir Konsey Yönergesi için öneri COM/2001/0386 final -CNS 2001/0154

(üçüncü ülke vatandaşlarının Üye Devlet topraklarına çalışma amaçlı olarak kabul edilmesinin sınırlanması hakkındaki 20 Haziran 1994 tarihli yukarıda bahsi geçen Konsey Tüzüğü'ne gönderme yapılmıştır O.J. (R.G.) C 274, 19.09.1996, sayfa 3).

· Üçüncü ülke vatandaşlarının Üye Devlet topraklarında üç ayı aşmayan süreler boyunca seyahat özgürlüğüne sahip olmalarının koşullarıyla ilgili, özel bir seyahat iznini yürürlüğe sokan ve altı ayı aşmayan süreler boyunca giriş yapma ve yer değiştirme şartlarını belirleyen bir Konsey Yönergesi için Öneri COM/2001/0388 final -CNS 2001/0155

· Üçüncü ülke vatandaşlarının öğrenim, mesleki eğitim veya gönüllü hizmet amaçlı olarak giriş yapma ve ikamet etme koşulları hakkında bir Konsey Yönergesi için Öneri COM/2002/0548 final - CNS 2002/0242.

· Üye Devletlerin Göçmenlik Yönetim Servisleri için güvenli bir web tabanlı Bilgi ve Eşgüdüm Ağı yönünde bir Konsey Kararı için Öneri, COM/2003/0727 final -CNS 2003/284.

Sığınma

· Üye Devletlerdeki mülteci statüsünün verilmesi ve geri alınması prosedürleri için asgari standartlar hakkında Konsey Yönergesi (ASILE 33 30.04.04.)

II - ULUSAL EYLEM PLANI

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

17 OCAK 2005

Sayı: B.05.1.EGM.0.13.03.02.
71810-12/Gnl.AB (Twinning D.)
Konu: İltica ve Göç Ulusal Eylem Planı.

AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: a) 24 Temmuz 2003 tarih ve 25178 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.
b) 23.12.2004 tarih ve B.05.1.EGM.0.13.03.02.AB.D.3-35038-226526 sayılı yazımız.

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü
17 Ocak 2005

Sayı : B.05.EGM.0.13.03.02.
71810-12/Gnl.AB(Twinning D.)
Konu : İltica ve Göç Ulusal Eylem Planı.

17-60-18753

AVRUPA BİRLİĞİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi : a) 24 Temmuz 2003 tarih ve 25178 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.
b) 23.12.2004 tarih ve B.05.1.EGM.0.13.03.02.AB.D.3-35038-226526 sayılı yazımız.

Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye I. ve II. Ulusal Programı ile "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar" ilgi (a)'da kayıtlı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilerek AB uyum çalışmalarına başlanmıştır.

AB uyum çalışmaları kapsamında, 08.03.2004 tarihinde "Danimarka - İngiltere İkonosiyumu ile "TR02-JH-03: Türkiye'nin Göç ve İltica Stratejisinin Uygulanması İçin Bir Eylem Planı Geliştirilmesine Destek Sağlamak" isimli Twinning (Eşleştirme) Projesinin uygulanmasına başlanmıştır.

Proje çerçevesinde yer alan faaliyetler süresince, ilgili tüm bakanlık kurum, kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşları ve Sivil Toplum Örgütleri ile birlikte, Türkiye'nin iltica, göç ve yabancılarla ilişkin mevcut kurumsal yapı ve yasal mevzuatı ve sisteminin AB Müktesebatına uygunluğu üzerinde değerlendirilmeleri yapılarak boşluk analizi çalışmalarını gerçekleştirilmiş ve elde edilen bulgular tavsiyeler haline dönüştürülmüştür.

Önerilen tavsiyelerin Eylem Planına dönüştürülebilmesi için 02.11.2004 tarihinden itibaren ilgili Bakanlık, Kurum ve Kuruluşların yetkililerinden oluşan bir "İltica-Göç Eylem Planı Görev Gücü" kurulmuş ve görev gücü tarafından 2004 yılı Kasım ve Aralık aylarında gerçekleştirilen çalışmaların sonucunda "Türkiye'nin İltica ve Göç Eylem Planı" taslağı hazırlanmış, hazırlanan Eylem Planı Taslağı, ilgi (b)'de kayıtlı yazımızla görev gücünde yer alan Bakanlık, Kurum ve Kuruluşların yanı sıra AB Komisyonuna yazılı görüşleri alınması için gönderilmiş ve anılan görüşler doğrultusunda Eylem Planı'na son şekli verilmiştir.

İltica ve Göç Eylem Planı, Avrupa Birliği'ne katılım müzakereleri süresince, Türkiye'nin iltica, göç ve yabancılar mevzuatının ve sisteminin AB müktesebatı ve sistemleri ile uyumlu hale getirilmesi için uygulanması sürecinde yürürlüğe konması gereken yasal düzenlemeleri, idari yapıları ve fiziki altyapısını tamamlanması için gereken yatırımların gerçekleştirilmesi ve alınması gereken tedbirler çerçevesindedir.

"Türkiye'nin İltica ve Göç Eylem Planı" uygulaması gerçekleştirilmesi için EK'te gönderilmiş olup, gereken teyazıların tamamlanması hususunda görüşün rica olunur.

M. Aksoy
İçişleri Bakanı

EK: İltica ve Göç Eylem Planı ve Eylem Planı Analitik Tablosu.

Tel: 0312 412 20 00 / 20 01 / 20 02 / 20 03 / 20 04 / 20 05 / 20 06 / 20 07 / 20 08 / 20 09 / 20 10 / 20 11 / 20 12
Faks: 0312 412 20 00 / 20 01 / 20 02 / 20 03 / 20 04 / 20 05 / 20 06 / 20 07 / 20 08 / 20 09 / 20 10 / 20 11 / 20 12
E-posta: iletica@goc.ikb.gov.tr

Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye I. ve II. Ulusal Programı ile "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar" ilgi (a)'da kayıtlı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilerek AB uyum çalışmalarına başlanmıştır.

AB uyum çalışmaları kapsamında, 08.03.2004 tarihinde "Danimarka-İngiltere konsorsiyumu ile "TR02-JH-03: Türkiye'nin Göç ve İltica Stratejisinin Uygulanması İçin Bir Eylem Planı Geliştirilmesine Destek Sağlamak" isimli Twinning (Eşleştirme) Projesinin uygulanmasına başlanılmış,

Proje çerçevesinde yer alan faaliyetler süresince, ilgili tüm Bakanlık Kurum, Kuruluşlar ile Uluslararası Kuruluşlar ve Sivil Toplum Örgütleri ile birlikte, Türkiye'nin iltica, göç ve yabancılarla ilişkin mevcut kurumsal yapı ve yasal mevzuatı ve sisteminin AB Müktesebatına uygunluğu üzerinde değerlendirilmeleri yapılarak boşluk analizi çalışmalarını

gerçekleştirilmiş ve elde edilen bulgular tavsiyeler haline dönüştürülmüştür.

Oluşturulan tavsiyelerin Eylem Planı'na dönüştürülebilmesi, için 02.11.2004 tarihinden itibaren ilgili Bakanlık, Kurum ve Kuruluşların yetkililerinden oluşan bir "İltica-Göç Eylem Planı Görev Gücü" kurulmuş ve görev gücü tarafından 2004 yılı Kasım ve Aralık aylarında gerçekleştirilen çalışmaların sonucunda "Türkiye'nin İltica ve Göç Eylem Planı" taslağı hazırlanmış, hazırlanan Eylem Planı Taslağı, ilgi (b)'de kayıtlı yazımızla, görev gücünde yer alan Bakanlık, Kurum ve Kuruluşların yanı sıra AB Komisyonuna yazılı görüşlerin alınması için gönderilmiş ve anılan görüşler doğrultusunda Eylem Planı'na son şekli verilmiştir.

İltica ve Göç Eylem Planı, Avrupa Birliği'ne katılım müzakereleri süresince, Türkiye'nin iltica, göç ve yabancılar mevzuatının ve sisteminin AB müktesebatı ve sistemleri ile uyumlu hale getirilmesi için uyumlaştırma sürecinde yürürlüğe konması gereken yasal

düzenlemeleri, idari yapılanma ve fiziki alt yapının tamamlanması için gereken yatırım projelerini ve alınması gereken tedbirleri içermektedir.

"Türkiye'nin İltica ve Göç Eylem Planı" uygulamaya geçirilmesi için EK'te gönderilmiş olup, gereken onay işleminin tamamlanması hususunda gereğini rica ederim.

Abdülkadir AKSU
İçişleri Bakanı

İLTİCA VE GÖÇ ALANINDAKİ AVRUPA BİRLİĞİ MÜKTESEBATININ ÜSTLENİLMESİNE İLİŞKİN TÜRKİYE ULUSAL EYLEM PLANI

İÇİNDEKİLER

- 1.GİRİŞ:
- 1.1.AMAÇ
- 1.2.KAPSAM
- 1.3.Sığınma-İlticaya İlişkin Tanımlar
- 2.ULUSAL EYLEM PLANININ UYGULANMASI SIRASINDA AB MÜKTESEBATINA UYUMLAŞTIRILMASI GEREKEN İLTİCA VE GÖÇE İLİŞKİN MEVCUT TÜRK MEVZUATI VE İLGİLİ AB MÜKTESEBATI
- 2.1.Mevcut Türk Hukuku:
- 2.2.Mevcut AB Müktesebatı
- 2.2.1. Mevcut Göç Müktesebatı
- 2.2.2. Mevcut İltica Müktesebatı
- 2.3.Gelecekteki AB Müktesebatı
- 2.3.1.Gelecekteki Göç Müktesebatı
3. TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN SİĞİNMA-İLTİCA, GÖÇ VE YABANCILARA İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELERİ ve SAĞLANAN GELİŞMELER
- 3.1.Sığınma- İltica
- 3.1.1.1994 Yönetmeliğinde İltica Süreci ve Uygulamaları
- 3.1.2.Olumsuz İltica Kararına İtiraz
- 3.1.3. İdari İşlem Aleyhine İptal Davası Açılması
- 3.1.4.Sığınmacıların Öğrenim Görmeleri ve Çalışmaları
- 3.1.5.İlticaya İlişkin Eğitim Faaliyetleri
- 3.1.5.1.BMMYK'nın "Türkiye'de Bir Sığınma Sisteminin Geliştirilmesi" Projesi
- 3.1.5.2.Göçten Sorumlu Türk Makamlarına İltica Alanında Destek Sağlama Projesi
- 3.1.5.3.TR02-JH-03, İltica-Göç Eşleştirme
- 3.1.5.4.Mülteci/Sığınmacılarla İlgili Alanlarda Polis Kapasitesinin Geliştirilmesine Yönelik Eğitim Projesi
- 3.1.5.5.İltica ve Menşe Ülke Bilgisi Sistemlerinin Geliştirilmesine ve Gelecekteki İltica Otoritesi Personelinin Eğitimine Destek Projesi
- 3.1.6.İlticaya İlişkin Yasal Gelişmeler
- 3.1.6.1.İltica Yasa Tasarısı
- 3.1.6.2.Yetki Devri Genelgesi
- 3.2. Mülteci/Sığınmacı Statüsü Dışındaki Yabancılara İlişkin Düzenlemeler
- 3.2.1.Türk Soylu Yabancıların Salt Yerleşmeye Yönelik Göç İşlemleri
- 3.2.2.Türkiye'ye Giriş İşlemleri
- 3.2.2.1.Vize Türleri ve İşlemleri
- 3.2.2.2.Vize Vermeye Yetkili Makamlar
- 3.2.2.3.Vize Muafiyeti
- 3.2.2.4.Giriş İçin Zorunlu Şartlar
- 3.2.2.5.Türkiye'ye Girmesine İzin Verilmeyen Yabancılar
- 3.2.3.İkamet İzinleri
- 3.2.3.1.Yabancılara Mahsus İkamet Tezkeresi
- 3.2.3.2.İkamet Tezkerelerinin Süresi ve Yenilenmesi

- 3.2.3.3.İkamet Tezkerelerinin Görevlilere İbraz Zorunluluğu
- 3.2.3.4.Türkiye’de İkamet Tezkeresi Almadan Kalabilecek Yabancılar ve Süreleri
- 3.2.3.5.Türkiye’de İkamet Tezkeresi Verilmeyecek Yabancılar
- 3.2.3.6.Vize Süresini Geçiren veya İkamet Süresi Bittiği Halde Uzatmayan Yeniletmeyen Yabancıların Durumu
- 3.2.3.7.Yabancı Öğrencilerin İkamet İzni İşlemleri
- 3.2.3.8.Aile Birleşimi Amacıyla Verilen İkamet İzinleri
- 3.2.4.Yabancıların Türkiye’de Her Türlü İlmî Araştırma, İnceleme Yapma, Film Çekme Hakkı ve Bu İşlemlere İlişkin Esaslar
- 3.2.5. Sınır Dışı İşlemleri
- 3.2.5.1.Sınır Dışı Etmeye Yetkili Makamlar
- 3.2.5.2.Haklarında Sınır Dışı Kararı Alınan Ancak Çeşitli Nedenlerle Sınır Dışı Edilemeyenler
- 3.2.5.3.Sınır Dışı Kararına İtiraz (İdari Yargı Yoluna Başvurma)
- 3.2.6.Yakın Zamanda Gerçekleştirilen Yasal Düzenlemeler
- 3.2.6.1.Çalışma İzinleri
- 3.2.6.2.Yabancılar Yasa Tasarısı Çalışmaları
- 3.2.7.Yasadışı Göçle Mücadeleye İlişkin Gelişmeler
- 3.2.8. İnsan Ticareti İle Mücadelede Atılan Adımlar
- 3.2.8.1.İnsan Ticaretiyle Mücadelede Uluslararası İşbirliğinin Tesisine Yönelik Çalışmalar
- 3.2.8.2.Mağdur Koruma Çalışmaları
- 3.2.8.3.Kamuoyunun Bilinçlendirilmesi Amacıyla Kampanyaların Gerçekleştirilmesi
- 3.2.8.4.İnsan Ticaretine İlişkin Eğitim Faaliyetleri
- 3.2.8.5.İnsan Ticareti İle Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi Eşleştirme Projesi
- 4. İLTİCA VE GÖÇ ULUSAL EYLEM PLANI
- 4.1./4.2. Giriş
- 4.3.İltica ve Göç Alanında Çalışan/Çalışacak Personelin İstihdam ve Eğitimi
- 4.4.İltica ve Göç Alanında Yatırım ve Eşleştirme Projeleri
- 4.4.1.Menşe Ülke ve İltica Bilgi Sisteminin Tesisi
- 4.4.2. İltica Birimi Binasının Tesisi
- 4.4.3.Sığınmacı Kabul, Barınma Merkezlerinin ve Mülteci Misafirhanelerinin Tesisi
- 4.4.4.Eğitim Akademisinin (Enstitüsü) Tesisi
- 4.4.5.Geri Gönderme Merkezlerinin Tesisi
- 4.5.Kanun ve Politika Yapımı
- 4.6.İltica Usulleri
- 4.6.1.Hızlandırılmış Usul
- 4.6.2.Mültecilerin Serbest İkameti
- 4.6.3.İltica Kararına İtiraz Usulleri
- 4.6.4. İltica Kararına Karşı İdari İtiraz
- 4.6.5.İltica Kararına Karşı İdari Yargıya Başvuru (İptal Davası Açılması)
- 4.6.6.Geri Göndermeme
- 4.6.7.Kitlesel Akın Durumu ve Geçici Koruma
- 4.6.8.Ek (İkincil) Koruma, Tolare Edilen Yabancılar ve İnsani Mülahazalara Dayalı İkamet İzinleri
- 4.7.Yasal Göç
- 4.7.1.Aile Birleşimi Usulleri ve Aile Birleşimi İçin Gereken Koşullar
- 4.7.2.Aile Birleşimi Sağlanan Şahısların Hakları

- 4.7.3.İnsan Ticareti Mağdurları
- 4.6.5.Uzun Süreli İkamet İzinleri
- 4.6.7.Göç İşlemlerine İtiraz ve İdari Yargı Yolu
- 4.8.Yasadışı Göç
- 4.9.Entegrasyon
 - 4.9.1.Entegrasyon Sisteminin Kurulması
 - 4.9.2.Eğitim Programları
 - 4.8.3.Hassas Gruplar
 - 4.9.4.Sağlık Olanakları
 - 4.9.5.Sosyal Yardımlar
 - 4.9.6.İş Piyasasına Erişim
 - 4.9.7.Sosyal İktisadi ve Kültürel Haklara Erişim
- 4.10.Sınır Dışı İşlemleri
 - 4.10.1.Gönderme ve Sınırdışı Usulleri
 - 4.10.2.Geri Dönüş
- 4.11.Toplumun Bilinçlendirilmesi
- 4.12.İltica ve Göç Ulusal Eylem Planının Uygulanması İçin Fon Kaynakları
- 4.13.Coğrafi Kısıtlamanın Kaldırılması

1.GİRİŞ:

Avrupa ile gerçekleşen hükümetler arası diyalogda göç ve iltica konularına verilen önemin artması, Avrupa Birliği içinde gerçekleşen iltica mevzuatının uyumlaştırılması süreci ve Türkiye'nin AB Topluluk mevzuatını benimseme amaçlı kendi planları çerçevesinde Türk Hükümeti, anılan alanlardaki çalışmalarını sürdürmektedir. Bu çerçevede;

Avrupa Birliği'ne katılım doğrultusunda yaşanan gelişmeler sürecinde ve Avrupa Birliği ile Üye Devletlerin mevzuat yükümlülüğüne cevaben, Türk Hükümeti 2001 yılı Katılım Ortaklığı Belgesini imzalamış ve 19 Mayıs 2003 tarihinde bu belgeyi revize ederek bu doğrultuda Avrupa Birliği mevzuatının benimsenmesi için ulusal bir program takip etmektedir.

Katılım Ortaklığı Belgesinde; kısa vadede “Yasa dışı göç ile mücadelenin güçlendirilmesine devam edilmesi ve Avrupa Komisyonu ile bir geri kabul anlaşmasının müzakere edilmesi”, Orta vadede ise “Yasadışı göçü önlemek amacıyla göçe ilişkin (ülkeye giriş ve yeniden girişlere izin verilmesi ve ülkeden ihraç) AB müktesebatının ve uygulamalarının kabul edilmesi ve yürürlüğe koyulması” ve “ Sığınma alanında uyum sağlanmasına, 1951 Cenevre Sözleşmesine getirilen coğrafi kısıtlamanın kaldırılması ile ilgili çalışmalara başlanması, sığınma başvurularının değerlendirilmesi ve kararlaştırılması sisteminin güçlendirilmesi, sığınmacılar ve mülteciler için konaklama birimleri ve sosyal destek sağlanması” konularına yer verilmiştir.

Buna ek olarak, göç ve iltica alanında AB'nin Adalet ve İçişleri alanındaki müktesebata (mevzuata) uyum sağlayabilmek amacı ile, Türkiye sınır kontrolü, göç ve ilticadan sorumlu farklı devlet birimlerini bir araya getirdiği özel bir görev gücü oluşturmuştur. Türkiye, genel bir strateji geliştirebilme amacı ile bu alanlarda üç çalışma grubu (sınırlar, göç ve iltica) kurmuştur. Her üç konuda oluşturulan çalışma grupları 18.06.2002 tarihinde çalışmalarına başlamışlardır. Özel Görev Gücü çalışmalarının sonunda;

- “Türkiye’de Dış Sınırların Korunmasına İlişkin Strateji Belgesi” Nisan 2003’te,
 - “Türkiye’nin Avrupa Birliğine Katılım Sürecinde İltica Alanında Yapılması Öngörülen Çalışmalara İlişkin Strateji Belgesi (İltica Strateji Belgesi)” Ekim 2003’te,
 - “Türkiye’de Göç Yönetimi Eylem Planına Katkı Sağlayacak Strateji Belgesi (Göç Strateji Belgesi)” Ekim 2003’te hazırlanmıştır.
- Diğer taraftan, AB Topluluk Müktesebatının Benimsenmesine İlişkin 2003 yılı Türkiye Ulusal Programı ise 24 Temmuz 2003 tarih ve 25178 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

2003 yılı Türkiye Ulusal Programında 24.1 “İltica Alanında AB Mevzuatına Uyumun Başlatılması ve İltica Alanında Kapasitenin Geliştirilmesi” başlığı altında “2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde İltica alanında AB mevzuatına uyumun başlatılması öncelik olarak belirlenerek, başta mülteciler için konaklama ve sosyal destek mekanizmalarının geliştirilmesi çalışmalarının sürdürülmesi olmak üzere, bu alandaki idari ve teknik kapasitenin geliştirilmesi öngörülmüştür. Taslak İltica Yasasının yürürlüğe girmesini takiben, ilgili alanda idari düzenlemeler çıkarılarak, bu alanda başlatılan AB mevzuatı ile uyum çalışmalarına devam edilecektir.” taahhüdü bulunmaktadır.

Türkiye, İltica ve Göç işlemlerinin AB Müktesebatına uyum sağlamak amacıyla AB 2002 Mali İşbirliği programlaması kapsamında Danimarka-İngiltere Konsorsiyumu ile TR02-JH-03 İltica-Göç Twinning Projesini 08 Mart 2004 tarihinde uygulamaya başlatmıştır.

Projenin genel hedefi, Türkiye’nin iltica ve göç stratejisini AB Mevzuatına uyumlaştırmaktır. Projenin amacı ise, göç ve ilticadan sorumlu kuruluşların operasyonel kapasitesinin geliştirilmesi (koordinasyon, insan kaynakları, malzeme) de dahil olmak üzere, AB mevzuatı ve en iyi uygulamalarına uyumlaştırmak için, AB fonlarının hükümlerinden genişletilerek yararlanılacak şekilde bir Eylem Planı’nın hazırlanmasına katkı sağlamak için göç/ilticadan sorumlu kurumların operasyonel kapasitesinin geliştirilmesine destek sağlamaktır.

TR02-JH-03 İltica-Göç Twinning projesi, HLWG projesi ile bağlantılı olarak yürütülmüştür.

TR02-JH-03 İltica-Göç Twinning proje sözleşmesinde, hazırlanması öngörülen Eylem Planı’nın, özellikle gerekli olan en acil yatırımlara ilişkin 2004 ve sonrasındaki diğer AB katılım öncesi yardımının programlanması için de temel teşkil edecek öncelikleri ortaya koyması gerektiği ve bu eylem planında, ortaya konan hedeflerin uygulanabilmesi için konuyla ilgili ve ileride gerekli olacak kurumsallaşma ve yatırım projelerine dayalı ayrıntılı şartnameleri içereceği belirtilmiştir.

Gerek TR02-JH-03 İltica-Göç Twinning projesinin, gerekse HLWG projesinin uygulaması sırasında Türkiye’nin iltica, göç ve yabancılara ilişkin mevcut kurumsal yapı ve yasal mevzuatı hakkında değerlendirmeler ve boşluk analizi çalışmaları yapılmıştır. Söz konusu çalışmalar sonucu elde edilen bulgular tavsiyeler haline dönüştürülmüştür. Türkiye, söz konusu tavsiyelerin Eylem Planına dönüştürülebilmesi için ilgili tüm Bakanlık, Kurum ve Kuruluşların yetkililerinden oluşan bir “İltica-Göç Eylem Planı Görev Gücü” kurmuştur. Söz konusu Görev Gücü 02.11.2004 tarihinde Eylem Planı hazırlama çalışmalarına başlamış ve 2004 Aralık ayı sonunda çalışmalarını tamamlayarak İltica ve Göç Ulusal Eylem Planı’nı hazırlamıştır.

İltica ve Göç Eylem Planı'nın uygulamada yer alan tüm kurumlara duyurulması ve stratejinin takip edilmesi için eğitimcilerin eğitimi kapsamında düzenlenecek olan 5 seminer ile İçişleri Bakanlığı ve ilgili Bakanlık ve kuruluşların merkez ve taşrada uygulamada yer alan 100 görevlisine "Eylem Planı Yaygınlaştırma" seminerleri vasıtasıyla eğitim verilecektir.

Eğitim verilen 100 kişi kendi kurumlarında veya çalıştıkları birimlerde toplam 150 kişiyi eğitecek ve böylece 2004 yılı sonuna kadar toplam 250 kişi, Ulusal Eylem Planı ve stratejinin yaygınlaştırılması için eğitilmiş olacaktır.

1.1.AMAÇ: Türkiye'nin AB'ne katılım müzakereleri sürecinde Türk İltica, Göçmen ve Yabancılar Mevzuatının ve Sisteminin AB müktesebatı ve sistemleri ile uyumlu hale getirmektir.

1.2.KAPSAM: Türkiye'nin iltica ve göç mevzuatı ve sisteminin AB müktesebatı ile uyumlu hale getirilmesi için, uyumlaştırma sürecinde yürürlüğe konması gereken yasal düzenlemeleri, idari yapılanma ve fiziki alt yapının tamamlanması için gereken yatırımları ve alınması gereken tedbirleri ve önlemleri kapsamaktadır.

1.3.SIĞINMA-İLTİCAYA İLİŞKİN TANIMLAR

Mülteci: Avrupa'da meydana gelen olaylar sebebiyle ırkı, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için, vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyuşu yoksa ve önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen yabancıyı,"

Siğınmacı: "İrki, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için, vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyuşu yoksa önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen yabancıyı,"

Münferit Yabancı: "Tek bir kişi veya anne, baba ve reşit olmayan çocuklardan oluşan bir aileyi" ifade etmektedir.

2. ULUSAL EYLEM PLANININ UYGULANMASI SIRASINDA AB MÜKTESEBATINA UYUMLAŞTIRILMASI GEREKEN İLTİCA VE GÖÇE İLİŞKİN MEVCUT TÜRK MEVZUATI VE İLGİLİ AB MÜKTESEBATI

2.1.Mevcut Türk Hukuku

- 14.06.1934 tarih ve 34/2510 sayılı İskan Kanunu
- 11.08.1941 tarih ve 41/4104 sayılı Muharip Yabancı Ordu Mensuplarından Türkiye'ye İltica Edenler Hakkında Kanun
- 1998 tarihli ve 98/4360 sayılı Kanunla yapılan değişiklikleri içeren 15.07.1950 tarih ve 50/5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun
- 15.07.1950 tarih ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu
- 12.02.1981 tarih ve 2383 sayılı, 12.06.1995 tarih ve 22311 sayılı ve 04.06.2003 tarih ve 4866 sayılı Kanunlarla getirilen değişiklikleri de içeren 11.02.1964 tarih ve 64/403 sayılı Türk Vatandaşlık Kanunu

- 30.11.1994 tarih ve 94/6169 sayılı Türkiye'ye İltica Eden veya Başka Bir Ülkeye İltica Etmek Üzere Türkiye'den İkamet İzni Talep Eden Münferit Yabancılar İle Topluca Sığınma Amacıyla Sınırlarımıza Gelen Yabancılara ve Olabilecek Nüfus Hareketlerine Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
- 07.11.1995 tarih ve 7473 sayılı Muharip Yabancı Ordu Mensuplarından Türkiye'ye İltica Edenler Hakkında Yönetmelik
- 27.02.2003 tarih ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun
- Türk Ceza Kanunu
- 1475 sayılı İş Kanunu (md. 85 ve 105)
- 13.11.1996 tarih ve 4028 sayılı Kara Para Aklamasının Önlenmesine Dair Kanun
- 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu
- Ceza İnfaz Kanunu
- 1983 tarih ve 2922 sayılı Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Öğrencilere İlişkin Kanun

2.2. Mevcut AB Müktesebatı

- Dış sınırlar, vize, göç ve iltica alanlarında idari işbirliği için bir eylem programının benimsenmesine ilişkin 13 Haziran 2002 tarih ve 2002/463/EC sayılı Konsey Kararı (ARGO programı) O.J. L 161, 19.06.2002, sf.11

2.2.1. Mevcut Göç Müktesebatı

- Üçüncü ülke vatandaşlarının çalışmak için Üye Devletler topraklarına kabul edilmelerinin sınırlandırılması hakkında, 20 Haziran 1994 tarihli Konsey İlke Kararı, O.J. C 274, 19.09.1996, sf. 3
- Yasadışı göç ve yasadışı istihdamla mücadele araçlarının(yöntemlerinin) uyumlaştırılması ve ilgili kontrol araçlarının (yöntemlerinin) iyileştirilmesi hakkında, 22 Aralık 1995 tarihli Konsey Tavsiye Kararı, O.J. C 5, 10.01.1996, sf. 1
- Üçüncü ülke vatandaşlarının kabulüne ilişkin olarak halihazırda benimsenmiş bulunan belgelerin uygulamasının izlenmesi hakkında, 22 Aralık 1995 tarihli Konsey Kararı, O.J. C 11 16.01.1996, sf. 1.
- Üçüncü ülke vatandaşlarının yasadışı istihdamıyla mücadele hakkında, 27 Eylül 1996 tarihli Konsey Tavsiye Kararı : O.J. C 304, 14.10.1996, sf. 1.
- Üçüncü ülke vatandaşı refakatsiz küçükler hakkındaki 26 Haziran 1997 tarih ve 97/C 221/03 sayılı Konsey İlke Kararı: OJ N° C 221, 19 Temmuz 1997, sf. 23 - 27.
- Anlaşmalı evliliklerle mücadelede benimsenecek önlemler hakkındaki 4 Aralık 1997 tarihli Konsey İlke Kararı : OJ N° C 328, 16 Aralık 1997.
- Bir Üye Ülke ile bir Üçüncü Ülke arasında iki taraflı örnek bir geri kabul anlaşması hakkındaki 30 Kasım 1994 tarihli Konsey Tavsiye Kararı, OJ N° C 274, 19 Eylül 1996, sf. 20 -24.
- Geri kabul anlaşmalarının uygulanmasına ilişkin protokollerin hazırlanmasında izlenecek rehber ilkeler hakkındaki 24 Temmuz 1995 tarihli Konsey Tavsiye Kararı, OJ N° C 274, 19 Eylül 1996, sf. 25.
- Oturma izinleriyle ilgili tek tip bir format hakkında, AB Antlaşmasının K.3. maddesine istinaden Konsey tarafından kabul edilen 16 Aralık 1996 tarih ve 97/11/JHA sayılı Ortak Eylem.
- 14 Haziran 1985 tarihli Schengen Anlaşması uygulama sözleşmesinin 26.cı maddesindeki hükümleri tamamlayan 28 Haziran 2001 tarih ve 2001/51/EC sayılı Konsey Direktifi, OJ L 187, 10/07/2001 sf. 0045 - 0046.

- Avrupa Birliği içinde yasadışı göç ve insan ticareti ile mücadele etmek için kapsamlı plana dair Önerge, OJ C 142, 14 Haziran 2002, sf.23.
- 8 Mayıs 2003 tarihli (İnsan ticaretiyle mücadele ve önlenmesine ilişkin Brüksel Bildirisi) Konsey Sonuçları, OJ C 137,12 Haziran 2003, sf. 1.
- Üçüncü ülke vatandaşlarının ihracına ilişkin kararların karşılıklı tanınması hakkında, 28 Mayıs 2001 tarih ve 2001/40/EC sayılı Konsey Direktifi.
- İnsan ticaretiyle mücadeleye ilişkin 19 Temmuz 2002 tarih ve 2002/629/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı, OJ L 203, 01.08.2002, sf. 1.
- Üçüncü ülke vatandaşlarının oturma izinleriyle ilgili tek bir format ortaya koyan 13 Haziran 2002 tarih ve 1030/2002/EC sayılı Konsey Tüzüğü, O.J. L 157,15/06/2002, sf. 1.
- Aile birleşimi hakkına ilişkin 22 Eylül 2003 tarih ve 2003/86/EC sayılı Konsey Direktifi, O.J. L 251, 03.10.2003, sf.12.
- Uzun dönem ikamet eden üçüncü ülke vatandaşların statüleri hakkındaki 25 Kasım 2003 tarih ve 2003/109/EC sayılı Konsey Direktifi.
- Birliğe izinsiz giriş, geçiş ve ikameti kolaylaştırmayı önlemek için cezai çerçevenin güçlendirilmesi hakkındaki 28 Kasım 2002 tarihli Konsey Çerçeve Kararı, OJ L 328, 5 Aralık 2002, sf. 1.
- Birliğe izinsiz giriş, geçiş ve ikameti kolaylaştırmayı tanımlayan 28 Kasım 2002 tarih ve 2002/90/EC sayılı Konsey Direktifi, OJ L 328, 5 Aralık 2002, sf. 4.
- Hava yoluyla ülkeden çıkarma amacıyla geçiş ile ilgili yardım hakkındaki Konsey Direktifi

2.2.2.Mevcut İltica Müktesebatı

- Avrupa Topluluğu'na Üye Devletlerden birinde yapılan sığınma başvurularının incelenmesinden sorumlu devleti saptayan 1990 tarihli Sözleşme- Dublin Sözleşmesi, O.J. C 254, 19.08.1997, sf. 1.
- Üçüncü bir ülke vatandaşı tarafından Avrupa Topluluğu'na Üye Devletlerden birinde yapılan sığınma başvurularının incelenmesinden sorumlu devletin saptanması için kriter ve mekanizmaların saptanmasına yönelik 18 Şubat 2003 tarih ve 343/2003/EC sayılı Konsey Tüzüğü (Dublin II).
- Üçüncü bir ülke vatandaşı tarafından Avrupa Topluluğu'na Üye Devletlerden birinde yapılan sığınma başvurularının incelenmesinden sorumlu devletin saptanması için kriter ve mekanizmaların saptanmasına yönelik 343/2003/EC sayılı Konsey Tüzüğü'nün uygulanması için ayrıntılı kurallar ortaya koyan 2 Eylül 2003 tarih ve 1560/2003/EC sayılı Komisyon Tüzüğü, O.J. L 222, 05.09.2003, sf.3.
- Dublin Sözleşmesinin etkili biçimde uygulanması için parmak izlerinin mukayesesine yönelik olarak "Eurodac"ın kurulması hakkında, 11 Aralık 2000 tarih ve 2725/2000(EC) sayılı Konsey Tüzüğü.
- Dublin Sözleşmesinin etkili biçimde uygulanması için parmak izlerinin mukayesesine yönelik olarak "Eurodac"ın kurulması hakkında, 2725/2000(EC) sayılı Konsey Tüzüğü'nü uygulamak için kesin kurallar ortaya koyan 28 Şubat 2002 tarih ve 407/2002/EC sayılı Konsey Tüzüğü, O.J. L062, 05.03.2003, sf.1.
- Ev sahibi üçüncü ülkelerle ilgili meselelere uyumlaştırılmış bir yaklaşım hakkında, 30 Kasım ve 1 Aralık 1992 tarihli İlke Kararı.
- 28 Kasım 2002 tarihli Güvenli Üçüncü Ülkelere ilişkin Konsey Bildirisi, 15067/02 Asile 76.
- Genel anlamda ciddi zulüm riski olmayan ülkelerle ilgili 30 Kasım ve 1 Aralık 1992 tarihli Sonuçlar.

- Açıkça asılsız İltica başvuruları hakkında, 30 Kasım ve 1 Aralık 1992 tarihli İlke Kararı.
- İltica usulleri için asgari garantiler hakkında, 20 Haziran 1995 tarihli Konsey İlke Kararı, O.J. C 274, 19.09.1996, sf. 13.
- Mültecilerin Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesinin 1. maddesinde geçen “mülteci” sözcüğünün tanımının uyumlaştırılmış bir şekilde uygulanması hakkında, 4 Mart 1996 tarihli Ortak Tutum, O.J. L 63, 13.03.1996, sf.2.
- Amsterdam Antlaşması: Avrupa Birliği’ne Üye Devletlerin vatandaşlarının iltica etmesine ilişkin Amsterdam Antlaşması’na Ek Protokol, O.J. C 340, 10.11.1997.
- Avrupa Mülteci Fonu’nu oluşturan 28 Eylül 2000 tarih ve 2000/596/EC sayılı Konsey Kararı.
- Avrupa Mülteci Fonuyla ortaklaşa finanse edilen faaliyetler bağlamında masraf ve uygulama raporlarının kabul edilebilirliği hakkındaki 2000/596/EC sayılı Konsey Kararının uygulanması için ayrıntılı kurallar koyan 20 Mart 2001 tarih ve 2001/275/EC sayılı Komisyon Kararı (C(2001) 736 sayılı doküman altında bildirilmektedir).
- Yerlerinden edilen kişilerin toplu nüfus hareketi olaylarında geçici koruma verilmesi için minimum standartlara ve bu tür şahısları kabul eden ve sonuçlarını üstlenen Üye Devletler arasındaki gayret dengesinin teşvik edilmesine dair önlemlere ilişkin 20 Temmuz 2001 tarih ve 2001/55/EC sayılı Konsey Direktifi.
- Avrupa Mülteci Fonuyla ortaklaşa finanse edilen faaliyetler bağlamında yönetim, kontrol sistemleri ve mali düzeltmelere yönelik prosedürler hakkındaki 2000/596/EC sayılı Konsey Kararının uygulanması için ayrıntılı kurallar koyan 18 Aralık 2001 tarih ve 2002/307/EC sayılı Komisyon Kararı (C(2001) 4372 sayılı doküman altında bildirilmektedir).
- Sığınmacıların kabulüne ilişkin minimum standartları belirleyen 27 Ocak 2003 tarih ve 2003/9/EC sayılı Konsey Direktifi.
- Üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci olarak veya başka türlü Uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelendirilmeleri ve statülerine ilişkin asgari standartlar hakkındaki 27.04.2004 tarihli Konsey Direktifi
- Üye Ülkelerde mülteci statüsünün verilmesi veya statüsünün geri alınması usullerine ilişkin asgari standartlar hakkındaki Konsey Direktifi,(ASILE 33) 30.04.04.

2.3.Gelecekteki AB Müktesebatı:

2.3.1. Gelecekteki Göç Müktesebatı

- Üçüncü ülke vatandaşlarının ücretli istihdam ve serbest iktisadi faaliyetler amacı ile Birliğe giriş ve ikametlerine dair koşullar hakkındaki Konsey Direktifi için Önerge COM/2001/0386 son -CNS 2001/0154 (Üçüncü ülke vatandaşlarının Üye Ülke topraklarına istihdam amacı ile kabul edilmelerinin sınırlandırılmasına ilişkin yukarıda bahsedilmiş 20 Haziran 1994 tarihli Konsey İlke Kararı’na referans verilmektedir, O.J. C 274, 19.09.1996, sf. 3)
- Üçüncü ülke vatandaşlarının Üye Ülke toprakları içerisinde üç ayı geçmeyen bir süre boyunca sahip oldukları seyahat özgürlüklerine dair koşullarla ilişkili olarak özel seyahat iznini ortaya koyan ve altı ayı geçmeyen bir süre içerisinde giriş ve hareket şartlarını belirleyen Konsey Direktifi için Önerge, COM/2001/0388 son - CNS 2001/0155
- Yetkili otoritelerle işbirliği yapmış, yasadışı göç veya insan ticaretine yardım eylemi kurbanlarına tanınan kısa dönem ikamet iznine ilişkin Konsey Direktifi için Önerge, COM/2002/0071 son- CNS 2002/0043
- Üçüncü ülke vatandaşlarının öğrenim, mesleki eğitim ve gönüllü hizmet amacı ile Birliğe giriş ve ikametlerine dair koşullar hakkında Konsey Direktifi için Önerge, COM/2002/0548 son - CNS 2002/0242

- Üçüncü ülke vatandaşlarının ihracına ilişkin kararların karşılıklı tanınması hakkında 2001/40/EC sayılı Konsey Direktifi'nin uygulanması sonucu ortaya çıkan mali dengesizliklerin telafisine yönelik kriterleri ve uygulamaya yönelik düzenlemeleri ortaya koyan Konsey Kararı için Önerge, COM/2003/0049 son- CNS 2003/0019
- Üye Ülkelerin Göç Yönetimi Hizmetleri için Güvenli bir Web Tabanlı Bilgi ve İşbirliği Ağına Dair Konsey Kararı İçin Öneri COM/2003/0727 final-CNS 2003/284
- İki veya Daha Fazla Üye Devletlerin Topraklarından Münferit Sınır dışı Emri Alan Üçüncü Ülke Vatandaşlarının Çıkışları İçin Ek Uçuşların Organizasyonuna Dair Konsey Kararı için Önerge
- Göç İrtibat Görevlileri Ağının Oluşturulmasına İlişkin Konsey Tüzüğü için Önerge

3. TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN SİĞİNMA-İLTİCA, GÖÇ VE YABANCILARA İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELERİ VE SAĞLANAN GELİŞMELER

3.1.Sığınma-İltica

1951 Cenevre Sözleşmenin kabulünden önce, yetersiz bir biçimde de olsa çeşitli mevzuatlarda mültecilerin ve göçmenlerin Türkiye'ye girişlerine, kabullerine, vatandaşlığa alınmalarına, ikamet, iskan, çalışma ve sınır dışı edilmelerine yer verilmiştir. Örneğin 2510 sayılı İskan Kanunu'nun 3üncü maddesinin üçüncü fıkrası mülteciyi, Türkiye'de yerleşmek amacıyla olmayıp, bir zorunlulukla geçici oturmak için sığınanlar, biçiminde tanımlamaktadır.

5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 4üncü maddesinin dördüncü fıkrasında "Umumiyetle mültecilerin ve iskân hakkındaki mevzuat dışında olarak yurt tutmak maksadıyla gelen yabancıların, pasaportları olsun olmasın Türkiye'ye kabulleri İçişleri Bakanlığı'nın kararına bağlıdır." hükmü yer almaktadır.

5683 sayılı Yabancılar Kanununun 17nci maddesinde ise "Siyasi nedenlerle Türkiye'ye sığınan yabancıların ancak İçişleri Bakanlığı'nca müsaade edilecek yerlerde ikamet edebilecekleri" hüküm altına alınmıştır.

Türkiye,1951 Tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesini, (1951 Cenevre Sözleşmesi) 29 Ağustos 1961 tarihinde 359 sayılı Kanunla Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde onaylayarak kabul etmiştir. Türkiye, söz konusu sözleşmenin 42nci maddesinde yer alan "Her Devlet, imza, tasdik veya katılım esnasında sözleşmenin 1,2,4,16,33 ve 36-46 maddeleri haricindeki maddeler hakkında kısıtlayıcı kayıtlar beyan edebilir" hükmü çerçevesinde, içerisinde bulunduğu bölgeyi göz önünde bulundurarak, mülteciliğin belirlenmesi yönünden öngörülen seçme hakkını kullanarak (coğrafi kısıtlama ile) yalnızca Avrupa'dan Türkiye'ye gelerek iltica etmek isteyen yabancıları sözleşme kapsamında mülteci olarak kabul edeceğini 359 sayılı Kanunla yayınladığı deklarasyonda belirtmiştir.

Türkiye, 1 Temmuz 1968 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul ettiği 1967 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Protokolünde de (1967 Protokolü) coğrafi kısıtlamayı muhafaza etmiştir.

Türkiye, İltica ve sığınma işlemlerini düzenleyen "Türkiye'ye İltica eden veya Başka Bir Ülkeye İltica Etmek Üzere Türkiye'den İkamet İzni Talep Eden Münferit Yabancılar ile

Topluca Sığınma Amacıyla Sınırlarımıza Gelen Yabancılara ve Olabilecek Nüfus Hareketlerine Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik (1994 İltica Yönetmeliği), 30 Kasım 1994 tarih ve 6169 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yasal bir temel üzerine oturtulmuştur.

3.1.1. 1994 Yönetmeliğinde İltica Süreci ve Uygulamaları

Türkiye'ye iltica eden veya başka bir ülkeye iltica etmek üzere Türkiye'den ikamet izni talep eden yabancılardan, Türkiye'ye yasal yollardan gelenler buldukları yer valiliklerine, yasal olmayan yollardan gelenler ise giriş yaptıkları yer valiliklerine en geç 10 gün içerisinde müracaat etmek zorundadırlar.

Başvurular ile ilgili olarak valiliklerce, kimlik tespiti, fotoğraf ve parmak izlerinin alınması işlemlerinden sonra mülakatlar yapılmakta ve dosya valilik görüşü ile birlikte İçişleri Bakanlığı'na gönderilmektedir.

Sağlık, kaza, geçerli görülebilecek başka nedenler veya insani mülahazalarla zamanında başvuru yapamayanların mazeretleri İçişleri Bakanlığı tarafından değerlendirilmekte, mazeretin doğruluğu anlaşılması halinde ise müracaatı kabul edilebilmektedir. İçişleri Bakanlığı'nca başvuranlarla ilgili arşiv araştırması ve güvenlik tahkikatı yapılırken, aynı zamanda Kayıt-Mülakat Formları, özellikle Dışişleri Bakanlığı'na ve ayrıca ihtiyaç duyulan diğer kurumlara gönderilmekte ve mülteci statüsü taşıyıp taşımadıkları hususunda görüş alınmaktadır.

Bu süre zarfında yasal gelenlere müracaat ettikleri illerde, yasadışı olarak giriş yapanlara da giriş yaptıkları illerde ikametlerine izin verilmektedir.

Türkiye, Avrupa ülkeleri dışından gelen yabancılardan müracaatlarını Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'ne (BMMYK'ne) bildirerek, başvuranların bu kuruluşa kaydolmalarını ve görüşme yapmalarını sağlamaktadır. Böylece, başvurular hakkında karar verilirken, BMMYK'nın görüşleri de göz önünde bulundurulmakta ve başvuranın dosyasındaki bilgiler karşılıklı paylaşılarak, başvuranın durumu birlikte müzakere edilmektedir. Bu nedenle BMMYK kararları ile İçişleri Bakanlığı'nın kararları paralellik arz etmektedir.

Başvuranlara ilişkin işlemlerde ve özellikle barınma, işe, nakil, üçüncü ülkelere kabul, pasaport ve vize temini gibi hususlarda ilke olarak Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ve ilgili diğer uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapılmaktadır. Bu yabancılardan özellikle nakillerine ilişkin konularda Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ile de işbirliğinde bulunmaktadır.

Başvuru sahibi hakkında verilen karar (olumlu veya olumsuz olarak) kendisine yazılı olarak tebliğ edilmektedir. Hakkında olumlu karar alınan -üçüncü ülkelere iltica etmek üzere Türkiye'ye gelen yabancılardan- yasadışı olarak Türkiye'ye giriş yapmış ve sınır illerinde bekletiliyorsa, karardan hemen sonra asayiş yönünden problemi olmayan ve geçici sığınmacıların kontrollerinin daha kolay yapılabildiği illere sevk edilerek, ikametlerine izin verilmektedir.

Haklarında olumlu karar verilen "mültecilere" ise Türkiye'de diledikleri illerde daimi olarak ikametlerine izin verilmektedir.

Türkiye, coğrafi kısıtlama seçeneğini uygulasa da, Avrupa dışındaki dünyanın diğer bölgelerinden gelmekte olan ve 1967 Protokolündeki mültecilik tanımına uyan sığınmacılara da 1994 İltica Yönetmeliği ile üçüncü bir ülke tarafından mülteci olarak kabul edilinceye kadar makul bir süre Türkiye’de ikamet etmelerine izin vererek geçici sığınma hakkı tanımaktadır.

Bunların yanında, Türk yetkililerden sığınma talebinde bulunmadığı halde BMMYK tarafından mülteci statüsü tanınmış yabancıların durumları da değerlendirmeye alınarak, üçüncü ülkeye çıkışlarına izin verilebilmektedir.

Geçici sığınmadan yararlanan bu kişiler, doğrudan üçüncü bir ülke tarafından mülteci olarak kabul edilerek ya da BMMYK ve/veya diğer uluslararası kuruluşların yardımı ile üçüncü bir ülkeye yerleştirilerek ya da gönüllü geri dönüş nedeniyle kalıcı çözüm bulabilmektedirler.

İkamet yerini terk edenler, iller tarafından İçişleri Bakanlığına bildirilmekte ve yakalandıklarında veya ikamet ettikleri illere geri döndüklerinde, 5683 sayılı Yabancılar Kanununun 17. ve 25. maddelerine muhalefetten haklarında işlem yapılmaktadır.

Türkiye’de muntazam surette bulunan bir mülteci veya sığınmacı ancak milli emniyet veya kamu düzeni sebebi ile 1951 Cenevre Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde İçişleri Bakanlığı’nın kararı ile ülkeden çıkışları sağlanmaktadır.

Bu çerçevede, 1951 Tarihli Cenevre Sözleşmesine göre, bulunduğu ülke mevzuatına uyma zorunluluğu olan bu yabancılardan, 5683 sayılı Yabancılar Kanununun 19. maddesinde belirtildiği gibi, umumi güvenliğe, siyasi ve idari icaplara uymayanlar ile suç işleyenler hakkında gerekli işlemler yapılmaktadır. Suç işleyen mülteciler ve sığınmacılar hakkında, Türk vatandaşlarına uygulanan hükümler tatbik edilmektedir. Buna göre sığınmacı veya mülteci herhangi bir suç işlediği şüphesiyle göz altına alındığında, talebi halinde kendisine ücretsiz avukat sağlanmaktadır.

Eğer işlenen suç devletin milli güvenliği aleyhine veya kamu düzenini bozucu bir suç değilse, Türkiye’de kalmasına müsaade edilmektedir.

3.1.2. Olumsuz İltica Kararına İtiraz

İltica veya geçici sığınma talebi uygun görülmeyen yabancıya karar yazılı olarak tebliğ edilir. Yabancıya yapılan tebligatta 15 gün içerisinde işlemlerinin yürütüldüğü Valiliğe ve İçişleri Bakanlığı’na yazılı olarak başvurup 1994 İltica Yönetmeliğin 6ncı maddesine göre hakkında alınan olumsuz kararın bir daha gözden geçirilmesini istemesi halinde, dilekçesini ve varsa dilekçesinde iddia ettiği hususları kuvvetlendiren diğer belgeleri en seri vasıtalarla İçişleri Bakanlığı’na intikal ettirilmesi gerektiği açıklanır. 15 gün içerisinde kararın yeniden gözden geçirilmesi için itirazda bulunmayan ve de Türkiye’yi terk etmeyen yabancı, valiliklerce Türkiye’den çıkışları sağlanır.

Kararın yeniden gözden geçirilmesi için itirazda bulunması halinde, İçişleri Bakanlığı’na itiraza ilişkin bir karar verilinceye kadar yabancıların bulunduğu ilde ikamet etmesine müsaade edilir. İtiraz, daha önce sınır dışı kararını veren yetkilinin bir üstü tarafından

incelenerek sonuçlandırılır. İtiraz kabul edilirse başvuru sahibine sığınmacı-mülteci statüsü verilerek, valiliklerce ilgiliye tebliğ edilir.

İtiraz reddedilirse, dosyası, Türkiye’de mülteci-sığınmacı statüsü dışında ikametine izin verilmesi hususunun değerlendirilmesinin yapılması için Yabancılar Birimi’ne gönderilir. Burada başvuru sahibinin durumu incelenerek, ek koruma, insani mülahazalar veya diğer sebeplerle ikametine izin verilmesine karar verilirse, başvuru sahibine durumuna uygun ikamet düzenlenir. Türkiye’de ikametini gerektirecek şartlara haiz olmadığına karar verilirse, hakkında ülkeden çıkartılma kararı alınır ve 15 gün içerisinde Türkiye’yi terk etmesi gerektiği tebliğ edilir. Bu süre içerisinde Türkiye’yi terk etmeyen veya idari yargı yoluna başvurmayan yabancı valiliklerce sınır dışı edilir.

3.1.3. İdari İşlem Aleyhine İptal Davası Açılması

İtiraz talebine ilişkin İçişleri Bakanlığı’na verilen ikinci olumsuz karara karşı ilgili yabancının Anayasanın 125inci maddesi gereğince idari yargı yoluna başvurma hakkı vardır. Başvuru sahibinin İçişleri Bakanlığı’na verilen ikinci olumsuz karar aleyhine İdari yargı yoluna başvurması halinde, idare mahkemesinin kesin kararına kadar yabancının sınır dışı işlemini askıya alınmakta ve İçişleri Bakanlığı başvuru sahibinin bulunduğu ilde ikametine izin vermektedir. İdari yargı yoluna başvurmayan ya da idare mahkemelerinin İçişleri Bakanlığı kararının lehine bir hüküm vermesi halinde, valiliklerce itiraz sahibi yabancının ülkeden çıkışı yaptırılmaktadır.

3.1.4. Sığınmacıların Öğrenim Görmeleri ve Çalışmaları

Üçüncü bir ülkeye gitmek üzere Türkiye’den geçici sığınma talebinde bulunan yabancılar, üçüncü ülkelere yerleştirilinceye kadar, talepleri halinde öğrenim ve çalışma haklarına erişimleri sağlanmaktadır.

3.1.5. İlticaya İlişkin Eğitim Faaliyetleri

3.1.5.1. BMMYK’nın “Türkiye’de bir Sığınma Sisteminin Geliştirilmesi” Projesi

1994 İltica Yönetmeliğini hayata geçirmek amacı ile, kendini prensip olarak demokratik ve insan haklarına saygılı olarak tanımlayan ve mültecilere karşı eli açık bir politika izlemekte olan Türk Hükümeti, merkez ve taşrada mülteci ve sığınma konuları ile ilgilenen devlet görevlilerine eğitim sağlanması için önemli ölçüde gayret göstermektedir. İçişleri Bakanlığı, bu çabalara BMMYK ile “Türkiye’de bir Sığınma Sisteminin Geliştirilmesi Projesi kapsamında 1997’den beri ortaklaşa düzenlenen bir dizi seminer, atölye çalışması ve çalışma programı vasıtası ile destek vermiştir. Eğitim çalışmalarındaki konular, mültecilerin uluslararası korunması ve mülteci statüsü belirleme prensiplerine odaklı olmuştur.

Bu kapsamda, İçişleri Bakanlığı’nın merkez ve taşra teşkilatında 527 emniyet personeline ve 276 Jandarma personeline eğitim verilmiştir. Bunun yanında BMMYK, sağladığı eğitim desteğini hakimler, savcılar ve kaymakamlar için de sürdürmektedir.

Diğer taraftan; iltica alanında görev yapan birimlerde istihdam edilmek üzere BMMYK tarafından merkez ve taşra teşkilatına sağlanan teknik malzeme desteği hibe yoluyla kabul edilmiştir.

İşbirliği projesinin hedefine ulaşması ve kazanımlarının ortaya çıkmasıyla yeni bir işbirliği projesi hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

3.1.5.2. Göçten Sorumlu Türk Makamlarına İltica Alanında Destek Sağlama Projesi

Türkiye, Avrupa Birliği Üst Düzey Çalışma Grubu'nun (High Level Working Group = HLWG) Irak üzerine Eylem Planı, B7-667 bünyesinde finanse edilen, Göç Kurumlarının desteklenmesi için yasal, kuruluş ve personel kapasitesinin AB müktesebatına uyumlaştırılması, göç akımlarının daha iyi kontrol edilmesine katkı sağlamak, bütün sahalarda etkili ve dengeli göç idaresini geliştirmek, Türkiye'de iyi işleyen Avrupa Birliğine uyumlu bir sistem tesis etmek ve yasadışı göç ile mücadelede güç kazandırmak amacıyla İçişleri Bakanlığı ve Almanya Federal Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı arasında ortaklaşa 2001/HLWG/115 sayılı "Göçten Sorumlu Türk Makamlarına İltica Alanında Destek Sağlamak" isimli bir projeyi 07.04.2003 tarihinde uygulamaya başlatmıştır.

Proje çerçevesinde; Türkiye'de 10 eğitim semineri Almanya'da ise 2 konferans ve 1 çalışma programı düzenlenmiştir. Seminerlere, iltica ve göç alanında görevli merkezde İçişleri Bakanlığı personeli yanında BMMYK, ilgili Bakanlık, kurum ve kuruluşlardan da yetkili personelin katılımı sağlanmıştır.

Seminerlerde, AB mevzuatı ve en iyi ülke uygulamalarının karşılaştırılması, mülakat ve karar alma teknikleri, incinebilir gruplar, menşe ülke bilgileri, kabul ve entegrasyon, ülkede kalışın sonlandırılması, geri dönüş ve özel prosedürler konularına eğitim verilmiş ve AB müktesebatının esasları Türkiye'deki ilgili makam ve yetkililere aktarılmıştır.

Projenin 02.09.2004 tarihinde tamamlanmasının ardından, projeye taraf olan Türkiye, Almanya, Danimarka, Hollanda, İsveç Ülke Temsilcileri ve AB Komisyonu Temsilcisi ile BMMYK Temsilcisi'nin katılımıyla "Değerlendirme Semineri" gerçekleştirilmiştir. Değerlendirme Semineri'nde projenin sonuçları, elde edilen faydalar görüşülmüş ve bir Sonuç Bildirgesi hazırlanmıştır. Sonuç bildirgesi çerçevesinde hazırlanan bir rapor 2004 Kasım ayı içerisinde proje uygulayıcı ortağı Almanya Federal Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı'nca AB Komisyonu'na iletilmiştir.

3.1.5.3. TR02-JH-03, İltica-Göç Eşleştirme Projesi

TR02-JH-03, İltica-Göç Twinning Projesi çerçevesinde aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir:

- Aile Birleşimi Semineri
- Proje Yönetimine İlişkin Seminer,
- Danimarka, Çek Cumhuriyeti, İrlanda ve Birleşik Krallığa çalışma gezisi,
- Avrupa Birliğinde İltica Müktesebatı konulu Birinci İltica İzleme Semineri,
- Avrupa Birliğinde İkamet ve Çalışma İzinleri konulu Seminer,
- Avrupa Birliğinde Entegrasyon İşlemleri konulu Seminer,
- Sınırdışı Etme İşlemleri konulu Seminer,
- Avrupa Birliğinde İltica Müktesebatı konulu İkinci İltica İzleme Semineri,
- Proje Bütçelendirme (Fonlama) konulu Seminer,
- İnsan Kaynakları ve Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesine ilişkin Seminer.

3.1.5.4. Mülteci/Sığınmacılarla İlgili Alanlarda Polis Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi

Uluslararası Katolik Muhaceret Komisyonu (ICMC) Türkiye Temsilciliği, Birleşik Krallık Büyükelçiliği ve Türk İçişleri Bakanlığı arasında bir yıl süre ile “Mülteci/Sığınmacılarla İlgili Alanlarda Polis Kapasitesinin Geliştirilmesine Yönelik Eğitim Projesi” isimli İçişleri Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında iltica ve sığınma konularında görev yapan personelin eğitimi ve uzmanlık eğitimi konularını içeren yeni bir proje 26.7.2004 tarihinde başlatılmış olup halen yürütülmektedir.

Söz konusu projenin uzun vadedeki genel hedefi; Türk mevzuatı kapsamında İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğünde mülteci/sığınmacılarla ilgili alanlarda personel kapasitesinin uluslararası standartlara uygun olarak geliştirmesini sağlamaktır.

Projenin amacı ise, Türk sığınma sisteminin geliştirilmesine ve bunun yanı sıra mülteci ve sığınmacıların korunması konularında görev yapan İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü personeline uluslararası alanda meydana gelen gelişmeleri ve uygulamaları aktararak, eğitim ve teknik destek alanındaki kapasitesinin artırılmasına katkı sağlamaktır.

Bu kapsamda, “Mülteci Hukukuna” ilişkin dört eğitim semineri, bir “Temel Alan Uzmanlık Eğitimi” semineri planlanmıştır.

Belirtildiği üzere, İltica ve Göç alanında ilgili yerlerde çalışan personele - hudut kapıları dahil- eğitimler verilmiş ve verilmeye de devam edilmektedir. İlgili alanlarda çalışan personelin büyük çoğunluğu bu eğitim sürecinden geçmiştir. Düzenlenen tüm seminerlerde AB müktesebatı ve Türkiye'nin yasal çerçeveleri ve önemi vurgulanmaktadır.

3.1.5.5. Menşe Ülke ve İltica Bilgi Sistemi Projesi

TR02-JH-03, İltica-Göç Twinning Proje sözleşmesinin “Madde 1.3: Öncelikli Hedefler” başlığı altında, projeden elde edilecek ve gerçekleştirilecek garanti edilmiş sonuçlar sıralanmıştır. Bu çerçevede Hedef 2’de, Eylem Planının devam eden çalışmasında detaylı proje teklifleri ve teknik şartnamelerin ayrıntılı bir şekilde ortaya konacağı ve yararlanan kurumlar ile anlaşmaya varılacağı belirtilmiştir. Bu çerçevede Türkiye, “İltica ve Menşe Ülke Bilgisi Sistemlerinin Geliştirilmesine ve Gelecekteki İltica Otoritesi Personelinin Eğitimine Destek Projesi” isimli bir eşleştirme ve yatırım proje fişini hazırlayarak, 2004 yılı AB Mali Yardım Programlamaları içerisine dahil edilmesi için 2 Nisan 2004 tarihinde AB Komisyonu Türkiye Temsilciliği’ne teslim etmiştir.

Ancak, AB Komisyonu Türkiye Temsilciliği, 2004 yılı yardım paketinin kapatıldığını belirterek, söz konusu proje fişinin 2005 yılı AB Mali Yardım Programlaması kapsamına alınmasını bir dizi tavsiyeleri de içeren resmi görüşünde istemiştir. Bu çerçevede, projeye ilişkin AB Komisyonu Türkiye Temsilciliğinin tavsiye ve yorumları üzerindeki çalışmalar tamamlanmış ve söz konusu proje fişi 3.1.2005 tarihinde yeniden sunulmuştur.

Projenin genel hedefi, Türkiye'nin iltica sisteminin Avrupa Birliği müktesebatı ile uyumlu hale getirilmesinin sağlanmasıdır. Projenin amacı ise İçişleri Bakanlığı'nı, Menşe Ülke Bilgisi sisteminin oluşturulup kullanılabilmesi, Mülteci Statüsü Belirleme (MSB)

usulüne tam olarak hakimiyet sağlanması ve İlerideki İltica Kurumu personeli için kendi eğitim programını geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Bu proje vasıtasıyla ulaşılabilecek hedefler, 19 Mayıs 2003 tarihli, Türkiye ile katılım ortaklığında yer alan ilkeler, öncelikler, ivedi hedefler ve koşullar hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararında belirlenen bazı öncelikleri yansıtmaktadır. Karar şu hedefleri ortaya koymaktadır:

- AB müktesebatı ve Adalet ve İçişleri alanında bu müktesebatın uygulanması konularında eğitim,
- Sistemin iltica başvurularının kabulü ve değerlendirilmesi için güçlendirilmesi.

Bu projede ortaya konan hedefler, Türk hükümetinin 2003 tarihli Müktesebatın Kabulüne İlişkin Ulusal Programı'nın 24.1.2 no'lu bölümündeki 2, 4, 5 ve 10 no'lu maddelerini öncelik olarak da yansıtmaktadır. Bu maddeler aşağıdaki gibidir:

- Personelin eğitim ihtiyaçlarının tanımlanması ve eğitim programlarının geliştirilmesi,
- Mülteci Hukuku ile ilgili seminerler düzenlenmesi,
- İltica alanındaki stratejinin geliştirilmesi ve stratejide rol alan kurumların güçlendirilmesi,
- Mülteci-Sığınmacı menşe ülke bilgi veri tabanının güçlendirilmesi.

Yukarıdaki önceliklere ek olarak söz konusu bu proje, 2003 yılı Türkiye Ulusal Programının yukarıda bahsedilen bölümünün 6ncı maddesinin gerçekleştirilmesine yönelik de bir adımdır. Bahsedilen maddede, "İçişleri Bakanlığı bünyesinde mülteci statüsünün tespitine ilişkin karar vermede merkezi ve tek yetkili bir ihtisas kurumu kurulması ve faaliyet kapasitenin geliştirilmesi için mevzuat, teşkilatlanma, idari yapı ve altyapı ihtiyaçlarının karşılanması"nın içermektedir.

Bununla birlikte 2003 tarihli İltica Strateji Belgesinde de, ileride kurulacak İhtisas kurumunda yer alacak görevliler için kapsamlı ve sürekli eğitim programları geliştirilip uygulanması ve mülteci statüsü belirleme ile uğraşan personelin Türkiye'ye sığınma başvurusunda bulunanların menşe ülkelerindeki durumlar ve mülakat teknikleri hakkında eğitilmeleri ve ilgili AB müktesebatı ve uluslararası yasal standartların göz önüne alınması gibi önceliklere yer verilmiştir.

Söz konusu proje, bu önceliklerin her birinin tamamlanabilmesi için oldukça önemli bir projedir. Ayrıca bu proje, hem eşleştirme hem de yatırım unsurlarından oluştuğu için, Aralık 2003 "Ön Ulusal Kalkınma Planı (2004-2006)"nın 1.3.3 ve 8.5 no'lu bölümlerinde belirtildiği üzere Türkiye'yi gelecekteki AB üyeliğine hazırlayacak bir araç olma özelliği taşımaktadır.

TR02-JH-03, İltica-Göç Twinning Proje sözleşmesinde "Madde 1.3: Hedef 1'de, Göç ve İltica stratejisinin uygulanabilmesi için gerekli olan yasamaya ilişkin uyumlaştırmayı, kurumsal reformları, eğitim, altyapı ve teçhizatı ortaya koyacak eksiksiz bir Eylem Planının hazırlanması hedeflenmiştir. Söz konusu Eylem Planı'nın, özellikle gerekli olan en acil yatırımlara ilişkin 2004 ve sonrasındaki diğer AB katılım öncesi yardımının programlanması için de temel teşkil edecek öncelikleri ortaya koyması gerektiği ve bu eylem planında, ortaya konan hedeflerin uygulanabilmesi için konuyla ilgili ve ileride gerekli olacak kurumsallaşma ve yatırım projelerine dayalı ayrıntılı şartnameleri içereceği belirtilmiştir.

3.1.6.İlticaya İlişkin Yasal Gelişmeler

3.1.6.1. İltica Yasa Tasarısı

Göçten Sorumlu Türk Makamlarına İltica Alanında Destek Sağlamak isimli HLWG projesinin uygulanması sırasında ve TR02-JH-03, İltica-Göç Twinning Projesi çerçevesinde; Danimarka, Hollanda, İsveç, Almanya Federal Cumhuriyeti, Birleşik Krallık ve Türkiye uzmanları, Türkiye'nin iltica alanındaki mevcut yasal düzenlemelerini inceleyerek boşluk analizleri yapmışlardır. Boşluk analizlerinden elde edilen bulgular iltica yasa tasarısında kullanılmıştır.

Söz konusu yasa tasarısının, AB müktesebatına uyumlaştırılması için en üst düzeyde ve gayrette çalışmalara devam edilmektedir.

3.1.6.2. Yetki Devri Genelgesi

Çalışmaları devam eden Taslak İltica Kanunu yayınlanmadan önce, taslak yasa ve yürürlükte olan iltica yönetmeliği arasında köprü kurmak amacıyla İçişleri Bakanlığı bir iç genelge hazırlanmıştır. Genelge ile İltica Kanunu'nun doğru ve etkili uygulanması, AB asgari standartlarının dikkate alınarak mevcut iltica uygulamasının AB'ne uyumlaştırılması, uygulamada görülebilecek aksaklıklar ile hukuki boşlukların tespit edilerek İltica Yasa tasarısına yansıtılması amaçlanmaktadır.

Genelgeye göre, sığınma-iltica talebinde bulunmak isteyen her yabancıya hiçbir kısıtlama getirilmeksizin başvurusu kabul edilecektir.

Söz konusu genelgede, hızlandırılmış usule tabi tutulacak başvurulara ilişkin işlemlere de yer verilmiştir. Hızlandırılmış usule geçiş uygulaması ile iltica sisteminin suiistimal edilmesinin önlenmesi ve uluslararası korumayı hak etmeyen kişilerin başvurularının hızlı bir şekilde incelenmesi amaçlanmaktadır. Hızlandırılmış prosedüre göre, işlemler, Valiliklerce sonuçlandırılacaktır. Değerlendirme sonucu verilen karar başvuru sahibine yazılı olarak tebliğ edilecektir.

Yapılan değerlendirme sonucu, hızlandırılmış usule tabi başvuru sahiplerinin, 1951 Cenevre Sözleşmesi'nde belirtilen, mülteci kriterine uygun şartlar taşıyabileceğine kanaat getirilmesi halinde, yabancıya talebi normal usule göre incelemeye alınarak resen ikametine izin verilecektir.

Bunun yanında; değerlendirme esnasında menşe ülke bilgisi yetersiz olması veya işlemlerin bu süre içerisinde bitirilememesi halinde, başvuranın talebi normal prosedüre göre değerlendirilecektir.

Yapılan değerlendirme sonucu hızlandırılmış usule tabi başvuru sahiplerinin, 1951 Cenevre Sözleşmesi'nde belirtilen, mülteci kriterine uygun şartlar taşımadığına kanaat getirilmesi halinde, olumsuz karara itiraz yoksa yabancıya yurt dışı işlemi yapılacaktır.

Olumsuz karara itiraz olursa; başvuru sahibi yurt dışı edilmeyecek ve hazırlanan evraklar kişisel dosyasıyla birlikte tebliğ tarihinden sonra İçişleri Bakanlığına gönderilecek ve durumu Bakanlıkça değerlendirilecektir. İçişleri Bakanlığı'nca da durumu olumsuz değerlendirilen başvuru sahiplerine kararın yanında bu karara karşı İdare Mahkemelerine itiraz edebileceği de tebliğ edilecektir

3.2. Mülteci/Sığınmacı Statüsü Dışındaki Yabancılara İlişkin Düzenlemeler

3.2.1. Türk Soylu Yabancıların Salt Yerleşmeye Yönelik Göç İşlemleri

Türkiye'ye göçmen olarak kabul edilecek Türk soylu yabancılar hakkındaki işlemler 2510 sayılı İskan Kanunu ve bu kanuna ek olarak çıkarılan 3657, 2848, 5682, 1306 sayılı Kanunlar, 2/1777 sayılı İskan Muafiyetleri Nizamnamesi, Bakanlar Kurulu kararları ve genelgeler çerçevesinde yürütülmektedir.

2510 sayılı İskan Kanunu'nda, bir zorunluluk nedeniyle geçici olarak Türkiye'de oturmak için sığınan yabancılardan Türk soylu olanların Türkiye'ye göçmen olarak kabul edilmelerinin usul ve şartlarını belirlemiştir. Söz konusu Kanunun 4 üncü maddesi çerçevesinde Türkiye'ye gelen yabancıların göçmen olarak kabul edilebilmeleri için, Türkiye'de yerleşmek niyetlerinin bulunması koşulu yanında, Türk kültürüne bağlı olma koşulu da aranmaktadır.

Mevcut yasal düzenlemelere göre, göç ve göçmen konusu "Türk soyundan olup, Türk kültürüne bağlı kişi veya kişilerin yerleşmek amacıyla Türkiye'ye gelmesi" olayıdır.

3.2.2. Türkiye'ye Giriş İşlemleri

3.2.2.1. Vize Türleri ve İşlemleri

Yabancıların, Türkiye'ye girebilmeleri için taşımak zorunda oldukları pasaport veya yerine geçen belgelerinde giriş vizelerinin de bulunması zorunludur.

Vize, kural olarak, yabancıların uyruğunda olduğu veya daimî ikametgâhının bulunduğu ülkedeki Türk konsolosluklarına başvuruda bulunularak alınır.

İstisnalar dışında, Türkiye'ye giriş vizeye tâbidir. Buna göre vizeye tâbi ülke vatandaşları Türkiye'ye gelmeden önce Türkiye'nin dış temsilciliklerine müracaatta bulunarak vize almaları ve pasaportlarına kaydettirmeleri zorunludur.

Bazı ülkeler için bu vizeler girişte hudut kapılarında bandrol vize şeklinde verilebilmektedir. Diğer taraftan, bazı ülkelerin vatandaşları da vize muafiyet anlaşmaları uyarınca Türkiye'ye belli sürelerle vizesiz olarak gelebilmektedirler.

Giriş Vizesi

Türkiye sınırlarından içeriye girebilmek amacıyla verilir ve ikamet süresine ilişkin bir kayıt bulunmadığı takdirde, vizenin yabancıya sağladığı ikamet süresi, yabancıların ikamet ve seyahatlerine dair mevzuat hükümlerine göre belirlenir.

Tek giriş, müteaddit giriş, transit geçiş şeklinde türleri bulunmaktadır.

Meşruhatlı (açıklamalı) Vizeler

Bu tür vizeler de giriş vizesi olmakla birlikte açıklamalı vizeler olmaları ve yabancıların geliş amacını belirtmesi açısından diğerlerinden ayrılırlar.

3.2.2.2. Vize Vermeye Yetkili Makamlar

Yabancıların diplomatik pasaportlarıyla, bu Kanunda Türk vatandaşları için öngörülen husûsî ve servis damgalı pasaportlara karşılık gelen pasaportlara vize vermeye yetkili makamlar şunlardır;

- Dışişleri Bakanlığı

- Acil hallerde, vilâyetler ve yabancı ülkelerdeki Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri veya bunların buldukları yerlerdeki konsolosluklar Umuma Mahsus Pasaportlara vize vermeye yetkili makamlar ise;
- Valilikler veya onların izni ile emniyet müdürlükleri ve kaymakamlarla yurt dışında Türkiye Cumhuriyeti konsolosluklarıdır.

3.2.2.3. Vize Muafiyeti

İkili veya çok taraflı anlaşmalarla, Türkiye'ye girişlerinde vizeden muaf tutulan ülke vatandaşları, vizesiz olarak Türkiye'ye giriş yapabilmektedirler.

Pasaport Kanununun 6ncı maddesinde, ülkeye girişte vize istenmeyecek durumlara ilişkin hükümler yer almaktadır. Buna göre; "Başka ülkelere gitmek üzere veya sırf turizm veya tenezzüh (gezinti) maksadı ile münferiden (tek) veya müşterek(ortak) pasaportlarla seyahat eden yabancılar vizesiz olarak Türk liman ve hava istasyonları şehirlerine mahallî emniyet makamlarının izni ile gezebilirler ve oralarda geceleyebilirler."

Hava yolu ile Türkiye'den, Türk havalimanından ayrılmaya lüzum kalmayacak şekilde transit geçecek yabancılar için vize mecburiyeti yoktur.

Bir uçakla gelerek diğer bir uçağa aktarma olacak yolcuların geldikleri uçağın varışı ile gidecekleri ilk uçağın hareketi arasındaki zaman zarfında vizesiz olarak havalimanı şehrine çıkmalarına müsaade edilebilir.

3.2.2.4. Giriş İçin Zorunlu Şartlar

Yabancıların Türkiye'ye girişleriyle ilgili usul ve esaslar genel olarak 5682 sayılı Pasaport Kanunu ve 5683 sayılı Yabancılar Kanunu'nda düzenlenmiştir. Bir yabancıya Türkiye'ye giriş yapabilmesi için yerine getirmesi gereken asgarî şartlar şunlardır:

- Usulüne uygun muteber pasaport veya pasaport yerine geçerli bir belge taşımak,
- Vize
- Yurda giriş işlemini, yolcu giriş-çıkışları için belirlenmiş hudut kapılarından yapmak,

Pasaport Yerine Geçerli Belgeler

- Seyahat Belgesi
- Pasavan
- İdarî Mektup
- Gemi Adamı Cüzdanı
- Göçmen Vesikaları
- Hudut Vesikası
- Uçak Mürettebatı Belgesi
- Demiryolu Personeli Kimlik Belgesi
- Pasaport Yerine Kullanılmak Suretiyle Ülkeye Girişi Sağlayan Kimlik Kartları ve Diğer Belgeler

Kanunlar ve milletlerarası anlaşmalarla tespit edilenlerden başka, Türk vatandaşları ile yabancılar için, ne gibi belgelerin pasaport yerine geçerli kabul edileceği hususunda İçişleri ve Dışişleri Bakanlıkları müştereken karar almaya yetkilidir.

3.2.2.5. Türkiye'ye Girmesine İzin Verilmeyen Yabancılar

- Serseriler ve dilenciler,
- Delilikle veya bulaşıcı hastalıkla malul olanlar (Bu gibilerden umumî sıhhati, asayiş tehlikeye sokmayacak halde olup kendi vasıtaları ile veya kanunî veli veya vasilerinin maddî himayeleri altında olarak tedavi veya hava değiştirme için gelenler bu hükümden istisna edilebilirler),
- Türkiye Cumhuriyetinin taraf bulunduğu, mücrimlerin iadesine müteallik anlaşma veya antlaşmalarla iadeye esas olarak kabul edilen suçlardan birinden sanık veya hükümlü bulunanlar,
- Türkiye'den sınır dışı edilmiş olup da avdetine (dönüşüne) müsaade edilmemiş bulunanlar,
- Türkiye Cumhuriyeti'nin emniyetini ve umumî nizamını bozmak isteyenlere ve bozanlara iştirak veya yardım etmek maksadı ile geldikleri sezilenler,
- Fahişeler ve kadınları fuhşa sevk ederek geçinmeyi meslek edinenlerle beyaz kadın ticareti yapanlar ve her nevi kaçakçılar,
- Türkiye'de kalacaklarını beyan ettikleri müddetçe yaşamalarına ve tekrar gitmelerine yetecek paraları bulunmayıp Türkiye'de kendilerini himaye edecek kimseleri bulunduğunu veya Türkiye'de yabancılara men edilmemiş (yasaklanmamış) işlerden birini tutacaklarını ispat edemeyenler, Türkiye'ye sokulmazlar.

3.2.3. İkamet İzinleri

Yabancıların İkamet hakkı hem uluslararası sözleşmelerde hem de iç hukuk metinlerinde yer alır. Buna göre, yasal olarak Türkiye'ye giriş yapan yabancılar hangi ülke vatandaşı olduklarına bakılmaksızın, vize muafiyet süresi veya hamili oldukları vize etiketlerinde ikamet izni olarak belirtilen sürenin en az 90 gün olması kaydıyla Türkiye'de 90 güne kadar ikamet tezkeresi almadan kalabilmektedirler.

3.2.3.1. Yabancılara Mahsus İkamet Tezkeresi

Türk yabancılar mevzuatında "vize uzatımı" uygulaması bulunmamaktadır. Bunun için vize süresinin sonunda ikamet tezkeresi alınır.

3.2.3.2. İkamet Tezkerelerinin Süresi ve Yenilenmesi

Yabancılara verilecek ikamet tezkerelerinin süresi, mevzuatın ve yabancı devletlerle akdedilmiş bulunan anlaşmaların hükümleri dairesinde ve mümkün mertebe müracaat sahibinin talebi dikkate alınmak suretiyle tespit edilmektedir.

İkamet tezkerelerinin süresi beş seneliktir. Karşılıklılık ilkesi uyarınca bu süre Dışişleri Bakanlığı'nın görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığı tarafından, daha uzun veya daha kısa olarak tespit edilebilir.

3.2.3.3. İkamet Tezkerelerinin Görevlilere İbraz Zorunluluğu

Yabancılar, hüviyet varakasını (kâğıdını, belgesini), ikamet tezkerelerini veya pasaport ve kontrol fişlerini her istenışte polis veya jandarmaya göstermekle yükümlüdürler (5683 sayılı Yabancılar Kanunu md.18).

3.2.3.4. Türkiye'de İkamet Tezkeresi Almadan Kalabilecek Yabancılar ve Süreleri

5683 sayılı Kanun, ilk etapta, bir aydan fazla Türkiye'de kalacak yabancıların ikamet tezkeresi almaları gerektiği hususunu ön plâna çıkarmış ise de, daha sonraki maddelerde

bu hükümden istisna tutulan yabancıları ve ne kadar süre ile ikamet tezkeresi almaksızın kalabileceklerini belirtmiştir.

Bu yabancılar şunlardır:

- Vizeye tâbi olup da en az üç ay ikamet süreli vize ile yurda gelen yabancılar üç ay,
- Vizelerindeki ikamet süresi üç aydan az ise bu sürenin sonuna kadar,
- Vize muafiyet anlaşmasından istifade ile gelen yabancılar, söz konusu anlaşmanın bahsettiği muafiyet süresince,
- Millî veya milletlerarası tarih-kültür ve güzel sanatlar, şenlikler, festivaller, spor müsabakaları münasebetiyle veya Bakanlar Kurulunca tayin olacak yerlere ziyaret, tedavi veya hava değiştirme maksadı ile “Turistik damgalı“ giriş vizeleri ile gelen yabancılar, vizelerinde ikamet bakımından sınırlama getiren bir şerh (açıklama) yoksa dört ay,
- Seyahat maksadı ile veya yukarıdaki fıkrada yazılı maksatlarla Türkiye’ye müşterek pasaportlarla gelen yabancılar iki ay,
- Triptik vesikaları ile Milletlerarası Turizm ve Otomobil Birliği’nin gümrüklerinden giriş karneleriyle gelen yabancı seyyahlar dört ay,
- Kuzey Atlantik Anlaşmasına (NATO) taraf devletler kuvvet mensupları görevleri süresince,
- Türkiye’de bulunan yabancı diplomatik misyon mensupları görevleri süresince,
- Uluslararası kuruluşların (BM, v.b) Türkiye’de görev yapan personeli görevleri süresince.

3.2.3.5. Türkiye’de İkamet Tezkeresi Verilmeyecek Yabancılar

- İş tutmak amacı ile gelip de kanunlarla Türk vatandaşlarına tahsis edilmiş bir işi yapmak isteyenlere,
- Türk kanun veya örf ve adeti veya siyasi icabet (gereklilikler) ile telif edilemeyecek (uzlaştırılmayacak) durumda olan veya faaliyette bulunanlara,
- Türkiye’de kalmak istediği müddet zarfında yaşamak için gerekli maddî imkânları meşru (yasanın ve kamu vicdanının doğru bulunduğu) bir şekilde temin edemeyeceği sabit olanlara,
- Türkiye’ye girmesi yasak olup da her nasılsa girmiş bulunanlara,
- Türkiye’de oturduğu müddet içinde huzur ve asayiş ihlâl edenlere, ikamet tezkeresi verilmez.

3.2.3.6. Vize Süresini Geçiren Veya İkamet Süresi Bittiği Halde Uzatmayan /Yeniletmeyen Yabancıların Durumu

Kanunun öngördüğü süre içerisinde ikamet tezkeresi alınmaması veya önceden alınmış ikamet tezkeresi varsa süresinin uzatılmaması adli bir kovuşturmayı gerekli kılan bir eylem değildir.

İkamet tezkeresinin alınmaması veya süresinin uzatılmaması, aşılan sürenin kapsadığı tarife itibariyle hesaplanacak harcın tahsilini engellemez. Bu suretle hesaplanan harç, ceza ve gecikme faizi uygulanmaksızın bir kat fazlası ile tahsil edilir.

Para cezasının yanında, ülkeye tekrar girişleriyle ilgili olarak bir takım sınırlandırmalar da getirilebilmektedir. Bu tür sınırlamalar geçici olup, öngörülen sürenin sonunda giriş yasağı programatik olarak kayıtlardan düşmektedir.

3.2.3.7.Yabancı Öğrencilerin İkamet İzni İşlemleri

Yabancı uyruklu öğrencilerin öğrenim görmek üzere Türkiye'ye gelipleri, öğretim kurumlarına kabulleri, ilgili kurum ve kuruluşların bu alandaki görevleri ve yabancı uyruklu öğrencilerin yükümlülükleri ile ilgili esaslar, Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Kanun ve Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Yönetmelik de yer almaktadır.

Yabancı öğrenciler, Türkiye'nin dış temsilciliklerine vize müracaatı sırasında sınav sonuçlarına ilişkin belgelerini, istenilecek diğer belgelerle birlikte ibraz ettikleri takdirde, öğrenim vizesi talepleri mümkün olan en kısa sürede karşılanır.

Türkiye'de bulunan yabancılar bir yüksek öğretim kurumuna yerleştirildiklerinde ise, buna ilişkin belgelerini emniyet makamlarına ibraz ederek ikamet tezkeresi alabilmektedirler. Bunlardan ilk etapta okul kaydı zorunluluğu aranmaz. Ancak, ikamet tezkeresi verildikten sonra okula kaydını yaptırmamış olanların ikamet tezkereleri, amacı dışında kullanmaması için derhal iptal edilir.

Yabancı öğrencilerin ikamet tezkerelerinin uzatılması işlemleri sırasında, öncelikle okullarında kayıtlarının yenilendiğini gösteren belgelerini ibraz etmeleri istenir. Öğrenciliğini belgeleyemeyenlerin ikamet tezkereleri uzatılmaz.

Yüksek öğretim dışındaki okullarda öğrenim görecekt yabancıların, okullara mevzuat çerçevesinde kayıtları yapıldığında, öğrenim amaçlı ikamet tezkereleri öğrenim vizesi şartı aranmaksızın verilir.

Bu uygulama, Türkiye'de "sığınma talebi tetkik edilen", "sığınmacı olarak kabul edilmiş olan", "iltica talebi tetkik edilen" veya "mülteci statüsü kazanmış olan" yabancılar için de geçerlidir.

Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Çalışma Yasağı ve İstisnası

Yabancı uyruklu öğrenciler, öğrenimleri süresince gelir getiren herhangi bir işte çalışamazlar. Ancak, lisansüstü öğrenim gören öğrenciler, araştırma yaptıkları yükseköğretim kurumlarında ücret karşılığı çalıştırılabilirler.

3.2.3.8. Aile Birleşimi Amacıyla Verilen İkamet İzinleri

Türk vatandaşı erkek veya bayanla evli olan yabancılara evlilikleri aile birliği içerisinde devam ettiği sürece uzun süreli ikamet izni verilmektedir.

Ancak evliliğin aile birliğinden ziyade göstermelik olarak yapıldığının belirlenmesi durumunda, evlilik gerekçesiyle ikamet izni verilmez.

Bu evliliklerde, yabancı kadının vatandaşlığa geçme konusunda yapılan yeni düzenleme 3 Haziran 2003 tarihinde yasallaşmıştır.

Buna göre, üç yıl aile birliği içinde kalma şartı, evlilik gerekçesiyle Türk vatandaşlığına geçilebilmesinin ön koşulu haline gelmiştir

Boşanma ve ölüm gibi sebeplerle evliliğin sona ermesi durumunda ise, ikamet izini talebinde bulunmaları halinde de ikametlerine izin verilmeye devam edilir.

Anne veya babası Türk Vatandaşı veya yabancı olan 18 yaşından küçük çocuklara anne veya babaya bağlı olarak uzun süreli ikamet izni verilir.

3.2.4.Yabancıların Türkiye’de Her Türlü İlmî Araştırma, İnceleme Yapma, Film Çekme Hakkı ve Bu İşlemlere İlişkin Esaslar

Türkiye’de; karada, havada, denizaltında, akarsu ve göllerde arkeolojik, tarihî, jeolojik, sosyolojik ve tâbiata ait konularda yapılmak istenen inceleme, ilmî araştırma ve arkeolojik kazılar, bu konularda ses bandı, video ve film çekimleri için önceden izin alınması gerekmektedir.

Arkeolojik kazı ve yüzey araştırmaları için yurt dışında Türkiye’nin dış temsilciliklerine, yurt içinde kendi büyükelçiliği kanalı ile Türk Dışişleri Bakanlığı’na başvuru yapma usulünde bir değişiklik söz konusu değildir.

Bunun dışındaki çalışmalar için ise, izin alma süreci basitleştirilmiş; çalışmanın yapılacağı mahaldeki birime veya bu birimin bağlı olduğu idareye başvuruda bulunabilme hakkı getirilmiştir.

3.2.5. Sınır Dışı İşlemleri

Türk hukukunda Sınır Dışı Kararı alma yetkisi genel olarak İçişleri Bakanlığı’na aittir. Buna göre; 5683 sayılı Yabancılar Kanununun 19’uncu maddesinde “İçişleri Bakanlığı’nca memlekette kalması umumî güvenliğe, siyasî veya idarî icaplara aykırı sayılan yabancılar verilecek muayyen müddet zarfında Türkiye’den çıkmaya davet olunur. Bu müddetin sonunda Türkiye’yi terk etmeyenler sınır dışı edilebilirler “hükümü yer almaktadır.

Sınır dışı etme nedenlerinden “umumî güvenlik” ve “umumî nizam” kavramları, önleyici kolluk yetkisinin genel koşulu ve öğeleri olmak itibarıyla, doktrinde ve mahkeme içtihatlarında az çok belirlenmiş sayılabilir. Buna karşılık, “siyasî ve idarî icaplar” deyiimi, içeriği ve sınırları bilinen hukuk kavramları değildir. Onun için, idarenin sınır dışı etme işleminin sebep unsuru yönünden takdir yetkisi bir hayli geniştir.

Kanundaki muayyen müddet, yabancıların bulunduğu yer, yabancıların sağlığı, çıkış için ulaşım imkânları gibi durumlar göz önünde bulundurularak idare tarafından takdir edilmektedir.

3.2.5.1. Sınır Dışı Etmeye Yetkili Makamlar

5683 sayılı Yabancılar Kanununun 19’uncu maddesi sınır dışı etme kararını alma konusunda İçişleri Bakanlığını yetkili kılmıştır.

Önce sınır dışı edilecek kişi yurdu terk etmeye davet edilmekte, verilen süre içerisinde kendiliğinden terk etmediği takdirde idare tarafından sınır dışı edilmektedir.

Ancak, memleketin umumî güvenlik ve nizamı noktasından derhal çıkarılması lazım gelen yabancıların İçişleri Bakanlığına sorulmadan sınır dışı edilmeleri için, Bakanlık, sınır ve sahil valiliklerine yetki verebilmektedir.

Öte yandan, TCK’nın 59’uncu ve Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 18’inci maddesine göre bazı durumlarda mahkemelerce de sınır dışı kararı verilebilmektedir.

3.2.5.2. Haklarında Sınır Dışı Kararı Alınan Ancak Çeşitli Nedenlerle Sınır Dışı Edilemeyenler

Memleket dışına çıkartılmalarına karar verilir de pasaport tedarik edemediklerinden veya başka sebeplerden dolayı Türkiye'yi terk etmeyenler, İçişleri Bakanlığının göstereceği yerde oturmaya mecburdurlar.

Sınır dışı edilenlerin masrafları kendilerine aittir. Bu masrafları ödemekten aciz olanların sevkleri devletçe sağlanır.

3.2.5.3. Sınır Dışı Kararına İtiraz (İdari Yargı Yoluna Başvurma)

İdarî boyutu itibariyle sınır dışı işlemi, Anayasanın "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır" (125/1) hükmüne tâbi olduğundan, yabancı uyruklu kişilerin, haklarındaki sınır dışı kararını idarî yargıda itiraz etmeleri mümkündür.

Sınır dışı kararından sonra, sınır dışı edilecek kişiye zaman tanınması konusu, 5683 sayılı Yabancılar Kanununun 19 uncu maddesinde yer almaktadır. "... Türkiye'den çıkmaya davet olunur" ifadesinden, yabancının bu davet ile tanınan süre içerisinde itiraz etmesine de imkân sağlanmıştır.

3.2.6. Yakın Zamanda Gerçekleştirilen Yasal Düzenlemeler

3.2.6.1. Çalışma İzinleri

AB Müktesebatına uygun olarak hazırlanan Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında 27.2.2003 tarih ve 4817 sayılı Kanun, 6 Eylül 2003 tarihinde Yönetmelikle birlikte yürürlüğe girmiştir.

Kanunun en temel amaçları arasında, İstihdam piyasasının gözetilmesi, işlemlerin tek elden yürütülmesi, denetimin etkin hale getirilerek kaçak istihdamın önlenmesi öne çıkan hususlardır.

3.2.6.2. Yabancılar Yasa Tasarısı Çalışmaları

Müktesebatın taranması sonucunda hazırlanmış olan Yabancılar Yasa Tasarısı'nda kurum içi çalışmalar son aşamaya gelmiş bulunmaktadır. Ulusal Programda öngörüldüğü üzere 2005 yılının ikinci yarısında yasalaşması beklenmektedir.

3.2.7. Yasadışı Göçle Mücadeleye İlişkin Gelişmeler

Bu Alandaki Çalışmaların İstatistiksel Boyutu

Türkiye, yasadışı göçe karşı gerek ulusal düzeyde etkin tedbirler alarak, gerekse bu alanda uluslararası düzeyde sorunların tespiti, bilgi alış-verişi, ortak mücadele ve işbirliği şeklindeki çalışmaların çoğuna aktif katılarak bu konudaki kesin tavrını ortaya koymakta, Türkiye üzerinden yasadışı göçü önlemek ve Türkiye'de illegal bulunan yabancıları ülkeden çıkarmak için etkin mücadele etmektedir.

Özellikle, 2000 ve 2001 yılında Türkiye, güvenlik güçlerinin kararlı tutumunun sonucunda, göçmen kaçakçılarının geçiş yolları güney rotasına (Irak-Suriye-Lübnan), ayrıca kuzey rotasına (İran-Kafkaslar-Ukrayna) doğru kaymıştır. Bunun yanı sıra, yasadışı göçmen taşıyan gemilerin de güzergahlarında değişiklik olmuş, son dönemde yoğunlukla Afrika ülkelerinden İtalya ve Fransa'ya, ayrıca Sri Lanka, Hindistan tarafından gelen gemiler de, Süveyş Kanalını takip ederek, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Yunanistan ve İtalya yolunu tercih etmeye başlamışlardır.

Türkiye'ye yasadışı yollarla giriş-çıkış yapmaya çalışırken veya Türkiye'de yasadışı konumda iken 1995 yılında 11.362, 1996 yılında 18804, 1997 yılında 28.439, 1998 yılında 29.426, 1999 yılında 47.529, 2000 yılında 94514, 2001 yılında 92.362, 2002 yılında 82.825, 2003 yılında 56.219 ve 2004 yılında 50.529 olmak üzere toplam 512.009 yasadışı göçmen yakalanmıştır.

Bu alanda yapılan çalışmalar sonucunda, göçmen kaçakçılığı organizasyonları üzerindeki operasyonlar yoğunlaştırılmıştır. 1998 yılında 98 organizatör yakalanmışken, bu sayı 2000 yılında 850'ye yükselmiş, 2001 tarihi itibarıyla 1.155'e ulaşmış, 2002 yılında, 1.157 yasadışı göçmen kaçakçısı (1998-2002 genel toplam: 3.895 kişi) yakalanmıştır. 2003 yılında 937, 2004 yılında ise bu güne kadar 520 yasadışı göçmen kaçakçısı kolluk kuvvetlerince yakalanmış ve haklarında adli işlem yapılmıştır.

Türkiye'ye hudut kapılarımızdan giriş yapmak isteyen, ancak yasadışı göçe karışacağından şüphe duyulan ya da sahte belgelerle giriş yapmak isteyen yabancılar Türkiye'ye alınmayarak geri çevrilmektedir. Personele verilen sahtecilik eğitimlerinin katkısıyla, 1999 yılında 6.069 yabancı geri çevrilmişken, 2000 yılında 24.504, 2001 yılında 15.208, 2002 yılında 11.084 yabancı Türkiye'ye girişi engellenmiş, bu sayı 2003 itibarıyla 9.362, 2004 yılında ise 7.888 (1999-2004: 74.700) olarak belirlenmiştir.

Deniz yolu ile gerçekleştirilen yasadışı göçmen kaçakçılığının önlenmesi için yapılan çalışmalar alınan önlemlerle birlikte ivme kazanmış, bu çerçevede, Türkiye'den Avrupa ülkelerine gittiği iddia edilen gemilerin sayısı 2000 yılında 19 iken, bu sayı 2001 yılında 17, 2002 yılında 2 ve 2003 yılında ise 1 olarak bildirilmiştir.

Buna karşılık 2003 yılında ise Türkiye'den çıkış hazırlığında olan 20 gemi/tekne durdurulmuş, bu gemilerin/teknelerin içinde ya da karada hazır vaziyette yurtdışına çıkma hazırlığındaki toplam 1.529 yasadışı göçmen ve bu kişileri organize eden 29 göçmen kaçakçısı yakalanmıştır.

Türkiye'den Avrupa'ya yönelik transit göç ağırlıkla Ege ve Akdeniz'den kaçak gemi ve tekne çıkışlarıyla gerçekleşmekteydi. Sahil Güvenlik birimlerimize bağlı helikopterler ve yine İzmir, Antalya ve Muğla'da konuşlandırılmış bulunan Polis helikopterleri tarafından Sahil Güvenlik birimleriyle koordineli olarak bu trafiğe karşı başlatılan sahil kontrolleri ve havadan önleme faaliyetleri sonucunda, deniz yoluyla gerçekleştirilen yasadışı göç büyük ölçüde önlenmiştir.

Mevzuat Alanında Sağlanan Gelişmeler

Yabancıların Türkiye'de çalışmaları ve Türk Vatandaşlık Yasasında yapılan değişikliklere ek olarak; 12 Aralık 2000 tarihinde Palermo'da imzalanan Sınır Aşan Organize Suçlarla Mücadele Sözleşmesi ile göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti konularını düzenleyen iki adet Protokole, Türkiye de 13 Aralık 2000 tarihinde imza atmış ve söz konusu sözleşme, protokolleriyle birlikte TBMM'nde kabul edilerek 18.3.2003 tarih ve 25052 sayılı Resmi Gazete'de metinleri ile birlikte yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Buna göre, insan ticaretinde olduğu gibi, TCK 201/a Maddesi ile yapılan düzenleme 9 Ağustos 2002 günü 4771 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak daha önceden yürürlüğe girmiştir. Bu maddeye göre, göçmen kaçakçılığı yapan kişiye 2-5 yıl hapis, ağırlaştırıcı şartlarda 4-10 yıl hapis ve en az 1 milyar TL. para cezası ve kullanılan araçların

müsaderesi ile paravan şirketlerin ekonomik faaliyetlerinin askıya alınması öngörülmüştür. 2005 nisan ayında yürürlüğe girecek yeni Türk Ceza Kanunu'nda da konuya ilişkin düzenlemeler yer almıştır.

2003 yılında 403 Sayılı Vatandaşlık Kanunu'nda yapılan değişiklikle, evlilik yoluyla Türk vatandaşlığını kazanmak suretiyle ülkede kalmaya yönelik sahte evliliklerin önüne geçilerek, insan kaçakçılarının ve insan tacirlerinin kullandıkları bir yöntem ortadan kaldırılmıştır.

Yine 2003 yılında yürürlüğe giren 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun, buna ilişkin uygulama yönetmeliği ve yayınlanan genelgeler ile yabancıların kaçak çalışmalarının ve düşük ücretle istihdamının önüne geçilmiş, çalışma amaçlı göçün yasal olarak kontrol ve düzenlenmesi imkanı getirilmiştir.

Gerri Kabul Anlaşmaları Akdedilmesine Yönelik Çalışmalar

Türkiye, yasadışı göç bağlamında, geri kabul, sınır dışı vb. uygulamalara ilişkin AB Müktesebatına uygun düzenlemeleri orta vadede uygulamaya koyacaktır. Türkiye öncelikle kaynak ülkelerle, daha sonra aşamalı olarak transit ve hedef ülkelerle geri kabul anlaşması imzalanması politikasını takip etmekte ve 2001 ve 2002 yılı içinde çeşitli ülkelere yaptığı geri kabul anlaşması tekliflerinin sonuçlanmasını beklemektedir.

Bu kapsamda öncelikle, Türkiye'nin batı ve doğu sınırındaki komşu ülkeler ve diğer kaynak konumundaki ülkelerle geri kabul anlaşmaları yapılması hedeflenmektedir

Türk vatandaşlarının geri kabulünde Türkiye oldukça pratik bir uygulama yürütmekte, ayrıca ICAO Sözleşmesi gereğince, Türkiye'den giden yasadışı göçmenlerin geldiği uçakla ya da bir sonraki uçakla geri gönderilmesi halinde Türkiye'ye kabul edilmektedir. Türkiye'nin yasadışı göçmenlerin geri kabulüne ilişkin imzaladığı anlaşma ve protokoller ile görüşmelere ilişkin bilgiler aşağıda belirtilmiştir:

Yunanistan: 20.01.2000 tarihinde Türkiye ile Yunanistan arasında "Suçla Özellikle Terörizm, Örgütlü Suçlar, Yasadışı Uyuşturucu Madde Ticareti ve Yasadışı Göçle Mücadelede İşbirliği Anlaşması" imzalanmış ve 17.08.2001 tarihinde yürürlüğe girmiş, 08.11.2001 tarihinde ise söz konusu anlaşmanın yasadışı göçmenlerin geri kabullerine ilişkin 8 inci maddesini uygulamak üzere "Yasadışı Göçmenlerin Gerri Kabulüne İlişkin Protokol" imzalanarak, 2002 yılı başından itibaren uygulanmaya başlamıştır. Protokol Bakanlar Kurulu'nun 12.03.2002 tarih ve 2002/3914 sayılı kararı ile onaylanarak 24/04/2002 tarih ve 24735 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış, Ağustos ayı başında da Yunan Parlamentosunca onaylanmıştır.

Suriye; 10.09.2001 tarihinde Suriye ile yasadışı göçmenlerin geri kabulüne ilişkin bir anlaşma imzalanmıştır. Söz konusu anlaşma 17.06.2003 tarih ve 4901 sayılı kanunla onaylanarak 24.06.2003 tarih ve 25148 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kırgızistan; 06.05.2003 tarihinde yalnızca her iki ülkenin vatandaşlarını kapsayan bir geri kabul anlaşması imzalanmıştır. Söz konusu anlaşma 12.02.2004 tarih ve 5097 sayılı kanunla onaylanarak 17.02.2004 tarih ve 25376 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Romanya; 19.01.2004 tarihinde yasadışı göçmenlerin geri kabulüne ilişkin bir anlaşma imzalanmıştır.

Bununla birlikte; Rusya Federasyonu, Özbekistan, Belarus, Macaristan, Makedonya, Ukrayna, Lübnan, Mısır, Libya ve İran ile müzakereler sürdürülmektedir.

Ayrıca, Pakistan, Bangladeş, Hindistan, Çin Halk Cumhuriyeti, Tunus, Moğolistan, İsrail, Gürcistan, Etiyopya, Sudan, Cezayir, Fas, Nijerya ve Kazakistan'a da geri kabul anlaşmaları teklif edilmiştir.

3.2.8. İnsan Ticareti İle Mücadelede Atılan Adımlar

12 Aralık 2000 tarihinde Palermo'da imzalanan Sınır Aşan Organize Suçlarla Mücadele Sözleşmesi ile göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti konularını düzenleyen iki adet Protokole, Türkiye de 13 Aralık 2000 tarihinde imza atmış ve söz konusu sözleşme, protokolleriyle birlikte TBMM'nde kabul edilerek 19.03.2003 tarih ve 25052 sayılı Resmi Gazetede metinleri ile birlikte yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

403 sayılı Türk Vatandaşlık Kanunu'nda Değişiklik; Anlaşmalı evliliklerin önüne geçmek amacıyla hazırlanan ve 403 sayılı TVK'da değişiklik yapılmasını öngören ve 3 Haziran 2003 tarih ve 25127 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren yeni düzenleme ile; Türk vatandaşları ile evlenen yabancıların, evliliğin tescil tarihinden 3 yıl geçtikten sonra vatandaşlığa alınma prosedürünün başlayabileceği, Yönetmelikle belirlenen "evlilik birliği ile bağdaşmayacak işte çalışmamak, aynı çatı altında yaşamak, başka kişilerle yaşamamak, insan ticareti ile ilgisi ve bağlantısı bulunmamak" gibi şartları taşıdıkları yaptırılan tahkikat ile tespit edilenler vatandaşlığa alınmaktadır.

Kaçak çalışmanın önüne geçmek amacıyla 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkındaki Kanun, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanmış ve TBMM tarafından onaylanarak 6 Mart 2003 tarihli resmi gazetede yayımlanmıştır. Yasanın uygulanmasını sağlayacak olan yönetmelik 6 Eylül 2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

TCK'nin İnsan Ticaretine İlişkin Maddesi; 03.08.2002 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen, 09 Ağustos 2002 tarih ve 24841 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, "Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 4771 Sayılı Kanun"un TCK'nin göçmen kaçakçılığı konusundaki 201.maddesinde değişiklik yapılmasını öngören 2/b maddesi ile insan ticareti suçu tanımlanarak, bu suçu işleyenlere 5 yıldan 10 yıla kadar ağır hapis öngörülmüş, suçun örgütlü olarak işlenmesi durumunda faillere verilecek cezanın bir kat artırılması hükmüne bağlanmıştır.

11 Aralık 2002 tarihinde Tiran'da düzenlenen, Türkiye'nin de katıldığı İstikrar Paketi Görev Gücü'nün Bakanlar 3. Toplantısı sonunda imza altına alınan bildirge ile; insan ticareti sorununun ağırlıkla yaşandığı Güney Doğu Avrupa ve Balkan ülkelerinde, "insan ticaretine maruz kalan kişilerin statülerinin yasallaştırılması ve insan ticareti mağdurlarının şahitlik etmek istemesi halinde, gerekli yardımın sağlanması ve işlemleri tamamlanıncaya kadar kendilerine geçici ikamet izni düzenlenmesi" hususları taahhüt edilmiştir.

Karşılaşılan olaylarda, fuhuş suçuna karışan şahısların ve suçun baskı ve zorlama nitelikleri göz önünde bulundurularak, insan ticareti mağdurlarının tespit edilmeleri, ilgili

mevzuatın İl Emniyet Müdürlükleri, Jandarma Komutanlıkları ve Sahil Güvenlik Komutanlıklarınca uygulanmasının sağlanması, mağdurlara olabildiğince sağlık yardımı ve ruhsal rehabilitasyon desteğinin sağlanması, bu kapsamda tespit edilen mağdurların Türkiye'den sınır dışı edilmeden, ilk aşamada istekli olmaları durumunda geçici ikametlerine izin verilmesi, bu suçu işleyen ve gerçek anlamda menfaat temin eden organize nitelikteki kişi ya da şebekelerin tespiti, yakalanması ve yürürlüğe giren yeni yasal düzenlemeler doğrultusunda haklarında yasal/idari işlem yapılması hususları bir genelge ile düzenlenmiştir.

Yapılan düzenlemelerle;

- İnsan Ticareti suçunun TCK 201/b kapsamında değerlendirilmesi hususu bir kez daha gündeme getirilerek, bu suçla mücadele ve mağdur konumundaki kadınlara yaklaşım hususlarını içeren İnsan Ticareti ile Mücadele Rehberi düzenlenmiştir.
- İnsan ticareti mağdurlarının Türkiye'den çıkışlarında çıkış işlemlerinin harçsız ve cezasız yapılarak haklarında süreli yurda giriş yasağı kararı alınmaması sağlanmıştır.
- Mağdurlarla birebir yapılacak tüm işlemlerde, sivil giyimli, bayan personelin görevlendirilmesi, soruşturma sırasında yüzleştirme, teşhis gibi işlemlere ihtiyaç duyulması durumunda, mağdurların tacirler veya bağlantılı kişilerle aynı ortamda bulundurulmaması amacıyla gerekli tedbirler alınmıştır.
- Çocuk mağdurlara ilişkin her türlü işlemde çocuğun çıkarı gözetilerek özel önlemler alınması düzenlenmiştir.
- 05.12.2003 tarih ve 2003/6565 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda insan ticareti mağduru olduğu tespit edilen ve tedavi olması gereken şahısların, sağlık kuruluşlarına sevklerinin yapılarak ücretsiz tedavilerinin yaptırılması, düzenlenmiştir.
- Mağdurların tedavi ve rehabilite edilmelerinin gerçekleştirilmesi, suçun sanıklarına ilişkin yargılama süreci ve mağdurlara ikamet izni verilmesi konusundaki uluslararası uygulamalar ve tavsiye kararları çerçevesinde insan ticareti mağduru olduğu tespit edilen yabancı uyruklu şahıslara daha uzun sürelerle ikamet izni verilmesi gerektiğinden, insan ticareti mağduru olduğu tespit edilen yabancı uyruklu şahıslara, talepleri halinde 6 aya kadar geçici ikamet izni verilmesi, sanıkların yargılanma ve mağdurların tedavi süreçleri takip edilerek ihtiyaç duyulması halinde ikamet izinlerinin aynı sürelerle uzatılması konularında ilgili personel eğitilmiştir.
- Mağdurların soruşturma süresince, gönüllü olarak ülkelerine güvenli dönüşlerinin veya başka bir vilayete sevklerinin sağlanacağı durumlarda teşhir edilmelerini engelleyici önlemlerin alınması, ülkelerine gönderilmeleri sırasında hudut kapılarındaki çıkış ve belge kontrol işlemlerinin, söz konusu şahıslar pasaport kontrol kabinlerine götürülmeden, belgeler üzerinden tamamlanması ve şahısların doğrudan uçağa götürülmesi sağlanmıştır.
- İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı (İKGV) ile Genel Müdürlüğümüz arasında imzalanan protokol çerçevesinde, İstanbul'da faaliyete geçirilen insan ticareti mağdurlarına barınma imkanı sağlayacak olan sığınma evine mağdurların sevk işlemleri düzenlenmiştir.

3.2.8.1. İnsan Ticaretiyle Mücadelede Uluslararası İşbirliğinin Tesisine Yönelik Çalışmalar

Türkiye, 43 ülke ile organize suçlar ve terörizmle mücadelede işbirliğini öngören 67 adet Güvenlik İşbirliği Anlaşması imzalamış bulunmaktadır. Bu anlaşmaların tamamında yasadışı göç ve insan ticaretiyle mücadelede işbirliği tesis edilmesine ilişkin hükümler bulunmaktadır.

Bu doğrultuda; söz konusu anlaşmaların ilgili hükümlerine işlerlik kazandırmak amacıyla Ukrayna, Gürcistan, Bulgaristan, Romanya, Moldavya, Rusya Federasyonu, Azerbaycan, Belarus ve Özbekistan'a işbirliği protokolleri teklif edilmiş, Belarus ile 28 Temmuz 2004 tarihinde İnsan Ticareti ve Yasadışı Göçle Mücadele Alanında İşbirliği Mutabakatı imzalanmış ve uygulamaya geçilmiştir.

3.2.8.2. Mağdur Koruma Çalışmaları

Mağdurların tedavi ve rehabilitasyonlarının gerçekleştirilmesi, suçun sanıklarına ilişkin yargılama süreci göz önünde bulundurularak, talepleri halinde ilk aşamada 6 aya kadar geçici ikamet izni verilmesi uygulaması sürdürülmektedir. Bu doğrultuda bu güne kadar toplam 25 yabancı uyruklu kadına ikamet izni verilmiştir.

İnsan ticareti ile mücadelede diğer bir önemli konu insan ticareti mağdurlarının korunması, rehabilite edilmesi, tıbbi ve psikolojik destek sağlanması ve barındırılmalarıdır. Bu konuda uluslararası alandaki model uygulamalara paralel olarak, İçişleri Bakanlığı birimlerinden Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığının insan ticareti ile mücadele bağlamında, Türkiye'de mağdurların korunmasına yönelik çalışmalarda bulunan sivil toplum örgütlerinden İKGV ile işbirliği protokolleri imzalanmış ve bu protokoller kapsamında, İstanbul Büyük Şehir Belediyesi ve İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı işbirliği ile insan ticareti mağdurları için İstanbul'da bir sığınma evi kurularak faaliyete geçirilmiştir.

Diğer yandan, ülkelerine dönmek isteyen insan ticareti mağdurlarının İKGV ile işbirliği halinde IOM yetkilileri ile temasa geçilerek, güvenli şekilde ülkelerine dönüşleri sağlanmaktadır. Bu doğrultuda bu yıl içinde toplam 51 mağdurun ülkelerine güvenli geri dönüşleri sağlanmıştır.

3.2.8.3. Kamuoyunun Bilinçlendirilmesi Amacıyla Kampanyaların Gerçekleştirilmesi

Türkiye Kadın Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nce 2002 ve 2003 yıllarında "İnsan ticareti ile mücadele" konusunda BM Nüfus Fonu'nun katkılarıyla geniş katılımlı iki panel düzenlenmiştir. İnsan ticaretiyle mücadelede kamu oyunun bilinçlendirilmesi amacıyla yönelik bu panellerde, insan ticareti olgusu ele alınarak toplumun bütün üyelerinin bu suçla mücadelede etkin rol alması hedeflenmiştir.

Diğer yandan "Türkiye'deki İnsan Ticareti Mağdurlarına Yardım" adı altında IOM ile yeni bir proje çalışmasına başlanmıştır.

Bu çerçevede; insan ticareti ile mücadele materyallerin hazırlanması, insan ticareti ile mücadele eden görevlilerin eğitimi ve bilinçlendirme kampanyalarının hazırlanması da yer almaktadır.

Kamuoyunun bilinçlendirilmesi konusunda yapılan çalışmalara ilave olarak sözleşme çalışmaları sürdürülen İnsan Ticareti ile Mücadelede Kurumsal Kapasitenin geliştirilmesi adlı Twinning Projesinde bu konu daha detaylı ele alınacaktır.

3.2.8.4. İnsan Ticaretine İlişkin Eğitim Faaliyetleri

İnsan ticaretiyle mücadelede görev alan Emniyet görevlileri ve ilgili bakanlık ve kurumların temsilcilerinin katılımıyla "İnsan Ticaretiyle Mücadele Seminerleri"

gerçekleştirilmiştir. Seminerlerde kolluk kuvvetleri, sivil toplum örgütleri işbirliği, uluslararası kolluk kuvvetleri işbirliği, uluslararası sivil toplum örgütleri işbirliği, en iyi uygulamalar ve AB üye ülke uygulamaları ele alınmıştır.

İçişleri Bakanlığı ile İKGV arasında imzalanan protokol doğrultusunda AB'den temin edilen fonla kolluk kuvvetlerinin eğitim çalışmalarına başlanmıştır.

3.2.8.5. İnsan Ticareti İle Mücadelede Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi Eşleştirme Projesi

Özellikle kadın ve çocukların, çeşitli vaatlerle kandırılması, ülkelerinden getirilmesi, cinsel sömürü amaçlı kullanılmaları, zorla başka işlerde çalıştırılmaları, kölelik, organ ticareti gibi boyutları olan insan ticareti ile mücadele çalışmalarında yer almak üzere İçişleri Bakanlığı'nca yürütülen diğer çalışmaların yanında 2003 yılı Türkiye-AB Mali işbirliği kapsamında Twinning (Eşleştirme) Mekanizması ile yürütülmesi öngörülen "İnsan Ticareti ile Mücadele İçin Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi" hazırlanmıştır.

Söz konusu proje, İçişleri Bakanlığı koordinesinde, Adalet Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün katılımıyla gerçekleştirilecektir.

Projenin amacı; insan ticaretinin azaltılması için gerekli asgari standartları yakalamak ve insan ticaretiyle ilgili kurumların güçlendirilmesi doğrultusunda, insan ticaretinin önlenmesine yönelik stratejinin kabul edilmesi ve sektörel eylem planlarıyla uygulanmasını sağlamaktır.

Bu amaç doğrultusunda hedefler ve beklentiler şu şekilde belirlenmiştir;

- İnsan ticareti ile mücadele konusunda Türkiye'nin bir strateji ve politika geliştirmesi.
- Kamuoyunun insan ticareti ile mücadelede duyarlı hale getirilmesi.
- Mağdurlara yönelik psikolojik, yasal ve sosyal yardım programlarının geliştirilmesi.
- Geriye dönüş ve toplumla bütünleşme programlarının geliştirilmesi.
- Mevcut yasal düzenlemenin incelenerek, konuya ilişkin yeni düzenlemelere ihtiyaç duyulup duyulmadığının tespit edilmesi ve yeni düzenlemeler için hazırlık yapılması.
- İnsan ticareti ile mücadele eden polis, jandarma, savcı ve adli makamlara yönelik eğitimler ile Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliğini artıracak eğitimlerin gerçekleştirilmesi.
- Kanun uygulayıcı birimler arasında uluslararası işbirliğinin yaygınlaştırılması.

4. İLTİCA VE GÖÇ ULUSAL EYLEM PLANI

4.1. Kapasitenin artırılması amacıyla, göç ile iltica alanında bir ihtisas biriminin oluşturulması için kurumsal yapılanmaya gidilecektir.

4.2. İltica ve göç işlemlerinin AB müktesebatına uygun bir şekilde yürütülebilmesini teminen mevcut ihtisas birimini genişletilerek güçlendirilecek ve;

- Yasal veya yasal olmayan yollardan Türkiye'ye gelerek münferiden iltica etmek isteyen veya başka ülkelere iltica etmek üzere sığınma talep eden yabancılar ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşme ve anlaşmalar çerçevesinde uluslararası korumaya ihtiyacı olanlar hakkındaki işlemleri yürütecek,
- Göç politikalarını oluşturarak, yönlendirecek,

- Çalışma, öğrenim ve aile birleşimi gibi amaçlarla yasal yollardan Türkiye'ye gelmek isteyen veya Türkiye'de yasal bir şekilde bulunan göçmenlerin başvurularını değerlendirerek ve sonuçlandıracak,
- İkamet ve benzeri statülerini belirleyecek,
- Gerekli durumlarda tanınan statüyü geri alacak ve sınırdışı etme kararlarını verecek,
- Ülkesine gönüllü geri dönmek isteyenler için geri dönüş programları geliştirecek ve uygulayacak,
- Yabancıların topluma entegrasyonuna ilişkin politikaları şekillendirecek,
- Yasa dışı göçle ilgili ulusal ve uluslararası alanda yapılması gereken çalışmaları ve alınması gereken önlemleri ortaya koyan ve bununla ilgili politikaları geliştiren, yasadışı giriş, kalış ve yine ülkeden yasa dışı bir şekilde çıkışlarla ilgili alınması gereken önlemleri alarak uygulamaya koyacak,
- Gerek göç yönetiminde idari denetimin sağlanması, gerek işleme konu olan yabancıların haklarının korunması açısından önemli olan ve göç yönetiminde idari düzeyde muhtemel uyuşmazlıkların çözümü, değerlendirme güclüğü içeren kararların alınması, yasadışı göç ve insan ticareti ile mücadelede kurumlar arasında koordinasyonu sağlamak ve politikaları geliştirmek üzere konu ile ilgili uzmanlardan oluşan "Değerlendirme Kurulu"nu oluşturacak,
- Göç ile ilgili verileri toplayıp, değerlendirerek ve uluslararası alanda bilgi paylaşımını yürütecektir.

4.3. İltica ve Göç Alanında Çalışan/Çalışacak Personelin İstihdam ve Eğitimi

- İltica ve göç alanında görev alan/alacak personel;(sığınma başvurusuna ilişkin mülakat yapan veya başvuruların statüleri hakkında karar alan, diğer yabancıların ikamet, çalışma ve öğrenim izni başvuruları hakkında karar alan personel), bilgi teknolojilerini kullanabilen, farklı kültürlere ve değerlere saygılı, iletişim kurabilen ve takım içi çalışabilen, araştırmacı, analitik düşünerek analiz yapabilen, sorumluluk alarak sonuçlara ulaşabilme, yazılı ve sözlü ifade ile planlama kabiliyetine haiz kişiler arasından seçilmelidir.
- İltica ve göç alanında görev yapmakta olan mevcut personel genel itibarıyla sayılan özelliklere sahiptir. Gelecekte aynı alanlarda görevlendirilecek personel için de aynı nitelikler titizlikle aranmalıdır.
- Halihazırda iltica ve göç alanında çalışan personel için branş sistemi getirilmeli ve söz konusu personelin bu alanda sürekli istihdamı sağlanmalıdır. (Bknz: AB Konseyi Usul yönergesi (Asile 33), Md:3/A-3, Md:7/2- ; AB Konseyi'nin İltica usullerinde minimum garantiler yönergesi Md:6 ve Md:15)
- İltica ve göç alanında İçişleri Bakanlığı'nca gerçekleştirilen projelerde eğitim almış olan personele uzmanlık statüsü kazandırılmalıdır. (Bknz:AB Konseyi'nin İltica usullerinde minimum garantiler Yönergesi Md:6 ve Md:15)
- Diğer taraftan; iltica sistemi içerisinde, değişik birimlerde çalışacak, iltica başvuruları hakkında mülakat yapacak ve dosya hakkında karar verecek kişilerden oluşan, bu alanda eğitim almış uzman ve deneyim sahibi personelden oluşacak, içerisinde sivil görevlilerin de yer alacağı bir çekirdek kadro oluşturulmalı ve istihdam edilmelidir.
- Gerek çekirdek kadro, gerekse karar alıcı kişilerin seçiminde, bu kişilerin özellikle mülteci hukuku alanında eğitim almış ve bu eğitimlerini deneyimleriyle desteklemiş kişilerden oluşmasına özen gösterilmelidir.
- Görevlendirilecek söz konusu kişilerin istihdamına ilişkin mevcut düzenlemelerde gerekli değişiklikler yapılmalıdır. Söz konusu düzenlemeler, nitelikli personelin kurumda görev almasını teşvik edici hükümler içermelidir.

- Gerek politika belirleyecek birimlerde, gerek idari ve yönetim birimlerinde görev yapacak görevliler için personelin kategorileri ve bu personele verilecek eğitim stratejileri, Entegre Sınır Yönetimi Eşleştirme Projesiyle bütünlük arz edecek şekilde belirlenmelidir. Bu çerçevede kapsamlı ve süreli eğitim programları geliştirilip uygulanmalıdır. Bu eğitim, söz konusu görevlilerin ihtiyaçlarına göre yasal mevzuat ve düzenlemeleri, uluslararası mülteci hukukunu, insan hakları alanlarını, AB müktesebatını ve menşe ülkelerdeki koşulları kapsamalıdır.
- Etkin bir iltica sistemi tesis edilene kadar, izleme ve geliştirme grubu oluşturulmalı ve bu grup eğitim stratejilerinin geliştirilmesinden (dosya çalışanları, politika yapımcılar, idari personel ve yöneticiler için) sorumlu olmalıdır.
- Refakatsiz küçükler, cinsiyete dayalı baskıya maruz kalmış kadınlar, işkence ya da başka tür travmalara maruz kalmış kişiler ve diğer hassas gruplar ile görüşme yapacak ve bu kişilerin başvuruları hakkında karara varacak personel, özel olarak görevlendirilmeli ve başta hassas gruplarla mülakat teknikleri olmak üzere ilgili eğitime tabi tutulmalı ve eğitim gördüğü alanlarda istihdam edilmelidir. Ayrıca, özel ihtiyaç içerisindeki kişilerin belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınabilmesi için iltica prosedürü içerisindeki tüm personel de bu konudaki temel eğitimi almalıdır.
- Özellikle sınır bölgelerinde, sığınmacılarla ilk teması geçecek görevliler eğitilmeli ve dağıtılmak üzere temel bilgileri ve prosedürleri içeren bir kitapçık hazırlanmalı ve dağıtılmalıdır.
- Alanda çalışanların ve bu konularla ilgilenecek olan adli görevlilerin mülteci hukuku alanında bilgilendirme seminerleri yapılmalı, hizmet içi eğitimlerinin devamı sağlanmalı, ayrıca mülakat teknikleri eğitimi verilmelidir.
- AB üyesi ve AB üyesi olmayan ülkelerde, BMMYK'nın Türkiye'de ya da diğer ülkelerdeki ofislerinde personelin eğitimi (hizmet içi ve diğer eğitimler) ve stajyerlik konusunda imkanlar araştırılmalıdır. Her seviyede eğitimin sağlanması için özel destek sağlanmalıdır.
- Personelin yabancı dil eğitimi almaları için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

4.4.İltica ve Göç Alanında Yatırım ve Eşleştirme Projeleri

İltica sisteminin iyi işleyebilmesi, ancak MSB usulüne tam olarak hakimiyet sağlanması ile mümkün olabilecektir.

Bu çerçevede, iltica sistemi oluşturulurken, gerekli olan teknik ve fiziki alt yapının tamamlanması için, aşağıdaki yatırım projelerinin öncelikli olarak AB Mali Yardım Programları kapsamında gerçekleştirilmesi zorunlu görülmektedir;

4.4.1. Menşe Ülke ve İltica Bilgi Sisteminin Tesisi

Karar vericilerin yetkili kıldıkları konularda sığınmacıların bilgilerine ve menşe ülke bilgilerine elektronik ortamda ulaşmalarının sağlanması için gerekli düzenlemeler yapılmalı, karar vericiler yetiştirilmeli ve bunun temini için gerekli donanım, teknik ekipman ve veriler temin ve tesis edilmelidir.

Bu çerçevede, İçişleri Bakanlığı'nca 03.01.2005 tarihinde hazırlanarak AB Komisyonu Türkiye temsilciliğine sunulmuş olan "İltica ve Menşe Ülke Bilgisi Sistemlerinin Geliştirilmesine ve Gelecekteki İltica Personelinin Eğitimine Destek" isimli eşleştirme ve yatırım proje fişi, 2005 yılı Programlamasına dahil edilmeli ve geciktirilmeden uygulamaya başlatılmalıdır.

4.4.2. İltica Birimi Binasının Tesisi

İltica birimi için proje fişi geliştirilerek, Ankara'da uygun bir bina inşa edilmeli veya tespit edilecek uygun bir bina yeniden restore edilerek gerekli ekipman desteği de sağlanmak suretiyle faaliyete hazır hale getirilmelidir.

4.4.3. Sığınmacı Kabul, Barınma Merkezlerinin ve Mülteci Misafirhanelerinin Tesisi

AB Konseyi'nin kabul koşullarına dair yönergesinde, devletin sığınmacılara barınak sağlama ve maddi kabul koşullarını yerine getirmeye dair sorumluluğu bulunmaktadır. Bu nedenle, bir sığınmacı kabul sistemi oluşturulmalıdır. Bu çerçevede, iltica stratejisinin uygulanabilmesi ve gerçek mültecilere etkin ve adil uluslararası koruma sağlanabilmesi için öncelikle Türkiye'nin doğu bölgelerinde, daha sonra ise iç bölgelerde Sığınmacı Kabul, Barınma Merkezleri ve Mülteci Misafirhaneleri tesis edilerek, faaliyete geçirilecektir.

Bu merkezler, Türkiye'de yedi ayrı ilde her biri ortalama 750 kişi kapasiteli olacak şekilde kurulacak ve Bölge Merkezleri olarak faaliyet göstereceklerdir.

Merkezlerin alım kapasitesinin yetersiz kalması durumunda kapasite arttırımına gidilmeli, bunun mümkün olmaması ve zorunlu görülmesi halinde ise yeni merkezler kurulmalıdır.

Söz konusu merkezlerde öncelikle aşağıda belirtilen yabancılar barındırılacaktır;

- Sığınma başvurusunda bulunup da henüz statü kazanmamış başvuru sahipleri,
- Mülteci veya sığınmacı statüsü kazanmış olup da Türkiye'de serbest ikamet edemeyecek durumda olanlar ve serbest ikamet etmesi uygun görülmeyenler.

4.4.4. Eğitim Akademisi'nin (Enstitüsü) Tesisi

İltica ve göç alanında çalışan/çalışacak olan personelin eğitiminde sürekliliğin sağlanması için, bu amaca dönük İçişleri Bakanlığı bünyesinde bir Eğitim Akademisi (Enstitüsü) kurulacaktır.

4.4.5. Geri Gönderme Merkezlerinin Tesisi

Ülkeden geri dönüşleri yapılacak yabancıların işlemleri sonuçlanıncaya kadar geçici olarak barındırılacakları tesislerin yapımı ve bunların faaliyete geçirilmesi için yürütülen çalışmalara hız verilmelidir. Bu çerçevede, söz konusu kişiler için geri gönderme merkezleri kurulmalıdır.

Yukarıda belirtilen tüm merkezlerin ve eğitim akademisinin kurulmasına ilişkin Avrupa Komisyonu, Üye Devletler ve BMMYK ile birlikte kapsamlı projeler hazırlanacaktır. Sözü edilen merkezlerin işletilmesi ve buralarda görev alacak kişilerin istihdamı konularında yasal düzenlemeler hazırlanacaktır.

Kabul sistemi oluşturulurken ilgili kurum ve kuruluşlar ile STK'ların bu alanda ne dereceye kadar yer alacağı konusu (ve nasıl ücretlendirilecekleri) görüşülmelidir.

Bu çerçevede, Sığınmacı kabul ve barınma merkezlerinde Türkiye Kızılay Derneği tarafından hangi görev ve hizmetlerin yerine getirilebileceği konusu ve buna ilişkin kaynakların nasıl sağlanacağı fikri tartışılmalıdır.

Yukarıda belirtilen öncelik arz eden projelerin tamamlanmasının ardından İltica kurumu kurulmalıdır. Aynı zamanda iltica kurumunun görev, yetki, idari yapısı, personelinin seçim ve atanması, hizmet içi eğitimine ilişkin mevzuat ve strateji hazırlanmalıdır.

4.5. Kanun ve Politika Yapımı

Gelecekte nüfus hareketlerini etkileyecek ekonomik, sosyal ve politik değişimler göz önünde tutularak iltica ve göç politikaları da gözden geçirilmelidir.

Bu çerçevede;

- İltica, göç ve yasadışı göçün birbirlerini etkileyen iç dinamikleri ve unsurları olduğu ve bu alanlardaki ilkelerin ve uygulamaların sürekli değişen ve kendisini yenileyen bir dinamiğe sahip olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Bu nedenle, iltica ve göç politikaları ve mevzuatı bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalı ve uluslararası gelişmelere açık olmalı, gelişen şartlara bağlı olarak yeniden gözden geçirilebilir olmalıdır.
- İltica ile göç arasındaki görev tanımı ve referans mekanizmaları açıkça tanımlanmalıdır.
- Politika oluşumunun kolaylaştırılması vb. amaçlarla güvenilir olan istatistiklerin toplanması, analizi ve yayımına yönelik sistematik bir yaklaşımın garanti altına alınması sağlanmalıdır. Emniyet Genel Müdürlüğü ve Devlet İstatistik Enstitüsü arasında göç ve iltica alanındaki istatistiklerin sağlıklı bir şekilde yayımlanmasını sağlamak için yürütülen çalışmalara devam edilmelidir.
- Göç ve iltica alanında oluşturulacak mevzuat hazırlanırken ilgili kurum ve kuruluşların yanında gerek görüldüğü durumlarda, üniversiteler, STK'lar, ilgili diğer ulusal ve uluslararası kuruluşlarla yakın işbirliği yapılmalıdır.
- İltica sistemi içinde, sığınma ve iltica konularıyla ilgili olarak, Türkiye'nin bulunduğu coğrafi koşullar da göz önüne alınarak, kapasite artırımının belirlenmesi, Türkiye'nin yer aldığı bölgede meydana gelebilecek gelişmeler ve toplu nüfus hareketlerinin (kitleselel akın) takibi ve değerlendirilmesi aynı zamanda da AB'de gelişen iltica politikalarının izlenmesi için ve bu amaçla politika oluşturacak bir "Birim" kurulmalıdır.

4.6.İltica Usulleri

Sığınmacıların hak ve sorumluluklarını, başvuru usullerini, sürecini, Türkiye'de ulaşabilecekleri kaynak ve hizmetleri açıklayan çok dilli broşürler İçişleri Bakanlığı ve BMMYK tarafından hazırlanmalı ve gerekli görüldüğü taktirde güncellenmelidir.

Türkiye sınırlarına bizzat ulaşan yabancıların iltica veya sığınma talebinde bulunmalarına imkan tanınacaktır. Bir sığınmacının sığınma başvurusunu yapmada gecikmiş olması, iltica hakkının kullanılmasına erişimini engellememelidir. Öte yandan, hiçbir neden olmadan sığınma başvurusunun makul olan en kısa sürede yapılmaması, sığınmacı hakkında verilecek karar olumsuz etkileyebilir.

Yasal yollarla gelenler buldukları il Valiliklerine veya Yabancılar Şubelerine, yasal olmayan yollarla ülkeye giriş yapmış sığınmacılar, başvurularını ülkeye giriş yaptıkları Valiliğe veya Yabancılar Şubelerine veya bağlı buldukları bölge merkezlerine sunmalıdırlar. Eğer bu kişiler başka bir ilde başvuru girişiminde bulunurlarsa, bağlı buldukları bölge merkezlerine yönlendirilirler.

Kimliği/belgeleri olmayan kişilerin de tam bir iltica prosedürüne erişimleri sağlanmalıdır. Bununla birlikte, başvuran kişi ilgili mercilerle kimliğinin tespit edilebilmesi için işbirliği yapmalıdır. Kimliği/belgeleri olmayan kişiler sırf bu yüzden cezalandırılmamalıdırlar.

Sığınma başvurusu yapan her kişiye, zihinsel rahatsızlık veya firar gibi nedenlerle mülakatın gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı durumlar hariç olmak üzere, sığınma aramasının nedenlerini anlatabilmesi için kişisel mülakat hakkı sağlanmalıdır.

Tercümanlar için standartlar belirlenmelidir. Nitelikli ve işin ehli tercümanlardan oluşan bir tercüman grubu oluşturulmalı ve bunun için gerekli mali kaynak ayrılmalıdır. Bu iş için tercümanlar önceden belirlenmelidir. Tercümanların niteliğini, tarafsızlığını ve profesyonelliklerini sağlayacak yöntemler ortaya konulmalıdır. Bu görev, Türkiye’de sığınma başvurusu yapanların mülakatlarının yapılacağı Madde 4.4’te belirtilen bölge merkezlerin kurulması yolu ile kolaylaşabilir. Görsel-ışitsel ekipmanın kullanımı ise diğer bir olasılık olarak düşünülmelidir. Yetkili tercümanların lehçe, şive ve ağız konularında kurslara erişimleri sağlanmalıdır.

Sağlık kurumları ve Adli Tıp Kurumu, ilgili makamlardan gelen talebe bağlı olarak, MSB prosedürü boyunca gerekli tıbbî inceleme ve araştırmaların (yaş tespiti, fiziksel/psikolojik olarak işkenceye maruz kalıp kalınmadığına dair araştırmalar v.b.) yapılması ve görüş bildirmesi için ilgili mevzuatta düzenlemesini yapmalıdır.

Böyle bir araştırma/incelemeden çıkan görüş (rapor), başvuru sahibi hakkında mutlak suretle başvuruya ilişkin kararın verilmesine yönelik tek başına karine teşkil etmeyecek ancak, MSB prosedüründeki gerçeklerin ortaya çıkmasına katkıda bulunacaktır.

Olumsuz kararın nedenleri açıklanırken sistemin suiistimal edilmesini önleyecek şekilde fakat AB Konseyi Usul Yönergesi’ne (Asile 33) uygun olarak, esas ve hukuki dayanaklar ile açıklanmalıdır.

4.6.1. Hızlandırılmış Usul

Hangi tür başvuruların hızlandırılmış usule yönlendirileceği konusunda açık ulusal kurallar ortaya konmalıdır.

Hassas grupların ve özellikle çocukların refakatli olsa dahi yaşayabileceği manevi olumsuzlukların asgari düzeye indirilmesi için, ilk müracaat anından itibaren daha özel nitelikli bir takip süreci izlenmelidir.

Hızlandırılmış usule yönlendirilen başvurular öncelikli olarak kısa sürede incelenip karara bağlanırken, yasal garantiler korunmalıdır. (Bknz. AB Konseyi Usul Yönergesi (Asile 33))

Mülakatı yapan görevlilerin, aynı zamanda karar alıcı kişiler olmasına özen gösterilmelidir.

4.6.2. Mültecilerin Serbest İkameti

Mülteci Statüsü tanınan ya da ek koruma veya geçici koruma sağlanan kişilerden entegrasyon programlarını tamamlayanların, Türk toplumuna tam entegre olmaları için ikamet edecekleri yeri belirleme konusunda kendilerine seçme imkanı tanınmalıdır. Bunu sağlamak için, 5683 sayılı Yabancılar Kanunu’nun 17nci maddesi bu çerçevede yeniden düzenlenmelidir.

4.6.3. İltica Kararına İtiraz Usulleri

İtiraz prosedürü, (etkin çareye başvurma) başvuran tüm kişilere açık ve erişilebilir olmalıdır. İltica talepleri reddedilenlerin itiraz ya da yargı yoluna başvurularının sağlanması için, iyi bir idari itiraz ya da adli itiraz usulü tesis edilmeli ve uygulanmalıdır. Dosyalar hem usul yönünden hem de esastan incelenmeli ve bunun iki aşamalı olması güvence altına alınmalıdır.

Yapılacak yasal düzenlemelerle;

- Karara karşı itiraza gidileceği durumlarda, itiraz sahibi başvuranın, kendisini temsil edebilecek yasal temsilcilerine erişimleri sağlanmalıdır.
- Barolarca, başvuranın avukat talebi değerlendirilerek, ödeme gücü olmadığının tespit edilmesi halinde ücretsiz hukuki danışmanlık ve/veya yardım sağlanmalıdır.
- Barolar tarafından, sığınma prosedürü içerisindeki refakatsiz küçükler için ücretsiz hukuki danışmanlık ve/veya yardımda bulunulmalıdır.

Bu yönde yapılacak düzenleme AB müktesebatıyla uygunluk içinde olmalıdır. Böyle bir hukuki yardımdan doğacak ek masraflar, ayrılacak ödenekle devlet bütçesinden karşılanmalıdır.

4.6.4. İltica Kararına Karşı İdari İtiraz

İltica sistemi içerisinde bir "İtirazları Değerlendirme Kurulu" kurulmalıdır. Sığınma başvurusunda bulunan kişiye hem iltica prosedürünün daha ilk aşamasında hem de negatif karar alındıktan sonra bu karara karşı itiraz etme hakkı olduğu konusunda bilgilendirilmelidir.

4.6.5. İltica Kararına Karşı İdari Yargıya Başvuru (İptal Davası Açılması)

Başvuran hakkında verilen kararın aleyhinde, İdare ve Bölge İdare Mahkemelerine açılan İptal davaları hakkında, özellikle hızlandırılmış usulün işletilmesi amacıyla, mahkemelerce hızlı karar verilmesini sağlayıcı aşğıdaki önlemlerin alınması değerlendirilmelidir:

- İlticaya ilişkin iptal davalarının acillik isteyen davalar haline getirilerek, gerek başvuru usulüne ilişkin gerekse kısa sürede karar vermeye ilişkin bir zaman sınırlaması getirilmelidir. Bunun için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- İlgili Mahkemelerin menşe ülke bilgilerine erişimleri sağlanması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. (iki bakanlık arasında menşe ülke bilgilerine erişimleri konusunda protokol yapılmalıdır.)
- İltica konularında temyiz başvurularını inceleyen hakimler grubu oluşturulmalı, bu kişiler iltica hukuku konularında eğitim almalı ve bu eğitim için BMMYK ve diğer STK'dan yardım alınmalıdır. Gerekirse bunlara ödenek sağlanmalıdır.

4.6.6. Geri Göndermeme

1951 Cenevre Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve diğer ilgili uluslararası standartlar çerçevesinde geri göndermeme ilkesinin aynı hassasiyetle uygulanmasına ilişkin alışkanlıklar yaygınlaştırılmalıdır. (Bknz: AB Konseyi Vasıf Yönergesi md.21)

4.6.7. Kitlemel Akın Durumu ve Geçici Koruma

Kitlemel akın için kriz öncesi ve sonrası planlama ve koordinasyon yapılmalıdır.

Türkiye'nin AB'ne tam üyeliğinin gerçekleşmesinden itibaren AB Konseyi geçici koruma yönergesi çerçevesinde kitlesel akınlarda Konsey'in alacağı kararlar doğrultusunda hareket edilmelidir. (Bknz. AB Konseyi geçici koruma yönergesi)
1994 Yönetmeliğinde yer verildiği üzere, korumasız sivillerin yanında, askeri şahıslar da taramadan geçirilerek geçici koruma sağlanmalıdır.

Geçici korumanın, sınırın içinde veya dışında sağlanıp sağlanmaması konusu ve geçici korumanın neleri (devletin hangi yükümlülüklerini) kapsayacağı belirlenmelidir.

4.6.8. Ek (İkincil) Koruma, Tolere Edilen Yabancılar ve İnsani Mülhazalara Dayalı İkamet İzinleri

Türkiye'de ilgili mevzuatta yer almamakla birlikte, uygulamada ek koruma ve insani mülhazalarla ikamet hakkı vb. değişik ikamet izinleri verilmektedir. Ancak, farklı uygulamalara yol açmaması ve yeknesaklığın sağlanması amacıyla iltica ve/veya yabancılar yasa tasarılarında "ek (ikincil) koruma", "tolere edilen yabancılar" ve "insani mülhazalara dayalı ikamet izinlerine ilişkin usuller" oluşturulmalıdır.

Ek koruma statüsü verilenler ile 1951 Cenevre Sözleşmesi çerçevesinde mülteci statüsü verilenlerin hakları konusunda ne tür farklılıklar olacağı düzenlenmelidir. Bu düzenlemeler AB Vasıf Yönergesindeki hükümlerle uyumlu hale getirilmelidir. (Bknz. AB Konseyi Vasıf Yönergesi)

Sığınma talebinde bulunanların öncelikle mülteci statüsüne veya ek korumaya dahil edilip edilmeyeceğine bakıldıktan sonra, kişinin kendi ülkesindeki konumu göz önünde bulundurularak durumu, "dahil etmeme hükümlerine" göre değerlendirilmelidir. Bu çerçevede İltica Yasa Tasarısı'nda dahil etmeme hükümlerine yer verilmelidir.

4.7. Yasal Göç

4.7.1. Aile Birleşimi Usulleri ve Aile Birleşimi İçin Gereken Koşullar

Yabancılar yasa tasarısında, aile birleşimi hakkı ve usulü hakkında AB müktesebatında yer alan usul ve kurallara ilişkin düzenlemeler yapılmalıdır. Bu çerçevede;

- Aile birleşimi başvurusunda bulunan başvuru sahibinden, yeterli ekonomik kaynaklar/sabit bir gelir ve yeterli barınma imkanları gibi koşullar talep edilmelidir. Başvuru sahibinden istenecek bu gibi koşullara ilişkin tanımlamaya gidilmelidir.
- Aile birleşimi için müracaat eden başvuru sahibi eğer mülteci statüsü kazanmış bir kişi ise, mülteci statüsünü kazandığı tarihten itibaren 3 ay sonra müracaat ederse aile birleşimi için gereken koşullar aile birleşimi başvurusu yapan mülteci kişiden de talep edilmelidir.
- Aile birleşimi başvuru yapan kişi, aile birleşimi hakkının veriliş tarihinden aile üyesinin/üyelerinin daimi ikamet izinleri almasına kadar geçen süre içerisinde, aile birleşiminde dikkate alınacak ilgili kriterleri yerine getirip getiremediğini tespit edebilmek için düzenli bir kontrol prosedürü oluşturulmalıdır.

4.7.2. Aile Birleşimi Sağlanan Şahısların Hakları

Aile birleşimi talebi uygun görülen kişinin ikamet izin süresi, aile birleşimi başvurusunda bulunan kişinin ikamet izninden fazla olmamalıdır.

Aile birleşimi hakkına sadece geçici olmayan ikamet iznine (örn. çalışma iznine) sahip olan referansın aile üyeleri sahip olmalıdır.

4.7.3. Çalışma İzinleri

Belli meslek kollarında (doktor, hemşire, dişi..vb.) yabancıların iş piyasasına erişimleri konusundaki sınırlamalar uluslararası uygulamalar dikkate alınarak düzenlenmelidir. Bu sınırlamaların hangi ölçüde AB müktesebatı ile uyumlu olduğu kesin olarak konuyla ilgili kurumların çalışmalarınıyla ortaya konmalıdır. (Bknz: Amsterdam Anlaşması, Madde No 39; AB Konseyi'nin Aile Birleşimi Hakkına İlişkin Yönergesi; AB Konseyi Uzun Dönem İkamet İzinleri Yönergesi; AB Konseyi Vasıf Yönergesi; AB Konseyi Geçici Koruma Yönergesi; AB Konseyi Kabul Koşullarına Dair Yönerge)

Söz konusu sınırlamalar farklı otoriteler tarafından farklı yasalarda düzenlenmiş bulunduğundan dolayı, böyle bir gözden geçirme sürecinden hangi kurumun sorumlu olduğu ve ne gibi değişiklikler yapılacağı hususlarındaki çalışmalar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı koordinesinde yürütülmelidir.

Yabancı öğrencilerin haftalık 10-20 saat arasında çalışmalarının mümkün olabilmesi için 1983 tarih ve 2922 sayılı Yabancıların Türkiye'de Öğrenim Görmelerine İlişkin Kanun ile 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanuna ait yönetmeliklerde ve ilgili diğer mevzuatta gerekli düzenlemeler uluslararası uygulamalar dikkate alınarak yapılmalıdır. (Söz konusu düzenlemeler, Madde:2.3.1.'de gelecekteki AB müktesebatı listesi içerisinde belirtilen "Üçüncü ülke vatandaşlarının öğrenim, mesleki eğitim ve gönüllü hizmet amacı ile Birliğe giriş ve ikametlerine dair koşullar hakkında COM/2002/0548 son - CNS 2002/0242 sayılı Konsey Direktifi için Önerge"nin İçişleri ve Adalet Komisyonu'nca kesin olarak kabul edilmesinin ardından uyumlu hale getirilmelidir.)

4.7.4. İnsan Ticareti Mağdurları

Türkiye'deki insan ticareti mağdurlarına ilişkin sistem, AB müktesebatı ile uyum içerisindedir. İnsan ticareti ile mücadele ve insan ticareti mağdurları konularındaki yasal düzenlemeler, İnsan Ticareti Eşleştirme Projesi çerçevesinde ele alınmalıdır.

4.7.5. Uzun Süreli İkamet İzinleri

Bir Üye Ülke'nin (ve Aday Ülke'nin), 5 yıllık yasal ikamet sonra Üçüncü Ülke vatandaşlarına daimi ikamet izni vermesi konusundaki yükümlülüğü Türkiye tarafından olumlu görülmekte ve halen uygulama bu şekilde yürütülmektedir. (Bknz: AB Konseyi Uzun Dönem İkamet İzinleri Yönergesi)

Söz konusu Yönergenin 4'üncü maddesindeki hakları garanti altına alan uygun bir yasal çerçeve, tasarı halindeki yabancılar yasasına ve uygulama yönetmeliklerine ilgili maddeler eklenerek oluşturulmalıdır. (Bknz: 2003 yılı Türkiye Ulusal Programı /Bölüm no.24)

4.7.6. Göç İşlemlerine İtiraz ve İdari Yargı Yolu

Avantajları olması bakımından 2 aşamalı bir idari usul kurulabilir. (Göç alanında 2. aşamadaki uzmanlık bilgisi, ekonomik yönden avantajlara ve ikinci aşamaya daha kolay erişime yol açacak davaların daha hızlı incelenmesi gibi)

Yapılacak yasal düzenlemeyle, göçmenlerin başvuruları hakkında verilen karara karşı itiraza gidileceği durumlarda;

· İtiraz sahibi başvuranın, kendisini temsil edebilecek yasal temsilcilerine erişimleri sağlanmalıdır.

- Barolarca yabancının avukat talebi değerlendirilerek ödeme gücü olmadığının tespit edilmesi halinde ücretsiz hukuki danışmanlık ve/veya yardım sağlanmalıdır.
 - Göç işlemlerine konu refakatsiz küçükler için, Barolar tarafından ücretsiz hukuki danışmanlık ve/veya yardımda bulunulmalıdır.
- Bu yönde yapılacak düzenleme AB müktesebatıyla uygunluk içinde olmalıdır. Böyle bir hukuki yardımdan doğacak ek masraflar, ayrılacak ödenekle Devlet bütçesinden karşılanmalıdır.

4.8. Yasadışı Göç

Küresel ve bölgesel yasadışı göç yollarının önemli bir kavşak noktasında bulunan Türkiye'de, bir taraftan yasal göç yönetimi ve uygulamalarının AB Müktesebatıyla uyumu sağlanırken, diğer taraftan ise yasadışı göçle mücadelede caydırıcı düzenlemeler yapılmaktadır. Ancak yasadışı göçle mücadelede caydırıcı düzenlemeler yapılırken, yasadışı konumda yakalanan yabancıların sınırdışı edilmelerine kadar geçen zaman içinde AB standartlarında bir işleyiş temin edilmeli ve söz konusu kişilerin insani gereksinimlerin karşılanması hususunda gerekli tedbirler alınmalıdır.

Yasa dışı göçmenlerin hem insani gereksinimlerinin karşılanması hem de dönüşlerinin sağlanabilmesi için Madde: 4.4.6'da belirtilen geri gönderme merkezleri kurulmalıdır.

4.9 Entegrasyon

4.9.1. Entegrasyon Sisteminin Kurulması

Entegrasyon faaliyetleri özellikle uygulamada, sığınmacılar ve mülteciler için BMMYK, ICMC, Anadolu Kalkınma Vakfı, IOM, Türk Kızılay'ı gibi ulusal ve uluslararası kuruluşlar ve STK' larca ilgili mevzuatlara göre yapılmaktadır.

Sığınmacılar ve mülteciler dışında kalan yabancıların entegrasyonuna ilişkin bir sistem bulunmamaktadır. Bu nedenle, genel anlamda entegrasyon faaliyetleri ile ilgili olarak Devletin düzenleyici ve denetleyici sorumluluğu olmalıdır. Entegrasyon faaliyetini yürütmek üzere yasa ile bir kurum yetkilendirilmelidir. Bu kurum diğer kurum ve kuruluşlarla koordinasyonu sağlamalıdır. Bu kapsamda yerel yönetimler, işverenler ve STK'lar teşvik edilmelidir. Buna ilişkin olarak, entegrasyon politikası ve sistemi oluşturulmalı ve yeni usuller belirlenmelidir. Belirlenecek usuller içerisinde yabancıların hakları ve sorumlulukları açıkça belirtilmelidir.

Mültecilerin entegrasyonu için ulusal program hazırlanmalı ve bu programda zaman çizelgesi öngörülmesi, bu işler için sorumlular ve sorumlulukları belirlenmelidir.

Mülteci ve sığınmacıların yerel yönetimlerce sağlanan nakdi ve ayni yardımlara mümkün olduğunca erişimleri sağlanmalıdır. (sosyal yardımlar eğitim malzemesi, yakacak, yiyecek, giyecek vb.)

Belediyelere, yerel yönetimlere, mültecilerin entegrasyonunun sağlanması, sosyal yardımların en iyi şekilde yerine getirilebilmesi için yetki verilmelidir. Şayet gerekiyorsa ilgili mevzuatta bu konuyla ilgili düzenlemeler yapılmalıdır.

Kızılay ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu vb. tüm ilgili kurum ve kuruluşlar, gelecekteki iltica sisteminde önemli rol üstlenmelidir. Bu sebeple STK'lar ve ilgili diğer kurumlar entegrasyon konuları içine etkili bir şekilde çekilmeli, bu konuda

gerekli düzenlemeler yapılmalı, tasarı aşamasındaki yeni iltica yasasında ilgili kurumların ve STK'ların rolü açıkça belirtilmelidir.

STK'ların iltica uygulamalarındaki işlevleri ile, kuruluş amaç ve görevleri arasındaki ilişki uyumlaştırılmalıdır.

Bu kapsamda;

- Devletçe, entegrasyon faaliyetlerini (katkıda bulunabilecek) yürütecek kuruluşlara vergi indiriminden faydalanılması amacıyla uygulamada yer verilebilir. Vergi indirimiyle ilgili olarak mevzuat incelenmeli ve düzenlemeler buna göre yapılmalıdır
- STK'lar aracılığıyla belli sosyal gruplar için oluşturulacak dost aile grupları ile iletişim sağlanabilir.
- Sosyal ve kültürel anlamda hakların kullanılmasını sağlamak için Devlet tarafından basın ve medya yoluyla entegrasyon programlarını tanıtıcı yayınlar yapılmalı, bununla ilgili olarak alt yapı ve yasal düzenlemeler gerçekleştirilmelidir.
- Entegrasyonu kolaylaştırıcı danışmanlık hizmeti verilmelidir. Yabancıların kültürel yaşama kolay uyum sağlayabilmeleri ve kendi kendilerine yeterli olabilmeleri için "Au pair" sistemine benzer bir sistem kurulması düşünülebilir.
- Yabancıların entegrasyonu için, STK'ları ile iletişimleri güçlendirilerek, Türk toplumuyla kaynaştırılmaları teşvik edilebilir.
- Entegrasyon faaliyetini yürütecek olan taraflara hem doğrudan devlet bütçesinden, hem de işbirliği içerisinde Uluslararası resmi kuruluşlarca, BM, AB, BMMYK, IOM ve STK'larınca mali fon sağlanması yoluna gidilmelidir.

4.9.2. Eğitim Programları

Mevzuatta yapılacak değişikliklerle, statü verilen sığınmacıların, mültecilerin ve ülkeye gelecek diğer yabancıların ve eğitim ve sosyal haklardan faydalanmalarını tam olarak sağlamak amacıyla, Türkçe dil eğitimiyle ilgili gereksinimleri giderilmelidir.

Öncelikle dil eğitimi, kültürel uyum faaliyetleri ve buna bağlı olarak da entegrasyonları teşvik edilmelidir.

Bu konuda üniversitelerin ve STK'ların desteği alınarak dil kursları düzenlenmeli ve sığınmacılar, mülteciler ve diğer yabancılar konuya ilişkin olarak teşvik edilmeli ve özendirilmelidir. Entegrasyon faaliyetine başlanmasına ilişkin olarak süre tespiti yapılmalıdır.

Zorunlu eğitim çağındaki sığınmacı, mülteci ve diğer yabancı çocukların eğitimi şarttır. Milli Eğitim Bakanlığı'nca, zorunlu eğitim çağındaki sığınmacı, mülteci ve diğer yabancı çocukların eğitime erişim ve uygun eğitime tabi tutulması konularında gerekli tedbirler alınmalıdır.

Söz konusu çocukların zorunlu eğitimi için bazı illerde pilot okullar seçilebilir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nca, Türkçe Dil eğitiminden sonra öğrencilerin yaşlarına uygun sınıflara devam için gerekli destek (telafi) eğitimi yapılmalıdır. Telafi programları hazırlanması ve uygulanması için eğitimcilerin eğitimi kapsamında bir proje yapılmasında yarar görülmektedir. Bu proje için AB'den veya diğer fonlardan kaynak sağlanmalıdır.

Ebeveynler için de meslek edindirme eğitimleri sağlanmalıdır.

Diğer taraftan sığınmacıların, mültecilerin ve ek korumadan yararlanan kişilerin temel hakları açısından 1951 Cenevre Sözleşmesi'nde ve AB Konseyi Vasıf Yönergesi'nde ön görülen haklar ölçüt olarak alınmalıdır.

Türkiye'de koruma statüsü verilen kişilere anlayabilecekleri dilde statülerine ilişkin bilgilendirme yapılmalıdır. Bunu sağlamak için karşılama programına katılmalıdırlar. Karşılama programlarının yürütüleceği merkezlerde Türkiye'nin yasaları hakkında, kültürel, sosyal özelliklerini tanıttıcı broşürler ve vasıtasıyla tanıtım ve bilgilendirme yapılmalıdır.

4.9.3. Hassas Gruplar

Hassas gruplara ilişkin iltica yasasına hükümler konmalı, eğitime katılımlarını teşvik edici önlemler alınmalıdır.

Korunmaya muhtaç grupların entegrasyonu için gönüllü kuruluşlar ve STK'lar teşvik edilmeli ve özel ihtiyaçları için psiko-sosyal destek hizmeti verilmelidir.

Refakatsiz ve/veya korunmaya muhtaç göçmen, sığınmacı, mülteci ve diğer yabancı çocuklara değişik ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarca sağlanan barındırma ve sosyal hizmet desteğinin SHÇEK tarafından yürütülmesi konusu düşünülmelidir. Bu kapsamda BMMYK, IOM, UNICEF ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlardan aktarılacak fonlar ile SHÇEK tarafından bir yatırım projesi hazırlanması düşünülebilir.

Bu çerçevede başta İçişleri Bakanlığı, SHÇEK, BMMYK olmak üzere, ilgili diğer kurum ve kuruluşlar arasında planlama yapılmalı, işbirliğinin ve görevin çerçevesi oluşturulmalıdır.

Yalnız kadınlar ve refakatsiz çocukların da içinde bulunduğu özel ihtiyaç içerisindeki kişilerin ihtiyaçları, kabul merkezleri oluşturulurken dikkate alınmalı ve aile birliğinin yeniden tesisi ve kayıp araştırma sistemi oluşturulmalıdır.

Psiko-sosyal destek hizmetleri geliştirilerek, her bireye ayrı-ayrı sunulmalıdır. Hassas gruplara ilişkin sunulacak hizmetlerle ilgili olarak iltica yasasına da özel hükümler konmalıdır.

Ülkede ikamet eden refakatsiz küçüklerin vatandaşlığa alınmadan önce ilk karşılama programında, çocuğun ailesinden ayrı kalışının gerçek sebepleri ayrıntılı olarak incelenmeli ve ailesinin nerede olduğunun tespiti yapılmalıdır. Ailesi ile birlikte veya ayrı yaşama hususlarında çocuğun yararına olacak şekilde tedbirler alınmalıdır.

4.9.4. Sağlık Olanakları

Sağlık olanaklarına erişim hakkının nerede başlayıp nerede biteceği mevzuatta belirtilmelidir.

2002 yılında İçişleri Bakanlığı'nca yayınlanan sağlık genelgesinde de belirtildiği üzere; Sığınmacı/Mülteci statüsü verilen kişiler sağlık hizmetlerinden ücretsiz olarak faydalanmalıdırlar.

Bakanlar Kurulunca yürütülmekte olan çalışmalar çerçevesinde sağlık hizmetlerinin sunumu ve sağlık hizmetlerinin finansmanı birbirinden ayrılması öngörülmektedir. Bu çerçevede, sığınmacıların, mültecilerin, tedavi giderleri için bütçe imkanları İçişleri ve Sağlık Bakanlıklarınca müştereken tespit edilerek Sağlık Bakanlığı bütçesinde gösterilmelidir.

Bulaşıcı hastalıklarla ilgili olarak; Türkiye'ye hudut kapılarından girişler ile toplu nüfus hareketi ile girişlerde yabancıların sağlık denetimi ve karantina hizmetleri Sağlık Bakanlığı'nca ulusal ve uluslararası düzenlemelere uygun olarak yapılmalıdır.

4.9.5. Sosyal Yardımlar

Entegrasyona tabi tutulacak sığınmacı, mülteci ve diğer yabancılar, mali açıdan kendi kendilerine yeterli düzeyde olmalı ve kültürel yaşamla çatışma içinde bulunmamalıdır. Bu kişilerin Türk toplumuna uyum sağlama iradesi ve isteğinin bulunup bulunmadığı dikkatlice incelenmelidir.

Yapılacak olan nakdi yardımın tespit edilebilmesi için taslak bir maliyet çıkarılmalıdır.

4.9.6. İş Piyasasına Erişim

Türkiye'de uzun süreli ikamet izni alanlar, bu kişilerin aile birleşimi kapsamında Türkiye'ye gelen aile bireyleri, sığınmacılar/mülteciler veya ek koruma tanınan kişiler, yerel yönetim ve merkezi idarenin taşra teşkilatları tarafından (Halk Eğitim Merkezleri Müdürlükleri vb) açılan (kuaförlük, dikiş-nakış vb.) beceri kurslarına katılım imkanları hazırlanmalıdır.

Bilgi ve becerilerine göre istihdam olanakları sağlanabilir. İşgücü piyasasına entegrasyon için ekonomiye katkı sağlayıcı alanlarda istihdam edilebilirler.

Söz konusu kişilerin istihdam imkanlarından yararlandırılmaları için Türkiye İş Kurumuna, özel istihdam bürolarına aynı zamanda, meslek edindirme kurslarına yönlendirilmeli, yazılı ve görsel iş ilanlarına ulaşmaları sağlanmalı, karşılama programları ile ilgili bilgilendirilmelidir.

Sığınmacı ve mültecilerin iş piyasasına erişimlerinin garanti altına alınması için 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanuna Türkiye'de ikamet izni alan diğer yabancıardan farklı olarak kolaylaştırıcı hükümler konmalıdır. Bu çerçevede anılan Kanunun 8. (d) maddesinde yapılan tanımlama güncelleştirilmeli ve bunların çalışma izinleri statü veren kurum tarafından düzenlenmelidir.

4.9.7. Sosyal İktisadi ve Kültürel Haklara Erişim

Sosyal, iktisadi ve kültürel haklar açısından üçüncü ülke vatandaşları, seçme ve seçilme hakkı hariç olmak üzere, ülke vatandaşlarına yakın düzeyde istifade etmelidirler.

Sosyal aktivitelere katılmaları sağlanmalı, sosyal hizmetlerden faydalanabilmeleri için Türkçe okur yazar seviyeye gelmelerini öngören düzenlemeler yapılmalı ve tedbirler alınmalıdır.

Öte yandan; en az bir uyuğua sahip olmayanlardan istekli olanların, 403 sayılı TVK'da ön görülen koşulları taşımak kaydıyla vatandaşlığa alınma işlemleri kolaylaştırılmalıdır. Bu kişilerin Türk vatandaşlığına geçmeden önce entegre olması gerekir. Bu kapsamda Türkçe'yi iyi konuşması, toplum düzenini sağlayan kanunlar ve örf adet kurallarını asgari düzeyde bilmesi, ekonomik açıdan kendi kendine yeterli olması ve devlete yük olmaması gerekir. Bu nedenle bu kişiler sayılan kurallar hakkında karşılama programları ile bilgilendirilmelidirler.

4.10. Sınır Dışı İşlemleri

Başta 5682 sayılı Pasaport Kanunu ve 5683 sayılı Yabancılar Kanunu olmak üzere, ilgili diğer mevzuatta yabancıların ülkeye girişinin reddi, ülkeyi terke davet, ülkeden çıkarılmaları, geri dönüşleri ve sınır dışı edilmelerine ilişkin terimlerin tanımı yeniden yapılmalıdır.

Sınır dışı kararının hangi gerekçelerle verilebileceği mevzuatta belirtilmeli, idari bir tasarruf olan sınırdışı işleminin temyize tabi tutulması sağlanmalı, 5237 sayılı kanun ve Ceza İnfaz kanundaki sınırdışı hükümleri gözden geçirilmelidir.

Hangi şartlar ve sürelerle sınır dışı kararının verilebileceğine ilişkin Yabancılar Yasa Tasarısı'nda düzenlemeler yapılmalıdır.

Yabancılar hakkında verilecek sınır dışı kararları, kamu güvenliği, kamu düzeni ve kamu sağlığı gerekçesiyle verilmelidir.

Sınır dışı kararı verilmeden önce yabancıların,

- Aile bütünlüğü,
 - Yaş durumu,
 - Sağlık durumu,
 - Ülkede hangi gerekçe ile ikamet ettiği ve ikamet ettiği süreler,
 - Ülkeden gönderilecek yabancıların gönderileceği ülkede insan haklarının korunduğuna dair yaygın bir kanaat olduğu,
- Hususları göz önünde bulundurulmalıdır.

4.10.1. Gönderme ve Sınırdışı Usulleri

Sınır dışı edilecek şahıslara kararın gerekçeli olarak tebliğ edilmesi ve tebliğde ülkeyi terk için öngörülen süre içinde çıkış gerçekleşmediği takdirde, ilgilinin sınır dışı işleminin gerçekleştirilmesi prosedürüne derinlik kazandırılarak devam edilmelidir.

Tebliğ içerisinde bu karara karşı kanun yollarına başvurma (etkin çareye başvurma) hakkının bulunduğu hatırlatılmalıdır.

4.10.2. Geri Dönüş

Ülkeye girişi reddedilen, ülkeden çıkartılan, sınır dışı edilen ve zorunlu ikamete tabi tutulan veya belgeleri olmayan şahısların kimliklerinin ve mükerrer girişlerinin tespiti sürecinin hızlandırılmasına yönelik tedbirler alınmalı ve bu kapsamda parmak izi sorgulama yöntemi ile kimlik tespiti yapılmalıdır.

Ülkeden geri dönüşleri yapılacak yabancılarla ilgili olarak Madde:4.4.6'da belirtilen önlemlerin yanı sıra, kaynak ve transit ülkelerle işbirliği yapılmalı ve geri kabul anlaşmaları yaygınlaştırılmalıdır.

4.11. Toplumun Bilinçlendirilmesi

Toplumun mülteci ve göçmen konuları hakkında bilinçli olması, Türkiye'nin sığınmacılara, mültecilere ve diğer yabancılara yönelik yükümlülükleri hakkındaki anlayışın artırılması için zorunludur. Bu bilincin sağlanması, aynı zamanda mültecilerin ve göçmenlerin entegrasyonunu kolaylaştırma yollarından da birisidir.

Gerek stratejinin geliştirilmesi gerekse toplumsal bilincin artırılması ve uygulamada somut adımlar atılması için ilgili akademik çevrelerin ve düşünce kuruluşlarının da katılımıyla, Avrupa Komisyonu ile BMMYK ve ilgili STK'ların da desteği alınarak kamuoyu bilgilendirilmelidir.

Diğer taraftan, Türkiye'deki potansiyel göçmenleri, göç olanakları ve yasadışı göçün riskleri konusunda bilgilendirmek amacıyla programlar geliştirilmelidir.

4.12. İltica ve Göç Ulusal Eylem Planının Uygulanması İçin Fon Kaynakları

İltica ve Göç Ulusal Eylem Planının uygulanmasından sorumlu kurumlar AB'ye uyum stratejisinin uygulanması için gerekli kaynakların belirlenmesi amacıyla gerekli bütçe hazırlıklarını yapacaklardır. Bu kurumlar ihtiyaç duyulan durumlarda, özellikle kurulması önerilen sistem/tesisler hakkında gerek ulusal gerekse uluslararası kuruluşlar, sivil toplum örgütleri veya bağışçı ya da donör vakıf/kuruluşlarla temasa geçerek başlıca fon kaynaklarının neler olabileceğini tespit etmeye çalışacaklardır.

Avrupa Birliği'nin genişleme sürecinde Aday ülkelere vereceği mali yardımlara ek olarak, Türkiye'ye ne tür ek daimi katkılar sağlanacağı yapılacak olan müzakerelerde belirlenmelidir.

Külfet paylaşımı çerçevesinde Türkiye'ye sağlanacak maddi yardıma ek olarak,

- Türkiye'de prosedüre dahil edilen sığınmacıların bir bölümünün,
 - Mültecilerin bir bölümünün,
 - Toplu nüfus hareketiyle Türkiye'ye gelerek kendilerine geçici koruma sağlanan yabancıların bir bölümünün,
 - Yasadışı konumdaki yabancıların işe, barınma ve yol masraflarının bir bölümünün,
- Avrupa Birliği ülkelerince paylaşılması için uygun politikalar geliştirilmeli, işbirliği artırılmalı ve AB uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır.

Ulusal Eylem Planı'nın uygulanması için Ulusal Fonun yanı sıra, AB Komisyonu, BMMYK, IOM gibi uluslararası finansman kaynaklarının kullanılması için girişimlerde bulunulmalıdır.

Oluşturulacak iltica sistemi için toplam finansman ihtiyacı bütün olarak belirlenmelidir. Bu kapsamda iltica sistemi için İçişleri Bakanlığı bütçesi içerisinde bağımsız bütçesi olmalıdır.

4.13. Coğrafi Kısıtlamanın Kaldırılması

Coğrafi kısıtlamanın kaldırılması konusu Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel koşullarına zarar verilmeyecek şekilde çözüm bulunması gereken bir konudur. Zira Türkiye, 1980'li yıllarda tırmanmaya başlayan ve dünya konjonktürünü değiştirecek nitelik taşıyan toplu nüfus hareketlerinden oldukça fazla etkilenen bir ülke olmuştur.

Bu çerçevede;

- 1988 yılındaki İran-İrak Savaşı sırasında 51.542,
- 1992-1997 yılları arasında eski Yugoslavya'daki iç savaş ve bölünme ve Bosna-Hersek olaylarında 20.000,
- 1989 yılı Mayıs-Ağustos ayları arasında Bulgaristan'dan sınır dışı edilen 311.000 civarında ve ayrıca vizeli olmak üzere 34.000 olmak üzere toplam 345.000,
- 2 Ağustos 1990 ila 2 Nisan 1991 tarihleri arasında Körfez Krizi ve savaşından önce 7489 sonrasında da 460.000,
- 1999 yılında Kosova'da meydana gelen olaylar sonrasında 17.746,
- Ülkelerinden sürgün edilerek geniş bir coğrafyaya dağılan Ahıska Türklerinden Türkiye'ye yerleşmek üzere 32.577,

kişi olmak üzere toplam 934.354 yabancıya Türkiye'de çalışma hakkını da içeren ikamet izni verilmiş ve bugüne kadar da sürdürülmüştür. Aynı zamanda bu ailelerin Türkiye'de doğan çocukları da aynı haktan yararlandırılmıştır.

Bölgesinde edindiği zor tecrübeler nedeniyle, 1951 Cenevre Sözleşmesi'ne uygulanan coğrafi kısıtlamanın kaldırılması konusu, 2003 yılı Türkiye Ulusal Programında, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılım müzakerelerinin tamamlanmasına paralellik arz edecek şekilde sonuçlanması planlanmış ve iki koşulun tamamlanmasına bağlanmıştır.

Bu koşullar;

- Katılım aşamasında Türkiye'ye doğudan bir mülteci akımını teşvik etmeyecek şekilde gerekli mevzuat ve altyapı değişikliklerinin gerçekleştirilmesi,
- AB ülkelerinin külfet paylaşımı konusunda gerekli hassasiyeti göstermeleri olarak belirtilmiştir.

Coğrafi kısıtlamanın kaldırılmasında Türkiye'nin yüz yüze kalabileceği mülteci hareketleri dikkate alınarak AB Katılım Öncesi Mali Yardım Programlarına ek olarak sağlanacak finansman desteği ile Madde: 4.4.'te belirtilen ;

- Sığınmacı Kabul, Barınma Merkezlerinin ve Mülteci Misafirhanelerinin tesisi,
- Bahsedilen merkezlerin işletilmesi,
- Merkezlerde görev alacak personelin eğitilmesi,
- Menşe ülke ve iltica bilgi sisteminin tesisi,
- Eğitim Akademisi'nin (Enstitüsü) tesisi,
- İltica Birimi hizmet binasının tesisi

gerçekleştirilmeli ve AB müktesebatının uygulanabilmesi için özellikle yukarıda belirtilen tesislerin tamamlanması, ekipmanların temini ve yatırım amaçlı projelerin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Geçiş dönemi boyunca ekonomik yönden güçlü ve mülteci kabul eden AB ve diğer ülkelere Türkiye'den mülteci alınmaya devam edilmelidir.

Türkiye bunu içtenlikle istemektedir. Her zaman yoğun nüfus hareketlerine sahne olan Türkiye'nin tek başına AB'nin aldığına eşit olabilecek iltica, sığınma ve düzensiz göç konularının üstesinden gelmesi beklenmemelidir.

Coğrafi durumu nedeniyle Türkiye'ye yönelik olası bir toplu nüfus akınının söz konusu olduğu durumlarda, Türkiye'nin talebi üzerine eşit sorumluluk paylaşımı ilkesi doğrultusunda diğer devletlerin, özellikle AB üyesi devletlerin, bireysel veya ortak olarak BMMYK veya diğer uluslararası kuruluşlar aracılığı ile gereken önlemleri alarak ilk sığınma ülkesi olan Türkiye'nin yükünün eşit bir biçimde dağıtılması sağlanmalıdır.

BMMYK, coğrafi kısıtlamanın kaldırılmasını takiben bir müddet daha külfet paylaşımı çerçevesinde statü verilen mültecilerin yeniden yerleştirme çalışmalarına devam etmelidir. Diğer taraftan BMMYK, entegrasyona tabi tutulacak mültecilerin entegrasyon programına katkıda bulunmalıdır.

Bu dağıtım mali yükün paylaşımı ile birlikte ülkelerin milli gelir ve nüfus yoğunluğu gibi parametrelerine göre mültecilerin/sığınmacıların da paylaşımı şeklinde olmalıdır.

Diğer taraftan, Avrupa Birliğini oluşturan ülkeler, iltica ve göç konularında özellikle son dönemlerde sert uygulama ve politikalar oluşturma çabası içinde iken ve henüz ortak bir Avrupa İltica ve göç sistemi gerçekleştirilmemiş ve güvenli üçüncü ülke konusundaki tartışmalar halen sürerken, buna karşılık Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafyada özellikle Orta Doğu ve Kafkaslarda olası birtakım karışıklıkların çıkması durumunda, geçmiş dönemlerde olduğu gibi, Türkiye'ye yarım milyonu bulan insan akınının gelebileceği ve sınırlarını zorlayacağı göz önüne alındığında, Türkiye'nin külfet paylaşımı konusunda ileri sürdüğü endişelerin ne kadar geçerli olduğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Bu kapsamda Türkiye, Avrupa Birliği üyesi ülkelerinin de bu endişeleri aynı içtenlikle kabul etmelerini ümit etmekte ve somut, inandırıcı yaklaşım ve destek beklemektedir. Bu nedenle, AB müktesebatının uygulanmasının ve coğrafi kısıtlamanın kaldırılmasının Türkiye'ye getireceği yükün ne olacağı konusunda 2005 yılından itibaren bir araştırma başlatılmalıdır.

Bu araştırmanın kapsamına aşağıdaki konular dahil edilmelidir:

- Coğrafi kısıtlamanın kaldırılmasından sonra Türkiye'ye gelecek mülteci sayısında beklenebilecek artış miktarı,
 - Kurulması gerekecek sığınmacı kabul ve barınma merkezleri, mülteci misafırhaneleri ve mülteci barınma merkezleri ve geri gönderme merkezlerinin yer ve maliyetleri,
 - İltica ve göç alanında çalışan ve çalışacak olan personelinin düzenli eğitimine ilişkin kalıcı eğitim akademisinin tesis edilmesinde ortaya çıkacak maliyet,
 - Türkiye'deki göçmen ve mültecilerin entegrasyonu için gereken finansman miktarı,
- gibi konuları içermelidir.

Yukarıdaki araştırmanın sonuçları doğrultusunda ve kısıtlama kaldırılmadan önce, eşit sorumluluk paylaşımı ve Türkiye'nin yükünün eşit bir biçimde dağıtılması için müzakerelerin başlamasıyla birlikte gerekli olanakları sağlayacak şekilde Avrupa Birliği Komisyonunca bir program ve protokol hazırlanarak, Türkiye ile bir uzlaşmaya varılması gerekli görülmektedir.

Bu çerçevede, külfet paylaşımı veya külfetin kaldırılması konusunda Türk yetkilileri ile AB yetkililerinin katılımıyla bir görev gücü kurulmalıdır. Görev gücünün yapacağı çalışmalar sonucunda ortaya çıkartılan bulgular analiz edilerek belli bir zaman dilimini kapsayacak şekilde hazırlanmalı taraflarca onaylanmalı ve uygulamaya konulmalıdır.

Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılım müzakerelerinin tamamlanmasına paralellik arz edecek şekilde yukarıda belirtilen projelerin ve koşulların tamamlanmasının ardından coğrafi kısıtlamanın kaldırılmasına yönelik bir önerinin muhtemelen 2012 yılından sonra TBMM'ne sevk edilmesi öngörülmektedir.

Bu alanda Türkiye ile işbirliğinin geliştirilmesi ve gereken her türlü destek ve yardımın sağlanması, gelecekte coğrafi kısıtlamanın kaldırılması konusunda TBMM'nin yapacağı değerlendirmede etken rol oynayacaktır.

Uygundur/Uygun Değildir

.../... /2005

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

KISALTMALAR LİSTESİ

1951 Cenevre Sözleşmesi : 29 Ağustos 1961 tarih ve 359 sayılı Kanunla Türkiye Büyük Millet Meclisinde onaylayarak kabul edilen “1951 Tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi

1967 Protokolü: 1 Temmuz 1968 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen 1951 Tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesine ilişkin 1967 tarihli Protokol

1994 Yönetmeliği: 30 Kasım 1994 tarih ve 6169 sayılı Bakanlar Kurulu kararı kabul edilen Türkiye’ye İltica Eden veya Başka Bir Ülkeye İltica Etmek Üzere Türkiye’den İkamet İzni Talep Eden Münferit Yabancılar İle Topluca Sığınma Amacıyla Sınırlarımıza Gelen Yabancılara ve Olabilecek Nüfus Hareketlerine Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

2510 sayılı İskan Kanunu: 14.06.1934 tarih ve 34/2510 sayılı İskan Kanunu

5682 sayılı Pasaport Kanunu: 15.07.1950 tarih ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu

5683 sayılı Yabancılar Kanunu: 1998 tarihli ve 98/4360 sayılı Kanunla yapılan değişiklikleri içeren 15.07.1950 tarih ve 50/5683 sayılı Yabancıların Türkiye’de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun

403 sayılı TVK: 12.02.1981 tarih ve 2383 sayılı, 12.06.1995 tarih ve 22311 sayılı ve 04.06.2003 tarih ve 4866 sayılı Kanunlarla getirilen değişiklikleri de içeren 11.02.1964 tarih ve 64/403 sayılı Türk Vatandaşlık Kanunu

4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun: 27.02.2003 tarih ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun

2003 Yılı Türkiye Ulusal Programı: 24 Temmuz 2003 tarih ve 25178 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “AB Topluluk Müktesebatının Benimsenmesine İlişkin 2003 Yılı Türkiye Ulusal Programı”

AB: Avrupa Birliği

AB Konseyi Kabul Koşullarına Dair Yönerge: Sığınmacıların kabulüne ilişkin minimum standartları belirleyen 27 Ocak 2003 tarih ve 2003/9/EC sayılı Konsey Direktifi

AB Konseyi Geçici Koruma Yönergesi: Yerlerinden edilen kişilerin toplu nüfus hareketi olaylarında geçici koruma verilmesi için minimum standartlara ve bu tür şahısları kabul eden ve sonuçlarını üstlenen Üye Devletler arasındaki gayret dengesinin teşvik edilmesine dair önlemlere ilişkin 20 Temmuz 2001 tarih ve 2001/55/EC sayılı Konsey Direktifi.

AB Konseyi Vasıf Yönergesi: Üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci olarak veya başka türlü uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak

nitelendirilmeleri ve statülerine ilişkin asgari standartlar hakkındaki 27.04.2004 tarihli Konsey Direktifi

AB Konseyi'nin İltica Usullerinde Minimum Garantiler Yönergesi: İltica usullerinde minimum garantiler hakkında 20 Haziran 1995 tarihli Konsey kararı

AB Konseyi Usul Yönergesi: Üye Ülkelerde mülteci statüsünün verilmesi veya statüsünün geri alınması usullerine ilişkin asgari standartlar hakkındaki Konsey Direktifi,(ASILE 33) 30.04.04.

AB Konseyi'nin Aile Birleşimi Hakkına İlişkin Yönergesi: Aile birleşimi hakkına ilişkin 22 Eylül 2003 tarih ve 2003/86/EC sayılı Konsey Direktifi

AB Konseyi Uzun Dönem İkamet İzinleri Yönergesi: Uzun dönem ikamet eden üçüncü ülke vatandaşların statüleri hakkındaki 25 Kasım 2003 tarih ve 2003/109/EC sayılı Konsey Direktifi

AIHS: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

Bknz: Bakınız

BM: Birleşmiş Milletler

BMMYK: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği

HLWG Projesi: Avrupa Birliği Üst Düzey Çalışma Grubu'nun (High Level Working Group) Irak üzerine Eylem Planı, B7-667 bünyesinde finanse edilen, 2001/HLWG/115 sayılı "Göçten Sorumlu Türk Makamlarına İltica Alanında Destek Sağlamak" projesi

IOM: Uluslararası Göç Örgütü

ICMC: Uluslararası Katolik Muhaceret Komisyonu

İKGV: İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı

Md: Madde

MSB: Mülteci Statüsü Belirleme

Menşe Ülke Bilgi Sistemi Projesi: "İltica ve Menşe Ülke Bilgisi Sistemlerinin Geliştirilmesine ve Gelecekteki İltica Otoritesi Personelinin Eğitimine Destek İsimli Eşleştirme Projesi"

SHÇEK: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu

STK: Sivil Toplum Kuruluşu

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TCK: Türk Ceza Kanunu

TR02-JH-03, *İltica-Göç Twinning Projesi*: “Türkiye’nin Göç ve İltica Stratejisinin Uygulanması İçin Bir Eylem Planı Geliştirilmesine Destek Sağlamak İsimli Eşleştirme projesi

UEP: Ulusal Eylem Planı

YÖS: Yabancı Öğrenci Sınavı

**ULUSAL EYLEM PLANININ UYGULAMASINDAN SORUMLU
BAKANLIK, KURUM VE KURULUŞLAR**

ULUSAL EYLEM PLANI FAALİYET VE TAVSİYELERİ	HEDEF/ ÖNCELİKLER (ALAN)	ADAY ÜLKENİN MEVCUT MEVZUATI	SORUMLU KURUM	DEĞİŞİKLİK YAPILMASI GEREKEN MEVZUAT	TAHMİN EDİLEN MİAD
Kapasitenin artırılması amacıyla, göç ile iltica alanında bir ihtisas biriminin oluşturulması için kurumsal yapılanmaya gidilecektir. İltica ve göç işlemlerinin AB müktesebatına uygun bir şekilde yürütülebilmesini teminen mevcut ihtisas birimini genişletilerek güçlendirilecektir. (Bknz.UEP.md.4.1-4.2)	İltica ve göç ihtisas biriminin oluşturulması	Ulusal Eylem Planında belirtilmiştir.	İçişleri Bakanlığı	İltica Yasa Tasarısı ve Yabancılar Yasa Tasarısı	2012
İltica ve göç alanında görev alan/alacak personelin seçimi ve eğitimi AB üyesi ve AB üyesi olmayan ülkelerde, BMMYK'nın Türkiye'de ya da diğer ülkelerdeki ofislerinde personelin eğitimi (hizmet içi ve diğer eğitimler) ve stajyerlik konusunda imkanlar araştırılmalıdır. Her seviyede eğitimin sağlanması için özel destek sağlanmalıdır (Bknz.UEF.md.4.3)	İltica ve Göç Alanında Çalışan/Çalışacak Personelin İstihdamı ve Eğitimi		İçişleri Bakanlığı		2005 ve sonrası (devam ediyor)
İltica ve göç alanında çalışan/ çalışacak olan personelin eğitiminde sürekliliğin sağlanması için, bu amaca dönük İçişleri Bakanlığı bünyesinde bir eğitim akademisi (enstitüsü) kurulacaktır.(Bknz.UEP.md.4.4.4.)	Eğitim Akademisi'nin (enstitüsünün) Tesisi		İçişleri Bakanlığı		Orta Vade AB Twinning Projesi
Karar vericilerin yetkili kılındıkları konularda sığınmacıların bilgilerine ve menşe ülke bilgilerine elektronik ortamda ulaşmalarının sağlanması için gerekli düzenlemeler yapılmalı, karar vericiler yetiştirilmeli ve bunun temini için gerekli donanım, teknik ekipman ve veriler temin ve tesis edilmelidir.	Menşe Ülke ve İltica Bilgi Sisteminin Tesisi		İçişleri Bakanlığı, AB Komisyonu		2006-2008 Menşe Ülke ve İltica Bilgi Sistemi Twinning Projesi ve buna ilave olarak ayrıca Bina inşasına ilişkin Twinning ve Yatırım projesi
İltica birimi için proje fişi geliştirilerek, Ankara'da uygun bir bina inşa edilmeli veya tespit edilecek uygun bir bina yeniden restore edilerek gerekli ekipman desteği de sağlanmak suretiyle faaliyete hazır hale getirilmelidir. (Bknz.UEP.md.4.4.2)	İltica Birim Binasının Tesisi		İçişleri Bakanlığı, AB Komisyonu		2006-2010 İltica İhtisas Birimi Binasının Tesisi Twinning Projesi
İltica stratejisinin uygulanabilmesi ve gerçek mültecilere etkin ve adil uluslararası koruma sağlanabilmesi için öncelikle Türkiye'nin doğu bölgelerinde, daha sonra ise iç bölgelerde Sığınmacı Kabul, Barınma Merkezleri ve mülteci misafirhaneleri tesis edilerek, faaliyete geçirecektir. (Bknz.UEP.md.4.4.3)	Sığınmacı Kabul, Barınma Merkezlerinin ve Mülteci Misafirhanelerinin Tesisi		İçişleri Bakanlığı, AB Komisyonu	Yönetmelik Değişikliği (95/7473)	2006-2010
Ülkeden geri dönüşleri yapılacak yabancıların işlemleri sonuçlanıncaya kadar geçici olarak barındırılacakları tesislerin yapımı ve bunların faaliyete geçirilmesi için yürütülen çalışmalara hız verilmelidir. Bu çerçevede,söz konusu kişiler için geri gönderme merkezleri kurulmalıdır. (Bknz.UEP.md.4.4.5)	Geri Gönderme Merkezlerinin Tesisi		İçişleri Bakanlığı, AB Komisyonu		Orta Vadede
Politika oluşumunun kolaylaştırılması vb. amacıyla güvenilir olan istatistiklerin toplanması, analizi ve yayımına yönelik sistematik bir yaklaşımın garanti altına alınması sağlanmalıdır. Emniyet Genel	İltica ve göç alanında güvenilir istatistiklerin toplanması		İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Devlet İstatistik Enstitüsü		2004 yılında gerçekleştirildi.

Müdürlüğü ve Devlet İstatistik Enstitüsü arasında göç ve iltica alanındaki istatistiklerin sağlıklı bir şekilde yayımlanmasını sağlamak için yürütülen çalışmalara devam edilmelidir. (Bknz.UEP.md.4.5)					
Hızlı bir iltica prosedürü oluşturulmalıdır. Hangi tür başvuruların bu prosedüre yönlendirileceği konusunda açık ulusal kurallar ortaya konmalıdır. (Bknz.UEP 4.6.1)	Hızlandırılmış usul		İçişleri Bakanlığı	Yönetmelik Değişikliği (94/6169)	2006-2010
Mülteci Statüsü tanınan ya da ek koruma veya geçici koruma sağlanan kişilerden entegrasyon programlarını tamamlayanların, Türk toplumuna tam entegre olmaları için ikamet edecekleri yeri belirleme konusunda kendilerine seçme imkanı tanınmalıdır. (Bknz.UEP.md 4.6.2)	Mültecilerin Serbest İkameti		İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, SHÇEK, Kızılay	Yönetmelik Değişikliği (94/6169)	2006
İtiraz prosedürü, (etkin çareye başvurma) başvuran tüm kişilere açık ve erişilebilir olmalıdır. İltica talepleri reddedilenlerin itiraz ya da yargı yoluna başvurularının sağlanması için, iyi bir idari itiraz yada adli itiraz usulü tesis edilmeli ve uygulanmalıdır. (Bknz.UEP.md.4.6.3.)	İltica Kararına İtiraz Usulleri		İçişleri Bakanlığı	İdari Yargılama Usulünde yapılacak Düzenleme	Orta Vade
Başvuran hakkında verilen iltica kararının aleyhinde İdare ve Bölge İdare Mahkemelerine açılan iptal davaları hakkında, özellikle hızlandırılmış usulün işletilmesi amacıyla, mahkemelerce hızlı karar verilmesini sağlayıcı önlemlerin alınması değerlendirilmelidir. (Bknz.UEP.md.4.6.5.)	İltica Kararına Karşı İdari Yargıya Başvuru (İptal Davası Açılması)		İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı	İdari Yargılama Usulünde yapılacak Düzenleme	Orta Vade
1951 Cenevre Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve diğer ilgili uluslararası standartlar çerçevesinde geri gönderme ilkesinin aynı hassasiyetle uygulanmasına ilişkin alışkanlıklar yaygınlaştırılmalıdır. (Bknz.UEP.md.4.6.6.)	Geri Göndermeme		İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı	Yönetmelik Değişikliği (94/6169) Yabancılar Yasa Tasarısı Taslak İltica kanunu	2005
Kitlesele akın için Kriz öncesi ve sonrası planlama ve koordinasyon yapılmalıdır. Türkiye'nin AB'ne tam üyelığının gerçekleşmesinden itibaren AB Konseyi geçici koruma yönergesi çerçevesinde kitlesele akınlarda Konseyin alacağı kararlar doğrultusunda hareket edilmelidir. (Bknz.UEP.md. 4.6.7.)	Kitlesele Akın Durumu ve Geçici Koruma		İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı,	İltica Yasa Tasarısı ve Yabancılar Yasa Tasarısı	Avrupa Birliğine Girişle Eşzamanlı
Türkiye'de ilgili mevzuatta yer almamakla birlikte, uygulamada ek koruma ve İnsani mülahazalarla ikamet hakkı vb. değişik ikamet izinleri verilmektedir. Ancak, farklı uygulamalara yol açmaması ve yeknesaklığın sağlanması amacıyla iltica ve/veya yabancılar yasa tasarılarında "ek (ikincil) koruma", "tolare edilen yabancılar" ve "insani mülahazalara dayalı ikamet izinlerine ilişkin usuller oluşturulmalıdır. (Bknz.UEP.md.4.6.8.)	Ek (İkincil) Koruma, Tolare Edilen Yabancılar ve İnsani Mülahazalara Dayalı İkamet İzinleri		İçişleri Bakanlığı	İltica Yasa Tasarısı ve Yabancılar Yasa Tasarısı	Orta Vade
Yabancılar yasa tasarisında, aile birleşimi hakkı ve usulü hakkında AB müktesebatında yer alan usul ve kurallara ilişkin düzenlemeler yapılmalıdır. (Bknz.UEP.md 4.7.1)	Aile Birleşimi Usulleri ve Aile Birleşimi İçin Gereken Koşullar		İçişleri Bakanlığı	Yabancılar Yasa Tasarısı	Orta Vade

Yabancıların iş piyasasına erişimleri konusundaki sınırlamalar uluslararası uygulamalar dikkate alınarak düzenlenmelidir. (Bknz.UEP.md 4.7.3)	Yabancıların çalışma izinleri ve iş piyasasına erişim		İçişleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, SHÇEK, Kızılay, STK'lar	4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanununun ilgili maddelerinin değiştirilmesi Yabancılar Yasa Tasarısı	Orta Vadede
Bir Üye Ülkenin (ve Aday Ülkenin), 5 yıllık yasal ikametten sonra Üçüncü Ülke vatandaşlarına daimi ikamet izni vermesi konusundaki yükümlülüğü Türkiye tarafından olumlu görülmekte ve halen uygulama bu şekilde yürütülmektedir (Bknz. UEP md.4.7.5.)	Uzun Süreli İkamet İzinleri		İçişleri Bakanlığının koordinesinde Dışişleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	Yabancılar Yasa Tasarısı	Orta Vade
Avantajları olması bakımından 2 aşamalı bir idari usul kurulabilir. (Göç alanında 2. aşamadaki uzmanlık bilgisi, ekonomik yönden avantajlara ve ikinci aşamaya daha kolay erişime yol açacak davaların daha hızlı incelenmesi gibi) (Bknz. UEP md.4.7.6.)	Göç İşlemlerine İltiraz ve İdari Yargı Yolu		İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Barolar Birliği	İdari Yargılama Usulünde yapılacak Düzenleme	Orta Vade
Entegrasyon faaliyetleri özellikle uygulamada, sığınmacılar ve mülteciler için BMMYK, ICMC, Anadolu Kalkınma Vakfı, IOM, Türk Kızılay'ı gibi ulusal ve uluslararası kuruluşlar ve STK' larca ilgili mevzuatlara göre yapılmaktadır. Sığınmacılar ve mülteciler dışında kalan yabancıların entegrasyonuna ilişkin bir sistem bulunmamaktadır. Bu nedenle, genel anlamda entegrasyon faaliyetleri ile ilgili olarak Devletin düzenleyici ve denetleyici sorumluluğu olmalıdır (Bknz. UEP md.4.9.1)	Entegrasyon Sisteminin Kurulması		İçişleri Bakanlığı koordinesinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı SHÇEK, Kızılay, Yerel Yönetimler, STK'lar		Orta Vadede
Mültecilerin entegrasyonu için ulusal program hazırlanmalı ve bu programda zaman çizelgesi öngörülmesi, bu işler için sorumlular ve sorumlulukları belirlenmelidir. (Bknz.UEP md. 4.9.1)	Mülteciler Entegrasyon Programının oluşturulması		İçişleri Bakanlığı (EGM ve Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü), Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı koordinesinde SHÇEK, Kızılay, STK'lar (Anadolu Kalkınma Vakfı, İnsan Kaynaklarını Güçlendirme Vakfı gibi)	4817 sayılı Kanununun ilgili maddelerinin değiştirilmesi	Orta Vadede
Mevzuatta yapılacak değişikliklerle, statü verilen sığınmacıların, mültecilerin ve ülkeye gelecek diğer yabancıların ve eğitim ve sosyal haklardan faydalanmalarını tam olarak sağlamak amacıyla, Türkçe dil eğitimiyle ilgili gereksinimleri giderilmelidir.(Bknz.UEP md. 4.9.2)	Mültecilere-Sığınmacılara Eğitim programları hazırlanması ve dil eğitiminin sağlanması		Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, YÖK, STK'lar (Anadolu Kalkınma Vakfı, İnsan Kaynaklarını Güçlendirme Vakfı ve diğerleri)		Orta Vadede
Hassas gruplara ilişkin iltica yasasına hükümler konmalı, eğitime katılmalarını teşvik edici önlemler alınmalıdır. (Bknz.UEP md. 4.9.3)	Hassas Gruplar		İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, SHÇEK, Kızılay, BMMYK	İltica Yasa Tasarısı	Orta Vade
Sağlık olanaklarına erişim hakkının nerede başlayıp nerede biteceği mevzuatta belirtilmelidir.(Bknz.UEP.md 4.9.4)	Sağlık Olanakları		İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı		Orta Vadede

Entegrasyona tabi tutulacak sığınmacı, mülteci ve diğer yabancılar, mali açıdan kendi kendilerine yeterli düzeyde olmalı ve kültürel yaşamla çatışma içinde bulunmamalıdır. (Bknz.UEP md4.9.5)	Sosyal Yardımlar		İçişleri Bakanlığı		Orta Vadede
Türkiye’de uzun süreli ikamet izni alanlar, bu kişilerin aile birleşimi kapsamında Türkiye’ye gelen aile bireyleri, sığınmacılar/mülteciler veya ek koruma tanınan kişiler, yerel yönetim ve merkezi idarenin taşra teşkilatları tarafından (Halk Eğitim Merkezleri Müdürlikleri vb) açılan (kuaförlük, dikiş-nakış vb.) meslek edindirme kurslarına katılım imkanları hazırlanmalıdır. (Bknz.UEP md 4.9.6)	İş Piyasasına Erişim		İçişleri Bakanlığı, Belediyeler, ticaret odaları, TESK gibi kamu kuruluşları		Orta Vadede
Sosyal aktivitelere katılmaları sağlanmalı, sosyal hizmetlerden faydalanabilmeleri için Türkçe okur yazar seviyeye gelmelerini öngören düzenlemeler yapılmalı ve tedbirler alınmalıdır. (Bknz.UEP md 4.9.7)	Sosyal İktisadi ve Kültürel Haklara Erişim		İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yerel Yönetimler, SHÇEK, Kızılay	Yabancılar Yasa Tasarısı ve İltica Yasa Tasarısı	Orta Vade
Başta 5682 sayılı Pasaport Kanunu ve ve 5683 sayılı Yabancılar Kanunu olmak üzere, ilgili diğer mevzuatta yabancıların ülkeye girişinin reddi, ülkeyi terke davet, ülkeden çıkarılmaları, geri dönüşleri ve sınır dışı edilmelerine ilişkin terimlerin tanımı yeniden yapılmalıdır. (Bknz.UEP md 4.10.)	Sınır Dışı İşlemleri		İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı	Yabancılar Yasa Tasarısı, Pasaport Yasa Tasarısı	Orta Vade
Sınır dışı kararının hangi gerekçelerle verilebileceği mevzuatta belirtilmeli, idari bir tasarruf olan sınır dışı işleminin temyiz tabi tutulması sağlanmalı, (Bknz.UEP md 4.10.)	Sınır dışı etme ve gerekçeleri		İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı	Yabancılar Yasa Tasarısı, Pasaport Yasa Tasarısı	Orta Vade
Ülkeye girişi reddedilen, ülkeden çıkartılan, sınır dışı edilen ve zorunlu ikamete tabi tutulan veya belgeleri olmayan şahısların kimliklerinin ve mükerrer girişlerinin tespiti sürecinin hızlandırılmasına yönelik tedbirler alınmalı ve bu kapsamda parmak izi sorgulama yöntemi ile kimlik tespiti yapılmalıdır. (Bknz.UEP md 4.10.2)	Geri dönüş kapsamında kimlik tespit yöntemlerinin geliştirilmesi ve parmak izi sistemlerinin geliştirilmesi		İçişleri Bakanlığı (Emniyet Genel Müdürlüğü Yabancılar Hudut İltica ve Kriminal Polis Laboratuvarları Dairelerinin ortaklaşa el alması)	Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu	2006-2008
Toplumun mülteci ve göçmen konuları hakkında bilinçli olması, Türkiye’nin sığınmacılara, mültecilere ve diğer yabancılarla yönelik yükümlülükleri hakkındaki anlayışın artırılması için zorunludur. Bu bilincin sağlanması, aynı zamanda mültecilerin ve göçmenlerin entegrasyonunu kolaylaştırma yollarından da birisidir. (Bknz.UEP md 4.11)	Toplumun Bilinçlendirilmesi		İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Yerel Yönetimler, SHÇEK, Kızılay, BMMYK, IOM, ICMC ile STK’lar (Anadolu Kalkınma Vakfı, İnsan Kaynaklarını Güçlendirme Vakfı)		Orta Vadede
İltica ve Göç Ulusal Eylem Planı’nın uygulanmasından sorumlu kurumlar AB ye uyum stratejisinin uygulanması için gerekli kaynakların belirlenmesi amacıyla gerekli bütçe hazırlıklarını yapacaklardır. Bu kurumlar ihtiyaç duyulan durumlarda, özellikle kurulması önerilen sistem/tesisler hakkında gerek ulusal gerekse uluslararası kuruluşlar, sivil toplum örgütleri veya bağışçı ya da donör vakıf/kuruluşlarla temasa geçerek başlıca fon kaynaklarının neler	İltica ve Göç Ulusal Eylem Planının Uygulanması İçin Fon Kaynakları		İçişleri Bakanlığı koordinesinde Dışişleri Bakanlığı (ABGS) Maliye Bakanlığı, AB, BMMYK, IOM, ICMC, STK’lar		Orta Vadede

olabileceğini tespit etmeye çalışacaklardır.(Bknz.UEP.md. 4.12.)					
Coğrafi durumu nedeniyle Türkiye'ye yönelik olası bir toplu nüfus akınının söz konusu olduğu durumlarda,Türkiye'nin talebi üzerine eşit sorumluluk paylaşımı ilkesi doğrultusunda diğer devletlerin – özellikle AB üyesi devletlerin- bireysel veya ortak olarak BMMYK veya diğer uluslararası kuruluşlar aracılığı ile gereken önlemleri alarak ilk sığınma ülkesi olan Türkiye'nin yükünün eşit bir biçimde dağıtılması sağlanmalıdır. (Bknz.UEP.md. 4.13.)	Coğrafi Kısıtlamanın Kaldırılması		İçişleri Bakanlığı koordinesinde görev gücü oluşturulması		Türkiye'nin AB katılım Müzakerelerinin tamamlanmasına paralellik arz edecek şekilde U.E.P madde 4.4 te belirtilen projelerin ve madde 4,13'de belirtilen koşulların tamamlanmasının ardından coğrafi kısıtlamanın kaldırılmasına yönelik öneri muhtemelen 2012 yılından sonra TBMM'ne sevk edilebilecektir.

III - ANTLAŞMALAR

MÜLTECİLERİN HUKUKİ STATÜSÜNE İLİŞKİN SÖZLEŞME

BAŞLANGIÇ

Yüksek İmzacı Taraflar,
Birleşmiş Milletler Antlaşması ve 10 Aralık 1948'de Genel Kurul'ca kabul olunan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin, insanların ana hürriyetlerden ve insan haklarından, fark gözetmeksizin faydalanmaları ilkesini teyit ettiğini dikkate alarak,

Birleşmiş Milletler'in, birçok defa, mültecilere karşı derin ilgisini ortaya koyduğunu ve mültecilerin temel hürriyetleri ile insan haklarını mümkün olduğu kadar kapsamlı bir şekilde kullanmalarını sağlamaya çaba gösterdiğini dikkate alarak,

Mültecilerin hukuki durumuna ilişkin daha önce imzalanan milletlerarası antlaşmaların tekrar gözden geçirilmesi ve bir araya getirilmesinin, bu antlaşmaların alanının ve bunların mülteciler için sağladığı himayenin yeni bir antlaşma yoluyla genişletilmesinin arzu edilir olduğunu dikkate alarak,

Sığınma hakkını tanımının, bazı ülkelere son derece ağır yük yükleyebileceğini ve uluslararası kapsamı ile niteliği Birleşmiş Milletler'ce kabul edilmiş bulunan bir sorunun, uluslararası iş birliği olmaksızın tatmin edici bir şekilde çözümlenemeyeceğini dikkate alarak,

Bütün Devletlerin, mülteci sorununun toplumsal ve insani yönlerini kabul ederek, bu sorunun devletler arasında bir gerginlik sebebi halini almasını önlemek için olanakları ölçüsünde ellerinden geleni yapmalarını arzuladığını ifade ederek, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiseri'nin, mültecilerin korunmasını sağlayan uluslararası sözleşmelerin uygulanmasına nezaret etmekle görevli olduğunu kaydederek ve bu sorunu çözmek için alınan önlemlerin birbiri ile verimli uyumunun, Devletler ile Yüksek Komiser arasındaki iş birliğine bağlı olduğunu kabul ederek,

Aşağıdaki konularda anlaşmışlardır:

I. BÖLÜM Genel Hükümler

1. Madde

A. İşbu Sözleşme'nin amaçları bakımından "mülteci" kavramı:

(1) 12 Mayıs 1926 ve 30 Haziran 1928 Düzenlemeleri veya 28 Ekim 1933 ve 10 Şubat 1938 Sözleşmeleri, 14 Eylül 1939 Protokolü ya da Uluslararası Mülteci Örgütü Tüzüğü'ne göre mülteci sayılan;

Uluslararası Mülteci Örgütü tarafından, faaliyette bulunduğu dönem içinde alınmış mülteci sıfatını vermeme kararları, bu bölümün 2. fıkrasındaki koşullara sahip olan kimselere mülteci sıfatının verilmesine engel değildir;

(2) 1 Ocak 1951'den önce meydana gelen olaylar sonucunda ve ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle,

yararlanmak istemeyen; yahut tabiiyeti yoksa ve bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen her şahsa uygulanacaktır.

Birden fazla tabiiyeti olan bir kişi hakkındaki "vatandaşı olduğu ülke" ifadesi, tabiiyetini haiz olduğu ülkelerden her birini kasteder ve bir kişi, haklı bir sebebe dayalı bir korku olmaksızın, vatandaşı olduğu ülkelerden birinin korumasından yararlanmıyorsa, vatandaşı olduğu ülkenin korumasından mahrum sayılmayacaktır.

B.(1) İşbu Sözleşme'nin amaçları bakımından kısım A, Madde 1'deki "1 Ocak 1951'den önce meydana gelen olaylar" ifadesi, ya,

(a) "1 Ocak 1951'den önce Avrupa'da meydana gelen olaylar"; veya, (b) "1 Ocak 1951'den önce Avrupa'da veya başka bir yerde meydana gelen olaylar" anlamında anlaşılacak ve her Taraf Devlet bu Sözleşme'yi imzaladığı, tasdik ettiği veya ona katıldığı sırada bu Sözleşme'ye göre taahhüt ettiği yükümlülükler bakımından bu ifadenin kapsamını belirten bir beyanda bulunacaktır.

(2) (a) şikkini kabul eden her Taraf Devlet, herhangi bir zamanda Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne göndereceği bir notla, (b) şikkini kabul ettiğini duyurarak yükümlülüklerini genişletebilir.

C. Yukarıdaki kısım A'da belirtilen hükümlerin kapsamına giren her kişi eğer:

(1) Vatandaşı olduğu ülkenin korumasından kendi isteği ile tekrar yararlanırsa; veya

(2) Vatandaşlığını kaybettikten sonra kendi arzusu ile tekrar kazanırsa; veya

(3) Yeni bir vatandaşlık kazanmışsa ve vatandaşlığını yeni kazandığı ülkenin himayesinden yararlanıyorsa; veya

(4) Kendi arzusu ile terk ettiği veya zulüm korkusu ile dışında bulunduğu ülkeye kendi arzusu ile, tekrar yerleşmek üzere dönmüşse; veya

5) Mülteci tanınmasını sağlayan koşullar ortadan kalktığı için vatandaşı olduğu ülkenin korumasından yararlanmaktan sakınmaya artık devam edemezse;

İşbu fıkra, vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden yararlanmayı reddetmek için önceden geçerli zulme ait haklı sebepler ileri sürebilen, bu maddenin A(1) Kısım'ının kapsamına giren bir mülteciye tatbik olunmayacaktır;

(6) Tabiiyetsiz olup da, mülteci tanınmasını yol açan koşullar ortadan kalktığı için, normal ikametgahının bulunduğu ülkeye dönebilecek durumda ise;

Ancak işbu fıkra, normal ikametgahının bulunduğu ülkeye dönmeyi reddetmek için önceden maruz kaldığı zulme bağlı haklı sebepler ileri sürebilen, bu maddenin A(1) kısmının kapsamına giren bir mülteciye uygulanmayacaktır.

Bu kişiye, işbu Sözleşme'nin uygulanması sona erecektir.

D. Bu Sözleşme, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği dışında, diğer bir Birleşmiş Milletler organı veya örgütünden halen koruma veya yardım gören kimselere uygulanmayacaktır.

Durumları, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun konuyla ilgili uygun kararları çerçevesinde kesin olarak halledilmeden, yararlandıkları bu tür koruma veya yardımlar herhangi bir sebeple sona eren kişiler, işbu Sözleşme'den tamamen yararlanırlar.

E. Bu Sözleşme, ikamet ettiği ülkenin yetkili makamlarınca o ülke vatandaşlığına sahip olanların sahip buldukları hak ve yükümlülüklerle sahip sayılan bir kişiye uygulanmayacaktır.

F. Bu Sözleşme hükümleri:

- (a) barışa karşı suç, savaş suçu veya insanlığa karşı suç gibi suçlar için hükümler koyan uluslararası belgelerde tanımlanan bir suç işlediğine;
- (b) mülteci sıfatıyla kabul edildiği ülkeye sığınmadan önce, sığındığı ülkenin dışında ağır bir siyasi olmayan suç işlediğine;
- (c) Birleşmiş Milletler'in amaç ve ilkelerine aykırı fiillerden suçlu olduğuna; dair hakkında ciddi kanaat mevcut olan bir kişi hakkında uygulanmayacaktır.

2. Madde

Her mültecinin, bulunduğu ülkeye karşı, özellikle yasalara, yönetmeliklere ve kamu düzenini için alınan önlemlere uymayı öngören yükümlülükleri vardır.

3. Madde

Taraf Devletler, bu Sözleşme hükümlerini mültecilere, ırk, din veya geldikleri ülke bakımından ayırım yapmadan uygulayacaklardır.

4. Madde

Taraf Devletler, ülkelerindeki mültecilere, dini vecibelerini yerine getirme hürriyeti ve çocuklarının dini eğitim hürriyeti bakımından, en az vatandaşlara uyguladıkları muamele kadar uygun muamele uygulayacaklardır.

5. Madde

Bu Sözleşme'nin hiçbir hükmü, bir Taraf Devlet tarafından mültecilere bu Sözleşme dışında sağlanan diğer hakları ve çıkarları ihlal etmez.

6. Madde

Bu Sözleşme bakımından "aynı şartlarla" kavramı, belli bir kimsenin, söz konusu bir haktan yararlanabilmesi için, özellikleri açısından bir mültecinin yerine getiremeyecekleri dışında, mülteci olmasaydı belli bir hakkı kullanmak için yerine getirmesi gereken bütün şartları (geçici yahut daimi ikamet süresine ve şartlarına ait olanlar dahil), kendisinin yerine getirmesi anlamını ima eder.

7. Madde

1. Bu Sözleşme'nin daha uygun hükümler içerdiği durumlar hariç tutulmak koşuluyla, her Taraf Devlet, mültecilere, genel olarak yabancılara uyguladığı muameleyi uygulayacaktır.
2. Bütün mülteciler, Taraf Devletlerin topraklarında üç yıl ikametten sonra kanuni müttekabiliyet şartından muafiyet kazanacaklardır.
3. Her Taraf Devlet, bu Sözleşme kendisi hakkında yürürlüğe girdiği tarihte mültecilerin, müttekabiliyet şartı olmadan yararlanabilecekleri hakları ve çıkarları kendilerine tanımaya devam edecektir.
4. Taraf Devletler, müttekabiliyet şartının bulunmaması halinde, mültecilere 2. ve 3. fıkralara göre yararlanabilecekleri haklardan ve çıkarlardan başka hak ve çıkarlar sağlamak imkanlarını ve 2. ve 3. fıkralarda belirtilen şartlara sahip olmayan mültecileri müttekabil muamele muafiyetinden istifade ettirmek imkanını uygun biçimde dikkate alacaklardır.

5. Yukarıdaki 2. ve 3. fıkralar hükümleri, gerek bu Sözleşme'nin 13, 18, 19, 21 ve 22. maddelerinde belirtilen haklara ve çıkarlara, gerekse bu Sözleşme'de belirtilmeyen haklara ve çıkarlara uygulanır.

8. Madde

Yabancı bir Devlet vatandaşlarının kişiliklerinin, mallarının veya menfaatlerinin aleyhinde uygulanabilecek istisnai tedbirler bakımından Taraf Devletler, bu gibi tedbirleri, söz konusu yabancı devletin resmen vatandaşı olan bir mülteciye, sırf bu vatandaşlığına dayanarak uygulamayacaklardır. Bu maddede ifade olunan genel ilkeyi mevzuatlarına göre tatbik edemeyen Taraf Devletler bu gibi mültecilere uygun hallerde muafiyet tanıyacaklardır.

9. Madde

İşbu Sözleşme'nin hiçbir hükmü, bir Taraf Devletin, savaş zamanında veya diğer vahim ve özel hallerde, belli bir kimse hakkında, bu kimsenin gerçekte bir mülteci olduğu ve kendisiyle ilgili söz konusu tedbirlerin, bu devletin milli güvenliği açısından devamının gerektiği tespit edilinceye kadar, milli güvenliği için elzem saydığı tedbirleri geçici olarak almasını engellemeyecektir.

10. Madde

1. Bir mülteci, İkinci Dünya Savaşı sırasında sürgün edilerek bir Taraf Devletin ülkesine götürülmüş olup burada ikamet etmekte ise, bu mecburi ikamet süresi, bu ülkedeki kanuni ikamet süresi sayılacaktır.
2. Bir mülteci, İkinci Dünya Savaşı sırasında bir Taraf Devletin ülkesinden sürgün edilip bu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesinden önce sürekli ikamet amacı ile oraya dönmüş ise, sürgünden önceki ve sonraki süreler, hangi amaçla olursa olsun kesintisiz ikamet şart koşulduğu durumlar için, kesintisiz tek bir ikamet süresi sayılacaktır.

11. Madde

Bir Taraf Devlet, kendi bayrağını taşıyan bir geminin mürettebatı arasında düzenli bir şekilde çalışan mülteciler varsa, bu kişilerin ülkesinde yerleşmelerine ve özellikle bir başka ülkeye yerleşmelerini kolaylaştırmak üzere kendilerine seyahat belgeleri vermeye, ya da geçici olarak topraklarına girmelerine sıcak bakacaktır.

II. BÖLÜM
Hukuki Statü

12. Madde

1. Her mültecinin bireysel statüsü, daimi ikametgahının bulunduğu ülkenin yasalarına veya eğer daimi ikametgahı yoksa, bulunduğu ülkenin yasalarına tabidir.
2. Mültecinin önceden kazandığı ve bireysel statüsüyle ilgili haklara, özellikle evliliğe bağlı haklara, her Taraf Devlet tarafından, gerekirse bu devletin yasalarının gösterdiği koşulları yerine getirmek kaydıyla, söz konusu hakkın, kişi mülteci olmasaydı o devletin yasalarınca tanınacak haklar arasında bulunması durumunda, saygı gösterilecektir.

13. Madde

Taraf Devletler, menkul ve gayrimenkul mülkiyet edinme ile buna bağlı diğer hakları, menkul ve gayrimenkul mülkiyete ait kira ve diğer sözleşmelerle ilgili hakları, her

mülteciye, mümkün olduğu kadar müsait ve her halde genel olarak aynı koşullardaki yabancılara sağlanandan daha az müsait olmayan bir şekilde uygulayacaktır.

14. Madde

Buluşlar, desenler, modeller, ticari markalar, ticari unvanlar gibi sınai mülkiyet haklarıyla, edebi, artistik ve ilmi çalışmalarla ilgili haklarının korunmasıyla ilgili olarak, her mülteci, sürekli ikametgahının bulunduğu ülkede, bu ülkenin kendi vatandaşlarına sağladığı korumanın aynısından yararlanacaktır. Mülteci, bir başka Taraf Devletin toprağındaiken, bu ülkede, sürekli ikametgahının bulunduğu ülkenin vatandaşlarına sağlanan korumadan yararlanacaktır.

15. Madde

Taraf Devletler, yasal olarak ülkelerinde ikamet eden mültecilere, siyasi amaç ve kar amacı taşımayan dernekler ile meslek sendikaları bakımından, aynı koşullar içindeki başka bir ülkenin vatandaşlarına tanıdıkları en müsait muameleyi uygulayacaklardır.

16. Madde

1. Her mülteci, bütün Taraf Devletler'in toprakları üzerindeki hukuk mahkemelerine serbestçe ve kolayca başvurabilecektir.
2. Her mülteci, sürekli ikametgahının bulunduğu Taraf Devlette, adli yardım ve teminat akçesinden muafiyet dahil, mahkemelere müracaat bakımından vatandaş gibi muamele görecektir.
3. Her mülteci, sürekli ikametgahının bulunduğu ülkenin dışındaki Taraf Devletlerde, o ülkelerin vatandaşlarına 2. fıkrada bahsedilen konular hakkında yapılan muamelenin aynısından istifade edecektir.

III. BÖLÜM
Gelir Getirici İşler

17. Madde

1. Taraf Devletler, ülkelerinde yasal olarak ikamet eden her mülteciye, ücretli bir meslekte çalışmak hakkı bakımından, aynı şartlar içinde yabancı bir memleketin vatandaşına uyguladıkları en müsait muameleyi uygulayacaklardır.
2. Her halde ulusal işgücü piyasasını korumak amacıyla, yabancılara veya yabancıların çalıştırılmalarına konan sınırlama tedbirleri, bu Sözleşme'nin, ilgili Taraf Devlette yürürlüğe girdiği tarihte söz konusu tedbirlerden muaf tutulan veya aşağıdaki koşullardan birine sahip olan mültecilere uygulanmayacaktır:
 - (a) Ülkede üç yıl ikamet etmiş olmak;
 - (b) İkamet ettiği ülkenin vatandaşı olan bir kimse ile evli bulunmak.
Eşini terk etmiş olan bir mülteci bu hükümden istifadeyi iddia edemeyebilir;
 - (c) İkamet ettiği ülkenin vatandaşlığını taşıyan bir veya daha fazla çocuğu olmak.
3. Taraf Devletler, ücretli mesleklerde çalışmak bakımından bütün mültecilerin ve özellikle ülkelerine, bir işçi bulma programına yahut göçmen getirme planına göre girmiş olan mültecilerin haklarını, vatandaşlarına tanıdıkları çalışma haklarıyla aynı noktaya getirme konusuna sıcak bakacaklardır.

18. Madde

Taraf Devletler, ülkelerinde yasal olarak ikamet eden mültecilere, tarım, sanayi, küçük sanatlar ile ticaret sahalarında kendi işyerlerini açmak ve sanayi, ticari şirketler kurmak

haklarıyla ilgili olarak, mümkün olduğu kadar müsait ve her halde genel olarak aynı şartlardaki yabancılara tanındıklarından daha az müsait olmayan muameleyi uygulayacaklardır.

19. Madde

1. Her Taraf Devlet, ülkesinde yasal olarak ikamet eden ve bu Devletin yetkili makamlarınca tanınan diplomalara sahip olup bir ihtisas mesleğini icra etmek isteyen mültecilere, mümkün olduğu kadar müsait ve her halde aynı şartlar içindeki tüm yabancılara sağlanandan daha az müsait olmayan şekilde muamele uygulayacaktır.
2. Taraf Devletler, bu gibi mültecilerin, anavatanları dışında, uluslararası ilişkilerini yürüttükleri ülkelere yerleşmelerini temin için, kanunlarına ve anayasalarına göre ellerinden gelen çabayı göstereceklerdir.

IV. BÖLÜM
Sosyal Durum

20. Madde

Bütün nüfusun tabi olduğu ve nadir bulunan maddelerin genel dağıtımını düzenleyen bir vesika usulün mevcut bulunduğu hallerde, mültecilere vatandaşlar gibi muamele edilecektir.

21. Madde

Taraf Devletler, konut edinme bakımından, bu konu yasalar ve yönetmeliklerle düzenlendiği ya da kamu makamlarının kontrolüne tabi olduğu oranda, ülkelerinde yasal olarak ikamet eden mültecilere, her halde genel olarak aynı şartlar altındaki yabancılara uygulanandan daha az olmayacak biçimde, mümkün olduğu kadar müsait bir muamele sağlayacaklardır.

22. Madde

1. Taraf Devletler, mültecilere, temel eğitim konusunda, vatandaşlarına uyguladıkları muamelenin aynısını uygulayacaklardır.
2. Taraf Devletler, mültecilere, temel eğitimin dışındaki eğitim konusunda ve özellikle çalışmalarından yararlanma, yabancı ülke okullarından alınmış eğitim sertifikalarının, üniversite diplomalarının ve derecelerinin tanınması, harç ve resimlerden muafiyet ve eğitim bursları alanlarında mümkün olduğu kadar müsait ve her halde genel olarak aynı şartlar içindeki yabancılara tanınanlardan daha az müsait olmayan şekilde muamele edeceklerdir.

23. Madde

Taraf Devletler, ülkelerinde yasal olarak ikamet eden mültecilere, sosyal yardım ve iane konularında vatandaşlarına uyguladıkları muamelenin aynısını uygulayacaklardır.

24. Madde

1. Taraf Devletler, ülkelerinde yasal olarak ikamet eden mültecilere, aşağıdaki konularda, vatandaşlarına uyguladıkları muamelenin aynısını uygulayacaklardır:
(a) Yasalarla düzenlendiği veya idari makamların yetkisine tabi oldukları ölçüde: maaşın bir parçası olduğu durumlarda aile yardımları, çalışma saatine göre başı ücret, fazla mesai ödemeleri, ücretli tatiller, eve iş götürmeye sınırlamalar, en az çalışma yaşı, çıraklık ve mesleki eğitim, kadınların ve gençlerin çalışması ve toplu ücret görüşmelerinden yararlanma;

(b) Sosyal güvenlik (iş kazaları, meslek hastalıkları, analık, hastalık, sakatlık, yaşlılık, ölüm, işsizlik, ailevi yükümlülükler ile, ulusal yasalara ve yönetmeliklere göre bir sosyal güvenlik programının kapsamına giren her hangi bir olağanüstü durum), aşağıdaki sınırlamalara tabidir:

(i) Kazanılmış hakların ve kazanılmak üzere olan hakların korunması için uygun düzenlemeler mevcut olabilir;

(ii) Tamamen devlet fonlarından karşılanan ödenekler veya ödenek bölümleri ile, normal bir emeklilik ödeneği için lüzumlu aidat koşullarını yerine getirmemiş kişilere yapılan yardımlar konusunda, ikamet edilen ülkenin ulusal yasaları ve yönetmelikleri hükümler içerebilir.

2. Bir mültecinin, bir iş kazası veya bir meslek hastalığı sonucunda ölümden doğacak tazminat haklarına, hak sahibinin, Taraf Devletin toprakları dışında ikamet etmesi yüzünden zarar gelmeyecektir.

3. Taraf Devletler, sosyal güvenlik konusundaki kazanılmış haklar veya kazanılmak üzere olan haklarla ilgili olarak, aralarında imzaladıkları, ya da gelecekte aralarında imzalayacakları antlaşmaların sağlayacağı faydalardan, yalnızca ülke vatandaşlarında aranan şartların aranması kaydıyla, mültecileri de yararlandıracaklardır.

4. Taraf Devletler, taraf olmayan Devletler ile aralarında, yürürlükte bulunan veya herhangi bir zamanda yürürlüğe girecek olan, bunlara benzer antlaşmaların sağlayacağı faydalardan, mültecileri de, mümkün olduğu ölçüde yararlandırmak imkanlarını araştırmaya sıcak bakacaklardır.

V. BÖLÜM İdari Önlemler

25. Madde

1. Bir mültecinin, bir hakkı kullanması için normal koşullarda yabancı bir ülkenin yetkililerinin yardımına ihtiyaç duyduğu, ama böyle bir yardımdan yararlanmadığı durumlarda, topraklarında ikamet ettiği Taraf Devletler, mülteciye, söz konusu yardımın kendi makamlarınca veya uluslararası bir makam tarafından yapılmasını sağlayacaklardır.

2. Birinci fıkrada bahsedilen makam veya makamlar, normal koşullarda bir yabancıya, o kişinin kendi ülkesinin ulusal makamları tarafından veya onların aracılığı ile sağlanabilecek belgeleri ya da sertifikaları, mültecilere sağlayacaklardır veya denetimleri altında sağlatacaklardır.

3. Bu yolla sağlanan belgeler veya sertifikalar, yabancılara kendi ulusal makamları tarafından veya onların aracılığıyla ile verilen resmi belgeler gibi kabul edileceklerdir ve aksi kanıtlanmadıkça geçerli sayılacaklardır.

4. Bu maddede bahsedilen hizmetler karşılığında, muhtaç kişilere sağlanabilen ayrıcalıklı uygulamalar saklı kalmak koşuluyla, ücret alınabilir ama bu tür ücretler makul ölçüde ve benzer hizmetler için vatandaşlardan alınan harçlarla orantılı olacaktır.

5. Bu madde hükümleri hiç bir suretle 27 ve 28. maddeleri ihlal etmez.

26. Madde

Her Taraf Devlet, ülkesinde yasal olarak ikamet eden mültecilere, genel olarak aynı koşullardaki yabancılara yönetmeliklerce sağlanan, toprakları üzerinde ikamet edeceği yeri seçme ve özgürce seyahat etme hakkını tanyacaktır.

27. Madde

Taraf Devletler, ülkelerinde bulunan ve geçerli bir seyahat belgesine sahip olmayan her mülteciye kimlik kartı çıkartacaklardır.

28. Madde

1. Taraf Devletler, ülkelerinde yasal olarak ikamet eden mültecilere, ulusal güvenlikleri veya kamu düzenleri ile ilgili engelleyici ciddi sebepler bulunmadıkça, kendi toprakları dışında seyahatlerini temin edecek seyahat belgeleri vereceklerdir ve bu belgelere, bu Sözleşme'nin Cetvelindeki hükümler uygulanacaktır. Taraf Devletler, bu tür bir belgeyi, ülkelerinde bulunan her hangi bir mülteciye verebilirler; kendi topraklarında bulunan ve yasal olarak ikamet ettikleri ülkeden bir seyahat belgesi almak imkanından mahrum olan mültecilere bu tür bir belge vermeye özellikle sıcak bakacaklardır.
2. Önceden yapılmış uluslararası antlaşmalar çerçevesinde, o antlaşmalara taraf olan Devletler tarafından mültecilere verilmiş seyahat belgeleri, Taraf Devletlerce tanınacaktır ve bu maddeye göre düzenlenmiş gibi muamele görecektir.

29. Madde

1. Taraf Devletler, mültecilere, her ne isimle olursa olsun, benzer koşullarda vatandaşlarına uyguladıklarından veya uygulayabileceklerinden farklı ya da daha yüksek resim, harç ve vergi uygulamayacaklardır.
2. Yukarıdaki fıkra hükümleri, kimlik kartları da dahil, yabancılara verilecek idari belgeler hakkındaki harçlara ait yasa ve yönetmelik hükümlerinin mültecilere uygulanmasına engel değildir.

30. Madde

1. Her Taraf Devlet, kendi yasa ve yönetmeliklerine uygun olarak, mültecilerin, topraklarına getirdikleri değerli varlıkları, yerleşmek üzere kabul edildikleri bir başka ülkeye nakletmelerine izin verecektir.
2. Her Taraf Devlet, yerleşmek üzere kabul edildikleri bir başka ülkeye yerleşmeleri için gerekli olan her hangi değerli varlığı nakletmek amacıyla mültecilerin yapacakları izin başvurusunu, sıcak bir biçimde inceleyecektir.

31. Madde

1. Taraf Devletler, hayatlarının veya özgürlüklerinin, madde 1'de gösterilen şekilde tehdit altında bulunduğu bir ülkeden doğruca gelerek izinsizce kendi topraklarına giren veya bu topraklarda bulunan mültecilere, gecikmeden yetkili makamlara başvurarak yasadışı girişlerinin veya bulunuşlarının geçerli nedenlerini göstermeleri koşuluyla, yasadışı yollardan girişleri veya bulunuşlarından dolayı ceza vermeyeceklerdir.
2. Taraf Devletler, bu mültecilerin hareketlerine gerekli olanların dışında kısıtlama uygulamayacaklardır ve bu kısıtlamalar ancak, ülkedeki statüleri belirleninceye veya bir başka ülkeye kabulleri sağlanıncaya kadar uygulanacaktır. Taraf Devletler, bu mültecilerin diğer bir ülkeye kabullerini sağlamak için makul bir süre ve gerekli bütün kolaylıkları sağlarlar.

32. Madde

1. Taraf Devletler, ülkelerinde yasal olarak bulunan bir mülteciyi, ulusal güvenlik veya kamu düzeni ile ilgili sebepler dışında sınır dışı edemeyeceklerdir.
2. Böyle bir mültecinin sınır dışı edilmesi, ancak ilgili yasal sürece göre alınmış bir karara uygun olabilir. Zorunlu ulusal güvenlik nedenlerinin, aksine bir uygulamayı gerekli

kıldığı haller dışında, mültecinin, durumunu açıklaması için delil sunmasına, temyiz etmesine, bu amaçla yetkili bir makamın ya da, yetkili makamın özel olarak atayacağı bir kişinin veya kişilerin önünde temsil edilmesine izin verilecektir.

3. Taraf Devletler bu gibi bir mülteciye, diğer bir ülkeye yasal olarak kabulünü sağlayabilmesi için makul bir süre tanıyacaktırlar. Taraf Devletler, bu süre içinde, gerekli gördükleri işlemlerle ilgili her hangi bir önlemi alma hakkını saklı tutarlar.

33. Madde

1. Hiçbir Taraf Devlet, bir mülteciyi, ırkı, dini, tâbiyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatı ya da özgürlüğü tehdit altında olacak ülkelerin sınırlarına, her ne şekilde olursa olsun geri göndermeyecek veya iade ("refouler") etmeyecektir.

2. Bununla beraber, bulunduğu ülkenin güvenliği için tehlikeli sayılması yolunda ciddi sebepler bulunan veya özellikle ciddi bir adi suçtan dolayı kesinleşmiş bir hükümlü mahkum olduğu için söz konusu ülkenin halkı açısından bir tehlike oluşturmaya devam eden bir mülteci, işbu hükümden yararlanmayı talep edemez.

34. Madde

Taraf Devletler, mültecileri özümlemeyi ve vatandaşlığa almayı her türlü imkan ölçüsünde kolaylaştıracaktırlar. Vatandaşlığa alma işlemlerini çabuklaştırmaya ve bu işlemlerin masraf ve resimlerini her türlü imkan ölçüsünde azaltmaya özel çaba göstereceklerdir.

VI. BÖLÜM

Uygulamaya Yönelik Geçici Hükümler

35. Madde

1. Taraf Devletler, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği veya onun görevini devralacak diğer herhangi bir Birleşmiş Milletler kuruluşu ile, görevini yerine getirirken işbirliği yapmayı ve özellikle onların işbu Sözleşme hükümlerinin uygulanmasına nezaret etme görevini kolaylaştırmayı taahhüt ederler.

2. Taraf Devletler, Yüksek Komiserliği'nin veya onun görevini devralacak her hangi bir Birleşmiş Milletler kuruluşunun, Birleşmiş Milletler'in yetkili organlarına rapor vermesini için, aşağıdaki konular hakkında isteyeceği bilgileri ve istatistikleri uygun bir şekilde vermeyi taahhüt ederler:

- (a) Mültecilerin içinde buldukları durum,
- (b) Bu Sözleşme'nin uygulanması ve
- (c) Mülteciler konusunda mevcut veya yürürlüğe girecek yasalar, yönetmelikler ve kararnameleler.

36. Madde

Taraf Devletler, işbu Sözleşme'nin uygulanabilmesi amacıyla çıkarabilecekleri yasaları ve yönetmelikleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne bildireceklerdir.

37. Madde

Bu Sözleşme'nin 28. Madde'sinin 2. fıkrası hükümlerine dokunmamak koşuluyla, işbu Sözleşme, taraflar arasında, 5 Temmuz 1922, 31 Mayıs 1924, 12 Mayıs 1926, 30 Haziran 1938 ve 30 Temmuz 1935 tarihli Düzenlemeler ile, 28 Ekim 1933, 10 Şubat 1938 tarihli Sözleşmelerin, 14 Eylül 1939 tarihli Protokol'ün ve 15 Ekim 1946 tarihli Anlaşma'nın yerine geçer.

VII. BÖLÜM Nihai Hükümler

38. Madde

Bu Sözleşme'nin Tarafları arasında, Sözleşme'nin tefsiri veya uygulanması hakkında ortaya çıkan ve diğer yollardan halledilmemiş olan uyuşmazlıklar, uyuşmazlığın taraflarından birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı'na sevk edilebilir.

39. Madde

1. Bu Sözleşme, Cenevre'de 28 Temmuz 1951 tarihinde imzaya açılacaktır ve daha sonra Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nce tutulacaktır. Birleşmiş Milletler Avrupa Ofisi'nde 28 Temmuz'undan 31 Ağustos 1951 tarihine kadar ve ardından, Birleşmiş Milletler Örgüt Merkezi'nde 17 Eylül 1951'den 31 Aralık 1952'ye kadar tekrar imzaya açık bulundurulacaktır.

2. Bu Sözleşme, Birleşmiş Milletler Örgütü'ne üye bütün Devletler ile mülteciler ve vatansızların hukuki durumu hakkındaki diplomatik konferansa davet edilen üye olmayan diğer her hangi bir devletin veya Genel Kurul tarafından imzalamaya davet olunan her devletin imzasına açık tutulacaktır. Sözleşme onaylanacaktır ve onay belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne gönderilecektir.

3. İşbu maddenin 2. fıkrasında işaret edilen Devletler, 28 Temmuz 1951 tarihinden itibaren Sözleşme'ye taraf olabileceklerdir. Taraf olmak, taraf olma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nce kayıtlara geçirilmesiyle başlayacaktır.

40. Madde

1. Her hangi bir Devlet, imzaladığı, onayladığı veya taraf olduğu anda, işbu Sözleşme'nin, uluslararası alanda sorumlu bulunduğu bütün topraklarda ya da bu toprakların herhangi bir bölümünde uygulanacağını ilan edebilir. Böyle bir ilan, Sözleşme'nin söz konusu Devlet için yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olacaktır.

2. Bu tür bir bölge belirlemesi, söz konusu tarihten sonraki herhangi bir tarihte, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne yapılacak bir duyuru ile gerçekleştirilecektir ve duyurunun, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne ulaştırıldığı günün doksanıncı günden itibaren veya Sözleşme, bu Devlet için yürürlüğe daha ileri bir tarihte giriyorsa, o tarihte uygulamaya geçecektir.

3. Bu Sözleşme'nin imzalandığı, onaylandığı veya ona taraf olunduğu tarihte uygulanacak bölgelerin dışında tutulan topraklar açısından, ilgili her Devlet, bu toprakların da uygulama bölgesinin içine alınması için, bu bölgelerin yönetimlerinin, Anayasal nedenlerle öngörülen onaylarının alınması koşuluyla, gereken adımları atma imkanlarını araştıracaktır.

41. Madde

Üniter olmayan veya Federal bir Devlet hakkında aşağıdaki hükümler uygulanacaktır:

(a) Bu Sözleşme'nin, Federal bir yasama organının yasama yetkisi alanına giren maddeleriyle ilgili olarak, Federal Hükümet'in üstlendiği yükümlülükler, Federal olmayan devletlerinki ile aynı olacaktır.

(b) Bu Sözleşme'nin, Federasyonun anayasal sistemine göre, yasamayla ilgili adımlar atmak zorunluluğu bulunmayan eyaletlerin, Federasyonu oluşturan devletlerin veya kantonların yasama yetkileri alanına giren maddeleriyle ilgili olarak Federal Hükümet, bu tür maddeleri, mümkün olan en kısa zamanda, eyaletlerin, Federasyonu oluşturan devletlerin veya kantonların ilgili makamlarına olumlu bir yorumla beraber bildirecektir.

(c) Bu Sözleşme'ye Taraf Federal bir Devlet, bir başka Taraf Devlet'in, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri kanalıyla kendisine iletilecek talebi üzerine, Sözleşme'nin her hangi bir hükmü hakkında, Federasyon'da ve federasyonu oluşturan birimlerde geçerli yasal mevzuat ve uygulamaya ait, söz konusu hükmün, yasal veya diğer yollarla ne oranda geçerli olduğunu gösteren bir açıklama yapacaktır.

42. Madde

1. Her Devlet, imzalama, onaylama veya taraf olma sırasında, Sözleşme'nin 1, 3, 4, 16 (1), 33, 36 - 46. (Dahil) maddeleri dışındaki maddeler hakkında çekince koyabilir.
2. Bu maddenin 1. fıkrası çerçevesinde çekince koyan her Taraf Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne göndereceği bir duyuru ile söz konusu çekinceyi her zaman geri alabilir.

43. Madde

1. Bu Sözleşme, altıncı onay veya taraf olma belgesinin kayıt tarihini takip eden doksanıncı gün yürürlüğe girecektir.
2. Sözleşme, altıncı onay veya taraf olma belgesinin kayıt tarihinden sonra onaylayan veya taraf olan Devletlerden her biri hakkında, bu Devletin onay veya taraf olma belgesinin kayıt tarihini takip eden doksanıncı gün yürürlüğe girer.

44. Madde

1. Her Taraf Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne göndereceği bir duyuru ile Sözleşmeye taraf olmaya her zaman son verebilir.
2. Taraf olmanın sona erişi, ilgili Devlet hakkındaki duyurunun, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından alındığı tarihten bir sene sonra geçerli olur.
3. 40. madde çerçevesinde bir duyuru veya ilan yapmış olan her Devlet, bu tarihten sonraki herhangi bir tarihte, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne yapacağı bir başvuru ile, bu başvurunun Genel Sekreter'ce alınmasından bir yıl sonra, Sözleşme'nin söz konusu topırağa uygulanışının sona ereceğini ilan edebilir.

45. Madde

1. Her Taraf Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne göndereceği bir başvuru ile bu Sözleşme'de değişiklik yapılmasını her zaman talep edebilir.
2. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, bu talep hakkında, eğer varsa, alınacak tedbirler konusunda tavsiyede bulunacaktır.

46. Madde

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Birleşmiş Milletler üyesi bütün Devletlere ve 39. maddede bahsedilen üye olmayan devletlere:

- (a) Birinci maddenin B kısmı uyarınca yapılan duyuru ve ilânları;
- (b) 39. madde uyarınca yapılan imzalama, onaylama veya taraf olma işlemlerini;
- (c) 40. madde uyarınca yapılan duyuruları ve ilânları;
- (d) 42. madde uyarınca konan çekinceleri veya çekinceleri geri çekişleri;
- (e) 43. madde uyarınca, bu Sözleşme'nin yürürlüğe gireceği tarihi;
- (f) 44. madde uyarınca taraf olmaya son verişleri ve bununla ilgili duyuruları;
- (g) 45. madde uyarınca yapılacak değişiklik taleplerini bildirecektir.

YUKARIDAKİ NOKTALARA SADIK KALAN aşağıda imzaları bulunanlar, usulüne uygun yetkili olarak, işbu Sözleşmeyi, Hükümetleri adına imzalamışlardır.

Cenevre'de, Yirmi sekiz Temmuz Bin dokuz yüz elli bir tarihinde, Fransızca ve İngilizce metinleri aynı derecede geçerli olmak suretiyle bir nüsha olarak düzenlenmiş olup Birleşmiş Milletler Örgütü Arşivinde bulundurulacaktır ve tasdikli kopyaları, Birleşmiş Milletler üyesi bütün Devletlere ve 39. maddede belirtilen üye olmayan Devletlere yollanacaktır.

MÜLTECİLERİN HUKUKİ STATÜSÜNE İLİŞKİN 1967 PROTOKOLÜ

İŞBU PROTOKOLE TARAF DEVLETLER,

Cenevre’de 28 Temmuz 1951 tarihinde imzalanan Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Sözleşme’nin (bundan böyle Sözleşme diye anılacaktır), sadece 1 Ocak 1951’ den önce meydana gelmiş olaylar sonucunda mülteci olan şahısları kapsadığını dikkate alarak,

Sözleşme’nin kabulünden bu yana, yeni mülteci ortamlarının ortaya çıktığını ve bu nedenle, söz konusu mültecilerin, Sözleşme’nin kapsamına giremeye bileceğini dikkate alarak,

Sözleşme’deki tanımın kapsamına giren bütün mültecilerin, Ocak 1951 tarih sınırlamasına bakılmaksızın eşit hukuki statüden yararlanmalarının arzu edilir olduğunu dikkate alarak,

Aşağıdaki konular üzerinde ANLAŞMIŞLARDIR:

1.Madde

1. İşbu Protokole Taraf Devletler, Sözleşme’nin 2 ila 34. maddelerini aşağıda tanımlanan mültecilere uygulamayı taahhüt ederler.
2. İşbu Protokol bakımından, bu maddenin 3. fıkrasının uygulanması hali dışında, “mülteci” terimi, Sözleşme’nin 1.maddesinin A 2 kısmında mevcut “1 Ocak 1951’den önce meydana gelen olaylar sonucunda ve...” ve “söz konusu olaylar sonucunda” ifadeleri metinden çıkarılmış addedilerek, Sözleşme’nin 1. maddesinde yer alan tanıma giren her şahıs anlamına gelecektir.
3. İşbu Protokol, Sözleşme’ye Taraf Devletlerce, Sözleşme’nin madde 1 B (1) (a) hükmüne göre yapılan mevcut duyuruların, madde 1 B (2) çerçevesinde genişletilmedikçe, bu Protokol bakımından da geçerli olması koşuluyla, Taraf Devletler, işbu Protokolü, hiç bir coğrafi sınırlama yapılmaksızın uygulayacaklardır.

2. Madde

1. İşbu Protokol’ e Taraf Devletler, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Ofisi veya onun yerini alabilecek diğer herhangi bir Birleşmiş Milletler’e bağlı kuruluş ile, görevlerinin yerine getirilmesi sırasında işbirliğinde bulunmayı taahhüt ederler ve özellikle işbu Protokol hükümlerinin uygulanmasına nezaret etme görevini kolaylaştıracaklardır.
2. Yüksek Komiserlik Ofisi’nin veya onun yerini alabilecek diğer herhangi bir Birleşmiş Milletler’e bağlı kuruluşun, Birleşmiş Milletler’in yetkili organlarına rapor vermesini sağlamak için, işbu Protokol’e taraf Devletler aşağıdaki konular hakkında talep edilecek bilgi ve istatistikleri uygun bir şekilde sağlamayı taahhüt ederler:
 - (a) Mültecilerin durumu;
 - (b) İşbu Protokol’ün uygulanması;

(c) Mültecilerle ilgili mevcut veya sonradan yürürlüğe girebilecek kanunlar, yönetmelikler ve kararnameler.

3. Madde

İşbu Protokol'e Taraf Devletler, bu Protokol'ün uygulanmasını sağlamak amacıyla yürürlüğe koyacakları yasaları ve yönetmelikleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne bildireceklerdir.

4. Madde

İşbu Protokol'e Taraf Devletler arasında bu Protokol'ün yorumlanması veya uygulanması ile ilgili olan ve başka yollarla çözülemeyen herhangi bir uyuşmazlık, bu uyuşmazlığın taraflarından herhangi birinin talebi üzerine Uluslararası Adalet Divanı'na götürülecektir.

5. Madde

İşbu Protokol, Sözleşme'ye Taraf bütün Devletlerin ve herhangi bir Birleşmiş Milletler üyesi Devletin veya herhangi bir ihtisas kuruluşu üyesinin veya Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından katılmaya davet edilmiş olanların Taraf olmasına açık olacaktır. Taraf olma, taraf oluş belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne ulaşmasıyla yürürlüğe girecektir.

6. Madde

Federal Devlet Hükmü

Üniter olmayan veya Federal bir devlet için aşağıdaki hükümler uygulanacaktır:

- (a) İşbu Protokol'ün, 1. maddesinin 1. fıkrası gereğince uygulanacak olan ve federal yasama organının yasama yetkisine giren Sözleşme maddeleri konusunda, Federal Hükümetin yükümlülükleri, Federal Devlet olmayan Taraf Devletlerin yükümlülükleri ile aynı olacaktır;
- (b) İşbu Protokol'ün 1. maddesinin, 1. fıkrası çerçevesinde uygulanması gereken ve Federasyonun anayasal sistemine göre, Federasyonu oluşturan devletlerin, eyaletlerin veya kantoların yasama yetkisi içine giren Sözleşme maddeleriyle ilgili olarak, Federal Hükümet, bu tür maddeleri, mümkün olan en kısa zamanda, olumlu bir yorumla, federe devletlerin, eyaletlerin veya kantoların yetkili makamlarının dikkatine sunacaktır;
- (c) İşbu Protokol'e Taraf Federal bir Devlet, herhangi bir başka Taraf Devletin, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri kanalıyla kendisine ileticeği talebi üzerine, Federasyon'un ve onu oluşturan birimlerin, bu Protokol'ün 1. maddesinin 1. fıkrası çerçevesinde uygulanmaları gereken herhangi bir belli Sözleşme hükmünün yasama kararları veya diğer önlemlerle, ne oranda uygulandığına dair bilgi verecektir.

7. Madde

Çekinceler ve Duyurular

1. Taraf olma sırasında, her Devlet, işbu Protokol'ün 4. maddesi ve Sözleşme'nin 1, 3, 4, 16 (1) ve 33. maddelerinin dışında kalan hükümlerinin, işbu Protokol'ün 1. maddesi uyarınca uygulanması konusunda, Sözleşmeye taraf Devletin söz konusu madde çerçevesinde koyacağı çekincelerin, Sözleşme'nin kapsamına giren mültecilere uygulanmaması koşulu ile, çekinceler koyabilir.

2. Sözleşme'ye Taraf Devletlerce, Sözleşme'nin 42. maddesine uygun olarak duyurulan çekinceler, geri alınmadıkları sürece, işbu Protokol uyarınca bu devletlerin üstlendikleri yükümlülükler için uygulanacaktır.

3. Bu maddenin 1. fıkrasına uygun olarak çekince koyan bir Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne hitaben bir bildiri ile bu çekinceyi her zaman için geri çekebilir.

4. Taraf bir Devlet'in, Sözleşme'nin 40. maddesinin 1. ve 2. fıkraları uyarınca yaptığı duyuruların, Protokol'e taraf olurken ilgili Taraf Devletçe Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne aksine bir bildiride bulunmadığı takdirde, işbu Protokol bakımında da, yürürlükte olacağı kabul edilecektir. Sözleşme'nin 40. maddesinin 2. ve 3. fıkraları ile 44. maddesinin 3. fıkrası hükümlerinin bire bir (mutatis mutandis) yürürlükte olacağı kabul edilecektir.

8.Madde

Yürürlüğe Girme

1. İşbu Protokol, altıncı taraf olma belgesinin ulaştığı gün yürürlüğe girecektir.
2. İşbu Protokole altıncı taraf olma belgesinin ulaştırılmasından sonra katılan her Devlet için Protokol, katılma belgesinin bu Devlet tarafından ulaştırıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.

9. Madde

Taraf Olmaya Son Verme

1. Herhangi bir Taraf Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne göndereceği bir bildiri ile işbu Protokol'e Taraf olmaktan herhangi bir zamanda vazgeçebilir.,
2. İlgili Taraf Devlet için, böyle bir vazgeçme, bu vazgeçiş bildirisinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından alındığı tarihinden bir yıl sonra geçerli olacaktır.

10.Madde

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin Duyuruları

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, yukarıdaki V. maddede Adı bahsedilen Devletleri, işbu Protokol'ün yürürlüğe giriş tarihinden, taraf oluşlardan, konan çekincelerden, geri çekilen çekincelerden, taraf olmaktan vazgeçmelerden ve bunlarla ilgili duyurularla bildirilerden haberdar edecektir.

11. Madde

Birleşmiş Milletler Sekreterliği Arşivinde Saklanma

Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinleri aynı derecede geçerli bulunan bu Sözleşme'nin Genel Kurul Başkanı ile Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından imzalanmış bir örneği, Birleşmiş Milletler Sekreterliği arşivlerine gönderilecektir. Genel Sekreter işbu Protokol'ün onaylanmış örneklerini Birleşmiş Milletler üyesi bütün Devletlere ve yukarıda V. maddede bahsi geçen diğer Devletlere gönderecektir.

AVRUPA TOPLULUĞU'NU KURAN ANTLAŞMA'DAN ALINTILAR

VİZE, SİĞİNMA, GÖÇ VE KİŞİLERİN SERBEST DOLAŞIMI İLE İLGİLİ DİĞER POLİTİKALAR

Madde 61

Kademeli olarak bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı oluşturmak amacıyla Konsey;

(a) Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinden sonraki beş yıllık süre içerisinde, Madde 62(2) ve (3) ile Madde 63(1)(a)'nın hükümleri uyarınca dış sınır kontrolleri, sığınma ve göç konularındaki yan tedbirlerle doğrudan ilgili olarak, Madde 14 uyarınca kişilerin serbest dolaşımını sağlamaya yönelik tedbirler ve,

(2)(a) Avrupa Birliği Antlaşması Madde 31(e) hükümleri uyarınca suçların önlenmesi ve suçla mücadeleyle ilişkin tedbirler,

(b) sığınma ve göç alanlarında ve 63. Madde hükümlerinde öngörüldüğü üzere üçüncü ülke vatandaşlarının haklarını korumaya yönelik diğer tedbirler,

(c) 65. Maddede öngörüldüğü üzere iç konularda adli işbirliği alanında tedbirler,

(d) 66. Maddede öngörüldüğü üzere idari işbirliğini teşvik etmeye ve güçlendirmeye yönelik uygun tedbirler,

(e) Avrupa Birliği Antlaşması'nın hükümlerine uygun olarak, suç önleme ve suç ile mücadele yoluyla Birlik içerisinde yüksek seviyede güvenliği amaçlayan cezai konularda polis ve adli işbirliği alanlarında tedbirler benimseyecektir.

Madde 62

Konsey, 67. Maddede değinilmiş olan usule uygun olarak, Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinden sonraki beş yıllık süre içerisinde;

1. Madde 14'e uygun olarak, ister Birlik vatandaşları, ister üçüncü ülke vatandaşları iç sınırları geçerken kişilere yönelik kontrollerin bulunmaması yönünde yaklaşım içerisinde tedbirler,

2. Aşağıdakileri oluşturmaya yönelik olarak Üye Devletlerin dış sınırlarının geçilmesi ile ilgili tedbirler:

(a) bu tür sınırlarda kişiler üzerinde kontrolleri yapacak olan Üye Devletler tarafından izlenecek standartlar ve prosedürler;

(b) aşağıdakiler de dahil olmak üzere, üç aydan uzun olmayan kalırlara yönelik vizelerle ilgili kurallar :

(i) dış sınırların geçilmesi ile ilgili olarak vatandaşlarından vize istenecek olan üçüncü ülkelerin listesi ve aynı durumda vatandaşları vize uygulamasından muaf tutulacak üçünü ülkelerin listesi,

(ii) Üye Devletlerin vize çıkarmasına yönelik usuller ve koşullar,

(iii) vizelere yönelik bir örnek bir format oluşturulması,

(iv) bir örnek vize ile ilgili kurallar,

3. üçüncü ülke vatandaşlarının hangi koşullar altında Üye Devletlerin topraklarında üç aydan daha fazla olmamak üzere seyahat özgürlüğüne sahip olacağını belirleyen tedbirler benimsenecektir.

Madde 63

Konsey, 67. Maddede değinilmiş olan usule uygun şekilde, Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinden sonraki beş yıllık süre içerisinde,

1. Mültecilerin hukuki durumuna ilişkin 28 Temmuz 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi ve 31 Ocak 1967 Protokolü ile diğer ilgili anlaşmalar uyarınca aşağıdaki alanlarda sığınmaya ilişkin tedbirler benimsenecektir;

(a) bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından, Üye Devletlerden birisinde gerçekleştirilmiş olan sığınma başvurusunun incelenmesi sorumluluğunun hangi Üye Devlete ait olduğunun tespit edilmesine yönelik ölçüt ve mekanizmalar,

(b) sığınmacıların Üye Devletlere kabulüne ilişkin asgari standartlar,

(c) üçüncü ülke vatandaşlarının mülteci olarak vasıflandırılmasına ilişkin asgari standartlar,

(d) Üye Devletler tarafından mültecilik statüsünün verilmesine ve geri alınmasına ilişkin usullerle ilgili asgari standartlar;

2. mülteci ve yerinden edilmiş kişilerle ilgili olarak aşağıdaki alanlarda tedbirler:

(a) kendi menşe ülkesine geri dönemeyen üçüncü ülke vatandaşlarına ve uluslararası korumaya ihtiyacı bulunan kişilere geçici koruma sağlamaya yönelik asgari standartlar,

(b) Üye Devletler arasında mülteci ve yerinden edilmiş kişilerin kabulünden doğan sonuçları üstlenmeye yönelik çabalarda dengenin teşvik edilmesi;

3. aşağıdaki alanlarda göçmenlik politikasına ilişkin tedbirler:

(a) giriş ve ikamete yönelik koşullar ve aile birleştirmesi amacıyla sağlananlar da dahil olmak üzere Üye Devletler tarafından uzun süreli vize ve ikamet izinlerinin çıkarılmasına yönelik prosedürlere ilişkin standartlar,

(b) yasadışı olarak ikamet edenlerin geri gönderilmesi de dahil olmak üzere, yasadışı göçmenlik ve yasadışı ikamet ;

4. bir Üye Devlette yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının hangi koşullar altında diğer bir Üye Devlette ikamet edebileceğine yönelik hak ve koşulları tanımlayan tedbirler. 3. ve 4. noktalar uyarınca benimsenmiş olan tedbirler hiçbir Üye Devletin ilgili alanlarda, bu Antlaşma ve uluslararası anlaşmalar ile uyumlu ulusal hükümler getirmesini engellemeyecektir. 2(b), 3(a) ve 4. noktalar uyarınca benimsenecek olan tedbirler yukarıda bahsedilmiş olan beş yıllık süreye tabi değildir.

Madde 64

1. Bu başlık, Üye Devletlerin hukuk ve düzenin korunması ile iç güvenliğin korunması ile ilgili olarak mecbur oldukları sorumlulukların yerine getirilmesini etkilemeyecektir.

2. Bir ya da daha fazla sayıda Üye Devletin, üçüncü ülke vatandaşlarının ani akını niteliğindeki acil bir durum ile karşılaşmaları halinde, Konsey, 1. paragrafa yönelik herhangi bir hanel getirmeksizin Komisyon'dan gelen bir teklif üzerinde nitelikli çoğunluk ile ilgili Üye Devletlerin faydasına yönelik olarak altı ayı geçmeyecek bir süre için geçici tedbirler kabul edebilir.

Madde 65

Sınır ötesi sonuçları bulunan iç konularda adli yardım tedbirleri, 67. Maddeye uygun olarak ve iç pazarın düzgün şekilde işlemesi için gerekli olduğu oranda alınacak ve aşağıdakileri kapsayacaktır;

(a) iyileştirme ve sadeleştirme :

- yargı belgelerinin ve yargı dışı belgelerinin sınır ötesi kullanımı sistemi
- delillerin toplanmasında işbirliği,
- yargı dışı davalardaki kararlar da dahil olmak üzere iç ve ticari davalardaki kararların tanınması ve icra edilmesi,

(b) kanunların ve yargı yetkisinin çatışması ile ilgili olarak Üye Devletlerde uygulanabilecek kural uyumluluğunun artırılması,

(c) gerekli olması halinde Üye Devletlerde uygulanabilir olan iç prosedür kurallarının uyumluluğunun artırılması yoluyla iç yargılama usullerinin iyi işlemesinin önündeki engellerin ortadan kaldırılması.

Madde 66

Konsey, 67. Maddede belirtilen usule uygun şekilde hareket ederek, bu başlık altında ele alınan alanlarda Üye Devletlerin idarelerinin ilgili bölümleri arasında ve söz konusu bölümler ile Komisyon arasında işbirliğinin sağlanması amacıyla tedbirler alacaktır.

*Madde 67**

1. Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girmesini takip eden beş yıllık bir geçiş dönemi süresince Konsey Komisyon'dan gelen bir teklif hakkında ya da bir Üye Devlet inisiyatifi ile ilgili olarak Avrupa Parlamentosu'na danıştıktan sonra oybirliği ile hareket edecektir.

2. Bu beş yıllık dönemden sonra:

— Konsey Komisyon'dan gelen tekliflerle hareket edecek, Komisyon ise bir Üye Devletten gelen her türlü isteği değerlendirecek ve Konsey'e teklif sunacaktır,

— Konsey, Avrupa Parlamentosu'na danıştıktan sonra oybirliği ile hareket ederek, bu başlık altında ele alınmış olan alanların tümünün ya da kısımlarının 251. Madde'de belirtilen prosedüre tabi olmaları ve Adalet Divanı'nın yetkilerine ilişkin hükümlerin benimsenmesi yaklaşımı içerisinde bir karar alacaktır.

3. Madde 62(2)(b) (i) ve (iii)'de belirtilen tedbirler, paragraf 1 ve 2'den derogasyon ile, Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinden itibaren, Komisyon'dan gelen teklif üzerine ve Avrupa Parlamentosu'na danışıldıktan sonra Konsey tarafından nitelikli çoğunluk ile kabul edilecektir.

4. Madde 62(2)(b) (ii) ve (iv)'de belirtilen tedbirler, paragraf 2'den derogasyon ile, Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girmesini takip eden beş yıllık süreden sonra, Konsey tarafından Madde 251'de belirtilmiş olan usule uygun şekilde kabul edilecektir.

5. Paragraf 1'den derogasyon ile, Konsey, 251. Madde'de belirtilmiş olan usule uygun şekilde aşağıdakileri kabul edecektir:

- Madde 63(1) ve (2)(a)'da öngörülen tedbirler, söz konusu maddenin 1. paragrafına uygun olarak, Konsey'in bu konuları ele alan ortak kural ve temel ilkeleri tanımlayan Topluluk mevzuatını daha önceden kabul etmiş olduğunu öngörmektedir,
- Madde 65'de belirtilen tedbirler, aile hukukuna ilişkin istisnalarla öngörülmüştür.

* Bu Madde Nice Antlaşması ile değiştirilmiştir.

Madde 68

1. Madde 234 bu başlığa aşağıdaki şartlar ve koşullar altında uygulanacaktır: bu başlığın yorumlanması ya da bu başlığın dayandığı Topluluk kurumlarının hareketlerinin geçerliliği ya da yorumu ile ilgili bir sorunun bir Üye Devlet'in ulusal hukuku çerçevesinde kararlarına karşı yargısal çözümü bulunmayan bir mahkemesi huzurunda bir davada dile getirilmesi halinde, söz konusu mahkeme hüküm verilmesini sağlamak için konuyla ilgili bir kararın gerekli olduğu değerlendirilmesinde bulunur ise Adalet Divanından karar almasını isteyebilir.

2. Adalet Divanı hiçbir şekilde Madde 62(1) uyarınca alınan, hukukun ve düzenin korunması ve iç güvenliğin muhafazası ile ilgili tedbirler ve kararlar konusunda karar verecek yargı yetkisine sahip olmayacaktır.

3. Konsey, Komisyon ya da bir Üye Devlet Adalet Divanı'ndan bu başlığın yorumlanması ya da bu başlığın dayandığı Topluluk kurumlarının hareketlerinin yorumlanması konusu ile ilgili karar almasını isteyebilir. Bu tür bir isteğe karşılık olarak Adalet Divanı tarafından alınan karar, res judicata durumundaki Üye Devletlerin mahkemelerinin hükümlerine uygulanmayacaktır.

Madde 69

Bu başlığın uygulanması, Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'nın 14. Maddesi'nin belli kısımlarının Birleşik Krallık ve İrlanda'ya uygulanmasına ilişkin Protokol'e hâle getirmeksizin, Birleşik Krallık ve İrlanda'nın durumu ile ilgili Protokol'ün hükümleri ve Danimarka'nın durumuna ilişkin Protokol'ün hükümlerine tabidir.

AVRUPA TOPLULUĞU'NU KURAN ANTLAŞMA'DAN ALINTILAR

C. AVRUPA TOPLULUĞU'NU KURAN ANTLAŞMA'YA EKİLİ PROTOKOLLER

Avrupa Birliği Üye Devletlerinin vatandaşları için sığınma protokolü

YÜKSEK AKİT TARAFLAR

Giriş:

Avrupa Birliği Antlaşması Madde F(2) hükümleri gereği, Birlik, 4 Kasım 1950'de Roma'da imzalanan İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Hakkında Avrupa Sözleşmesi tarafından garanti altına alınan temel haklara saygı içinde;

Avrupa Topluluğu Adalet Divanı'nın, Avrupa Birliği Antlaşması Madde F(2)'nin yorumlanması ve uygulanmasında Avrupa Topluluğu'nun hukuka uymasının temin edilmesi konusunda yetkili olduğunu göz önüne alarak;

Avrupa Birliği Antlaşması'nın O maddesi gereği, her Avrupa Devleti'nin, Birlik Üyesi olmak amacıyla başvururken, Avrupa Birliği Antlaşması Madde F(1)'de belirlenen ilkelere uyması gerektiğini dikkate alarak;

Avrupa Topluluğu'nu Kuran Antlaşma'nın 236. Maddesinde, bir Üye Devlet'in bu ilkelere ciddi ve kalıcı bir şekilde ihlal etmesi halinde, bazı hakların askıya alınmasına yönelik bir mekanizmanın tesis edildiğini hatırlayarak;

Üye Devletlerin tüm vatandaşlarının, birer Birlik vatandaşı olarak, Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'nın İkinci Kısım hükümlerine uygun olarak Üye Devletler tarafından garanti altına alınan özel bir statü ve korumadan yararlandığını anımsayarak;

Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma ile, iç sınırları olmayan bir alan kurulduğunu ve her Birlik vatandaşına Üye Devletlerin ülkeleri dahilinde serbestçe hareket ve ikamet etme hakkı verildiğini hatırlayarak;

Birliğin Üye Devletlerin vatandaşlarının sınır dışı edilmesi konusunun, Avrupa Birliği Antlaşması'nın Avrupa Birliği Üye Devletleri arasında 13 Aralık 1957 tarihli Sınır Dışı Etme Hakkında Avrupa Sözleşmesi'nde ve sınır dışı etmelerle ilgili K.3 maddesi temel alınarak tanzim edilen 27 Eylül 1996 tarihli Sözleşme'de ele alındığını anımsayarak;

Sığınma kurumuna, amacı dışında nedenlerle başvurulmamasını önleme temennisiyle; Bu Protokol'ün 28 Temmuz 1951 tarihli mültecilerin statüsü ile ilgili Cenevre Sözleşmesi'nin nihai niteliğine ve hedeflerine saygı içinde kabul edildiğini göz önünde tutarak;

Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşmaya eklenecek olan aşağıdaki hükümleri KABUL ETMİŞLERDİR.

Tek Madde

Avrupa Birliği Üye Devletleri tarafından temel haklar ve özgürlüklere sağlanan koruma düzeyi göz önüne alınarak, Üye Devletler, sığınma meseleleriyle ilgili bütün hukuki ve pratik (uygulamaya dair) amaçlar bakımından birbirleri için güvenli ülkeler olarak kabul edileceklerdir. Buna uygun olarak, bir Üye Devlet'in vatandaşı tarafından yapılmış herhangi bir sığınma başvurusu, başka bir Üye Devlet tarafından ancak aşağıdaki durumlarda dikkate alınabilir veya işleme konmaya uygun nitelikte ilan edilebilir:

(a) Başvuranın vatandaşı olduğu Üye Devlet'in, Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinden sonra, İnsan Haklarının ve Temel Özgürlükler'in Korunması Hakkında Sözleşme Madde 15'in hükümlerinden kendisini dışta tutarak ülkesi dahilinde adı geçen Sözleşme çerçevesindeki yükümlülüklerine aykırı tedbirler alması halinde;

(b) Avrupa Birliği Antlaşması Madde F.1(1)'de bahsi geçen prosedürün başlatılmış olması halinde ve Konsey'in bu konuda bir karar almasına kadar.

(c) Konsey'in, Avrupa Birliği Antlaşması Madde F.1(1)'i temel alarak, başvuranın vatandaşı olduğu Üye Devlet ile ilgili olarak, Madde F(1)'de belirtilen ülkelerin söz konusu Üye Devlet tarafından ciddi ve sürekli olarak ihlal edildiğini tespit etmiş olması halinde.

(d) Bir Üye Devlet'in başka bir Üye Devlet'in bir vatandaşının başvurusu hakkında tek taraflı olarak bu yönde karar vermesi halinde; böyle bir durumda, Konsey'e derhal bilgi verilecektir; başvuru, başvurunun açıkça temelsiz olduğu varsayımı temelinde ele alınacak, ancak, durum her ne olursa olsun, Üye Devlet'in karar alma yetkisi bundan etkilenmeyecektir.

**AMSTERDAM ANTLAŞMASI:
BMMYK adil ve tutarlı bir AB sığınma politikası talep ediyor**

1 Mayıs 1999

Amsterdam Antlaşması'nın 1 Mayıs tarihinde yürürlüğe girmesiyle Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK), AB Üye Devletlerini, korumaya ihtiyacı olan kimselere koruma sağlamaya yönelik olarak Avrupa düzeyinde tutarlı ve uyumlu bir sığınma politikası geliştirmeye davet etmektedir.

BMMYK, Amsterdam Antlaşması'nın AB'de mülteci korumasına yönelik eşi bulunmaz bir fırsat teşkil ettiğine ve Üye Devletlerin sığınma sistemleri arasındaki önemli farklılıkları ortadan kaldırılmasını sağlayacağına inanmaktadır. Aynı zamanda, AB-çapında yeni düzenlemelerin en düşük ortak paydaya dayanması ya da ortak fikir birliğine varılamaması sonucunda esasın anlamından uzaklaşılması tehlikesi de mevcuttur.

Avrupa'da, diğer kıtalarda olduğu gibi, Hükümetler sınırlarını güçlendirmeye yönelik tedbirler almakta ve sığınmadan kaynaklanan maliyeti yüklenmek konusunda gittikçe daha fazla isteksiz davranmaktadırlar. Zulümden kaçan mülteciler ile daha iyi ekonomik koşullar peşinde olan ekonomik göçmenler arasındaki farkı ayırt etmekteki başarısızlık hem resmi politikaları, hem de kamusal tepkileri, yaklaşımları daha fazla şekillendirmektedir. Avrupa Birliği Devletleri, önemli sayıda mülteciye etkili koruma sağlamaya devam ederken, Hükümetler kademeli olarak çeşitli kontrol ve caydırma tedbirlerine başvurmuşlardır. Bunlar, uluslararası korumaya ihtiyacı bulunan kişileri bulunmayanlardan ayırt etmek için gerekli duyarlılık araçları olacakları yerde, genel olarak hem düzensiz göçmenleri, hem de koruma ihtiyacı bulunan kişileri yakalayan kapsayıcı bir ağ şeklini almışlardır.

· Düzensiz sınır geçişleriyle mücadeleye yönelik ortak AB tedbirleri sığınmacıların Üye Devletlerin topraklarına girişini engellememelidir. Dublin Sözleşmesi'ne dayanan bir sığınma başvurusunun incelenmesi sorumluluğunu paylaşmaya yönelik mekanizmaların, "güvenli üçüncü" ülke nosyonunun ya da geri kabul anlaşmalarının, bir sığınmacının başvurusunun belirlenmiş bir Devlette adil bir incelemeden geçmesini sağlamaya dair uygun tedbirler içermesi gerekmektedir.

· BMMYK, AB Üye Devletlerini ortak bir AB sığınma politikası geliştirmeye yönelik olarak stratejik ve ilkeli bir yaklaşım benimseyerek, çeşitli usule ilişkin araçlar ve tamamlayıcı koruma programları geliştirmeden önce, ilk olarak 1951 Sözleşmesi'ne göre mülteci tanımı hakkında ortak bir yorum üzerinde anlaşmaları yönünde teşvik etmektedir.

· Günümüzün pek çok iç çatışma ve iç savaş mağduruna, geleceğin AB sığınma rejiminin yapı taşı olarak değerlendirilmesi gereken 1951 Sözleşmesi çerçevesinde koruma sağlanabilir ve sağlanmalıdır. BMMYK Sözleşme'nin, -devlet ya da devlet dışı bir aktörden kaynaklandığına bakılmaksızın- her türlü zulme yanıt veren ve çatışmanın zulme ilişkin yapısını gerektiği gibi tanıyan bir nitelikte uygulanmasını teşvik etmektedir. Irkı, dini, tabiiyeti, siyasi görüşü ya da bir sosyal gruba üyeliği nedeniyle haklı zulüm korkusu taşıyan kişilere, yalnızca söz konusu zulmün devlet-dışı bir aktör tarafından uygulanmış olması ya da bir kişiyi hedef almayıp, bir topluluğa yönlenmiş olması nedeniyle uluslararası koruma sağlanmadığı zaman Sözleşme'nin ruhu ve amacı ciddi anlamda zarar görmektedir

· BMMYK, 1951 Sözleşmesi'nin doğru olarak uygulandığında kapsamı dışında kalan kişilere yönelik olarak tamamlayıcı koruma türlerinin geliştirilmesi ihtiyacı bulunduğunun farkındadır. Ancak, tamamlayıcı türde korumalar, Sözleşme mültecileri olarak tanınmalarını gerektiren ölçütlere uygun olan zulüm mağdurlarına daha düşük seviyede koruma vermeyi amaçlayan bir bahaneden fazlası olmamaları halinde kabul edilemezler. Kuruluş ayrıca, savaş nedeniyle ya da genel şiddet nedeniyle yerinden edilmiş ani ve büyük çaplı sığınmacı akınlarında, münferit statü belirleme prosedürlerinin uygulanmasının elverişli olmadığı hallerde geçici koruma sağlanmasını desteklemektedir. BMMYK, geçici koruma düzenlemelerinden faydalanan kişilerin çoğunun 1951 Sözleşmesi statüsünün tüm ölçütlerine uygun oldukları gerçeğini dikkate alarak, bu kişilerin tüm Avrupa Birliği içerisinde tutarlı bir haklar standardından faydalanmaları gerektiği görüşündedir.

· Sığınma başvurularını incelemeye yönelik usuller çoğu AB ülkesinde kriz durumundadır. BMMYK'nın görüşüne göre adil ve etkili bir sığınma prosedürü iki amaca birden hizmet etmektedir: koruma ihtiyacı bulunan kişileri belirlemekte ve onları koruma ihtiyacı bulunmayan ve prensipte güvenli bir şekilde ülkelerine gönderilebilecek olan kişilerden ayırmaktadır. Sığınma usullerinin kapasite sorunları derhal ele alınmalıdır. Aynı zamanda, temel teminatlar gözetilirken, usullerin daha muntazam hale getirilmesi için fırsat da bulunmaktadır.

· Dahası, Avrupa Birliği'nin, Üye Devletlerin prosedürle ilgili mevzuatları ve uygulamaları arasındaki önemli farklılıkları ortadan kaldırması gerekmektedir. Sadece bu yapıldığı zaman, sığınmacılar Birliği'nin her yerinde korumadan faydalanmak için eşit şansa sahip olacaklardır ki, bu şu an mevcut durumdan çok uzaktır.

· Nispeten yüksek sayıda sığınmacıya ev sahipliği yapan Üye Devletlerde sığınma sisteminin daha da aşınmaya uğramaması için Üye Devletler arasında sorumlulukların adil bir şekilde paylaşılması ve AB ülkelerinde kabul koşullarının uyumlaştırılması gerekmektedir. Sığınmacıların ve mültecilerin ikincil hareketlerini önlemek amacıyla, yasal güvence, sosyo-ekonomik haklar ve hareket özgürlüğü de dahil olmak üzere ortak muamele standartları benimsenmelidir. Ayrıca, Üye Devletlerin sığınma sistemlerinin bütünlüğünün korunması için adil ve tatminkar bir prosedürle incelemeyen geçmiş olan kişiler bakımından ortak bir AB sığınma politikası oluşturulmalıdır.

· BMMYK, Avrupa Komisyonu'nu ve Üye Devletleri, diğer bölgelere de bir model olabilecek ve Orta Avrupa'nın aday ülkelerinde sığınma sistemlerinin geliştirilmesini olumlu etkileyebilecek koruma standartları geliştirmeye davet etmektedir. Bunu başarabilmek için AB'nin siyasi vizyon ve liderliğine ihtiyaç olacaktır. Avrupa, korumaya ihtiyacı olan kişilere koruma sağlamak sorumluluğunu yerime getirmeye devam etmelidir.

· 1998 yılında Batı Avrupa'ya toplam 353.000 sığınmacı gelmiştir ve bu kişilerin 304.000'i AB Üye Devletlerinde bulunmaktadır.

AMSTERDAM ANTLAŞMASI: BMMYK, AVRUPA BİRLİĞİ'Nİ ADİL BİR SİĞİNMA POLİTİKASI OLUŞTURMAYA DAVET EDİYOR

30 Nisan 1999

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği bugün, Avrupa Birliği Üye Devletlerini adil ve uyumlaştırılmış bir sığınma politikası geliştirmeye davet etmiştir. Kuruluş bu daveti, Avrupa Birliği'nin 'anayasası' olarak kabul edilen Amsterdam Antlaşması'nın 1 Mayıs 1999 tarihinde yürürlüğe girmesinin arifesinde yapmıştır.

Amsterdam Antlaşması çerçevesinde Avrupa Birliği tüm üye devletleri açısından bağlayıcı olacak ortak sığınma mevzuatını geliştirecektir. BMMYK, dünyanın diğer bölgeleri için bir model olması bakımından, mülteci koruma standartlarını oluşturmaya yönelik olarak AB ülkelerinin özel bir sorumluluklarının bulunduğu inanmaktadır.

Mülteciler Yüksek Komiseri Sn. Sadako Ogata "Avrupa Birliği'ne üye devletler arasında sığınma konusuna ortak bir yaklaşım oluşturulmasından memnuniyet duyuyoruz ancak bu konudaki politikanın en düşük ortak payda seviyesinde uyumlaştırıldığını görmek istemeyiz." demiştir.

BMMYK, Avrupa'da bölgeye giren sığınmacılar ile diğer göçmenleri ayırt etmekteki başarısızlık konusundaki mevcut eğilim ile ilgili endişelerini dile getirmektedir. BMMYK'nın görüşüne göre hükümetler kademeli olarak, göçmenleri Avrupa ülkelerine gitmekten caydıracak çok sayıda denetim tedbiri ile caydırıcı tedbire başvurmuşlardır. Bu tedbirler sığınmacıları da etkilemektedir.

Sn. Ogata "Problem şudur; Avrupa'da hükümetler sık sık, hem düzensiz göçmenleri hem de uluslararası korumaya ihtiyacı bulunan kişileri yakalayan kapsayıcı bir yaklaşım alıyorlar. Zulümden kaçan kişilerin adil bir sığınma prosedürüne erişimlerinin sağlanması gerekir" şeklinde ifade etmiştir.

BMMYK, bugün sığınmacıların pek çoğunun sadece münferit hedefli siyasi zulüm nedeniyle kaçmadıklarını, aynı zamanda iç çatışma ve iç savaşlar nedeniyle de kaçtıklarını ifade etmiştir. Bu kişilerden bazıları devlet tarafından değil başka kişi ve kurumlarca uygulanan zulüm nedeniyle kaçırmaktadır. BMMYK, 1951 Mülteci Sözleşmesi'nin doğru şekilde yorumlanması ve uygulanmasının, güvenlik ihtiyacı bulunan kişilerin korunmasına hizmet edeceğini belirtmiştir.

BMMYK uluslararası koruma ihtiyacı bulunan herkesin münferit sığınma prosedürlerine erişebilmesi gerektiği görüşündedir. Ancak bu, büyük çaplı hareketlerin söz konusu olduğu bazı istisnai durumlarda kısa vadede kullanışlı olmayabilir. Örneğin, şu an Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'nde mevcut bulunan krizde, Kosova'dan kaçan mültecilere sürekli bir sığınmanın sağlanması yönünde acil bir ihtiyaç bulunmaktadır.

Sn. Ogata " Kosova'dan gelen mültecilere ev sahipliği yapılması sorumluluğunu paylaşan Avrupa ülkelerine müteşekkirimiz. Hükümetleri ihtiyaç var olduğu süre boyunca, Kosovalılara tüm Avrupa bölgesinde ilkeler dahilinde ve tutarlı bir şekilde koruma sağlamaya davet ediyoruz." demiştir.

**17. Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'nın 73k maddesi hakkında
Bildiri**

Sığınma politikası ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ve diğer ilgili kuruluşlarla danışmalar tesis edilecektir.

AVRUPA BİRLİĞİ ANAYASASI'NI OLUŞTURAN ANTLAŞMA'DAN ALINTILAR

KISIM II AVRUPA BİRLİĞİ TEMEL HAKLAR ŞARTI

GİRİŞ

Avrupa halkları, aralarında gittikçe daha yakın bir birlik oluştururken, ortak değerlere dayanan barış içinde bir geleceği paylaşmak konusunda kararlıdırlar.

Birlik, ruhani ve manevi mirasının bilincinde, bölünmez ve evrensel değerler olan insanlık onuru, özgürlük, eşitlik ve dayanışma üzerine kurulmuş olup; demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkelerini temel alır. Birlik vatandaşlığını tesis ederek ve bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı oluşturarak bireyi faaliyetlerinin merkezine oturtur.

Birlik, bu ortak değerlerin korunması ve geliştirilmesine katkıda bulunurken bir yandan da Avrupa halklarının kültür ve gelenek çeşitliliğine ve Üye Devletlerin ulusal kimliklerine ve kamusal yetkilerinin ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde teşkilatlanmasına saygı göstermekte; dengeli ve sürdürülebilir bir kalkınmayı kolaylaştırmayı amaçlamakta ve kişilerin, hizmetlerin, malların ve sermayenin serbest dolaşımını ve yerleşme özgürlüğünü geliştirmeyi hedeflemektedir.

Bu amaçla, toplumdaki değişiklikler, toplumsal ilerleme ve bilimsel ve teknolojik gelişmeler ışığında temel hakların korunmasının güçlendirilmesi, bunun için de bu hakların bir Şart aracılığıyla daha gözle görülür hale getirilmesi gereklidir.

İşbu Şart, Birliğin yetki ve görevlerine ve subsidiarite (ikincillik) ilkesine özen göstererek, özellikle Üye Devletler için ortak olan anayasal geleneklerden ve uluslararası yükümlülüklerden, İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Hakkında Avrupa Sözleşmesi'nden, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi tarafından benimsenen Sosyal Şartlardan ve Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihadından kaynaklanan hakları bir kere daha teyit eder. Bu bağlamda, Şart, Birlik mahkemelerince ve Üye Devletlerce, Şart'ın taslağını hazırlamış olan Sözleşme Başkanlığı'nın yetkisi altında hazırlanan ve Avrupa Sözleşmesi Başkanlığı'nın sorumluluğu altında güncelleştirilen açıklamalara gereken dikkat gösterilerek yorumlanacaktır.

Bu haklardan yararlanılması, diğer insanlara, insanlığa ve gelecek nesillere karşı sorumluluk ve görevleri beraberinde getirmektedir.

Birlik, aşağıda yazılı hakları, özgürlükleri ve ilkeleri tanımaktadır.

BAŞLIK I
İNSANLIK ONURU

MADDE II-61

İnsanlık onuru

İnsanlık onuru hiçbir şekilde zedelenemez. İnsanlık onuruna saygı gösterilmesi ve korunması zorunludur.

MADDE II-62

Yaşama hakkı

1. Herkesin yaşama hakkı vardır.
2. Kimse ölüm cezasına çarptırılmaz, kimsenin ölüm cezası infaz edilemez.

MADDE II-63

Kişi bütünlüğü hakkı

1. Herkes, fiziksel ve zihinsel bütünlüğüne saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.
2. Tıp ve biyoloji alanlarında, aşağıdakiler özellikle sağlanmalıdır:
 - (a) ilgili kişinin özgürce ve bilinçli rızasının kanunun belirlediği prosedürlere uygun olarak alınması;
 - (b) Özellikle kişiler arasında seçim yapılması amacına yönelik olan faaliyetler olmak üzere, soy geliştirme uygulamalarının yasaklanması;
 - (c) İnsan vücudunun ve parçalarının bu nitelikleriyle parasal kazanç kaynağı haline getirilmesinin yasaklanması;
 - (d) İnsanların klonlama yoluyla çoğaltılmasının yasaklanması.

MADDE II-64

İşkence ve insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele veya cezaların yasak olması

Kimse işkenceye veya insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulmayacaktır.

MADDE II-65

Kölelik ve zorla çalıştırmanın yasak olması

1. Kimse kölelik veya zorla çalıştırma durumunda tutulamaz.
2. Kimseden zorla veya zorunlu olarak emek harcaması talep edilemez.
3. İnsan ticareti yasaktır.

BAŞLIK II
ÖZGÜRLÜKLER

MADDE II-66

Özgürlük ve güvenlik hakkı

Herkes, özgürlük ve kişisel güvenlik hakkına sahiptir.

MADDE II-67

Özel hayata ve aile hayatına saygı

Herkes, özel hayatına, aile hayatına, evine ve başkalarıyla kurduğu iletişime saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

MADDE II-68

Kişisel bilgilerin korunması

1. Herkes, kendisi ile ilgili kişisel bilgilerin korunması hakkına sahiptir.
2. Bu tür bilgiler, belirli amaçlarla adil bir şekilde ve ilgili kişinin rızası veya kanunla belirlenmiş başka bir meşru temel esas alınarak işlenecektir. Herkes, kendisiyle ilgili olarak toplanmış bilgilere erişme ve bunları düzeltirme hakkına sahiptir.
3. Bu kurallara uyulması, bağımsız bir yetkili makamın denetimine tabi olacaktır.

MADDE II-69

Evlenme hakkı ve aile kurma hakkı

Evlenme hakkı ve aile kurma hakkı, bu hakların kullanılmasını düzenleyen ilgili ulusal kanunlara uygun olarak garanti altına alınacaktır.

MADDE II-70

Düşünce, vicdan ve din özgürlüğü

1. Herkes, düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, din veya inanç değiştirme özgürlüğünü ve, ister tek başına ister başkalarıyla birlikte topluca olsun, kamusal ya da özel olarak, ibadet, öğretme, bir din veya inancın gereklerini yerine getirme ve kurallarına uyma alanlarında din veya inancını ifade etme de içerir.
2. Vicdani ve dini inançlarına aykırı olduğu için askerlik yapmama hakkı, bu haktan yararlanılmasını düzenleyen ulusal kanunlara uygun olarak tanınmıştır.

MADDE II-71

İfade ve bilgi edinme özgürlüğü

1. Herkes, ifade özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, fikir sahibi olma ve kamu yetkili makamlarının müdahalesi olmadan ve sınırlardan bağımsız olarak bilgi ve fikir alma ve verme hakkını da içerir.
2. Basın ve yayın özgürlüğüne ve basın ve yayında çoğulculuğa saygı gösterilecektir.

MADDE II-72

Toplantı ve örgütlenme özgürlüğü

1. Herkes barışçı bir şekilde toplanma özgürlüğü ve her düzeyde, özellikle de siyasi, sendikal ve medeni haklar alanlarında örgütlenme özgürlüklerine sahiptir. Bu hak, herkesin kendi çıkarlarını korumak için sendika kurma ve sendikaya üye olma hakkını da içerir.
2. Birlik düzeyinde siyasi partiler, Birliğin vatandaşlarının siyasi iradelerini ifade etmelerine katkıda bulunur.

MADDE II-73

Sanat ve bilim özgürlüğü

Sanat ve bilimsel araştırma üzerinde kısıtlama olmayacaktır. Akademik özgürlüğe saygı gösterilecektir.

MADDE II-74

Öğrenim hakkı

1. Herkes öğrenim görme ve mesleki ve sürekli eğitimden yararlanma hakkına sahiptir.
2. Bu hak, ücretsiz zorunlu öğrenimden yararlanma olanağını da içerir.
3. Demokrasi ilkelerine ve ebeveynlerin çocuklarının aldığı öğrenimin ve öğretmenlerin tutumunun kendini, felsefi ve eğitimsel inançlarına uygun olmasını sağlama haklarına

gereken saygı gösterilerek, eğitim kurumları kurma özgürlüğüne, bu özgürlük ve hakkın kullanılmasını düzenleyen ulusal kanunlara uygun olarak saygı gösterilecektir.

MADDE II-75

Meslek seçme özgürlüğü ve çalışma hakkı

1. Herkes çalışma ve serbestçe seçtiği veya kabul ettiği bir mesleği uygulama hakkına sahiptir.
2. Her Birlik vatandaşı, herhangi bir Üye Devlet'te iş arama, çalışma, yerleşme özgürlüğünü kullanma ve hizmet sunma özgürlüğüne sahiptir.
3. Üye Devletlerin topraklarında çalışma iznine sahip üçüncü ülke vatandaşları, Birlik vatandaşlarına tanınan çalışma koşulları ile eşdeğer çalışma koşullarından yararlanma hakkına sahiptirler.

MADDE II-76

Ticari faaliyet yürütme özgürlüğü

Birlik hukukuna ve ulusal kanunlara ve adetlere uygun olarak ticari faaliyette bulunma özgürlüğü tanınmıştır.

MADDE II-77

Mülkiyet hakkı

1. Herkes, yasal yollardan edindiği varlıklara sahip olma, bunları kullanma, bunları elden çıkarma ve miras bırakma hakkına sahiptir. Kamu yararının söz konusu olması ve kaybı karşılayacak adil bir tazminatın zamanında ödenmesi şartıyla kanunun belirlediği durumlarda kanunun belirlediği şartlara tabi olarak yapılabilecek istimlakler (kamulaştırmalar) hariç, hiç kimsenin varlıkları elinden alınamaz. Mülkün kullanılması, genel çıkarların gerektirdiği ölçüde kanunla düzenlenebilir.
2. Fikri haklar korunacaktır.

MADDE II-78

Sığınma hakkı

Sığınma hakkı, 28 Temmuz 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi'nin ve mültecilerin statüsü ile ilgili 31 Ocak 1967 tarihli Protokol'ün kurallarına gereken saygı gösterilerek ve Anayasa'ya uygun olarak garanti altında olacaktır.

MADDE II-79

Sınır dışı etme, ihraç veya iade durumunda koruma

1. Topluca ihraç yasaktır.
2. Hiç kimse, ölüm cezasına, işkenceye veya başka insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulması tehlikesinin ciddi boyutta olduğu bir Ülke'ye ihraç edilemeyecek, gönderilemeyecek, iade edilemeyecektir.

BAŞLIK III

EŞİTLİK

MADDE II-80

Kanun önünde eşitlik

Herkes kanun önünde eşittir.

MADDE II-81

Ayrımcılık yapılmaması

1. Cinsiyet, ırk, renk, etnik veya sosyal köken, genetik özellikler, dil, din veya inanç, siyasi veya başka görüş, bir ulusal azınlık mensubu olma, mülkiyet, doğum, sakatlık, yaş veya cinsel yönelim gibi bir gerekçeye dayanan her tür ayrımcılık yasaktır.
2. Anayasa'nın uygulanma kapsamı dahilinde ve Anayasa'nın özel hükümleri saklı kalmak şartıyla, uyrukluk gerekçesine dayanılarak ayrımcılık yapılması yasaktır.

MADDE II-82

Kültür, din ve dil çeşitliliği

Birlik, kültür, din ve dil çeşitliliğine saygı gösterecektir.

MADDE II-83

Kadın ve erkeklerin eşitliği

İş bulma, çalışma ve ücret de dahil olmak üzere bütün alanlarda kadınlarla erkekler arasında eşitlik sağlanmalıdır.

Eşitlik ilkesi, gereğinden düşük düzeyde temsil edilen cinsin lehine özel avantajlar sağlayan tedbirlerin muhafaza edilmesine veya yenilerinin benimsenmesine engel değildir.

MADDE II-84

Çocuk hakları

1. Çocuklar, refah ve mutlulukları için gerekli olan koruma ve bakımın kendilerine sağlanması hakkına sahiptirler. Çocuklar görüşlerini serbestçe ifade edebilirler. Çocukların görüşleri, yaşları ve olgunluk düzeylerine uygun olarak, kendileriyle ilgili konularda dikkate alınacaktır.
2. Çocuklarla ilgili bütün işlemlerde, bu işlemler ister kamu yetkili makamları tarafından ister özel kurumlar tarafından gerçekleştirilsin, öncelikle dikkate alınacak husus çocuk için en iyi olanın yapılması olacaktır.
3. Her çocuk, bunun kendi çıkarları aleyhine olması durumu dışında, ebeveynlerinin her ikisi ile düzenli kişisel ilişkiyi ve doğrudan doğruya teması muhafaza etme hakkına sahip olacaktır.

MADDE II-85

Yaşlı hakları

Birlik, yaşlıların onurlu ve bağımsız bir yaşam sürme ve toplum ve kültür hayatına katılma hakkını kabul etmiştir ve bu haklara saygı göstermektedir.

MADDE II-86

Sakatlığı olan kişilerin toplumla kaynaşması (entegrasyonu)

Birlik, sakatlığı olan kişilerin, bağımsızlıklarını, toplumsal ve mesleki bakımlardan toplumla kaynaşmalarını (topluma entegrasyonlarını) ve toplum hayatına katılmalarını sağlamak üzere öngörülmuş tedbirlerden yararlanma hakkını tanımakta ve bu hakka saygı göstermektedir.

**BAŞLIK IV
DAYANIŞMA**

MADDE II-87

Çalışanların işletme dahilinde bilgi edinme ve danışma hakkı

Çalışanların veya onların temsilcilerinin, Birlik hukuku ve ulusal kanunlar ve adetler tarafından belirlenen durumlarda ve Birlik hukuku ve ulusal kanunlar ve adetlere göre belirlenen koşullara tabi olarak, uygun düzeylerde, zamanında bilgi edinme ve danışma olanakları garanti altında olacaktır.

MADDE II-88

Toplu sözleşme ve eylem özgürlüğü

Çalışanlar ve işverenler, veya bunların her birinin kendi örgütleri, Birlik hukuku ve ulusal kanunlar ve adetlere uygun olarak, uygun düzeylerde toplu sözleşme görüşmeleri yapma ve toplu sözleşme yapma hakkına ve, çıkar çatışması durumunda, grev de dahil olmak üzere, haklarını savunmak için topluca eylem gerçekleştirme hakkına sahiptirler.

MADDE II-89

İş bulma hizmetlerinden yararlanma hakkı

Herkes, ücretsiz iş bulma hizmetlerinden yararlanma hakkına sahiptir.

MADDE II-90

Haksız işten çıkarma durumunda koruma

Her çalışan, Birlik hukuku ve ulusal kanunlar ve adetlere uygun olarak, haksız işten çıkarmaya karşı korunma hakkına sahiptir.

MADDE II-91

Adil ve Hakkaniyetli çalışma koşulları

1. Her çalışan, sağlığına, güvenliğine ve onuruna saygılı çalışma koşullarında çalışma hakkına sahiptir.
2. Her çalışan, azami çalışma saati sınırlaması, günlük ve haftalık dinlenme dönemleri ve yıllık ücretli izin hakkına sahiptir.

MADDE II-92

Çocuk çalıştırmanın yasak olması ve gençlerin çalışırken korunması

Çocuk çalıştırmak yasaktır. Asgari işe alma yaşı, gençler için daha elverişli kurallar öngörülmesine hanel getirmeksizin ve sınırlı istisnalar hariç, asgari okulu bırakma yaşının altında olamaz.

İşe alınan gençlerin, yaşlarına uygun çalışma şartlarına sahip olması ve ekonomik sömürüye karşı ve güvenliklerine, sağlıklarına veya fiziksel, zihinsel, manevi veya sosyal gelişmelerine zarar verebilecek veya eğitimlerine engel olabilecek bütün işlere karşı korunmaları zorunludur.

MADDE II-93

Aile ve meslek hayatı

1. Aile, yasal, ekonomik ve sosyal korumadan yararlanacaktır.
2. Aile ile meslek hayatının uzlaştırılması için, her kişi, annelikle bağlantılı bir nedenden dolayı işten çıkarmaya karşı korunma hakkına ve ücretli doğum izni ve doğum veya evlat edinme ardından ebeveynlik izni hakkına sahiptir.

MADDE II-94

Sosyal güvenlik ve sosyal yardım

1. Birlik, annelik, hastalık, iş kazası, bakıma muhtaç olma veya yaşlılık durumlarında veya işini kaybetme durumunda koruma sağlayan sosyal güvenlik yardımlarından ve sosyal hizmetlerden yararlanma hakkını, Birlik hukukunda ve ulusal kanunlarda ve adetlerde belirlenen kurallara uygun olarak, tanımakta ve bu haklara saygı göstermektedir.
2. Avrupa Birliği dahilinde yasal olarak ikamet eden ve dolaşan herkes, Birlik hukukuna ve ulusal kanun ve adetlere uygun olarak, sosyal güvenlik yardımlarından ve sosyal avantajlardan yararlanma hakkına sahiptir.
3. Birlik, toplumdan dışlanma ve yoksullukla mücadele etmek için, Birlik hukukuna ve ulusal kanun ve adetlere uygun olarak, yeterli kaynaklara sahip olmayan bütün kişilerin onurlu bir hayat sürebilmesi sağlanacak şekilde bu kişilerin sosyal yardım ve konut yardımından yararlanma hakkını tanımakta ve bu hakka saygı göstermektedir.

MADDE II-95

Sağlık hizmetleri

Herkes, ulusal kanunlar ve adetler tarafından belirlenen şartlara uygun olarak önleyici sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkına ve tıbbi tedavi görme hakkına sahiptir. Bütün Birlik politikalarının ve faaliyetlerinin tanımlanması ve uygulanmasında, yüksek düzeyde bir insan sağlığı korumasının sağlanması hedeflenecektir.

MADDE II-96

Genel ekonomik çıkarlara yönelik hizmetlerden yararlanma

Birlik, toplumsal ve coğrafi bütünleşmesini kolaylaştırmak amacıyla, ulusal kanunlar ve adetlerde belirlendiği şekilde, Anayasa'ya uygun olarak, genel ekonomik çıkarlara yönelik hizmetlerden yararlanma hakkını tanımakta ve bu hakka saygı göstermektedir.

MADDE II-97

Çevrenin korunması

Yüksek düzeyde bir çevre koruma ve çevre kalitesinin iyileştirilmesi, Birliğin politikalarının bir parçası haline getirilmeli ve sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak sağlanmalıdır.

MADDE II-98

Tüketicilerin korunması

Birlik politikaları, yüksek düzeyde tüketici koruması sağlayacaklardır.

**BAŞLIK V
VATANDAŞLIK HAKLARI**

MADDE II-99

Avrupa Parlamentosu seçimlerinde oy kullanma ve aday olma hakları (seçme ve seçilme hakkı)

1. Her Birlik vatandaşı, ikamet ettiği Üye Devlet'te, söz konusu Üye Devlet'in vatandaşları ile aynı şartlar altında Avrupa Parlamentosu seçimlerinde oy kullanma ve aday olma hakkına sahiptir.
2. Avrupa Parlamentosu üyeleri, serbest ve gizli oyla ve doğrudan genel seçimle seçilecektir.

MADDE II-100

Yerel seçimlerde oy kullanma ve aday olma hakkı (seçme ve seçilme hakkı)

Her Birlik vatandaşı, ikamet ettiği Üye Devlet'te, söz konusu Üye Devlet'in vatandaşları ile aynı şartlar altında yerel seçimleri de seçme ve seçilme hakkına sahip olacaktır.

MADDE II-101

İyi idare edilme hakkı

1. Herkes, işlerinin, Birliğin kurumları, organları, ofisleri ve ajansları tarafından tarafsız ve adil bir şekilde ve makul bir süre içinde ele alınması hakkına sahiptir.
2. Bu hak aşağıdakileri içerir:
 - (a) Herkesin, kendisini olumsuz etkileyecek bireysel bir tedbir alınmadan önce dinlenme hakkı;
 - (b) Herkesin, gizlilik ve mesleki veya ticari sırlara ilişkin meşru çıkarlara saygı dahilinde kendi dosyasına erişme hakkı;
 - (c) İdarenin, kararları için gerekçe gösterme yükümlülüğü.
3. Herkes kurumlarının veya hizmetlilerinin görevlerini yerine getirirken neden oldukları hasarı, Üye Devletlerin kanunlarındaki ortak genel ilkelere uygun olarak, Birliğe tazmin ettirme hakkına sahiptir.
4. Herkes, Anayasa'nın dillerinden birini kullanarak Birliğin kurumlarına yazabilir ve bu durumda ilgili kişinin kullandığı dilde cevap verilmesi zorunludur.

MADDE II-102

Belgelere erişme hakkı

Her Birlik vatandaşı ve bir Üye Devlet'te ikamet eden veya kayıtlı genel merkezi bir Üye Devlet'te bulunan her gerçek veya tüzel kişi, Birliğin kurumlarının, organlarının, ofislerinin ve ajanslarının belgelerine, bu belgeler ne tür bir ortamda muhafaza edilirse edilsinler, erişme hakkına sahiptir.

MADDE II-103

Avrupa Ombudsmanı

Her Birlik vatandaşı ve bir Üye Devlet'te ikamet eden veya kayıtlı genel merkezi bir Üye Devlet'te bulunan her gerçek veya tüzel kişi, yargısal görevini yerine getirmesi çerçevesinde hareket eden Avrupa Birliği Adalet Divanı haricinde, Birliğin bütün kurumlarının, organlarının, ofislerinin veya ajanslarının faaliyetlerindeki kötü idare uygulamalarını Avrupa Ombudsmanı'na havale etme hakkına sahiptir.

MADDE II-104

Dilekçe hakkı

Her Birlik vatandaşı ve bir Üye Devlet'te ikamet eden veya kayıtlı genel merkezi bir Üye Devlet'te bulunan her gerçek veya tüzel kişi, Avrupa Parlamentosu'na dilekçe verme hakkına sahiptir.

MADDE II-105

Hareket ve ikamet etme özgürlüğü

1. Her Birlik vatandaşı, Üye Devletlerin toprakları dahilinde serbestçe hareket ve ikamet etme hakkına sahiptir.
2. Anayasa'ya uygun olarak, bir Üye Devlet'in topraklarında yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarına hareket ve ikamet etme özgürlüğü verilebilir.

MADDE II-106

Diplomatik korumadan ve konsoloslukların sağladığı korumadan yararlanma

Her Birlik vatandaşı, vatandaşı olduğu Üye Devlet'in temsil edilmediği bir üçüncü ülkenin topraklarında, herhangi bir Üye Devlet'in diplomatik yetkili makamları veya konsolosluk yetkili makamları tarafından, söz konusu Üye Devlet'in vatandaşları ile aynı koşullarda, korunma hakkına sahiptir.

BAŞLIK VI

ADALET

MADDE II-107

Yasal yollara başvuru ve adil yargılanma hakkı

Birlik hukuku tarafından garanti altına alınmış hakları ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, işbu maddede belirlenen koşullara uygun olarak bir mahkeme önünde yasal yollara sahiptir.

Herkes, makul bir süre içinde, daha önce kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme önünde adil bir şekilde ve herkese açık olarak yargılanma hakkına sahiptir.

Herkes, danışma, savunulma ve temsil edilme olanağına sahip olmalıdır.

Adaletin etkili bir şekilde sağlanması için adli yardım gerektiği ölçüde, yeterli kaynaklara sahip olmayan kişilere adli yardım sağlanacaktır.

MADDE II-108

Suçlu kanıtlanana kadar herkesin masum olması ve savunma hakkı

1. Her zanlı, kanuna göre suçlu bulunana kadar masum kabul edilecektir.
2. Her zanlının savunma haklarına saygı gösterilmesi garanti altına alınacaktır.

MADDE II-109

Cürümler ve cezalarda yasallık ve orantılılık ilkeleri

1. Hiç kimse gerçekleştirildiği veya meydana geldiği anda ulusal kanunlar veya uluslararası hukuk gereği cürüm teşkil etmeyen bir fiil veya ihmal dolayısıyla bir cürüm işlemekten suçlu bulunamaz. Kimseye, cürümün işlendiği anda geçerli olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez. Bir cürümün işlenmesinden sonra kanunla suçun cezasının hafifletilmesi halinde, hafif olan ceza uygulanacaktır.
2. İşbu madde, cürümün işlendiği anda uluslararası toplum tarafından tanınmış genel ilkelere göre suç teşkil eden herhangi bir fiil veya ihmalden dolayı bir kişinin yargılanıp cezalandırılmasına hâle getirmez.
3. Cezaların ağırlığı, cürümle orantısız olmayacaktır.

MADDE II-110

Aynı cürümden dolayı cezai takibatla iki kez yargılanmama veya cezalandırılmama hakkı

Hiç kimse, Birlik dahilinde kanuna uygun olarak kati şekilde beraat etmiş veya mahkum edilmiş olduğu bir suçtan dolayı tekrar cezai takibatla yargılanamaz veya cezalandırılmaz.

BAŞLIK VII
ŞARTIN YORUMLANMASINI VE UYGULANMASINI DÜZENLEYEN
GENEL HÜKÜMLER

MADDE II-111

Uygulama alanı

1. İşbu Şart'ın hükümlerinin muhatabı, subsidiarite (ikincilik) ilkesine uygun olarak, Birliğin kurumları, organları, ofisleri ve ajansları ve, sadece Birlik hukukunu uygulamaları halinde, Üye Devletlerdir. Dolayısıyla, bu kurum, organ, ofis ve ajanslar ve Üye Devletler, her biri kendi yetkilerine uygun olarak ve Anayasa'nın başka kısımlarında Birliğe verilmiş olan yetkilerin sınırlarına riayet ederek işbu Şart'ta belirlenen haklara saygı gösterecekler, ilkelere uyacaklar ve işbu Şart'ın uygulanmasını temin edeceklerdir.
2. İşbu Şart'la, Birlik hukukunun uygulama alanı Birliğin yetkileri ötesine geçecek şekilde genişletilmemekte, Birlik için yeni yetkiler veya görevler tesis edilmemekte, Anayasa'nın başka kısımlarında tanımlanan yetki ve görevler değiştirilmemektedir.

MADDE II-112

Hak ve ilkelerin kapsamı ve uygulanması

1. İşbu Şart'la tanınmış olan hak ve özgürlüklerin kullanılmasının sınırlanması ancak kanunla mümkündür ve böyle bir sınırlama muhakkak söz konusu hak ve özgürlüklerin özüne saygı gösterilerek yapılmalıdır. Orantılılık ilkesine tabi olarak, sınırlamalar ancak muhakkak gerekli olduklarında ve Birlik tarafından tanınan genel çıkarlara ilişkin hedeflere gerçekten hizmet ettiklerinde veya başkalarının haklarının ve özgürlüklerinin korunması ihtiyacına gerçekten cevap verdiklerinde yapılabilirler.
2. İşbu Şart ile tanınmış olup Anayasa'nın başka kısımlarında da tesis edilen haklar, Anayasa'nın bu ilgili kısımlarında belirlenen şartlara tabi olarak ve bu kısımlarda belirlenen sınırlar dahilinde kullanılacaklardır.
3. İşbu Şart'ta İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi'nde garanti altına alınmış haklara tekabül eden haklar bulunması halinde, bu hakların anlamı ve kapsamı, adı geçen Sözleşme'de belirlenenlerle aynı olacaktır. Bu hüküm, Birlik hukukunun daha geniş kapsamlı koruma sağlamasına engel oluşturmaz.
4. İşbu Şart'ta temel hakların bütün Üye Devletler için ortak olan anayasal geleneklerden kaynaklandıkları şekilleriyle tanındıkları durumlarda, bu haklar, söz konusu geleneklerle uyumlu bir şekilde yorumlanacaklardır.
5. İşbu Şart'ın ilkeler içeren hükümleri, Birliğin kurumları, organları, ofisleri ve ajansları tarafından alınan yasama ve yürütmeye ilgili kararlar vasıtasıyla ve Üye Devletler tarafından her biri kendi yetkilerini kullanarak Birlik hukukunu uygulamaları esnasında alınan kararlar vasıtasıyla uygulanabilir. Bu hükümler, sadece söz konusu kararların yorumlanmasında ve hukuka uygunlukları hakkında hüküm verilirken hukuken tanınabilir nitelikte olacaklardır.
6. İşbu Şart'ta belirlendiği şekliyle ulusal kanunlar ve adetler tam anlamıyla ve eksiksiz olarak dikkate alınacaklardır.
7. Temel Haklar Şartı'nın yorumunda yol gösterici olmak üzere yapılan açıklamalara, Birlik ve Üye Devletlerin mahkemeleri gereğince dikkat edeceklerdir.

MADDE II-113

Koruma düzeyi

İşbu Şart'taki hiçbir husus, Birlik hukukunda ve uluslararası hukukta ve İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Hakkında Avrupa Sözleşmesi da dahil

olmak üzere Birliğin veya bütün Üye Devletlerin taraf oldukları uluslararası sözleşmelerde ve Üye Devletlerin anayasalarında, bunların her birinin ilgili uygulama alanında tanındıkları şekilde insan haklarını ve temel özgürlükleri kısıtlayacak veya olumsuz yönde etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

MADDE II-114

Hakların suiistimal edilmesinin yasak olması

İşbu Şart'taki hiçbir husus, işbu Şart'ta tanınan hak ve özgürlüklerin herhangi birinin ortadan kaldırılması veya işbu Şart'ta belirlenenden daha geniş kapsamlı olarak sınırlandırılması amacıyla yönelik herhangi bir faaliyette bulunulması veya herhangi bir fiilin gerçekleştirilmesi hakkını doğuracak şekilde yorumlanamaz.

AVRUPA BİRLİĞİ ANAYASASI'NI OLUŞTURAN ANTLAŞMA'DAN ALINTILAR

BÖLÜM IV ÖZGÜRLÜK, GÜVENLİK VE ADALET ALANI

KISIM 1 GENEL HÜKÜMLER

MADDE III-257

1. Birlik, temel haklar ve Üye Devletlerin farklı hukuk sistemleri ve geleneklerine saygı dahilinde bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı oluşturur.
2. Birlik, kişilerin iç sınırlarda kontrol edilmemelerini sağlayacak, sığınma, göç ve dış sınırların kontrolü konusunda Üye Devletler arasında dayanışmayı temel alan ve üçüncü ülke vatandaşlarına karşı da adil davranan ortak bir politikanın çerçevesini belirler. İşbu Bölüm çerçevesinde, vatansız kişilere üçüncü ülke vatandaşı muamelesi yapılır.
3. Birlik, suç, ırkçılık ve yabancı düşmanlığının önlenmesi ve bunlarla mücadele edilmesine yönelik tedbirler ile polis ve adli makamlar ve diğer ilgili yetkili makamlar arasında işbirliği ve eşgüdüm sağlanması yönünde tedbirlerin yanında cezai konularda mahkeme kararlarının karşılıklı tanınması ve, gerektiğinde, ceza kanunlarının birbirlerine yaklaştırılması gibi tedbirler yoluyla da yüksek derecede bir güvenlik sağlamak yönünde çaba sarf eder.
4. Birlik, özellikle özel hukuk meselelerinde mahkeme kararlarının ve mahkeme dışı kararların karşılıklı olarak tanınması ilkesi vasıtasıyla, adaletin sağlanmasını kolaylaştırır.

MADDE III-258

Avrupa Birliği Konseyi, özgürlük, güvenlik ve adalet alanı içinde yasama ve operasyonel planlamaya yönelik stratejik kılavuz ilkeleri tanımlar.

MADDE III-259

Ulusal parlamentolar, işbu Bölüm'ün 4 ve 5 Kısımları çerçevesinde sunulan önerilerin ve yasama girişimlerinin, subsidiarite (ikincilik) ve orantılılık ilkelerinin uygulanması hakkında Protokol'de belirlenen düzenlemeler gereği subsidiarite (ikincilik) ilkesine uygun olmasını sağlarlar.

MADDE III-260

Madde III-360 ila III-362 saklı kalmak kaydıyla, Konsey, özellikle karşılıklı tanıma ilkesinin tam olarak uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla, Komisyon'un önerisi üzerine, Üye Devletlerin, Komisyon'la işbirliği yaparak, işbu Bölüm'de bahsi geçen Birlik politikalarının Üye Devletlerin yetkili makamları tarafından hayata geçirilmesini objektif ve tarafsız bir şekilde değerlendirmelerine yönelik düzenlemelerin belirlendiği Avrupa tüzükleri veya kararları benimseyebilir. Değerlendirmenin içeriği ve sonuçları Avrupa Parlamentosu ve ulusal parlamentolara bildirilir.

MADDE III-261

Konsey dahilinde, Birlik içinde iç güvenliğe ilişkin operasyonel işbirliğinin kolaylaştırılması ve güçlendirilmesi için bir daimi komite oluşturulur. Komite, madde III-344 hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Üye Devletlerin yetkili makamlarının

faaliyetleri arasında eşgüdümü kolaylaştırır. Birliğin ilgili organlarının, ofislerinin ve ajanslarının temsilcileri, işbu komitenin işleyişine dahil olabilirler. Avrupa Parlamentosu ve ulusal parlamentolar bu işleyiş hakkında sürekli olarak bilgilendirilir.

MADDE III-262

İşbu Bölüm, hukuk ve asayişin sağlanması ve iç güvenliğin korunması konusunda Üye Devletlere düşen sorumlulukların yerine getirilmesini etkilemez.

MADDE III-263

Konsey, işbu Bölüm'ün kapsamına giren alanlarda Üye Devletlerin ilgili birimleri arasında ve aynı zamanda Komisyon ile söz konusu birimler arasında idari işbirliğini sağlamaya yönelik Avrupa tüzükleri benimser. Konsey, Madde III-264'e tabi biçimde Komisyon'un önerisi üzerine ve Avrupa Parlamentosu'na danıştıktan sonra tasarruflarda bulunur.

MADDE III-264

Kısım 4 ve 5'te bahsi geçen tasarruflar ile Madde III-263'te bahsi geçen, söz konusu Kısımların kapsamındaki alanlarda idari işbirliğini sağlayan Avrupa tüzükleri,

- (a) Komisyon'un önerisi; veya
- (b) Üye Devletlerin dörtte birinin girişimi üzerine benimsenir.

KISIM 2

SINIR KONTROLLERİ, SİĞİNMA VE GÖÇ İLE İLGİLİ POLİTİKALAR

MADDE III-265

1. Birlik,
 - (a) uyrukları ne olursa olsun, iç sınırlardan geçişte kişiler üzerinde hiçbir kontrol uygulanmaması;
 - (b) dış sınırlardan geçişlerde kişiler üzerinde kontroller yapılması ve dış sınırlardan geçişlerin etkili bir şekilde izlenmesi;
 - (c) dış sınırlar için bütünleştirilmiş (entegre) bir yönetim sisteminin aşamalı olarak yürürlüğe konulması amaçlarına yönelik olarak bir politika geliştirir.
2. Paragraf 1'de sayılan amaçlara uygun olarak, Avrupa yasaları veya çerçeve yasalar,
 - (a) vizeler ve diğer kısa süreli ikamet izinleri hakkında bir ortak politika;
 - (b) dış sınırlardan geçen kişilerin tabi olduğu kontroller;
 - (c) üçüncü ülke vatandaşlarının Birlik dahilinde kısa bir süre için seyahat özgürlüğünden yararlanmasının şartları;
 - (d) dış sınırlar için bütünleştirilmiş bir yönetim sisteminin aşamalı olarak tesisi için gerekli bütün tedbirler;
 - (e) uyrukları ne olursa olsun iç sınırlardan geçişlerde kişiler üzerinde hiçbir kontrol uygulanmaması ile ilgili tedbirleri tesis eder.
3. İşbu madde, Üye Devletlerin, uluslararası hukuka uygun olarak coğrafi sınırlarını belirleme konusundaki yetkilerini etkilemez.

MADDE III-266

1. Birlik, uluslararası korumadan yararlanmak isteyen üçüncü ülke vatandaşlarına uygun bir statü sunmak ve iade etmeme ilkesine uygun davranmak amacıyla sığınma, tali koruma ve geçici koruma hakkında bir ortak politika geliştirir. Bu politika, 28 Temmuz

1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi ve 31 Ocak 1967 tarihli mültecilerin durumuyla ilgili Protokol ve diğer ilgili antlaşmalara uygun olmak zorundadır.

2. Paragraf 1’de sayılan amaçlara uygun olarak, Avrupa yasaları veya çerçeve yasaları,
- (a) üçüncü ülke vatandaşları için Birliğin bütününde geçerli olacak tek tip bir sığınma statüsünü;
 - (b) Avrupa’da sığınma hakkı kazanmamış olup uluslararası korumaya ihtiyacı olan üçüncü ülke vatandaşları için tek tip bir tali koruma statüsünü;
 - (c) Avrupa Birliği ülkelerine doğru kitlesel göç durumunda, yerinden olmuş kişilerin geçici koruması için ortak bir sistemi;
 - (d) tek tip sığınma veya tali koruma statüsünün verilmesi ve geri alınması için ortak prosedürleri;
 - (e) bir sığınma veya tali koruma başvurusunu ele almaktan hangi Üye Devlet’in sorumlu olacağını belirlenmesine yönelik kriterleri ve mekanizmaları;
 - (f) sığınma veya tali koruma başvurusu yapanların kabul edilmelerinin şartlarıyla ilgili standartları;
 - (g) sığınma veya tali veya geçici koruma için başvuran kişilerin Avrupa Birliği ülkelerine doğru akışının yönetilmesi amacıyla üçüncü ülkelerle ortaklık ve işbirliğini içeren ortak bir Avrupa sığınma sistemi için tedbirleri belirler.
3. Bir veya daha fazla Üye Devlet’in üçüncü ülke vatandaşlarının Avrupa Birliği topraklarına doğru aniden akın etmesi şeklindeki bir acil durumla karşı karşıya kalması halinde, Konsey, Komisyon’un önerisi üzerine, ilgili Üye Devletlerin çıkarına geçici tedbirler içeren Avrupa tüzükleri veya kararları benimseyebilir. Konsey, Avrupa Parlamentosu’na danıştıktan sonra tasarrufta bulunur.

MADDE III-267

1. Birlik, bütün aşamalarda göç akımlarının etkili bir şekilde yönetilmesini, Üye Devletlerde yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarına adil muamele gösterilmesini ve yasadışı göç ve insan ticaretinin önlenmesini ve bunlarla mücadele tedbirlerinin artırılmasını sağlamaya yönelik ortak bir göçmen politikası geliştirir.
2. Paragraf 1’de sayılan amaçlara uygun olarak, Avrupa yasaları veya çerçeve yasaları aşağıdaki alanlarda tedbirler öngörür :
 - (a) giriş ve ikamet koşulları ve Üye Devletler tarafından, ailelerin birleşmesi amaçlı olanlar da dahil olmak üzere, uzun dönemli vize ve ikamet izni verilmesinin standartları;
 - (b) hareket özgürlüğü ve başka Üye Devletlerde ikamet özgürlüğünün tabi olduğu şartlar da dahil olmak üzere, bir Üye Devlet’te yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının haklarının tanımlanması;
 - (c) izinsiz ikamet eden kişilerin ihraç edilmesi ve ülkelerine iadesi de dahil olmak üzere, yasa dışı göç ve izinsiz ikamet;
 - (d) özellikle kadınlar ve çocuklar olmak üzere insan ticareti ile mücadele edilmesi.
3. Birlik, Üye Devletlerden birinin topraklarına giriş, topraklarında bulunma veya ikamet etme şartlarını yerine getirmeyen veya yerine getirir olmaktan çıkmış olan üçüncü ülke vatandaşlarının menşe ülkelerine veya geldikleri ülkelere yeniden kabul edilmeleri için üçüncü ülkelerle anlaşmalar yapabilir.
4. Avrupa yasaları veya çerçeve yasaları, Üye Devletlerin topraklarında yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının entegrasyonunu kolaylaştırma amaçlı faaliyetleri için teşvik ve destek sağlamaya yönelik, Üye Devletlerin mevzuat ve düzenlemelerinin uyumlaştırılmasına yönelik olanlar haricinde, tedbirler öngörebilir.

5. İşbu madde, Üye Devletlerin, ister ücretli ister serbest meslek sahibi olarak olsun iş arama amaçlı olarak üçüncü ülkelerden topraklarına gelen üçüncü ülke vatandaşlarını hangi miktarlarda kabul edeceklerini belirleme haklarını etkilemez.

MADDE III-268

İşbu Kısım'da belirlenen Birlik politikaları ve bunların uygulanmaları, Üye Devletler arasında dayanışma ve, bu politikaların mali sonuçları da dahil olmak üzere, sorumluluğun adil paylaşımı ilkesine tabidir. Gerektiğinde, işbu kısım gereği benimsenmiş olan Birlik yasalarında, bu ilkenin hayata geçirilmesine yönelik uygun tedbirler de yer alır.

KISIM 3

ÖZEL HUKUK KONULARINDA ADLİ İŞBİRLİĞİ

MADDE III-269

1. Birlik, mahkeme kararlarının ve mahkeme dışı prosedürlerde alınmış kararların karşılıklı tanınması ilkesi temelinde, sınır ötesi sonuçları olan özel hukukla ilgili konularda adli işbirliği geliştirir. Bu işbirliği, Üye Devletlerin mevzuat ve düzenlemelerinin yaklaştırılmasına yönelik tedbirlerin benimsenmesini de içerebilir.
2. Paragraf 1'de sayılan amaçlara uygun olarak, Avrupa yasaları veya çerçeve yasaları, özellikle iç pazarın düzgün işleyişi için gerekli olduğunda,
 - (a) Üye Devletler arasında mahkeme kararlarının ve mahkeme dışı prosedürlerle ilgili kararların karşılıklı tanınmasını ve icrasını;
 - (b) mahkeme belgelerinin ve mahkeme dışı prosedür belgelerinin sınır ötesi tebligatını;
 - (c) kanunlar ihtilafı ve yetki ile ilgili olarak Üye Devletlerde geçerli olan kuralların birbirine uyumunu;
 - (d) şahit ifadelerinin alınmasında işbirliğini;
 - (e) adalete etkili başvuru imkanlarını;
 - (f) gerektiğinde Üye Devletlerde geçerli olan hukuk usulü kurallarının birbirine uyumunu artırmak suretiyle, özel hukuk davalarının gerektiği gibi işleminin önündeki engellerin kaldırılmasını;
 - (g) ihtilafların halinde alternatif yöntemlerin geliştirilmesini;
 - (h) yargının ve adliye personelinin eğitimi için destek sağlanmasını sağlayacak tedbirler tesis ederler.
3. Paragraf 2 saklı kalmak kaydıyla, Konsey'in çıkaracağı bir Avrupa yasası veya çerçeve yasası, aile hukukuyla ilgili, sınır ötesi sonuçları olan tedbirler öngörür. Konsey, Avrupa Parlamentosu'na danıştıktan sonra oy birliğiyle karar alacaktır. Konsey, Komisyon'un önerisi üzerine, aile hukukunun olağan yasama prosedürü vasıtasıyla benimsenmiş tasarrufların konusu olabilecek ve sınır ötesi sonuçları olan yönlerini belirleyen bir Avrupa kararı alabilir. Konsey, Avrupa Parlamentosu'na danıştıktan sonra oy birliğiyle karar alacaktır.

AVRUPA BİRLİĞİ ANTLAŞMASI'NIN BİRLEŞTİRİLMİŞ VERSİYONU'NDAN ALINTILAR

Madde 6

1. Birlik; tüm Üye Devletler için ortak olan özgürlük, demokrasi, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygı ve hukukun üstünlüğü ilkeleri üzerine kurulmuştur.

Madde 49

Madde 6(1)'de belirlenen ilkeleri kabul eden herhangi bir Avrupa Devleti, Birliğe üye olmak için başvurabilir. Söz konusu devlet, başvurusunu Konsey'e yapacak, Konsey de, Komisyon'a danışıp Avrupa Parlamentosu'nun üyelerinin salt çoğunluğu ile hareket ederek vereceği uygun görüşünü aldıktan sonra oybirliğiyle karar verecektir.

Kabul edilme koşulları ve Birliğin üzerine inşa edildiği Antlaşmalar'da bir ülkenin Birliğe kabul edilmesi nedeniyle yapılacak ayarlamalar, Üye Devletler ile başvuran Devlet arasındaki bir antlaşmanın konusu olacaktır. Bu antlaşma, taraf bütün Devletler tarafından, her birinin kendi anayasal gereklerine uygun olarak, onay prosedürüne sunulacaktır.

BÖLÜM 2

AVRUPA TOPLULUĞU'NU KURAN ANTLAŞMA'NIN BİRLEŞTİRİLMİŞ VERSİYONU'NDAN ALINTI

ÇEŞİTLİ KURUMLARA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

Madde 249

Görevlerini yerine getirmek üzere ve yine işbu Antlaşma hükümleri uyarınca, Konsey ile birlikte hareket ederek Avrupa Parlamentosu, Konsey ve Komisyon tüzükler benimser, yönergeler çıkarır ve kararlar alır, tavsiye veya görüşler bildirir.

Tüzükler genel geçerliliğe sahiptir. Tüm unsurlarıyla bağlayıcıdır ve Üye Devletlerde doğrudan uygulanır.

Yönergeler sonuçları itibarıyla her muhatap Üye Devlet'i bağlar ancak şekil ve yöntem seçimini ulusal makamlara bırakır.

Kararlar muhatapları için tüm unsurlarıyla bağlayıcıdır.
Tavsiye ve görüşler bağlayıcı değildir.

IV-AB BAŞKANLIK SONUÇ BİLDİRİSİ KARARLARI

TAMPERE BAŞKANLIK SONUÇ BİLDİRİSİ KARARLARI (15-16 EKİM 1999)

TAMPERE KİLOMETRE TAŞLARI

1. Avrupa bütünleşmesi süreci, başlangıçtan itibaren, insan haklarına, demokratik kurumlara ve hukukun üstünlüğüne dayalı bir özgürlük yönünde ortak bir kararlılığı temel almıştır. Bu ortak değerler, Avrupa Birliği'nde barışın sağlanması ve refahın artırılması için gerekli şartlardır. Bu değerler, aynı zamanda, Birliğin genişlemesinde de esas teşkil etmektedirler.
2. Avrupa Birliği, ortak bir refah ve barış alanının belli başlı unsurlarını kendi vatandaşları için oluşturmuş bulunmaktadır. Bu unsurlar: tek bir pazar, ekonomik birlik ve parasal birlik ve küresel siyasal ve ekonomik zorlukları karşılayabilme yeteneğidir. Şimdi, Amsterdam Antlaşması'nın gerçekleştirilmesi gereken, özgürlüklerin, Birlik içinde serbest dolaşım hakkı da dahil olmak üzere, herkese tarafından güvenlik ve adalet koşulları altında yararlanılabilmesini sağlamaktır. Bu amaç, vatandaşların sık sık dile getirdikleri kaygılara tekabül etmekte ve vatandaşların günlük hayatları üzerinde doğrudan etkiye doğmaktadır.
3. Bununla birlikte, bu özgürlük, sadece Birliğin kendi vatandaşlarının tekelinde olan bir hak olarak görülmemelidir. Bu özgürlüğün sırf mevcut olması bile, tüm dünyada Birlik vatandaşları için son derece olağan olan bu özgürlükten yararlanamayan birçok insan için bir çekim kaynağı oluşturmaktadır. Bu özgürlüğü, koşulları nedeniyle haklı gerekçelerle topraklarımıza girmek isteyenlerden esirgemek, Avrupa'nın gelenekleriyle çelişkili olacaktır. Bu ise, Birliğin, bir yandan sığınma ve göç konularında ortak politikalar belirlerken bir yandan da yasadışı göçü durdurmak ve yasadışı göçü organize edenlerle ve ilgili uluslararası suçları işleyenlerle mücadele etmek için dış sınırlarını tutarlı bir şekilde kontrol etme gereğini de göz ardı etmemesini gerektirmektedir. Bu ortak politikalar, kendi vatandaşlarımızın net olarak anladığı, Avrupa Birliği'nde korunma aramak veya Avrupa Birliği'ne girmek isteyenlere bir takım teminatlar sağlayan ilkelere dayanmalıdır.
4. Amaç, Cenevre Mülteciler Sözleşmesi'nin ve başka ilgili insan hakları belgelerinin yükümlülüklerini yerine getirmeye tam anlamıyla kararlı, dayanışma kapsamında insani ihtiyaçlara cevap verme kabiliyetine sahip, açık ve güvenli bir Avrupa Birliği'dir. Ayrıca, Birlik'te yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının toplumlarımıza entegre edilmesini sağlamaya yönelik bir ortak yaklaşım da geliştirilmelidir.
5. Özgürlükten yararlanabilmek için, insanların herhangi bir Üye Devlet'te kendi ülkelerindeymiş gibi rahatça mahkemelere ve yetkili makamlara başvurabilecekleri gerçek bir adalet alanı gerekmektedir. Suçlular, Üye Devletlerin adli sistemleri arasındaki farklardan yararlanma yolları bulamamalıdır. Mahkeme kararları ve başka kararlar bütün Birlik'te tanınmalı ve icra edilmeli, bir yandan da kişiler ve ekonomik faaliyette bulunanlar için temel hukuki güvence muhafaza edilmelidir. Üye Devletler arasında daha iyi bir uyum ve daha fazla yakınlaşma sağlanmalıdır.
6. Kişiler, Birlik'ten, özgürlüklerine ve yasal haklarına karşı tehdit oluşturan ciddi suçlarla mücadele etmesini bekleme hakkına sahiptirler. Bu tehdide karşı koymak için, Birliğin bütününde suç ve suç örgütlerinin önlenmesi ve bunlarla mücadele edilmesi yönünde ortak hareket edilmesi gereklidir. Birlik içinde suçluların veya suçtan kazanılanların saklanabileceği hiçbir yer olmamasını garanti etmek için emniyet güçlerinin ve adli güçlerin ortaklaşa olarak seferber edilmesi gereklidir.

7. Özgürlük, güvenlik ve adalet alanı, şeffaflık ve demokratik denetim ilkelerine dayanmalıdır. Vatandaşların onayını ve desteğini kuvvetlendirmek için bu alanın amaçları ve ilkeleri konusunda sivil toplumla açık bir diyalog geliştirmeliyiz. Yetkili makamlara duyulan güveni muhafaza etmek için, yetkili makamların dürüstlüğü konusunda ortak standartlar geliştirilmelidir.
8. Avrupa Birliği Konseyi, bu alanlarda Birliğin aynı zamanda uluslararası arenada da hareket etme kabiliyeti geliştirilmesi ve önemli bir ortak olarak görülmesi gereğinin de temel öneme sahip olduğunu düşünmektedir. Bunun sağlanması için, ortak ülkelerle ve uluslararası örgütlerle, özellikle de Avrupa Konseyi, AGİK, OECD ve Birleşmiş Milletler ile yakın bir işbirliği gerekmektedir.
9. Avrupa Birliği Konseyi, Konsey'i ve Komisyon'u, Avrupa Parlamentosu ile yakın işbirliği halinde, Viyana Eylem Planı'nı ve burada, Tampere'de üzerinde anlaşmaya varılmış olan aşağıda yazılı siyasi talimatları ve somut hedefleri esas alarak Amsterdam Antlaşması'nın eksiksiz bir şekilde ve derhal hayata geçirilmesini kolaylaştırmaya davet etmektedir.

III. Üçüncü ülke vatandaşlarına hakkaniyetli muamele edilmesi

18. Avrupa Birliği, Üye Devletleri'nin topraklarında yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarına hakkaniyetli muamele gösterilmesini sağlamak zorundadır. Daha sıkı bir entegrasyon politikası ile bu kişilere AB vatandaşlarınıninkilere yakın haklar ve yükümlülükler verilmesi amaçlanmalıdır. Bu sıkı entegrasyon politikası ile, aynı zamanda, ekonomik, sosyal ve kültürel hayatta ayrımcılığa karşı mücadele kuvvetlendirilmeli, ırkçılık ve yabancı düşmanlığına karşı tedbirler geliştirilmelidir.
19. ırkçılığa karşı bir Eylem Planı hakkındaki Komisyon Tebliğine binaen, Avrupa Konseyi, ırkçılık ve yabancı düşmanlığıyla mücadelenin hızlandırılması çağrısında bulunmaktadır. Üye Devletler, bu alandaki en iyi uygulama örneklerinden ve tecrübelerden yararlanmalıdırlar. ırkçılık ve Yabancı Düşmanlığı Avrupa İzleme Merkezi ve Avrupa Konseyi ile işbirliği daha da güçlendirilmelidir. Ayrıca, Komisyon, AT Antlaşması'nın ırkçılıkla ve yabancı düşmanlığıyla mücadele hakkındaki 13'üncü maddesinin hayata geçirilmesi için mümkün olan en kısa sürede önerilerini ortaya koymaya davet edilmektedir. Daha genel olarak ayrımcılıkla mücadele için, Üye Devletlerin ulusal programlar oluşturmaları uygun olacaktır.
20. Avrupa Birliği Konseyi, üçüncü ülke vatandaşlarının kabul edilmelerinin ve ikamet etmelerinin koşulları ile ilgili ulusal mevzuatın, Birlik içindeki ekonomik ve demografik gelişmelerin ortak bir değerlendirmesi ve aynı zamanda menşe ülkelerdeki durum esas alınarak birbirlerine yakınlaştırılması gereğini kabul etmektedir. Avrupa Birliği Konseyi, bu amaçla, Konsey tarafından, Komisyon'un önerileri esas alınarak acele kararlar alınmasını istemektedir. Bu kararlarda, her Üye Devlet'in göçmen kabul etme kapasitesinin yanı sıra, söz konusu Üye Devlet'in menşe ülkelerle tarihi ve kültürel bağları da dikkate alınmalıdır.
21. Üçüncü ülke vatandaşlarının yasal statüsü, Üye Devlet vatandaşlarınıninkine yakınlaştırılmalıdır. Bir Üye Devlet'te belirlenecek bir süre boyunca yasal olarak ikamet etmiş olan ve uzun dönemli ikamet iznine sahip olan kişilere, söz konusu Üye Devlet'te, AB vatandaşlarının yararlandıkları haklara mümkün olduğu kadar yakın olan bir dizi tek tip hak verilmelidir; örneğin: ikamet hakkı, öğrenim görme hakkı ve ücretli veya serbest meslek sahibi olarak çalışma hakkı gibi. Ayrıca, ikamet edilen Devlet'in vatandaşları karşısında ayrımcılık yapılmaması ilkesi de uygulanmalıdır. Avrupa Birliği Konseyi, uzun dönemli ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarına ikamet ettikleri Üye Devlet'in uyruğunu kazanma olanağı verilmesi hedefini de onaylamaktadır.

VI. Adli kararların karşılıklı olarak tanınması

33. Adli kararların ve mahkeme kararlarının karşılıklı olarak daha fazla tanınması ve yasaların gerektiği şekilde birbirlerine yakınlaştırılması, yetkili makamlar arasında işbirliğini ve birey haklarının yargısal himayesini kolaylaştıracaktır. Dolayısıyla, Avrupa Birliği Konseyi, karşılıklı tanıma ilkesini onaylamaktadır. Avrupa Birliği Konseyi'nin görüşüne göre, karşılıklı tanıma, Birlik dahilinde hem özel hukuk konularında hem de cezai konularda adli işbirliğinin temel taşı haline gelmelidir. Bu ilke, hem mahkeme kararları için, hem de yetkili yargısal makamların diğer kararları için geçerli olmalıdır.

34. Özel hukuk konularında, Avrupa Birliği Konseyi, Komisyon'a, istek muhatabı Üye Devlet'te bir kararın veya mahkeme kararının tanınması ve icra edilmesini mümkün kılmak için hala gerekli olan ara tedbirlerin daha da azaltılması yönünde bir öneride bulunma çağrısında bulunmaktadır. Bir ilk adım olarak, bu ara prosedürler, küçük tüketici alacakları veya küçük ticari alacaklarla ilgili haklar için ve aile ihtilafları alanındaki bazı mahkeme kararları için (örneğin nafaka talepleri ve ziyaret hakları) kaldırılmalıdır. Bu kararlar, herhangi bir ara işlem veya icranın reddedilmesi için bir gerekçe olmaksızın Birliğin bütününde otomatik olarak tanınmalıdır. Bunun yanı sıra, hukuk usulleri kanununun belirli yönleri hakkında asgari standartlar belirlenmelidir.

35. Cezai konularla ilgili olarak, Avrupa Birliği Konseyi, Üye Devletlerin suçuların iadesi hakkındaki 1995 ve 1996 AB Sözleşmeleri'ni hızla onaylamalarını istemektedir. Avrupa Birliği Konseyi, kesin bir şekilde mahkum olduktan sonra adaletten kaçan kişilerin durumunda Üye Devletler arasında resmi iade prosedürünün kaldırılmasını, onun yerine AB Antlaşması Madde 6 uygun olarak söz konusu kişilerin sadece transfer edilmesinin geçmesini düşünmektedir. Ayrıca, adil yargılama ilkesine hanel getirilmeden, hızlandırılmış iade prosedürleri de düşünülmelidir. Avrupa Birliği Konseyi, Komisyon'u, Schengen Uygulama Anlaşması'nın ışığında bu konu hakkında önerilerde bulunmaya davet etmektedir.

36. Karşılıklı tanıma ilkesi, yargılama öncesi emirler için de, özellikle ilgili yetkili makamların çabucak delilleri güvenceye alabilmesini ve kolayca taşınabilen varlıklara el koyabilmesini sağlayacak emirler için de geçerli olmalıdır; bir Üye Devlet'in yetkili makamları tarafından yasal olarak toplanmış deliller, orada geçerli standartlar dikkate alınarak, diğer Üye Devletlerin mahkemeleri önünde de kabul edilebilmelidir.

37. Avrupa Birliği Konseyi, Konsey'den ve Komisyon'dan, 2000 Aralık ayına kadar, karşılıklı tanıma ilkesini hayata geçirecek bir tedbirler programını benimsemelerini istemektedir. Bu programda, aynı zamanda, Üye Devletlerin temel hukuki ilkelerine saygı gösterilerek, bir Avrupa İcra Emri hakkında ve hukuk usulleri kanununun karşılıklı tanıma ilkesinin uygulanmasını kolaylaştırmak için ortak asgari standartlara ihtiyaç duyulan yönleri hakkında çalışmalar da başlatılmalıdır.

D. DAHA GÜÇLÜ DİŞ EYLEMLER

59. Avrupa Birliği Konseyi, Birliğin kullanımında olan bütün yetkilerin ve araçların, özellikle dış ilişkilerde olmak üzere, bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı kurmak amacıyla entegre ve tutarlı bir şekilde kullanılması gerektiğinin altını çizmektedir. Adalet ve İçişleri ile ilgili kaygılar, diğer Birlik politikaları ve faaliyetlerinin tanım ve uygulamalarına entegre edilmelidir.

60. Amsterdam Antlaşması'nın dış eylemler için sağladığı yeni olanaklardan ve özellikle de Ortak Stratejiler'den ve aynı zamanda AB Antlaşması Madde 38 dayanan anlaşmalardan ve Topluluk anlaşmalarından sonuna kadar yararlanılmalıdır.

61. Adalet ve İçişleri'nde Birliğin dış eylemleri için net öncelikler, politika hedefleri ve tedbirler tanımlanmalıdır. Konsey tarafından, Komisyon ile yakın işbirliği halinde, çalışma yapısı ile ilgili meseleler de dahil olmak üzere, Adalet ve İçişleri'nde Birliğin dış eylemleri için politika hedefleri ve tedbirler hakkında, 2000 Haziran ayındaki Avrupa Birliği Konseyi'nden önce somut tavsiyeler hazırlanmalıdır.

62. Avrupa Birliği Konseyi, organize suçlara karşı Üye Devletler ile Birlik ile sınırdış olan üçüncü ülkeler arasında bölgesel işbirliğini desteklediğini ifade etmektedir. Bu bağlamda, Baltık Denizi bölgesindeki çevre ülkeler tarafından elde edilen somut ve pratik sonuçlara memnuniyetle dikkat çekmektedir. Avrupa Birliği Konseyi, Balkanlar'da bölgesel işbirliği ve kalkınmaya özel önem vermektedir. Avrupa Birliği, İtalyan hükümeti tarafından 2000 yılının ilk yarısında düzenlenecek olan Adriyatik ve İyon Denizleri'nde Kalkınma ve Güvenlik hakkında Avrupa Konferansı'nı memnuniyetle karşılamaktadır ve bu konferansa katılmak niyetindedir. Bu girişim, Güney Doğu Avrupa İstikrar Paketi bağlamında değerli bir destek sağlayacaktır.

**Avrupa sığınma gündeminin belirlenmesi:
BMMYK'nın Tampere Zirvesi'ne yönelik tavsiyeleri (Ekim 1999)**

I. Giriş

1. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK); Avrupa Birliği Antlaşması'nın yeni hükümleri altında, Amsterdam Antlaşması ile tekrar gözden geçirildiği üzere bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı oluşturulmasına hız kazandıracak olması açısından Avrupa Birliği Konseyi'nin Tampere'deki toplantısına büyük önem vermektedir. Zirve, Amsterdam Antlaşması'nın ilgili hükümlerine uygun olarak, Topluluk kapsamına dahil etme konusu ya da Üye Devletler arasında gittikçe artan işbirliğinin konusu olması nedeniyle adalet ve içişleri alanlarının en önemlilerinden birisi olan sığınma konusuna öncelikli ilgi göstermelidir.

2. BMMYK, Tampere Zirvesi'nin, içerisinde sığınma konusuna koruma temelli bir yaklaşımın oluşturulabileceği ve mülteciler ile sığınmacıların temel haklarının güvence altına alınabileceği siyasi alanı tespit ettiğini görmek istemektedir. Bu da mevcut eğilimler karşısında siyasi irade gerektirecektir. Bu tür bir çözümü belirterek, mülteci hukukunun geliştirilmesinde geleneksel olarak ön planda bulunan Avrupa Devletleri dünyanın takip edebileceği olumlu bir örnek teşkil edeceklerdir. Geleceğe yönelik AB sığınma standartları ve politika yönelimlerinin önemi Avrupa bağlamının çok daha ötesine geçmektedir -bunlar AB-dışı sığınma ülkelerinin tavırlarını da etkileyeceklerdir.

3. Amsterdam Antlaşması'nın 17 sayılı Bildirgesine uygun olarak BMMYK, Zirve'de kabul edilecek olan AB göç ve sığınma stratejisinin ilgili kısımlarının hazırlanma ve daha sonra da takiben uygulanma aşamalarına tümüyle dahil olabilmeyi ummaktadır.

II. Amsterdam Antlaşması hükümlerinin uygulanması

4. BMMYK, Tampere Zirvesi'nin gelecekteki -genişlemiş- Avrupa Birliği'ne yönelik olarak kapsamlı, uyumlu ve dışa dönük sığınma ve göç stratejisinin oluşturulması ile sonuçlanan bir sürecin başlangıcı olacağını ummaktadır. Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girmesini takip eden gelecek beş yıl içerisinde hazırlanacak olan çeşitli AB hukuki araçları ve tedbirleri, bu belgelerin aralarındaki ilişkileri ve nispi önemi dikkate alan ve bu araçların en iyi şekilde hazırlanmasına yönelik sırayı belirleyen stratejik bir çerçeve dahilinde geliştirilmelidir. BMMYK'nın görüşüne göre, uyumlu bir yaklaşım için önce maddi sığınma hukukunu uygulamaya yönelik ortak standartlar geliştirilmeli ve bunu da sığınma usullerinin, tamamlayıcı koruma programları ve geçici koruma düzenlemelerinin uyumlaştırılmasına yönelik tedbirler takip etmelidir.

5. Bu tür entegre bir strateji, sığınma politikası ve koruma boyutu üzerine açıkça odaklanmalı ve sığınmayı göçün siyasi, güvenlik ve sosyo-ekonomik boyutlarına bağlı hale getirmeden hukuki bir kavram olarak muhafaza etmelidir. Sığınma uluslararası insan hakları standartlarına dayanarak ortaya çıkmış bir haktır, kabul kotaları oluşturulması gibi takdire bağlı idari tedbirlere dayalı siyasi bir teklif değildir.

6. Amsterdam Antlaşması'nın sığınma hükümlerinin uygulaması, usul ve maddi sığınma hukukunun tümüyle uyumlaştırılmasını amaçlamalıdır. BMMYK Üye Devletleri, gelecekte bağlayıcı olacak AB sığınma belgelerinin Amsterdam Antlaşması'nın 6. ve 63. Maddelerinde de belirttiği gibi, 1951 Sözleşmesi ve 1967 Protokolü ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile belirtilmiş olan uluslararası mülteci

hukuku ve insan hakları hukuku standartlarına uygun olmalarını sağlamaya davet etmektedir.

7.Mevcut bulunan bağlayıcı olmayan hukuk sığınma araçları kanunlaştırılırken; gelecekte bağlayıcı olacak bu araçları tam anlamıyla koruma odaklı hale getirebilmek amacıyla söz konusu araçların uygulanmasında problemlere yol açan mevcut zayıflıklar, çözüm getiren tedbirlerin ve ek önlemlerin benimsenmesi yaklaşımı ile tekrar gözden geçirilmelidir. Ayrıca, göçmenlik ve sınır kontrolleri alanlarındaki ortak tedbirlerin sığınma arama ve sığınmadan faydalanma hakkı üzerinde olumsuz etki yaratmasından kaçınmak amacıyla IV. Başlık altında geliştirilecek olan hukuki araçlar arasında tutarlılık sağlanmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

8.BMMYK, Zirveyi, Amsterdam Antlaşması'nın sığınma hükümlerine anlamlı bir esas vermeye davet etmektedir. Bu hükümler uygulanırken, en küçük ortak paydada uyumlaştırma tehlikesinden kaçınılmalıdır; fikir birliği ile çalışmak yönünde ve mülteci hukukunun ilgili uluslararası standartlarına uygun standartların benimsenmesi yönünde güçlü bir kararlılık olmaması halinde oybirliği usulünün en küçük ortak paydaya doğru bir hareketle sonuçlanması tehlikesi bulunmaktadır.

9.Ayrıca, oybirliği anlaşmaya varmaktaki güçlükler, Üye Devletlerin Amsterdam Antlaşması'nın sığınma hükümlerinin içeriğini boşaltmalarına ve Devletlerin uyumlaştırmaya yönelik mültecilerin haklarına ilişkin esas koruma konularının içeriklerini hariç bırakarak kendi faydalarına olan prosedürel konularla sınırlamalarına yol açabilir. Yakın geçmişte bu potansiyel anlam kaybı Avrupa Komisyonu'nun geçici korumaya ilişkin önerisinin tartışmalarında göze çarpmıştır.

III. Uyumlaştırılmış bir AB Sığınma Politikasına Doğru

10.AB Üye Devletleri sığınma politikaları ve uygulamalarını uyumlaştırmak amacıyla son derece önemli çabalar sarf etmişlerdir ancak hala yapılması gereken çok şey vardır. BMMYK'nın görüşüne göre, uyumlaştırılmış bir Avrupa sığınma politikası şu beş kilit unsuru içermelidir:

- (i) 1951 Sözleşmesi'nde olduğu gibi kimin mülteci olduğuna ilişkin uluslararası tanımın uygun ve ortak bir şekilde yorumlanması;
- (ii) belli mülteci durumlarına (ani ve büyük çaplı kitlesel akın durumlarında geçici koruma gibi) yönelik yeni yaklaşımlarla tamamlanan erişilebilir, adil ve hızlı sığınma usulleri;
- (iii) sığınmacıların kabulüne ilişkin sorumluluğun, bu tür bir yükü üstlenmeye en az uygun olanlara kaydırılmadan, düzgün şekilde paylaştırılması;
- (iv) uluslararası korumaya ihtiyacı bulunmayan kişilerin geri dönüşünü etkili hale getirmeye yönelik uygun sistem ve usuller; ve
- (v) insan hakları ihlallerine ve mülteci ve zorunlu yerinden edilme durumlarının diğer sebeplerine yönelik önleyici politika.

11.BMMYK'nın görüşüne göre, geleceğin AB sığınma politikası 1951 Sözleşmesinin mülteci tanımının tam ve kapsayıcı uygulamasını başlangıç noktası olarak almalıdır. Mülteci tanımının uygulamasının uyumlaştırılmasını amaçlayan geleceğin AB aracı, üçüncü taraflardan gelen zulüm nedeniyle yapılan sığınma başvurularının 1951 Sözleşmesi kapsamında bulunduğunu ve uluslararası korumanın sağlanması için gerekli ölçütün zulmü gerçekleştiren kişi ve kurumlardan bağımsız olarak kişinin karşılaştığı ciddi zarar görme tehlikesi, -haklı zulüm korkusu varlığı- olduğunu kabul etmelidir. 1951 Sözleşmesi kapsamında mültecilik statüsüne yönelik ölçütlere uygun

kişilere, söz konusu Sözleşme’de belirtilen tüm haklar tanınmalıdır; bu hakları ikame eden ikinci sınıf bir ikincil koruma değil.

12.BMMYK, 1951 Sözleşmesi’nin uygulanması ile giderilemeyecek koruma ihtiyaçlarını kapsayacak tamamlayıcı türde koruma çeşitleri geliştirmeye -ve uyumlaştırmaya- yönelik yaklaşımı kabul etmektedir. Korumaya ihtiyacı bulunduğu tespit edilen herkes idari takdir temelinde değil, objektif ölçütlere uygun olarak tanınmış olan bir statüden doğan uygun seviyede hukuki güvenlik ve sosyo-ekonomik refahtan faydalanmalıdır. AB Üye Devletleri, tamamlayıcı korumaya yönelik ihtiyaçları tespit ederken, BMMYK’nın 1951 Sözleşmesi dahilindeki denetim rolü ile yetki alanındaki faaliyetleri göz önünde bulundurularak koruma konularındaki uzmanlığından en iyi nasıl faydalanılabileceğini değerlendirmek yönünde teşvik edilmektedirler.

13.BMMYK genel olarak, sığınma başvurusunu incelemek konusunda sorumlu olacak ülkenin tespitinin Devletler arası anlaşmalar ile benimsemesini uygun bulmaktadır, bu tür anlaşmalar “yörüngedeki mülteciler” probleminin önlenmesine yardımcı olabilmekte ve bir sığınma başvurusunun sözleşme taraflarından biri konumundaki bir ülke tarafından esasına ilişkin olarak inceleneceğini teminat altına almaktadır. Bu nedenle BMMYK, uygulaması adil ve şeffaf usuller içerdiğinden ve aile birliğinin korunması gibi koruma ilkelerini gözetiyor olmasından dolayı Dublin Sözleşmesi’nin yürürlüğe girmesinden memnuniyet duymuştur.

14.Amsterdam Antlaşması uyarınca öngörüldüğü üzere mevcut Dublin mekanizmasının bir AB hukuki aracına aktarımı, AB Üye Devletlerinden birinde sığınma usulüne erişimi teminat altına almak amacıyla, sığınma başvurusuna yönelik inceleme sorumluluğunun tahsisatını daha önceden üzerinde anlaşmaya varılmış olan bir grup ölçütün muhafaza edilmesi şartına bağlı kılınmalıdır. Bu tür yeni bir mekanizma aynı zamanda, tahsisat ölçütünün katı bir şekilde uygulanması sonucunda ortaya çıkabilecek olan aile üyelerinin ayrı düşmesi durumunu ya da sığınmacıların korunma ihtiyaçlarını olumsuz yönde etkileyecek diğer durumları önlemek amacıyla bir insani hüküm de içermelidir.

15.Mülteci statüsü belirleme ölçütlerinin ve usullerinin uyumlaştırılması “Dublin” mekanizmasının adil ve hakkaniyetli bir şekilde uygulanmasını olumlu şekilde etkileyebilir ve sığınma başvurusunu incelemek yönünde sorumlu olarak tespit edilen ülkeden bağımsız olarak tüm sığınma başvurularına ayrımcı olmayan şekilde muamele edilmesini sağlayabilir.

16.BMMYK, sığınma usul hukukunun uluslararası standartlarına dayalı adil ve tatminkar sığınma usullerinin Üye Devletlerin sığınma sistemlerinin yapı taşları olduğunun Zirve tarafından tekrar teyit edileceğini ummaktadır. Bu usuller, uluslararası korumaya kimlerin ihtiyacının bulunduğu ve kimlerin bulunmadığının tespit edilmesi dolayısıyla prensipte kimin güvenli bir şekilde geri gönderilebileceğinin tespit edilmesi açısından iki amaca hizmet etmektedir. BMMYK, tüm koruma ihtiyaçlarının bir bütün olarak belirlenebilmesi için her bir Üye Devletin kapsamlı bir usul benimsemesini tavsiye etmektedir.

17.BMMYK, orta vadede AB içerisinde tek, birleştirilmiş bir sığınma usulünün benimsenmesine sıcak bakmaktadır. Ofis bu durumu, Üye Devletlerin sığınma usullerine yönelik etkin uyumlaştırmayı teminat altına alabilecek, ayrımcı muamele ile sonuçlanabilecek ve sığınmacıların ikincil hareketlerini teşvik edebilecek mevcut önemli farklılıklar ile istisnaları ortadan kaldırabilecek bir araç olarak görmektedir.

18.AB'nin gelecekteki ortak sığınma sistemi, usullerin daha seri ve basit hale getirilmesi ile sonuçlanmalıdır -bu hem sığınmacılar hem de yetkililer açısından faydalıdır. Sığınma başvurularının değerlendirilmesi süreci, diğerlerinin yanı sıra temyiz sürecinin de düzenlenmesi ile başarılabılır. İyi kaynaklandırılmış, adil ve etkili ilk belirleme usulü daha hızlı sonuçlar elde edilmesini ve bunu takiben de uygun bulunan başvuru sahiplerine yönelik hukuki ve maddi güvenlik temin edilmesini sağlayabilir. Gereksiz gecikmelerin ortadan kaldırılmasıyla, sistemin suiistimal edilmesine daha az olanak tanınır ve uzun süren prosedürlerin kendilerinin birer çekim unsuru olması tehlikesi sınırlandırılır.

19.BMMYK, savaş nedeniyle yerinden edilme, toplu ihraç ya da genel şiddet gibi nedenlere bağlı olarak ortaya çıkan ani ve büyük çaplı sığınmacı akınlarında acil koruma ihtiyaçlarının Devletler tarafından ilkeler dahilinde karşılanmasına olanak veren kullanışlı bir araç olan geçici korumanın uygulanmasını desteklemektedir. Bu tür durumlarda münferit statü belirleme prosedürlerinin uygulanması kullanışlı olmayabilir. BMMYK, geçici koruma rejimlerinin başlatılması, gözden geçirilmesi ya da durdurulması ile ilgili her türlü düzenlemede kendisinin yetkili danışmanlık rolü üstlenmesi gerektiğini düşünmektedir.

20.Geçici koruma programlarının tamamlayıcı koruma türlerinden net bir şekilde ayırt edilmesi gerekmektedir; geçici koruma ani ve büyük çaplı akın durumlarında uygulanabilirken, tamamlayıcı koruma münferit statü belirleme usullerinin sonucudur. Geçici koruma düzenlemeleri, 1951 Sözleşmesi çerçevesinde idari takdire bırakılmış olan mülteci korumasına bir ikame olarak anlaşılmalı ve uygulanmamalı; uluslararası koruma ihtiyacına yönelik varışta ya da grup olarak statü belirlemeye dayalı bir çeşit kabul ve geçici sığınma olarak anlaşılmalıdır.

21.AB düzeyinde gelecekte kurulacak olan herhangi bir geçici koruma eşgüdüm mekanizmasının, lehdarlarına yönelik muamele standartlarına ilişkin bir fikir birliğini de kapsamı ve sadece prosedürel ve organizasyonel konularla sınırlı kalmaması gerekmektedir. BMMYK, geçici korumadan faydalanan kişilerin çoğunun 1951 Sözleşmesi'nin tüm ölçütlerine uygun olduğu gerçeğini göz önünde bulundurarak, geçici koruma lehdarlarına bir haklar standardı sağlanması gerektiği görüşündedir.

22.Avrupa sığınma politikasına uluslararası dayanışma ve yük paylaşımı kavramları kılavuzluk etmelidir. Geleceğin AB yük paylaşımı mekanizması, BMMYK programlarına katkıda bulunarak ve mültecilerin yerleştirilmesine destek vererek küresel yük paylaşımı çabalarını tamamlar nitelikte olmalıdır. Kriz bölgesinin hemen yakınında bulunan ülkeler tarafından üstlenilmiş olan yükten pay alınmalıdır. Yük paylaşımı mülteci korumasının temel ilkelerine saygıyı sağlamakta yardımcı olmakla birlikte bu tür bir koruma sağlamaya yönelik önkoşul haline getirilemez. Aile birliğinin korunması ya da dağıtım ölçütünün uygulamasında istisnalar gerektirecek kültürel değerler gibi insani unsurların da dikkate alınması gerekmektedir.

23.Bölgesel bir yük paylaşımı mekanizması, çıkış-öncesi aşamasındaki (önleme, acil duruma hazırlık, siyasi ve askeri/ barışı koruma eylemi), akın süresindeki (mülteci ve yerinden edilmiş kişilere koruma ve yardım) kalıcı çözümlere sırasındaki (gönüllü geri dönüş, yerel bütünleşme ya da yerleştirme) eylemleri kapsayacak kadar kapsamlı düşünülmelidir.

24.Dublin Sözleşmesi'nin devamı niteliğindeki bir belgenin uygulanması ile, lehdarlarına yönelik kabul koşulları ve muamele standartlarının uyumlaştırılmasından

adil ve etkili bir yük paylaşımı mekanizmasının uygulaması da fayda görecektir. Bu da ayrımcı muameleyi ve müteakip ikincil hareketleri önlemeye yardımcı olabilir.

25.AB Üye Devletlerindeki sığınma sistemlerinin bütünlüğünün muhafaza edilebilmesi için, uluslararası korumaya ihtiyacı bulunmayan kişilerin mültecilik statüsü ölçütlerini tam olarak uygulayan resmi bir mülteci statüsü belirleme prosedüründen geçtikleri göz önünde bulundurulursa bu kişilerin geri dönüşlerini etkili hale getirebilmeye yönelik uygun usullerin geliştirilmesi gerekir. Bu tür geri dönüş programları geri kabul anlaşmalarının sonuçlandırılması ve işbirliği anlaşmalarına geri kabul hükümlerinin dahil edilmesi ile güçlendirilebilir. Bu düzenlemeler bugüne kadar, sığınmacıların koruma bulabilme olasılıkları olan ve dosyalarını incelememiş olan üçüncü ülkelere gönderilmelerini de kapsamakta idi; bunların geri gönderilmiş olan söz konusu kişilerin bu ülkelerde etkili bir şekilde sığınma arayabilmelerine yönelik yeterli tedbirler de içermesi gerekmektedir.

26.Avrupa sığınma problemi sadece Avrupa'da ele alınamaz. Avrupa ülkelerinin sığınma ve göç politikalarını menşe bölgeler ve ülkelerdeki siyasi, insan hakları ve kalkınma konularını daha geniş bir yaklaşım ile ele alan bir şekilde konumlandırmak elbette ki Avrupa Devletlerinin faydasıdır. Sığınma ve göçe yönelik bu tür kapsamlı bir yaklaşım, zorunlu nüfus hareketlerinin sebeplerinden nihai çözümlerine kadar bütünü kapsamalıdır. İnsan hakları ihlallerine ve mülteci akınları ile zorla yerinden edilmenin diğer sebeplerine yönelik önleyici eylem bu tür bir yaklaşımın kilit unsurudur.

27.BMMYK, sığınma ile ilgili tartışmaları sınırlama ve caydırma üzerine inşa edilmiş olan çerçevenin dışına çıkarıp daha yapıcı dış politika inisiyatifleri ile birleştirmeye yönelik çabaları desteklemektedir. BMMYK'nın görüşüne göre, yakın geçmişte Göç ve Sığınma Üst Düzey Çalışma Grubu'nun çalışmasında test edilmiş olduğu üzere, göç ve sığınma konularında sütunlar arası işbirliğini kurumsallaştırmaya uygun son derece sağlam zeminler bulunmaktadır.

28.BMMYK, Üst Düzey Çalışma Grubu tarafından bugüne kadar geliştirilmiş olan ve gelecekte de tasarlanacak ve uygulanacak olan ülke planlarının koruma boyutuna yeterince ilgi gösterileceğini ummaktadır. Bölgede kabule yönelik programların ve/veya menşe ülkelere geri dönüşün fiziksel güvenlik, hukuki güvence ve sosyo-ekonomik refah gibi bazı koruma ilkelerini gözetmesi gerekir.

29.Menşe bölge ülkelerinin koruma kapasitelerini güçlendirmeye yönelik tedbirler, Üye Devletleri kendi topraklarında sığınma arayan kişilerle ilgili korumaya sağlamaya yönelik yükümlülüklerini yerine getirme sorumluluğundan muaf bırakmamaktadır.

IV. Sonuç

30. BMMYK, gelecekteki uyumlaşmış bir Avrupa sığınma politikasının, 1951 Sözleşmesi'nin tam ve kapsamlı uygulamasından doğması gerektiğine inanmaktadır. Sığınma arama ve sığınmadan faydalanma hakkı bir insan hakkı olarak korunmalı ve AB uyumlaşma süreci ile bu hakkın Avrupa'da daha da gelişimi ve uygulaması güçlenmelidir.

31.Avrupa'da mülteci korumasının uluslararası standartlarına saygı gösteren kapsamlı ve ileriye dönük bir sığınma politikası, mültecilerin, sığınmacıların ve Devletlerin faydasına olacaktır. Amsterdam Antlaşması'nın ilgili hükümlerinin

uygulanması, bu amaca ulaşmak açısından son derece önemli bir fırsat teşkil etmektedir.

32. Avrupa Birliği'nde sığınma politikasının ve uygulamasının uyumlaştırılması sürecince önemli bir unsur da Birliğin Orta Avrupa'daki aday ülkelerin katılımıyla gelecekte gerçekleşecek olan genişlemesidir. Bu ülkelere, AB üyeliği koşullarını ve uluslararası mülteci koruma standartlarını yerine getiren sürdürülebilir ve kapsamlı sığınma sistemlerini geliştirirken daha fazla yardım sağlanmalıdır. Bu ülkelerin gerekli yasal ve idari düzenlemeleri benimsemeleri ve uygulamaları, gerekli kurumsal kapasiteyi geliştirmeleri ve böylece de sığınmacılar için transit bir ülke durumundan varış ülkesi haline gelmeleri açısından ilerideki AB üyeliğine yönelik hazırlıkları eşi bulunmaz bir fırsattır.

23 Temmuz 1999

BMMYK: TAMPERE SONRASI SIĞINMA

Tampere Zirvesini takiben AB sığınma gündemi

Tampere AB Konseyi Zirvesi Sonuç Bildirisi Avrupa sığınma ve göç stratejisinin gelişiminde önemli bir dönüm noktası teşkil etmektedir. Sonuç Bildirisi tek başına, Amsterdam Antlaşması IV. Başlığının yürürlüğe girmesini takiben geliştirilecek olan geleceğin Avrupa Birliği sığınma ve göç araçlarının içeriklerini saptamamakta ancak, sığınma ve göç alanında geleceğin AB politikasının başlıca yönelimlerini tespit ederek ve bu politikalara yönelik siyasi ivme kazandırmaktadır.

Göçe karşı Sığınma

Sonuç Bildirisi kararları, sığınma isteme hakkını bir defa daha teyit etmekte ve Cenevre Sözleşmesi'nin tam ve kapsamlı bir uygulamasının gerçekleşmesini teşvik etmektedir. Bu, geleceğin AB sığınma sisteminin uluslararası koruma standartları temelinde geliştirileceğine dair olumlu bir işaret olarak memnuniyet vermektedir. Sığınma politikasının Sonuç Bildirisi'nde, üstünlük olarak değil esaslı ve doğrudan biçimde ele alınmış olduğunu görmek memnuniyet vericidir. Ayrıca, koruma mülhazaları sınır kontrolünden ve yasadışı göçü önlemeyi amaçlayan tedbirlerden önce gelmektedir.

Üye Devletlerin topraklarında yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının entegrasyonunu geliştirmeyi hedefleyen ayrı bölüm aynı zamanda, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı ile mücadeleyi de güçlendirmek çabaları gibi bir dizi olumlu niyet ifadesini de kapsamaktadır. Sonuç Bildirisi ayrıca, yabancıların kabulü ve ikametlerine ilişkin ulusal mevzuatların yakınlaştırılması ihtiyacının da altını çizmektedir.

Sonuç Bildirisi, sığınma ve göç politikalarını farklı ancak birbiriyle ilgili alanlar olarak ele almakta ve sığınma, yasal göç, yasadışı göç ve kaynak ülkeler ile işbirliği konularında ayrı paragraflar içermektedir. Tampere Zirve Sonuç Bildirisi, sığınmanın açık bir insan hakkı olduğunu ancak, göç kavramının sosyo-ekonomik, demografik, yargısal ve polisle işbirliği gibi bazı unsurlara bağlı olduğunu teyit etmektedir. Sığınma ile göç arasındaki yakın ilişki, bu alanlarda geliştirilecek olan çeşitli hukuki araçlar ile ortak politikalar arasındaki bağlara ve bunların geliştirilme sırasına yansıtılmalıdır.

Sonuç Bildirisi, AB Üye Devletlerinde korumaya erişmek isteyen kişilere yönelik teminatlara ihtiyaç bulunduğunu teyit etmekle beraber, yasadışı göçün önlenmesine, sınır kontrollerinin kuvvetlendirilmesine ve insan ticareti ile mücadeleye yönelik olarak çeşitli tedbirlerin alınmasını teşvik etmektedir. Sonuç Bildirisi Kararları, korumaya ihtiyacı bulunan kişilere korumanın sağlanması ile yasadışı göçün önlenmesine yönelik teminatlardan nasıl dengeleneceğine dair detay vermemektedir. Bu nedenle, koruma arayan kişilerin durumlarını ele alan yeterli teminatlar sağlanmadan katı kontrollerin uygulanması halinde topraklara ve sığınma prosedürelerine erişimin zarar görmesi tehlikesi bulunmaktadır.

Tek veya ortak bir sığınma sistemine doğru?

Tampere Zirve Sonuç Bildirisi Kararları, münferit AB Üye Devletleri arasında sığınma politikaları ve mevzuatlarının farklılıklarını ortadan kaldırmaya yönelik net bir taahhüt ortaya koymuştur. Sonuç Bildirisi Kararları, sığınma usulleri, kabul koşulları ve

nihayetinde tek bir mültecilik statüsü gibi ortak bir Avrupa sığınma sisteminin başlıca unsurlarını ortaya koymaktadır.

Sonuç Bildirisi'nde belirttiği üzere ortak bir sığınma sistemi oluşturulmasına yönelik niyet, AB Üye Devletlerinin kendi sığınma mevzuat ve politikalarını uyumlaştırma ve yakınlaştırma seviyelerinin asgariden çok daha ileri seviyelere taşımak istediklerinin net bir işareti olarak alınmalıdır. Bunun gerçekleşip gerçekleşmeyeceği görülecektir.

Bu bağlamda, Zirve Sonuç Bildirisi Kararları'nın, tek bir sistemi değil ortak bir sığınma sistemini teşvik ettiğini belirtmek önem taşımaktadır. Bu muhtemelen sadece kullanılan kelimenin anlamıyla (semantik) ilgili olmaktan çok daha öte bir konudur, çünkü sığınma alanında Birliğin gelecekteki yeterliğine ilişkin net fikir farklılıkları bu konuyu önemli kılmaktadır. Aynı ve tek tip bir sistem standartların ve usullerin tam olarak uyumlaştırılmasını gerektirir.

Ancak, bazı AB Üye Devletleri bu tür bir sistemin kurulmasının fizibilite ve çekiciliğine yönelik şüphelerini dile getirerek, kendi sığınma politikalarının ve uygulamalarının temelindeki standartların karşılaştırılmasından doğan bir ortak standartlar seti tespit etmeyi tercih etmişlerdir. BMMYK, tek sistemin kesinlikle avantajlı olacağını düşünmekle beraber, BMMYK Ofisi açısından kilit nokta Hükümetlerin yüksek koruma standartlarına bağlı kalmalarıdır.

Hangi seviyede koruma?

Genel olarak olumlu bir tona sahip olmalarına rağmen Tampere Zirve Sonuç Bildirisi Kararları gerçekte geleceğin ortak sığınma sistemine yönelik geleceğin koruma standartları ile ilgili seviye belirtmemekte ve detay vermemektedir. Bu tür Sonuç Bildirisi Kararları'nda bu bilgilerin verilmesi beklenemeyeceğinden, geleceğin araçlarında sunulacak olan korumanın içeriği üzerinde fikir birliğine varmak şimdi artık geleceğin sığınma belgelerini hazırlayacak olanlara (Komisyon), bu belgelerin benimsenip benimsenmeyeceğini görüşecek olanlara (Konsey ve belli bir oranda da Avrupa Parlamentosu) kalmıştır.

Bazı Üye Devletler, Amsterdam Antlaşması'nın sığınma hükümlerinin katı bir şekilde yorumlanmasına, ki bu asgari standartların benimsenmesi anlamına gelmektedir, bağlı kalacaklarını beyan etmişlerdir. Bu da, özellikle oybirliği ile karar alınması kuralının taslak belgeler üzerinde görüşmelerin yapılacağı gelecek beş yıl boyunca korunması halinde, asgarinin azamiye dönüşmesi tehlikesine yol açacaktır.

En düşük ortak paydanın benimsenmesinin önüne geçmek için Üye Devletler, her bir belge için, tutarlı bir çerçeve dahilinde ve halihazırdaki kendi politika ve uygulamalarının standartlarını ve özelliklerini kıyaslamadan geliştirilecek bir dizi tutarlı ortak standart üzerinde görüşmeye teşvik edilmelidir. Ayrıca, bunlar görüşme masasına koyulmadan önce, Komisyon'un da yüksek koruma standartları tespit etmeye yönelik kapsamlı öneriler geliştirmesi yönünde teşvik edilmesi gerekebilir.

Menşe ülkeler ile ortaklık

Sığınma ve Göç konularında AB Üst Düzey Çalışma Grubu'nun yakın geçmişte öncülüğünü yaptığı üzere Tampere Zirve Sonuç Bildirisi Kararları, göç ve sığınmaya menşe ve transit ülke ve bölgelerdeki siyasi konuları, insan hakları konularını ve kalkınma meselelerini ele alan kapsamlı bir yaklaşım gösteren kısa bir bölüm içermektedir. Bu tür bir politikanın başarılı olmasında ilgili menşe ülkeler ve üçüncü

ülkeler ile işbirliği kilit unsur olacaktır. Sonuç Bildirisi Kararları, Üst Düzey Çalışma Grubunun yetkisinin devam etmesi ve Grubun incelediği bu tür Planların ilk setinin benimsenmesini takiben başka Eylem Planlarının da hazırlanması talebinde bulunmaktadır. BMMYK, Grubun kurulmasını memnuniyetle karşılamış ve Eylem Planlarının hazırlanmasına katkı sağlamıştır.

Artık uygulama aşamasına geçilmiş olduğundan BMMYK, Eylem Planlarının koruma boyutunun, Planlarda belirtildiği gibi, en azından kontrol tedbirleri kadar ilgi çekmesine önem verecektir. Eylem Planlarının uygulanmasının; Üye Devletlerin sığınmacı ve göçmenleri kendi topraklarına devamlı olarak kabul etmeleriyle, kaçış ve göçün temel nedenlerini etkili bir şekilde ele almaya yönelik çabalarıyla, menşe ülkelere komşu ülkelerin kabul ve koruma kapasitelerini güçlendiren tedbirlerle ve menşe ülkelerde güvenlik durumu ve siyasi durumun sürdürülebilir yeniden entegrasyona olanak verdiği hallerde gönüllü geri dönüş programlarına daha fazla siyasi ve mali destek vermeleriyle gösterilmesi gerekir.

Tampere sonrası sığınma gündemi

Tampere Zirvesi, AB sığınma mevzuatı oluşturma sürecine yönelik kılavuz ilkeleri ilan etmiş olduğu için, Komisyon ve Üye Devletler Tüzükler ve Yönergelerin incelenip görüşüleceği yoğun bir döneme hazırlanmaktadır. Komisyon halihazırda, çeşitli hukuki belgelerin tanıtılması ve benimsenmesi için üzerinde anlaşmaya varılmış bir gündem ve zaman çizelgesi belirlemek amacıyla "puan tablosunu" hazırlamaktadır. Konsey ve Komisyon'un 1998 Viyana Eylem Planı, çeşitli sığınma ve göç belgelerinin benimsenmesine yönelik olarak iki ve beş yıllık bir zaman çizelgesi belirlemiştir, ancak bunun çok iddialı olduğu görüldü. Bu tablonun yeniden gözden geçirilmesi, çeşitli sığınma belgelerinin en iyi hangi sıra ile hazırlanıp, kabul edilebileceğine dair sıralamayı tekrar değerlendirmek açısından bir fırsat sunmaktadır.

BMMYK, AB Üye Devletlerini ve Komisyon'u çeşitli sığınma belgelerinin geliştirilmesinde öncelik sırasını tekrar değerlendirmek fırsatını kaçırmamaya yeniden davet etmektedir. Tutarlı, koruma temelli bir sığınma stratejisi, "mülteci" tanımının uygulanmasına ve yorumlanmasına ve mültecilik statüsünün içerik ve hukuki temeline yönelik ortak bir anlayışla başlamalıdır. Mültecilik statüsünün kapsam ve içeriği üzerinde fikir birliğine varıldıktan sonra tamamlayıcı koruma türlerine yönelik ortak bir yaklaşım geliştirmek mümkün olabilir.

Eş zamanlı olarak, Konsey ve Komisyon'un ortak sığınma usulleri standartlarına yönelik çalışmaları gerekmektedir. Maddi ve sığınma hukukunun bu çekirdek unsurları benimsendikten sonra, Konsey ve Komisyon kitlesel akın durumlarına yönelik ortak bir geçici koruma rejimi, sığınma başvurularının incelenmesi sorumluluğunun tahsis edilmesini düzenleyen işleyen bir "Dublin" mekanizması ya da bir Avrupa yük paylaşımı mekanizması gibi uygulamaya yönelik araçlara yönelik ortak bir yaklaşım geliştirebilir. Hatırlatmak gerekir ki, Tampere Zirve Sonuç Bildirisi Kararları, bu konularda nispeten çekingen bir dil içermektedir.

Amsterdam Antlaşması'nın sığınma ile ilgili hükümlerinin yalnızca 1990'ların kısıtlayıcı eğilimlerini güçlendirmeyip, mülteci korumasını Avrupa Birliği'nin arzu ettiği özgürlük, güvenlik ve adalet amaçları ile uyum içerisinde esaslı bir temele yerleştirmesini sağlamak Konsey'in, Komisyon'un ve Avrupa Parlamentosu'nun ellerindedir. Tampere Sonuç Bildirisi Kararları, bu sonuca ulaşmak için olumlu bir çıkış noktası teşkil etmektedir.

Tampere Sonuç Bildirisi Kararları, sığınmanın mutlak bir insan hakkı olduğunu ancak, göç kavramının sosyo-ekonomik, demografik, yargısal ve polis işbirliği gibi bazı unsurlara bağlı olduğunu teyit etmektedir.

Tutarlı, koruma temelli bir sığınma stratejisi, “mülteci” tanımının uygulanmasına ve yorumlanmasına ve mültecilik statüsünün içerik ve hukuki temeline yönelik ortak bir anlayışla başlamalıdır.

SEVILLE BAŞKANLIK SONUÇ BİLDİRİSİ KARARLARI

(21-22 Haziran 2002)

III. SİĞİNMA VE GÖÇ

26. Avrupa Birliği Konseyi, Tampere’de, Avrupa Birliği’nde bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı yaratılması için benimsenmiş olan programın bütün yönlerinin hayata geçirilişini hızlandırmaya kararlıdır. Avrupa Birliği Konseyi, ayrı olmakla beraber çok yakından ilintili olan sığınma ve göç meseleleri hakkında bir Avrupa Birliği ortak politikası geliştirilmesi ihtiyacına dikkat çekmektedir.

27. Avrupa Birliği ve Üye Devletler için, göç akımlarının hukuka uygun olarak, söz konusu akımların menşe ve transit geçiş ülkeleri ile işbirliği halinde yönetilmesi kritik öneme sahiptir. Dolayısıyla, Avrupa Birliği Konseyi, son altı ayda elde edilen sonuçları, özellikle de yasadışı göçle mücadeleyle yönelik kapsamlı planı, dış sınırların yönetilmesine yönelik planı ve Üye Devletlerde sığınma isteyenlerin kabul edilmesi ile ilgili asgari standartları belirleyen Yönerge’yi memnuniyetle karşılamakta ve bundan sonra göreve gelecek dönem başkanlıklarına göçmenlikle ilgili meselelere çalışma programlarında özel bir yer vermeye devam etmeleri çağrısında bulunmaktadır.

28. Göç akımlarının müştereken yönetimi için alınan kısa ve ortada vadeli tedbirlerde, bir yandan yasal olarak ikamet eden göçmenlerin entegrasyonuna yönelik bir politika ve uluslararası sözleşmelere, özellikle de 1951 Cenevre Sözleşmesi’ne uygun bir sığınma politikası, diğer yandan yasadışı göç ve insan ticareti ile mücadele yönünde kararlı eylemler arasında hakkaniyetli bir denge sağlanması zorunludur.

29. Birliğin bu alandaki eylemlerinde aşağıdaki ilkeler esas alınmalıdır:

· Daha iyi bir hayat sürme yönündeki meşru özlem, Birliğin ve Üye Devletlerin göçmen kabul etme kapasitesi ile uzlaştırılabilir nitelikte olmalı ve göç, göç için belirlenmiş yasal kanallardan geçilerek gerçekleşmelidir; Birlik’te yasal olarak bulunan göçmenlerin entegrasyonu beraberinde Birlik içinde tanınmış olan temel haklarla ilgili olarak hem hak hem de yükümlülükler getirmektedir; burada, ırkçılıkla ve yabancı düşmanlığıyla mücadele temel öneme sahiptir;

· 1951 Cenevre Sözleşmesi’ne uygun olarak, bir yandan mültecilere hızlı ve etkili koruma sağlanırken bir yandan da sistemin suiistimal edilmesini önlemeye yönelik düzenlemeler yapılması ve sığınma başvuruları reddedilenlerin menşe ülkelerine daha hızlı bir şekilde geri gönderilmelerinin sağlanması önemlidir.

Yasadışı göçle mücadeleyle yönelik tedbirler

30. Yasadışı göçle kapsamlı mücadelede, Avrupa Birliği, göç akımlarının gerektiği gibi yönetilmesini sağlamaya ve yasadışı göçle mücadeleyle yönelik etkili bir araçla kendini teçhiz etmiştir. Avrupa Birliği Konseyi, Konsey ve Komisyon’a, kendi sorumluluk alanları dahilinde, planda yer alan aşağıdaki tedbirlere birinci derecede öncelik vermeleri çağrısında bulunmaktadır:

· Yıl sonundan önce, vatandaşları vize almak zorunda olan üçüncü ülkelerle bu zorunluluktan muaf olan üçüncü ülkelerin listesinin gözden geçirilmesi;

· Mümkün olan en kısa sürede, Mart 2003’te verilecek bir fizibilite çalışmasının ışığında ve Konsey’in talimatları esas alınarak vize bilgileri için bir ortak tanıma sisteminin yürürlüğe konulması; 2002’nin sonundan önce bir ön rapor sunulacaktır;

· Halihazırda görüşmeleri sürmekte olan geri kabul etme sözleşmelerinin akdedilmesinin hızlandırılması ve Konsey tarafından halihazırda tespit edilmiş olan ülkelerle geri kabul etme sözleşmelerinin görüşmeleri için yeni belgelerin onaylanması;

- İhraç ve ülkesine iade politikalarıyla ilgili olarak, yıl sonundan önce, Komisyon'un Yeşil Kitabı'nın esas alındığı bir iade programının bileşenlerinin benimsenmesi; bu bileşenlerde, Afganistan'a erken dönüş için mümkün olan en iyi kolaylıklar da yer almalıdır;
- Bir sonraki Adalet ve İçişleri Konseyi toplantısında, insan ticareti ile mücadele hakkında Çerçeve Karar'ın, izinsiz girişi, transit geçişi ve ikamet etmeyi kolaylaştırmanın önlenmesine yönelik olarak ceza çerçevesinin güçlendirilmesi hakkında Çerçeve Karar'ın ve izinsiz girişi, transit geçişi ve ikamet etmeyi kolaylaştırmayı tanımlayan Yönerge'nin resmen benimsenmesi.

Dış sınırların eşgüdümü, entegre yönetiminin aşamalı olarak yürürlüğe konması

31. Avrupa Birliği Konseyi, bu alanda son zamanlarda gerçekleştirilen çeşitli girişimleri ve özellikle de Komisyon'un "Avrupa Birliği Üye Devletlerinin dış sınırlarının entegre yönetimine doğru" başlıklı tebliğini, Komisyon tarafından ifade edilen bir Avrupa sınır polisi kuvvetinin uygun olup olmayacağı ve yapılabiliğinin incelenmesine devam edilmesi yönündeki niyet dikkate alınarak İtalya'nın önderliğinde gerçekleştirilen bir Avrupa sınır polis kuvvetinin kurulması hakkındaki fizibilite çalışmasını ve OISIN işbirliği programı çerçevesinde üç Üye Devlet tarafından gerçekleştirilen polis ve sınır güvenliği hakkındaki çalışmayı memnuniyetle karşılamaktadır.

32. Avrupa Birliği Konseyi, başka yararlarının yanı sıra göç akımlarının daha sıkı kontrol edilmesine yardımcı olması beklenen bu üç girişime dayanan, Üye Devletlerin dış sınırlarının yönetimi için planın kısa bir süre önce onaylanmasını büyük bir memnuniyetle karşılamıştır. Planda, Konsey çerçevesi dahilinde, planda yer alan tedbirlerin eşgüdümünün sağlanması için, Üye Devletlerin sınır kontrol şeflerinden oluşan dış sınır uygulayıcıları ortak biriminin vakit geçirmeden yürürlüğe konulması öngörülmektedir.

Planda, ayrıca, Konsey'den, Komisyon'dan ve Üye Devletlerden, her birinin kendi sorumluluk alanlarında, aşağıdakileri uygulamaya geçirmeleri istenmektedir:

- 2002'nin sonundan önce:

- dış sınırlarda müşterek operasyonlar;
- bütün ilgili Üye Devletlere açık pilot projelerin derhal başlatılması;
- Üye Devletlerin göçmenlik irtibat yetkililerinden oluşan bir ağ kurulması;

- 2003 Haziran ayından önce:

- ortak entegre risk değerlendirmesi gerçekleştirmek amacıyla ortak bir risk analizi modelinin hazırlanması;
- sınır muhafızlarının eğitilmesi için ortak bir çekirdek müfredat oluşturulması ve sınırlarla ilgili Avrupa hukuku kurallarının konsolidasyonu;
- Komisyon tarafından, dış sınırların yönetimi ile ilgili olarak Üye Devletlerle Birlik arasındaki yük paylaşımı hakkında bir çalışma yapılması.

Göç politikasının Birliğin üçüncü ülkelerle ilişkilerine entegre edilmesi

33. Avrupa Birliği Konseyi, yasadışı göçle mücadelede Avrupa Birliği'nin, dış ilişkileri bağlamında uygun araçları kullanarak daha fazla çaba göstermesi gerektiğini ve soruna hedef gözeterek yaklaşması gerektiğini düşünmektedir. Bu amaçla, Tampere Avrupa Birliği Konseyi Sonuç Bildirgesi'ne uygun olarak, yasadışı göçün kökünde yatan nedenlerin ortadan kaldırılmasına entegre, kapsamlı ve dengeli bir yaklaşım, Avrupa

Birliği'nin değişmeyen uzun vadeli hedefi olmaya devam etmelidir. Bu hususu akılda tutarak, Avrupa Birliği Konseyi, ilgili ÷lkelerde ekonomik refahın artırılmasının ve dolayısıyla göç akımlarının altında yatan nedenlerin azaltılmasının araçları olarak daha yakın ekonomik işbirliğinin, ticaretin yaygınlaştırılmasının, kalkınma yardımlarının ve çatışmaların önlenmesinin önemine dikkat çekmektedir. Avrupa Birliği Konseyi, Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Topluluğu'nun gelecekte herhangi bir üçüncü ÷lke ile yapacağı herhangi bir işbirliği veya ortaklık sözleşmesinde veya bunlara eşdeğer bir sözleşmede, göç akımlarının müştereken yönetimi ve yasadışı göç durumunda geri kabul etmenin zorunlu olmasına dair bir maddenin bulunması gerektiğini vurgulamaktadır.

34. Avrupa Birliği Konseyi, hem müşterek yönetimde ve sınır kontrollerinde hem de yasadışı göçmenlerin geri kabul edilmesi konusunda menşe ÷lkelerin ve transit geçiş yapılan ÷lkelerin işbirliğini sağlamanın öneminin altını çizmektedir. Üçüncü ÷lkelerin yasadışı göçmenleri geri kabulü, bir Üye Devlet'te yasadışı olarak hazır bulunan kendi vatandaşlarının geri kabulünü ve, aynı şartlar altında, söz konusu ÷lkeden geçmiş olduğu gösterilebilen başka ÷lkelerin vatandaşlarının geri kabulünü de içermelidir. İşbirliği, kısa ve orta vadede sonuç getirmelidir. Birlik, bu amaçla gerekli teknik ve mali yardımı yapmaya hazırdır. Böyle bir yardımın yapılması durumunda, Avrupa Topluluğu'na, mali perspektifin sınırları dahilinde, uygun kaynakların tahsis edilmesi gerekecektir.

35. Avrupa Birliği Konseyi, yasadışı göçle mücadelede işbirliği yapmayan üçüncü ÷lkelerle ilişkilerin sistemli olarak değerlendirilmesinin zorunlu olduğunu düşünmektedir. Bu değerlendirmeler, Avrupa Birliği ve onun Üye Devletleri ile ilgili ÷lkeler arasında ilgili alanlardaki ilişkilerde dikkate alınacaktır. Bir ÷lkenin yeterli düzeyde işbirliği yapmaması, bu ÷lke ile Birlik arasında daha yakın ilişkiler kurulmasını güçleştirebilir.

36. Mevcut Topluluk mekanizmaları eksiksiz kullanıldığı halde başarı sağlanamaması durumunda, Konsey, oybirliğiyle, bir üçüncü ÷lkenin göç akımlarının müştereken yönetiminde haklı bir gerekçesi olmadan gereken işbirliğini göstermediğine karar verebilir. Böyle bir durumda, Konsey, kalkınma işbirliği hedeflerini tehlikeye sokmaksızın ve Birliğin sözleşmelerinden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmeyi de ihmal etmeden, antlaşmalarda belirlenen kurallara uygun olarak, Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve Avrupa Birliği'nin başka politikaları çerçevesinde tedbirler veya tutumlar benimseyebilir.

Sığınma ve göç hakkında bir ortak politikanın çerçevesinin oluşturulması konusundaki mevcut yasama çalışmalarının hızlandırılması

37. Yasadışı göçle mücadelede daha yakın işbirliğine paralel olarak, tartışma konusu önerilerinin incelenmesi sürecinin hızlandırılması gerekmektedir. Avrupa Birliği Konseyi, Konsey'in:

- 2002 Aralık ayına kadar Dublin II Tüzüğü'nü ;
- 2003 Haziran ayına kadar, mülteci statüsüne hak kazanmak için gerekli asgari standartları ve mülteci statüsünün içeriğini ve ailelerin birleştirilmesi ve uzun dönemli daimi ikamet eden kişilerin statüsü hakkındaki hükümleri;
- 2003'ün sonuna kadar, sığınma prosedürleri için ortak standartları benimsemesi gerektiğini düşünmektedir.

38. Komisyon, Konsey'e, 2002 Ekim ayının son günlerinde, göçmenlerin ve başvurusu reddedilen sığınma başvuranlarının ÷lkelerine gönderilmesi, dış sınırların yönetimi ve üçüncü ÷lkelerde sığınma ve göçle ilgili projeler için Topluluk düzeyinde mevcut olan mali kaynakların etkililiği hakkında bir rapor verecektir.

39. Avrupa Birliği Konseyi, Konsey'den, Komisyon'la işbirliği yaparak, Avrupa Birliği Konseyi'nin 2003 Haziran ayında yapılacak toplantısı için, işbu kısımda belirlenen talimatların pratik olarak hayata geçirilmesi hakkında bir rapor sunmasını istemektedir.

LAHEY PROGRAMI

Brüksel Başkanlık Sonuç Bildirisi Kararları'na Ek

(4-5 Kasım 2004)

1.2 İltica, göç ve sınır politikası

Uluslararası göç devam etmektedir. Göçün temelinde yatan sebepler dahil olmak üzere göçün tüm aşamalarını, giriş ve kabul politikalarını, entegrasyon ve dönüş politikalarını da içeren kapsamlı bir yaklaşıma gerek duyulmaktadır.

Böyle bir yaklaşımı mümkün kılmak amacıyla Avrupa Konseyi; Konsey'i, Üye Devletleri, Komisyon'u, göç ve iltica politikalarından sorumlu olanları ve bu alanları ilgilendiren diğer politika alanlarından sorumlu olanları, çalışmalarında eşgüdümlü, güçlü ve etkili ilişkiler kurmaya davet eder.

Devamlı gelişen Avrupa iltica ve göç politikasının temelinde tüm açılardan göç olgusunun ortak incelemesi yer almalıdır. Göç ile ilgili tüm ilgili gelişmelere dair güncel bilgi ve verilerin toplanması, sağlanması, alış veriş ve verimli kullanımının desteklenmesi kilit öneme sahiptir.

İltica, göç ve sınırlar hakkındaki ortak politikanın geliştirilmesinde ikinci aşama 1 Mayıs 2004'te başlamıştır. Dayanışma ve mali sonuçları da dahil olmak üzere sorumluluğun adil bir biçimde paylaşılmasına, Üye Devletler arasında uygulamaya yönelik daha sıkı işbirliğine (teknik yardım, eğitim, bilgi alış veriş, araçların zamanında ve yeterli düzeyde uygulanması ve yaşama geçirilmesinin gözlenmesi, mevzuattaki uyumlaştırmanın artırılması) dayanmalıdır.

Komisyon'un değerlendirmesini ve Avrupa Parlamentosu'nun Tavsiyeleri'nde¹ kuvvetle ifade ettiği görüşleri dikkate alan Avrupa Konseyi, Avrupa Parlamentosu'na resmen danışılmasının hemen ardından, 1 Nisan 2005'ten geç olmamak üzere, Nice Sözleşmesine dayanarak, yasal göç dışında IV Başlık'ta yer alan özgürlüğün güçlendirilmesi ile ilgili tüm tedbirleri hayata geçirmek üzere, Madde 251 TEC'te yer alan prosedürün uygulanması için, Madde 67(2) TEC temelinde bir karar çıkarmaya Konsey'i davet eder.

1.3 Ortak bir Avrupa İltica Sistemi

İkinci aşamada bulunan Ortak Avrupa İltica Sistemi'nin amaçları, ortak bir iltica prosedürünün oluşturulması ve iltica statüsü veya ek koruma tanımlanlara tek tip bir statü verilmesidir. Mülteciler Hakkında Cenevre Sözleşmesi ile diğer ilgili sözleşmelerin tam ve kapsayıcı uygulanışına dayalı olup ilk aşamada kullanılan yasal araçların detaylı ve bütünlümesine incelenmesi üzerine inşa edilecektir.

Avrupa Konseyi Üye Devletleri ilk aşamayı bütünlümesine ve gecikmesiz uygulamaya davet etmektedir. Bu bağlamda Madde 67(5) TEC'e uygun olarak Konsey oybirliğiyle en kısa zamanda İltica Prosedürleri Yönergesi'ni uygulamalıdır. Komisyon, ilk aşamadaki yasal araçların değerlendirmesini 2007'de bitirmeye ve ikinci aşamadaki araç ve tedbirleri, 2010'un sonuna kadar uygulanması konusundaki görüşüyle birlikte, Konsey'e

¹ P6_TA-PROV (2004) 0022 A6-0010/2004

ve Avrupa Parlamentosu'na sunmaya davet edilmektedir. Bu çerçevede Avrupa Konseyi, Komisyon'u, Birlik içinde iltica başvurularının ortak işleme alınmasının yasal ve uygulamaya yönelik sonuçlarının yanı sıra uygunluğu, olasılığı ve önündeki zorluklar hakkında bir çalışmayı da sunmaya davet etmektedir. Ayrıca BMMYK'ya danışarak hazırlanacak bir başka çalışmada, Ortak Avrupa İltica Sistemi'ni tamamlayıcı nitelikte ve ilgili uluslararası standartlara uygun olarak, AB toprakları dışında, iltica başvurularının ortak işleme alınmasının esasları, uygunluğu ve yapılabirliği ele alınmalıdır.

Avrupa Konseyi 2005'te Konsey ve Komisyon'u, uygulamaya ve beraber işlerliğe yönelik işbirliğine kolaylık getirmesi açısından, Üye Devletlerin ulusal iltica servislerini kapsayan uygun yapılar oluşturmaya davet eder. Böylece uluslararası koruma başvurularını değerlendirmede tek bir prosedür oluşturmaları; menşe ülke bilgilerini toplama, değerlendirme ve uygulamaları; iltica sistemleri ve kabul kapasiteleri üzerindeki *inter alia** coğrafi konumlarından kaynaklanan baskıları ele almaları amacıyla Üye Devletlere, *inter alia*, yardım sağlanacaktır. Ortak bir iltica prosedürü oluşturulduktan sonra bu yapılar, yapılacak değerlendirmenin ışığında, Üye Devletler arasında Ortak Avrupa İltica Sistemi ile ilgili her türlü işbirliğini sağlamak için Avrupa destek ofisine dönüştürülecektir.

Avrupa Konseyi, 2005-2010 dönemi için yeni Avrupa Mülteci Fonu'nun oluşturulmasını sevinçle karşılamakta ve ortak bir iltica prosedürü oluşturulurken, Üye Devletlerin yeterli iltica sistemleri ve kabul merkezleri kurmalarına duyulan acil ihtiyacın altını çizmektedir. Konsey, Komisyonu, iltica başvurularını işleme alma ve üçüncü ülke vatandaşlarının kategoriler altında kabulü konularında mevcut Topluluk fonlarını Üye Devletlere yardım amacıyla tahsis etmeye davet eder. Konsey'i 2005 yılında Komisyon'a sunulacak olan bir teklif temelinde bu kategorileri belirlemeye davet eder.

1.4 Yasal göç; yasadışı istihdamla mücadele

Yasal göç, Avrupa'da bilgiye dayalı ekonominin gelişmesi, ekonomik kalkınmanın ilerletilmesi ve böylelikle Lizbon stratejisinin uygulanmasına katkıda bulunması açısından önemli bir rol oynayacaktır. Aynı zamanda üçüncü ülkeler arasında ortaklıklarda da rol oynayabilir.

Avrupa Birliği Konseyi, işgücü piyasasına gelen göçmenlerin kabulüne dair hacmin belirlenmesinin Üye Devletlerin yetki alanında olduğunu vurgular. İşgücü göçü hakkındaki Yeşil Kitap üzerine yapılan tartışmaların sonucunu, Üye Devletlerdeki en iyi uygulamaları ve bunun Lizbon stratejisinin uygulanmasındaki önemini dikkate alan Avrupa Birliği Konseyi, Komisyonu 2005 yılının sonuna kadar işgücü piyasasında göçmen emeğine duyulan değişken taleplere derhal yanıt verme kapasitesine sahip kabul prosedürleri dahil olmak üzere, yasal göç politika planını sunmaya davet eder.

Kayıt dışı ekonomi ve yasadışı istihdamın yasadışı göçü çeken ve sömürüye kadar varan bir faktör olduğunu dikkate alan Avrupa Birliği Konseyi Üye Devletleri Avrupa istihdam stratejisinde yer alan kayıt dışı ekonominin azaltılması amaçlı hedefleri yerine getirmeye davet eder.

* inter alia: diğerleri arasında

1.5. Üçüncü ülke vatandaşlarının entegrasyonu

Toplumlarımızdaki istikrar ve uyum, yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşları ve bu vatandaşların soyundan gelenlerin başarılı bir şekilde entegre edilmesinden yarar görmektedir. Bu hedefe ulaşmak için etkili politikalar geliştirmek ve belirli grupların izole edilmesini engellemek şarttır. Bu nedenle yerel, bölgesel, ulusal seviyede ve AB seviyesindeki ortakları içerecek kapsamlı bir yaklaşımın getirilmesi şarttır.

AB'de yasal olarak ikamet etmekte olan üçüncü ülke vatandaşlarına adil muamele yapılmasına dair kat edilen yolu takdir eden Avrupa Birliği Konseyi, topluma tam katılım için eşit fırsatlar yaratılması konusunda çağrıda bulunur. Entegrasyonun önündeki engeller aktif olarak kaldırılmalıdır.

Avrupa Birliği Konseyi, bu alandaki ulusal entegrasyon politikaları ile AB girişimlerinin daha eşgüdümlü olmasına duyulan ihtiyacın altını çizerek. Bu açıdan, tutarlı bir Avrupa entegrasyon çerçevesinin altında yatan ortak temel ilkeler belirlenmelidir.

Entegrasyonla ilgili tüm politika alanlarını birbirine bağlayan bu ilkelerin en azından aşağıdaki konuları ele alması gerekmektedir. Entegrasyon:

- hem yasal olarak ikamet etmekte olan üçüncü ülke vatandaşlarını hem de ev sahibi toplumu kapsayan sürekli ve iki yönlü bir süreçtir;
- ayrımcılığa karşı politikayı içermekte ancak bunun da ötesine gitmektedir;
- Avrupa Birliği'nin temel değerlerine ve temel insan haklarına saygıyı kapsamaktadır;
- topluma katılım için temel becerileri geliştirmektedir;
- ortak forumlar ve aktiviteler dahilinde karşılıklı anlayışı geliştirmek amacıyla toplumun tüm üyeleri arasında yaygın etkileşim ve kültürler arası diyaloga dayanmaktadır;
- istihdam ve eğitim dahil çeşitli politika alanlarını kapsamaktadır.

Bu ortak temel ilkelere dayanarak hazırlanacak bir çerçeve, AB'nin gelecekteki açık hedeflere ve değerlendirme yollarına dayanan girişimlerinin temelini oluşturacaktır. Avrupa Birliği Konseyi, Üye Devletler, Konsey ve Komisyon'u entegrasyon hakkındaki tecrübelerin yapısal alışverişini teşvik etmeye ve bunu İnternet üzerinde yaygın erişime sahip bir site geliştirilmesi ile desteklemeye davet eder.

1.6 İltica ve göçün dış boyutu

1.6.1 Üçüncü ülkelerle ortaklık

İltica ve göç, doğaları gereği, uluslararası konulardır. AB politikası gerekli hallerde Topluluk fonlarını da kullanarak üçüncü ülkelerin göç yönetimi ve mülteci koruma kapasitesini geliştirme, yasadışı göçü engelleme ve yasadışı göçle mücadele, göçte kullanılan yasal kanallar hakkında bilgilendirme, mülteci durumlarının çözümü, kalıcı çözümlere erişimin iyileştirilmesi, sınır kontrol kapasitesinin oluşturulması, belge güvenliğinin artırılması ve dönüş sorununun ele alınması konusundaki çabalarına yardım etmeyi amaçlamalıdır.

Avrupa Birliği Konseyi yeterli biçimde yönetilmeyen göç akımlarının insani felaketlerle sonuçlanabileceğinin bilincindedir. Avrupa Birliği Konseyi, AB'ye yasadışı yollardan giriş yapma girişimlerinin bir sonucu olarak Akdeniz'de yaşanan insan trajedileri

karşısındaki derin endişesini ifade eder. Devletlere, daha fazla yaşam kaybını engellemek için işbirliğini artırmaları yönünde çağrıda bulunur.

Avrupa Birliği Konseyi, Konsey ve Komisyonu, AB'nin üçüncü ülkelerle mevcut ve gelecekteki ilişkilerine göçü tam olarak entegre etme sürecini sürdürmeye çağırır. Komisyonu 2005 baharına kadar ilgili üçüncü ülkelere dair Ülke ve Bölge Strateji Belgelerine göçün tam olarak entegre edilmesini tamamlamaya davet eder.

Avrupa Birliği Konseyi, AB'nin sorumluluk paylaşımı ruhuna dayanarak, üçüncü ülkelerle işbirliği içinde, daha erişilebilir, hakkaniyetli ve etkili bir uluslararası koruma sistemine ve mümkün olan en erken aşamada koruma ve kalıcı çözümlere erişim sağlanmasına katkıda bulunmasına duyulan ihtiyacın bilincindedir. Menşe ve geçiş bölgesinde yer alan ülkeler, mültecilerin korunmasına yönelik kapasitelerini geliştirme çabalarında teşvik edilecektir. Bu açıdan Avrupa Birliği Konseyi tüm üçüncü ülkelere Mülteciler Hakkında Cenevre Sözleşmesine katılmaları ve uymaları çağrısında bulunur.

1.6.2 Menşe ülke ve bölgeleriyle ortaklık

Avrupa Birliği Konseyi kalıcı çözümlere erişimi iyileştiren Komisyon Tebliğini² sevinçle karşılayarak Komisyonu, BMMYK ile yakın işbirliği ve istişare içinde, ilgili üçüncü ülkelerle ortaklık çerçevesinde AB-Bölgesel Koruma Programları geliştirmeye davet eder. Bu programlar 2005 öncesinde başlatılacak pilot koruma programlarından kazanılan deneyim üzerine inşa edilecektir. Programların içinde özellikle kapasite oluşturmaya yönelik çeşitli ilgili araçlar ve bu tür bir programa katılmak isteyen Üye Devletler için bir ortak bir yerleştirme programı yer alacaktır.

Göç, kalkınmada işbirliği ve insani yardımı birleştiren politikaların tutarlı olması ve menşe ülke ve bölgeleriyle ortaklık ve diyalog çerçevesinde geliştirilmesi gerekmektedir. Avrupa Birliği Konseyi şimdiye kadar kaydedilen gelişmeleri sevinçle karşılamakta; Konseye özellikle de temelde yatan sebepler, itici faktörler ve yoksulluğun giderilmesine eğilerek bu politikaları geliştirme çağrısında bulunmakta; Komisyonu 2005 baharına kadar somut ve üzerinde dikkatle çalışılmış teklifler sunmaya davet etmektedir.

1.6.3 Geçiş ülke ve bölgeleriyle ortaklık

Avrupa Birliği Konseyi, geçiş ülkeleri ile ilgili işbirliğinin, bu ülkelerin göç yönetimini iyileştirmelerine ve mültecilere yeterli koruma sağlayabilmelerine kolaylık sağlanması amacıyla, AB'nin gerek güney, gerekse doğu sınırlarında yoğunlaştırılmasına duyulan ihtiyacı vurgular. Mülteciler Hakkında Cenevre Sözleşmesi uyarınca yükümlülüklerini yerine getirmede samimi bir taahhütte bulduklarını gösteren ülkelerin ulusal iltica sistemlerinde kapasitenin geliştirilmesine destek sağlanacak, sınır kontrolü ve göç ile ilgili konularda daha yaygın işbirliğine gidilecektir.

Avrupa Komşuluk ve Ortaklık Belgesini³ oluşturan Tüzük önerisi, komşu ülkeler ile Akdeniz havzası etrafındaki diğer ülkeler arasında iltica ve göç alanındaki işbirliği ve diyalogun yoğunlaştırılması ve yeni girişimlerin başlatılması için stratejik bir çerçeve oluşturmaktadır. Bu bağlamda Avrupa Birliği Konseyi 2005 sonundan önce ilerleme ve başarıları içeren bir rapor talep etmektedir.

1.6.4 Dönüş ve geri kabul politikası

² COM (2004) 410 def.

³ COM (2004) 628 son

AB'de yasal olarak kalış hakkı olmayan ya da hakkı dolan göçmenler gönüllü olarak geri dönmeli, bu mümkün değilse zorla dönüşleri sağlanmalıdır. Avrupa Birliği Konseyi, kişilerin insani bir şekilde, insan hakları ve onuruna saygı duyularak geri gönderilmesi için ortak standartlara dayanan etkili bir gönderme ve geri dönüş politikası oluşturulması çağrısında bulunur.

Avrupa Birliği Konseyi, Konsey'in etkili ulusal gönderme çabalarını destekleyen minimum standartlar dahil olmak üzere, geri dönüş prosedürleri için minimum standartlar hakkındaki tartışmaları 2005 başlarında başlatmasını gerekli bulmaktadır. Öneri aynı zamanda asayiş sağlama ve güvenliği garanti altına alma amaçlı endişeleri de dikkate almalıdır. Geri dönüş politikası ile Topluluk ve üçüncü ülkeler arasındaki dış ilişkilerin diğer tüm unsurları arasında tutarlı bir yaklaşım zorunlu olup pasaport ve diğer kimlik belgelerinden yoksun üçüncü ülke vatandaşlarına dair sorunun özel olarak vurgulanması gerekmektedir.

Avrupa Birliği Konseyi:

- daha yakın işbirliği ve teknik yardımlaşma;
 - Avrupa geri dönüş fonunun hazırlık aşamasının başlatılması;
 - ülke ve bölgeye ortak, entegre, özel geri dönüş programları;
 - hazırlık aşamasının değerlendirmesini dikkate alarak 2007'de Avrupa Geri Dönüş Fonunun kurulması;
 - Topluluk geri kabul anlaşmalarının zamanında sonuçlandırılması;
 - Ortak bir geri kabul politikası için Komisyon tarafından derhal bir Özel Temsilci atanması
- çağrısında bulunur.

1.7 Göç akımlarının yönetimi

1.7.1 Sınır kontrolleri ve yasadışı göçle mücadele

Avrupa Birliği Konseyi iç sınır kontrollerinin bir an önce kaldırılması, aşamalı bir şekilde dış sınırlar için entegre yönetim sisteminin getirilmesi ve Birliğin dış sınırlarındaki kontrol ve gözetimlerin kuvvetlendirilmesinin önemini vurgular. Bu bağlamda Üye Devletler arasında dayanışmanın ve mali sonuçlar da dahil olmak üzere sorumluluğun adil olarak paylaşımına duyulan gereksinimin altı çizilmektedir.

Avrupa Birliği Konseyi, Schengen müktesebatının uygulanmasına dair tüm gerekliliklerin yerine getirilmesi koşuluyla ve 2007'de Schengen Bilgi Sisteminin (SIS II) uygulamaya konmasından sonra Konsey, Komisyon ve Üye Devletlere, iç sınırlardaki kontrolün kaldırılmasına izin verecek tüm tedbirleri mümkün olan en kısa zamanda almaları çağrısında bulunur. Bu hedefi gerçekleştirmek için SIS II ile ilgili olmayan müktesebatın uygulanışına dair değerlendirme 2006'nın ilk yarısında başlatılmalıdır.

Avrupa Birliği Konseyi 1 Mayıs 2005 tarihinde Dış Sınırlarda Avrupa Operasyonel İşbirliğinin Yönetilmesinden sorumlu Kurumun kuruluşunu sevinçle karşılar. Avrupa Birliği Konseyi'nin Komisyon'dan talebi, 2007 sonuna kadar Kurumla ilgili değerlendirmeyi Konseye sunmasıdır. Değerlendirmede Kurumun görevleri gözden geçirilecek, gümrük hizmetleri ve mallarla ilgili güvenlikten sorumlu yetkili kurumlarla işbirliğini artırmak dahil olmak üzere, sınır yönetiminin diğer yönlerine de eğilmesi gerekir gerekmediğinin bir değerlendirmesi yapılacaktır.

Dış sınırların kontrol ve gözetimi, ulusal sınır yetkililerinin alanına girmektedir. Ancak, uzun ve zorlu dış sınırlarının kontrol ve gözetimine dair özel gereklilikleri bulunan Üye Devletleri desteklemek amacıyla ve Üye Devletlerin bu sınırlarındaki istisnai göç baskılarından kaynaklanan özel ve önceden öngörülmemiş durumlarla karşılaşmaları halinde Avrupa Birliği Konseyi:

- Aşağıda belirtilen ekiplerin yetkileri ve finansmanı konusunda 2005 yılında sunulacak olan öneri esasında, Konseyi, Sınır Yönetim Kurumu tarafından bu çerçevede gerçekleştirilecek uygun risk analizini takiben talep üzerine Üye Devletlere acil teknik ve operasyonel yardım sunabilecek ulusal uzmanlardan oluşan ekipler kurmaya davet eder.
- Konsey ve Komisyona, en geç 2006'nın sonuna kadar bir Topluluk sınır yönetimi fonu oluşturma çağrısında bulunur;
- Komisyonu, iç sınır kontrollerinin kaldırılmasının hemen ardından, mevcut Schengen değerlendirme mekanizmasına ek olarak, Üye Devlet uzmanlarının tam katılımını sağlayan ve önceden duyurulmamış teftişleri de içeren bir denetim mekanizması oluşturulması önerisinde bulunmaya davet eder.

Kurumun yukarıda bahsedilen gözden geçirme görevine, özellikle de ulusal uzmanlardan oluşan ekiplerin işleyişinin değerlendirilmesine, Avrupa sınır muhafızları sisteminin oluşturulmasının olanaklı olup olmadığı konusundaki değerlendirme de dahil edilmelidir.

Avrupa Birliği Konseyi Üye Devletleri, diğerlerinin yanı sıra, Sınır Yönetimi Kurumu çerçevesinde, Europol ve Eurojost ile yakın işbirliği içinde, göç yolları, kaçakçılık, ticaret ve bu bölgede işleyen suç şebekeleri konusundaki ortak analizlerini iyileştirmeye davet eder. Aynı zamanda, Konsey ve Komisyonu ilgili üçüncü ülkelerde sağlam göç irtibat şebekelerini oluşturmaya davet eder. Bu bağlamda Avrupa Birliği Konseyi Üye Devletlerin ulusal ve uluslararası hukuka uygun olarak ve gelecekte üçüncü ülkelerle işbirliğini de olası kılacak şekilde, gönüllü esasta, özellikle de denizlerdeki kurtarma operasyonlarında buldukları işbirliği girişimlerini sevinçle karşılamaktadır.

Ortak standartların geliştirilmesi, insan ticaretiyle mücadeleyi engelleyecek en iyi uygulamalar ve mekanizmalar açısından Avrupa Birliği Konseyi, Konsey ve Komisyon'u 2005'te bir plan geliştirmeye davet eder.

1.7.2 Biyometrik ve bilgi sistemleri

Yasadışı göç de dahil olmak üzere göç akımı yönetimi; vize başvurusu prosedürleri ile dış sınır geçişlerinde giriş ve çıkış prosedürlerini birbirine bağlayacak bir dizi güvenlik tedbiri ile güçlendirilmelidir. Bu tedbirler aynı zamanda terör başta olmak üzere suçun önlenmesi ve kontrolü açısından da önem taşımaktadır. Bunu başarabilmek için AB içinde biyometrik tanımlayıcılar ve veriler konusunda tutarlı bir yaklaşım ve uyumlu çözümler getirilmesi gerekmektedir.

Avrupa Birliği Konseyi, Konseyden, yasadışı göçle mücadele ve sınır kontrollerinin iyileştirilmesine dair AB bilgi sistemlerinin etkinliğin ve beraber işleyişinin nasıl artırılacağını incelemesini talep eder. Bu sistemlerin yönetiminin Schengen Bilgi Sistemi (SIS II), Vize Bilgi Sistemi (VIS) ve 2005'te çıkarılacak EURODAC ile beraber işlerliği konusundaki Komisyon tebliğine dayanarak nasıl yapılacağı ise kanunun uygulanmasına yönelik amaçlar ve bireylerin temel haklarının güvence altına alınması arasında bir denge kurularak incelenmelidir.

Avrupa Birliği Konseyi, Konsey, Komisyon ve Üye Devletleri, biyometrik tanımlayıcıları seyahat belgeleri, vize, ikamet izinleri, AB vatandaşlarının pasaportları ve bilgi sistemlerine de gecikmeden entegre etmeye, ICAO Standartlarını dikkate alarak ulusal kimlik belgeleri için minimum standartlar geliştirmek için hazırlanmaya davet eder.

1.7.3 Vize politikası

Avrupa Birliği Konseyi, ulusal mevzuatın daha uyumlu hale getirilmesi ve uygulamaların yerel konsolosluklarca yapılması yoluyla meşru seyahati ve yasadışı göçle mücadeleyi kolaylaştırmak amacını güden çok katmanlı sistemin bir parçası olarak, ortak vize politikasının daha fazla geliştirilmesine duyulan ihtiyacın altını çizer. Avrupa Dış Eylem Servisinin kurulmasına dair tartışmalar dikkate alınarak uzun vadeli ortak vize ofisleri kurulmalıdır. Avrupa Birliği Konseyi münferit Üye Devletlerin, personelin belirlenmesi ve vize verme yolları konusundaki gönüllü işbirliğini sevinçle karşılar.

Avrupa Birliği Konseyi:

- Komisyonu ilk etapta vize politikalarını daha da iyileştirmek için gereken değişikliklere dair önerisini sunmaya; 2005'te VIS'in geliştirilmesiyle bağlantılı, diğerlerinin yanı sıra, olası sinerjilere odaklanarak, ortak uygulama merkezlerini kurma konulu bir öneri sunmaya; Ortak Konsolosluk Talimatlarını gözden geçirmeye ve gerekli öneriyi en geç 2006 başlarında gözden geçirmeye ve müzakerelere açmaya davet eder;
- en geç 2006 yılının sonuna kadar diğerlerinin yanı sıra alfanümerik veriler ve fotoğrafların, 2007 sonuna kadar da biyometriklerin dahil edilmesi ile VIS'in bir an önce uygulanmasının önemini vurgular;
- Komisyonu VIS'in uygulanmasına dair üzerinde anlaşmaya varılmış zaman çizelgesine uygun olarak gecikmeksizin gereken öneriyi sunmaya davet eder;
- Komisyonu, tüm Üye Devlet vatandaşlarının kısa kalış vizesi gerekmeden, vatandaşları vizesiz olarak AB'ye seyahat edebilen üçüncü ülkelere seyahat etmeye devam etmelerini sağlama yönündeki çabalarını devam ettirmeye ve bunu en hızlı şekilde mümkün kılmaya davet eder;
- ortak bir yaklaşım geliştirmek açısından, dış ilişkilerde kurulan gerçek bir ortaklığın bir parçası olarak, göç ile ilgili konular da dahil olmak üzere, AT geri kabul politikası bağlamında ve karşılıklılık çerçevesinde, mümkün olduğu durumlarda, olay bazında, üçüncü ülke vatandaşlarına kısa kalış vizeleri vermenin kolay hale getirilmesinin uygun olup olmadığına dair bir inceleme yapmaya Konsey ve Komisyonu davet eder.

2. GÜVENLİĞİN GÜÇLENDİRİLMESİ

2.1 Bilgi alışverişinin iyileştirilmesi

Avrupa Birliği Konseyi, özgürlük, güvenlik ve adaletin güçlendirilmesi amacıyla kanunların uygulanmasına dair bilgilerin sınır ötesi alışverişine yenilikçi bir yaklaşım getirmek gerektiğine inanmaktadır. Bilginin sınırları geçmesi yeterli değildir.

1 Ocak 2008'den itibaren bu tür bilgilerin alışverişi, Birlik içinde görevini ifa etmek için bilgiye ihtiyaç duyan bir Üye Devletin kanun uygulayıcısının bu bilgiye sahip olan bir başka Üye Devletten alabilmesi ve diğer Üye Devletteki kanun uygulayıcısının bahsedilen amaca yönelik olarak, o Devlette devam eden tahkikatın gerekliliğini dikkate alarak, bu bilgiyi sunuma mümkün kılması anlamına gelen mevcudiyet ilkesi dikkate alınarak, aşağıda belirtilen koşullara tabi olacaktır.

Devam etmekte olan çalışmalar⁴ saklı kalmak koşuluyla, Komisyon, en geç 2005 sonuna kadar mevcudiyet ilkesinin uygulanmasına dair aşağıdaki kilit koşulları ciddiyetle dikkate alarak öneri sunmaya davet edilmektedir:

- Bu alışveriş ancak yasal görevlerin yerine getirilmesi amacıyla gerçekleşecektir;
- Alışverişi yapılan verinin bütünlüğü güvence altına alınmalıdır;
- Bilgi kaynaklarının ve bilginin gizliliğinin korunması alışverişin her aşamasında gerekmektedir.

⁴ Avrupa Birliğine Üye Devletlerdeki kanun uygulayıcı merciler arasında özellikle de terör eylemleri dahil ciddi suçlarla ilgili bilgi ve istihbarat alışverişini basitleştirme konusundaki çerçeve karar taslağı, doc. COM (2004) 221 son..

BMMYK AB sığınma planlarını memnuniyetle karşılamakla beraber, ülkeleri yükün kaydırılmasına karşı uyarmaktadır

5 Kasım 2004

CENEVRE- BM mülteci kuruluğu bugün Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen özgürlük, güvenlik ve adalet alanında "Lahey Programı" olarak da bilinen Avrupa Birliği'nin yeni çok-yıllı programını memnuniyetle karşılamıştır. Ancak BMMYK, AB 2010 yılına kadar mülteci korunmasına yönelik ortak bir sistem kurmaya yönelik belirlenmiş olan hedefine ulaşmak istiyorsa, gelişmekte olan ülkelere kendi kapasitelerini güçlendirmek ve savaş ya da zulümden kaçan kişilere koruma ve yardım sağlanması konusunda destek vermekle eşzamanlı olarak halen yapılması gereken çok iş olduğunu belirtmiştir.

BM Mülteciler Yüksek Komiseri Ruud Lubbers "Mültecilere daha iyi koruma sağlanabilmesi için BMMYK AB ile birlikte çalışabilmeyi ummaktadır. AB'nin sığınma politikasının uyumlaştırılmasının ilk aşaması sadece bir başlangıçtı. Avrupa'nın sınırları hem içerisinde hem de dışarısında yapılması gereken daha çok fazla şey var" demiştir.

1999'dan 2004'e kadar ilk aşama süresince, asgari standartları içeren bir dizi yönerge kabul edildi. Üye Devletler şimdi artık bu yönergeleri kendi ulusal mevzuatlarına aktarmalıdır. BMMYK Devletlerden politikalarını yönergelerin izin verdiği en düşük ortak payda seviyesinde uyumlaştırmamalarını, yüksek seviyede mülteci koruması sağlamaya yönelik ulusal mevzuatı benimsemelerini ya da muhafaza etmelerini istemektedir.

Lahey Programına göre, bu dönüşüm süreci 2007 yılı için uyumlaştırma dizisinin ilk aşamasında kabul edilmiş olan tedbirlerin bir değerlendirmesi ile izlenecektir. BMMYK AB'ni bu süreci, BMMYK ve uzman sivil toplum kuruluşlarının da içinde bulunduğu bağımsız uzmanların görüşlerinin dikkate alındığı şeffaf ve istişareli bir süreç olarak gerçekleştirmesi yönünde teşvik etmektedir.

AB'nin liderleri Brüksel'de, ortak bir sığınma sisteminin 2010 yılına kadar oluşturulması konusunda anlaşmaya varmışlardır. Bu hedefe yönelik çalışırken Avrupa Komisyonu, AB içerisinde sığınma başvurularının ortaklaşa incelenmesinin hukuki ve uygulamaya yönelik sonuçlarını inceleyecektir. BMMYK'nın görüşüne göre, sığınma başvurularının ortaklaşa incelenmesinin amacı karar almada daha fazla tutarlılık ve daha yüksek kaliteyi sağlamak (bu hafta başında Sn. Lubbers'in de belirttiği gibi, farklı AB devletlerinde sığınma sistemlerinin niteliği halen son derece büyük değişkenlik göstermektedir) olmalıdır. Bu, uygun şekilde reddedilen dosyaların kendi ülkelerine geri gönderilmelerine yönelik daha hızlı ve etkili bir sisteme de yol açacaktır. Bu sırada AB devletleri arasında ve bu devletler ile BMMYK arasında uygulamaya yönelik işbirliği yapılması tüm Avrupa genelinde sığınmaya ilişkin karar almanın geliştirilmesine yardımcı olabilir.

Dünyadaki mültecilerin büyük çoğunluğu Avrupa'da değil, gelişmekte olan ülkelerde, özellikle Afrika ve Asya'da bulunmaktadır. Bu nedenle BMMYK, Lahey Programında Avrupa sığınma politikasının dış boyutunun vurgulanmasından memnuniyet duymuştur. AB, BMMYK'nın Sözleşme Artı (Convention Plus) inisiyatifinin de amacı olan tüm dünyada daha kolay erişilebilir, daha adil ve etkili bir mülteci koruma sisteminin oluşturulmasına büyük katkılar getirebilir. Bu, Lahey Programındaki "Bölgesel Koruma Planları" ile tam bir uyum içerisinde olacaktır.

Sn. Lubbers'e göre, "Bu planlar, dünyanın diğer kısımlarında da mültecilere yönelik korumanın ve refahın geliştirilmesi amacını taşımaktadır. Bu planlar ayrıca, dünyadaki mültecilerin çoğunun barındırıldığı gelişmekte olan ülkeler ile sorumluluğun paylaşılmasına Avrupa'nın hazır olması ile de ilişkilendirilmelidir. Amaçları sadece yükü kaydırmak ise, o zaman sadece kendilerini başarısızlığa mahkum etmeyecekler, aynı zamanda, küresel mülteci sistemini de ciddi anlamda zayıflatacaklardır ki, bu da AB'nin kendisi de dahil olmak üzere herkesin zararına olacaktır."

BMMYK Basın Açıklamaları

V - YÖNERGELER

KONSEY YÖNERGESİ 2001/55/EC (AT)

20 Temmuz 2001

Yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınma durumunda geçici koruma sağlamak için asgari standartlar hakkında ve Üye Devletler arasında bu tür insanları ülkeye kabul etmesi ve sonrasında bunun sonuçlarına katlanması çabalarında denge sağlayacak önlemler hakkında

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ,

Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'yı ve özellikle işbu antlaşmanın 63 sayılı Maddesinin 2 (a) ve (b) sayılı noktalarını göz önüne alarak,

Komisyon'dan gelen öneriyi göz önüne alarak⁵,
Avrupa Parlamentosu'nun görüşünü göz önüne alarak⁶,
Ekonomik ve Sosyal Komite'nin görüşünü göz önüne alarak⁷,
Bölgeler Komitesi'nin görüşünü göz önüne alarak⁸,

Aşağıdaki hususları dikkate alarak:

(1) İltica konusunda ortak Avrupa düzenlemelerini de içerecek biçimde iltica konusunda ortak bir politikanın oluşturulması Avrupa Birliğinin şartların zorlaması sonucu Avrupa Birliğinde meşru olarak koruma arayan kişilere de açık bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanını aşamalı olarak gerçekleştirme hedefinin kurucu bir unsurunu oluşturmaktadır.

(2) Son yıllarda, yurdundan ayrılmaya zorlanmış ve kendi ülkelerine geri dönemeyen kimselerin kitlesel sığınma durumları Avrupa için daha da esaslı, önemli bir boyuta ulaşmıştır. Bu durumda bulunan kişilere acil geçici koruma sunabilmek için olağan dışı düzenlemeler oluşturmak gerekli olabilir.

(3) Göçten sorumlu Bakanların 30 Kasım ve 1 Aralık 1992 tarihlerinde Londra'da yaptıkları toplantıda ve 1 ve 2 Haziran 1993 tarihlerinde Kopenhag'da yaptıkları toplantıda kabul ettikleri eski Yugoslavya'daki kaşıkliklar sonucu yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimseler ile ilgili olan sonuçlarda, Üye Devletler ve Topluluk kurumları, yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin durumu karşısında duydukları endişeyi dile getirdiler.

(4) Konsey 25 Eylül 1995 tarihinde yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimseler ile ilgili olarak geçici olarak kabul edilmeleri ve ikamet etmeleri ile ilgili olarak sorumluluk paylaşımı konusunda bir İlke Kararı kabul etti⁹ ve 4 Mart 1996 tarihinde yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimseler ile ilgili geçici olarak kabul edilmeleri ve ikamet etmeleri ile ilgili olarak sorumluluk paylaşımı konusunda bir alarm ve acil durum prosedürü için 96/198/JHA sayılı Kararı kabul etti.¹⁰

⁵ OJ (R.G.) C 311 E, 31.10.2000, s. 251.

⁶ Görüş 13 Mart 2001 tarihinde sunulmuştur (Resmi Gazete'de henüz yayımlanmamıştır).

⁷ OJ (R.G.) C 155, 29.5.2001, s. 21.

⁸ Görüş 13 Haziran 2001 tarihinde sunulmuştur (Resmi Gazetede henüz yayımlanmamıştır).

⁹ OJ (R.G.) C 262, 7.10.1995, s. 1.

¹⁰ OJ (R.G.) L 63, 13.3.1996, s. 10.

(5) Konsey ve Komisyon'un 3 Aralık 1998 tarihli Eylem Planı¹¹, Amsterdam Antlaşması'na uygun olarak, yurdundan ayrılmaya zorlanmış ve kendi ülkelerine geri dönemeyen üçüncü ülkelerden kimselere sunulacak olan geçici koruma için asgari standartların ve Üye Devletler arasında yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kabul edilmesi ve bunun sonuçlarına katlanılması konusunda bir çaba dengesi oluşturacak önlemlerin çabuk kabul edilmesi için yardımcı olur.

(6) 27 Mayıs 1999 tarihinde Kosova'daki yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimseler hakkında sonuçlar kabul etti. Bu sonuçlar Komisyon'u ve Üye Devletleri, önlemleri Antlaşma'ya uygun olarak almak için Kosova krizine gösterdikleri tepkiden derslerini öğrenmeye çağırır.

(7) Avrupa Birliği Konseyi, 15 ve 16 Ekim 1999 tarihlerinde Tampere'de düzenlenen özel toplantısında, Üye Devletler arasında dayanışma temelinde dayanarak yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselere sunulacak olan geçici koruma konusu hakkında bir mutabakata varılması gerekliliğini kabul etti.

(8) Bu yüzden yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınma durumunda geçici koruma verilmesi için asgari standartların oluşturulması ve Üye Devletler arasında yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kabul edilmesi sonucu ortaya çıkan sonuçların kabul edilmesi ve katlanılmasında bir çaba dengesi oluşturulmasını yardımcı olacak önlemlerin kabul edilmesi gereklidir.

(9) Bu standartlar ve önlemler etkililik, uygunluk ve dayanışma ve özellikle de ikincil hareket riskini önlemek gibi nedenlerden dolayı birbirlerine bağıdırlar ve birbirlerine dayanırlar. Bu yüzden tek bir hukuki araç içinde düzenlenmeleri gerekir.

(10) Bu geçici koruma Üye Devletlerin mülteciler ile ilgili olarak uluslararası sorumluluklarına uygun olmalıdır. Özellikle, tüm Üye Devletler tarafından kabul edilen, 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolü tarafından değiştirilen mültecilerin statüsü hakkındaki 28 Temmuz 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi'ne uygun olarak mülteci statülerinin tanınmasına halel getirmemelidir.

(11) Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin mülteciler ve uluslararası koruma ihtiyacında olan diğer kişiler hakkındaki yetkisine ve görevine saygı gösterilmeli ve Amsterdam Antlaşması'nın Nihai Senedi'ne eklenmiş olan, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ile ve sığınma hakkındaki politika ile ilgili olan konularda diğer ilgili uluslararası organizasyonlar ile görüş alışverişlerinin sağlanması gerektiğini şart koşan Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'nın 63. Maddesi hakkındaki 17 Nolu Bildiri uygulanmalıdır.

(12) Yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınması durumunda geçici korumadan yararlanan kişiler için daha iyi koşullar oluşturmak ve sağlamak için Üye Devletlerin yetki sahibi olması asgari standartların tabiatında mevcuttur.

(13) Üçüncü ülkelerden gelen yurdundan ayrılmaya zorlanmış ve kendi ülkelerine geri dönemeyen kimselerin kitlesel sığınma veya yakın zamanda beklenen kitlesel sığınma

¹¹ OJ (R.G.) C 19, 20.1.1999, s. 1.

durumları ile başa çıkabilmek için bu Yönerge ile oluşturulan koşulların kendine özgü karakteri göz önünde bulundurulduğunda, sunulan koruma sınırlı bir süre için olmalıdır.

(14) Yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınma durumunun varlığı, Karar'ın geçerli olduğu yurdundan ayrılmaya zorlanmış kişiler ile ilgili olarak tüm Üye Devletlerde geçerli ve bağlayıcı olacak bir Konsey Kararı ile oluşturulmalıdır. Karar'ın yürürlükten kalkması ile ilgili koşullar da oluşturulmalıdır.

(15) Yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınması durumunda geçici korumadan yararlanan kişilerin ülkeye kabulü ve ikamet etmeleri ile ilgili koşullar konusunda Üye Devletlere düşen yükümlülükler belirlenmelidir. Bu yükümlülükler adil olmalı ve ilgili kişilere yeterli bir seviyede koruma sunmalıdır.

(16) Bu Yönerge'ye dayanarak geçici korumadan yararlanan kişilere uygulanacak muamele tarzı ile ilgili olarak Üye Devletler, taraf oldukları uluslararası hukuk belgelerinde öngörülen ve ayrımcılığı yasaklayan yükümlülükler ile bağdırlar.

(17) Üye Devletler, Komisyon ile birlikte hareket ederek, Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in 24 Ekim 1995 tarihli kişisel bilgilerin işleme konulması ve bu tür bilgilerin serbest dolaşımı hakkındaki 95/46/EC (AT) sayılı Yönergesinde belirtilen koruma standartlarına¹² saygı gösterecek bir şekilde kişisel bilgilerin işlenmesi ile ilgili olarak yeterli önlemleri yeterli tatbik etmelidir.

(18) Üye Devletlerin uluslararası yükümlülükleriyle ve Antlaşma ile uygun olarak, yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınması durumunda geçici koruma sağlanması kapsamında sığınma prosedürüne yürütmek için gerekli kurallar karara bağlanmalıdır.

(19) Kendi ülkelerine dönüş ile ilgili olarak prensipler ve önlemler için ve geçici koruması biten kişiler ile ilgili olarak Üye Devletler tarafından alınacak önlemler için kurallar oluşturulmalıdır.

(20) Yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınması durumunda bu kişilerin ülkeye kabulü ve kabulün sonuçlarına katlanmak konusunda Üye Devletler arasında sarf edilecek çabada denge sağlanmasına katkıda bulunmayı amaç edinen dayanışma mekanizması için kurallar getirilmelidir. Bu mekanizma iki öğeden oluşmalıdır. Bunlardan birincisi malidir ve ikincisi Üye Devletlerde sığınan insanların fiziken ülkeye kabulü ile ilgilidir.

(21) Geçici korumanın uygulamaya geçmesi, Komisyon ile işbirliği çerçevesinde Üye Devletler arasında idari işbirliği ile gerçekleşmelidir.

(22) Yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınması durumunda geçici korumadan yararlanma sırasında bazı kişilerin bu haktan hariç tutulmalarını belirleyecek kriterleri belirlemek gereklidir.

¹² RGL 281, 23.11.1995, s. 31.

(23) Teklif edilen eylemin hedefleri, yani yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınması durumunda bu kişilere geçici koruma sağlanması konusunda asgari standartlar belirlemek ve bu kişilerin kabulü ve kabulün sonuçlarına katlanmak konusunda Üye Devletler arasında sarf edilecek çabada denge sağlanmasını geliştirmeye yönelik olarak önlemler almak Üye Devletler tarafından yeterince gerçekleştirilemeyeceğinden ve dolayısıyla, eylem, ölçeği ve etkileri nedeniyle, Topluluk düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebileceğinden Topluluk, Antlaşma'nın 5. Maddesinde öngörülen subsidiarite (ikincillik) ilkesi çerçevesinde önlemler alabilir. Anılan Maddede belirtilen orantısallık ilkesi uyarınca bu Yönerge, söz konusu hedeflere ulaşmak için gerekli olan araçların ötesine geçmemektedir.

(24) Avrupa Birliği Antlaşmasına ve Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya eklenen, Birleşik Krallık'ın ve İrlanda'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 3. Maddesi uyarınca, 27 Eylül 2000 tarihli bir mektup ile Birleşik Krallık bu Yönerge'nin kabul edilmesinde ve uygulanmasında yer alma isteğini belirtmiştir.

(25) Adı geçen Protokol'ün 1. Maddesine uygun olarak, İrlanda bu Yönerge'nin kabul edilmesinde yer almamaktadır. Dolayısıyla ve yukarıda belirtilen Protokol'ün 4. maddesine hâle getirmeksizin bu Yönerge'nin maddeleri İrlanda için geçerli değildir.

(26) Avrupa Birliği Antlaşmasına ve Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya eklenen, Danimarka'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 1. ve 2. Maddeleri uyarınca, Danimarka bu Yönerge'nin kabul edilmesinde yer almamaktadır ve bundan dolayı bu Yönerge ile bağlı değildir ya da uygulanmasına tabi değildir.

BU YÖNERGE'Yİ KABUL ETMİŞTİR:

**BÖLÜM I:
Genel koşullar**

Madde 1

Bu Yönerge'nin amacı, üçüncü ülkelerden gelen ve kendi ülkelerine geri dönemeyen yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınması durumunda geçici koruma sağlamak için asgari standartlar oluşturmak ve bu tür yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimseleri kabul etmenin getireceği sonuçları kabul etmek ve bunlara katlanmak konusunda Üye Devletler arasında sarf edilecek çabada denge sağlanmasına katkıda bulunan önlemler almaktır.

Madde 2

Bu Yönerge'nin amaçları bakımından :

(a) 'geçici koruma' üçüncü ülkelerden gelen ve kendi ülkelerine geri dönemeyen yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınması ya da yakın bir kitlesel sığınma tehlikesi durumunda, özellikle de sığınma sisteminin bu akınlara, etkili işleyişi olumsuz biçimde etkilenmeksizin başa çıkamayacağına dair bir riskin bulunması durumunda, ilgili kişilerin ve koruma talep eden diğer kimselerin menfaatleri doğrultusunda bu tür kişilere acil ve geçici koruma sağlanması anlamına gelir;

(b) 'Cenevre Sözleşmesi' 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolü tarafından değiştirildiği üzere mültecilerin statüsü hakkındaki 28 Temmuz 1951 tarihli Sözleşme anlamına gelir;

(c) 'yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimseler' kendi ülkelerini ya da buldukları yerleri terk etmek zorunda kalmış, ya da özellikle uluslararası organizasyonlar tarafından gelen bir istek üzerine tahliye edilmiş ve işbu ülkede devam eden durum dolayısıyla güvenli ve sürekli koşullar altında geri dönemeyen üçüncü ülke vatandaşları ya da vatansız kişiler, Cenevre Sözleşmesi'nin 1A sayılı Maddesinin ya da başka uluslararası ya da ulusal, uluslararası koruma sağlayan araçlar kapsamına girebilen, özellikle:

(i) silahlı anlaşmazlık bölgelerinden ya da yaygın şiddetten kaçan kişiler;
(ii) (kendi) insan haklarının sistematik ya da genel olarak ihlal edilmesi durumlarının kurbanı olmuş ya da böyle bir duruma maruz kalma konusunda ciddi bir biçimde risk altında olan kişiler anlamına gelir;

(d) 'kitleli sığınma' yurdundan ayrılmaya zorlanmış, özel bir ülke ya da coğrafi alandan gelen çok sayıda kişinin, ulaşmaları ister kendiliğinden ister yardım sonucu olsun örneğin bir tahliye programı aracılığı ile- Topluluğa ulaşması anlamına gelir;

(e) 'mülteciler' Cenevre Sözleşmesinin 1A sayılı Maddesinin anlamı dahilinde üçüncü ülke vatandaşları ya da vatansız kişiler anlamına gelir;

(f) 'refakatçisi olmayan reşit olmamış kişiler' Üye Devlet'in sınırlarına yanlarında kanunen ya da örf ve adete göre kendisinden sorumlu bir yetişkin refakatçisi olmadan giren ve böyle bir kimsenin etkin olarak himayesi altına alınmadıkları sürece on sekiz yaşından küçük üçüncü ülke vatandaşları ya da vatansız kişiler, ya da Üye Devlet sınırlarına girdikten sonra refakatsiz olarak bırakılan reşit olmamış kimseler anlamına gelir;

(g) 'oturma hakkı' bir Üye Devlet makamları tarafından verilen ve ilgili Devlet'in mevzuatında belirtilen biçimde olan ve kendi sınırları içerisinde bir üçüncü ülke vatandaşına ya da bir vatansız kişiye ikamet hakkı sağlayan herhangi bir izin ya da yetki anlamına gelir;

(h) 'sponsor' 5. Madde ışığında alınan bir karara uygun olarak bir Üye Devlet'te geçici korumadan yararlanan ve ailesinin diğer fertlerinin de kendisine katılmasını isteyen bir üçüncü ülke vatandaşı anlamına gelir.

Madde 3

1. Geçici koruma Cenevre Sözleşmesi gereğince mülteci statüsünün tanınmasına halel getirmeyecektir.

2. Üye Devletler, geçici koruma uygularken temel hak ve özgürlüklere ve geri göndermeme konusundaki yükümlülüklerine saygı içinde hareket edeceklerdir.

3. Geçici korumanın meydana getirilmesi, uygulanması ve sona erdirilmesi, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) ve diğer ilgili uluslararası organizasyonlar ile sürekli görüş alışverişine (danışmalara) tabi olacaktır.

4. Bu Yönerge, yürürlüğe girmesinden önce geçici koruma programlarına kabul edilmiş olan kişiler için geçerli olmayacaktır.

5. Bu Yönerge, Üye Devletlerin, geçici koruma kapsamında bulunan kişiler için daha elverişli koşulların kabul edilmesi ya da muhafaza edilmesine yönelik yetkilerini etkilemeyecektir.

BÖLÜM II:

Geçici korumanın süresi ve uygulamaya koyulması

Madde 4

1. 6. Maddeye hâle getirmeksizin geçici korumanın süresi bir yıl olacaktır. 6 (1) (b) sayılı Maddenin koşulları nedeni ile sona erdirildiği durumlar haricinde, bu süre en fazla bir yıllık bir müddet için altı aylık periyotlar halinde otomatik olarak uzatılabilir.

2. Geçici koruma için sebeplerin devam etmesi durumunda, Konsey nitelikli çoğunluk ile, bir Üye Devlet tarafından Konsey'e öneri sunması için kendisine yöneltilen herhangi bir talebi de inceleyecek olan Komisyon tarafından sunulan bir öneri üzerine, işbu geçici koruma süresini bir yıla kadar uzatma kararı alabilir.

Madde 5

1. Yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınma durumunun varlığı Konsey'e bir öneri sunmasını isteyen bir Üye Devlet tarafından gerçekleştirilen talebi de inceleyecek olan Komisyon tarafından sunulan bir öneri ile nitelikli bir çoğunluk ile kabul edilen, bir Konsey Kararı ile ortaya konacaktır.

2. Komisyon önerisi en azından aşağıdakileri içerecektir:

- geçici korumanın geçerli olacağı özel insan gruplarının bir tanımı;
- geçici korumanın yürürlüğe gireceği tarih;
- yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin büyüklüğünün bir tahmini.

3. Konsey Kararı, ilgili olduğu yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimseler için işbu Yönerge'nin şartlarına uygun olarak tüm Üye Devletlerde geçici koruma tanıma etkisini doğuracaktır. Karar en azından aşağıdakileri içerecektir:

- geçici korumanın geçerli olduğu özel insan gruplarının bir tanımı;
- geçici korumanın yürürlüğe gireceği tarih;
- ağırlama kapasiteleri hakkında Üye Devletlerden alınan bilgiler;
- Komisyon, BMMYK ve diğer ilgili uluslararası organizasyonlardan alınan bilgiler.

4. Konsey Kararı aşağıdakilere dayanacaktır:

- durumun bir incelenmesi ve yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin hareket ölçeği (büyüklüğü);
- acil yardım potansiyelini ve buldukları yerde yapılacak eylemleri ya da bu tür önlemlerin yetersizliğini göz önüne alarak geçici koruma oluşturmanın tavsiye edilebilirliği konusunda bir değerlendirme;
- Komisyon, BMMYK ve diğer ilgili uluslararası kuruluşlardan alınan bilgiler.

5. Avrupa Parlamentosu Konsey Kararı hakkında bilgilendirilecektir.

Madde 6

1. Aşağıdaki durumlar halinde geçici koruma son bulacaktır:
 - (a) maksimum süreye ulaşıldığı takdirde; ya da
 - (b) Konsey'e bir öneri sunmasını isteyen bir Üye Devlet tarafından gerçekleştirilen talebi de inceleyecek olan Komisyon tarafından sunulan bir öneri ile nitelikli bir çoğunlukla kabul edilen, bir Konsey Kararı sonucu her hangi bir zamanda.
2. Konsey Kararı, temel hak ve özgürlüklere ve geri göndermeme konusundaki yükümlülükleri saygı içinde, geçici koruma sağlanmış olan kimseler için güvenli ve sürekli biçimde geri dönüşlere izin verecek şartların geldikleri ülkede sağlanmış olmasına dayandırılacaktır. Avrupa Parlamentosu Konsey Kararı hakkında bilgilendirilecektir.

Madde 7

1. Üye Devletler, bu Yönerge'de verilen geçici korumayı, Konsey Kararının uygulandığı kişilerin dışındaki farklı yurtdan ayrılmaya zorlanmış kişi kategorilerine ve özellikle de söz konusu kişilerin 5. Maddede öngörülen aynı nedenlerle ve aynı ülkeden ya da bölgeden ayrılmaya zorlanmaları durumlarında teşmil edebilirler. Bu konuda Üye Devletler Konseyi ve Komisyonu derhal bilgilendireceklerdir.
2. 2000/596/EC (AT)¹³ sayılı Karar tarafından kurulduğu üzere Avrupa Mülteciler Fonu'na dahil olan yapısal yardımın dışında, işbu Karar'da belirtilen koşullar çerçevesinde, 1. paragrafta bahsi geçen olasılığın kullanılmasında 24, 25 ve 26 sayılı Maddelerin hükümleri geçerli olmayacaktır.

BÖLÜM III

Geçici korumadan yararlanan kişilere karşı Üye Devletlerin yükümlülükleri

Madde 8

1. Üye Devletler, koruma süresinin tamamı boyunca, geçici korumadan yararlanan kişilere oturma izni tahsis etmek için gerekli önlemleri kabul edeceklerdir. Bu amaçla belgeler ve diğer eş değer kanıtlar temin edilecektir.
2. 1. paragrafta bahsi geçen oturma izinlerinin geçerli olma süresi ne kadar olursa olsun, geçici korumadan yararlanan kişilere Üye Devletler tarafından yapılan muamele 9'dan 16'ya kadar olan Maddelerde belirtildiğinden daha aleyhte olamaz.
3. Üye Devletler, gerektiği takdirde, geçici koruma amacı ile sınırlarına kabul ettikleri kişilere, transit vizeler de dahil olmak üzere gerekli vizeleri almak için gerekli her imkanı sağlayacaklardır. Durumun aciliyeti sebebi ile formaliteler en aza indirilmelidir. Vizeler için her hangi bir ücret talep edilmeyecek ya da vizelerin ücreti en aza indirilecektir.

Madde 9

Üye Devletler, geçici korumadan yararlanan kişilere, geçici koruma ile ilgili olan koşulları ve bunlardan kendileri ile ilgili olanları açıkça ortaya koyan bir belgeyi, bu kişilerce anlaşılması muhtemel bir dilde, temin edeceklerdir.

¹³ OJ L 252, 6.10.2000, s. 12.

Madde 10

5. Maddede bahsi geçen Konsey Kararı'nın etkili bir biçimde uygulanmasını sağlamak için, Üye Devletler Ek II'nin (a) noktasında belirtildiği üzere kendi sınırlarında geçici korumadan yararlanan kişiler ile ilgili olarak kişisel bilgileri kayıt edeceklerdir.

Madde 11

5. Maddede bahsi geçen Konsey Kararı tarafından kapsanan süre içerisinde geçici korumadan yararlanan kişi başka bir Üye Devlet'in sınırları içerisinde kalır ise ya da izin olmadan başka bir ülkeye girer ise, Üye Devlet kendi sınırları içerisinde geçici korumadan yararlanan bir kişiyi geri alacaktır. Üye Devletler, ikili anlaşmalar ışığında bu Maddenin geçerli olmamasına karar verebilirler.

Madde 12

Üye Devletler, geçici koruma süresini aşmayan bir süre ile, geçici korumadan yararlanan kişilerin yetişkinler için eğitim olanakları, mesleki eğitim ve pratikte işyeri deneyimi gibi eylemlerden yararlanmaları gibi faaliyetler de dahil olmak üzere ve ilgili mesleğe uygulanan kurallara tabi olarak, ücretli ya da serbest meslek sahibi olarak çalışmalarına izin vereceklerdir. İş gücü pazarı politikaları sebebi ile, Üye Devletler AB vatandaşlarına ve Avrupa Ekonomik Alanı hakkındaki Anlaşma'ya taraf Devletlerin vatandaşlarına ve ayrıca işsizlik menfaatlerinden yararlanan yasal olarak oturmaya hak kazanmış üçüncü ülke vatandaşlarına öncelik tanıyabilirler. Bu durumlarda, Üye Devletlerde yürürlükte olan, ücretli ya da serbest meslek sahibi olarak faaliyet gösterenlerle ilgili gelir ve sosyal güvenlik sistemlerinden yararlanma ve istihdamın diğer şartlarına uygulanan yürürlükteki genel mevzuat uygulanacaktır

Madde 13

1. Üye Devlet, geçici korumadan yararlanan kişilerin uygun barınakları olmasını, ya da eğer gerekir ise barınak edinebilmek için gerekli araçlara sahip olmalarını sağlayacaktır.
2. Üye Devletler geçici korumadan yararlanan kişiler için sağlık bakımının yanında, sosyal yardım konusunda ve geçim konusunda, eğer yeterli kaynakları yok ise gerekli yardımı almaları için gerekli şartları temin edecektir. 4. paragrafın hükümlerine halel getirmeksizin, sağlık bakımı için gerekli yardım, en azından acil bakım ve hastalıklar için gerekli tedavileri içerecektir.
3. Geçici korumadan yararlanan kişilerin ücretli işte çalışmaları ya da serbest meslek sahibi olmaları durumunda, belirtilen seviyede yardım belirlenirken kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme imkanları hesaba katılacaktır.
4. Refakatsiz küçükler ya da işkence, tecavüz, ya da başka ciddi türden psikolojik, fiziksel, ya da cinsel zulüm görmüş insanlar gibi özel ihtiyaçlara sahip geçici korumadan yararlanan kişilere gerekli sağlık ve diğer yardımlar Üye Devletler tarafından sağlanacaktır.

Madde 14

1. Üye Devletler geçici korumadan yararlanan 18 yaşın altındaki kişilere ev sahibi Üye Devlet'in kendi vatandaşlarına sunduğu koşullar ile eşit koşullar altında eğitim

sisteminden yararlanmalarını sağlayacaktır. Üye Devletler bu tür imkanların devlet eğitim sistemi ile sınırlı kalmasını öngörebilirler.

2. Üye Devletler, geçici korumadan yararlanan yetişkinlerin genel eğitim sisteminden yararlanmasına izin verebilirler.

Madde 15

1. Bu Maddenin amacı bakımından, menşe ülkede daha önceden aile olarak varlığını sürdüren ve kitlesel sığınma yüzünden oluşan durum sonucu birbirinden ayrılmış olan aileler durumunda aşağıdaki kişiler aynı ailenin ferdi sayılacaklardır:

(a) sponsorun eşi ya da ilgili Üye Devlet'in yabancılar hukuku kapsamında kanunları ya da uygulamaları çerçevesinde evli olmayan çiftleri evli olan çiftler ile eşit tuttuğu durumlarda sponsorun istikrarlı bir ilişki içinde olduğu aralarında evlilik bağı olmayan partneri; sponsorun ya da eşinin evlilik içi ya da dışında doğmuş olmalarına ya da evlat edinilmiş olmalarına dair herhangi bir ayırım yapılmaksızın, reşit olmayan, evlenmemiş çocukları;

(b) kitlesel sığınmaya yol açan olaylar sırasında aile topluluğunun bir parçası olarak beraber yaşamakta olan ve bu sırada tamamen ya da büyük ölçüde sponsora bağımlı olan diğer yakın akrabalar.

2. Ayrı aile fertlerinin değişik Üye Devletlerde geçici korumadan yararlandıkları durumlarda, Üye Devletler aile fertlerinin 1 (a) sayılı paragraftaki tanımın kapsamına girdiğinden emin oldukları durumlarda adı geçen aile fertlerinin isteklerini de göz önünde tutarak aile fertlerini birleştireceklerdir. Üye Devletler aile fertlerinin 1 (b) sayılı paragraftaki tanımın kapsamına girdiğinden emin oldukları durumlarda tekrardan birleşme olmaması durumunda çekecekleri büyük zorlukları durum bazında göz önünde bulundurarak aile fertlerini birleştirebilirler.

3. Sponsorun geçici korumadan yararlandığı ve aile fertlerinden birinin ya da bazılarının henüz bir Üye Devlet'te bulunmaması durumunda, sponsorun geçici korumadan yararlandığı Üye Devlet 1 (a) sayılı paragraftaki tanımın kapsamına girdiğinden emin oldukları durumlarda korumaya ihtiyaçları olan aile fertlerini sponsor ile birleştirecektir. Üye Devlet, aile fertlerinin 1 (b) sayılı paragraftaki tanımın kapsamına girdiğinden emin oldukları durumlarda birleşme olmaması durumunda çekecekleri büyük zorlukları durum bazında göz önünde bulundurarak, korumaya ihtiyaçları olan aile fertlerini birleştirebilir.

4. Bu Maddeyi uygularken, Üye Devletler, çocuğun üstün çıkarlarını, göz önünde bulunduracaklardır.

5. 25 ve 26 sayılı Maddeleri göz önünde tutarak, ilgili Üye Devletler, yeniden birleşmenin hangi Üye Devlet'te gerçekleşeceğine karar vereceklerdir.

6. Tekrardan birleştirilmiş aile fertlerine geçici koruma kapsamında oturma izni tahsis edilecektir. Bu amaçla belgeler ya da diğer eş değer kanıtlar Düzenlenecektir. 2. paragraf kapsamındaki ailenin birleştirilme amacıyla aile fertlerinin başka bir Üye Devlet sınırlarına transfer edilmesi, verilen oturma izinlerinin geri alınması ve geçici koruma ile ilgili olarak ilgili kişilere yönelik ayrılan Üye Devlet yükümlülüklerinin sona erdirilmesi ile sonuçlanacaktır.

7. Bu Maddenin pratikte uygulamaya geçirilmesi, ilgili uluslararası örgütler (kuruluşlar) ile işbirliğini içerebilir.

8. Bir Üye Devlet, Ek II'de belirtildiği üzere, başka bir Üye Devlet'in talebi üzerine, bu Madde kapsamındaki bir hususun işlem görmesi için gerekli olan, geçici koruma almakta olan bir kişi hakkında bilgiyi temin edecektir.

Madde 16

1. Üye Devletler mümkün olduğunca çabuk bir biçimde geçici korumadan yararlanan refakatçisi olmayan reşit olmamış kişilerin kanuni vesayet ya da gerekli olduğu durumlarda, reşit olmayan kişilerin bakımı ve iyiliğinden sorumlu bir örgüt tarafından ya da başka herhangi uygun bir şekilde temsil edilmesini sağlayacak önlemleri alacaktır.

2. Geçici koruma süresince refakatçisi bulunmayan reşit olmamış kişilerin aşağıdakilerin yanına yerleştirilmesi için Üye Devletler yardımcı olacaktır:

- yetişkin akrabalar yanında;
- bir koruyucu aile yanında;
- reşit olmayan kişiler için özel koşullar sağlayan ağırlama merkezlerinde ya da reşit olmayan kişiler için uygun olan başka bir barınakta;
- kaçarken çocuğun bakımı üstlenmiş olan kimse yanında.

Üye Devletler yerleştirmenin sağlanması için gereken adımları atacaklardır. Üye Devletler tarafından ilgili yetişkin kişi ya da kişiler ile anlaşma sağlanacaktır. Çocuğun yaşı ve olgunluğuna uygun olarak kendisinin düşüncesi göz önünde bulundurulacaktır.

BÖLÜM IV

Geçici koruma kapsamı içerisinde sığınma prosedüründen yararlanma

Madde 17

1. Geçici korumadan yararlanan kişiler, herhangi bir zamanda sığınma için bir başvuruda bulunabilmelidirler.

2. Geçici koruma süresinin sonuna gelinmeden önce işlem görmemiş olan sığınma başvurusunun incelenmesi işbu sürenin sona ermesinden sonra tamamlanacaktır.

Madde 18

Burada bir sığınma başvurusunu hangi Üye Devlet'in değerlendirmekten sorumlu olduğuna karar vermek için söz konusu uygulanan kriterler ve mekanizmalar geçerli olacaktır. Özellikle, bu Yönerge'ye uygun olarak geçici korumadan yararlanan bir kişi tarafından sunulan bir sığınma başvurusunu değerlendirmekten sorumlu Üye Devlet, bu kişinin kendi sınırlarına geçişini kabul etmiş olan Üye Devlet olacaktır.

Madde 19

1. Üye Devletler başvuruların değerlendirilmesi sürmekte iken sığınma arayan kişi statüsü ile aynı anda geçici korumadan yararlanılamayacağını öngörebilirler.

2. Üye Devlet, geçici korunmadan yararlanmaya hak kazanmış bir kişinin, sığınma için yapılan başvuru incelendikten sonra mülteci statüsü ya da, uygun olduğu durumlarda, daha başka bir korumanın verilmediği durumda, 28. Maddeye halel getirmeksizin

koruma süresinin geri kalan kısmı için geçici korumadan yararlanmasına ya da yararlanmaya devam etmesine izin verecektir.

BÖLÜM V

Geçici korumanın bitmesinden sonra geri dönüş ve önlemler

Madde 20

Geçici korumanın sona ermesi ile, 21, 22 ve 23 sayılı Maddelere hâle gelmeksizin, Üye Devletlerdeki koruma ve yabancı uyruklular ile ilgili genel mevzuat geçerli olacaktır.

Madde 21

1. Üye Devletler geçici korumadan yararlanan kişilerin kendi istekleri doğrultusunda geri dönmelerini ya da geçici korumaları sona erdiği için geri dönmelerini sağlayacak gerekli önlemleri alacaklardır. Üye Devletler geçici korumadan yararlanan kişileri kendi istekleri doğrultusunda geri dönmelerini düzenleyen hükümlerin geri dönüşleri insanlık onuruna saygı içinde kolaylaştırılmasını temin edeceklerdir.

Üye Devletler işbu kişilerin geri dönüş hakkında aldıkları kararın olaylar hakkında tam bir bilgiye sahip olarak alınmasını temin edeceklerdir. Üye Devletler inceleme amaçlı ziyaretlere olanak sağlayabilir.

2. Geçici korumanın süresi dolmadığı sürece, Üye Devletler, menşe ülkede hakim koşullar temelinde, geçici korumadan yararlanmış olan ve kendi istekleri doğrultusunda geri dönme hakkını kullanmış olan kişilerin ev sahibi Üye Devlet'e geri dönüş isteklerine olumlu yönden dikkate alacaklardır.

3. Geçici korumanın sonunda, Üye Devletler BÖLÜM III' de belirlenmiş olan yükümlülüklerin geçici koruma kapsamında bulunmuş olan ve kendi istekleri ile geri dönüş programından faydalanmakta olan kişilere bireysel bazda genişletilmesine imkan sağlayabilir. Geri dönüş tarihine kadar genişletilmiş kapsam yürürlükte kalacaktır.

Madde 22

1. Üye Devletler geçici korumaları sona ermiş olan ve kabul edilmeye uygun olmayan kişilerin zorunlu geri dönüşlerinin insanlık haysiyetine saygı içinde yürütülmesini sağlamak için gerekli önlemleri alacaklardır.

2. Zorla geri dönüş durumlarında, Üye Devletler, özel durumlarda geri dönüşü imkansız kılan ya da mantıklı olmaktan çıkaran zorunlu insancıl nedenleri göz önünde bulunduracaktır.

Madde 23

1. Üye Devletler geçici korumadan yararlanmış olan ve sağlık durumları dolayısı ile makul olarak seyahat etmeleri beklenemeyecek, örneğin tedavileri kesildiği takdirde ciddi biçimde olumsuz etkilenecek olan kişilerin ikametleri hakkındaki koşullarla ilgili gerekli önlemleri alacaktır. Söz konusu kişiler bu durum devam ettiği sürece sınır dışı edilemeyecektir.

2. Üye Devletler reşit olmayan ve bir Üye Devlet'te okula devam eden çocukların ailelerinin söz konusu çocukların geçerli okul dönemini bitirmelerine izin verecek şekilde ikamet koşullarından yararlanmalarına izin verebilirler.

BÖLÜM VI
Dayanışma

Madde 24

Bu Yönerge'de öngörülen önlemler 2000/596/ (AT) EC sayılı Karar tarafından belirlenmiş olan Avrupa Mülteci Fonu'ndan, işbu Karar'da belirtilen koşullarla, yararlanacaktır.

Madde 25

1. Üye Devletler geçici koruma için uygun olan kişileri Topluluk dayanışması ruhu içinde kabul edeceklerdir. Üye Devletler, bu tür kişileri kabul kapasitelerini- rakamla ile ya da genel biçimde- belirteceklerdir. Bu bilgi 5. Maddede bahsi geçen Konsey Kararı'nda belirtilecektir. İşbu Karar kabul edildikten sonra Üye Devletler Konsey'i ve Komisyon'u haberdar ederek, ek ağırlama kapasitelerini bildirebilirler. Bu bilgi derhal BMMYK'ya aktarılacaktır.

2., İlgili Üye Devletler, yetkili uluslararası örgütler ile işbirliği içerisinde hareket ederek, henüz Topluluğa varmamış 5. Maddede atıfta bulunulan Konsey Kararı'nda tanımlanmış ehil, kişilerin, kendi sınırlarına kabul edilmek için isteklerini ifade etmelerini sağlayacaklardır.

3. Ani ve yoğun bir akının ardından geçici koruma için uygun olan kişilerin sayısı 1. paragrafta bahsi geçen ağırlama kapasitesini geçtiği zaman, Konsey, acil biçimde, durumu inceleyecek ve durumdan etkilenen Üye Devletler için ek yardım tavsiyesi de dahil olmak üzere gerekli eylemde bulunacaktır.

Madde 26

1. Geçici koruma süresi boyunca, Üye Devletler, bu tür bir transfere maruz kalan kişilerin iznine tabi olarak, geçici korumadan yararlanan kişilerin ikametlerinin bir Üye Devlet'ten bir başkasına transferi konusunda, birbirleri ile işbirliği yapacaklardır.

2. Bir Üye Devlet diğer Üye Devletlere transfer isteklerini iletcek ve Komisyon'u ve BMMYK'yı haberdar edecektir. Üye Devletler istekte bulunan Üye Devlet'i transfer edilen kişileri kabul kapasiteleri hakkında bilgilendireceklerdir.

3. Bir Üye Devlet, başka bir Üye Devlet'in isteği üzerine, Ek II'de belirtildiği üzere, bu Madde kapsamında bir konuyu işleme koymak için gerekli olan geçici korumadan yararlanan bir kişi hakkında bilgi tedarik edecektir.

4. Bir Üye Devlet'ten bir başkasına transferin gerçekleştiği durumda, ayrılan Üye Devlet'teki ikamet izni geçerliliğini yitirecek ve ayrılan Üye Devlet'in geçici koruma konusunda ilgili kişilere karşı yükümlülükleri son bulacaktır. Yeni ev sahibi Üye Devlet ilgili kişilere geçici koruma sağlayacaktır.

5. Geçici korumadan yararlanan kişilerin Üye Devletler arasındaki transferi için Üye Devletler Ek I'de belirtilen örnek izin kağıdını kullanacaklardır.

BÖLÜM VII İdari İşbirliği

Madde 27

1. Geçici korumayı uygulamak için gerekli olan idari işbirliğini sağlamak amacıyla, Üye Devletlerden her biri, birbirlerine ve Komisyon'a adresini iletecekleri bir ulusal muhatap nokta atayacaklardır. Üye Devletler, Komisyon ile bağlantı içinde yetkili makamlar arasında doğrudan işbirliğini sağlamak ve bilgi alış verişini temin üzere tüm uygun önlemleri alacaklardır.

2. Üye Devletler, düzenli olarak ve mümkün olduğunca hızlı bir biçimde, geçici korumadan yararlanan kişilerin sayısı konusundaki verileri ve geçici korumanın uygulamaya geçirilmesi ile ilgili olarak ulusal kanunlar, yönetmelikler ve idari hükümler hakkındaki tüm bilgileri ileteceklerdir.

BÖLÜM VIII Özel Hükümler

Madde 28

1. Aşağıdaki durumlarda Üye Devletler bir kimseyi geçici korumadan hariç tutabilirler:
(a) aşağıdaki durumların gerçekleştiğini düşündürecek ciddi nedenlerin varlığı halinde:
(i) bu tür suçlarla ilgili hükümler içeren belirtilen uluslararası araçlarda tanımlandığı üzere kişi barışa karşı bir suç işlemiş ise, bir savaş suçu, ya da insanlığa karşı bir suç işlemiş ise,;
(ii) geçici korumadan yararlanan bir kişi olarak o Üye Devlet'e kabul edilmesinden önce ağırlayan Üye Devlet'in dışında siyasi nitelikli olmayan ciddi bir suç işlemiş ise. Tahmin edilen zulmün ağırlığı kişinin şüphelenilen cezai fiilinin niteliği ile karşılaştırılacaktır. Özel biçimde gaddar eylemler, sözüm ona siyasi bir amaç ile yapılmış olsalar bile, ciddi siyasi nitelikli olmayan suçlar olarak sınıflandırılabilirler. Bu durum hem suça katılanlar hem de suçu teşvik edenler için geçerlidir;
(iii) Birleşmiş Milletler'in amaç ve prensiplerine aykırı eylemler yüzünden suçlu bulunmuş kişiler ;
(b) Ev sahibi Üye Devlet'in güvenliği için işbu kişinin bir tehlike olarak görülmesi için makul nedenler varsa ya da kişi özellikle ciddi bir suçtan kesin hüküm giymiş olması dolayısıyla ev sahibi Üye Devlet toplumu için bir tehlike oluşturuyorsa.

2. 1. paragrafta bahsi geçen hariç tutma nedenleri yalnızca ilgili kişinin kişisel davranışları temeline dayandırılabilir. Hariç tutma kararı ya da tedbirleri orantılılık ilkesine dayandırılacaktır.

BÖLÜM IX Son Hükümler

Madde 29

Bir Üye Devlet tarafından geçici koruma ya da ailelerin birleşmesi imkanından hariç tutulmuş kişiler, ilgili Üye Devlet'e karşı yargı yoluna başvurma yetkisine sahip olacaklardır.

Madde 30

Üye Devletler, bu Yönerge'ye uygun olarak kabul edilen ulusal hükümlerin ihlal edilmesi durumunda uygulanacak cezalar hakkında kuralları koyacaklar ve bunların uygulanmasını sağlayacak tüm gerekli önlemleri alacaklardır. Uygulanacak cezalar, etkili, orantılı veyahut cezai olacaktır.

Madde 31

1. 32. Maddede belirtilen tarihten sonra en geç iki yıl içinde, Komisyon, Üye Devletlerde bu Yönerge'nin uygulanması ile ilgili olarak Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e rapor verecek ve yapılması gerekli olan değişiklikler için öneride bulunacaktır. Üye Devletler, bu raporun hazırlanması için gerekli olan tüm bilgileri Komisyon'a göndereceklerdir.

2. 1. paragrafta bahsi geçen raporu sunmasından sonra Komisyon, en az her beş yılda bir bu Yönerge'nin Üye Devletlerde uygulanması ile ilgili olarak Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e rapor verecektir.

Madde 32

1. Üye Devletler, en geç 31 Aralık 2002 tarihine kadar bu Yönerge'ye uyum sağlamak için gerekli olan kanunları, yönetmelikleri veyahut hükümleri yürürlüğe sokacaktır. Bundan Komisyon'u derhal haberdar edeceklerdir.

2. Üye Devletler söz konusu önlemleri aldıkları zaman bu Yönerge'ye referansta bulunacaklar ya da resmi yayımlarına böyle bir referans eşlik edeceklerdir. Referans yöntemleri Üye Devletler tarafından belirlenecektir.

Madde 33

Bu Yönerge Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesi'nde yayınlandığı gün yürürlüğe girecektir.

Madde 34

Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşma uyarınca bu Yönerge'nin muhatabı Üye Devletlerdir.

Brüksel'de kabul edilmiştir.

20 Temmuz 2001

Konsey adına

Başkan

J. VANDE LANOTTE

EK I

Geçici korumadan yararlanan kişilerin transferi için örnek izin kağıdı

İZİN KAĞIDI

İzin kağıdını veren Üye Devlet'in ismi :
Referans numarası (*) :

Üçüncü ülkelerden gelen ve kendi ülkelerine geri dönemeyen yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimselerin kitlesel sığınması durumunda geçici koruma sağlamak için asgari standartlar oluşturmak ve bu tür yurdundan ayrılmaya zorlanmış kimseleri kabul etmenin getireceği sonuçları kabul etmek ve bunlara katlanmak konusunda Üye Devletler arasında sarf edilecek çabada denge sağlanmasına katkıda bulunan önlemler alınması hakkındaki 20 Temmuz 2001 tarihli 2001/55/(AT) EC sayılı Yönerge'nin 26 sayılı Maddesi gereğince verilmiştir.

Yalnızca 'dan (1) 'a (2) olan transferler için geçerlidir.
Söz konusu olan kişi kendisini 'a (3) kadar 'da (4) göstermelidir.

Verildiği yer :

SOYAD :

İLK İSİMLER :

DOĞUM YERİ VE TARİHİ :

Reşit olmayan kişi olması durumunda, sorumlu yetişkinin / yetişkinlerin ismi :
.....

CİNSİYET :

UYRUK :

Verildiği tarih :

Fotoğraf

MÜHÜR

Yararlananın İmzası : Yetkili otoriteler adına :
.....

İzin belgesi sahibinin kimliği otoritelerce tespit edilmiştir (5) (6)

İzin belgesi sahibinin kimliği tespit edilmemiştir

Bu belge yalnızca 2001/55/EC (AT) sayılı Yönerge'nin 26. Maddesine uygun olarak verilmiştir ve hiçbir durumda harici sınırları geçmeye izin veren bir seyahat belgesine ya da kişinin kimliğini belirten bir belgeye eş olan bir belge teşkil etmez.

(*) Referans numarası başka bir Üye Devlet'e transferin yapıldığı ülke tarafından verilir.

(1) Transferin başlangıcındaki Üye Devlet.

(2) Transferin yapıldığı Üye Devlet.

(3) İkinci Üye Devlet'te kişinin kendisini göstermesi gereken yer.

(4) İkinci Üye Devlet'e gelişi ile kişinin kendisini göstermesi gereken son tarih.

(5) Aşağıdaki seyahat ve kimlik belgeleri temelinde otoritelere sunulur.

(6) Seyahat ve kimlik belgeleri dışındaki belgeler temelinde.

EK II

Bu Yönerge'nin 10, 15 ve 26 sayılı Maddelerinde bahsi geçen bilgi, gerekli olduğu ölçüde, aşağıdaki belgelerden ya da verilerden birini ya da daha fazlasını içerir:

- (a) ilgili kişi hakkında kişisel veriler (isim, uyruk, doğum tarihi ve yeri, medeni hali, aile ilişkileri);
- (b) ilgili kişinin kimlik belgeleri ve seyahat belgeleri;
- (c) aile bağlarının ispat edilmesi hakkında belgeler (evlilik cüzdanı, doğum belgesi, evlat edinme belgesi);
- (d) kişinin kimliğini ya da aile ilişkilerini tespitimin gerekli diğer bilgiler;
- (e) oturma izinleri, Üye Devlet tarafından ilgili kişiye verilen vize ya da oturma izni red kararları vebu kararın temelini oluşturan belgeler;
- (f) İlgili kişi tarafından arz edilen ve Üye Devlet'te devam etmekte olan oturma izni ve vize başvuruları vebunların işleyişinde gelinen evre.

Bilgiyi sunan Üye Devlet, bilgiyi isteyen Üye Devlet'e bilginin herhangi bir şekilde düzeltilmesi durumunda bilgi verecektir.

BMMYK: Geçici Korumaya İlişkin Konsey Yönergesi'nin Genel Değerlendirmesi

Geçici koruma sağlanmasına yönelik asgari standartları belirleyen Yönerge, Temmuz 2001'de kabul edilmiş olan AB sığınma gündeminin ilk önemli belgesi olmuştur. Söz konusu belge, zulümden kaçan büyük insan topluluklarının, 'kitlesele bir akının' AB topraklarına ulaşması halinde uygulanacak geçici düzenlemeleri belirlemektedir. Bu belge, Avrupa ülkelerinin 1990'lardaki Bosna ve Kosova çatışmalarını hatırd tutarak göstermiş oldukları farklı tepkiler dikkate alınarak tasarlanmıştır. Söz konusu bölgede Avrupa ülkeleri ve bir kurum olarak AB, bu büyük kitlesele akın ile karşı karşıya kaldıklarında birlikte ve uyumlu bir tavır belirleyememişlerdir. Aslında bu başvuruların münferiden incelenmesinin sistemde yığılma tehlikesi yaratmasından dolayı Üye Devletler, koruma ihtiyacı bulunan kişilere derhal güvenlik sağlayabilmek amacıyla, bazı geçici koruma tedbirleri benimseyerek birbirlerinden bağımsız hareket etmişlerdir. AB ülkeleri arasında eşgüdüm eksikliği, farklı tavırlar neticesinde eşit olmayan düzeylerde koruma sağlanması ile sonuçlanmış ve bunun sonucunda da ikincil akınlar ortaya çıkmıştır.

Geçici tedbirlere ilişkin asgari standartları belirleyen Yönerge, gelecekte karşılaşılabilecek bu tür durumlara yönelik olarak, bir kitlesele akın halinde gerilimin hangi münferit inceleme sistemleri ile ele alınabileceğine dair açık bir usul ortaya koymalıdır. Yönerge ayrıca, Üye Devletlerde geçici koruma rejiminin ne zaman ve nasıl uygulanabileceğine, değerlendirilmesine ve sona erdirilmesine ilişkin mekanizmalar ile bu rejimden yararlananlara yönelik muamele standartlarını belirlemelidir. Yönerge'de geçici koruma rejimlerinin başlatılması, değerlendirilmesi ve kaldırılması kararının, BMMYK'nın değerlendirmelerini de kapsayan ortak ölçüt ve değerlendirmeler temelinde alınması gerektiği belirtilmektedir. Kişilerin geçici korumanın sona ermesini takiben geri gönderilmeleri, politikanın ayrılmaz bir parçası olmakla beraber, koruma ihtiyacı süren kişilerin ayırt edilmesi gerekliliğini de beraberinde getirmektedir. Geçici koruma Yönergesi ayrıca, uluslararası kuruluşlardan yapılan çağrılara uygun olarak menşe bölge ya da ülkelerinden tahliye edilmeleri gereken kişileri de kapsamakta ve yerinden edilmiş kişilerin AB topraklarına kendi kendilerine ya da "destekli varışlarını" da içine almaktadır.

Yönerge, geçici korumanın yalnızca bir acil durum tedbiri olarak sağlanmasını öngörmektedir. Geçici sığınma hakkı, başvuruları normal sığınma usulüne göre incelenmesi gereken kişilere, tam bir mülteci statüsü tanımaktan kaçınmak amacıyla verilmemelidir. Sadece belli bir grup kişiye, herhangi bir belirleme prosedüründen önce, toplu halde sağlanmalıdır. Yönerge suistimale karşı tedbir olması amacıyla; geçici koruma altındaki herkesin, geçici korumadan faydalandıkları süre boyunca ya da en azından geçici koruma rejimi sona erdiğinde sığınma sistemine erişim sağlanması gerektiğini öngörmektedir. Yönergeye göre geçici koruma bir yıllık bir süre için öngörülmektedir, bu süre otomatik olarak iki yıl olarak yenilenebilir ve istisnai olarak da üç yıla çıkabilir.

Yönerge'nin temelini oluşturan bir ilke de, belli kabul devletlerinde kitlesele akın yoğunluğu oluşmasını önlemek amacıyla Üye Devletlerin geçici korumaya ihtiyacı bulunan kişilerin sorumluluğunu paylaşmalarıdır. Yükün paylaşılmasına yönelik mekanizmalar, mali yardımı ve hem geçici korumadan faydalanan kişilerin ve hem de Üye Devletlerin kabul etmesi halinde ("çifte gönüllülük" olarak adlandırılmaktadır), geçici korumadan faydalanan kişilerin fiziksel olarak diğer Üye Devletlere transfer edilebilmesi olanağını kapsamaktadır. Geçici korumadan faydalanan kişilerin çoğunun mültecilik statüsü kazanabilecekleri gerçeği, geçici korumadan faydalanan kişilere, Cenevre Sözleşmesi ile mülteci olarak tanınmış olan kişilerle aynı hakların

tanınmasına yol açmıştır. Ancak Yönerge'de, Geçici Koruma Yönergesi'ne ilişkin BMMYK Yorumları kısmında daha detaylı şekilde ele alınmış olan eksiklikler bulunmaktadır.

Geçici Koruma - BMMYK yorumlarının özetleri

BMMYK, Yönerge tarafından düzenlendiği üzere, Avrupa geçici koruma rejiminin neredeyse bütün yönlerini memnuniyetle karşılamaktadır. Örneğin, geçici korumanın Yönerge tarafından 1951 Sözleşmesi çerçevesinde mültecilik statüsünün tanınmasının yerine geçen bir rejim olarak değil, kitlesel bir akın durumunda, kişilerin sığınma başvuruları dosya bazında incelenene kadar acil korunma ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlayan sadece pratik bir araç olarak önerilmesi belirtilebilir. BMMYK'ya da Yönerge'nin hazırlanması, uygulanması ve sona erdirilmesi süreci boyunca bir danışmanlık rolü verilmektedir. Ayrıca, geçici korumanın sınırlı süresi, sığınma başvurularının etkili bir şekilde incelenmesine olanak tanırken, bu acil durum tedbirinin sınırsız olarak uygulanması tehlikesini önlemektedir.

Ancak, kabul edilmiş olan Yönerge'de, geçici koruma mekanizmasına zarar verebilecek birkaç unsur da bulunmaktadır.

"Geçici koruma"nın içeriğinin uygulanması gereken haller, yerinden edilmiş kişilerin yakın zamanda kitlesel bir akın oluşturacağı halleri de içine alacak şekilde genişletilmiştir. Diğer bir deyişle, Üye Devletler, geçici koruma tedbirini, -her ne kadar yüksek bir olasılık da olsa da- sadece bu tür bir kitlesel akının ortaya çıkması olasılığının varlığına dayanarak, AB topraklarına bir kitlesel akın oluşmadan önce uygulamaya karar verebilirler. Bu, acil durumları tahmin etmekten çok, acil durumlara bir tepki tedbiri olarak tasarlanmış olan Yönerge'nin ruhuna aykırıdır. Aksi takdirde, geçici koruma rejimi, sığınmacıların doğru kanallar ile incelenmesini engelleme tehlikesi oluşturmaktadır. BMMYK, geçici korumanın kullanımının, yerinden edilmiş kişilerin tahmini kitlesel akın olasılığı ile değil, yerleşik münferit inceleme sistemlerinde yığılma oluşacağı ve bu sistemlerin düzgün şekilde işleyemeyeceği gerçek olaylarla sınırlı, istisnai bir acil durum müdahalesi olarak kalması gerektiğini vurgulamaktadır.

Geçici koruma rejimi çerçevesindeki haklarla ilgili olarak ise, kabul edilen metinde bazı kilit haklar azaltılmıştır: örneğin işgücü piyasasına erişim, aile birleştirme hakkı ve hareket özgürlüğü. Üye Devletler, iş piyasası politikaları olarak veriyor ise, vatandaşları ya da mülteciler de dahil olmak üzere uzun süreli mukim üçüncü ülke vatandaşları lehine geçici korumadan faydalanmakta olan kişilere yönelik ayrımcılık yapabilirler. Ayrıca, "aile" kavramının son derece katı bir yorumu benimsenmekte, evli olmayan çiftler sadece, evli ile evli olmayan çiftlere eşit muamele sağlamayı kanunlaştırmış olan Üye Devletlerde tüm haklardan faydalanabilmektedir. Ek olarak, geçici korumadan faydalanan kişilerin AB içerisinde hareket özgürlüğü hakkı bulunmamaktadır, bu kişilerin ev sahibi Üye Devlet içerisinde özgürce hareket edebilme hakları da açık bir şekilde ifade edilmemiştir ve Üye Devletlerin takdirine bırakılabilir.

Geçici koruma süresi sona erdiğinde Üye Devletler, diğer koruma türlerinden faydalanmaya uygun olmayan kişileri geri dönmeye zorlayabilirler. Bu, geri göndermelerin AB seviyesinde ilk kez ele alınışı olup, usulün oluşturulması ve geri dönmeye "zorlanan" kişilerin hakları açısından olması gerektiği kadar kapsamlı değildir.

KONSEY YÖNERGESİ 2003/9/EC (AT)

27 Ocak 2003

Sığınma isteyenlerin ülkeye kabulüne ilişkin asgari standartları belirleyen

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ,

Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşma'nın, özellikle de Antlaşma'nın 63. Maddesinin ilk fıkrasının (1) (b) bendini göz önüne alarak,

Avrupa Komisyonu'nun teklifine istinaden¹⁴,
Avrupa Parlamentosu'nun görüşünü dikkate alarak¹⁵,
Ekonomik ve Sosyal Komite'nin görüşünü dikkate alarak¹⁶ ve
Bölgeler Komite'sinin görüşünü dikkate alarak¹⁷,

(1) Ortak bir Avrupa Sığınma Sistemi de dahil olmak üzere, sığınmacılık konusundaki ortak bir politika, şartların zorlaması nedeniyle Topluluk içerisinde meşru koruma arayışı içerisinde olan kişilere açık olan bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanının tedrici olarak oluşturulması yönündeki Avrupa Birliği hedefinin ayrılmaz bir parçası olduğundan,

(2) Avrupa Birliği Konseyi, 15 ve 16 Ekim 1999 tarihlerinde Tampere'de yaptığı özel toplantıda, 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolü ile tamamlanan 28 Temmuz 1951 tarihli Mültecilerin Statüsü ile ilgili Cenevre Sözleşmesi'nin tam ve kapsamlı uygulanışına dayalı bir Ortak Avrupa Sığınma Sistemi'nin kurulmasına yönelik olarak çalışılması ve böylece sığınmacıların zulüm yapan ülkelere iade edilmemesi prensibinin korunması konusunda anlaşmaya vardığından,

(3) Tampere Sonuç Kararları, Avrupa Ortak Sığınma Sistemi'nin, kısa vadede, sığınma isteyenlerin ülkeye kabulüne ilişkin ortak asgari koşullar içermesi gerektiği hükmünü getirdiğinden,

(4) Sığınma isteyenlerin ülkeye kabulüne ilişkin asgari standartların belirlenmesi, Avrupa sığınma politikasına yönelik ileri bir adım olduğundan,

(5) Bu Yönerge, temel haklara saygı gösterdiğinden ve özellikle de Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı ile kabul edilmiş olan ilkelere uyduğundan; özellikle de, bu Yönerge insan onuruna tam saygı duyulmasını sağlamaya ve sözü edilen Şartın 1 ve 18. Maddelerinin uygulanmasını teşvik etmeye çalıştığından,

(6) İşbu Yönerge'nin kapsamına giren kişilere yönelik muameleler konusunda Üye Devletler, taraf oldukları ve ayrımcılığı yasaklayan uluslararası hukuk belgeleri çerçevesinde yükümlülükler altına girmiş olduklarından,

(7) Sığınma isteyenlere, tüm Üye Devletlerde onurlu bir yaşam standardı ile uygun yaşam şartları sağlamak açısından normal şartlarda yeterli olacak asgari ülkeye kabul standartlarının tespit edilmesi gerektiğinden,

(8) Sığınma isteyenlerin ülkeye kabulüne ilişkin imkanların uyumlulaştırılmasının, çeşitli ülkeye kabul koşullarından etkilenen sığınma isteyenlerin ikincil dolaşımalarının sınırlandırılmasına yardım edeceğinden,

(9) Özel ihtiyaçları bulunan grupların ülkeye kabulünün, bu ihtiyaçlara cevap verecek şekilde özel olarak düzenlenmesi gerektiğinden,

¹⁴ OJ (R.G.) C 213 E, 31.7.2001, sf. 286

¹⁵ 25 Nisan 2002 tarihinde verilen görüş (Resmî Gazetede henüz yayımlanmamıştır).

¹⁶ OJ (R.G.) C 48, 21.2.2002, sf. 63

¹⁷ OJ (R.G.) C 107, 3.5.2002, sf. 85

- (10) Alıkonan başvuru sahiplerinin ülkeye kabulünün, bu kişilerin alıkonma durumundaki ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde özel olarak düzenlenmesi gerektiğinden,
- (11) Yasal yardım sağlayan kuruluşlarla ya da gruplarla irtibat kurma imkanı sağlanmasından oluşan asgari usul garantilerine uyulmasını temin etmek açısından, bu tür kuruluşlar ve gruplar hakkında bilgi sağlanması gerektiğinden,
- (12) Sığınma isteyenlere yönelik ülkeye kabul koşullarını azaltmak ya da iptal etmek suretiyle kabul sisteminin muhtemel istismarlarını sınırlamak gerektiğinden,
- (13) Sığınma isteyenlerin ülkeye kabulü konusunda ulusal kabul sistemlerinin ve Üye Devletler arasındaki işbirliğinin etkililiğinin sağlanması gerektiğinden,
- (14) Sığınma isteyenlerin ülkeye kabulü ile ilişkili olarak yetkili makamlar arasında uygun bir koordinasyonu teşvik etmek ve dolayısıyla yerel halklar ile konaklama merkezleri arasında uyumlu ilişkiler sağlamak gerekli olduğundan,
- (15) Bir Üye Devlet'ten uluslararası koruma talebinde bulunan üçüncü ülkelerden gelen kişiler ile vatansız kişilere daha elverişli imkanların sağlanması veya bu imkanların sürdürülmesi için Üye Devletlerin yetkili olması, asgari standartların doğasında olduğundan,
- (16) Bu anlamda, üçüncü ülke vatandaşları ile vatansız kişilere yönelik olarak Cenevre Sözleşmesi'nden kaynaklanan koruma şekli dışında kalan koruma şekillerine ilişkin başvurular konusunda karar vermeye yönelik prosedürlerle ilişkili olarak Üye Devletler, işbu Yönergenin hükümlerini uygulamaya davet edildiğinden,
- (17) İşbu Yönerge'nin uygulanışının düzenli aralıklarla değerlendirilmesi gerektiğinden,
- (18) Teklif edilen eylemin genel hedeflerine, yani sığınma talebinde bulunanların Üye Devletlere kabul edilmesine ilişkin asgari standartların saptanması hedefine, Üye Devletler tarafından yeterli düzeyde ulaşılamayacağı ve dolayısıyla teklif edilen eylemin ölçeği veya sonuçları açısından Topluluk düzeyinde bu genel hedeflere daha iyi ulaşılabileceği için, Topluluk, Antlaşma'nın 5. Maddesi'nde öngörülen subsidiarite (ikincillik) ilkesine uygun olarak tedbirler alabileceğinden. Söz konusu Maddede öngörülen orantılılık ilkesi uyarınca, bu Yönerge, değinilen hedeflere ulaşmak için gerekenin ötesine geçmeyeceğinden.
- (19) Birleşik Krallık'ın ve İrlanda'nın konumu üzerine, Avrupa Birliği Antlaşması ile Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya ekli Protokolün 3. Maddesi uyarınca, Birleşik Krallık 18 Ağustos 2001 tarihli bir yazıyla, işbu Yönerge'nin çıkarılmasında ve uygulanmasında rol almak arzusunda olduğunu belirttiğinden,
- (20) Sözü edilen Protokol'ün 1. Maddesi uyarınca İrlanda, işbu Yönerge'nin çıkarılmasında yer almamıştır. Sonuç olarak, yukarıda sözü edilen Protokol'ün 4. Maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, işbu Yönergenin hükümleri İrlanda için geçerli olmayacağından,
- (21) Danimarka'nın konumu üzerine, Avrupa Birliği Antlaşması ile Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya ekli Protokolün 1.ve 2. Maddeleri uyarınca, Danimarka işbu Yönerge'nin çıkarılmasında rol almadığından, Danimarka işbu Yönerge ile bağlı olmadığı gibi Yönerge'ye tabi de olmadığından,

İŞBU YÖNERGEYİ BENİMSEMİŞTİR:

BÖLÜM I:
AMAÇ, TANIMLAR VE KAPSAM

Madde 1

Amaç

İşbu Yönerge'nin amacı, sığınma talebinde bulunan kişilerin Üye Devletlere kabul edilmesine ilişkin asgari standartların tespit edilmesidir.

Madde 2

Tanımlar

İşbu Yönerge'nin amaçları açısından:

- (a) "Cenevre Sözleşmesi," 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolü ile değiştirilmiş olan 28 Temmuz 1951 tarihli mültecilerin statüsü ile ilgili Sözleşme anlamına gelecektir;
- (b) "sığınma başvurusu," üçüncü ülke vatandaşları ya da vatansız kişiler tarafından yapılan ve Cenevre Sözleşmesi kapsamında bir Üye Devlet'ten uluslararası koruma talebi olarak anlaşılabilir başvurularda anlamına gelecektir. Üçüncü ülke vatandaşı ya da vatansız kişi, ayrıca istenebilecek başka türlü bir koruma talebinde açıkça bulunmadığı sürece, uluslararası koruma taleplerinin, bir sığınma talebi olduğu varsayılacaktır.
- (c) "başvuru sahibi," ya da "sığınma talebinde bulunan kişi," henüz kesin bir karara bağlanmamış olan bir sığınma başvurusunda bulunmuş olan bir üçüncü ülke vatandaşı veya vatansız bir kişi anlamına gelecektir.
- (d) "Aile üyeleri," menşe ülgede de aile olarak varolmuş, başvuru sahibinin, sığınma başvurusuyla ilişkili olarak aynı Üye Devlet'te bulunan ailesinin aşağıdaki üyeleri anlamına gelecektir:
 - (i) sığınma isteyen kişinin eşi ya da, söz konusu üye devletin yasalarının ya da uygulamasının, yabancılarla ilgili yasaları çerçevesinde evlenmemiş çiftleri de evli çiftlerle benzer bir şekilde ele aldığı hallerde, söz konusu kişinin istikrarlı bir ilişki içinde olduğu evlenmemiş partneri;
 - (ii) ister evlilikten olsun ister evlilik dışı doğmuş olsun, ya da ulusal yasalar uyarınca evlatlık edinilmiş olsun, bekar ve bağımlı olmaları şartıyla, yukarıda (i)'de sözü edilen çiftin ya da başvuru sahibinin küçük çocukları;
- (e) "mülteci," Cenevre Sözleşmesi'nin 1(A) Maddesi şartlarını yerine getiren bir kişi anlamında kullanılacaktır;
- (f) "mülteci statüsü," bir Üye Devlet tarafından, mülteci olan ve söz konusu Üye Devlet sınırlarına bu şekilde kabul edilen bir kişiye verilen statü anlamında kullanılacaktır;
- (g) "Prosedürler" ve "temyiz yolları", Üye Devletler tarafından kendi ulusal hukukları ile öngörülen prosedürler ve temyiz yolları anlamında kullanılacaktır;
- (h) "refakatsiz küçükler," ister kanun ister örf ve adet gereği yanlarında onlardan sorumlu erişkin bir kişi olmaksızın Üye Devlet sınırlarına ulaşan on sekiz yaşından küçük çocuklar anlamında kullanılacaktır ve bu terim, bu tür bir sorumlu kişinin etkili gözetiminde olmadıkları sürece, Üye Devletlere girdikten sonra refakatsiz bırakılan küçükleri de kapsayacaktır;
- (i) "ülkeye kabul koşulları," Üye Devletlerin işbu Yönerge uyarınca sığınma isteyenlere sağlayacağı tedbirlerin tamamı anlamında kullanılacaktır;
- (j) "maddi kabul koşulları," konut, gıda ve giyim kuşam da dahil olmak üzere, aynı, nakdi veya karne şeklinde sağlanan imkanlar ile günlük harçlık gibi yardımları içeren ülkeye kabul koşulları anlamında kullanılacaktır;
- (k) "alıkoyma," sığınma talebinde bulunan bir kişinin, Üye Devlet tarafından belli bir yerde tutulması ve dolaşım özgürlüğünün kısıtlanması anlamına gelecektir;

(l) “konaklama merkezi,” sığınma isteyenlerin topluca konaklaması için kullanılan herhangi bir yer anlamında kullanılacaktır.

Madde 3

Kapsam

1.İşbu Yönerge, ülke sınırları içinde sığınma isteyen kişiler olarak kalmalarına izin verildiği sürece, bir Üye Devlet’in sınırları içinde veya sınırında sığınma başvurusunda bulunan tüm üçüncü ülke vatandaşları ile vatansız kişiler için, ayrıca ulusal hukuk uyarınca bu tür bir sığınma talebi kapsamında olmaları halinde, onların aile üyeleri için geçerli olacaktır.

2.İşbu Yönerge, Üye Devlet temsilciliklerine sunulan diplomatik veya bölgesel sığınma talepleri için geçerli olmayacaktır.

3.Yerinden edilen kişilerin kitlesel halde sınırdan girmeleri halinde geçici koruma sağlamaya yönelik asgari standartlar ile bu tür kişilerin alınması ve bununla ilişkili sonuçların üstlenilmesi konusunda¹⁸ Üye Devletler arasında bir denge oluşturmaya yönelik önlemler hakkındaki 20 Temmuz 2001 tarih ve 2001/55/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi hükümlerinin geçerli olduğu hallerde işbu Yönerge hükümleri geçerli olmayacaktır.

4.Üye Devletler, mülteci olmadıkları anlaşılan üçüncü ülke vatandaşları ile vatansız kişilerle ilgili olarak Cenevre Sözleşmesi uyarınca öngörülenlerin dışındaki türden koruma başvuruları hakkında karar vermeye yönelik prosedürlerle ilişkili olarak işbu Yönergeyi uygulamaya karar verebilirler.

Madde 4

Daha elverişli hükümler

Üye Devlet ülkeye kabul koşulları alanında, sığınma isteyen kişiler için ve başvuru sahibinin, ona bağımlı oldukları dönemde aynı Üye Devlet’te bulunan diğer yakın akrabaları için ya da insani nedenlerle, işbu Yönerge hükümlerine ters düşmediği sürece, daha elverişli hükümler getirebilir veya uygulayabilir.

BÖLÜM II

ÜLKEYE KABUL KOŞULLARIYLA İLGİLİ GENEL HÜKÜMLER

Madde 5

Bilgilendirme

1.Üye Devletler, sığınma isteyen kişilere, sığınma başvurularını yetkili makama ibraz ettikten sonra makul bir süre içinde, ancak on beş günü geçmeyecek şekilde, en azından mevcut yardımlar konusunda ve ülkeye kabul koşullarıyla ilişkili olarak uymaları gereken yükümlülükler konusunda bilgi vereceklerdir.

Üye Devletler, başvuru sahiplerine özel hukuki yardım sağlayan kuruluşlar ya da kişi grupları hakkında, ayrıca, sağlık bakımı da dahil olmak üzere, mevcut ülkeye kabul koşulları konularında yardım sağlayabilecek veya bilgi verebilecek kuruluşlar hakkında bilgi verilmesini temin edeceklerdir.

2.Üye Devletler, yukarıda 1. Paragrafta sözü edilen bilgilerin yazılı olmasını ve mümkün olduğu ölçüde, başvuru sahiplerininin makul ölçülerde anlayacağı varsayılan bir dilde olmasını sağlayacaklardır. Uygun olduğu hallerde bu bilgiler ayrıca sözlü olarak da iletilebilir.

¹⁸ OJ L 212, 7.8.2001, sf. 12

Madde 6
Belgeleme

1. Üye Devletler, başvurunun ilgili makama yapılmasını müteakip üç gün içerisinde, onun adına düzenlenen ve sığınma isteyen bir kişi olarak statüsünü belgeleyen veya başvuru işlemleri devam ederken veya başvurusu incelenirken söz konusu Üye Devlet sınırları içerisinde kalmasına izin verildiğini gösteren bir belgenin başvuru sahibine verilmesini sağlayacaklardır.

Belge sahibinin, Üye Devlet sınırları içerisinde dolaşım özgürlüğünün tamamen veya kısmen kısıtlanmış olması halinde bu belge bu durumu da gösterecektir.

2. Sınırdan yapılan bir başvurunun incelenmesi sırasında veya sığınma talebinde bulunan kişinin alıkonulmuş olduğu hallerde, ya da başvuru sahibinin bir Üye Devlet sınırlarından yasal yollardan giriş yapma hakkı konusunda karar vermeye ilişkin bir prosedür bağlamında, Üye Devletler işbu Madde hükümlerinin uygulanmasını hariç tutabilirler. Özel durumlarda, bir sığınma başvurusunun incelenişi sırasında Üye Devletler, başvuru sahiplerine, yukarıda 1. Paragrafta sözü edilen belgeye eşdeğer başka belgeler verebilirler.

3. Yukarıda 1. paragrafta sözü edilen belgenin, sığınma isteyen kişinin kimliğini belgelemesi gerekmez.

4. Üye Devletler, ilgili Üye Devlet'in sınırlarında ya da sınırları içinde kalma hakları bulunduğu sürece geçerli olması gereken ve yukarıda 1. paragrafta sözü edilen belgelerin sığınma isteğinde bulunan kişilere verilmesi için gerekli olan tedbirleri alacaklardır.

5. Üye Devletler, başka bir ülkede bulunmalarını gerektirecek ciddi insani nedenlerin ortaya çıkması halinde sığınma isteyen kişilere bir seyahat belgesi verebilirler.

Madde 7

İkamet ve dolaşım özgürlüğü

1. Sığınma isteyen kişiler, ev sahibi Üye Devlet sınırları içerisinde, ya da söz konusu Üye Devlet tarafından kendilerine gösterilen alan içerisinde serbestçe dolaşabilir. Bu şekilde gösterilen alan, vazgeçilmez özel yaşam alanını etkilemeyecek ve işbu Yönerge kapsamındaki her türlü yardıma erişimin garanti edilmesi için yeterli kapsamı sağlayacaktır.

2. Üye Devletler, kamu yararı, kamu düzeni, ya da gerektiği hallerde başvurunun hızla işleme konulması ve etkili bir şekilde takibi açısından, sığınma isteyen kişinin ikamet yerini karara bağlayabilirler.

3. Örneğin yasal nedenlerle veya kamu düzeninin korunması gibi nedenlerle gerekli olduğunun tespit edildiği hallerde Üye Devletler, kendi ulusal hukukları uyarınca, başvuru sahibini belli bir yerde tutabilirler.

4. Üye Devletler, maddi kabul koşullarının sağlanmasını, başvuru sahiplerinin, Üye Devletler tarafından tespit edilecek belli bir yerde fiilen kalmasına tabi kılabilirler. Genel bir yapıda olabilecek bu tür bir karar, bireysel olarak alınacak ve ulusal mevzuatla hükme bağlanacaktır.

5. Üye Devletler, 2 ve 4. paragraflarda sözü edilen ikamet yerinden ve/veya 1. paragrafta sözü edilen tahsis edilmiş yerden geçici olarak ayrılma konusunda başvuru sahiplerine izin verme imkanı sağlayacaklardır. Bu konudaki kararlar bireysel, nesnel ve tarafsız olarak verilecek ve kararın olumsuz olması halinde gerekçeleri belirtilecektir.

Başvuru sahiplerinden, hazır bulunmasının gerekli olduğu hallerde, yetkililerle randevulara ve mahkemelere gitmek için izin almaları istenmeyecektir.

6.Üye Devletler, başvuru sahiplerinden, mevcut adreslerini yetkili makamlara bildirmelerini ve söz konusu adresteki herhangi bir değişikliği mümkün olan en kısa zamanda söz konusu makamlara bildirmelerini isteyeceklerdir.

Madde 8

Aileler

Üye Devletler, söz konusu Üye Devlet'in başvuru sahiplerine konut sağlamış olması halinde, ülke sınırları içerisinde olduğu haliyle ailenin birliğini mümkün olduğu ölçüde korumaya yönelik uygun tedbirleri alacaklardır. Bu tür tedbir, sığınma isteyen kişinin mutabakatıyla uygulanacaktır.

Madde 9

Sağlık muayenesi

Üye Devletler, kamu sağlığını koruma gerekçesiyle, başvuru sahiplerinden sağlık muayenesi isteyebilir.

Madde 10

Küçüklerin eğitim ve öğretimi

1. Üye Devletler, sığınma isteyenlerin küçük çocuklarına ve sığınma isteyen küçüklere, kendilerine veya ebeveynlerine karşı bir sınır dışı etme kararı fiilen uygulanmadığı sürece, ev sahibi Üye Devletin kendi vatandaşlarıyla benzer şartlar altında eğitim sistemine erişim imkanı tanıyacaklardır. Bu eğitim, konaklama merkezlerinde sağlanabilir.

Üye Devletler, bu erişimin, Devlet eğitim sistemiyle sınırlı olmasını hükme bağlayabilir. Küçükler sığınma başvurusunun yapıldığı veya incelendiği Üye Devlet'teki yasal reşit olma yaşından daha küçük olacaktır. Üye Devletler, reşit olmayan kişiyi, sadece reşit yaşa geldiği gerekçesiyle ortaöğretim imkanlarından yoksun bırakmayacaklardır.

2.Eğitim sistemine erişim, küçük çocuk veya onun ebeveynleri tarafından sığınma başvurusunun yapıldığı tarih itibarı ile üç aydan uzun bir süre ertelenmeyecektir. Eğitim sistemine erişimi kolaylaştırmak açısından özel bir eğitimin sağlandığı hallerde bu süre bir yıla kadar uzatılabilir.

3.Küçüğün özel durumundan ötürü yukarıda 1. paragrafta hükme bağlanan eğitim sistemine erişimin mümkün olmadığı hallerde Üye Devlet başka türlü eğitim düzenlemeleri sunabilir.

Madde 11

İstihdam

1.Üye Devletler, sığınma başvurusunun yapıldığı tarihten başlayarak, başvuru sahibinin işgücü piyasasına erişim imkanı bulamayacağı bir süre tespit edeceklerdir.

2.Bir sığınma başvurusunun yapılmasını müteakip bir yıl içerisinde ilk derece kararın verilmemiş olması ve bu gecikmenin başvuru sahibinden kaynaklanmaması halinde, Üye Devletler, başvuru sahibine işgücü piyasasına erişim hakkı verilmesine ilişkin şartlar konusunda bir karar vereceklerdir.

3.Düzenli bir prosedürde olumsuz bir karar aleyhine yapılmış bir temyiz başvurusunun, askıya alma sonucu taşıdığı hallerde, temyize ilişkin olumsuz karar bildirilinceye kadar, temyiz işlemleri süresince işgücü piyasasına erişim hakkı geri alınmayacaktır.

4.İşgücü piyasası politikaları nedeniyle Üye Devletler, AB vatandaşları ile, Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması'na taraf olan ülkelerin vatandaşları ile yasal olarak oturma izni bulunan üçüncü ülke vatandaşlarına öncelik verebilirler.

Madde 12

Mesleki eğitim

Üye Devletler, işgücü piyasasına erişim hakkına sahip olup olmadıklarına bakılmaksızın sığınma başvurusunda bulunan kişilerin mesleki eğitimden yararlanmalarına izin verebilirler.

Bir istihdam sözleşmesiyle ilgili mesleki eğitime erişim, başvuru sahibinin 11. Madde uyarınca işgücü piyasasına erişim hakkının derecesine bağlı olacaktır.

Madde 13

Maddi kabul koşullarıyla ve sağlık hizmetleriyle ilişkili genel kurallar

1.Üye Devletler, sığınma başvurusu yaptıklarında başvuru sahiplerinin maddi kabul koşullarından yararlanmalarını sağlayacaklardır.

2.Üye Devletler, başvuru sahiplerinin sağlığına uygun bir yaşam standardı ile geçimlerini sağlamaya yeterli maddi kabul koşulları öngöreceklendir.

Üye Devletler, 17. Madde uyarınca, özel ihtiyaçları bulunan kişilerin özel durumlarına olduğu kadar alıkonulan kişilerin durumuyla ilişkili olarak da yaşam standardının sağlanmasını temin edeceklerdir.

3.Üye Devletler, maddi kabul koşullarının tamamının veya bir kısmının sağlanması ile sağlık hizmetinin, başvuru sahiplerinin uygun bir yaşam standardı ile geçimlerini sağlamaya yeterli imkanlara sahip olmaması şartına bağlı kılan hükümler getirebilirler.

4.Üye Devletler, başvuru sahiplerinin, yeterli kaynaklara sahip olması halinde, örneğin makul bir süredir bir işte çalışıyor olmaları halinde, işbu Yönerge uyarınca sağlanan maddi kabul koşullarının ve sağlık hizmetinin tamamını karşılamaları veya bunların maliyetine belli bir katkıda bulunmalarını isteyebilir.

Başvuru sahibinin, söz konusu temel ihtiyaçların karşılandığı dönemde maddi kabul koşulları ve sağlık hizmetlerinin maliyetini karşılamaya yeterli imkanlara sahip olduğunun anlaşılması halinde Üye Devletler, sığınma isteğinde bulunan kişilerden yapılan harcamaları geri ödemesini isteyebilirler.

5.Maddi kabul koşulları, aynı olarak, nakdi tahsisat veya karneler biçiminde veya bunların bir karışımı şeklinde sağlanabilir.

Üye Devletlerin maddi kabul koşullarını nakdi yardım ya da karne şeklinde sağladığı hallerde, bunun miktarı, işbu Maddede öngörülen prensipler uyarınca tespit edilecektir.

Madde 14

Maddi kabul koşullarının sağlanış yolları

1.Aynı konut imkanının sağlanması halinde, aşağıdaki şekillerin bir karışımı şeklinde verilmesi gerekir:

(a)sınırdaki yapılan sığınma başvurusunun incelendiği süre içerisinde başvuru sahiplerinin konaklaması amacıyla kullanılan mekanlar;

(b)uygun bir yaşam standardını garanti eden konaklama merkezleri;

(c)başvuru sahiplerinin konaklamasına yönelik olarak uyarlanan özel evler, daireler, oteller veya diğer mekanlar.

2.Üye Devletler, yukarıda 1(a), (b) ve (c) paragraflarında sözü edilen konaklama imkanı sağlanan başvuru sahiplerine:

(a)ailevi yaşamlarının korunacağı;

(b) yakınlarıyla, hukuki danışmanlarıyla ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) temsilcileriyle ve Üye Devletler tarafından kabul edilmiş olan sivil toplum kuruluşlarıyla (STK) irtibat ve iletişim kurma imkanlarının sağlanacağı konusunda güvence vereceklerdir.

Üye Devletler, yukarıda 1(a) ve (b) paragraflarında sözü edilen mekanlar ve konaklama merkezlerinde saldırıların önlenmesine özellikle dikkat edeceklerdir.

3. Uygun olması halinde Üye Devletler, başvuru sahiplerinin küçük çocuklarının ya da reşit olmayan başvuru sahiplerinin, ebeveynleriyle birlikte, ya da ister kanunla, ister geleneklere göre onlardan sorumlu olan erişkin bir aile üyesiyle konaklamasını sağlayacaklardır.

4. Üye Devletler, başvuru sahiplerinin bir konaklama tesisinden diğerine transferinin, sadece gerektiği hallerde yapılmasını sağlayacaklardır. Üye Devletler, başvuru sahiplerine, yeni adrese transferleri konusunda hukuki danışmanlarına bilgi verme imkanı sağlayacaklardır.

5. Konaklama merkezlerinde çalışan kişiler, uygun bir eğitimden geçirilecek ve işlerini yaparken edindikleri bilgilerle ilişkili olarak, ulusal hukukta tanımlanan gizlilik prensiplerine uymakla yükümlü olacaklardır.

6. Üye Devletler, başvuru sahiplerinin, merkezde kalanları temsil eden bir danışma kurulu veya konseyi yoluyla, merkezdeki maddi kaynaklar ile oradaki yaşamın maddi olmayan yanlarının yönetiminde rol almalarını sağlayabilirler.

7. Sığınma isteğinde bulunanların hukuki danışmanları veya rehberleri ile, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği temsilcileri ya da BMMYK tarafından tespit edilmiş ve söz konusu Üye Devlet tarafından kabul edilmiş olan sivil toplum kuruluşlarına, söz konusu sığınma talebinde bulunmuş kişilere yardımcı olmak açısından konaklama merkezlerine ve diğer konaklama tesislerine erişim hakkı tanınacaktır. Bu erişim hakkının kısıtlanması, sadece merkezlerin ve konaklama yerlerinin ve sığınmacılık isteyen kişilerin güvenliğiyle ilişkili gerekçelerle mümkün olabilecektir.

8. Üye Devletler aşağıdaki hallerde, istisnai olarak varem mümkün ve makul olan en kısa sürelerle, işbu Maddede hükme bağlanarlardan farklı maddi kabul koşulları sağlama yollarını tespit edebilirler:

- başvuru sahibinin özel ihtiyaçları konusunda bir ilk değerlendirmenin gerekli olması,
- belli bir coğrafi bölgede, işbu Madde'de hükme bağlanan maddi kabul koşullarının sağlanamaması,
- normalde mevcut olan konut kapasitelerinin geçici olarak dolmuş olması,
- sığınma talebinde bulunan kişinin alıkonulmuş veya sınır karakollarında hapsedilmiş olması.

Her durumda, söz konusu farklı koşullar, temel ihtiyaçları karşılar nitelikte olacaktır.

Madde 15

Sağlık hizmeti

1. Üye Devletler, başvuru sahiplerinin, en azından temel hastalık tedavisi ile acil bakımı kapsayacak olan gerekli sağlık hizmeti imkanlarından yararlanmasını sağlayacaktır.

2. Üye Devletler, özel ihtiyaçları bulunan başvuru sahiplerine gerekli tıbbi veya diğer yardımları sağlayacaktır.

BÖLÜM III ÜLKEYE KABUL KOŞULLARININ AZALTIILMASI VEYA İPTALİ

Madde 16

Ülkeye kabul koşullarının azaltılması veya iptali

1. Üye Devletler, aşağıdaki hallerde ülkeye kabul koşullarını azaltabilir veya iptal edebilir.

(a) sığınma isteğinde bulunan bir kişinin:

- yetkili makam tarafından tespit edilmiş olan konaklama yerini, ona bilgi vermeksizin, ya da izin gerekiyorsa, izinsiz terk etmesi, ya da
- haber verme yükümlülüklerine veya bilgi vermeye ilişkin diğer istemlere uymaması, sığınmacılık işleriyle ilişkili olarak, ya da ulusal hukuk çerçevesinde tespit edilmiş makul bir süre içerisinde şahsi görüşmelere gitmemesi, ya da
- aynı Üye Devlet içinde zaten bir başvuruda bulunmuş olması.

Başvuru sahibinin izinin bulunduğu veya kendisinin yetkili makama gönüllü olarak bilgi verdiği hallerde, ülkeye kabul koşullarından bazılarının veya tamamının tekrar verilmesi için, izini kaybettirme gerekçelerine dayalı tam gerekçeli karar alınacaktır;

(b) başvuru sahibinin, mali kaynaklarını gizlemesi ve bu nedenle maddi kabul koşullarından haksız yere yararlanması.

Başvuru sahibinin, söz konusu temel ihtiyaçların karşılandığı dönemde maddi kabul koşullarını karşılamaya yeterli imkanlara sahip olduğunun anlaşılması halinde Üye Devletler, sığınma isteğinde bulunan kişilerden yapılan harcamaları geri ödemesini isteyebilirler.

2. Sığınma başvurusunda bulunan bir kişi, söz konusu Üye Devlet'e varışından sonra mümkün ve makul olan en kısa süre içerisinde sığınma talebinde bulunduğunu kanıtlayamadığı takdirde, Üye Devletler ülkeye kabul koşulları sağlamayı reddedebilirler.

3. Üye Devlet, konaklama merkezi kurallarının ciddi ihlalleri ve ciddi şiddet davranışları konusunda geçerli olabilecek yaptırımlar tespit edebilir.

4.1, 2 ve 3. paragraflarda sözü edilen kabul koşullarının azaltılması, iptal edilmesi veya reddedilmesi, ya da yaptırımların uygulanması konusundaki kararlar, bireysel, nesnel ve yansız olarak alınacak ve gerekçeleri belirtilecektir. Kararlar, özellikle de 17. Madde kapsamına giren kişilerle ilgili olarak, söz konusu kişinin özel durumuna dayalı olarak ve orantısallık ilkesi dikkate alınarak verilecektir. Üye Devletler her durumda acil sağlık hizmetlerine erişim imkanı tanıyacaklardır.

5. Üye Devletler, maddi kabul koşullarının, olumsuz bir karar verilmeden önce iptal edilmemesini veya azaltılmamasını sağlayacaklardır.

BÖLÜM IV

ÖZEL İHTİYAÇLARI BULUNAN KİŞİLERLE İLGİLİ HÜKÜMLER

Madde 17

Genel İlke

1. Üye Devletler, maddi kabul koşulları ile sağlık hizmeti imkanlarının sağlanmasıyla ilişkili olarak II. Bölümde yer alan hükümlerin uygulanmasına yönelik ulusal mevzuatlarında, küçükler, refakatsiz küçükler, özürllüer, yaşlılar, hamile kadınlar, yanlarında küçük çocuklar bulunan bekar ebeveynler ile işkenceye, tecavüze veya diğer ciddi psikolojik, fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kalmış olan kişiler gibi durumu hassas kişilerin özel durumunu dikkate alacaktır.

2.1. Paragraf hükmü, sadece durumu bireysel olarak değerlendirildikten sonra özel ihtiyaçları bulunduğu tespit edilen kişiler için geçerli olacaktır.

Madde 18

Küçükler

- 1.İşbu Yönerge hükümlerinin uygulanışı sırasında Üye Devletler, küçüklerin söz konusu olduğu hallerde çocuğun yüksek çıkarlarının korunmasına birinci önceliği vereceklerdir.
- 2.Üye Devletler, şu veya bu türden istismarın, ihmalin, sömürünün, işkencenin ya da kaba, insanlık dışı ve küçük düşürücü muamelenin kurbanları olan, ya da silahlı çatışmalardan muzdarip küçüklerin rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanmasını ve ihtiyaç duyulduğu hallerde uygun ruh sağlığı hizmetinin ve vasıflı rehberliğin teminini sağlayacaklardır.

Madde 19

Refakatsiz küçükler

1. Üye Devletler, refakatsiz küçüklerin gerekli yasal vasilik yoluyla temsilini, ya da yine gerektiği hallerde, küçüklerin bakımı veya sağlığından sorumlu olan bir kuruluş yoluyla temsilini, ya da uygun başka bir yolla temsilini sağlamak için gerekli tedbirleri mümkün olan en kısa sürede alacaklardır. Bu konuda ilgili makamlar tarafından düzenli olarak değerlendirmeler yapılacaktır.
- 2.Sığınma başvurusunda bulunan refakatsiz küçükler, ülke sınırlarına kabul edildikleri andan, sığınma başvurusunun yapılmış veya incelenmekte olduğu ev sahibi Üye Devlet'i terk etmek zorunda oldukları ana kadar,
 - (a) erişkin akrabalarının yanına veya,
 - (b) bakıcı bir ailenin yanına veya,
 - (c) küçüklere yönelik özel imkanlara sahip konaklama merkezlerine veya,
 - (d) küçüklere uygun diğer konaklama yerlerine yerleştirileceklerdir.Üye Devletler, 16 yaş ve üstündeki refakatsiz küçükleri, sığınma başvurusunda bulunan erişkin kişilere yönelik konaklama merkezlerine yerleştirebilirler. Mümkün olduğu ölçüde, küçüklerin yüksek çıkarları ve özellikle de yaşları ve olgunluk düzeyleri dikkate alınarak, kardeşler bir arada tutulacaktır. Refakatsiz küçüklerin konaklama yeri değişikliği asgari düzeyde tutulacaktır.
- 3.Refakatsiz küçüklerin yüksek çıkarlarını korumak amacıyla Üye Devletler, söz konusu kişilerin aile üyelerinin izini mümkün olan en kısa sürede bulmak için çaba harcayacaklardır. Özellikle de menşe ülkede kalmaları halinde, küçükün ya da yakın akrabalarının hayatını veya bütünlüğünü tehdit eden bir durumun ortaya çıkması halinde, söz konusu kişilerle ilişkili bilgilerin toplanmasının, değerlendirilmesinin ve dolaşımının, emniyetlerini tehlikeye sokmamak açısından gizlilik esasına göre yürütülmesine özen gösterilmelidir.
- 4.Küçüklerle çalışan kişiler, onların ihtiyaçları açısından uygun bir eğitimden geçirilmiş olacak veya geçirilecek veişlerini yaparken edindikleri bilgilerle ilişkili olarak, ulusal yasalarda tanımlanan gizlilik prensiplerine uymakla yükümlü olacaklardır.

Madde 20

İşkence ve şiddet kurbanları

Gerektiği hallerde Üye Devletler, işkence, tecavüz veya diğer ciddi şiddet fiillerine maruz kalan kişilerin, bu türden fiillerin neden olduğu hasarların giderilmesi için gerekli tedaviyi almalarını sağlayacaklardır.

BÖLÜM V
TEMYİZ YOLLARI

Madde 21

Temyiz yolları

1. Üye Devletler, işbu Yönerge kapsamına giren yardımların sağlanmasıyla ilgili olumsuz kararların, ya da 7. Madde uyarınca alınan ve sığınma talebinde bulunan kişileri bireysel olarak etkileyen kararların, ulusal hukuk çerçevesinde tespit edilmiş usullere göre temyize götürülebilmesine imkan tanıyacaklardır. En azından, son aşamada, bir yargı organı tarafından temyiz ya da yeniden inceleme imkanı sağlanacaktır.
2. Bu tür durumlarda sağlanacak hukuki yardımlara erişim usulleri, ulusal hukukta hükme bağlanacaktır.

BÖLÜM VI:

ÜLKEYE KABUL SİSTEMİNİN ETKİNLİĞİNİ ARTIRMAYA YÖNELİK EYLEMLER

Madde 22

İşbirliği

Üye Devletler, yaşa ve cinsiyete göre dökümü yapılmış olarak, ülkeye kabul koşulları kapsamına alınan kişilerin sayısı ile ilgili verileri düzenli olarak Komisyon'a bildirecekler ve Madde 6 uyarınca sağlanmış olan belgelerin türü, adı ve formatı konusunda tam bilgi vereceklerdir.

Madde 23

Rehberlik, izleme ve kontrol sistemi

Üye Devletler, kendi anayasal yapılarını da gereğince dikkate alarak, kabul edilme koşullarının düzeyi konusunda uygun rehberlik, izleme ve kontrol yöntemleri benimseyeceklerdir.

Madde 24

Personel ve kaynaklar

1. Üye Devletler, bu Yönerge'yi uygulayan makamlar ile diğer kuruluşların, gerek kadın gerekse erkek başvuru sahiplerinin ihtiyaçlarıyla ilgili gerekli temel eğitimi almalarını sağlamaya yönelik uygun tedbirler alacaklardır.
2. Üye Devletler, bu Yönerge'yi uygulamak amacıyla yürürlüğe konan ulusal hukuk hükümleriyle ilişkili olarak gerekli kaynakları tahsis edeceklerdir.

BÖLÜM VII
SON HÜKÜMLER

Madde 25

Raporlar

6 Ağustos 2006 tarihine kadar Komisyon, bu Yönerge'nin uygulanması konusunda Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e bilgi sunacak ve gerekli olan değişiklikleri teklif edecektir.

Üye Devletler, 22. Maddede öngörülen istatistiki veriler de dahil olmak üzere raporun hazırlanması için gerekli her türlü bilgiyi 6 Şubat 2006 tarihine kadar Komisyon'a göndereceklerdir.

Raporun sunuluşunu müteakip olarak Komisyon, bu Yönerge'nin uygulanması konusunda en az beş yılda bir olmak üzere Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e rapor sunacaktır.

Madde 26

İç Hukuka Aktarma

1. Üye Devletler, işbu Yönerge'ye uyum sağlamak için gerekli yasaları, yönetmelikleri ve idari hükümleri en geç 6 Şubat 2005 tarihine kadar yürürlüğe koyacaklardır. Bu konuda derhal Komisyon'a bilgi vereceklerdir.

Üye Devletler bu tedbirleri alırken, bu Yönerge'ye atıfta bulunacaklar, ya da resmi yayımları sırasında söz konusu tedbirleri işbu Yönerge eşliğinde yayımlayacaklardır. Üye Devletler, atfın ne şekilde yapılacağına karar vereceklerdir.

2. Üye Devletler, işbu Yönerge'nin yürürlüğe konulmasıyla ilgili olarak çıkardıkları ulusal yasa hükümlerinin metnini Komisyon'a bildireceklerdir.

Madde 27

Yürürlük

İşbu Yönerge, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 28

Muhataplar

Bu Yönerge'nin muhatabı, Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma uyarınca Üye Devletlerdir.

Brüksel, 27 Ocak 2003.

Konsey Adına
Başkan
G. PAPANDREOU

BMMYK: AB'DEN SİĞINMACILARA YÖNELİK UYUMLAŞTIRILMIŞ MUAMELE MEMNUNİYETLE KARŞILANDI

26 Nisan 2002

CENEVRE - BMMYK, Cuma günü, sığınmacılara yönelik kabul koşullarına ilişkin olarak sığınmacıların aynı haklar paketinden faydalanacaklarını belirten Avrupa Birliği Yönergesi'nin kabul edilmesini memnuniyetle karşılamıştır

Sığınmacıların Üye Devletlerde kabullerine ilişkin asgari standartlar tespit eden Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi Yönergesi, Avrupa Birliği Adalet ve İçişleri Konseyi tarafından Lüksemburg'da Perşembe günü öğleden sonra beyan edilmiştir. Tüm AB Üye Devletlerinde ulusal mevzuata yansıtılacak olan Yönerge, pek çok AB ülkesinde kabul koşullarında genel bir gelişme ile sonuçlanacak bazı hükümler içermektedir.

BMMYK, Yönerge'nin özellikle sağlık bakım, eğitim, kimlik belgelerinin sağlanması ve hukuki yardım da dahil olmak üzere sığınma prosedürlerine ilişkin son derece önemli bilginin sağlanması konularını düzenleyen kısımlarını övgüye değer bulmuştur.

Mülteci kuruluşu ayrıca, Yönerge'nin, AB Devletlerinin işkence ve şiddet mağdurları, refakatsiz çocuklar, hamile kadınlar ve özürülleri de kapsayan hassas durumdaki kişilere yönelik olarak özel tedbirler almasını gerektiren kısımları ile ilgili olarak da genel memnuniyet duyduğunu ifade etmiştir.

Ancak BMMYK, Yönerge'nin hükümlerinin pek çoğunun Üye Devletlere istisna ve uyarlamalara yönelik fazlasıyla alan bıraktığını düşünmektedir. Özellikle pek çok devletin, bazen son derece uzun süren sığınma süreci boyunca sığınmacıları destekleme maliyetleri konusunda endişe taşıdığı bir zamanda, AB Devletlerinin, istihdama erişim konusunda birbirinden çok farklı ulusal politikalarını ile uygulamalarını uyumlaştırmama yönünde almış oldukları kararı, sakıncalı bulunmaktadır.

Yönerge'nin nihai metni, işbirliğinde bulunmayan ya da belli bazı raporlama koşullarını yerine getirmeyen sığınmacılardan tüm hakların -acil durum tıbbi bakım hariç- geri alınmasına olanak tanımaktadır. Sığınmacıların ulusal yetkililer ile işbirliğinde bulunmalarının önemini vurgulamakla beraber BMMYK, gıda ve barınma gibi temel ihtiyaçların her zaman sağlanması gerektiği inancını dile getirmiştir. Sığınmacıların bir yokluk durumuna sokulması hiç bir faydalı amaca hizmet etmeyeceği gibi, bazı istenmeyen insani ve sosyal sonuçlara da yol açabilir.

BMMYK, iki temel hedefi -mülteci ve sığınmacılara yönelik olarak ortak bir koruma ve yardım standardı geliştirmek ve üye devletler ile vatandaşlarına fayda sağlayacak olan gelişmiş bir sığınma sistemi oluşturmak- bulunan AB uyumlaştırma sürecini desteklemektedir. Mayıs 2004 itibarıyla tamamlanması öngörülen bu son derece önemli ve kapsamlı süreçte, kabul koşullarına ilişkin Yönerge'nin benimsenmesi ileri dönük önemli bir adım olmuştur.

BMMYK Avrupa Bürosu Müdürü Raymond Hall "Bir devletin münferit ulusal endişelerinden ziyade ortak bir faydaya dayalı iyi uyumlaşmış bir sığınma sisteminin hem Avrupa Birliği hem de mülteciler açısından büyük faydalar getireceğine inanıyoruz. İyi bir şekilde organize edilmiş, düzenlenmiş bir sistem, daha iyi muamele arayışı ile bir devletten diğer devlete hareket halinde olan sığınmacıların neden olduğu baskıyı azaltacaktır" demiştir.

BMMYK Cuma günü, görüşmelerdeki mevcut ivmenin korunması yönündeki temennisini dile getirmiştir.

Hall “AB uyumlaştırma sürecinin sonuçları, Avrupa Birliği’nin mevcut sınırlarının çok daha ötesinde de hissedilecektir. Ortaya çıkan ortak politika yüksek kalitede bir politika olduğunda, bu son derece olumlu bir örnek olacaktır” görüşünü ifade etmiştir.

KONSEY YÖNERGESİ 2003/86/EC (AT)

22 Eylül 2003

Aile Birleştirme Hakkı ile İlgili

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ :

Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'yı ve özellikle işbu Antlaşma'nın 63 (3)(a) maddesini,

Komisyon'un önerisini,
Avrupa Parlamentosu'nun görüşünü,
Avrupa Ekonomi ve Sosyal Komitesi'nin görüşünü,

Bölgesel Komite'nin görüşünü dikkate alarak:

Aşağıdaki hususları göz önüne alarak;

(1) Bir özgürlük güvenlik ve adalet, alanının tedrici şekilde kurulması amacına yönelik olarak Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma bir yandan dış sınır kontrolleri, iltica ve göçle ilgili yan tedbirlerle birlikte kişilerin serbest dolaşımını sağlamaya yönelik tedbirlerin alınmasını öngörürken öte yandan da üçüncü ülke vatandaşlarının iltica, göç ve haklarının korunmasına ilişkin tedbirlerin benimsenmesini öngörmektedir.

(2) Aile birleştirmeye ilgili tedbirler pek çok uluslararası hukuk belgesinde yer alan ailenin korunması ve aile hayatına saygı yükümlülüklerine uygun biçimde benimsenmelidir. İşbu Yönerge temel haklara saygı gösterir ve özellikle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8. maddesindeki ve AB Temel Haklar Şartı'nda yer alan ilkeleri gözetir.

(3) Avrupa Birliği Konseyi'nin 15 ve 16 Ekim 1999'da Tampere'de yapılan özel toplantısında üçüncü ülke vatandaşlarının kabul edilmeleri ve ikametlerinin koşullarıyla ilgili ulusal mevzuatın uyumlu hale getirilmesinin gereği kabul edilmiştir. Avrupa Birliği Konseyi, bu bağlamda özellikle, AB üyesi devletlerin topraklarında yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarına adil muamele edilmesinin garanti altına alınmasını ve AB vatandaşlarıyla karşılaştırılabilir hak ve yükümlülüklerin kendilerine tanınmasını amaçlayan daha etkili bir entegrasyon politikasının amaçlaması gereğini ifade etti. Buna göre Avrupa Birliği Konseyi, Konsey'den Komisyon'un tekliflerini temel alan hukuki araçları süratle kabul etmesini istedi. Tampere'de belirlenen hedeflere ulaşma gereği 14 ve 15 Aralık 2001'de gerçekleştirilen Laeken Avrupa Birliği Konseyi'nde yeniden teyit edildi.

(4) Aile birleştirme aile yaşamını mümkün kılmak bakımından gereklidir. Bu üye ülkelerdeki üçüncü ülke vatandaşlarının entegrasyonunu kolaylaştıracak sosyo-kültürel istikrarı oluşturmaya, böylece de Topluluk antlaşmasında belirtilen ekonomik ve sosyal uyumun geliştirilmesi yönündeki temel hedefe hizmet eder.

(5) Üye Devletler bu Yönerge'nin hükümlerini cinsiyet, ırk, renk, etnik ve sosyal köken, genetik özellikler, dil, din ya da inanç, siyasal ya da diğer fikirler, ulusal bir azınlığa

mensubiyet, servet, doğum, maluliyet, yaş ve cinsel tercihler konusunda ayırım yapmadan uygulamalıdır.

(6) Aileyi korumak ve aile hayatını kurmak ya da muhafaza etmek bakımından aile birleştirme hakkının kullanımına ilişkin maddi koşulların ortak kriterler temelinde benimsenmesi gereklidir.

(7) Üye Devletler bu Yönerge'yi aile ülkeye birlikte girdiğinde de uygulayabilmelidir.

(8) Mültecileri ülkelerini terk etmek zorunda bırakan ve ülkelerinde normal bir aile yaşantısı sürdürmelerini engelleyen nedenler dikkate alınarak durumlara özel hassasiyet gösterilmelidir. Bu nedenle, aile birleştirme haklarını kullanabilmeleri için daha elverişli şartlar oluşturulmalıdır.

(9) Aile birleştirme her durumda çekirdek ailenin üyelerine yani eşlere ve reşit olmamış çocuklara uygulanmalıdır.

(10) Doğrudan üstsoy akrabalara, evlenmemiş çocuklara ve evlenmemiş ya da kayıtsız eşlere de, çok eşlilik durumunda diğer eş ile sponsorun küçük çocuklarına ve da aile birleştirme izninin tanınıp tanınmayacağına karar verecek olan Üye Devletlerdir. Bir Üye Devlet bu kişilere aile birleştirme hakkını tanıması, bu durumda bu hükümde sözü edilen aile bağlarının mevcudiyetini tanımayan bir diğer üye devletin bu kişilere ilgili Topluluk mevzuatında tanımlandığı şekilde, bir diğer Üye Devlet'te ikamet hakkı ile ilgili olarak aile üyesi muamelesi yapmama olasılığına hanel getirmez.

(11) Aile birleştirme hakkı Üye Devletlerce tanınan değerler ve ilkelere, özellikle kadın ve çocuk haklarına uygun biçimde kullanılmalıdır: söz konusu ilkelere uygunluk çökeşli evliliklerin olduğu ailelerin yeniden birleştirilmesine karşı kısıtlayıcı tedbirler alınması olasılığını haklı kılar.

(12) Birinci derecede ikametgahı sponsor ile birlikte olmayan 12 yaşını geçmiş çocukların aile birleştirme hakkının sınırlanması, çocukların erken yaşlarda entegrasyon kapasitesini yansıtmaya ve gerekli eğitimi ve dil yeteneğini okulda kazanmalarını temin etme amacına yöneliktir.

(13) Aile birleştirme uygulamalarını inceleme ve aile üyelerinin ülkeye giriş ve ikametleri prosedürlerini düzenlemek üzere bir dizi kuralın vazedilmesi gerekmektedir. Bu prosedürlerin etkili ve yönetilebilir olması, Üye Devlet idarelerinin normal iş yükü ağırlığını dikkate alması yanında, ilgili kişilere gerekli hukuki güvenliği sağlayacak biçimde şeffaf ve adil de olmaları gerekmektedir.

(14) Aile birleştirme gerektiği üzere gerçekleştirilmiş bir esasa dayanılarak reddedilebilir. Özellikle aile birleştirme hakkından yararlanmak isteyen kişi kamu politikasına ya da kamu güvenliğine herhangi bir tehdit oluşturmamalıdır. Kamu politikası kavramı ciddi bir suç dolayısıyla mahkumiyeti kapsayabilir. Bu bağlamda kamu politikası ve güvenliği kavramının üçüncü ülke vatandaşlarının terörizmi destekleyen derneklere üyeliği ya da bunları desteklemesi veya aşırı amaçları olması durumunu da kapsadığı vurgulanmalıdır.

(15) Aile üyelerinin entegrasyonu desteklenmelidir. Bu amaçla, özellikle evliliklerin ve ortak yaşamın sona ermesi durumunda kendilerine spondordan bağımsız bir statü verilmeli ve ilgili hükümler gereğince eğitim, iş ve meslek eğitimi konularına erişimde yeniden birleştirilecekleri kişiyle aynı şartlara sahip olmaları sağlanmalıdır.

(16) Önerilen bu eylemi amaçlarının, yani üçüncü ülke vatandaşları için aile birleştirme hakkının tanınmasının, ortak kurallara uygun olarak kullanılması gerektiğinden Üye Devletler tarafından yeterince gerçekleştirilemeyeceği ve dolayısıyla, Yönerge'nin ölçüğü ve etkileri nedeniyle, Topluluk düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebileceği için Topluluk, Antlaşma'nın 5. Maddesinde öngörülen subsidiarite (ikincilik) ilkesi çerçevesinde önlemler alabilir. Anılan Maddede belirtilen orantısallık ilkesi uyarınca bu Yönerge, söz konusu hedeflere ulaşmak için gerekli olan araçların ötesine geçmemektedir;

(17) Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya ekli Birleşik Krallık ve İrlanda'nın konumuna ilişkin Protokol'ün 1. ve 2. Maddeleri uyarınca ve işbu Protokol'ün 4. maddesine hâle getirmeksizin, bu ülkeler bu Yönerge'nin kabulüne katılmamaktadır ve Yönerge'yle bağlı olmadıkları gibi uygulamasına da tabi değildir.

(18) Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya ekli Danimarka'nın konumuna ilişkin Protokol'ün 1. ve 2. Maddeleri uyarınca Danimarka bu Yönerge'nin kabulüne katılmamaktadır ve Yönerge'yle bağlı olmadığı gibi uygulamasına da tabi değildir.

İŞBU YÖNERGE'Yİ KABUL ETMİŞTİR.

BÖLÜM 1 GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Bu Yönerge'nin amacı, Üye Devletlerin topraklarında yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının aile birleştirme hakkını kullanmaları için gerekli olan şartları kararlaştırmaktır.

Madde 2

Bu Direktif'in amaçları bakımından:

- (a) 'üçüncü ülke vatandaşları' Antlaşma'nın 17 (1) maddesi uyarınca Birliğin vatandaşı olmayan kişi demektir;
- (b) 'mülteci' 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolü'yle değiştirilmiş olan, 28 Temmuz 1951 tarihinde Cenevre'de imzalanan mültecilerin hukuki durumuna dair Sözleşme anlamında gelir; mülteci statüsüne sahip üçüncü ülke vatandaşı ya da vatansız kişi demektir.
- (c) 'sponsor' aile birleştirmesi için başvuran ya da aile üyelerinin kendisine katılmak üzere başvurduğu, bir Üye Devlet'te yasal olarak ikamet eden bir üçüncü ülke vatandaşı anlamına gelir;

(d) 'aile birleştirme' bir Üye Devlet'te yasal olarak ikamet eden bir üçüncü ülke vatandaşının aile üyelerinin bu devlette aile birliğinin oluşması için ailenin meydana gelişinin ikamet edenin ülkeye girişinden önce ya da sonra olmuş olmasına bakılmaksızın, aile birliğini korumak üzere Üye Devlet'e girişi ve ikamet etmesi demektir

(e) 'ikamet izni' Üye Devlet yetkilileri tarafından 13 Haziran 2002 tarihli ve 1030/2002 (EC) (AT) sayılı üçüncü ülke vatandaşlarına ikamet izni tanınmasına ilişkin ortak bir şekil öngören Konsey Tüzüğü'nün 1(2)(a) maddesindeki hükümler uyarınca verilen ve üçüncü ülke vatandaşlarının bir Üye Devlet'in ülkesinde yasal olarak ikametlerine imkan veren herhangi bir izin demektir.

(f) 'refakatsiz küçükler' Üye Devlet topraklarına vardıklarında kanuni ya da örf ve adet uyarınca kendilerinden sorumlu reşit bir kişi bulunmayan, böyle bir kişinin fiili bakımı altında olmayan veya Üye Devlet topraklarına girişinden sonra refakatsiz kalan 18 yaşından küçük üçüncü ülke vatandaşları ya da vatansız kişiler demektir.

Madde 3

1. İşbu Yönerge sponsorun üye bir devlet tarafından verilen bir yıl ya da daha fazla süre için geçerli ikamet iznine sahip olması veya sürekli ikamet hakkı elde edebileceklerine dair makul bir beklenti olması ve ailelerinin statülerine bakılmaksızın üçüncü ülke vatandaşı olmaları durumunda uygulanacaktır.

2. Bu Direktif sponsorun aşağıdaki durumlarda bulunması halinde uygulanmayacaktır:

(a) sponsorun mülteci statüsü hakkındaki başvurusu henüz kesin bir karara bağlanmamışsa;

(b) sponsor, geçici koruma esasına dayalı olarak bir Üye Devlet'te ikamet izni almışsa ya da bu esasa dayalı olarak ikamet izni için başvurmuş ve konumu hakkında verilecek kararı beklemekteyse;

(c) sponsor uluslararası yükümlülükler, ulusal mevzuat ya da Üye Devletlerin uygulamaları çerçevesinde yararlandığı bir tali koruma temelinde bir Üye Devlet'te ikamet izni almış ya da ikincil uluslararası yükümlülükler, ulusal mevzuata ya da üye ülkelerin uygulamalarına uygun olan bir koruma şekliyle ikamet için izin verilmiş ve aynı usulde izin için başvurmuş ve durumu üzerine bir karar beklemesi durumunda ya da bu esasa dayalı olarak ikamet izni için başvurmuş ve konumu hakkında verilecek kararı beklemekteyse.

3. Bu Yönerge Birlik vatandaşlarının aile üyelerine uygulanmayacaktır

4. İşbu Direktif aşağıdaki belgelerin daha elverişli hükümlerinin uygulanmasına halel getirmez:

(a) Topluluk ile üçüncü ülkeler arasında ya da Topluluk ve Üye Devletlerle üçüncü ülkeler arasındaki tek taraflı ve çok taraflı anlaşmalar

(b) 18 Ekim 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı, 3 Mayıs 1987'de değişikliğe uğramış olan Avrupa Sosyal Şartı ve göçmen işçilerin yasal statüleriyle ilgili 24 Kasım 1977 tarihli Avrupa Sözleşmesi.

5. Bu Yönerge Üye Devletlerin daha elverişli hükümleri muhafaza etmesini ya da benimsemesini etkilemez.

BÖLÜM 2 AİLE ÜYELERİ

Madde 4

1. Üye Devletler bu Yönerge uyarınca ve Bölüm IV'de ve 16. maddede öngörülen koşullara uyulması şartıyla aşağıdaki aile üyelerinin ülkelere girişine ve ikametine izin vereceklerdir:

(a) sponsorun eşi

(b) sponsorun küçük çocukları ve eşleri, ilgili Üye Devlet'in yetkili makamlarınca verilen bir karara, veya o Üye Devlet'in uluslararası yükümlülükleri nedeniyle otomatik olarak icra edilen ya da uluslararası yükümlülüklerce tanınan bir karara uygun olarak evlat edinilmiş çocuklar

(c) sponsorun velayetinde olan evlat edinilmişler de dahil olmak üzere kendisine bağımlı olan çocuklar. Üye Devletler velayeti paylaşan diğer tarafın iznine bağlı olarak ortak velayet altındaki çocukların birleştirilmesine izin verebilirler.

(d) sponsorun eşinin velayetinde olan evlat edinilmişler de dahil olmak üzere kendisine bağımlı olan çocuklar. Üye Devletler velayeti paylaşan diğer tarafın iznine bağlı olarak ortak velayet altındaki çocukların birleştirilmesine izin verebilirler.

Bu maddede atıfta bulunulan küçük çocukların ilgili Üye Devlet'in hukuku uyarınca ergenlik yaşının altında olmaları ve evli olmamaları gereklidir.

İstisnai durumlarda 12 yaşından büyük ve ailesinden bağımsız olarak gelen çocuğun bu Yönerge uyarınca ülkeye giriş ve ikametlerine izin verilmesinden önce Üye Devletler, entegrasyon için bu Yönerge'nin uygulanma tarihinde yürürlükte olan mevcut mevzuat hükümleri tarafından öngörülen koşulları yerine getirip getirmediğini doğrulayabilirler.

2. Üye Devletler bu Yönerge uyarınca ve Bölüm IV'de öngörülen koşullara uyulması şartıyla yasa ya da düzenleme yoluyla aşağıdaki aile üyelerine ülkeye giriş ve ikamet izni verebilirler:

(a) sponsorun ya da eşinin bakmakla yükümlü olduğu menşe ülkesinde yeterli aile desteğinden yoksun olan birinci dereceden üstsoy akrabaları

(b) sponsorun ya da eşinin sağlık nedeniyle kendilerine bakma koşulunu objektif olarak yerine getiremeyen evlenmemiş yetişkin çocukları

3. Üye Devletler bu Yönerge uyarınca ve Bölüm IV'de öngörülen koşullara uyulması şartıyla, yasa ya da düzenleme yoluyla sponsorun üçüncü ülke vatandaşı olan ve uzun süreli ve istikrarlı ilişkisinin devam ettiği üçüncü ülke vatandaşı olan partnerine ya da madde 5 (2) uyarınca sponsora kayıtlı bir ilişki içinde bağlı durumda bulunan üçüncü ülke vatandaşına veevlat edinilmişler de dahil olmak üzere küçük çocuklarına ve sağlık

nedeniyle kendi ihtiyaçlarını objektif olarak karşılayamayacak durumda olan evlenmemiş reşit çocuklarına giriş ve ikamet izni verebilir. Üye Devletler kayıtlı partnerlerin aile birleştirme açısından eşlerle eşit biçimde muamele görmesini kararlaştırabilirler.

4. Çokeyli evlilik durumunda sponsorun Üye Devlet topraklarında birlikte yaşadığı yasal bir eşinin bulunduğu durumda Üye Devlet bir başka eşle aile birleştirmeye ilgili izin veremez.

Paragraf 1 (c)'ye istisna olarak, Üye Devletler sponsor ile diğer eşin küçük çocuğunun aile birleştirmesine tabi olmasını sınırlandırabilir.

5. Daha iyi bir entegrasyonun sağlanması ve zorunlu evliliklerin önüne geçilmesi için Üye Devletler sponsorun ve ona katılacak olan eşinin katılmadan önce asgari bir yaşta olmasını, en fazla 21 olmak üzere şart koşabilir.

6. İstisna mahiyetinde, Üye Devletler bu Yönerge'nin uygulanma tarihinden önce mevcut olan mevzuata göre küçük çocukların aileleriyle yeniden birleştirilmesiyle ilgili başvuruların 15 yaşın tamamlanmasından önce yapılmasını öngörebilir. Başvuru 15 yaşından sonra yapılırsa, bu istisnayı uygulayan Üye Devletler, bu çocuklara aile birleştirme dışında bir nedenle giriş ve ikamet izni verilir verilemeyeceğine karar verecektir.

BÖLÜM 3 BAŞVURUNUN TESLİMİ VE İNCELENMESİ

Madde 5

1. Üye Devletler aile birleştirme hakkının uygulanabilmesi için giriş ve ikamet için başvurunun Üye Devletin yetkililerine sponsorun kendisi ya da aile üyeleri tarafından yapılıp yapılmayacağına karar verir.

2. Başvuru aile ilişkilerini kanıtlayacak belgeler eşliğinde 4 ve 6. maddelerde ve gerektiğinde 7 ve 8. maddelerde öngörülen koşullara uygun olarak ve aile üyelerinin seyahat belgelerinin onaylı kopyalarıyla yapılmalıdır.

Uygun görüldüğü takdirde, aile ilişkilerinin varlığını kanıtlamak amacıyla, Üye Devletler sponsor ve aile üyeleri ile görüşmeler ve gerekli göreceklere diğer soruşturmaları yapabilir.

Sponsorun evli olmadığı partneriyle ilgili bir başvurunun incelenmesi sırasında Üye Devletler aile ilişkisinin kanıtı olarak ortak bir çocuk sahibi olmak, daha önceden birlikte yaşama, birlikteliğin kayıtlı olması gibi unsurları ve güvenilir diğer ispat araçlarını dikkate alacaktır.

3. Başvurunun yapılması ve incelenmesi aile üyelerinin sponsorun ikamet ettiği Üye Devlet toprakları dışında ikamet ettiği sırada gerçekleşecektir. İstisnai olarak, uygun durumlarda, Üye Devlet ailenin üyeleri halihazırda ülkesinde bulunmaktaysa da başvurunun yapılmasını kabul edebilir.

4. Üye Devlet'in yetkili makamları başvuruda bulunan kişiye mümkün olan en kısa zamanda, her halükarda başvurunun yapılmasından en geç 9 ay sonra, kararı yazılı olarak bildirecektir.

başvurunun incelenmesinin karmaşıklığı ile ilgili istisnai durumlarda, birinci alt paragrafta bahsedilen süre uzatılabilir.

Başvurunun reddedilmesi kararının gerekçeleri bildirilecektir. Birinci alt paragrafta bahsedilen sürenin bitiminde hala bir karar verilmemiş olmasının sonuçları ilgili Üye Devlet'in ulusal mevzuatı tarafından belirlenecektir.

5. Başvurunun incelenmesi sırasında Üye Devletler küçük çocukların üstün menfaatlerini dikkate almak durumundadır.

BÖLÜM 4

AİLENİN YENİDEN BİRLEŞTİRİLMESİ HAKKININ KULLANILMASI İÇİN GEREKENLER

Madde 6

1. Üye Devletler kamu politikası, kamu güvenliği ya da kamu sağlığı temeline dayanarak aile üyelerinin giriş ve ikamet başvurularını reddedebilir.

2. Üye Devletler kamu politikası, kamu güvenliği ya da kamu sağlığı temeline dayanarak aile üyelerinin ikamet izinlerini geri alabilir ya da yenilemeyi reddedebilir. Bu konu ile ilgili kararı alırken Üye Devlet, 17. maddenin yanı sıra, aile üyesi tarafından kamu politikası ve kamu güvenliğine yönelik ne şiddette ve cinste bir suç işlenmiş olduğunu, ya da ilgili kişiden kaynaklanan tehlikeleri göz önüne alacaktır.

3. Sadece ikamet izninin verilmesinden sonra olan sakatlık ya da hastalıklar nedenine dayalı olarak Üye Devlet'in yetkililerince ikametgah izninin yenilenmemesi veya Üye Devlet topraklarından çıkarma kararı verilemez.

Madde 7

1. Aile birleştirme için başvuru yapıldığında Üye Devlet başvuruda bulunan kişiden sponsorun aşağıdakilere sahip olduğunu kanıtlamasını talep edebilir:

(a) aynı bölgede yaşayan ailelerle karşılaştırıldığında normal kabul edilebilecek ve ilgili Üye Devlet'te yürürlükte olan genel sağlık ve güvenlik standartlarına uygun barınma yeri,

(b) ilgili Üye Devlet'in kendi vatandaşları için tüm riskleri normal olarak kapsayan hastalık sigortasının sponsor ve aile üyeleri için yapılması

(c) sponsorun ilgili Üye Devlet'in sosyal yardım sistemlerine başvurmadan kendisinin ve ailesinin ihtiyaçlarını karşılayacak istikrarlı ve düzenli kaynaklara sahip olması. Üye Devletler bu kaynakları niteliklerine ve düzenliliklerine göre değerlendirecekler ve aile üyelerinin sayılarının yanı sıra asgari ücretleri ve emekli aylıklarını de dikkate alabileceklerdir.

2. Üye Devletler üçüncü ülke vatandaşlarının ulusal hukukta öngörülen entegrasyon tedbirlerini karşılamalarını isteyebilirler.
Madde 12'de bahsedilen mülteciler ve aile üyeleriyle ilgili olarak birinci alt paragraftaki entegrasyon tedbirleri ancak ilgili kişilere ailenin yeniden birleştirilmesi hakkı verildiğinde uygulanabilir.

Madde 8

Üye Devletler aile üyelerinin kendisine katılımından önce sponsorun Üye Devlet topraklarında iki yılı aşmayan bir süre boyunca yasal olarak kalmasını öngörebilirler.

Bu hükme istisna olarak, Üye Devlet'in bu Yönerge'nin kabul edildiği tarihte yürürlükte olan aile birleştirmeye ilgili mevzuatının kabul etme ile ilgili kapasiteyi de dikkate alması durumunda, Üye Devlet ailenin yeniden birleştirilmesi başvurusunun yapılması ile aile üyelerine ikamet izni verilmesi arasındaki bekleme süresinin 3 yılı aşmamak üzere belirlenmesini öngörebilir.

**BÖLÜM 5
MÜLTECİ AİLELERİNİN YENİDEN BİRLEŞTİRİLMESİ**

Madde 9

1. Bu Bölüm Üye Devletler tarafından tanınmış mültecilerin ailelerinin yeniden birleştirilmesinde uygulanır
2. Üye Devletler bu Bölüm'ün uygulanmasını aile ilişkileri ülkeye girişlerinden önceye dayanan mültecilerle sınırlayabilir.
3. Bu Bölüm aile üyelerine mülteci statüsü verilmesine ilişkin herhangi bir kurala halel getirmez.

Madde 10

1. İlgili maddenin 1. paragrafının 3. alt paragrafının mültecilerin çocuklarına uygulanmamasının dışında, 4. Madde aile üyelerinin tanımına uygulanacaktır.
2. Üye Devletler mülteciye bağımlı olmaları durumunda madde 4'te bahsedilmeyen aile üyelerine de aile birleştirme hakkını verebilir.
3. Mültecinin refakatsiz bir küçük olması durumunda, Üye Devletler:
 - (a) Madde 4 (2)(a)'da belirtilen hükümleri uygulamaksızın birinci dereceden üstsoy akrabalarına aile birleştirme amacıyla giriş ve ikamet izni verecektir.
 - (b) birinci dereceden üstsoy akrabalarının olmaması ya da bu kişilerin izinin bulunamaması durumunda mültecinin yasal vasisine ya da herhangi bir aile üyesine aile birleştirme amacıyla giriş ve ikamet izni verebilir.

Madde 11

1. Başvurunun teslimi ve incelenmesinde, işbu maddenin 2. paragrafına uyulması koşuluyla, 5. Madde uygulanacaktır.
2. Bir mültecinin aile ilişkisini kanıtlayan resmi bir belge sağlayamaması durumunda Üye Devlet bu ilişkinin varlığıyla ilgili diğer kanıtları ulusal hukuka uygun olarak

değerlendirecektir. Başvurunun reddedilme kararı sadece kanıtlayan belgelerin eksikliğine dayandırılmaz.

Madde 12

1. Madde 7'ye istisna mahiyetinde, Üye Devletler mültecinin ve/veya aile üyelerinin madde 4 (1) belirtilen aile üyelerinin başvurusuyla ilgili olarak, mültecinin 7. Maddedeki şartları yeri getirdiğine ilişkin kanıt talep etmeyeceklerdir.

Uluslararası yükümlülüklerle harel getirmeksizin, sponsor ve ya da aile üyelerinin özel bağlantılarının olması nedeniyle üçüncü bir ülkede ailenin yeniden birleşmesinin mümkün olduğu durumda Üye Devletler birinci alt paragrafta bahsedilen kanıtların teminini isteyebilirler.

Üye Devletler mülteci statüsünün verilmesinden 3 ay sonra aile birleştirme başvurusunun yapılmaması durumunda mültecinin madde 7 (1)de belirtilen koşulları karşılamasını isteyebilirler.

2. Madde 8'e istisna olarak, Üye Devletler mültecinin ailesinin ona katılımından önce belirli bir zaman için kendi topraklarında ikamet etmesini öngöremezler.

BÖLÜM 6

AİLE ÜYELERİNİN GİRİŞİ VE İKAMETİ

Madde 13

1. Aile birleştirme başvurusunun kabul edilmesinden hemen sonra ilgili Üye Devlet aile üyelerinin ya da üyelerin ülkeye girişine izin verecektir. Bu hususta ilgili Üye Devlet bu kişilerin gerekli vizeleri almaları için her türlü olanağı sağlayacaktır.

2. İlgili Üye Devlet aile üyelerine en az bir yıllık süreli bir ilk ikamet izni verecektir. Bu ikamet izni yenilenebilecektir.

3. Aile üyelerine verilen ikamet süresi prensip olarak sponsor'un ikamet izninin bitimini aşamaz.

Madde 14

1. Sponsor'un aile üyelerine sponsorun da sahip olduğu :

(a) eğitime erişim

(b) iş bulma ve iş kurma çalışmalarına erişebilme

(c) mesleki rehberlik, ilk ve daha ileri eğitim ve yeniden eğitime erişim hakkı verilir.

2. Üye Devletler aile üyelerinin ücretli veya serbest meslek faaliyetlerini yerine getirme koşullarını ulusal hukuka göre düzenler. Bu koşullar, aile üyelerinin ücretli veya iserbest meslek faaliyetlerine izin verilmeden önce Üye Devletlerin iş piyasasını incelemeleri için, hiçbir durumda 12 ayı geçmeyecek bir sürenin öngörülmesini içerir.

3. Üye Devletler ücretli veya serbest meslek faaliyetlerinde bulunma hakkını doğrudan üstsoy akrabalar ya da Madde 4 (2)'nin uygulandığı yetişkin evlenmemiş çocuklarla kısıtlayabilir.

Madde 15

1. İkamet izninden en geç 5 yıl sonra ve aile üyesine aile birleştirme dışındaki sebeplerden dolayı ikamet izninin verilmemesi durumunda, eş ya da evli olunmayan

partner ve reşit olan bir çocuk başvuruları halinde sponsorunkinden bağımsız, özerk bir ikamet iznine hak kazanabilir.

Üye Devletler aile ilişkisinin sona erdiği durumlarda birinci alt paragrafta belirtilen ikamet izninin verilmesini, eşin ve evli olunmayan partnerle kısıtlayabilir.

2. Üye Devletler madde 4 (2)'nin uygulandığı doğrudan üstsoy akrabalar ve yetişkin çocuklara özerk bir ikamet izni verebilir.

3. Dul kalma boşanma ayrılık ya da altsoy ve üstsoydan doğrudan birinci dereceden akrabaların ölümü durumunda, aile birleştirme hakkına dayalı olarak ülkeye giren kişilere, başvuru üzerine, özerk bir ikamet izni verilebilir.

Üye Devletler özellikle güç nitelikteki durumlarda özerk ikamet izninin verilmesini sağlayacak koşulları belirleyeceklerdir.

4. Bağımsız ikamet hakkının verilmesine dair koşullar ve iznin süresi ulusal hukuk tarafından belirlenir.

BÖLÜM 7 CEZALAR VE TAZMİNAT BAŞVURU YOLLARI

Madde 16

1. Üye Devletler aşağıdaki durumlarda aile birleştirme amacıyla giriş ve ikamet için yapılan başvuruyu reddedebilir ya da ilgili hallerde aile üyelerinin ikamet izinlerini geri alabilir ya da yenilenmesini reddedebilir:

(a) bu Yönerge'nin öngördüğü koşulların karşılanmadığı ya da artık karşılanmadığı durumlarda.

sponsorun Madde 7 (1)(c) de atıfta bulunduğu üzere Üye Devlet'in sosyal yardım sistemlerine başvurmadan yeterli kaynağının bulunmaması durumunda ikamet izninin yenilenmesinde Üye Devlet aile üyelerinin evin gelirin katkılarını dikkate alacaktır.

(b) sponsor ve aile üyelerinin gerçek bir evlilik ya da aile ilişkisini yaşamadıkları ya da artık yaşamadıkları durumlarda

(c) sponsorun ya da evli olunmayan partnerin başka bir kişiyle evlenmesi ya da uzun süreli, düzenli birlikteliği durumunda

2. Üye Devletler aşağıdaki durumlarda da aile birleştirme amacıyla giriş ve ikamet için yapılan başvuruyu reddedebilir veya aile üyelerinin ikamet izinlerini geri alabilir ya da yenilenmesini reddedebilir:

(a) yanlış ya da hatalı bilgilendirme, yanlış ya da uydurma belgelerin kullanılması, her türlü diğer hilenin yapılması veya diğer hukuk dışı yolların kullanılması

(b) evlilik, birliktelik ya da evlat edinmenin, sadece ilgili kişinin Üye Devlet'e giriş ya da ikametini sağlamak amacıyla yapılması

Bu konuyla ilgili bir değerlendirme yapılırken Üye Devletler özellikle sponsorun ikamet iznini almasından sonra evlilik, birliktelik ya da evlat edinmenin gerçekleştiği hususunu dikkate alabilirler.

3. Üye Devletler sponsorun ikametinin son erdiği ve aile üyelerinin de madde 15 uyarınca henüz özerk ikamet izinlerinin olmadığı durumlarda aile üyelerinin ikamet izinlerinin yenilenmesini geri alabilir ya da reddedebilir.

4. Üye Devletler paragraf 2 de belirtilen hilenin veya anlaşmalı evlilik, birliktelik ya da evlat edinmenin bulunduğu dair bir şüphenin var olduğu durumlarda özel kontroller ve soruşturmalar yapabilir. Özel kontroller aile üyelerinin ikamet izinlerinin geri alınması durumunda da yapılabilir.

Madde 17

Üye Devletler bir başvuruyu reddederken ya da ikamet iznini geri alırken ya da yenilenmesini reddederken, ya da sponsor ya da ailesinin ülke dışına çıkarılmasına karar verirken kişinin aile ilişkilerinin niteliğini ve sağlığını, Üye Devlet'te ikamet süresini, ailesinin mevcudiyet süresini veyahut ülkesiyle olan sosyal ve kültürel bağlarını dikkate alır.

Madde 18

Üye Devletler sponsor ve/veya aile üyelerinin aile birleştirme başvurusu reddedildiğinde ya da ikamet izinleri yenilenmediği ya da geri alındığı ya da ülke dışına çıkarma kararı alındığı durumlarda yasal haklarını aramalarını sağlayacaktır.

Birinci alt paragrafta bahsedilen bu prosedür ve yetki kullanımı ilgili Üye Devlet tarafından öngörüülecektir.

BÖLÜM 8 SON HÜKÜMLER

Madde 19

Düzenli olarak ve ilki en geç 3 Ekim 2007 tarihinde olmak üzere Komisyon Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'ne işbu Yönerge'nin Üye Devletlerde uygulanması ile ilgili rapor sunacakve gerekli görülen değişiklikleri önerecektir. Bu değişiklik önerileri 3, 4, 7, 8 ve 13. Maddelerle ilgili olarak öncelikle yapılacaktır.

Madde 20

Üye Devletler, işbu Yönerge'ye uyum sağlamak için gerekli yasaları, yönetmelikleri ve idari hükümleri en geç 3 Ekim 2005 tarihine kadar yürürlüğe koyacaklardır. Bu konuda derhal Komisyon'a bilgi vereceklerdir.

Üye Devletler bu tedbirleri alırken, bu Yönerge'ye atıfta bulunacaklar, ya da resmi yayımları sırasında söz konusu tedbirleri işbu Yönerge eşliğinde yayımlayacaklardır. Üye Devletler, atfın ne şekilde yapılacağına karar vereceklerdir.

Madde 21

Bu Yönerge Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlandığı gün yürürlüğe girer.

Madde 22

Bu Yönerge Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma uyarınca Üye Devletleri muhatap almaktadır.

Brüksel 22 Eylül 2003

Konsey Başkanı
F. FRATTINI

Avrupa Komisyonu'nun Aile Birleştirmesi Hakkına İlişkin Değiştirilmiş Konsey Yönergesi Önerisi (COM (2002) 225 nihai, 2 Mayıs 2002) Hakkında BMMYK'nın Yorumları

1. 2 Mayıs 2002 tarihinde, Avrupa Komisyonu Aile Birleştirmesi Hakkına ilişkin olarak Değiştirilmiş bir Konsey Yönergesi Önerisi (COM(2002) 225 nihai) yayınlamıştır. Öneri'nin orijinali 1 Aralık 1999 (COM (1999) 638 nihai) tarihinde yayınlanmış olup, 10 Ekim 2000 (COM(2000) 624 nihai) tarihinde bir bölümü değiştirilmiştir. BMMYK, 9 Mart 2001 tarihinde yayınlanmış olan orijinal belge üzerinde yorum yapmıştır. Bu belge Komisyon'un Değiştirilmiş Önerisi'ne ilişkin olarak BMMYK'nın görüşlerini yansıtmaktadır.¹⁹

2. BMMYK, Değiştirilmiş Öneri'nin orijinal metinde bulunan bazı olumlu unsurları muhafaza etmiş olmasından memnuniyet duymaktadır. BMMYK, Değiştirilmiş Öneri ile ilgili olarak özellikle aşağıdaki unsurları memnuniyetle karşılamaktadır:

(i) Mültecileri, aile üyelerine yönelik olarak destek koşullarını -yeterli barınma, hastalık sigortası ve ekonomik kaynaklar gibi- oluşturmak mecburiyetinden muaf tutmaktadır.²⁰

(ii) Gerekli belgeler aracılığıyla delil sunmanın mümkün olmadığı durumlarda, mültecilerin aile ilişkilerini ispatlamaya yönelik alternatif ispat yollarını olanaklı kılan esnek ölçütler benimsemektedir.²¹

(iii) Aile üyelerine de genellikle aile reisine tanınan ikamet hakkı ile aynı hakkı tanımaktadır ve aile üyelerinin bazı belli koşullar altında müstakil bir ikamet izni edinmelerine olanak vermektedir.²²

(iv) Eğitim, istihdam ve iş kurma faaliyetine erişim ile mesleki rehberliğe erişim konularında aile üyelerine genellikle (asgari olarak çekirdek aile üyelerine) aile reisi ile aynı hakları tanımaktadır.

(v) Bir aile birleştirmesi ne yönelik başvurunun reddedilmesi durumunu temyize götürübilme hakkı tanımaktadır.²³

(vi) Refakatsiz mülteci çocukların özel ihtiyaçlarının bulunduğunu kabul ederek, söz konusu çocukların aileleriyle birleşmelerine yönelik özel hükümler içermektedir.²⁴

3. BMMYK, orijinal metin hakkında yapmış olduğu bazı önerilerin Değiştirilmiş Öneri'ye yansıtılmamış olmasından üzüntü duymaktadır. BMMYK, özellikle Değiştirilmiş Öneri'nin aile birleştirmesinin kamu sağlığı gerekçesi ile reddedilebileceği ölçütünü muhafaza etmiş olmasından dolayı endişe duymaktadır.²⁵ BMMYK'nın görüşüne göre, sağlık gerekçeleri mültecileri aile birleştirmesi hakkından alıkoymayı gerektirmemelidir.

¹⁹ Gözlemler genellikle Teklif'in V. Bölümündeki özellikle mültecilerle ilgili olan hükümlerle ilgilidir. Ancak, uygun görülen bazı kısımlarda, diğer Bölümlerdeki hükümlere ilişkin olarak da yorum yapılmıştır.

²⁰ Madde 12, para.1.

²¹ Madde 11, para.2.

²² Madde13, para.2 and Madde 15.

²³ Madde 14.

²⁴ Madde 10, para.3.

²⁵ Madde 6, para.1.

4. BMMYK, ayrıca, Değiştirilmiş Öneri'nin bazı noktalarda orijinal halinden daha az kapsamlı olmasından ve mültecilere yönelik muamele standartlarının daha önceki metinde belirtildiğinden daha az lehte olmasından da üzüntü duymaktadır. Aşağıdaki konular BMMYK açısından özellikle endişe vermektedir:

Ailenin tanımı

4.1 Yeniden birleştirme amacına yönelik olarak ailenin tanımı daraltılmıştır. Teklifin daha önceki halinde yeniden birleştirme hakkı sadece evli eşlere ve onların küçük çocuklarına değil, aynı zamanda gerçek ve istikrarlı bir aile birliği teşkil eden, evli olmayan çiftlere de tanınmıştı. Ayrıca bu hak, aynı mülteci ailesinin bakıma muhtaç olan ve hane halkının bir kısmını oluşturan aile üyelerine de tanınmıştı. Değiştirilmiş Öneri ise aksine, bu hakkı sadece eşlerin ve küçük çocukların yeniden birleşmesi ile sınırlamakta ve mültecinin ailesinin diğer üyelerinin yeniden birleştirilmesine yönelik izin verme ya da vermemeyi Üye Devletlerin takdirine bırakmaktadır.²⁶

4.2 BMMYK, mültecilerin insani durumlarına uygun bir çözüm getirmek istendiği takdirde, bu konuya esnek bir yaklaşım benimsenmesinin son derece önemli olduğu görüşündedir. Bu noktada, BMMYK Yürütme Komitesi'nin kapsamlı bir aile birleştirmesinin teşvik edilmesi bakış açısıyla kabul edilebilecek aile üyelerini belirlemeye yönelik liberal ölçütler uygulamaları yönünde Devletlere tavsiyelerini hatırlamakta fayda bulunmaktadır.²⁷ Buna uygun olarak, "aile" nosyonu sadece sözde "çekirdek aile" ile sınırlandırılmamalı ve aynı hanede²⁸ yaşayan bakıma muhtaç aile üyelerini de kapsamalıdır. Ayrıca, sadece yasal olarak evlenmiş çiftleri değil, gerçek ve istikrarlı bir birlik teşkil eden çiftleri de (aynı cinsiyetten olan çiftler de dahil olmak üzere) kapsamalıdır.

İkincil (ek) korumanın lehdarları

4.3 Orijinal Öneri, belli bazı koşulları karşılayan ikincil koruma lehdarlarını da aile birleştirmesi hakkından yararlandırırken, Değiştirilmiş Öneri bu kategorideki kişileri uygulama alanı dışında tutmaktadır.²⁹

4.4 İkincil korumadan faydalanan kişilerin insani ihtiyaçlarının, Sözleşme mültecilerinin ihtiyaçları ile aynı olduğunu göz önünde bulundurarak BMMYK, aile birleştirmesi hakkı ile ilgili olarak bu iki kategorideki kişilere birbirlerinden farklı davranılması için geçerli bir sebep bulunmadığını belirtmiştir. İkincil korumanın lehdarlarının Değiştirilmiş Öneri kapsamı dışında bırakılmasına dair BMMYK'nın endişeleri, mültecilik vasfına ya da ikincil korumadan faydalanmaya yönelik asgari standartlara ilişkin taslak Yönerge'de aile birleştirmesi hakkı ile ilgili hiç bir hüküm bulunmaması nedeniyle daha da artmıştır.

İkamet hakkını kazanma süresi

4.5 Öneri'nin daha önceki halinde, mülteciler; ailelerinin kendilerine katılmalarına izin verilmesinden önce belli bir ikamet süresini tamamlamaları mecburiyetinden muaf tutulmuşlardı. Değiştirilmiş Öneri bu muafiyeti taktire bağlı hale getirmiştir.³⁰

4.6 Normal yabancıların aile birleştirmesi için hakkı kazanma süresini doldurmaları gereği söz konusu olabilirken, mültecilerin ailelerinin birleştirilmesi bir öncelik konusu olarak değerlendirilmesi gerekliliği üzerinde geniş çaplı bir fikir birliği bulunmaktadır

²⁶ Madde 10.

²⁷ Bakınız Sonuçlar Kararları Sayı. 24 (XXXII) 1981 yılı, para.5; ve Sayı. 88 (XLX) 1999 yılı, para. (b)(ii).

²⁸ Bakınız BMMYK Elkitabı, para.185.

²⁹ Madde 3, para.2(c).

³⁰ Madde 12, para.2.

ve bunun da mümkün olan en kısa sürede uygulanması gerekmektedir".³¹ Bu noktada hatırlatılmaktadır ki; BMMYK Yürütme Kurulu, sığınma ülkeleri ve menşe ülkelerinin "ayrı düşmüş mülteci ailelerinin birleştirilmesinin en az gecikme ile gerçekleştirilmesi için Yüksek Komiser'e destek olmaları" yönündeki isteğini ifade etmiştir.

5. Ek olarak BMMYK, mevcut metnin spesifik bazı hükümlerine yönelik değişiklik için aşağıdaki önerileri getirmek istemektedir:

Madde 3, paragraf 1

5.1 Bu hüküm uyarınca, yine üçüncü ülke vatandaşı olan aile üyeleri ile birlikte aile birleştirmesinden faydalanmak üzere başvuran bir üçüncü ülke vatandaşının, bir yıl ya da daha fazla bir süre için geçerli olan bir ikamet iznine sahip olması ve "daimi ikamet hakkını elde etmeye yönelik makul beklentileri" bulunmalıdır. İkinci bahsedilen koşul ile bağlantılı olarak, Öneri'nin Açıklayıcı Memorandum'u burada amacın yabancı yardımcıları (au pair) veya değişim ve yerleştirme öğrencileri gibi Üye Devlet'te sadece geçici olarak kalan kişileri Yönerge'nin uygulama alanı dışında bırakmak olduğunu belirtmektedir.

5.2 Yukarıdaki açıklamanın ışığında mültecilerin aile birleştirmesinden her zaman yararlanabilecekleri sonucu çıkarılabilir. Ancak, muhtemel bir yanlış anlaşılmanın önlenmesi için BMMYK, Yönerge metninin "daimi ikamet hakkını elde etmeye yönelik makul beklentiler"e sahip olunması koşulunun mülteci olarak kabul edilmiş kişilere uygulanmayacağını özel olarak belirtilmesini önermektedir.

Madde 16, paragraf 1(b)

5.3 Başvuru sahibi ve aile üyeleri tam bir evlilik bağı ya da aile ilişkisi içerisinde yaşamamaya başlarlar ise Üye Devletler, bu Madde uyarınca aile üyelerine verilmiş olan ikamet iznini geri alabilir ya da izni uzatmayı reddedebilirler.

5.4 Bu hüküm, Mülteci Statüsü'nün Belirlenmesinde Uygulanacak Usuller ve Ölçütlere ilişkin Elkitabının 187. paragrafında belirtildiği üzere BMMYK'nın bu konudaki eskiden beri var olan duruşundan farklıdır.³² Bu nedenle BMMYK, Yönerge'ye mültecilerle ilgili olarak bir istisnanın dahil edilmesini ısrarla önermektedir.³³

6. BMMYK, Öneri'nin yeniden incelenmesi sırasında yukarıda belirtilmiş olan endişelere gerekli önemin verileceğini ve bahsedilmiş olan, özellikle mültecilere ve BMMYK'nın ilgi alanına giren diğer kişilere yönelik muamelelere uygulanabilir insani ilkelerin nihai metinde uygun şekilde yansıtılacağını ummaktadır.

(BMMYK Cenevre)
10 Eylül 2002

³¹ 1981 yılı Sonuç Kararı Sayı. 24 (XXXII), para.2.

³² BMMYK Elkitabı Paragraf 187: "Bir mültecinin ailesinin birliği, boşanma, ayrılık ya da ölüm gibi nedenlerden birisi nedeniyle bozulmuş ise, kendilerine daha önce mülteci statüsü tanınmış olan aile bireyleri bu statülerini korurlar, yeter ki durumları, statü dışında bırakan hükümlere girmesin ya da mülteci statüsünü muhafaza için bazı kişisel kolaylıklar dışında, geçerli nedenlerden yoksun bulunmasın ya da mülteci statülerini korumada kendileri bir sakınca görmesinler."

³³ BMMYK, Değiştirilmiş Öneri Madde 15(3), dulluk, boşanma, ayrılma ya da hisimlik derecesinde bir aile üyesinin vefatı durumunda aile üyelerine müstakil bir ikamet izni çıkarılmasını öngörmektedir. Bu hüküm BMMYK'nin endişelerini bir miktar giderirken yeterli kabul edilemez. Bu hüküm uyarınca Üye Devletler, ilgili kişi kendi topraklarında beş yıllık ikamet süresini doldurmadan bu tür müstakil bir ikamet izni çıkarmak mecburiyetinde değildir. Bu süre doldurulmadan aile üyesine müstakil bir ikamet izni çıkarmak idari bir takdir konusu olarak kalmaktadır.

KONSEY YÖNERGESİ 2003/109/EC (AT)

25 Kasım 2003

Uzun dönemli ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının durumu hakkında

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ,

Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'yı, özellikle de söz konusu Antlaşma'nın Madde 63(3) ve (4) sayılı paragraflarını;

Komisyon'un önerisini;³⁴

Avrupa Parlamentosu'nun görüşünü³⁵

Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi'nin görüşünü³⁶

Bölgeler Komitesi'nin görüşünü³⁷

dikkate alarak aşağıdaki Yönergeyi benimsemiştir:

Giriş

(1) Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'da, bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanının aşamalı olarak oluşturulması amacıyla yönelik olarak, hem dış sınırlardaki denetimler, sığınma ve göç ile ilgili yan tedbirlerle bağlantılı olarak kişilerin serbest dolaşımını sağlamaya yönelik tedbirlerin alınması, hem de sığınma, göç ve üçüncü ülkelerin vatandaşlarının haklarının korunması ile ilgili tedbirlerin alınması öngörülmektedir.

(2) Avrupa Birliği Konseyi, Tampere'de 15 ve 16 Ekim 1999 tarihlerinde yapılan özel toplantısında, üçüncü ülke vatandaşlarının yasal statüsünün Üye Devletlerin vatandaşlarının yasal statüsüne yaklaştırılması gerektiğini ve bir Üye Devlet'te ileride belirlenecek belirli bir süre yasal olarak ikamet etmiş olup uzun süreli ikamet iznine sahip kişilere söz konusu Üye Devlet'te Avrupa Birliği vatandaşlarının yararlandığı haklara mümkün olduğu kadar yakın bir dizi tek tip hakkın verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

(3) İşbu Yönerge'de temel haklara saygı gösterilmekte ve, özellikle İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunması Hakkında Avrupa Sözleşmesi ve Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nda kabul edilen ilkeler başta olmak üzere, benimsenmiş ilkelere riayet edilmektedir.

(4) Üye Devletlerde uzun dönemli ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının entegrasyonu, Topluluğun Antlaşma'da belirtilen temel hedeflerinden olan ekonomik ve sosyal bütünleşmenin kolaylaştırılmasında temel öneme sahip bir unsurdur.

(5) Üye Devletler, işbu Yönerge'nin hükümlerini, cinsiyet, ırk, ten rengi, etnik veya sosyal köken, genetik karakteristikler, dil, din veya inanç, siyasi veya başka nitelikte

³⁴ OJ (R.G.) C 240 E, 28.8.2001, sf. 79

³⁵ OJ (R.G.) C 284 E, 21.11.2002, sf. 102

³⁶ OJ (R.G.) C 36, 8.2.2002, sf. 59

³⁷ OJ (R.G.) C 19, 22.1.2002, sf. 18

görüş, bir ulusal azınlığa mensup olma, servet, doğum, özürllülük, yaş veya cinsel tercihle ilgili hiçbir ayrımcılık yapmaksızın yürürlüğe koymalıdır.

(6) Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünü kazanmak için esas kriter, Üye Devlet'in topraklarındaki ikamet süresi olmalıdır. Söz konusu kişinin ülkeye köklü olarak yerleşmiş olduğunu göstermesi bakımından, ikamet hem yasal, hem de sürekli olması gereklidir. Kişilerin ülkeyi geçici olarak terk etmek zorunda olabileceği durumların da hesaba katılabilmesi için bir dereceye kadar bir esneklik de sağlanmalıdır.

(7) Üçüncü ülke vatandaşlarının, uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü kazanmak için, Üye Devlete yük olmamalarını sağlayacak şekilde yeterli kaynaklara ve sağlık sigortasına sahip olduklarını kanıtlamaları gereklidir. Üye Devletler, bir kişinin istikrarlı ve düzenli kaynaklara sahip olup olmadığını değerlendirirken, emeklilik sistemine ödenen aidatlar ve vergi yükümlülüklerinin yerine getirilmesi gibi unsurları da dikkate alabilirler.

(8) Ayrıca, uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü kazanmak ve bu statüyü muhafaza etmek isteyen üçüncü ülke vatandaşları, kamu yararı veya kamu güvenliği aleyhine bir tehdit oluşturmamalıdır. Kamu yararı kavramı, ciddi bir suçtan dolayı mahkumiyeti de içerebilir.

(9) Ekonomik kaygılar uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü vermeyi reddetmek için gerekçe olarak gösterilmemelidir. Ekonomik kaygılar, ilgili şartlarla çatışan unsurlar olarak değerlendirilmeyecektir.

(10) Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü almak için yapılan başvuruların incelenmesine ilişkin prosedürleri düzenleyen bir dizi kural oluşturulmalıdır. Bu prosedürler, ilgililere uygun bir yasal belirlilik sağlayabilmek amacıyla, etkili ve yönetilebilir olmalı, Üye Devletlerin idarelerinin normal iş yükü dikkate alınarak belirlenmeli, şeffaf ve adil olmalıdırlar. Bu prosedürler, ikamet hakkının kullanılmasını engelleme yönünde bir araç teşkil etmemelidir.

(11) Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün kazanılması, ilgililerin yasal statülerini kolayca ve hemen kanıtlamalarını sağlayacak ikamet izinleriyle belgelenmelidir. Söz konusu ikamet izinleri, aynı zamanda, statünün kazanılmış olduğu Üye Devlet'te ve ikamet hakkının kullanıldığı Üye Devletlerde suiistimali önlemek amacıyla, özellikle belge üzerinde tahrif ve sahte belgeyle ilgili olmak üzere yüksek düzeyde teknik standartlara uygun olmalıdır.

(12) Uzun dönemli ikamet eden kişilerin içinde yaşadıkları toplumla entegre olmaları yönünde gerçek bir araç oluşturmak amacıyla, uzun dönemli ikamet eden kişiler, işbu Yönerge'de belirlenen ilgili koşullar çerçevesinde, geniş bir yelpazeye yayılan ekonomik ve sosyal alanlarda Üye Devlet vatandaşları ile eşit muamele görmelidirler.

(13) Sosyal yardımla ilgili olarak, uzun dönemli ikamet eden kişilerin yararlanabileceği yardımların temel yardımlarla sınırlanabilmesi olanağı, bu kavramın en azından asgari gelir desteğini, hastalık, hamilelik durumlarında yardımı, ebeveynlere yardımı ve uzun dönemli bakımı içereceği anlamında anlaşılmalıdır. Söz konusu yardımların nasıl sağlanacağı, ulusal hukuk tarafından belirlenmelidir.

(14) Üye Devletler, reşit olmayan kişilerin kendi vatandaşları için belirlenmiş olan koşullara benzer koşullarla eğitim sisteminden yararlanmasını sağlama yükümlülüğünü taşımaya devam etmelidirler.

(15) Meslek eğitimi alanında burs kavramı, sosyal yardım planları çerçevesinde finanse edilen tedbirleri kapsamaz. Ayrıca, burslardan yararlanma, burs için başvuran kişinin kendisinin uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü kazanmak için gerekli koşulları yerine getirmesine bağlı olabilir. Burs verilmesiyle ilgili olarak, Üye Devletler, Avrupa Birliği vatandaşlarının ilgili kişinin menşe ülkesinde aynı avantajdan yararlanabilecek olmasını dikkate alabilirler.

(16) Uzun dönemli ikamet eden kişiler, sınır dışı edilmeye karşı daha güçlendirilmiş bir korumadan yararlanmalıdır. Bu korumada, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları ile belirlenen kriterler esas alınır. Üye Devletler, sınır dışı edilmeye karşı koruma sağlamak için etkili bir hukuki başvuru olanağı sağlamalıdır.

(17) Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü kazanmaya ilişkin şartların uyumlaştırılması, Üye Devletler arasında karşılıklı güveni artırmaktadır. Bazı Üye Devletler, işbu Yönerge'de hükme bağlananlardan daha elverişli koşullarda daimi veya sınırsız geçirliğe sahip izinler vermektedirler. Antlaşma'da, ulusal düzeyde daha elverişli hükümlerin uygulanması olanağına yer verilmektedir. Ancak, işbu Yönerge çerçevesinde, daha elverişli koşullarla verilen izinlerin başka Üye Devletlerde ikamet hakkı vermemesi sağlanmalıdır.

(18) Uzun dönemli ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının başka bir Üye Devlet'te ikamet etme hakkı kazanmasının tabi olduğu şartların belirlenmesi, içinde kişilerin serbest hareketinin sağlandığı bir alan olarak bir iç pazarın etkili bir şekilde gerçekleştirilmesine katkıda bulunmalıdır. Bu, aynı zamanda, özellikle Avrupa Birliği'nin iş gücü pazarında, önemli bir hareketlilik unsuru oluşturabilir.

(19) Başka bir Üye Devlet'te ikamet hakkının, ücretli veya serbest meslek sahibi olarak çalışmak, öğrenim görmek, hatta hiçbir ekonomik faaliyette bulunmadan yerleşmek amaçlı olarak kullanılabilmesi için düzenleme yapılmalıdır.

(20) Aile birliğinin korunması ve uzun dönemli ikamet eden kişinin ikamet hakkını kullanmasının engellenmemesi için, aile fertleri de uzun dönemli ikamet eden kişi ile birlikte başka bir Üye Devlet'e yerleşebilmelidir. Üye Devletler, uzun dönemli ikamet eden kişiye eşlik etme veya onun yanına yerleşme izni verilebilecek aile fertleri konusunda, uzun dönemli ikamet eden kişinin himayesine muhtaç olan özürü yetişkin çocukların ve üst kuşaktan birinci dereceden akrabaların durumuna özel dikkat göstermelidir.

(21) Uzun dönemli ikamet eden kişinin ikamet hakkını kullanmayı düşündüğü Üye Devlet, ilgili kişinin söz konusu Üye Devlet'in topraklarında ikamet etmek için gerekli koşulları yerine getirip getirmediğini kontrol etme kabiliyetine sahip olmalıdır. Ayrıca, söz konusu Üye Devlet, ilgili kişinin kamu yararına, kamu güvenliğine veya kamu sağlığına karşı bir tehdit oluşturup oluşturmadığını da kontrol etme kabiliyetine sahip olmalıdır.

(22) İkamet hakkının uygulamada hükümsüz hale gelmemesi için, uzun dönemli ikamet eden kişiler ikinci Üye Devlet'te, işbu Yönerge'de tanımlanan koşullar çerçevesinde statüyü kazandıkları Üye Devlet'te gördükleri muameleyle aynı muameleyi görmelidirler. Sosyal yardım çerçevesinde ilgili kişinin yardımlardan yararlanması, Üye Devletlerin ilgili kişinin işbu Yönerge'de belirlenen gerekleri artık yerine getirmemesi halinde ikamet iznini geri alma olanağına halel getirmez.

(23) Üçüncü ülke vatandaşlarına, taşınmış oldukları ve yerleşmeye karar verdikleri Üye Devlet'te, ilk Üye Devlet'te uzun ödemli ikamet eden kişi statüsünün kazanılması için gerekli koşullara benzer koşullarla uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü kazanma olanağı verilmelidir.

(24) Teklif edilen eylemin, başka deyişle uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü vermenin ve geri almanın koşullarının ve bununla ilgili hakların ve uzun dönemli ikamet eden kişilerce ikamet haklarının başka Üye Devletlerde kullanılmasının koşullarının belirlenmesinin amaçları Üye Devletler tarafından yeterli derecede gerçekleştirilemeyeceğinden ve, bu nedenle, söz konusu eylemin çapı ve etkileri nedeniyle, bu amaçlar Topluluk tarafından daha iyi gerçekleştirilebileceğinden, Topluluk, Antlaşma'nın 5'inci maddesinde belirlenen subsidiarite (ikincillik) ilkesine uygun olarak tedbirler alabilir. Söz konusu maddede belirlenen orantılılık ilkesi gereği, işbu Yönerge, bu amaçların gerçekleştirilmesi için gerekli olan hususların ötesine geçmemektedir.

(25) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'a ekli İngiltere ve İrlanda'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 1 ve 2'inci maddeleri gereği ve söz konusu Protokol'ün 4'üncü maddesi saklı kalmak kaydıyla, adı geçen Üye Devletler işbu Yönerge'nin benimsenmesine katılmamaktadırlar ve işbu Yönerge'nin uygulanması üzerlerinde bağlayıcı olmadığı gibi söz konusu Üye Devletler işbu Yönerge'nin uygulanmasına tabi de değildirler.

(26) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli Danimarka'nın konumu hakkındaki, Protokol'ün 1 ve 2'inci maddeleri gereği, Danimarka işbu Yönerge'nin benimsenmesine katılmamaktadırlar ve işbu Yönerge'nin uygulanması Danimarka üzerinde bağlayıcı olmadığı gibi Danimarka işbu Yönerge'nin uygulanmasına tabi de değildir.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ
AŞAĞIDAKİ YÖNERGE MADDELERİNİ BENİMSEMİŞTİR.

BÖLÜM I GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Konu

İşbu Yönerge'de aşağıdakiler belirlenmektedir:

(a) Bir Üye Devlet'in topraklarında yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarıyla ilgili olarak, ilgili Üye Devlet'in uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü vermesi ve geri almasının koşulları ve bununla ilgili haklar; ve

(b) Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsüne sahip üçüncü ülke vatandaşları için söz konusu statüyü veren ülke dışında Üye Devletlerde ikamet etmenin koşulları.

Madde 2

Tanımlar

İşbu Yönerge çerçevesinde aşağıdaki tanımlar geçerli olacaktır:

- (a) *Üçüncü ülke vatandaşı*: Antlaşma'nın Madde 17(1) paragrafındaki anlam çerçevesinde Birlik vatandaşı olmayan herhangi bir kişi.
- (b) *Uzun dönemli ikamet eden kişi*: Madde 4 ila 7 arasında belirlenen şekilde uzun dönemli ikamet eden kişi statüsüne sahip herhangi bir üçüncü ülke vatandaşı.
- (c) *Birinci Üye Devlet*: bir üçüncü ülke vatandaşına uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünü ilk vermiş olan Üye Devlet.
- (d) *İkinci Üye Devlet*: bir üçüncü ülke vatandaşına uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünü ilk vermiş olan Üye Devlet dışında bir Üye Devlet olup söz konusu uzun dönemli ikamet eden kişinin ikamet hakkını kullandığı Üye Devlet.
- (e) *Aile fertleri*: Ailelerin birleşmesi hakkı hakkındaki 22 Eylül 2003 tarihli 2003/86/EC(AT) sayılı Konsey Yönergesi gereği ilgili Üye Devlet'te ikamet eden üçüncü ülke vatandaşları.³⁸
- (f) *Mülteci*: 31 Ocak 1967 tarihinde New York'ta imzalanan Protokol ile değiştirilmiş haliyle, Mültecilerin Statüsü hakkındaki 28 Temmuz 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi'ndeki anlam çerçevesinde mülteci statüsünden yararlanan herhangi bir üçüncü ülke vatandaşı.
- (g) *Uzun dönemli ikamet eden kişinin AT ikamet izni*: Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün kazanılması üzerine ilgili Üye Devlet tarafından verilen ikamet izni.

Madde 3

Kapsam

1. İşbu Yönerge, bir Üye Devlet'in topraklarında yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşları için geçerlidir.
2. İşbu Yönerge
 - (a) öğrenim veya mesleki eğitim almak amacıyla ikamet eden;
 - (b) bir Üye Devlet'te geçici koruma kapsamında ikamet etme izni olan veya bu kapsamda ikamet etme izni için başvurmuş olup statüleri hakkında verilecek kararı bekleyen;
 - (c) bir Üye Devlet'te uluslararası yükümlülükler, ulusal mevzuat veya Üye Devletlerin adetleri gereği tali koruma biçimi kapsamında ikamet etme izni olan veya bu kapsamda ikamet etme izni için başvurmuş olup statüleri hakkında verilecek kararı bekleyen;
 - (d) mülteci olan veya mülteci olarak kabul edilmek için başvurmuş olup başvurusu henüz kati karar aşamasına gelmemiş olan;
 - (e) au pair veya mevsimlik işçi olarak veya bir hizmet sunucunun sınır ötesinde hizmet vermek için görevlendirdiği işçiler olarak veya sınır ötesi hizmet sunucu olarak veya ikamet izinleri resmi olarak sınırlanmış olarak sadece geçici olarak ikamet eden;
 - (f) 1961 yılında imzalanan Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi'ne, 1963 yılında imzalanan Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi'ne, 1969 yılında imzalanan Özel Temsilcilikler Hakkında Viyana Sözleşmesi'ne veya 1975 yılında imzalanan Evrensel Nitelikli Uluslararası Örgütlerle İlişkilerde Devletlerin Temsili

³⁸ OJ (R.G.) L 251, 3.10.2003, sf. 12

Hakkında Viyana Sözleşmesi'ne tabi bir yasal statüye sahip olan üçüncü ülke vatandaşları için geçerli değildir.

3. İşbu Yönerge,

(a) Bir tarafta Topluluk veya Topluluk ve onun Üye Devletleri, diğer tarafta üçüncü ülkeler arasında imzalanmış iki taraflı ve çok taraflı sözleşmelerin;

(b) bir Üye Devlet ile bir üçüncü ülke arasında işbu Yönerge'nin yürürlüğe giriş tarihinden önce akdedilmiş olan iki taraflı sözleşmelerin;

(c) 13 Aralık 1955 tarihli Kuruluş Hakkında Avrupa Sözleşmesi'nin, 18 Ekim 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı'nın, değiştirilmiş 3 Mayıs 1987 tarihli Avrupa Sosyal Şartı'nın ve 24 Kasım 1977 tarihli Göçmen İşçilerin Yasal Statüsü Hakkında Avrupa Sözleşmesi'nin daha elverişli olan hükümlerine hâle gelmeyecek şekilde uygulanacaktır.

BÖLÜM II

BİR ÜYE ÜLKEDE UZUN DÖNEMLİ İKAMET EDEN KİŞİ STATÜSÜ

Madde 4

İkametin süresi

1. Üye Devletler, ilgili başvurunun yapılmasından hemen önce topraklarında beş yıl yasal ve kesintisiz olarak ikamet etmiş olan üçüncü ülke vatandaşlarına uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü vereceklerdir.

2. Madde 3(2)(e) ve (f)'de belirtilen nedenlerle ikamet edilen dönemler, paragraf 1'de belirtilen dönemin hesabında dikkate alınmayacaktır.

Madde 3(2)(a)'da ele alınan durumlara ilgili olarak, ilgili üçüncü ülke vatandaşının kendisine uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü verilmesini sağlayacak bir ikamet hakkı kazanmış olduğu durumlarda, öğrenim görme veya mesleki eğitim alma amaçlı ikamet dönemlerinin sadece yarısı paragraf 1'de belirtilen dönemin hesabında dikkate alınacaktır.

3. İlgili Üye Devlet'in topraklarında bulunulmayan dönemler, söz konusu dönemler ardı ardına altı aydan kısa olup paragraf 1'de belirtilen dönem içinde toplam 10 ayı aşmadıkça, paragraf 1'de belirtilen süreyi kesintiye uğratmış sayılmayacak ve bu sürenin hesabında dikkate alınacaktır.

Üye Devletler, geçici nitelikli özel veya istisnai nedenlere dayanan durumlarda ve ilgili Üye Devlet'in ulusal hukukuna uygun olarak, yukarıdaki birinci bentte belirtilen dönemden daha uzun bir süre Üye Devlet topraklarında bulunulmamasının paragraf 1'de belirtilen süreyi kesintiye uğratmamış olmasını kabul edebilirler. Böyle durumlarda, Üye Devletler, paragraf 1'de belirtilen sürenin hesabında ilgili kişinin Üye Devlet topraklarında bulunmadığı söz konusu dönemi hesaba katmayacaklardır.

İkinci bende rağmen, Üye Devletler, sınır ötesinde hizmet sunmak da dahil olmak üzere çalışma amaçlı geçici görevlendirmelerle ilgili bulunmama dönemlerini paragraf 1'de belirtilen toplam sürenin hesabında dikkate alabilirler.

Madde 5

Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü kazanmanın şartları

1. Üye Devletler, üçüncü ülke vatandaşlarından, kendileri ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri için,

(a) ilgili Üye Devlet'in sosyal yardım sistemine ihtiyaçları olmadan kendilerinin ve aile fertlerinin geçimlerini sağlamak için yeterli düzeyde istikrarlı ve düzenli kaynaklara sahip olduklarına dair kanıt göstermelerini isteyeceklerdir. Üye Devletler bu kaynakları

nitelikleri ve düzenlilikleri bakımından değerlendireceklerdir. Üye Devletler, bu bakımdan, uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü başvurusundan önceki asgari ücret ve emekli maaşı düzeyini dikkate alabilirler.

(b) ilgili üçüncü ülke vatandaşının kendi ülkesinin vatandaşları için normalde sigorta kapsamında olan bütün risklere karşı ilgili Üye Devlet'te sağlık sigortaları olduğunu kanıtlamalarını isteyeceklerdir.

2. Üye Devletler, üçüncü ülke vatandaşlarının, ulusal hukuka uygun olarak entegrasyon şartlarına uymalarını isteyeceklerdir.

Madde 6

Kamu yararı ve kamu güvenliği

1. Üye Devletler, kamu yararı ve kamu güvenliği ile ilgili nedenlerle uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü vermeyi reddedebilirler.

Üye Devlet, bu konuyla ilgili karar alırken kamu yararı veya kamu güvenliği aleyhine işlenen suçun ciddiyet derecesini veya türünü veya ilgili kişiden kaynaklanan tehlikeyi dikkate alacak, diğer yandan da ikamet süresine ve ikamet edilen ülkeyle bağların bulunup bulunmadığına da gereken dikkati gösterecektir.

2. Paragraf 1'de bahsi geçen ret kararında ekonomik kaygılar temel alınmayacaktır.

Madde 7

Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü kazanma

1. İlgili üçüncü ülke vatandaşı, uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü kazanmak için ikamet ettiği Üye Devlet'in ilgili yetkili makamlarına başvuruda bulunacaktır. Başvuru ile birlikte, ilgili kişi, Madde 4 ve 5'te belirlenen şartları yerine getirdiğine dair ulusal hukuk tarafından belirlenecek kanıtlayıcı belgeleri ve, eğer isteniyorsa, geçerli bir seyahat belgesini veya tasdikli suretini de verecektir.

Birinci bentte bahsi geçen kanıtlayıcı belgeler arasında, uygun barınma şartlarıyla ilgili belgelerin bulunması da gerekebilir.

2. İlgili ulusal yetkili makamlar, başvuran kişiye mümkün olan en kısa sürede kararlarını yazılı olarak tebliğ edeceklerdir. Bu tebligat, her durumda, en geç, başvurunun yapıldığı tarihten itibaren altı ay içinde yapılacaktır. Bu konudaki bütün kararlar, ilgili üçüncü ülke vatandaşına ilgili ulusal mevzuatta öngörülen tebligat usullerine uygun olarak tebliğ edilecektir.

Başvurunun incelenmesinin karmaşık olmasıyla bağlantılı istisnai durumlarda, birinci bentte belirlenen mühlet uzatılabilir.

Ayrıca, ilgili kişiye, işbu Yönerge çerçevesindeki hakları ve yükümlülükleri de bildirilecektir.

İşbu hükümde belirlenen süre bitene kadar hiçbir karar alınmamış olmasının sonuçları, ilgili Üye Devlet'in ulusal mevzuatına göre belirlenecektir.

3. Madde 4 ve 5'te belirlenen koşullar yerine getirilirse ve ilgili kişi Madde 6'daki anlamda herhangi bir tehdit oluşturmuyorsa, ilgili Üye Devlet ilgili üçüncü ülke vatandaşına uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü verecektir.

Madde 8

Uzun dönemli ikamet eden kişi/AT ikamet izni

1. Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü, Madde 9'a tabi olarak daimi olacaktır.

2. Üye Devletler, uzun dönemli ikamet eden kişilere uzun dönemli ikamet eden kişi AT ikamet izni vereceklerdir. Bu izin en az beş yıl süreyle geçerli olacak, gerektiğinde başvuru üzerine, süresi bittiğinde kendiliğinden yenilenecek nitelikte olacaktır.

3. Uzun dönemli ikamet eden kişi AT ikamet izni, yapışkan etiket veya ayrı bir belge şeklinde verilebilir. Uzun dönemli ikamet eden kişi AT ikamet izni, üçüncü ülke vatandaşlarına verilecek ikamet izinleri için tek tip bir biçimin belirlendiği 13 Haziran 2002 tarihli (EC) (AT) 1030/2002 sayılı Konsey Tüzüğü'nde³⁹ belirlenen kurallara ve standart örneğe uygun olarak tanzim edilecektir.

Madde 9

Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün geri alınması veya kaybedilmesi

1. Uzun dönemli ikamet eden kişiler, aşağıdaki durumların meydana gelmesi halinde uzun dönemli ikamet eden kişi statülerini muhafaza etme haklarını kaybedeceklerdir:

(a) Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün kazanılmasında hile olduğunun tespit edilmesi;

(b) Madde 12 çerçevesinde belirlenen şartlar gereği sınır dışı etme tedbiri uygulanmasına karar verilmesi;

(c) İlgili kişinin Topluluk topraklarında birbirini izleyen 12 ay boyunca bulunmaması.

2. Paragraf 1(c)'ye rağmen, Üye Devletler, birbirini izleyen 12 ayı aşan veya belirli veya istisnai sebeplere dayanan yoklukların uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün geri alınmasına veya kaybedilmesine yol açmamasına hükmedebilirler.

3. Üye Devletler, uzun dönemli ikamet eden kişinin, işlediği suçların ciddiyet derecesine bakıldığında kamu yararına karşı bir tehdit teşkil ettiği ancak Madde 12'deki anlamda söz konusu tehdidin sınır dışı edilmek için gerekçe oluşturmadığı durumlarda, uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünü muhafaza etme hakkını kaybetmesine hükmedebilirler.

4. Bölüm III'e uygun olarak başka bir Üye Devlet'te ikamet etmiş olan bir uzun dönemli ikamet eden kişi, Madde 23 kapsamında başka bir Üye Devlet'te uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü verildiği durumlarda, birinci Üye Devlet'te kazanmış olduğu uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünü muhafaza etme hakkını kaybedecektir.

Her durumda, uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünü veren Üye Devlet'in topraklarında bulunulmadan geçen altı yıldan sonra, ilgili kişi söz konusu Üye Devlet'te uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünü muhafaza etme hakkını kaybedecektir.

İkinci bende rağmen, ilgili Üye Devlet, uzun dönemli ikamet eden kişinin altı yılı aşan bir dönem boyunca topraklarında bulunmadığı durumlarda belirli gerekçelerle söz konusu Üye Devlet'te uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün muhafaza edilmesine hükmedebilir.

5. Paragraf 1(c)'de ve paragraf 4'te bahsi geçen durumlarla ilgili olarak, statüyü vermiş olan Üye Devletler, uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün yeniden kazanılması için kolaylaştırılmış bir prosedür uygulayacaklardır.

Söz konusu prosedür, özellikle, öğrenim amaçlı olarak bir ikinci Üye Devlet'te ikamet eden kişilerin durumları için geçerli olacaktır.

Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün yeniden kazanılmasının şartları ve prosedürü ulusal hukuk tarafından belirlenecektir.

6. Bir uzun dönemli ikamet eden kişi AT ikamet izninin süresinin dolması, hiçbir durumda uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün geri alınmasına veya kaybedilmesine yol açmayacaktır.

7. Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün geri alınmasının veya kaybedilmesinin sınır dışı edilmeye yol açmadığı durumlarda, ilgili kişinin ilgili Üye Devlet'in ulusal mevzuatınca belirlenmiş şartları yerine getirmesi ve/veya kamu yararı veya kamu

³⁹ OJ (R.G.) L 157, 15.6.2002, sf. 1

güvenliği aleyhine bir tehdit oluşturmaması şartıyla, ilgili Üye Devlet ilgili kişinin topraklarında kalmasına izin verecektir.

Madde 10

Usule ilişkin teminatlar

1. Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü için yapılmış bir başvurunun reddi veya uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün geri alınması yönündeki her kararın gerekçeleri belirtilmelidir. Böyle her karar, ilgili ulusal mevzuat tarafından belirlenen tebligat usullerine uygun olarak ilgili üçüncü ülke vatandaşına tebliğ edilecektir. Tebligatta, yararlanılabilecek tazminat prosedürleri ve ilgili kişinin gerekli başvuruları yapması için verilen mühlet de belirtilmelidir.
2. Uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü için yapılmış bir başvurunun reddedildiği veya bu statüsünün geri alındığı veya kaybedildiği veya ikamet izninin yenilenmediği durumlarda, ilgili kişi ilgili Üye Devlet'te yasal itirazda bulunma hakkına sahip olacaktır.

Madde 11

Eşit muamele

1. Uzun dönemli ikamet eden kişiler, aşağıdaki konularda eşit muamele göreceklidir:
 - (a) söz konusu faaliyetlerin ara sıra da olsa kamu yetkilerinin kullanılmasında yer almaya yol açmaması şartıyla iş bulma ve serbest meslek faaliyetinde bulunma olanakları ve, işten çıkarma ve ücret de dahil olmak üzere, istihdam ve çalışma koşulları.
 - (b) ulusal hukuk çerçevesinde burslar da dahil olmak üzere öğrenim ve mesleki eğitim;
 - (c) ilgili ulusal prosedürlere uygun olarak mesleki diplomaların, sertifikaların ve başka öğrenim ve eğitim belgelerinin tanınması;
 - (d) ulusal hukuk tarafından tanımlandığı şekilde sosyal güvenlik, sosyal yardım ve sosyal koruma;
 - (e) vergi indirimleri;
 - (f) mal ve hizmetlerden ve kamunun yararlanması için sunulan mal ve hizmet tedariklerinden ve konut edinmeye yönelik prosedürlere yararlanma;
 - (g) dernek kurma ve derneğe üye olma özgürlüğü ve işçi veya işverenleri temsil eden veya üyeleri belirli bir faaliyette bulunan herhangi bir örgüte üyelik; söz konusu örgütler tarafından sağlanan yardım ve olanaklar da buna dahildir. Kamu yararı ve kamu güvenliğiyle ilgili ulusal hükümler saklıdır.
 - (h) güvenlik nedeniyle ulusal mevzuat tarafından belirlenen sınırlar dahilinde ilgili Üye Devlet'in topraklarının her noktasına serbestçe gidebilme.
2. Paragraf 1, (b), (d), (e), (f) ve (g) bentleriyle ilgili olarak, ilgili Üye Devlet, eşit muameleyi, uzun dönemli ikamet eden kişinin kendisinin veya haklarında yardımlardan yararlanma talebinde bulunduğu aile fertlerinin kayıtlı veya olağan ikamet yerinin ilgili Üye Devlet'in sınırları dahilinde bulunduğu durumlarda kısıtlı tutabilir.
3. Üye Devletler, vatandaşlarıyla eşit muameleyi aşağıdaki durumlarda kısıtlayabilirler:
 - (a) Üye Devletler, mevcut ulusal veya Topluluk mevzuatının söz konusu faaliyetlerin sadece ülke vatandaşları, AT veya Avrupa Ekonomik Alanı vatandaşları tarafından yürütülmesine izin verdiği durumlarda, iş bulma ve serbest meslek faaliyetlerinde bulunma konusunda kısıtlamalar uygulayabilirler.
 - (b) Üye Devletler, öğrenim ve eğitimden yararlanmak için uygun bir dil düzeyine sahip olduğunun kanıtlanmasını isteyebilirler. Üniversiteden yararlanma, belirli akademik ön koşulların yerine getirilmesine tabi olabilir.
4. Üye Devletler, sosyal yardım ve sosyal koruma bakımından eşit muameleyi temel yardımlarla sınırlayabilirler.

5. Üye Devletler, paragraf 1’de bahsi geçen alanlarda ilave yardımlardan yararlanılabilmemesine karar verebilirler.
Ayrıca, Üye Devletler, paragraf 1’in kapsamında yer almayan alanlarla ilgili olarak da eşit muameleden yararlanılabilmemesine karar verebilirler.

Madde 12

Sınır dışı edilmeye karşı koruma

1. Üye Devletler, uzun dönemli ikamet eden bir kişiyi, ancak söz konusu kişinin kamu yararı veya kamu güvenliği aleyhine gerçek ve yeterince ciddi bir tehdit teşkil ettiği durumlarda sınır dışı etme kararı alabilirler.
2. Paragraf 1’de bahsi geçen karar alınırken ekonomik gerekçeler temel alınmayacaktır.
3. Uzun dönemli ikamet eden bir kişinin sınır dışı edilmesi yönünde bir karar alınmadan önce, Üye Devletler aşağıdaki etkenleri dikkate alacaklardır:
 - (a) topraklarında ikamet etme süresi
 - (b) ilgili kişinin yaşı
 - (c) ilgili kişi ve aile fertleriyle ilgili olarak sınır dışı etmenin yol açacağı sonuçlar
 - (d) ikamet edilen ülke ile bağlar veya menşe ülke ile bağların bulunmaması.
4. Sınır dışı etme yönünde bir karar alındığında, ilgili Üye Devlet’te söz konusu uzun dönemli ikamet eden kişi için bir yargısal başvuru prosedürü mevcut olacaktır.
5. Yeterli kaynaklara sahip olmayan uzun dönemli ikamet eden kişiler, ikamet ettikleri Devlet’in vatandaşlarıyla aynı şartlarda adli yardımdan yararlanacaktır.

Madde 13

Daha elverişli ulusal hükümler

Üye Devletler, işbu Yönerge’de belirlenenlerden daha elverişli koşullarda daimi veya sınırsız geçerliliğe sahip ikamet izinleri verebilirler. Böyle ikamet izinleri, işbu Yönerge’nin III’ üncü bölümünde belirlenen şekilde başka Üye Devletlerde ikamet hakkı vermez.

BÖLÜM III

BAŞKA ÜYE ÜLKELERDE İKAMET

Madde 14

Esaslar

1. Uzun dönemli ikamet eden bir kişi, işbu bölümde belirlenen şartların yerine getirilmesi şartıyla, kendisine uzun dönemli ikamet statüsü vermiş olandan başka Üye Devletlerin topraklarında üç ayı aşan bir süre için ikamet etme hakkını kazanır.
2. Uzun dönemli ikamet eden kişi, aşağıdaki gerekçelerle ikinci bir Üye Devlet’te ikamet edebilir:
 - (a) ücretli olarak veya serbest meslek sahibi olarak ekonomik bir faaliyet yürütme;
 - (b) Öğrenim veya mesleki eğitim görme;
 - (c) Başka amaçlar.
3. Paragraf 2(a)’da belirtilen şekilde ücretli olarak veya serbest meslek sahibi olarak ekonomik faaliyette bulunma durumunda, Üye Devletler, sırasıyla, bir boşluğun doldurulması veya söz konusu faaliyetlerin gerçekleştirilmesi gerekleri ile ilgili olarak kendi iş gücü pazarlarının durumunu inceleyebilir ve kendi ulusal prosedürlerini uygulayabilirler.
Üye Devletler, iş gücü piyasasıyla ilgili nedenlerden dolayı Topluluk vatandaşlarına, Topluluk mevzuatı hükümlerinde öngörülüyorsa üçüncü ülke vatandaşlarına öncelik

tanıyabilecekleri gibi ilgili Üye Devlet'te yasal olarak ikamet eden ve işsizlik yardımından yararlanan üçüncü ülke vatandaşlarına da öncelik tanıyabilirler.

4. 1'inci paragrafın hükümlerine rağmen, söz konusu sınırlamanın üçüncü ülke vatandaşlarının kabul edilmesiyle ilgili olarak işbu Yönerge'nin benimsendiği anda mevcut yasalarda yer alıyor olması şartıyla, Üye Devletler ikamet hakkı verilmesi hakkına sahip kişilerin toplam sayısını sınırlayabilirler.

5. İşbu bölüm, Üye Devletlerin topraklarında

(a) sınır ötesi hizmet sunumu amacıyla bir hizmet sunucusu tarafından görevlendirilmiş ücretli işçi;

(b) sınır ötesi hizmet sunucu (sunan) olarak

uzun dönemli ikamet eden kişilerin ikameti ile ilgili değildir.

Üye Devletler, ulusal hukuka uygun şekilde, mevsimlik işçi olarak bir ekonomik faaliyette bulunmak amacıyla ikinci bir Üye Devlet'e taşınmak isteyen uzun dönemli ikamet eden kişilerin söz konusu Üye Devlet'te ikamet edebilmelerinin koşulları hakkında karar verebilirler. Sınır ötesi işçiler ulusal hukukun belirli hükümlerine de tabi olabilirler.

6. İşbu Bölüm'ün hükümleri, üçüncü ülke vatandaşları ile ilgili sosyal güvenlik hakkındaki ilgili Topluluk mevzuatına halel getirmez.

Madde 15

İkinci bir Üye Devlet'te ikamet etmenin şartları

1. Uzun dönemli ikamet eden kişi, İkinci Devlet'in topraklarına girdikten sonra en kısa sürede ve üç ayı geçirmeden ikamet izni almak için söz konusu Üye Devlet'in yetkili makamlarına başvuracaktır.

Üye Devletler, uzun dönemli ikamet eden kişinin ikinci Üye Devlet'in yetkili makamlarına ikamet izni için hala birinci Üye Devlet'in topraklarında ikamet ederken başvuruda bulunmasını kabul edebilirler.

2. Üye Devletler, ilgili kişilerden aşağıdaki konularda kanıt göstermelerini isteyebilirler:

(a) ilgili Üye Devlet'in sosyal yardım sistemine ihtiyaçları olmadan kendilerinin ve aile fertlerinin geçimlerini sağlamak için yeterli düzeyde istikrarlı ve düzenli kaynakları olduğuna dair kanıt göstermelerini isteyebilirler. Madde 14(2)'de bahsi geçen kategorilerin her biri için, Üye Devletler bu kaynakları nitelikleri ve düzenlilikleri bakımından değerlendireceklerdir. Üye Devletler, asgari ücret ve emekli maaşı düzeyini dikkate alabilirler.

(b) normalde ilgili üçüncü ülke vatandaşının kendi ülkesinin vatandaşları için Üye Devlet'te sigorta kapsamında olan bütün risklere karşı ikinci Üye Devlet'te sağlık sigortaları olduğunu kanıtlamalarını isteyebilirler.

3. Üye Devletler, üçüncü ülke vatandaşlarından, ulusal hukuka uygun olarak entegrasyon tedbirlerine uymalarını isteyebilirler.

Bu şart, ilgili üçüncü ülke vatandaşlarından, Madde 5(2) hükümlerine uygun olarak uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü kazanmaları için entegrasyon şartlarına uymalarının istenmiş olması durumunda geçerli olmayacaktır.

İkinci bendin hükmü saklı kalmak kaydıyla, ilgili kişilerden dil kurslarına katılmaları istenebilir.

4. Başvuruyla birlikte, ilgili kişilerin ilgili şartları yerine getirdiklerine dair ulusal hukuk tarafından belirlenecek kanıtlayıcı belgelerin ve bunun yanı sıra uzun dönemli ikamet izinlerinin ve geçerli bir seyahat belgesinin veya bunların tasdikli suretlerinin verilmesi gereklidir.

Birinci bentte bahsi geçen kanıt niteliğinde belgeler arasında, uygun barınmayla ilgili belgeler de yer alabilir.

Özellikle:

(a) bir ekonomik faaliyet sürdürülmesi durumunda, ikinci Üye Devlet ilgili kişilerden aşağıdaki konularda kanıt göstermelerini isteyebilir:

(i) Eğer ücretli olarak çalışıyorlarsa, ulusal mevzuatın belirlediği şartlar çerçevesinde, işverenden kendisi için çalışıklarına dair bir yazı veya bir iş akdi teklifi şeklinde bir iş akitleri olduğuna dair kanıt. (Üye Devletler, bahsi geçen kanıt biçimlerinden hangisinin gerekli olduğuna karar vereceklerdir.)

(ii) Eğer serbest meslek sahibi olarak çalışıyorlarsa, ulusal hukuka göre bu sıfatla ekonomik faaliyette bulunmak için gerekli fonlara sahip olduklarına dair kanıt. (İlgili kişi, gerekli belgeleri ve ruhsatları da ibraz edecektir.)

(b) Öğrenim veya mesleki eğitim görme durumunda, ikinci Üye Devlet ilgili kişilerden öğrenim veya mesleki eğitim görmek için onaylı bir müesseseye kayıtlı olduklarına dair kanıt göstermelerini isteyebilir.

Madde 16

Aile fertleri

1. Uzun dönemli ikamet eden kişinin bir ikinci Üye Devlet'te ikamet etme hakkını kullanması ve ailenin birinci Üye Devlet'te kurulmuş olması halinde, ilgili kişinin aile fertlerine, 2003/86/EC (AT) sayılı Yönerge Madde 4(1)'de bahsi geçen koşulları yerine getirmeleri şartıyla, söz konusu uzun dönemli ikamet eden kişinin refakatinde bulunma veya onun yanına yerleşme izni verilecektir.

2. Uzun dönemli ikamet eden kişinin bir İkinci Devlet'te ikamet hakkını kullanması ve ailenin birinci Üye Devlet'te kurulmuş olması halinde, ilgili kişinin 2003/86/EC (AT) sayılı Yönerge Madde 4(1)'de belirtilenler dışındaki aile fertlerine uzun dönemli ikamet eden kişiye refakat etme veya onun yanına yerleşme izni verilebilir.

3. İkamet izni başvurusu yapılmasıyla ilgili olarak, Madde 15(1)'in hükümleri geçerli olacaktır.

4. İkinci Üye Devlet, ilgili aile fertlerinin ikamet izni başvurularıyla birlikte aşağıdakileri ibraz etmelerini isteyebilir:

(a) uzun dönemli ikamet eden kişi AT ikamet izni veya ikamet izni ve geçerli bir seyahat belgesi veya bunların tasdikli suretleri;

(b) birinci Üye Devlet'te uzun dönemli ikamet eden kişinin aile fertleri olarak ikamet ettiklerine dair kanıt;

(c) ilgili Üye Devlet'in sosyal yardım sistemine ihtiyaçları olmadan kendilerinin geçimlerini sağlamak için yeterli düzeyde istikrarlı ve düzenli kaynakları olduğuna veya uzun dönemli ikamet eden kişinin onlar için bu nitelikte kaynaklara ve sigortaya sahip olduğuna ve aynı zamanda İkinci Üye Devlet'te bütün riskleri kapsayan bir sağlık sigortasına sahip olduklarına dair kanıt. Üye Devletler bu kaynakları nitelikleri ve düzenlilikleri bakımından değerlendireceklerdir. Üye Devletler, asgari ücret ve emekli maaşı düzeyini dikkate alabilirler.

5. Ailenin birinci Üye Devlet'te kurulmuş olmaması halinde, 2003/86/EC (AT) sayılı Yönerge geçerli olacaktır.

Madde 17

Kamu yararı ve kamu güvenliği

1. Üye Devletler, ilgili kişinin kamu yararı veya kamu güvenliği aleyhine tehdit oluşturduğu durumlarda uzun dönemli ikamet eden kişilerin veya onların aile fertlerinin ikamet başvurularını reddedebilir.

Üye Devlet, ilgili kararı alırken, uzun dönemli ikamet eden kişi veya onun bir aile ferdi (aile fertleri) tarafından işlenmiş kamu yararı veya kamu güvenliği aleyhine suçun ciddiyet derecesini veya türünü veya ilgili kişiden kaynaklanan tehlikeyi dikkate alacaktır.

2. Paragraf 1’de bahsi geçen karar alınırken ekonomik gerekçeler temel alınmayacaktır.

Madde 18

Kamu sağlığı

1. Üye Devletler, ilgili kişinin kamu sağlığı aleyhine tehdit oluşturduğu durumlarda uzun dönemli ikamet eden kişilerin veya onların aile fertlerinin ikamet başvurularını reddedebilir.

2. İkinci Üye Devlet’in topraklarına giriş izninin veya ikinci Üye Devlet’in topraklarında ikamet hakkının verilmesinin reddedilmesi, ancak Dünya Sağlık Örgütü’nün ilgili geçerli belgelerinde tanımlanmış olan hastalıklar ve ev sahibi ülkenin vatandaşları ile ilgili olarak koruma tedbirlerine konu olan enfeksiyonlu veya bulaşıcı parazite dayanan başka hastalıklar gerekçesine dayandırılabilir. Üye Devletler daha kısıtlayıcı yeni hükümler veya uygulamalar yürürlüğe koyamazlar.

3. İkinci Üye Devlet’te birinci ikamet izninin verilmesinden sonra yakalanan hastalıklar, ikamet izninin yenilenmesinin reddedilmesi veya ülke topraklarından ihraç edilme için gerekçe teşkil edemez.

4. Bir Üye Devlet, işbu Yönerge’nin geçerli olduğu kişiler için, paragraf 2’de bahsi geçen hastalıkların hiçbirinden mustarip olmadıklarını belirlemek amacıyla tıbbi muayene yapılmasını isteyebilir. Bu tıbbi muayeneler bedelsiz olarak yapılabilirler. Bu tıbbi muayeneler sistematik olarak uygulanamaz.

Madde 19

Başvuruların incelenmesi ve ikamet izninin verilmesi

1. İlgili ulusal yetkili makamlar başvuruları yapıış tarihlerinden itibaren dört ay içinde işleme koyacaklardır.

Bir başvuruda Madde 15 ve 16’da sıralanan kanıt niteliğinde belgelerin bulunmaması halinde veya başvurunun incelenmesinin karmaşıklığıyla bağlantılı istisnai durumlarda, birinci bentte belirtilen mühlet, en fazla üç ay uzatılabilir. Böyle durumlarda, ilgili ulusal yetkili makamlar ilgili başvuru sahibine bilgi vereceklerdir.

2. Madde 14, 15 ve 16’da hükme bağlanan koşullar yerine getirilmişse, Madde 17 ve 18’de yer alan kamu yararı, kamu güvenliği ve kamu sağlığı ile ilgili hükümlere tabi olarak, ikinci Üye Devlet uzun dönemli ikamet eden kişiye yenilenebilir nitelikte bir ikamet izni verecektir. Bu ikamet izni, başvuru üzerine, eğer böyle bir şart varsa, süresi dolduğunda yenilenebilecektir. İkinci Üye Devlet, kararını birinci Üye Devlet’e bildirecektir.

3. İkinci Üye Devlet, uzun dönemli ikamet eden kişinin ailesinin fertlerine, uzun dönemli ikamet eden kişiye verilen izinle aynı dönem için geçerli yenilenebilir ikamet izinleri verecektir.

Madde 20

Usule ilişkin teminatlar

1. İkamet izni başvurusunun reddedilmesi yönündeki bütün kararlar için gerekçe gösterilecektir. Bu kararlar, ilgili ulusal mevzuat çerçevesinde tebligat usullerine uygun olarak ilgili üçüncü ülke vatandaşına tebliğ edilecektir. Tebligatta, mevcut olan yararlanılabilecek hukuki başvuru prosedürleri ve başvuruda bulunmanın mühleti de belirtilecektir.

Madde 19(1)'de belirtilen sürenin sonuna kadar karar alınmamasının sonuçları, ilgili Üye Devlet'in ulusal mevzuatına göre belirlenecektir.

2. Bir ikamet izni başvurusunun reddedilmesi veya iznin yenilenmemesi veya geri alınması halinde, ilgili kişi ilgili Üye Devlet'te itiraz hakkına sahip olacaktır.

Madde 21

İkinci Üye Devlet'te görülecek muamele

1. Uzun dönemli ikamet eden kişiler, ikinci Üye Devlet'te Madde 19'da belirlenen oturma iznini alır almaz, söz konusu Üye Devlet'te Madde 11'de belirtilen alanlarda ve aynı maddede belirtilen koşullarla eşit muamele görecektir.

2. Uzun dönemli ikamet eden kişiler, paragraf 1'in hükümlerine uygun olarak iş gücü pazarına girebileceklerdir.

Üye Devletler, en fazla 12 ay süreyle olmak şartıyla, Madde 14(2)(a)'da bahsi geçen kişilerin ikamet iznini almış oldukları alanlar dışındaki alanlarda ücretli olarak çalışmalarının ulusal hukuk tarafından belirlenmiş koşullar çerçevesinde kısıtlı olması yönünde düzenleme yapabilirler.

Üye Devletler, ulusal hukuka uygun olarak, Madde 14(2)(b) veya (c)'de bahsi geçen kişilerin ücretli veya serbest meslek sahibi olarak faaliyette bulunmalarının koşulları hakkında karar alabilir.

3. Uzun dönemli ikamet eden kişinin aile fertleri, ikinci Üye Devlet'te Madde 19'da belirlenen ikamet iznini alır almaz, söz konusu Üye Devlet'te 2003/86/EC(AT) sayılı Yönerge'nin 14'üncü maddesinde sıralanan haklardan yararlanmaya başlayacaklardır.

Madde 22

İkamet izninin geri alınması veya yeniden kabul etme yükümlülüğü

1. İkinci Üye Devlet, üçüncü ülke vatandaşı uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünü kazanana kadar ikamet iznini yenilemeyi reddetme veya ikamet iznini geri alma yönünde karar alabilir ve

(a) Madde 17'de tanımlandıkları şekilde kamu yararı veya kamu güvenliği ile ilgili gerekçelerle;

(b) Madde 14, 15 ve 16'da belirlenen koşulların artık yerine getirilmemesi halinde;

(c) üçüncü ülke vatandaşının ilgili Üye Devlet'te yasal bir şekilde ikamet etmemesi halinde

ilgili kişinin ve onun aile fertlerinin, sınır dışı etme prosedürleri de dahil olmak üzere ulusal hukukun belirlediği prosedürlere uygun olarak topraklarını terk etmelerini zorunlu kılabilir:

2. İkinci Üye Devlet'in paragraf 1'de bahsi geçen tedbirlerden birini benimsemesi halinde, birinci Üye Devlet uzun dönemli ikamet eden kişiyi ve onun aile fertlerini derhal ve herhangi bir formalite uygulanmaksızın tekrar kabul edecektir. İkinci Üye Devlet, kararını birinci Üye Devlet'e bildirecektir.

3. Üçüncü ülke vatandaşı uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünü kazanana kadar ve paragraf 2'de bahsi geçen tekrar kabul etme yükümlülüğü saklı kalmak kaydıyla, ikinci

Üye Devlet, kamu yararı veya kamu güvenliği ile ilgili ciddi gerekçelerle, Madde 12'ye uygun olarak ve Madde 12'de de belirlenen teminatlar çerçevesinde üçüncü ülke vatandaşının Birlik topraklarından ihracı yönünde karar alabilir.

Böyle durumlarda, ikinci Üye Devlet, söz konusu kararı alırken, birinci Üye Devlet'in görüşünü alacaktır.

İkinci Üye Devlet, ilgili üçüncü ülke vatandaşını ihraç etme yönünde karar alırken, bu kararın etkili bir şekilde uygulanması için bütün uygun tedbirleri alacaktır. Böyle durumlarda, ikinci Üye Devlet birinci Üye Devlet'e ihraç kararının uygulanması hakkında uygun bilgileri verecektir.

4. Paragraf 1(b) ve (c)'de bahsi geçen durumlarda ihraç kararının yanı sıra daimi bir ikamet yasağı da konulamaz.

5. Paragraf 2'de bahsi geçen yeniden kabul etme yükümlülüğü, uzun dönemli ikamet eden kişinin ve onun aile fertlerinin bir üçüncü Üye Devlet'e taşınma olanağına halel getirmez.

Madde 23

İkinci Üye Devlet'te uzun dönemli ikamet eden kişi statüsünün kazanılması

1. Başvuru üzerine, ikinci Üye Devlet uzun dönemli ikamet eden kişilere, Madde 3, 4, 5 ve 6'nın hükümlerine tabi olarak, Madde 7'de belirlenen statüyü verecektir. İkinci Üye Devlet, kararını birinci Üye Devlet'e bildirecektir.

2. Madde 7'de belirlenen prosedür, ikinci Üye Devlet'te uzun dönemli ikamet eden kişi statüsü için yapılan başvuruların yapılması ve incelenmesi için geçerli olacaktır. Madde 8, ikamet izninin verilmesi için geçerli olacaktır. Başvurunun reddedildiği durumlarda, Madde 10'da sağlanan usule ilişkin teminatlar geçerli olacaktır.

BÖLÜM IV SON HÜKÜMLER

Madde 24

Rapor ve toplantı tarihi maddesi

Komisyon, belirli aralıklarla ve ilki en geç 23 Ocak 2011 tarihinde olmak kaydıyla Avrupa Parlamento'suna ve Konsey'e işbu Yönerge'nin Üye Devletlerde uygulanması hakkında rapor verecek, gerekli olabilecek değişiklikleri önerecektir. Değişiklik önerileri, Madde 4, 5, 9, 11 ve Bölüm III ile ilgili olarak öncelikle yapılacaktır.

Madde 25

Temas kurulacak kişiler

Üye Devletler, Madde 19(2), Madde 22(2) ve Madde 23(1)'de bahsi geçen bilgilerin alınması ve aktarılmasından sorumlu olacak ilgili kişileri tayin edecektir.

Üye Devletler, birinci paragrafta bahsi geçen bilgilerin ve belgelerin alınıp verilmesi konusunda gerekli işbirliğini göstereceklerdir.

Madde 26

İç Hukuka Aktarma

Üye Devletler, işbu Yönerge'ye uymak için gerekli kanun, düzenleme ve idari hükümleri en geç 23 Ocak 2006'ya kadar yürürlüğe koyacaklardır. Komisyon'a bu konuda vakit geçirmeden bilgi vereceklerdir.

Üye Devletler, bu tedbirleri alırken, tedbirlerde işbu Yönerge'ye atıfta bulunulacak veya bu tedbirler resmi olarak yayımlanırken işbu Yönerge'ye atıf da yayımda yer alacaktır. Söz konusu atfın yapılaş yöntemleri, Üye Devletlerce belirlenecektir.

Madde 27

Yürürlüğe girme

İşbu Yönerge Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlandığı gün yürürlüğe girecektir.

Madde 28

Muhataplar

İşbu Yönerge, Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma uyarınca Üye Devletleri muhatap almaktadır.

Brüksel, 25 Kasım 2003

Konsey adına
Başkan
G. TREMONTI

Uzun süredir ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının statüleri ile ilgili Konsey Yönergesi'ne ilişkin Komisyon Önerisi hakkında BMMYK'nın gözlemleri (COM (2001) 127 nihai)

1. 13 Mart 2001 tarihinde, Avrupa Komisyonu, uzun süredir ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının statülerine ilişkin olarak bir Konsey Yönergesi önerisi yayınlamıştır. Böyle bir Yönerge'nin kabulü, Amsterdam Antlaşması'nın 63. Maddesi ile yetkilendirildiği üzere Birlik içerisinde bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı oluşturmak amaçlı Tampere Avrupa Birliği Konseyi Sonuç Kararları ile öngörülmüş tedbirlerden birisi idi.

2. Teklif edilen Yönerge'nin amaçları :

(i) üçüncü ülke vatandaşlarına uzun süreli mukim statüsü vermeye ve bu statüyü geri almaya ilişkin ortak ölçütler tespit etmek;

(ii) uzun süredir ikamet edenlere yönelik ortak muamele standartları belirlemek; ve

(iii) uzun süreli mukimlerin, uzun süredir ikamet ettikleri bir Üye Devlet dışındaki Üye Devletlerde ikamet edebilmelerine yönelik koşulları belirlemek.

3. Komisyon'un önerisinin en göze çarpan özelliği, halihazırda Birliğin vatandaşlarının sahip olduğu hak ile kıyaslanabilir nitelikteki uzun süreli ikamet edenlere tanınmış olan Birlik içerisinde hareket etme özgürlüğüdür. Teklife göre, bir Üye Devlette uzun süreli ikamet edebilme statüsünü kazanmış kişiler, istihdam edilerek ya da kendi işlerini kurarak ekonomik bir faaliyet gerçekleştirmek amacıyla ya da akademik ya da mesleki eğitim yapmak amacıyla diğer Üye Devletlerde de ikamet edebilme hakkına sahip olacaklardır. Ancak bu hakkın kullanılmasını ilgili kişinin yeterli kaynaklara sahip olması koşuluna bağlıdır -hastalık sigortası düzenlemeleri gibi-, böylece kişinin ikinci Üye Devlete yük olmaması amaçlanmaktadır.

4. Teklif edilen Yönerge'nin bir mülteci belgesi olmamasına rağmen, mülteciler de ikamet için gerekli süreyi doldurarak bu belge ile sağlanan muamele standartlarının lehdarları olabilirler. Bu nedenle BMMYK, bu belge ile ilgilenmekte ve teklifin mültecilerin durumlarına yönelik özel hükümler içeriyor olmasından memnuniyet duymaktadır. BMMYK özellikle, Yönerge önerisinin 6. Maddesinde mültecilerin, ekonomik araçlar ve sigorta kapsamı ile ilgili hak kazandıran şartlardan muaf tutulmasını ve 5. Maddede ise mültecinin bir sığınmacı ya da geçici korumadan faydalanan kişi olarak Üye Devlet topraklarında geçirmiş olduğu zamanın ikamet hakkına yönelik hak kazandıran süre olarak dikkate alınacak olmasının belirtilmesini takdirle karşılamaktadır.

5. BMMYK sürekli olarak belirtmektedir ki, ikincil korumadan faydalananlara uygun kişilerin ihtiyaçları pek çok yönden mültecilerin ihtiyaçları ile benzerlik gösterdiği için bu kategorilerde koruma ihtiyacı bulunan kişilere yönelik uygulanacak muamele standartlarının da benzer olması gerekir. Bu nedenle BMMYK, önerinin 3. Maddesinin ikincil korumadan faydalanan kişileri belgenin kapsamı dışında bırakmış olmasından dolayı endişe duymaktadır. BMMYK, Taslak'ın Açıklayıcı Memorandumunda söz konusu hariç tutmanın sebebinin ikincil koruma kavramının Topluluk seviyesinde henüz uyumlaşmamış olmasından kaynaklandığı açıklamakla beraber, Komisyon'un bu tür yasal mukim konumundaki kişilerin ölçütleri karşılayabiliyor olmaları halinde uzun süreli ikamet statüsüne erişimlerinin bulunması gerektiğine inandığını belirtmektedir. BMMYK ayrıca, uzun süreli ikamete ilişkin Yönerge'nin 3 (2) (b) Maddesine rağmen mülteci statüsü ve ikincil korumaya ilişkin taslak Yönerge'nin 22. Maddesi, Üye devletlerin ikincil korumadan faydalanan kişilere de bu Yönerge altında mültecilere yönelik olanlar ile aynı koşullarla uzun süreli

ikamet hakkını tanımlarını öngörmektedir. Bu nedenle BMMYK, uzun süreli ikamete ilişkin taslak Yönerge'nin 3. Maddesi ile öngörülen hariç bırakmanın zaman içerisinde düzeltilerek ikincil korumadan faydalanan kişilerin de Yönerge kapsamına alınacağını ummaktadır.

Brüksel, 4 Ekim 2001

Yetkililer ile işbirliğinde bulunan, yasadışı göç ve insan ticaretini kolaylaştırıcı faaliyetlerin mağdurlarına yönelik çıkarılan kısa süreli ikamet iznine dair Konsey Yönergesi İlişkin Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin (BMİHYK) Gözlemleri

Giriş

1. İlk olarak, yukarıda adı geçen kuruluşlar, insan ticareti ve benzeri sömürü türlerine karşı çalışmalarından dolayı AB'ne desteklerini ifade etmektedirler.⁴⁰ İnsan ticareti ve kaçakçılığı ile mücadelede, bugüne kadar Avrupa Komisyonu tarafından Konsey'e gönderilen ve Topluluk adına BM Sınırötesi Suçla Mücadele Sözleşmesi'nin ve Ek Protokolleri'nin (Palermo Protokolleri) onanmasını teşvik eden son öneride dahil olmak üzere, AB tarafından atılmış olan çok sayıdaki adım memnuniyetle karşılanmaktadır.⁴¹ BMMYK ve BMİHYK söz konusu belgelere katılımı ve tam olarak uygulanmalarını savunmuşlar ve Sözleşme'nin 29 Eylül 2003 tarihinde ve akabinde de İnsan Ticareti'ne ilişkin Protokol'ün 25 Aralık 2003 tarihinde yürürlüğe girmesinden memnun olmuşlardır.

2. Teklif edilmiş olan Konsey Yönergesi metninin İtalya Dönem Başkanlığı altında, yıl sonuna kadar benimsenmesi amacıyla görüşüldüğü anlaşılmaktadır. Teklif edilmiş olan Konsey Yönergesi'nin Palermo Protokolleri hükümlerine, özellikle de mağdurların korunması ile ilgili olanlara içerik kazandırma potansiyeli bulunmaktadır. Aşağıdaki gözlemler, kuruluşların bu alanda birbirinden farklı fakat tamamlayıcı yetkileriyle ilişkili bir bakış açısından, bu görüşmelere bir katkı olması amacıyla yapılmıştır

Genel Gözlemler

3. Genel gözlemlerden anlaşıldığı üzere, teklif edilen Konsey Yönergesi'nin öncelikle insan kaçakçılığı ve ticareti ile ilgili suçların faillerinin cezai kovuşturmalarının kolaylaştırılmasına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Ancak aynı zamanda, mağdurların insan haklarına da gereken ağırlığın verilmesi önemlidir. Yukarıda ismi geçen kuruluşların görüşüne göre uzun vadeli ya da daimi ikamet izni verilmesi insan ticareti ve kaçakçılığı mağdurları açısından daha belirli perspektifler sağlayacaktır. Bu da, ifade verdiklerinde ya da cezai kovuşturmalara tanık⁴² olarak katıldıklarında söz konusu kişilerin güvenliğini daha da destekleyecektir. Mağdurların münferit ihtiyaç ve koşullarının değerlendirilmesine dayalı bu tür daha uzun vadeli seçenekler teklif edilen Yönerge'nin etkisini güçlendirebilir.

4. Ayrıca, insan ticareti ve insan kaçakçılığından etkilenen kişilerin arasında sığınmacı ve mültecilerin de bulunması halinde bu kişilerin uluslararası korumaya yönelik başvurularının tam olarak değerlendirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Devletlerin, Palermo Protokolleri'nin Kurtarma Hükümlerinin amaçları dahilinde sığınma prosedürlerine tam erişim sağlamak zorunluluğu bulunmaktadır.⁴³ Uluslararası mülteci koruma rejiminin alanına giren özel koruma ihtiyaçları bulunan

⁴⁰ Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin İnsan Ticareti ile Mücadeleye İlişkin AB Bakanlar Konseyi Çerçeve Kararı hakkında, Haziran 2001 yılında değerlendirilmeye sunulmuş olan daha önceki gözlemlerine atıfta bulunulmuştur.

⁴¹ Basın communiqué IP/03/1185, Brüksel, 1 Eylül, 2003.

⁴² Mağdurların cezai usullerde tanıklık yapmasına ilişkin 15 Mart 2000 tarihli Konsey Çerçeve Kararı'nın hükümleri dikkate alınmıştır ancak insan ticareti mağdurları ve insan kaçakçılığı mağdurlarının özel ihtiyaçlarının bu hükümler ile yeterince karşılanmadığı yönündeki endişelerimizi tekrar dile getirmekteyiz. Dipnot 1'de bahsedilen, daha önceki Gözlemler paragraf 4'e bakınız.

⁴³ İnsan ticaretini Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretini Önleme, Durdurma ve Cezalandırma Protokolü'nün 14. Maddesi ile Göçmenlerin Kara, Deniz ve Hava yoluyla Kaçakçılığı ile Mücadele için Protokol'ün 19. Maddesi.

kişilere, bu rejimin öngördüğü şekilde uygun statü sağlanmalıdır ve bu rejim genel olarak insan ticareti ve kaçakçılığı mağdurları için elverişli olan diğer koruma türleri ile değiştirilebilir bir rejim olarak değerlendirilmemelidir. Ayrıca, non-refulman (geri göndermeme) ilkesinin Yönerge'nin ilgili kısımlarında; 'İkamet izni çıkarılması ve yenilenmesi' ile ilgili 10. Madde, 'İkamet izninin Yenilenmemesi' ile ilgili 16. Madde ve 'İkamet izninin Geri alınması' ile ilgili 17. Madde; açık ve net bir şekilde yansıtılması tavsiye edilmektedir.

Spesifik Gözlemler

Madde 1, Amaç ve Madde 2, Tanımlar

5. Terimlerin uluslararası anlamda kabul edilmiş olan tanımlarında fikir birliği oluşturabilmek amacıyla insan ticareti mağdurları ile insan kaçakçılığı mağdurları ("yasadışı göçü kolaylaştırıcı faaliyet") arasında açık bir hukuki ayrımı muhafaza etmek önem taşımaktadır. Yönerge, insan ticareti ve kaçakçılığı tanımlarını doğrudan Palermo Protokollerinden almaktan fayda görecektir. Bu belgelerdeki tanımlara göre, insan ticareti faaliyetlerinin, faaliyete konu olan şahsın insan haklarına suistimal (böylece İnsan Ticareti Protokolü'nün metninin genelinde 'mağdur' terimi kullanılmıştır) teşkil ettiği açıktır. Tam tersi olarak, kaçakçılık ise daha çok göç kurallarını ihlal eden bir hareket olarak tanımlanmıştır, bir Devlete yasal giriş için gerekli koşullara uygun olmaksızın bir sınırın geçilmesidir ki burada doğrudan ya da dolaylı finansal ya da başka türlü maddi bir çıkar elde etmek amacıyla tedarik söz konusudur. Bu tanımlar söz konusu kişilere sağlanan koruma ve yardım açısından ayrımcı bir yaklaşımın önerilmesi amacını taşımamakta, ancak insan kaçakçılığı karşısında insan ticaretinin sonucu olarak ortaya çıkabilecek özel ihtiyaçları uygun şekilde tanımlamanın ve karşılamanın önemini vurgulamak amacını taşımaktadır.

Madde 3, Kapsam

6. Yönerge'nin ilgili Üye Devletin hukuku uyarınca reşit olma yaşına gelmiş olduğu tespit edilen üçüncü ülke vatandaşlarına yönelik kısıtlaması, insan ticareti ya da kaçakçılığından etkilenmiş olan küçüklere yönelik muamele açısından bazı önemli soruları da beraberinde getirmektedir. Genç mağdurların özel ihtiyaçları çocuğun yüksek yararları ilkesi üzerine inşa edilmiş, dikkatlice özel olarak hazırlanmış bazı müdahaleler gerektirir. Mevcut şekli ile Yönerge çocuk mağdurlara yönelik olarak uygulanabilirliğe ve böyle bir durumda gereksinim duyulabilecek olan bazı ek korumalara tam olarak değinmemektedir. Yönerge küçük mağdurları da net bir şekilde kapsadığı ve küçüklerin özel ihtiyaçlarını ele almaya yönelik söz konusu özel metin de mevcut 14. Madde metnini geliştirdiği, yukarıda ismi geçen kuruluşların görüşüne göre daha tercih edilir olabilir.

Madde 4, Koruma

7. İnsan ticareti mağduru olmak, mutlaka ve kendiliğinden, geçerli bir mülteci statüsü iddiası için yeterli değildir. Aynı durum kaçakçılık operasyonlarında yakalanan kişiler için de geçerlidir. Ancak, AB'ne giriş yapmadan önce başka bir yerde zaten mülteci olarak tanınmış ya da insan ticareti ya da kaçakçılığı yoluyla AB'ne gerçekleştirdikleri düzensiz hareketlerinin koşullarından kaynaklanan haklı zulüm korkusu nedeniyle ya da menşe ülkelerinde hakim olan başka sebepler nedeniyle bu tür kişilerin uluslararası korumaya ihtiyaçlarının bulunduğu durumlar olabilir. Yönerge'nin bu tür kişilerin uluslararası korumadan faydalanma hakkını koruması büyük önem taşımaktadır. Bu da en iyi şekilde ancak, Yönerge'nin yapısı içerisinde açıkça ifade edilen bir Madde ile sağlanabilir. Bu nedenle, her ne kadar farklı bir ifade ile yansıtılmış olsa da, Palermo Protokollerinin Korumaya ilişkin Bendinin amacını

yansıtan Konsey Yönergesi'nin 4. Maddesinin koruma ile ilgili bendinin metnin yapısı içerisinde muhafaza edileceği umulmaktadır.

Madde 7, Bilgi edinme Hakkı

8. Madde 7'ye göre, bir Üye Devlet, bu Yönerge ile sunulan olanaklarla ilgili olarak kişiyi bilgilendirecektir. Üye Devletler, bu tür bilginin sivil toplum kuruluşları aracılığıyla da sağlanabileceği konusunda karar alabilirler. Sivil toplum kuruluşlarının mağdurların ihtiyaçlarını karşılamakta üstlenmiş oldukları önemli bir rolün bulunduğu gerçeği dikkate alındığında, Yönerge'nin dili açısından bu durumun daha açık ve uygun bir biçimde ifade edilmesi, sivil toplum kuruluşlarının politika geliştirilmesi ile yardım hizmetlerinin tasarlanması ve sunulmasına katılımda bulunmalarına olanak vererek, tüm süreç boyunca daha güçlü bir şekilde katılımcı rol üstlenmelerini sağlayacaktır.

Madde 8, Düşünme süresi

9. Düşünme süresinin uzunluğu üzerinde daha fazla görüşülmesi gerekir. Bu anlamda başlıca belirleyici unsur, söz konusu kişinin gerçek ihtiyaç ve faydaları olmalıdır ve bu da belli bir esneklik gerektirecektir. Uygun düşünme süresini hesaplarken, örneğin, kişinin psiko-sosyal destek ihtiyacı dikkate alınmalıdır.

10. Kişinin suç failleri ile tekrar irtibat kurması halinde, Üye Devletlerin düşünme süresini istedikleri zaman sona erdirebilmeleri hiç esnek değildir. Bu durumun, failler tarafından takip edilen ve ilişkilerini tam olarak koparmaya gerçekten olanağı olmamış mağdurların aleyhine olması tehlikesi bulunmaktadır. Bu ve benzeri diğer tehlikeler Yönerge içerisinde bütünüyle dikkate alınmalı ve yansıtılmalıdır.

Madde 9, Yardım ve Bakım

11. Yönerge'nin amacının tanık ve mağdur koruma olmadığı anlaşılmaktadır. Halbuki, insan ticareti ve kaçakçılığı mağdurlarının kendilerini içinde bulabilecekleri hassas durum ve cezai kovuşturmalarda tanık olduklarında üstlenecekleri riskler dikkate alındığında, AB'nin mevcut mağdur ve tanık koruma tedbirlerindeki eksiklikler genel bir endişe kaynağıdır.⁴⁴ Bu nedenle Yönerge'nin, mağdur ve tanık koruma ilkelerinin önemine ve bu korumanın nasıl başarılabacağına dair gerekli detaylara ilişkin uygun bir lisanı içerebilmesi umulmaktadır.

Madde 10, İkamet izni çıkarılması ve yenilenmesi

12. "Faydalı" teriminin muğlak doğası ve potansiyel olarak yanlış yorumlanması durumu dikkate alındığında, yukarıda ismi geçen kuruluşlar bu terimin insan hakları konularına ve insani mülhazalar açısından gerekli önem verilecek şekilde açıklanmasını tavsiye etmektedir. Ek olarak, Üye Devletler açısından aile birleştirmesi ve iznin insani gerekçelerle uzatılmasının düşünülmesi olanağının muhafaza edilmesi de önerilmektedir.

Madde 11, İkamet izninin şekli

13. Daha güvenli olabilmesi için iznin, kişinin insan ticareti mağduru ya da insan kaçakçılığı konusu olarak kimliğini gizleyecek şekilde çıkarılması önerilmektedir.

⁴⁴ Mevcut AB araçları aşağıdakileri kapsamaktadır;

• Mağdurların cezai kovuşturmalarda tanıklık yapmalarına ilişkin 15 Mart 2001 tarihli Konsey Çerçeve Kararı p 1 ve OJ (R.G.) L 82, 22.3.2001

• Uluslararası organize suç ile mücadelede tanıkların korunmasına ilişkin 23 Kasım 1995 tarihli Konsey İske Kararı, OJ (R.G.) C 327, 07.12.1995, p 0005-0005). Ancak, bu araçlardan hiçbirisi, insan ticareti ve insan kaçakçılığı mağdurlarının özel ihtiyaçlarına yönelik olarak özel bir donanıma sahip değildir.

Madde 12, Çalışma, eğitim, öğretim

14. İş piyasasına erişim, mesleki eğitim ve öğretim, mağdurların istikrarını ve uzun vadede faydalarını sağlamak açısından önemli bir unsurdur, bu nedenle Üye Devletler açısından takdire bağlı bir tercih olmamalıdır.

Sonuç

15. BMMYK ve BMİHYK, konunun karmaşıklığının ve Bu Yönerge'nin metninin tamamlanmasına yönelik güçlüklerin farkındadır. Sürecin bu aşamasında gözlemlerimizi paylaşabilme fırsatını memnuniyetle karşılamakta ve Yönerge'yi hazırlayanlara yapıcı bir diyalog ruhuyla özel uzmanlığımızı sunmaktayız.

Cenevre, 17 Ekim 2003.

KONSEY YÖNERGESİ 2004/82/EC (AT)

29 Nisan 2004

Havayolu şirketlerinin yolcu bilgilerini verme yükümlülüğü hakkında

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ,

Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'yı ve özellikle söz konusu Antlaşma'nın Madde 62(2)(a) ve 63(3)(b) sayılı paragraflarını dikkate alarak ;

İspanya Krallığı'nın girişimini⁴⁵ dikkate alarak;
Aşağıdaki hususları göz önünde bulundurarak:

(1) Yasa dışı göçle etkili bir şekilde mücadele etmek ve sınır kontrollerini iyileştirmek için, bütün Üye Devletler tarafından Üye Devletlerin topraklarına yolcu taşıyan havayolu şirketlerinin yükümlülüklerinin belirlendiği bir takım hükümlerin yürürlüğe konması temel öneme sahiptir. Ayrıca, bu amacın daha etkili bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamak için, halihazırda Üye Devletler tarafından havayolu şirketlerinin yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde uygulanan para cezalarının da, Üye Devletlerin hukuk sistemleri arasındaki ve uygulamalardaki farklar dikkate alınarak, uyumlaştırılmaları gerekmektedir.

(2) 25 ve 26 Mart 2004 tarihli Avrupa Birliği Konseyi, terörizmle mücadele konusunda, bu alanda alınmış tedbirlerin incelenmesinin hızlandırılması ve havayolu şirketlerinin yolcu bilgilerini verme yükümlülüğü hakkında teklif edilen Konsey Yönergesi üzerinde yürütülen çalışmaların bu tedbir hakkında erkenden bir sonuca varılacak şekilde ilerletilmesi ihtiyacını vurgulayan bir Bildirge'yi benimsemiştir.

(3) Yasadışı göçle mücadelede Topluluk tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda boşluk bulunmamasını sağlamak önemlidir.

(4) 1 Mayıs 2004'ten itibaren, Konsey artık bir Üye Devlet'in girişimi üzerine harekete geçemeyecektir.

(5) Konsey, Avrupa Parlamentosu'nun görüşünü zamanında almak için bütün olanakları denemiştir.

(6) Bu istisnai şartlarda, Yönerge'nin Avrupa Parlamentosu'nun görüşü alınmadan benimsenmesi gerekmektedir.

(7) Bu Yönerge gereği havayolu şirketlerinin altına gireceği yükümlülükler, 2001/51/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi ile tamamlandığı şekliyle, 14 Haziran 1985 tarihli Schengen Anlaşması'nı hayata geçiren 1990 Schengen Sözleşmesi'nin 26'ncı maddesinin hükümleri gereği tespit edilmiş olan yükümlülükleri tamamlayıcı nitelikte olup bu yükümlülüklerin her iki türü de göçmen akımlarının denetim altına alınması ve yasadışı göçle mücadele şeklindeki aynı amaca hizmet etmektedirler.

⁴⁵ OJ C 82, 5.4.2003, sf. 23

(8) Avrupa Parlamentosu'nun ve Konsey'in 24 Ekim 1995 tarihli 95/46/EC (AT) sayılı kişisel bilgilerin işlenmesi ile ilgili olarak kişilerin korunması ve bu bilgilerin serbest dolaşımı hakkındaki Yönerge'sinin⁴⁶ hükümleri saklı kalmak şartıyla, Üye Devletlerin, havayolu şirketleri veya başka taşıma şirketlerinin bazı kategorileri için, işbu Yönerge'de bahsi geçsin veya geçmesin, gidiş dönüş biletleri ile ilgili bilgiler veya veriler de dahil olmak üzere bir takım ilave yükümlülükleri yürürlükte tutma veya yürürlüğe koyma özgürlüğü etkilenmeyecektir.

(9) Yasadışı göçle daha etkili mücadele etmek ve bu amacın daha etkili olmasını sağlamak amacıyla, 95/46/EC (AT) sayılı Yönerge'nin hükümleri saklı kalmak şartıyla, özellikle havayolu şirketlerinin vereceği bilgilerde bulunan biyometrik özelliklerin birleştirilmesi ve kullanılmasıyla ilgili olarak, bütün teknolojik yeniliklerin ilk fırsatta dikkate alınması temel öneme sahiptir.

(10) Üye Devletler, havayolu şirketleri aleyhine açılmış olup ceza uygulanmasıyla sonuçlanabilecek bütün davalarda savunma ve temyiz hakkının etkili bir şekilde kullanılabilmesini temin etmelidirler.

(11) İşbu tedbirler, sınır kontrollerinin artırılabilmesini sağlama ve söz konusu kontrolleri gerçekleştirmekten sorumlu yetkili makamlara yolcu bilgilerinin iletilmesi yoluyla bütün yolcular üzerinde ayrıntılı ve kapsamlı kontroller yapılabilmesi için yeterli zaman sağlama amacına yönelik Schengen İcra Komitesi Kararı'nda (SCH/Com-ex (94) 17-rev. 4) belirlenen kontrol seçeneklerini kullanmaktadır.

(12) Üye Devletlerin yetkili makamları tarafından kişisel bilgilerin işlenmesi konusunda 95/46/EC (AT) sayılı Yönerge geçerlidir. Dolayısıyla, sınır kontrollerinin gerçekleştirilmesi ve aynı zamanda söz konusu bilgilerin giriş ve göçle ilgili kanun ve düzenlemelerin, bunların kamu yararı ve ulusal güvenliğinin korunması hakkındaki hükümleri de dahil olmak üzere, icra edilmesine yönelik davalarda kanıt olarak kullanılabilmesine olanak verme amacıyla verilen yolcu bilgilerinin işlenmesi meşru olmakla birlikte, bu bilgilerin söz konusu amaçlarla uyumlu olmayan bir şekilde bunun ötesinde işlenmesi, 95/46/EC (AT) sayılı Yönerge'nin Madde 6(1)(b) sayılı paragrafında belirlenen ilkeye aykırı olacaktır. Üye Devletler, işbu Yönerge'nin amacı dışında kullanım halinde uygulanacak bir yaptırımlar sistemi sağlamalıdır.

(13) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli, Danimarka'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 1 ve 2'inci maddelerine uygun olarak, Danimarka işbu Yönerge'nin benimsenmesinde yer almamaktadır ve işbu Yönerge Danimarka üzerinde bağlayıcı değildir ve Danimarka işbu Yönerge'nin uygulanmasına tabi değildir. İşbu Yönerge Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma Kısım Üç, Başlık IV'ün hükümleri çerçevesinde Schengen müktesebatının üzerine kurulu olduğundan, Danimarka, bahsi geçen Protokol'ün 5'inci maddesi gereği, Konsey'in işbu Yönerge'yi benimsemesinden itibaren altı ay içinde işbu Yönerge'yi ulusal hukukunda uygulayıp uygulamayacağına karar verecektir.

(14) İzlanda ve Norveç ile ilgili olarak, işbu Yönerge, Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi ile İzlanda Cumhuriyeti ve Norveç Krallığı arasında imzalanan, söz konusu ülkelerin,

⁴⁶ OJ L 281, 23.11.1995, sf. 31

söz konusu Anlaşma'nın uygulanmasına yönelik bazı düzenlemeler hakkında 17 Mayıs 1999 tarihli 1999/437/EC (AT) sayılı Konsey Kararı Madde 1, paragraf E'de bahsi geçen alan dahilinde olan Schengen müktesebatının⁴⁷ hayata geçirilmesi, uygulanması ve geliştirilmesi çerçevesine sokulmasıyla ilgili Anlaşma'daki anlam dahilinde Schengen müktesebatının hükümlerinin geliştirilmesini teşkil etmektedir.⁴⁸

(15) İngiltere, Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli, Schengen müktesebatını Avrupa Birliği çerçevesine sokan Protokol'ün 5'inci maddesi ve İngiltere'nin Schengen müktesebatının bazı hükümlerine katılma isteğiyle ilgili 29 Mayıs 2000 tarihli 2000/365/EC (AT) sayılı Konsey Kararı Madde 8(2) gereği işbu Yönerge'ye katılmaktadır.⁴⁹

(16) İrlanda, Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Topluluğu kuruluş Antlaşması'na ekli, Schengen müktesebatını Avrupa Birliği çerçevesine sokan Protokol'ün 5'inci maddesi ve İrlanda'nın Schengen müktesebatının bazı hükümlerine katılma isteğiyle ilgili 28 Şubat 2002 tarihli 2002/192/EC (AT) sayılı Konsey Kararı Madde 6(2) gereği işbu Yönerge'ye katılmaktadır.

(17) İşbu Yönerge, Schengen müktesebatının üzerine kurulu olan veya 2003 Katılım Senedi Madde 3(1)'deki anlamda Schengen müktesebatı ile ilgili olan bir tasarruf teşkil etmektedir.

İŞBU YÖNERGEYİ BENİMSEMİŞTİR:

Madde 1

Amaç

İşbu Yönerge, havayolu şirketleri tarafından ilgili ulusal yetkili makamlara önceden yolcu bilgilerinin verilmesi yoluyla sınır kontrollerinin iyileştirilmesi ve yasadışı göçle mücadele edilmesi amacını gütmektedir.

Madde 2

Tanımlar

İşbu Yönerge'nin amacı bakımından aşağıdaki tanımlar geçerli olacaktır:

- (a) Havayolu şirketi: Meşgalesi havayolu yolcu taşımacılığı hizmeti vermek olan herhangi bir gerçek veya tüzel kişi;
- (b) Dış sınırlar: Üye Devletlerin üçüncü ülkelerle dış sınırları;
- (c) Sınır kontrolü: Başka hiçbir düşünceye dayanmaksızın sadece sınırı geçme teşebbüslerine karşılık olarak sınırlarda gerçekleştirilen kontroller;
- (d) Sınırdan geçiş noktası: Dış sınırlardan geçmek için kullanılmasına ilgili yetkili makamlarca izin verilmiş olan herhangi bir geçiş noktası;
- (e) "Kişisel bilgiler", "kişisel bilgilerin işlenmesi" ve "kişisel bilgi dosyalama sistemi" ifadeleri, 95/46/EC (AT) sayılı Yönerge'nin 2'inci maddesindeki anlamları taşırlar.

⁴⁷ OJ L 176, 10.7.1999, sf. 36

⁴⁸ OJ L 176, 10.7.1999, sf. 31

⁴⁹ OJ L 131, 1.6.2000, sf. 43

Madde 3

Bilgilerin verilmesi

1. Üye Devletler, dış sınırlarda kişiler üzerinde kontrol gerçekleştirmekten sorumlu yetkili makamların talebi üzerine havayolu şirketlerinin check-in işlemi bitene kadar söz konusu kişilerin bir Üye Devlet'in topraklarına girecekleri izinli bir sınır geçiş noktasına taşıyacakları yolcular hakkında bilgi vermeleri yükümlülüğünü tesis eden gerekli işlemleri yapacaklardır.
2. Yukarıda bahsi geçen bilgiler aşağıdakileri içerecektir:
 - kullanılan seyahat belgesinin numarası ve türü;
 - uyruk;
 - isimler ve soy isim
 - doğum tarihi
 - Üye Devletlerin topraklarına giriş yapılan sınır geçiş noktası
 - nakliye kodu
 - nakliyenin kalkış ve varış saatleri
 - söz konusu nakliye ile taşınan toplam yolcu sayısı
 - ilk uçağa binış yeri
3. Her durumda, yukarıda belirtilen bilgilerin verilmesi, yükümlü tarafları, 2001/51/EC (AT) sayılı Yönerge ile tamamlanmış şekliyle Schengen Sözleşmesi Madde 26'nın hükümlerinde yer alan havayolu şirketleri ile ilgili yükümlülük ve sorumluluklardan kurtarmaz.

Madde 4

Yaptırımlar

1. Üye Devletler, kendi kusurları nedeniyle gerekli bilgileri vermemiş olan veya eksik veya yanlış bilgi vermiş olan havayolu şirketlerine yaptırım uygulanması için gerekli tedbirleri alacaklardır. Üye Devletler, yaptırımların caydırıcı, etkili ve orantılı olmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alacaklardır. Ayrıca, Üye Devletler, aşağıdaki hususları temin etmek için gerekli tedbirleri alacaklardır:
 - (a) Söz konusu yaptırımların azami tutarının 5,000 Euro veya işbu Yönerge'nin yolcu bilgilerinin verilmediği veya yanlış bilgi verildiği her seyahat için yürürlüğe girdiği gün Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayınlanan kurdan hesaplanmış ulusal para birimi cinsinden eşdeğerinden az olmaması; ya da
 - (b) söz konusu yaptırımların asgari tutarının 3,000 Euro veya işbu Yönerge'nin yolcu bilgilerinin verilmediği veya yanlış bilgi verildiği her seyahat için yürürlüğe girdiği gün Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayınlanan kurdan hesaplanmış ulusal para birimi cinsinden eşdeğerinden az olmaması.
2. İşbu Yönerge, Üye Devletlerin, işbu Yönerge'nin hükümlerinden kaynaklanan yükümlülükleri çok ciddi şekilde ihlal eden havayolu şirketlerine karşı, hareketsizleştirme, taşıma araçlarını haczetme veya bunlara el koyma, işletmeci ruhsatının geçici olarak askıya alınması veya geri alınması gibi başka yaptırımlar yürürlüğe koymalarına veya olanları muhafaza etmelerine engel değildir.

Madde 5

Davalar

Üye Devletler, kanunlarının, düzenlemelerinin ve idari hükümlerinin, ceza verilmek üzere aleyhlerine dava açılan havayolu şirketlerinin etkili savunma ve temyiz haklarından yararlanacakları şekilde düzenlenmiş olmasını sağlayacaklardır.

Madde 6

Bilgi işleme

1. Madde 3(1)'de bahsi geçen kişisel bilgiler, yolcunun bir Üye Devlet'in topraklarına gireceği dış sınırlarda kişiler üzerinde kontroller gerçekleştirmekten sorumlu yetkili makamlara, yasadışı göçle daha etkili bir şekilde mücadele edilmesi amacıyla söz konusu kontrollerin gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak için verilecektir.

Üye Devletler, bu bilgilerin havayolu şirketleri tarafından elde edilip yolcunun bir Üye Devlet'in topraklarına gireceği izinli sınır geçiş noktasında sınır kontrolleri gerçekleştirmekten sorumlu yetkili makamlara elektronik olarak gönderilmelerini veya, bunun yapılamadığı durumlarda, başka uygun araçlarla gönderilmelerini sağlayacaklardır. Dış sınırlarda kişiler üzerinde kontroller gerçekleştirmekten sorumlu yetkili makamlar, bu bilgileri geçici bir dosyaya kaydedeceklerdir.

Yolcular girdikten sonra, bu yetkili makamlar, bu bilgileri, eğer ulusal kanuna uygun olarak ve 95/46/EC (AT) sayılı Yönerge'nin bilgilerin korunmasıyla ilgili hükümlerine tabi olarak dış sınırlarda kişiler üzerinde kontroller gerçekleştirmekten sorumlu yetkili makamların yasal görevlerini yerine getirmeleri için sonradan bu bilgilere ihtiyaç duyulmayacaksa, kendilerine verilmelerinden itibaren 24 saat içinde sileceklerdir.

Üye Devletler, havayolu şirketlerinin, işbu Yönerge çerçevesinde Madde 3(1) gereği elde edip sınır yetkili makamlarına vermiş oldukları kişisel bilgileri taşıma aracının gelişinden itibaren 24 saat içinde silmekle yükümlü olmaları için gerekli tedbirleri alacaklardır.

Kendi ulusal kanunlarına uygun olarak ve 95/46/EC (AT) sayılı Yönerge'nin bilgilerin korunmasıyla ilgili hükümlerine tabi olarak, Üye Devletler Madde 3(1)'de bahsi geçen kişisel bilgileri kanunların icra edilmesi amacıyla da kullanabilirler.

2. Üye Devletler, havayolu şirketlerinin yolculara 95/46/EC (AT) sayılı Yönerge'de yazılı hükümlere uygun olarak bilgi vermekle yükümlü olmaları için gerekli tedbirleri alacaklardır. Buna, 95/46/EC (AT) sayılı Yönerge Madde 10(c) ve Madde 11(1)(c)'de bahsi geçen bilgiler de dahil olacaktır.

Madde 7

İç Hukuka Aktarma

1. Üye Devletler, en geç 5 Eylül 2006'ya kadar işbu Yönerge'ye uymak için gerekli tedbirleri alacaklardır. İşbu Yönerge'ye uyumlu hale geldiklerini Komisyon'a vakit geçirmeden bildireceklerdir.

Üye Devletler bu tedbirleri aldıklarında, söz konusu tedbirlerde işbu Yönerge'ye atıfta bulunulacak veya bu tedbirler resmi olarak yayımlandıklarında yanlarında işbu Yönerge'ye atıf da yer alacaktır. Bu şekilde atıfta bulunmanın hangi yöntemlerle yapılacağı, Üye Devletler tarafından belirlenecektir.

2. Üye Devletler, işbu Yönerge'nin kapsadığı alanda yürürlüğe koydukları belli başlı ulusal kanun hükümlerini Komisyon'a bildireceklerdir.

Madde 8

Yürürlüğe giriş

İşbu Yönerge, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlanmasından 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 9

Muhataplar

İşbu Yönerge, Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma uyarınca Üye Devletlere hitaben çıkarılmıştır.

Lüksemburg, 29 Nisan 2004

Konsey adına
Başkan
M. Mc.DOWELL

Üye Devletlerin Topraklarına kabul için gerekli belgeleri bulunmayan üçüncü ülke vatandaşlarını nakleden taşıyıcılara uygulanan cezaların uyumlaştırılmasına ilişkin Taslak Konsey Yönergesi

BMMYK'nın yorumları

Taşıyıcılara Yaptırımlar

BMMYK uzun süredir, belgesiz ya da yeterli belgesi olmayan kişileri taşımalarından dolayı taşıyıcı şirketlere yönelik yaptırımların uluslararası korumaya ihtiyacı bulunan kişiler üzerinde olumsuz bir etkisi bulunduğunu ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 14. Maddesi ile diğer uluslararası belgeler ve Üye Devletlerin Anayasa ya da iç mevzuatlarında tanındığı üzere bu kişilerin zulümden kaçarak sığınma arama ve sığınmadan faydalanma haklarını ciddi şekilde kısıtladığı görüşündedir. BMMYK'nın görüşüne göre, yaptırımlar zulüm görme tehlikesi ile karşı karşıya olan kişilerin güvenliğe erişim kabiliyetlerine zarar veriyor ise, bu yaptırımlar mültecilerin korunmasına yönelik uluslararası rejimin dayandığı insani ilkeler ile uyumlu değildir.

Taşıyıcı yaptırımları ilkesinin bazı iç hukuklarda ve (artık AB müktesebatının bir parçası haline gelmiş olan) Schengen Anlaşması Uygulama Sözleşmesi'nin 26. Maddesinde yer almasından dolayı BMMYK, Taslak Yönerge'nin Schengen Anlaşması Uygulama Sözleşmesi'nin 26. (2) Maddesindeki benzer; belgesi bulunmayan sığınmacıların geri dönüşleri ile ilgili bazı hükümleri de içeren, teklif edilen ortak rejimin Üye Devletlerin 1967 New York Protokolü ile değiştirilmiş olan 1951 Sözleşmesine katılımlarından ve Üye Devletlerin anayasal hukuklarından kaynaklanan yükümlülüklerine tabi olduğunu öngören genel bir hüküm içermesini önermektedir.

Ek ve daha spesifik olarak, BMMYK, teklif edilen Avrupa Komisyonu Yönergesi'ne, gerekli belgeler olmaksızın bir Üye Devlet topraklarına getirilen bir üçüncü ülke vatandaşının sığınma başvurusunda bulunması ve bu kişinin uluslararası korumaya ihtiyacı bulunduğu dair makul bir iddiasının bulunması halinde taşıyıcıları yükümlülükten muaf tutan bir hüküm dahil edilmesini önermektedir. BMMYK, bu nitelikte bir aklama hükmünün, taşıyıcı yaptırımlarının korunma ihtiyacı bulunan kişilerin sığınma arama ve sığınmadan faydalanma olasılıkları üzerindeki zararlı etkilerini kısıtlayabileceği görüşündedir.

Değişiklik Önergesi

Yeni 5. Madde

"Üçüncü ülke vatandaşının kabul için gerekli belgeleri olmaksızın haklı zulüm korkusu taşıması ya da hayat ve özgürlüğüne yönelik diğer tehditler bulunması nedeniyle Mültecilerin Hukuki Statüsüne ilişkin 1951 Sözleşmesi ve 1967 Protokolü veya diğer uluslararası insan hakları belgeleri çerçevesinde uluslararası koruma ister ise bu Yönerge'nin 2,3 ve 4. Maddeleri uygulanmayacaktır."

Gerekçe

1951 Cenevre Sözleşmesi'nin 31. Maddesi haklı zulüm korkusu taşıyan bir kişinin bir sığınma ülkesinin topraklarına yasadışı girişe teşebbüs etmesinde geçerli bir gerekçesi olabileceğini kabul etmektedir. Böyle bir kişi, hayatına ya da özgürlüklerine yönelik yakın tehlikelerden kaçabilmek için örneğin tek araç olan sahte belgelere başvurmak zorunda kalabilir. Sığınmacıların kabul için gerekli belgelere sahip olmadıkları durumlarda taşıyıcıları cezalardan muaf tutmak, Tampere'de Avrupa Birliği Konseyi tarafından bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı oluşturulmasına

yönelik olarak üzerinde anlaşmaya varılmış kilometre taşlarından birisidir: Avrupa Birliği ortak sığınma ve göç politikaları “Avrupa Birliği'nde ya da Avrupa Birliği'ne erişerek koruma arayan kişilere teminatlar sunan ...” ilkelere dayanmalıdır.

Kurumlararası Dosya: 2001/0270 (CNS)

(OR. en)
8043/04
ASILE 23

YASAL DÜZENLEMELER VE BAŞKA ARAÇLAR

Konu: Üçüncü ülke uyruklularının ya da vatansız kişilerin mülteci olarak ya da başka şekilde uluslararası korumaya muhtaç kişiler olarak nitelendirilmeleri ve statüleri ve sağlanacak korumanın içeriği için asgari standartlara ilişkin Konsey Yönergesi

KONSEY YÖNERGESİ 2004/83/EC (AT)

Üçüncü ülke uyruklularının ya da vatansız kişilerin mülteci olarak ya da başka şekilde uluslararası korumaya muhtaç kişiler olarak nitelendirilmeleri ve statüleri ve sağlanacak korumanın içeriği için asgari standartlara ilişkin

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ,

Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşma'yı ve özellikle Antlaşma'nın 63. Maddesinin 1(c), 2(a) ve 3(a) bentlerini göz önüne alarak,

Komisyon'dan gelen teklifi göz önüne alarak,
Avrupa Parlamentosu'nun Görüşünü göz önüne alarak⁵⁰,
Ekonomik ve Sosyal Komite'nin Görüşünü göz önüne alarak⁵¹,
Bölgeler Komitesi'nin Görüşünü göz önüne alarak⁵²,

Aşağıdaki hususları dikkate alarak:

(1) Ortak bir Avrupa İltica Sistemini içeren ortak bir iltica politikası, içinde buldukları durumlar nedeniyle Topluluk'ta meşru yollarla koruma istemek zorunda kalan kişilere açık olan bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanını aşamalı olarak kurmayı amaçlayan Avrupa Birliği hedefinin tamamlayıcı bir parçasını oluşturur.

(2) 15 ve 16 Ekim 1999 tarihinde Tampere'de düzenlenen özel toplantısında Avrupa Birliği Konseyi, Mültecilerin Statüsüne ilişkin 28 Temmuz 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi ("Cenevre Sözleşmesi") ve bunu tamamlayan 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolü'nün ("Protokol") tam ve kapsamlı uygulanması temelinde bir Ortak Avrupa İltica Sistemi kurulması doğrultusunda çalışmayı kabul etmiş ve böylelikle geri göndermeme (non-refoulement) ilkesini teyit etmiş ve hiç kimsenin zulme geri gönderilmemesini teminat altına almıştır.

⁵⁰ OJ (R.G.) C 300E, 11.12.2003, sf. 25.

⁵¹ OJ (R.G.) C 221, 17.9.2002, sf. 43.

⁵² OJ (R.G.) C 278, 14.11.2002, sf. 44.

- (3) Cenevre Sözleşmesi ve Protokol, mültecilerin korunmasına ilişkin uluslararası hukuk rejiminin esasını oluşturur.
- (4) Tampere Sonuç Belgesi, Ortak Avrupa İltica Sisteminin, kısa vadede, mültecilerin tanınması ve mülteci statüsünün içeriği hakkındaki kuralların birbirine yakınlaştırılmasını içermesini öngörmektedir.
- (5) Tampere Sonuç Belgesi aynı zamanda, mülteci statüsüyle ilgili kuralların ikincil koruma yöntemlerine ilişkin önlemlerle tamamlanmasını ve bu tür bir korumaya gereksinim duyan her kişiye uygun bir statü sağlanmasını öngörmektedir.
- (6) Bu Yönerge'nin ana hedefi, bir yandan, gerçekten uluslararası korumaya muhtaç kişilerin tespit edilmesi için Üye Devletlerin ortak kriterler uygulamalarını temin etmek, diğer yandan da, Üye Devletlerin tümünde bu kişiler için asgari bir yardım düzeyi bulunmasını sağlamaktır.
- (7) Mülteci ve ikincil koruma statüsünün tanınması ve kapsamına ilişkin kuralların birbirine yakınlaştırılması, iltica başvurusunda bulunanların sadece yasal çerçevelerdeki farklılıklardan kaynaklanan Üye Devletler arasındaki ikincil hareketlerini sınırlamaya yardımcı olacaktır.
- (8) Ya Cenevre Sözleşmesi Madde 1(A) kapsamında bir mülteci olduğu ya da başka bir nedenle uluslararası korumaya muhtaç bir kişi olduğu gerekçesiyle bir Üye Devlet'ten uluslararası koruma talebinde bulunan üçüncü ülke uyrukluları ya da vatansız kişiler için daha elverişli hükümlerin yürürlüğe konması ya da sürdürülmesi konusunda Üye Devletlerin yetkili olması asgari standartların özündedir.
- (9) Uluslararası koruma gereksinimiyle değil de ihtiyari olarak ailevi ya da insani nedenlerden dolayı Üye Devletlerin topraklarında kalmalarına izin verilen üçüncü ülke uyrukluları ya da vatansız kişiler bu Yönerge'nin kapsamı dışındadır.
- (10) Bu Yönerge temel haklara saygılıdır ve özellikle Avrupa Birliği'nin Temel Haklar Bildirgesi'nde tanınan ilkelere uyar. Özellikle bu Yönerge'nin amacı, sığınma başvurusunda bulunanların ve yanlarındaki aile üyelerinin insanlık onuruna ve sığınma hakkına tam saygı gösterilmesini sağlamaktır.
- (11) Bu Yönerge kapsamına giren kişilere muamele konusunda, Üye Devletler taraf oldukları ve ayrımcılığı yasaklayan uluslararası hukuk belgeleri çerçevesindeki yükümlülüklerle tabidir.
- (12) Bu Yönerge'yi uygularken Üye Devletlerin öncelikle göz önüne almaları gereken husus, "çocuğun yüksek çıkarları" olmalıdır.
- (13) Bu Yönerge, Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşma'ya ekli Avrupa Birliği Üye Devletlerinin uyrukluları için ilticaya ilişkin Protokol hükümlerini saklı tutar.
- (14) Mülteci statüsünün tanınması, beyana dayalı bir işlemdir.

(15) Cenevre Sözleşmesi'nin 1. Maddesi uyarınca mülteci statüsünün belirlenmesinde Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ile istişarede bulunulması Üye Devletler için yararlı bilgiler sağlayabilir.

(16) Cenevre Sözleşmesinin uygulanması konusunda Üye Devletlerin yetkili ulusal organlarına yol göstermek için mülteci statüsünün tanımı ve kapsamına ilişkin asgari standartlar belirlenmelidir.

(17) Cenevre Sözleşmesi'nin 1. Maddesinin kapsamı dahilinde iltica talebinde bulunanların mülteci olarak tanınması için ortak kriterlerin belirlenmesi gerekmektedir.

(18) Özellikle, yerinde ortaya çıkan koruma gereksinimleri; zarar kaynakları ve koruma; dahili koruma ve; zulüm nedenleri de dahil olmak üzere zulüm konularında ortak kavramlar oluşturulması gerekmektedir.

(19) Koruma sadece Devlet tarafından değil, Devlet içinde bir bölgeyi ya da daha geniş bir alanı kontrol eden ve bu Yönerge şartlarına uyan taraflar ya da aralarında uluslararası kuruluşların da bulunduğu kuruluşlar tarafından da sağlanabilir.

(20) Küçüklerin uluslararası koruma başvuruları değerlendirilirken Üye Devletlerin çocuğa özel zulüm şekillerini göz önünde bulundurmaları gerekir.

(21) "Belirli bir sosyal gruba ait olma" nedeniyle zulüm konusunda ortak bir kavram oluşturulması da aynı derecede önemlidir.

(22) Birleşmiş Milletler'in amaç ve ilkelerine aykırı eylemler, Birleşmiş Milletler Şartı'nın Önsöz'ünde ve 1. ve 2. Maddelerinde belirtilmektedir ve, diğerlerinin yanı sıra, "terör eylemleri, yöntemleri ve uygulamaları Birleşmiş Milletler'in amaç ve ilkelerine aykırıdır" ve "terörist eylemlere bilerek parasal destek sağlamak, terörist eylemleri planlamak ve teşvik etmek de Birleşmiş Milletler'in amaç ve ilkelerine aykırıdır" diyen, terörizmle mücadele önlemlerine ilişkin Birleşmiş Milletler Kararları'nda ifade edilmektedir.

(23) Madde 14'te belirtilen "statü", mülteci statüsünü de içerebilir.

(24) İkincil koruma statüsünün tanımı ve kapsamı açısından da asgari standartlar belirlenmelidir. İkincil koruma, Cenevre Sözleşmesi'nde ele alınan mülteci korumasını bütünlümlü ve ona ilave olmalıdır.

(25) Uluslararası koruma talebinde bulunan kişilerden hangilerinin İkincil koruma hakkına sahip olduğunun belirlenmesi amacıyla kriterler oluşturulması gerekmektedir. Söz konusu kriterler, insan hakları belgeleri kapsamındaki uluslararası yükümlülükler ve Üye Devletlerde mevcut uygulamalar temelinde belirlenmelidir.

(26) Bir ülkenin bir nüfusunun ya da nüfusunun bir kesiminin genel olarak maruz kaldığı riskler, kendi başlarına genellikle ciddi zarar olarak nitelendirilebilecek özel bir tehdit oluşturmazlar.

(27) Aile üyeleri, sadece mülteci ile yakınlıkları olması nedeniyle genellikle zulüm eylemlerine maruz kalabilirler ve bu da mülteci statüsü için esas oluşturabilir.

(28) Üçüncü ülke uyruklu kişiler, uluslararası terörizmi destekleyen bir örgüte üye ya da böyle bir örgütü destekleyen kişi konumunda iseler, bu tür bir durum ulusal güvenlik ve kamu düzeni kavramına girer.

(29) İkincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin aile üyelerine sağlanan yardımlar hak sahibi lehde sağlanan yardımlarla aynı olmak zorunda olmasa bile ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin sahip olduğu haklara kıyasla adil olmalıdır.

(30) Uluslararası yükümlülüklerde öngörülen sınırlar dahilinde Üye Devletler, işe girme, sosyal yardım, sağlık hizmetleri ve entegrasyon olanaklarına ulaşım konularındaki yardımların sağlanması için öncelikle oturma izni verilmesini şart koşabilirler.

(31) Bu Yönerge, Üye Devletlerin eğitim ve öğrenimi desteklemek amacıyla sağladığı parasal yardımları kapsamaz.

(32) Mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin o ülke dışında aldıkları diplomaların, sertifikaların ya da diğer resmi vasıfların resmi onayı konusunda karşılaştıkları pratik zorluklar göz önünde bulundurulmalıdır.

(33) Özellikle sosyal güçlüklerin önlenmesi için mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin aile üyelerine için uygun sosyal yardımın ve geçim kaynaklarının sosyal yardım bağlamında ayırım yapılmaksızın sağlanması yerindedir.

(34) Sosyal yardım ve sağlık hizmetleri bakımından, ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin aile üyelerine temel yardımların sağlanmasına ilişkin yöntem ve detaylar ulusal yasalarca belirlenmelidir. İkincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin aile üyelerine verilen yardımların temel yardımlarla sınırlandırılabilmesi durumu, ilgili Üye Devlet'in mevzuatı uyarınca kendi uyruklarındakilere sağlandığı ölçüde, en azından asgari gelir desteğini, hastalık durumunda yardımı, hamilelik ve ebeveyn yardımını kapsayacak şekilde yorumlanmalıdır.

(35) Mülteci ve ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin aile üyelerine, bedensel ve ruhsal sağlık hizmetlerinin her ikisi de dahil olmak üzere, sağlık hizmetlerinden yararlanabilmeleri sağlanmalıdır.

(36) Üye Devletlerin özellikle zulüm korkusu olan yere geri göndermeme konusundaki uluslararası yükümlülüklerinin gelişimi, Üye Devletlerdeki işgücü piyasalarının gelişimi ve ayrıca entegrasyon için ortak temel ilkelerin geliştirilmesi göz önünde bulundurularak bu Yönerge'nin uygulanması düzenli aralıklarla değerlendirilmelidir.

(37) Teklif edilen Yönerge'nin hedefleri, yani üçüncü ülke uyruklularına ve vatansız kişilere Üye Devletlerce uluslararası koruma sağlanması ve sağlanan korumanın kapsamı açısından minimum standartların oluşturulması, Üye Devletler tarafından yeterince gerçekleştirilemeyeceği ve dolayısıyla, Yönerge'nin ölçüğü ve etkileri nedeniyle, Topluluk düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebileceği için Topluluk, Antlaşma'nın 5. Maddesinde öngörülen subsidiarite (ikincillik) ilkesi çerçevesinde önlemler alabilir. Anılan Maddede belirtilen orantısallık ilkesi uyarınca bu Yönerge, söz konusu hedeflere ulaşmak için gerekli olan araçların ötesine geçmemektedir.

(38) Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Topluluğu Kurucu Antlaşması'na ekli Protokol'ün Birleşik Krallık ve İrlanda'nın konumuna ilişkin 3. Maddesi uyarınca Birleşik Krallık, 28 Ocak 2002 tarihli bir yazıyla bu Yönerge'nin kabulünde ve uygulanmasında yer almak istediğini bildirmiştir.

(39) Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Topluluğu Kurucu Antlaşması'na ekli Protokol'ün Birleşik Krallık ve İrlanda'nın konumuna ilişkin 3. Maddesi uyarınca İrlanda, 13 Şubat 2002 tarihli bir yazıyla bu Yönerge'nin kabulünde ve uygulanmasında yer almak istediğini bildirmiştir.

(40) Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Topluluğu Kurucu Antlaşması'na ekli Protokol'ün Danimarka'nın konumuna ilişkin 1. ve 2. Maddeleri uyarınca Danimarka bu Yönerge'nin kabulünde yer almamaktadır ve Yönerge'ye veya uygulamasına tabi değildir.

İŞBU YÖNERGE'Yİ KABUL ETMİŞTİR,

I. BÖLÜM Genel hükümler

Madde 1

Konu ve kapsam

Bu Yönerge'nin amacı, üçüncü ülke uyruklularının ya da vatansız kişilerin mülteci olarak ya da başka şekilde uluslararası korumaya muhtaç kişiler olarak nitelendirilmeleri ve sağlanan korumanın içeriği için asgari standartları belirlemektir.

Madde 2

Tanımlar

Bu Yönerge'nin amaçları doğrultusunda:

- (a) "Uluslararası koruma", (d) ve (f)'de tanımlanan mülteci ve ikincil koruma statüsü anlamına gelir;
- (b) "Cenevre Sözleşmesi", 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolüyle değiştirilmiş olan, 28 Temmuz 1951 tarihinde Cenevre'de imzalanan mültecilerin hukuki durumuna dair Sözleşme anlamına gelir;
- (c) "Mülteci", Madde 12 kapsamına girmeyen ve ırk, din, milliyet, siyasal görüş ya da belirli bir sosyal gruba üye olmak nedeniyle zulüm göreceğine dair yerinde bir korkuyla uyruğunda olduğu ülkenin dışında olan ve söz konusu korku nedeniyle kendisini o ülkenin korumasına bırakmak istemeyen bir üçüncü ülke uyruklu ya da, yukarıda belirtilen nedenlerle önceki daimi ikamet yeri olan ülkenin dışında olup da o ülkeye dönemeyen ya da, söz konusu korku nedeniyle, dönmek istemeyen vatansız bir kişi anlamına gelir;
- (d) "Mülteci statüsü", bir Üye Devlet'in bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişiyi mülteci olarak tanıması anlamına gelir;
- (e) "İkincil korumaya uygun kişi", mülteci olarak nitelendirilemeyen bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişi olsa da menşe ülkesine ya da, vatansız kişiler söz konusuysa, önceki daimi ikamet yeri olan ülkeye iade edildiği takdirde Madde 15'te tanımlanan şekilde ciddi bir zarara maruz kalma riski olduğuna dair sağlam gerekçeler gösterilen ve Madde 17 (1) ve (2) kapsamına girmeyen ve kendisini o ülkenin

korumasına bırakamayan ya da, söz konusu risk nedeniyle, bırakmak istemeyen kişi anlamına gelir;

(f) "İkincil koruma statüsü", bir Üye Devlet'in bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişiyi ikincil korumaya uygun kişi olarak tanıması anlamına gelir;

(g) "Uluslararası koruma başvurusu", mülteci statüsü ya da ikincil koruma statüsü elde etmeye çalıştığı anlaşılan ve ayrıca talep edilebilecek, bu Yönerge kapsamına girmeyen, başka bir tür koruma talebinde açıkça bulunmayan bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişi tarafından bir Üye Devlet'e koruma için yapılan başvuru anlamına gelir;

(h) "Aile üyeleri", menşe ülkede de aile olarak varolmuş, mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişinin uluslararası koruma başvurusuyla bağlantılı olarak aynı Üye Devlet'te bulunan ve aşağıdaki koşulları sağlayan üyeler anlamına gelir:

- mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişinin eşi ya da, ilgili Üye Devlet'in yabancılarla ilgili mevzuatı ya da uygulamasında nikahsız çiftleri nikahlı çiftlerle aynı muameleye tabi tutuyorsa, düzenli ilişki sürdürdüğü nikahsız partneri;

- evlenmemiş ve bağımlı olmaları kaydıyla ve ulusal hukuk kapsamında tanımlandığı şekilde evlilik içinde veya dışında doğup doğmadıklarına veya evlat edinilip edinilmediklerine bakılmaksızın, birinci bentte anılan çiftin ya da mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişinin küçük çocukları;

(ı) "Refakat edilmeyen küçükler", Üye Devlet topraklarına kanunen ya da örf ve adet gereği kendilerinden sorumlu bir yetişkinin refakatinde gelmeyen veböyle bir kişinin vesayetine girmedikleri sürece, on sekiz yaşından küçük üçüncü ülke uyruklular ya da vatansız kişiler anlamına gelir; Üye Devletlerin topraklarına girdikten sonra refakatsiz bırakılan küçükleri de kapsar;

(j) "İkamet izni", bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişiye topraklarında ikamet etme izni veren, Üye Devlet'in mevzuatında öngörülen şekilde o Devletin yetkili makamları tarafından düzenlenen her türlü izin ya da yetki belgesi anlamına gelir;

(k) "Menşe ülke", uyruğunda olunan ülke ya da ülkeler ya da, vatansız kişiler için, eski daimi ikamet yeri anlamına gelir.

Madde 3

Daha elverişli standartlar

Üye Devletler, kimin mülteci ya da ikincil korumaya uygun kişi olarak nitelendirileceğini belirlemek ve uluslararası korumanın içeriğini tespit etmek için, bu Yönergeyle uyumlu oldukları sürece, daha elverişli standartlar uygulamaya koyabilir ya da bunları sürdürebilir.

II. BÖLÜM

Uluslararası koruma başvurularının değerlendirilmesi

Madde 4

Durum ve şartların değerlendirilmesi

1. Üye Devletler, uluslararası koruma başvurusunu kanıtlayacak tüm unsurların en kısa sürede sunulmasını başvuru sahibinin görevi olarak görebilir. Başvuru sahibiyile işbirliği içinde başvurunun ilgili unsurlarını belirlemek Üye Devlet'in görevidir.

2. Birinci paragrafta anılan unsurlar, başvuru sahibinin beyanlarını ve başvuru sahibinin elinde bulunan, başvuru sahibinin yaşı, ilgili yakınlarının de dahil olmak üzere geçmiş, kimliği, uyrukluğ (uyruklukları), eskiden ikamet ettiği ülke (ülkeler) ve yer (yerler), önceki iltica başvuruları, seyahat güzergahları, kimlik ve seyahat belgeleri ve uluslararası koruma başvurusunda bulunma nedenleriyle ilgili tüm belgeleri içerir.

3. Uluslararası koruma başvurusu bireysel esasta değerlendirilir ve aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur:

(a) başvuru hakkında karar verirken, menşe ülkedeki mevzuat ve bunun uygulama şekli dahil, menşe ülkeye ait konu ile ilgili tüm gerçekler;

(b) başvuru sahibinin zulme veya ciddi zarara maruz kaldığı veya kalabileceği olası durumlar hakkında bilgiler dahil olmak üzere, başvuru sahibi tarafından sunulan ilgili beyanlar ve belgeler;

(c) başvuru sahibinin maruz kaldığı veya maruz kalabileceği fiillerin zulüm veya ciddi zarara varıp varmadığını başvuru sahibinin kişisel durumu temelinde değerlendirmek amacıyla, geçmiş, cinsiyet ve yaş gibi faktörler dahil olmak üzere başvuru sahibinin bireysel konumu ve kişisel durumu;

(d) başvuru sahibinin menşe ülkeden ayrıldığından beri gerçekleştirdiği faaliyetlerin, o ülkeye geri gönderildiğinde başvuru sahibini zulüm veya ciddi zarara maruz kalmasına neden olup olmayacağını değerlendirmek amacıyla başvuru sahibinin söz konusu faaliyetlerinin sadece veya esas olarak uluslararası koruma başvurusunda bulunmak için gerekli koşulları yaratma amacına yönelik olup olmadığı;

(e) başvuru sahibinin vatandaşlık hakkı iddiasında bulunabileceği başka bir ülkenin korumasından yararlanmasının makul olarak beklenip beklenemeyeceği.

4. Bir başvuru sahibinin zulme veya ciddi zarara maruz kalmış veya doğrudan böyle bir zulüm veya zarar tehdidi almış olması, zulmün veya ciddi zararın tekrar etmeyeceğini düşünmek için haklı sebepler bulunmadığı sürece, başvuru sahibinin zulüm korkusunun yerinde olduğunu veya ciddi zarar görmesi riskinin gerçek olduğunu gösteren ciddi bir delildir.

5. Üye Devletler, uluslararası koruma talebini kanıtlarla destekleme sorumluluğunu başvuru sahibine verme ilkesini uyguladıkları takdirde ve başvuru sahibinin beyanat unsurları belgelerle veya başka delillerle desteklenmediği durumlarda, aşağıdaki şartlar yerine getirildiği zaman söz konusu unsurların doğrulanmasına gerek yoktur:

(a) başvuru sahibinin başvurusunu desteklemek için samimi çaba göstermesi;

(b) başvuru sahibinin elinde mevcut olan ilgili tüm unsurların sunulmuş olması ve diğer ilgili unsurların bulunmamasıyla ilgili tatmin edici bir açıklama yapılmış olması;

(c) başvuru sahibinin beyanlarının tutarlı ve akla yatkın bulunması ve başvuru sahibinin dosyasıyla ilgili elde bulunan özel ve genel bilgilerle çelişmemesi;

(d) başvuru sahibinin mümkün olan en kısa süre içinde uluslararası koruma başvurusunda bulunmuş olması, aksi takdirde bunu yapmamış olması için haklı sebep göstermesi ve;

(e) başvuru sahibinin genel güvenilirliğinin tespit edilmiş olması.

Madde 5

Mahallinde ortaya çıkan uluslararası koruma gereksinimleri

1. Zulüm korkusunun yerinde olduğu veya ciddi zarar görme riskinin gerçekliği, başvuru sahibinin menşe ülkeden ayrılmasının ardından geçen zaman içerisinde meydana gelen olaylara dayanabilir.

2. Zulüm korkusunun yerinde olduğu veya ciddi zarar görme riskinin gerçekliği, özellikle, esas alınan faaliyetlerin menşe ülkede sahip olunan kanıların veya yönelimlerin ifadesi veya devamı olduğunun tespit edildiği durumlarda, menşe ülkeden ayrılmasının ardından geçen zaman içerisinde başvuru sahibinin giriştiği faaliyetlere dayanabilir.

3. Cenevre Sözleşmesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, başvuru sahibi menşe ülkeden ayrılmasının ardından geçen zaman içerisinde kendi kararıyla yarattığı şartlara bağlı

olarak zulüm riski olduğu takdirde, Üye Devletler sonradan başvuruda bulunan bir başvuru sahibine mülteci statüsü vermeme kararı alabilirler.

Madde 6

Zulüm veya ciddi zarar faileri

Zulüm veya ciddi zarar faileri aşağıdakileri içerir:

- (a) Devlet;
- (b) Devleti veya Devlet topraklarının önemli bir bölümünü kontrol eden taraflar veya kuruluşlar;
- (c) uluslararası kuruluşlar dahil olmak üzere yukarıda (a) ve (b) bentlerinde belirtilen failerin Madde 7'de tanımlanan zulüm veya ciddi kötülüğe karşı koruma sağlamaktan aciz veya koruma sağlamaya isteksiz olduğu gösterilebildiği takdirde, Devlet dışı failer.

Madde 7

Koruma faileri

1. Koruma sağlayabilenler:

- (a) Devlet; veya
 - (b) Devleti veya Devlet topraklarının önemli bir bölümünü kontrol eden taraflar veya, uluslararası kuruluşlar dahil, kuruluşlar.
2. Birinci paragrafta belirtilen failer, diğer önlemlerin yanı sıra, zulüm veya ciddi zarar teşkil eden eylemlerin saptanması, kovuşturulması ve cezalandırılması için etkili bir hukuk sistemi işletmek suretiyle zulmü veya ciddi zarar görmeyi önlemek için makul önlemler aldıkları ve başvuru sahibi bu korumadan yararlanabildiği zaman genellikle koruma sağlanmış olur.
3. Uluslararası bir kuruluşun bir Devleti veya topraklarının önemli bir kısmını kontrol edip etmediği ve ikinci paragrafta tanımlanan korumayı sağlayıp sağlamadığı değerlendirilirken Üye Devletler ilgili Konsey düzenlemelerinde bulunabilecek her türlü yol gösterici bilgiyi göz önüne alacaklardır.

Madde 8

Dahili koruma

1. Uluslararası koruma başvurusu değerlendirmesinin bir parçası olarak Üye Devletler, menşe ülkenin bir bölümünde zulüm görme korkusu yoksa veya gerçek bir ciddi zarar görme riski mevcut değilse ve ülkenin o bölümünde kalması başvuru sahibinden makul olarak beklenebileceği takdirde, başvuru sahibinin uluslararası korumaya muhtaç olmadığına karar verebilirler.
2. Menşe ülkenin bir bölümünün birinci paragrafta belirtildiği şekilde olup olmadığı incelenirken, Üye Devletler başvuru hakkında karar verildiği sırada ülkenin o bölümünde mevcut genel şartları ve başvuru sahibinin kişisel şartlarını göz önünde bulunduracaklardır.
3. Birinci paragraf, menşe ülkeye dönüş için teknik engeller dikkate alınmaksızın uygulanabilir.

III. BÖLÜM

Mülteci olmak için aranan nitelikler

Madde 9

Zulüm fiilleri

1. Cenevre Sözleşmesinin 1 A maddesinin anlamı dahilinde zulüm fiilleri:

(a) Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Sözleşmesi Madde 15 (2) uyarınca istisna getirilemeyecek haklar başta olmak üzere mahiyeti veya tekrarı açısından temel insan haklarının ciddi ihlali olacak şekilde yeterince ciddi olmak zorundadır; veya

(b) bireyi yukarıda (a) bendinde belirtilen şekilde etkilemesi açısından yeterince şiddetli insan hakları ihlalleri dahil çeşitli muamelelerin birikimi niteliğinde olmak zorundadır.

2. Birinci paragrafta nitelenen zulüm fiilleri, diğer şekillerin yanı sıra, aşağıda belirtilen şekillerde de olabilir:

(a) cinsel şiddet fiilleri dahil bedensel ya da ruhsal şiddet fiilleri;

(b) kendileri ayrımcı olan veya ayırım gözetecek şekilde uygulanan hukuki, idari, kolluk ve/veya adli muameleler;

(c) orantısız veya ayrımcı kovuşturma veya cezalandırma;

(d) adli düzeltmenin reddi sonucunda orantısız veya ayrımcı cezalandırma;

(e) Madde 12(2)'de belirtilen sorumluluktan kurtulma şartları kapsamına giren suç veya fiilleri içerecek ise, bir çatışmada askerlik hizmetini yerine getirmeyi reddetmek nedeniyle kovuşturma veya cezalandırma;

(f) cinsiyete özel ya da çocuğa özel türden fiiller.

3. Madde 2 (c)'ye istinaden, Madde 10'da belirtilen nedenler ve birinci paragrafta nitelenen zulüm fiilleri arasında bir bağlantı bulunmak zorundadır.

Madde 10

Zulüm nedenleri

1. Üye Devletler zulüm nedenlerini değerlendiren aşağıdaki unsurları göz önünde bulunduracaklardır:

(a) ırk kavramı, özellikle renk, soy veya belirli bir etnik gruba ait olma hususlarını içerir;

(b) din kavramı, özellikle tanrıca, tanrıca olmayan ve tanrıtanımaz inançlara sahip olunmasını, tek başına veya başkalarıyla toplu halde, özel veya halk içinde kurallara uygun ibadete katılma veya katılmama, diğer dini fiilleri veya düşünce açıklamalarını, veya herhangi bir dinsel inancı esas alan veya herhangi bir dinsel inancın zorunlu kıldığı kişisel ya da toplumsal davranış şekillerini içerir;

(c) milliyet kavramı, vatandaşlıkla veya vatandaşlığın olmamasıyla sınırlandırılmaz fakat özellikle kültürel, etnik veya dilsel kimliğiyle, ortak coğrafi veya siyasi kökenleriyle veya başka bir Devletin nüfusuyla bağlantısı ile belirlenen bir grubun üyesi olmayı içerir;

(d) aşağıda belirtilen durumlarda bir grubun belirli bir sosyal grup meydana getirdiği kabul edilecektir:

- o grubun üyeleri doğuştan gelen bir özellik veya değiştirilemeyecek ortak bir geçmişi paylaşıyorsa veya kimlik veya bilinç açısından çok temel, kişinin vazgeçmeye zorlanmaması gereken bir özelliği veya inancı paylaşıyorsa ve;

- çevredeki toplum tarafından farklı olarak algılandığı için o grubun ilgili ülkede belirgin bir kimliği varsa;

Menşe ülkedeki şartlara bağlı olarak, belirli bir sosyal grup, ortak bir cinsel yönelim özelliği temelinde bir grubu içerebilir. Cinsel yönelim, Üye Devletlerin ulusal hukukunun suç saydığı fiilleri içerecek şekilde yorumlanmamalıdır: Cinsiyetle ilgili hususlar bu Maddenin uygulanması için kendileri başlı başına bir karine oluşturmadan göz önüne alınabilirler;

(e) siyasal düşünce kavramı, özellikle Madde 6'da belirtilen potansiyel zulüm failleriyle ilgili bir konuda ve onların politikaları ya da yöntemleri konusunda görüş, düşünce veya inanç sahibi olmayı içerir ve başvuru sahibinin söz konusu görüş, düşünce veya inanç konusunda fiilde bulunup bulunmadığına bakılmaz.

2. Bir başvuru sahibinin zulüm görme korkusunun yerinde olup olmadığı değerlendirilirken başvuru sahibinin zulme neden olan ırk, din, milliyet, sosyal ya da siyasal bir özelliğe gerçekten sahip olup olmaması önemli değildir, ancak şu şartla ki, söz konusu özelliğin başvuru sahibine zulüm faili tarafından atfedilmiş olması gerekir.

Madde 11

Sona erme

1. Bir üçüncü ülke uyrukunun ya da vatansız bir kişinin mülteciliği aşağıda belirtilen durumlarda sona erer:

- uyruğu olduğu ülkenin korumasına kendi isteğiyle tekrar girdiği takdirde; ya da
- kaybetmiş olduğu uyrukluğunu kendi isteğiyle tekrar kazandığı takdirde; ya da
- yeni bir uyrukluğa kazanmış ve yeni uyrukluğuna girdiği ülkenin koruması altında olduğu takdirde; ya da
- terk ettiği ya da zulüm korkusuyla dışında bulunduğu ülkeye kendi isteğiyle tekrar yerleştiği takdirde; ya da
- mülteci olarak tanınmasına neden olan şartlar ortadan kalktığı için, uyruğu olduğu ülkenin korumasına girmeyi reddetmeye devam edemeyeceği takdirde;
- uyrukluğ olmayarak vatansız bir kişi olarak, mülteci olarak tanınmasına neden olan şartlar ortadan kalktığı için, önceden daimi ikamet yeri olan ülkeye geri dönebileceği takdirde.

2. Birinci paragrafın (e) ve (f) bentleri açısından Üye Devletler, şartlardaki değişikliklerin mültecinin zulüm korkusunun artık yerinde görülemeyeceği derecede önemli ve kalıcı olup olmadığını göz önünde bulunduracaklardır.

Madde 12

Hariç Tutma

1. Bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişi aşağıdaki durumlarda mültecilikten hariç tutulur:

- Cenevre Sözleşmesi'nin, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği hariç Birleşmiş Milletler'in organlarından ya da kurumlarından koruma ya da yardımla ilgili 1 D Maddesi kapsamına giriyorsa. Böyle bir koruma ya da yardım herhangi bir nedenle sona erdiği zaman, bu kişilerin konumları Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda alınan ilgili kararlara istinaden kesin bir çözüme kavuşturulmadığı takdirde, bu kişiler bu Yönergenin sağladığı yardımlardan yalnız bu nedenle yararlanabilirler;
- ikamet ettiği ülkenin yetkili makamları tarafından o ülkenin uyrukluğuna sahip olmanın getirdiği hak ve yükümlülüklerle ya da bunlara eşit hak ve yükümlülüklerle sahip olarak tanınıyorsa.

2. Bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişi aşağıdaki hususları düşündürecek ciddi nedenler bulunduğu takdirde mültecilikten hariç tutulur:

- uluslararası belgelerin ilgili hükümlerinde tanımlandığı şekilde barışa karşı bir suç, bir savaş suçu ya da insanlık suçu işlemişse;
- mülteci olarak kabulünden, yani mülteci statüsünün verilmesi esasında bir ikamet izni düzenlenmesinden önce, sığındığı ülkenin dışında siyasi olmayan bir suç işlemişse; siyasi amaç iddiasıyla işlenmiş olsa bile özellikle zalimce eylemler siyasi olmayan ciddi suç sınıfına sokulabilir;
- Birleşmiş Milletler Şartının Önsözünde ve 1. ve 2. Maddelerinde yer alan Birleşmiş Milletlerin amaç ve ilkelerine aykırı fiillerden suçlu bulunmuşsa.

3.İkinci paragrafta belirtilen suç ya da fiillerin işlenmesini tahrik eden veya bunlara başka bir şekilde iştirak eden kişiler de ikinci paragraf hükmüne tabidir.

IV. BÖLÜM Mülteci Statüsü

Madde 13

Mülteci statüsünün verilmesi

Üye Devletler, II. ve III. Bölümlere istinaden mülteci olarak nitelenen bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişiye mülteci statüsü vereceklerdir.

Madde 14

Mülteci statüsünün iptali, sona ermesi ya da uzatılmasının reddi

1.Bu Yönerge'nin yürürlüğe girmesinden sonra yapılan uluslararası koruma başvuruları ile ilgili olarak Üye Devletler, Madde 11'e istinaden mülteciliği sona erdiği takdirde bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişinin devlet organları, idari, adli veya yarı adli organlar tarafından verilen mülteci statüsünü iptal edecek, sona erdirecek ya da uzatmayı reddedecektir.

2.Madde 4 (1)'e istinaden mülteciliğinin ilgili tüm gerçekleri beyan etme ve elindeki ilgili tüm belgeleri sunma sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, mülteci statüsü veren Üye Devlet bu Maddenin birinci paragrafına istinaden söz konusu kişinin mülteciliğinin sona erdiğini ya da hiç mülteci olmadığını bireysel esasta kanıtlayacaktır.

3.Mülteci statüsü verildikten sonra ilgili Üye Devlet aşağıdaki hususları tespit ettiği takdirde bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişinin mülteci statüsünü iptal edecek, sona erdirecek ya da uzatmayı reddedecektir:

(a)Madde 12'ye istinaden mülteci olmaktan hariç tutulmuş olması gerekiyorsa veya hariç tutuluyorsa;

(b)sahte belge kullanmak dahil, bulunduğu yalan beyanlar veya beyan etmediği gerçekler mülteci statüsünün verilmesi sonucuna götürmüştü.

4.Aşağıda belirtilen durumlarda Üye Devletler, bir devlet organı, idari, yargısal veya yargı benzeri organ tarafından bir mülteciye tanınan statüyü iptal edebilir, sona erdirebilir ya da uzatmayı reddedebilir:

(a)bulduğu Üye Devlet'in güvenliği için tehlike oluşturduğuna dair makul sebepler varsa;

(b)özellikle ciddi bir suçtan kesin hüküm giymiş biri olarak o Üye Devlet'in toplumu için bir tehlike oluşturuyorsa.

5.Dördüncü paragrafta belirtilen durumlarda, henüz mülteci statüsü verme kararı alınmamışsa Üye Devletler bu statüyü vermeme kararı alabilir.

6.Dördüncü ve beşinci paragraflara tabi kişiler, Üye Devlet'te buldukları sürece Cenevre Sözleşmesi'nin 3, 4, 16, 22, 31 ve 32 ve 33. Maddelerinde öngörülen veya benzeri haklara sahiptir.

V. BÖLÜM

İkincil koruma için aranan nitelikler

Madde 15

Ciddi zarar

Ciddi zarar şunları içerir:

(a) ölüm cezası veya idam; ya da

- (b) başvuru sahibinin menşe ülkede işkence görmesi veya insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleye veya cezaya maruz kalması, ya da
(c) uluslararası ve ülke içi silahlı çatışma durumlarında ayırım gözetmeyen şiddet nedeniyle bir sivilin hayatına yönelik ciddi ve bireysel tehdit.

Madde 16

Sona Erme

1. İkincil koruma verilmesine neden olan şartlar ortadan kalktığı veya korumaya gerek bırakmayacak derecede değiştiği zaman bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişinin ikincil korumaya uygunluğu sona erer.
2. Birinci paragrafı uygularken Üye Devletler, şartlardaki değişikliklerin ikincil korumaya uygun kişinin gerçek bir ciddi zarar görme riskiyle artık karşılaşmayacağı derecede önemli ve kalıcı olup olmadığını göz önünde bulunduracaklardır.

Madde 17

Hariç Tutma

1. Bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişi aşağıdaki hususları düşündürecek ciddi nedenler bulunduğu takdirde ikincil korumaya uygunluktan hariç tutulur:
 - (a) uluslararası belgelerin ilgili hükümlerinde tanımlandığı şekilde barışa karşı bir suç, bir savaş suçu ya da insanlık suçu işlemişse;
 - (b) ciddi bir suç işlemişse;
 - (c) Birleşmiş Milletler Şartının Önsözünde ve 1. ve 2. Maddelerinde yer alan Birleşmiş Milletlerin amaç ve ilkelerine aykırı fiillerden suçlu bulunmuşsa.
 - (d) bulunduğu Üye Devlet'in halkı ya da güvenliği için tehlike oluşturuyorsa.
2. Birinci paragrafta belirtilen suç ya da fiillerin işlenmesini tahrik eden veya bunlara başka bir şekilde iştirak eden kişiler de ikinci paragraf hükmüne tabidir.
3. Birinci paragrafın kapsamında olmayan, fakat ilgili Üye Devlet'te işlenmiş olsa hapis cezasına tabi olacak bir ya da daha fazla suçu Üye Devlet'e kabulünden önce işlemişse veya sadece bu suçların cezasını çekmemek için menşe ülkesini terk etmişse, Üye Devletler bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişiyi ikincil korumaya uygunluktan hariç tutabilir.

VI. BÖLÜM

İkincil Koruma Statüsü

Madde 18

İkincil koruma statüsünün verilmesi

Üye Devletler, II. ve V. Bölümlere istinaden ikincil korumaya uygun bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişiye ikincil koruma sağlarlar.

Madde 19

İkincil koruma statüsünün iptali, sona ermesi ya da uzatılmasının reddedilmesi

1. Bu Yönerge'nin yürürlüğe girmesinden sonra yapılan uluslararası koruma başvuruları ile ilgili olarak Üye Devletler, Madde 16'ya istinaden ikincil korumaya uygunluğu sona erdiği takdirde bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişinin devlet organları, idari, adli veya yarı adli organlar tarafından verilen ikincil koruma statüsünü iptal edecek, sona erdirecek ya da uzatmayı reddedecektir.
2. İkincil koruma statüsü verildikten sonra Madde 17 (3)'e istinaden ikincil korumaya uygunluktan hariç tutulması gerektiği belirlendiği takdirde Üye Devletler, bir üçüncü

ülke uyruklu ya da vatansız bir kişinin devlet organları, idari, yargısal veya yarı yargı benzeri organlar tarafından verilen ikincil koruma statüsünü iptal edebilir, sona erdirebilir ya da uzatmayı reddedebilir.

3. Üye Devletler aşağıdaki durumlarda bir üçüncü ülke uyruklu ya da vatansız bir kişinin ikincil koruma statüsünü iptal edecek, sona erdirecek ya da uzatmayı reddedecektir:

(a) ikincil koruma statüsü verildikten sonra, Madde 17 (1) ve (2)'ye istinaden ikincil korumadan hariç tutulmuş olması gerekiyorsa veya hariç tutuluyorsa;

(b) sahte belge kullanmak dahil, bulunduğu yalan beyanlar veya beyan etmediği gerçekler ikincil koruma statüsünün verilmesi sonucuna götürmüşse.

4. Madde 4 (1)'e istinaden mülteciliğinin ilgili tüm gerçekleri beyan etme ve elindeki ilgili tüm belgeleri sunma sorumluluğu saklı kalmak kaydıyla, ikincil koruma statüsü veren Üye Devlet bu Maddenin 1., 2. ve 3. paragraflarına istinaden söz konusu kişinin ikincil korumaya uygunluğunun sona erdiğini ya da ikincil korumaya uygun olmadığını bireysel esasta kanıtlayacaktır.

VII. BÖLÜM

Uluslararası korumanın içeriği

Madde 20

Genel kurallar

1. Bu Bölüm Cenevre Sözleşmesi'nde öngörülen haklar saklı tutulmak suretiyle uygulanacaktır.

2. Bu Bölüm, aksi bildirilmediği sürece, hem mültecilere hem de ikincil korumaya uygun kişilere uygulanacaktır.

3. Bu Bölümü uygularken Üye Devletler, küçük çocuklar, refakatsiz küçükler, sakatlar, yaşlılar, hamileler, küçük çocuklu tek anne ya da babalar ve işkence, tecavüz ya da diğer ciddi psikolojik, bedensel ya da cinsel şiddete maruz kalmış kişiler gibi savunmasız kişilerin özel durumunu göz önünde bulunduracaklardır.

4. Üçüncü paragraf, sadece durumları bireysel olarak değerlendirildikten sonra özel gereksinimleri bulunduğu tespit edilen kişilere uygulanacaktır.

5. Bu Bölüm hükümleri, küçük çocuklara uygulanırken Üye Devletlerin öncelikle dikkate alacakları nokta çocuğun çıkarları olacaktır.

6. Cenevre Sözleşmesi'nde belirlenen sınırlar dahilinde Üye Devletler, mülteci olarak tanınmak için gerekli koşulları oluşturmayı tek amaç ya da temel amaç edinerek girişilen faaliyetler esasında mülteci statüsü alan bir mülteciye, bu Bölüm'de sağlanan yardımları azaltabilir.

7. Üye Devletlerin uluslararası yükümlülüklerinin getirdiği sınırlar dahilinde Üye Devletler, ikincil korumaya uygun bir kişi olarak tanınmak için gerekli koşulları oluşturmayı tek amaç ya da temel amaç edinerek girişilen faaliyetler esasında ikincil koruma statüsü kazanan ikincil korumaya uygun bir kişiye, bu Bölümde sağlanan yardımları azaltabilir.

Madde 21

Geri göndermeden koruma

1. Üye Devletler, uluslararası yükümlülüklerine istinaden geri göndermeme ilkesine uyacaklardır.

2. Birinci paragrafta belirtilen uluslararası yükümlülükler yasaklamadığı takdirde, resmen tanınmış olsun veya olmasın bir mülteciyi aşağıdaki durumlarda geri gönderebilir:

- (a) içinde bulunduğu Üye Devlet'in güvenliği için tehlike oluşturduğuna dair makul nedenler varsa; ya da
(b) özellikle ciddi bir suçtan kesin hüküm giymiş biri olarak Üye Devlet'in toplumu için bir tehlike oluşturuyorsa.

3. Üye Devletler, ikinci paragraf kapsamına giren bir mültecinin ikamet iznini iptal edebilir, sona erdirebilir ya da uzatmayı reddedebilir.

Madde 22

Bilgiler

Üye Devletler, uluslararası korumaya muhtaç addedilen kişilere, ilgili koruma statüsü verildikten sonra en kısa süre içinde, anlayabilecekleri bir dilde o statüyle ilgili hakları ve yükümlülükleri üzerine bilgilere erişme olanağı sağlayacaklardır.

Madde 23

Aile birliğinin korunması

1. Üye Devletler aile birliğinin sürdürülebilmesini temin edeceklerdir.
2. Üye Devletler, mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin söz konusu statü için aranan şartları şahsen karşılamayan aile üyelerinin, ulusal mevzuat çerçevesinde ve aile üyesinin kişisel yasal statüsüne uygun olduğu ölçüde, 24. ve 34. Maddelerde belirtilen yardımları talep edebilmelerini temin edeceklerdir. İkincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin aile üyeleri ile ilgili olarak Üye Devletler bu yardımlara uygulanacak şartları belirleyebilirler. Böyle durumlarda Üye Devletler sunulan yardımların uygun bir yaşam standardı sağlamasını temin edeceklerdir.
3. III. ve V. Bölümlere istinaden mülteci veya ikincil koruma statüsünden hariç tutulan veya hariç tutulacak aile üyeleri için 1. ve 2. paragraf hükümleri uygulanmaz.
4. 1. ve 2. paragraflar saklı kalmak kaydıyla, Üye Devletler ulusal güvenlik ya da kamu düzeni gerekçesiyle söz konusu paragraflarda anılan yardımları vermeyi reddedebilir, bunları azaltabilir veya geri alabilir.
5. Üye Devletler, menşe ülkeden ayrılma sırasında ailenin bir parçası olarak birlikte yaşayan ve o sırada mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişinin tamamen veya esas olarak bakmakla yükümlü olduğu yakın akrabalara da bu Maddenin uygulanmasına karar verebilir.

Madde 24

İkamet izinleri

1. Statü verildikten sonra mümkün olan en kısa süre içinde Üye Devletler, ulusal güvenlik ya da kamu düzeni aksini gerektirmediği sürece ve Madde 21 (3) hükmü saklı kalmak kaydıyla, mülteci statüsünden yararlanan kişilere en az üç yıl süreli ve süresi uzatılabilen ikamet izni vereceklerdir. Madde 23(1) hükmü saklı kalmak kaydıyla, mülteci statüsünden yararlanan kişilerin aile üyeleri için düzenlenecek ikamet izinleri üç yıldan kısa süreli olabilir ve süresi uzatılabilir.
2. Statü verildikten sonra mümkün olan en kısa süre içinde Üye Devletler, milli güvenlik ya da kamu düzeni aksini gerektirmediği sürece, ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilere en az bir yıl süreyle geçerli ve süresi uzatılabilen ikamet izni vereceklerdir.

Madde 25

Seyahat belgesi

1. Üye Devletler mülteci statüsünden yararlanan kişiler için, ulusal güvenlik ve kamu düzeni kaynaklı zorunlu nedenler aksini gerektirmediği sürece, toprakları dışında seyahat etmeleri amacıyla Cenevre Sözleşmesi'nin Listesi'nde belirtilen şekilde seyahat belgeleri düzenleyeceklerdir.
2. Üye Devletler ülke pasaportu alamayan ikincil koruma statüsünden yararlanan kişiler için, ulusal güvenlik ve kamu düzeni kaynaklı zorunlu nedenler aksini gerektirmediği sürece, en azından başka bir Devlette bulunmalarını gerektiren ciddi insani nedenler ortaya çıktığında seyahat edebilmelerini sağlayacak belgeler düzenleyeceklerdir.

Madde 26

İstihdama erişim

1. Üye Devletler, mülteci statüsünden yararlanan kişilere mülteci statüsü verildikten hemen sonra, mesleğe ve kamu hizmetine genel olarak uygulanan kurallara tabi olarak istihdam ya da serbest meslek faaliyetlerine girişebilmelerine izin vereceklerdir.
2. Üye Devletler, mülteci statüsünden yararlanan kişilere, yetişkinler için istihdamla ilgili eğitim fırsatları, mesleki eğitim ve pratik işyeri deneyimi gibi etkinliklerin kendi uyruklularıyla eşit koşullar altında sunulmasını temin edeceklerdir.
3. Üye Devletler ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilere ikincil koruma statüsü verildikten hemen sonra, mesleğe ve kamu hizmetine genel olarak uygulanan kurallara tabi olarak istihdam ya da serbest meslek faaliyetlerine girişebilmelerine izin vereceklerdir. Ulusal hukuka istinaden belirlenecek sınırlı bir süre için istihdam erişimine olası öncelik verilmesi de dahil olmak üzere Üye Devletlerdeki işgücü piyasasının durumu göz önüne alınacaktır. Üye Devletler, işgücü piyasasında önceliğe ilişkin ulusal kurallara istinaden ikincil koruma statüsünden yararlanan kişinin teklif aldığı işe girebilmesini temin edeceklerdir.
4. Üye Devletler, ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilere, yetişkinler için istihdamla ilgili eğitim fırsatları, mesleki eğitim ve pratik işyeri deneyimi gibi etkinliklerin, Üye Devletler tarafından belirlenecek koşullar altında sunulmasını temin edeceklerdir.
5. Üye Devletlerde, ücret, istihdam ya da serbest meslekle ilgili sosyal güvenlik sistemlerinden yararlanma ve diğer çalışma koşullarına ilişkin yürürlükteki yasalar uygulanacaktır.

Madde 27

Eğitime erişim

1. Üye Devletler, mülteci ya da ikincil koruma statüsü verilen tüm küçüklerin eğitim sisteminden uyruklularıyla aynı koşullar altında tam olarak yararlanabilmesine olanak tanıyacaklardır.
2. Üye Devletler, mülteci ya da ikincil koruma statüsü verilen yetişkinlerin, yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke uyruklularla aynı koşullar altında genel eğitim sistemi, ileri eğitim ya da yeniden eğitimden yararlanabilmelerine izin vereceklerdir.
3. Üye Devletler, yabancı diplomaların, sertifikaların ve diğer resmi vasıf belgelerinin mevcut tanınma usulü bağlamında, mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilere kendi uyrukluları ile eşit muamele gösterilmesini temin edeceklerdir.

Madde 28

Sosyal Yardım

1. Üye Devletler, mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin, bu statüyü veren Üye Devlet'te, söz konusu Üye Devlet'in kendi uyruklularına sağladığı şekilde, gerekli sosyal yardımı almalarını temin edeceklerdir.
2. Birinci paragraftaki genel kurala istisna olarak, Üye Devletler mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilere verilen sosyal yardımı temel yardımlarla sınırlayabilirler. Bu temel yardımlar da kendi uyruklularıyla aynı düzeylerde ve aynı uygunluk koşulları altında sağlanır.

Madde 29

Sağlık hizmetleri

1. Üye Devletler, mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin, bu statüyü veren Üye Devlet'in kendi uyruklularına sağladığı uygunluk koşulları altında sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını temin edeceklerdir.
2. Birinci paragraftaki genel kurala istisna olarak, Üye Devletler mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilere verilen sağlık hizmetlerini temel yardımlarla sınırlayabilir. Bu temel yardımlar da kendi uyruklularıyla aynı düzeylerde ve aynı uygunluk koşulları altında sağlanır.
3. Üye Devletler, gebeler, sakatlar, işkence, tecavüz ya da başka ciddi psikolojik, bedensel ya da cinsel şiddete maruz kalmış kişiler ya da her türlü suiistimal, ihmal, sömürü, işkence, zalim, insanlık dışı ve alçaltıcı muamele kurbanı olmuş ya da silahlı çatışmada zarar görmüş küçükler gibi özel gereksinimi olan mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilere statüyü veren Üye Devlet'in kendi uyruklularıyla aynı uygunluk koşulları altında uygun sağlık hizmetleri sunacaklardır.

Madde 30

Refakatsiz küçükler

1. Mülteci ya da ikincil koruma statüsü verildikten sonra mümkün olan en kısa süre içinde Üye Devletler, refakat edilmeyen küçüklerin yasal vesayet yoluyla veya, gerektiğinde, küçüklerin bakımından ve iyiliğinden sorumlu bir kuruluş ya da mevzuat veya Mahkeme emri esasında olanlar dahil, uygun başka bir şekilde temsilini temin etmek üzere gerekli önlemleri alacaklardır.
2. Üye Devletler, bu Yönerge'nin uygulanmasında küçükün gereksinimlerinin tayin edilen vasi ya da temsilci tarafından gerektiği gibi karşılanmasını temin edeceklerdir. İlgili makamlar düzenli değerlendirmelerde bulunacaklardır.
3. Üye Devletler, refakat edilmeyen küçüklerin aşağıda belirtilen yerlere yerleştirilmesini temin edeceklerdir:
 - (a) yetişkin akrabaların yanına; ya da
 - (b) koruyucu aile; ya da
 - (c) küçüklere konaklayacak yer sağlayan özel merkezlerde; ya da
 - (d) küçüklerin konaklaması için uygun başka yerlerde.

Bu bağlamda, yaşına ve olgunluk derecesine bağlı olarak çocuğun görüşleri dikkate alınacaktır.

4. Çocuğun yüksek çıkarları ve özellikle yaşı ve olgunluk derecesi göz önünde bulundurularak mümkün olduğu ölçüde kardeşler bir arada tutulacaktır. Refakat edilmeyen küçüklerin ikamet yeri değişiklikleri asgari düzeyde tutulacaktır.

5. Üye Devletler, refakat edilmeyen küçüğün yüksek çıkarlarını koruyarak, mümkün olan en kısa süre içinde küçüğün aile üyelerinin izini bulmak için çaba göstereceklerdir. Özellikle menşe ülkede kaldıkları takdirde küçüğün ya da yakın akrabalarının hayatına ya da bütünlüğüne yönelik bir tehdit olduğu durumlarda, bu kişilerle ilgili bilgilerin toplanması, işlenmesi ve dolaşımının gizli tutulmasının sağlanmasına özen gösterilecektir.

6. Refakat edilmeyen küçüklerle çalışan kişiler, onların gereksinimleri konusunda uygun eğitimi almış olacak ya da alacaklardır.

Madde 31

Barınma olanaklarına erişim

Üye Devletler, mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin topraklarında yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke uyruklularla eşit koşullar altında barınma olanaklarından yararlanmasını temin edeceklerdir.

Madde 32

Üye Devlet içinde dolaşım özgürlüğü

Üye Devletler, mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin topraklarında yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke uyruklularla eşit koşullar ve kısıtlamalar altında topraklarında özgürce dolaşmalarına izin vereceklerdir.

Madde 33

Entegrasyon hizmetlerine erişim

1. Mültecilerin topluma entegrasyonunu kolaylaştırmak amacıyla Üye Devletler uygun gördükleri entegrasyon programlarını sağlayacaklar ya da bu programlardan yararlanmayı temin eden ön koşulları oluşturacaklardır.

2. Üye Devletlerin uygun buldukları durumlarda, ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilerin entegrasyon programlarından yararlanmalarına olanak tanınacaktır.

Madde 34

Ülkeye geri dönme

Üye Devletler, kendi ülkesine geri dönmek isteyen mülteci ya da ikincil koruma statüsünden yararlanan kişilere yardım sağlayabilirler.

VIII. BÖLÜM

İdari işbirliği

Madde 35

İşbirliği

Her Üye Devlet bir ulusal temas noktası tayin edecek ve adresini Komisyon'a bildirecektir. Komisyon ise bunu diğer Üye Devletlere bildirecektir. Üye Devletler, Komisyon ile irtibat halinde, yetkili makamlarla doğrudan işbirliği kurmak ve bilgi alışverişi yapmak için her türlü uygun tedbiri alacaklardır.

Madde 36

Personel

Üye Devletler, bu Yönerge'yi uygulayan yetkililerin ve diğer kuruluşların gerekli eğitimi almış olmasını ve çalışmalarını sürecinde ellerine geçen her türlü bilgi ile ilgili olarak ulusal mevzuatta tanımlanan gizlilik ilkesine tabi olmalarını temin edeceklerdir.

IX. BÖLÜM
Son hükümler

Madde 37

Raporlar

.....⁵³ tarihine kadar Komisyon, bu Yönerge'nin uygulanması konusunda Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e bir rapor sunacak ve gerekli değişiklikleri teklif edecektir. Bu değişiklik teklifleri 15., 26. ve 33. Maddelerle ilgili olarak öncelikle yapılacaktır. Üye Devletler söz konusu raporun hazırlanması için uygun bilgileri Komisyon'a⁵⁴ tarihine kadar göndereceklerdir.

Raporu sunduktan sonra Komisyon, bu Yönerge'nin uygulanması konusunda Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e en az beş yılda bir rapor sunacaktır.

Madde 38

İç Hukuka Aktarma

1. Üye Devletler, bu Yönerge'ye uymak için gerekli yasaları, yönetmelikleri ve idari hükümleri⁵⁵ tarihinden önce yürürlüğe koyacaklardır. Bunlarla ilgili olarak Komisyon'a derhal bilgi vereceklerdir.

Üye Devletler söz konusu önlemleri aldıkları zaman bu Yönerge'ye referansta bulunacaklar ya da resmi yayımlarına böyle bir referans eşlik edecektir. Referans yöntemleri Üye Devletler tarafından belirlenecektir.

2. Üye Devletler, bu Yönerge kapsamındaki alanda kabul ettikleri ulusal yasa hükümlerinin metnini Komisyon'a iletceklerdir.

Madde 39

Yürürlük

Bu Yönerge, Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayın tarihini izleyen yirminci günde yürürlüğe girecektir.

Madde 40

Muhataplar

Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşma uyarınca bu Yönerge'nin muhatabı Üye Devletlerdir.

Brüksel'de hazırlanmıştır.

Konsey adına
Başkan

⁵³ 1 Madde 38(1)'de öngörülen tarihten 18 ay sonra.

⁵⁴ Madde 38(1)'de öngörülen tarihten 12 ay sonra

⁵⁵ Bu Yönerge'nin yürürlüğe girmesinden 24 ay sonra

AB sığınma yönergesi: BMMYK'nın tepkisi

Aşağıdaki metin, BMMYK sözcüsü Ron Redmond'un 30 Nisan 2004 tarihinde Cenevre'de Palais des Nations'da basın mensuplarına verdiği brifingin özeti. Aşağıdaki metinde tırnak içindeki ifadeler Ron Redmond'a aittir.

Dün benimsenen sığınma konusundaki AB mevzuatına tepkimiz hakkında bir basın bildirisini odanın arka tarafında bulabilirsiniz. Bu cevabımızda, BMMYK'nın, Avrupa Birliği'nin sığınmayla ilgili mevzuatının dün Lüksemburg'da AB Adalet ve İçişleri Bakanları'nın üzerinde anlaşmaya vardığı bu temel öneme sahip parçasının uygulamada uluslararası mülteci hukuku ihlallerine yol açabileceğinden duyduğu endişe dile getirilmektedir.

Devletlerarası düzeyde gerçekleştirilen uzun müzakere süreci, çok iyi bir Avrupa Komisyonu taslağını başlama noktası olarak aldığı halde, sonunda, prosedürlerde tatmin edici standartlar benimsenmesine dair hiçbir bağlayıcı taahhüt içermeyen ve dolayısıyla devletlerin sığınma taleplerinin değerlendirilmesinde en kötü uygulamaları benimsemelerine veya olanları devam ettirmelerine olanak sağlayan bir Sığınma Prosedürleri Yönerge'si ile sonuçlanmıştır.

BMMYK, AB ülkelerinin, 1999 yılında Tampere'de uyumlaştırma süreci başlarken verdikleri sözlerin arkasında durmamalarından dolayı hayal kırıklığına uğramıştır. AB Ülkeleri, o zaman, 'sığınma isteme hakkına mutlak saygı gösterdiklerini' belirtmişler, 1951 Cenevre Sözleşmesi'nin tam ve kapsayıcı şekilde uygulanmasına dayanan bir ortak Avrupa sığınma sisteminin kurulması yönünde çalışmaya kararlı olduklarını dile getirmişlerdi.

Sığınma Prosedürleri Yönergesi, AB Üye Devletlerinde sığınma talepleriyle ilgili kararların nasıl alınacağını düzenlemektedir. Bu yönerge, Avrupa'nın sığınma mevzuatının uyumlaştırılması çabalarının ilk aşamasını içeren beş önemli yasama parçasının sonuncusu ve, Sığınma Hakkı Kazanmanın Şartları Hakkında Yönerge ile birlikte, muhtemelen en önemlisidir. AB, bu konuda anlaşmaya vararak, bu birinci aşamanın tamamlanması için Amsterdam Antlaşması'nda 1 Mayıs olarak belirlenen son tarihe uymuştur.

Müzakere süreci sırasında bir dizi kaygımızı tekrar tekrar dile getirdik. Her ne kadar daha önceki bir takım versiyonlarda bazı iyileştirmeler yapılmışsa ve İrlanda Dönem Başkanlığı ve Avrupa Komisyonu bütün ilgililerce kabul edilebilecek bir metin için aracılık yapmaya çalışmışsa da, son çıkan belgede ciddi eksiklikler bulunmaktadır.

Bu eksikliklerden en çok endişe verenleri şunlardır:

Sığınma isteyenlerin geri gönderilebilecekleri "güvenli üçüncü ülkeler" denilen bir takım ülkelerin yeterli güvenceler sağlanmaksızın tayin edilmesine izin veren kurallar. Ülkelerin başvurusu reddedilen sığınmacıları temyizlerinin sonuçları belli olmadan ihraç etmelerine, dolayısıyla, pratik olarak hata durumunda haklarını yasal yollardan etkili bir şekilde arama haklarını ellerinden almalarına izin veren kurallar.

Böyle kurallar altında, sığınma isteyen kişiler, taleplerinin münferiden incelenmesini isteme hakkından veya belirli bir durumda belirli bir ülkenin güvenli olduğu varsayımını çürütme olanağından etkili bir şekilde yararlanma hakkından mahrum kalmaktadırlar. Bundan böyle, kişiler, eğer "süper güvenli" denilen üçüncü ülkeler

üzerinden seyahat etmişlerse, sığınma prosedürü başlatma imkanları bütün AB'de geçerli olmak üzere ellerinden alınabilmektedir.

BMMYK, süper güvenli ve güvenli ülkeler hükümlerinde yeterli güvencelerin yer almamasını, mülteciler için potansiyel olarak tehlikeli bulmaktadır. Mülteciler, bir AB üye ülkesiyle başlayan bir dizi ülke tarafından zincirleme ihraçlarla, devletler hukukunun doğrudan hilafına, kendilerini ülkelerine dönmek zorunda bırakılmış bulabilirler.

Temyiz üzerindeki kısıtlamaların da benzer bir risk içerdiğini düşünüyoruz. Bazı AB ülkelerinde mültecilerin yüzde 30 ila 60'ının ancak temyizden sonra kabul edildiklerini düşündüğümüzde, bu durum daha açık ortaya çıkmaktadır.

Yönerge, aynı zamanda, halihazırda sadece bir veya iki üye ülkenin ulusal mevzuatında yer alan ama 1 Mayıs itibarıyla 25 AB ülkesinin hepsinin yasalarına eklenebilecek olan bir dizi başka kısıtlayıcı ve son derece tartışmalı uygulamaya da izin vermektedir. Bunlara verilebilecek örnekler arasında, 16 yaşın üzerinde olup refakatsiz küçükler sığınma prosedüründe bir yetişkin tarafından temsil edilme hakkının verilmemesine olanak sağlayan kurallar da yer almaktadır.

Ancak, uyumlaştırma süreci henüz bitmemiştir -sadece çok önemli olan birinci aşaması tamamlanmıştır. Bundan sonraki aşama da son derece önemlidir. Yönergelerde sadece asgari prosedür normları belirlenmektedir. BMMYK, 25 üye ülkeyi, AB düzenlemelerini (mevzuatını) kendi ulusal hukuklarına geçirirken daha yüksek standartlar getirmeye çağırılmaktadır.

30 Nisan 2004
BMMYK Brifing Notları.

BMMYK, AB'nin yüksek düzeyde sığınma standartları benimseme fırsatını kaçırmadığını üzüntüyle karşılıyor.

CENEVRE - Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, Cuma günü, Avrupa Birliği'nin sığınmayla ilgili mevzuatının bir önceki gün Lüksemburg'da AB Adalet ve İçişleri bakanlarının üzerinde anlaşmaya vardığı temel öneme sahip bir parçasının uygulamada uluslararası mülteci kanunu ihlallerine yol açabileceğinden duyduğu endişeyi dile getirmiştir.

Devletlerarası düzeyde gerçekleştirilen uzun müzakere süreci, çok iyi bir Avrupa Komisyonu taslağını başlama noktası olarak aldığı halde, sonunda, prosedürlerde tatmin edici standartlar benimsenmesine dair hiçbir bağlayıcı taahhüt içermeyen ve dolayısıyla devletlerin sığınma taleplerinin değerlendirilmesinde en kötü uygulamaları benimsemelerine veya olanları devam ettirmelerine olanak sağlayan bir Sığınma Prosedürleri Yönergesi ile sonuçlanmıştır.

BMMYK, AB ülkelerinin, 1999 yılında Tampere'de uyumlaştırma süreci başlarken verdikleri sözlerin arkasında durmamasından dolayı hayal kırıklığına uğramıştır. AB Ülkeleri, o zaman, 'sığınma isteme hakkına mutlak saygı gösterdiklerini' belirtmişler, 1951 Cenevre Sözleşmesi'nin tam ve kapsayıcı şekilde uygulanmasına dayanan bir ortak Avrupa sığınma sisteminin kurulması yönünde çalışmaya kararlı olduklarını dile getirmişlerdi.

Sığınma Prosedürleri Yönergesi, AB Üye Devletlerinde sığınma talepleriyle ilgili kararların nasıl alınacağını düzenlemektedir. Bu yönerge, Avrupa'nın sığınma mevzuatının uyumlaştırılması çabalarının ilk aşamasını içeren beş önemli yasama parçasının sonuncusu ve, Sığınma Hakkı Kazanmanın Şartları Hakkında Yönerge ile birlikte, muhtemelen en önemlisidir. AB, bu konuda anlaşmaya vararak, bu birinci aşamanın tamamlanması için Amsterdam Antlaşması'nda 1 Mayıs olarak belirlenen son tarihe uymuştur.

BMMYK, müzakere süreci sırasında bir dizi kaygısını tekrar tekrar dile getirmiştir. Her ne kadar daha önceki bir takım versiyonlarda tepki sonucu bazı iyileştirmeler yapılmış ve İrlanda Dönem Başkanlığı ve Avrupa Komisyonu bütün ilgililerce kabul edilebilecek bir metin için aracılık yapmaya çalışmışsa da, son çıkan belgede ciddi eksiklikler bulunmaktadır.

Bu eksikliklerden en çok endişe vereni, sığınma isteyenlerin geri gönderilebilecekleri 'güvenli üçüncü ülkeler' denilen bir takım ülkelerin yeterli güvenceler sağlanmaksızın tayin edilmesine izin veren kurallar ve ülkelerin başvurusu reddedilen sığınmacıları temyizlerinin sonuçları belli olmadan ihraç etmelerine, dolayısıyla, pratik olarak hata durumunda haklarını yasal yollardan etkili bir şekilde arama haklarını ellerinden almalarına izin veren kurallardır.

Böyle kurallar altında, sığınma isteyen kişiler taleplerinin münferiden incelenmesini isteme hakkından veya belirli bir durumda belirli bir ülkenin güvenli olduğu varsayımını çürütme olanağından etkili bir şekilde yararlanma hakkından mahrum kalabileceklerdir. Bundan böyle, kişiler, eğer "süper güvenli" denilen üçüncü ülkeler üzerinden seyahat etmişlerse, sığınma prosedürü başlatma imkanları bütün AB'de geçerli olmak üzere ellerinden alınabilmektedir.

BMMYK, süper güvenli ve güvenli ülkeler hükümlerinde yeterli güvencelerin yer almamasını, mülteciler için potansiyel olarak tehlikeli bulmaktadır. Mülteciler, bir AB

üye ülkesiyle başlayan bir dizi ülke tarafından zincirleme ihraçlarla, devletler hukukunun doğrudan hilafına, kendilerini ülkelerine dönmek zorunda bırakılmış bulabilirler.

BMMYK, temyiz üzerindeki kısıtlamaların da benzer bir risk içerdiğini belirtmiş, bazı AB ülkelerinde mültecilerin yüzde 30 ila 60'ının ancak temyizden sonra kabul edildiklerine dikkat çekmiştir.

Yönerge, aynı zamanda, halihazırda sadece bir veya iki üye ülkenin ulusal mevzuatında yer alan ama 1 Mayıs itibarıyla 25 AB ülkesinin hepsinin yasalarına eklenebilecek olan bir dizi başka kısıtlayıcı ve son derece tartışmalı uygulamaya da izin vermektedir.

Ayrıca, Perşembe günü, AB ülkeleri Sığınma Hakkı Kazanmanın Şartları Hakkında Yönerge'yi resmen kabul etmişlerdir. Bu yönergede, kimlerin sığınmacı olabileceği ve kimlerin tali korumadan (başkalarının yanı sıra, savaş mağdurlarının yararlanabileceği bir olanak) yararlanabileceği tanımlanmaktadır. Bu yönergenin metni üzerinde, Mart ayında yapılan başka bir bakanlar toplantısında anlaşmaya varılmıştı.

BMMYK, her ne kadar bu metin konusunda da bir takım çekinceleri varsa da, metinde yer alan mülteci tanımını memnuniyetle karşılamaktadır. Bu tanım, açıkça, devlet yetkili makamları dışında taraflarca yapılan zulümlerin mağdurlarını da içermektedir (bu kişiler geçmişte birkaç Avrupa devleti tarafından reddedilmiştir). Benzer şekilde önemli olan başka bir husus da tali koruma hakkında anlaşmaya varılmasıdır. Bununla birlikte, BMMYK, bu sözleşmede silahlı çatışmadan ve genel şiddet ortamından kaçan kişilere son derece az yer verilmiş olmasından hoşnut değildir.

BMMYK, uyumlaştırma sürecinin bundan sonraki aşamasının son derece önemli olacağını vurgulamıştır. Yönergelerde sadece asgari prosedür normları belirlenmektedir. BMMYK, 25 üye ülkeyi, AB düzenlemelerini (mevzuatını) kendi ulusal hukuklarına geçirirken daha yüksek standartlar getirmeye çağırılmaktadır.

30 Nisan 2004
BMMYK Basın Bildirileri

AB sığınma yönergesi BMMYK'ı “hayal kırıklığına” uğrattı.

CENEVRE, 30 Nisan BMMYK - Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Sözcüsü, bugün, Avrupa Birliği sığınma yönergesinin komiserliği hayal kırıklığına uğrattığını belirtti. Komiserliğin sözcüsü, söz konusu yönergenin, devletlerin sığınma taleplerini değerlendirirken en kötü uygulamalara devam etmelerine, böylece de mültecilerin durumlarını tehlikeye atmalarına olanak vererek devletler hukuku ihlallerine yol açabileceğini söyledi.

BMMYK sözcüsü Ron Redmond, Cuma günü Cenevre'deki bir basın toplantısında şöyle dedi: “Devletlerarası düzeyde gerçekleştirilen uzun müzakere süreci, çok iyi bir Avrupa Komisyonu taslağını başlama noktası olarak aldığı halde, sonunda, prosedürlerde tatmin edici standartlar benimsenmesine dair hiçbir bağlayıcı taahhüt içermeyen ve dolayısıyla devletlerin sığınma taleplerinin değerlendirilmesinde en kötü uygulamaları benimsemelerine veya olanları devam ettirmelerine olanak sağlayan bir Sığınma Prosedürleri Yönerge'si ile sonuçlanmıştır.”

Ron Redmond sözlerine şöyle devam etti: “BMMYK, AB ülkelerinin, 1999 yılında Tampere'de uyumlaştırma süreci başlarken verdikleri sözlerin arkasında durmamalarından dolayı hayal kırıklığına uğramıştır. AB Ülkeleri, o zaman, ‘sığınma isteme hakkına mutlak saygı gösterdiklerini’ belirtmişler, 1951 Cenevre Sözleşmesi'nin tam ve kapsayıcı şekilde uygulanmasına dayanan bir ortak Avrupa sığınma sisteminin kurulması yönünde çalışmaya kararlı olduklarını dile getirmişlerdi.”

Redmond, müzakere süreci sırasında bir dizi kaygılarını tekrar tekrar dile getirmelerine ve İrlanda'nın Dönem Başkanlığı'nın ve Avrupa Komisyonu'nun bütün ilgililerce kabul edilebilecek bir metin için aracılık yapmaya çalışmalarına rağmen, Sığınma Prosedürleri Yönergesi'nin son çıkan metninde “ciddi eksiklikler” bulunduğunu söyledi.

Redmond, bu eksikliklerden en çok endişe verenlerin, sığınma isteyenlerin geri gönderilebilecekleri ‘güvenli üçüncü ülkeler’ denilen bir takım ülkelerin yeterli güvenceler sağlanmaksızın tayin edilmesi ve ülkelerin başvurusu reddedilen sığınmacıları temyizlerinin sonuçları belli olmadan ihraç etmelerine, dolayısıyla, pratik olarak hata durumunda haklarını yasal yollardan etkili bir şekilde arama haklarını ellerinden almalarına izin veren kurallar olduğunu söyledi.

Böyle kurallar altında, sığınma isteyen kişiler taleplerinin münferiden incelenmesini isteme hakkından veya belirli bir durumda belirli bir ülkenin güvenli olduğu varsayımını çürütme olanağından etkili bir şekilde yararlanma hakkından mahrum kalabileceklerdir. “Süper güvenli” üçüncü ülkeler üzerinden seyahat edenlere, sığınma prosedürü başlatma hakkı bile verilmeyebilecektir.

BMMYK'ya göre, süper güvenli ve güvenli ülkeler hükümlerinde yeterli güvencelerin yer almaması, mülteciler için potansiyel bir tehlike oluşturmaktadır. Mülteciler, bir AB üye ülkesiyle başlayan bir dizi ülke tarafından zincirleme ihraçlarla, devletler hukukunun doğrudan hilafına, kendilerini ülkelerine dönmek zorunda bırakılmış bulabilirler.

Temyiz üzerindeki kısıtlamalar da benzer riskler içermektedir. Bazı AB ülkelerinde mültecilerin yüzde 30 ila 60'ının ancak temyizden sonra kabul edildikleri düşünüldüğünde, bu durum daha açık ortaya çıkmaktadır.

Yönerge, aynı zamanda, en düşük ortak paydaya düşülmesi riskini de getirmektedir, çünkü halihazırda sadece bir veya iki üye ülkenin ulusal mevzuatında yer alan ama 1 Mayıs itibarıyla 25 AB ülkesinin hepsinin yasalarına eklenebilecek olan bir dizi başka kısıtlayıcı ve son derece tartışmalı uygulamaya izin vermektedir.

Sığınma Prosedürleri Yönergesi, Avrupa'nın sığınma mevzuatının uyumlaştırılması çabalarının ilk aşamasını içeren beş önemli yasama parçasının sonuncusudur. Temel öneme sahip başka bir yönerge olan ve kimlerin mülteci olduğunu ve kimlerin tali korumadan yararlanabileceğini tanımlayan Sığınma Hakkı Kazanmanın Şartları Hakkında Yönerge üzerinde Mart ayında anlaşmaya varılmış ve yönerge Perşembe günü resmen benimsenmiştir.

BMMYK, Sığınma Hakkı Kazanmanın Şartları Hakkında Yönerge'nin metni hakkında bir takım çekinceleri olmasına rağmen, yönergenin, devlet yetkili makamları dışında taraflarca yapılmış zulümlerin mağdurlarını da kapsayan mülteci tanımlamasını memnuniyetle karşılamıştır. Bununla birlikte, BMMYK, tali koruma konusunda, silahlı çatışma ve genel şiddet ortamından kaçan kişilere çok az yer verilmesinden duyduğu hoşnutsuzluğu dile getirmiştir.

Redmond sözlerini şöyle tamamladı: "Ancak, uyumlaştırma süreci henüz bitmemiştir - sadece çok önemli olan birinci aşaması tamamlanmıştır. Bundan sonraki aşama da son derece önemlidir. Yönergelerde sadece asgari prosedür normları belirlenmektedir. BMMYK, 25 üye ülkeyi, AB düzenlemelerini (mevzuatını) kendi ulusal hukuklarına geçirirken daha yüksek standartlar benimsemeye çağırmaktadır."

KONSEY YÖNERGESİ 2004/81/EC (AT)

29 Nisan 2004

İnsan ticareti kurbanı veya yasadışı göçü kolaylaştıran bir fiilin faili olup ilgili yetkili makamlarla işbirliği yapan üçüncü ülke vatandaşlarına verilen ikamet izni hakkında

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ,

Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'yı ve özellikle söz konusu Antlaşma'nın 63'üncü maddesinin 3'üncü paragrafını

Komisyon'un teklifini⁵⁶;
Avrupa Parlamentosu'nun görüşünü⁵⁷;
Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi'nin görüşünü⁵⁸ dikkate alarak;

Bölgeler Komitesi'ne danıştıktan sonra;
Aşağıdaki hususları göz önüne alarak:

(1) Yabancıların giriş ve ikametinin koşullarının ve yasadışı göçle mücadeleyle yönelik tedbirlerin tanımlanması da dahil olmak üzere ortak bir göç politikasının çerçevesinin belirlenmesi, Avrupa Birliği'nin bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı oluşturma şeklindeki hedefinin temel unsurlarından biridir.

(2) Avrupa Birliği Konseyi, 15 ve 16 Ekim 1999 tarihlerinde Tampere'de yaptığı özel toplantıda, örneğin insan ticareti faaliyeti gösteren kişileri ve göç edenlerin ekonomik olarak sömürülmelerini hedef alarak yasadışı göçü kaynağında önleme yönündeki kararlılığını dile getirmiştir. Avrupa Birliği Konseyi, Üye Devletlere, bir yandan kurbanların haklarını korurken bir yandan da çabalarını suç şebekelerinin tespit edilip çökertilmesi üzerinde yoğunlaştırmaları çağrısında bulunmuştur.

(3) Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda İnsan, özellikle de Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesi, Ortadan Kaldırılması ve Cezalandırılması hakkında bir Protokol'le ve Kara, Deniz ve Hava yoluyla Göçmen Kaçakçılığına karşı bir Protokol'le tamamlanan Uluslararası Organize Suçlar'a karşı bir Sözleşme'nin benimsenmiş olması, bu konudaki kaygıların uluslararası düzeyde arttığına bir göstergesidir. Bu belgeler 2000 yılı Aralık ayında Topluluk ve 15 Üye Devlet tarafından imzalanmıştır.

(4) İşbu Yönerge, uluslararası mülteci hukuku çerçevesinde mültecilere, ikincil korumadan yararlananlara ve uluslararası koruma isteyen kişilere sağlanan korumaya ya da insan haklarına dair diğer belgelere hâlel getirmez.

(5) İşbu Yönerge, mağdur kişilerin, tanıkların veya özellikle korunmaya muhtaç olan kişilerin korunması hakkındaki başka hükümlere hâlel getirmediği gibi, insani gerekçelerle veya başka gerekçelerle verilen ikamet hakkı konusunda Üye Devletlerin yetkilerini de azaltmaz.

⁵⁶ OJ C 126 E, 28.5.2002, sf. 393

⁵⁷ 5 Aralık 2002 tarihli görüş (Resmî Gazete'de henüz yayınlanmamıştır.)

⁵⁸ OJ C 221, 17.9.2002, sf. 80

(6) İşbu Yönerge temel haklara saygı göstermektedir ve örneğin Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı gibi belgelerde tanınmış olan ilkelere uymaktadır.

(7) Üye Devletler, işbu Yönerge'nin hükümlerini, cinsiyet, ırk, renk, etnik veya sosyal köken, genetik özellikler, dil, din veya inanç, siyasi veya başka düşünce, bir ulusal azınlığa üyelik, servet, doğum, sakatlık, yaş veya cinsel yönelime dayalı hiçbir ayrımcılık yapmadan uygulamalıdır.

(8) Avrupa düzeyinde, izinsiz giriş, transit geçiş ve ikametın kolaylaştırılması ve insan ticareti suçlarının önlenmesine karşı tedbirlerin pekiştirilmesi ve bunlarla mücadele edilmesi için, izinsiz giriş, transit geçiş ve ikametın kolaylaştırılmasının tanımlandığı 28 Kasım 2002 tarihli 2002/90/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi⁵⁹ ve insan ticareti hakkında 19 Temmuz 2002 tarihli 2002/629/JHA sayılı Konsey Çerçeve Kararı⁶⁰ benimsenmiştir.

(9) İşbu Yönerge ile, insan ticareti kurbanları için ikamet izni veya, bir Üye Devlet'in işbu Yönerge'nin kapsamını genişletmeye karar vermesi halinde, ikamet izninin ilgili yetkili makamlarla işbirliği yapmak için yeterli bir teşvik oluşturduğu, yasadışı göçü kolaylaştırıcı bir fiilin faili olmuş üçüncü ülke vatandaşları için ikamet izni yürürlüğe konulmakta, bir yandan da suiistimallere karşı koruma sağlamak için bir takım koşullar getirilmektedir.

(10) Bu amaçla, ikamet izni vermenin kriterlerinin, kalış koşullarının ve izni yenilememe veya geri alma gerekçelerinin belirlenmesi gereklidir. İşbu Yönerge çerçevesinde verilen kalma hakları koşullara tabidir ve geçici niteliktedir.

(11) İlgili üçüncü ülke vatandaşları bu ikamet iznini alma olanağından haberdar edilmeli ve bu kişilere durumları hakkında düşünceleri için süre tanınmalıdır. Bu, ilgili kişilerin özgürce ve dolayısıyla daha etkili bir şekilde işbirliği yapmalarını sağlamak için, ilgili kişilerin polis, savcılıklar veya adli yetkili makamlar olabilecek ilgili yetkili makamlarla işbirliği yapıp yapmayacakları konusunda bilgi sahibi olarak karar vermelerine yardımcı olmalıdır (işbirliği yapmanın beraberinde getirebileceği tehlikeler düşünülerek).

(12) Tehlikeye açık olmaları dolayısıyla, ilgili üçüncü ülke vatandaşlarına işbu Yönerge'de öngörülen yardım sağlanmalıdır. Bu yardım, ilgili kişilerin kendilerini toparlamalarına ve suçları işleyenlerin etkisinden kaçabilmelerine olanak sağlamalıdır. İşbu Yönerge'nin kapsamında olan üçüncü ülke vatandaşlarına sağlanacak tıbbi tedaviler arasında, uygun olduğunda, ruhsal tedavi de yer alacaktır.

(13) En az altı aylık bir ikamet izni verilmesi veya böyle bir ikamet izninin yenilenmesi yönündeki kararlar, ilgili yetkili makamlar tarafından alınmalı, ilgili yetkili makamlar bu konudaki kararlarını alırken ilgili koşulların yerine getirilip getirilmediğini dikkate almalıdırlar.

⁵⁹ OJ L 328, 5.12.2002, sf. 17

⁶⁰ OJ L 203, 1.8.2002, sf. 1

(14) İşbu Yönerge, ilgili ulusal işlemlerin bütün safhalarında, özellikle de ilgili suçların soruşturması yapılırken ilgili yetkili makamlar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere halel getirmeyecek şekilde uygulanmalıdır.

(15) Üye Devletler, işbu Yönerge'nin kapsamına girebilecek olmakla beraber işbu Yönerge'de belirlenen koşulları yerine getirmeyen veya yerine getirir olmaktan çıkan üçüncü ülke vatandaşları, onların aile fertleri veya onların aile ferdi gibi muamele gören kişiler için, kendi ulusal mevzuatlarına göre, başka gerekçelerle kalma izni vermeyi düşünmelidirler.

(16) İlgili üçüncü ülke vatandaşlarına bağımsızlıklarını kazanma ve suç ağına dönmeme olanağını sağlamak için, ikamet izni hamillerine, işbu Yönerge'de belirlenen koşullar çerçevesinde, iş gücü pazarına girme ve mesleki eğitim ve öğrenim görme izni verilmelidir. İkamet izni hamillerine mesleki eğitimden ve öğrenimden yararlanma izni verirken, Üye Devletler özellikle muhtemel kalış sürelerini dikkate almalıdırlar.

(17) İlgili üçüncü ülke vatandaşlarının mevcut veya sonradan uygulamaya konulacak program ve planlara katılmaları, bu kişilerin normal toplumsal hayata dönmelerine katkıda bulunmalıdır.

(18) İlgili üçüncü ülke vatandaşlarının başka türde bir ikamet izni için başvurmaları halinde, Üye Devletler olağan ulusal yabancılar kanunlarını esas alarak karar vereceklerdir. Bu tür bir başvuruyu incelerken, Üye Devletler ilgili üçüncü ülke vatandaşlarının işbu Yönerge çerçevesinde verilmiş ikamet izinleri olduğunu dikkate almalıdırlar.

(19) Üye Devletler, Komisyon'a, işbu Yönerge'nin hayata geçirilmesiyle ilgili olarak, Adalet ve İçişleri alanına giren konularla ilgili istatistiksel verilerin toplanması ve işlenmesi ile ilgili olarak geliştirilmiş faaliyetlerin çerçevesinde tespit edilmiş olan bilgileri vereceklerdir.

(20) İnsan ticareti ile mücadelede işbirliği yapan ilgili üçüncü ülke vatandaşları için ikamet izninin yürürlüğe konulması amacı Üye Devletler tarafından yeterli bir şekilde gerçekleştirilemeyeceğinden ve, dolayısıyla, yapılacak işlerin boyutu nedeniyle, bu işler Topluluk düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebileceğinden, Topluluk, Antlaşma'nın 5'inci maddesinde belirlenen şekilde subsidiarite (ikincillik) ilkesine uygun olarak, bir takım tedbirler alabilir. Söz konusu maddede belirlenen orantılılık ilkesine uygun olarak, işbu Yönerge, bu amacın gerçekleştirilmesi için gerekenin ötesine geçmemektedir.

(21) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli, İngiltere ve İrlanda'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 1 ve 2'inci maddelerine uygun olarak ve söz konusu Protokol'ün 4'üncü maddesi saklı kalarak, adı geçen Üye Devletler işbu Yönerge'nin benimsenmesine katılmamaktadırlar ve işbu Yönerge adı geçen ülkeler üzerinde bağlayıcı değildir ve adı geçen ülkeler işbu Yönerge'nin uygulanmasına tabi değildirler.

(22) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli, Danimarka'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 1 ve 2'inci maddelerine uygun olarak, Danimarka işbu Yönerge'nin benimsenmesine katılmamaktadır, işbu Yönerge

Danimarka üzerinde bağlayıcı değildir ve Danimarka işbu Yönerge'nin uygulanmasına tabi değildir.

İŞBU YÖNERGEYİ BENİMSEMİŞTİR:

BÖLÜM I GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

Amaç

İşbu Yönerge'nin amacı, insan ticareti ile mücadelede veya yasadışı göçün kolaylaştırılması yönündeki faaliyetlere karşı işbirliği yapan üçüncü ülke vatandaşlarına, ilgili ulusal işlemlerin uzunluğuna bağlı olarak, sınırlı süreli ikamet izinleri verilmesinin koşullarını tanımlamaktır.

Madde 2

Tanımlar

İşbu Yönerge'nin amaçları bakımından aşağıdaki tanımlar geçerli olacaktır:

- (a) Üçüncü ülke vatandaşı: Antlaşma'nın Madde 17(1) sayılı paragrafındaki anlamda Birlik vatandaşı olmayan herhangi bir kişi.
- (b) 'Yasadışı göçü kolaylaştırmaya yönelik faaliyet' ifadesi, 2002/90/EC (AT) sayılı Yönerge'nin 1 ve 2'inci maddelerinde bahsi geçen durumlar gibi durumları kapsar.
- (c) 'İnsan ticareti' ifadesi, 2002/629/JHA sayılı Çerçeve Karar'ın 1, 2 ve 3'üncü maddelerinde bahsi geçen durumlar gibi durumları kapsar.
- (d) Bir sınır dışı etme kararının icra edilmesine yönelik tedbir: Herhangi bir Üye Devlet tarafından ilgili yetkili makamların bir üçüncü ülke vatandaşının sınır dışı edilmesini emreden kararının icra edilmesi için alınmış herhangi bir tedbir.
- (e) İkamet izni: Bir Üye Devlet tarafından verilmiş, işbu Yönerge'de belirlenen koşulları yerine getiren bir üçüncü ülke vatandaşının söz konusu Üye Devlet'in topraklarında yasal olarak kalmasına olanak veren herhangi bir izin.
- (f) Refakatinde kimse bulunmayan reşit olmayan kişi: Üye Devlet'in topraklarına, kanun veya örf ve adet gereği kendisinden sorumlu olan bir yetişkinin refakatinde olmadan gelmiş olan on sekiz yaşın altındaki üçüncü ülke vatandaşları. Böyle reşit olmayan kişiler, yukarıda tanımlanan şekilde bir yetişkin tarafından bakımları etkili bir şekilde üstlenilmediği sürece bu kategoride kalırlar. Üye Devlet'in topraklarına girdikten sonra terk edilerek refakatçisiz kalan reşit olmayan kişiler de bu kategoridedir.

Madde 3

Kapsam

1. Üye Devletler, işbu Yönerge'yi, Üye Devletlerin topraklarına yasadışı yoldan girmiş bile olsalar, insan ticareti ile ilgili suçların kurbanı olan veya geçmişte olmuş üçüncü ülke vatandaşlarına uygulayacaklardır.
 2. Üye Devletler, işbu Yönerge'yi, yasadışı göçü kolaylaştırmaya yönelik bir fiilin faali olmuş üçüncü ülke vatandaşlarına da uygulayabilirler.
 3. İşbu Yönerge, ilgili Üye Devlet'in hukukundabelirlenmiş olan reşit olma yaşına gelmiş olan ilgili üçüncü ülke vatandaşları için geçerlidir.
- Yukarıdaki hükümlere rağmen, Üye Devletler, işbu Yönerge'yi, kendi ulusal hukuklarında belirlenmiş olan şartlar çerçevesinde reşit olmayan kişilere de uygulamaya karar verebilirler.

Madde 4

Daha elverişli hükümler

İşbu Yönerge, Üye Devletlerin işbu Yönerge kapsamındaki kişiler için daha elverişli hükümler benimsemelerine veya benimsenmiş olanları muhafaza etmelerine engel teşkil etmez.

BÖLÜM II

İKAMET İZİNİ VERME PROSEDÜRÜ

Madde 5

İlgili üçüncü ülke vatandaşlarına bilgi verilmesi

Üye Devletlerin ilgili yetkili makamları bir üçüncü ülke vatandaşının işbu Yönerge'nin kapsamına girebileceği görüşünde olmaları halinde, Üye Devletler ilgili kişiye işbu Yönerge çerçevesinde sunulan olanakları bildireceklerdir.

Üye Devletler, bu bilgilerin aynı zamanda hükümet dışı bir kuruluş tarafından veya ilgili Üye Devlet tarafından özel olarak tayin edilmiş bir kurum tarafından da verilebilmesine karar verebilirler.

Madde 6

Düşünme süresi

1. Üye Devletler, ilgili üçüncü ülke vatandaşlarına, ilgili yetkili makamlarla işbirliği yapıp yapmayacaklarına dair kararlarını bilgi sahibi olarak verebilmeleri için, kendilerini toparlamaları ve suçları işleyenlerin etkisinden kurtulabilmelerine olanak verecek bir düşünme süresi verilmesini sağlayacaklardır.

Birinci bentte bahsi geçen sürenin uzunluğu ve başlama noktası, ulusal hukuka uygun olarak belirlenecektir.

2. Düşünme süresi boyunca ve ilgili yetkili makamların kararını beklerken, ilgili üçüncü ülke vatandaşları Madde 7'de bahsi geçen muameleden yararlanabilecekler, bu kişiler aleyhine hiçbir sınır dışı etme emrinin icra edilmesi mümkün olmayacaktır.

3. Düşünme süresi, işbu Yönerge çerçevesinde hiçbir ikamet hakkına yol açmayacaktır.

4. Üye Devlet, ilgili yetkili makamların ilgili kişinin Madde 2(b) ve (c)'de bahsi geçen suçların failleriyle aktif ve gönüllü olarak ve kendi inisiyatifiyle yeniden temas kurduğunu tespit etmeleri halinde veya kamu yararı ve ulusal güvenliğin korunması ile ilgili nedenlerle herhangi bir anda düşünme dönemini sona erdirebilir.

Madde 7

İkamet izninin verilmesinden önce gösterilecek muamele

1. Üye Devletler, yeterli kaynaklara sahip olmayan ilgili üçüncü ülke vatandaşlarının, geçimlerini ve acil tıbbi bakımdan yararlanmalarını sağlayacak hayat standartlarına sahip olmalarını sağlayacaklardır. Üye Devletler, uygun olduğunda ve ulusal hukukta yeri varsa psikolojik yardım da dahil olmak üzere, en zor durumda olanların özel ihtiyaçları ile ilgileneceklerdir.

2. Üye Devletler, işbu Yönerge'yi uygularken, ilgili ulusal hukuka uygun olarak, ilgili üçüncü ülke vatandaşlarının güvenlik ve korunmayla ilgili ihtiyaçlarını da gereğince dikkate alacaklardır.

3. Üye Devletler, uygun olduğunda, ilgili üçüncü ülke vatandaşlarına yazılı ve sözlü tercüme hizmetleri sağlayacaklardır.

4. Üye Devletler, ulusal hukukta yeri varsa ve ulusal hukukun şartları çerçevesinde, ilgili üçüncü ülke vatandaşlarına ücretsiz adli yardım sağlayabilirler.

Madde 8

İkamet izninin verilmesi ve yenilenmesi

1. Düşünme süresi bittikten sonra veya, ilgili yetkili makamların ilgili üçüncü ülke vatandaşının (b) bendinde belirlenen kriteri yerine getirmiş olduğu görüşünde olmaları halinde daha önce, Üye Devletler:

(a) soruşturma veya adli işlemler için ilgili üçüncü ülke vatandaşının Üye Devlet'in topraklarında kalış süresinin uzatılması ile sunulan olanağı; ve

(b) ilgili üçüncü ülke vatandaşının işbirliği yapma yönünde net bir niyet göstermiş olup olmadığını; ve

(c) ilgili üçüncü ülke vatandaşının Madde 2(b) ve (c) bentlerinde bahsi geçen suçlar arasında yer alabilecek fiilleri işlemiş olmalarından şüphelenilen kişilerle bütün bağlarını koparmış olup olmadığını dikkate alacaklardır.

2. İkamet izninin verilmesi için ve kamu yararı ve ulusal güvenliğin korunmasıyla ilgili sebepler saklı kalmak şartıyla, 1'inci paragrafta bahsi geçen koşulların yerine getirilmiş olması şartı aranacaktır.

3. Madde 14'te bahsi geçen ikamet izninin geri alınmasıyla ilgili hükümler saklı kalmak şartıyla, ikamet izni en az altı ay süreyle geçerli olacaktır. İkamet izni, işbu maddenin 2'inci paragrafında belirlenen koşullar yerine getirilmeye devam ediyorsa yenilenecektir.

BÖLÜM III

İKAMET İZİNİ HAMİLLERİNE GÖSTERİLECEK MUAMELE

Madde 9

İkamet izni verildikten sonra gösterilecek muamele

1. Üye Devletler, yeterli kaynaklara sahip olmayan ikamet izni hamillerinin, en az Madde 7'de belirlenen muamele ile aynı muameleyi görmelerini sağlayacaklardır.

2. Üye Devletler, yeterli kaynaklara sahip olmayan ve hamile, sakat olan veya cinsel şiddet veya başka şiddet biçimlerinin kurbanı olmuş kişiler ve, Üye Devletlerin Madde 3(3)'de sağlanan seçeneğe başvurmaları halinde, reşit olmayan kişiler gibi özel ihtiyaçları olan ilgili üçüncü ülke vatandaşlarına gerekli tıbbi ve başka türde yardımı sağlayacaklardır.

Madde 10

Reşit olmayan kişiler

Üye Devletlerin Madde 3(3)'de sağlanan seçeneğe başvurmaları halinde, aşağıdaki hükümler geçerli olacaktır:

(a) Üye Devletler, işbu Yönerge'yi uygularken çocuk için en iyi olanın yapılmasına gereken dikkati göstereceklerdir. Üye Devletler, prosedürün çocuğun yaşı ve olgunluk düzeyine uygun olmasını sağlayacaklardır. Özellikle de, eğer bunun çocuğun çıkarları için en iyisi olduğunu düşünüyorlarsa, düşünme süresini uzatabilirler.

(b) Üye Devletler, reşit olmayan kişilerin, vatandaşları ile aynı koşullar altında eğitim sisteminden yararlanabilmelerini sağlayacaklardır. Üye Devletler, söz konusu yararlanmanın devlet eğitim sistemi ile sınırlı olması zorunluluğunu getirebilirler.

(c) İlgili üçüncü ülke vatandaşının refakatinde kimse olmayan reşit olmayan bir kişi olması halinde, Üye Devletler, bu kişilerin kimliğinin, uyruğunun ve refakatinde kimsenin olmadığını tespit edilmesi için gereken işlemleri yapacaklardır. Üye Devletler,

böyle kişilerin ailelerinin yerini mümkün olan en kısa sürede tespit etmek için her tür çabayı gösterecekler, gerektiğinde ceza davalarında yasal temsilcilikten yararlanmak da dahil olmak üzere, ulusal hukuklarına uygun olarak bu kişilerin yasal temsilden yararlanmaları için gerekli işlemleri derhal yapacaklardır.

Madde 11

Çalışma, mesleki eğitim ve öğrenim

1. Üye Devletler, ikamet izni hamillerinin hangi kurallara tabi olarak iş gücü pazarına girme ve mesleki eğitimden ve öğrenimden yararlanma iznine sahip olacaklarını belirleyeceklerdir.
İş gücü pazarına girme ve mesleki eğitim ve öğrenimden yararlanma izni, ikamet izninin süresi ile sınırlı olacaktır.
2. İş gücü pazarına girmeye, mesleki eğitim ve öğrenimden yararlanmaya izin verilmesinin şartları ve usulleri, ulusal mevzuata tabi olarak ilgili yetkili makamlar tarafından belirlenecektir.

Madde 12

İlgili üçüncü ülke vatandaşları için programlar veya planlar

1. İlgili üçüncü ülke vatandaşlarına, Üye Devletler veya Üye Devletlerle özel anlaşmaları olan hükümet dışı kuruluşlar veya kurumlar tarafından sağlanan, bu kişilerin normal toplumsal hayata dönmeleri amacına yönelik mevcut programlardan veya planlardan yararlanma olanağı verilecektir. Uygun olduğunda, bu kişilerin mesleki becerilerinin artırılmasına yönelik kurslar veya menşe ülkelerine yardımcı olarak dönmelerine hazırlık da buna dahildir.
Üye Devletler, ilgili üçüncü ülke vatandaşlarına özel programlar veya planlar da sağlayabilirler.
2. Bir Üye Devlet'in paragraf 1'de bahsi geçen program veya planları uygulamaya koymaya veya hayata geçirmeye karar vermesi halinde, söz konusu Üye Devlet, ikamet izninin verilmesini veya yenilenmesini söz konusu program veya planlara katılma şartına bağlayabilir.

BÖLÜM IV

İKAMET İZİNİNİN YENİLENMEMESİ VE GERİ ALINMASI

Madde 13

Yenilememe

1. İşbu Yönerge'ye dayanılarak verilen ikamet izni, Madde 8(2)'de belirlenen koşulların yerine getirilmiş olmaktan çıkması veya ilgili yetkili makamlar tarafından alınmış bir karar ile ilgili işlemlerin sona erdirilmiş olması halinde yenilenmeyecektir.
2. İşbu Yönerge'ye dayanılarak verilmiş ikamet izninin süresi sona erdiğinde, olağan yabancılar kanunu geçerli olacaktır.

Madde 14

Geri alma

İkamet izni, ikamet izninin verilmesi için gerekli koşullar yerine getirilmiş olmaktan çıktığında, herhangi bir anda geri alınabilir. Özellikle, ikamet izni aşağıdaki durumlarda geri alınabilir:

- (a) ikamet izni hamilinin, Madde 2(b) ve (c)'de bahsi geçen suçları işlemiş olduklarından şüphelenilen kişilerle aktif ve gönüllü olarak ve kendi inisiyatifiyle tekrar temas kurmuş olması halinde; veya

- (b) ilgili yetkili makamın kurbanın işbirliğinin hileli olduğuna ve/veya kurbanın şikayetinin hileli veya haksız olduğuna inanması halinde; veya
- (c) kamu yararı ve ulusal güvenliğin korunması ile ilgili nedenlerle; veya
- (d) kurbanın işbirliği yapmayı bırakması halinde; veya
- (e) ilgili yetkili makamların işlemleri yarıda kesmeye karar vermesi halinde.

BÖLÜM V SON HÜKÜMLER

Madde 15

Koruma maddesi

İşbu Yönergenin uygulanması, kurbanların ve tanıkların korunmasıyla ilgili özel ulusal kurallara hâlel getirmez.

Madde 16

Rapor

1. En geç 6 Ağustos 2008'de olmak üzere, Komisyon, Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e işbu Yönerge'nin Üye Devletlerde uygulanışı hakkında rapor verecek ve gerekiyorsa değişiklikler önerecektir. Üye Devletler Komisyon'a söz konusu raporun hazırlanması için gerekli bütün bilgileri göndereceklerdir.
2. Paragraf 1'de bahsi geçen raporu verdikten sonra, Komisyon, Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e en az her üç yılda bir işbu Yönerge'nin Üye Devletlerde uygulanışı hakkında rapor verecektir.

Madde 17

İç Hukuka Aktarma

Üye Devletler, işbu Yönerge'ye uymak için gerekli kanunları, düzenlemeleri ve idari hükümleri en geç 6 Ağustos 2006'ya kadar yürürlüğe koyacaklardır. Bu kanun, düzenleme ve idari hükümleri çıkardıklarında, Komisyon'a derhal bilgi vereceklerdir. Üye Devletler bu tedbirleri benimsediklerinde, bu tedbirlerde işbu Yönerge'ye yapılmış bir atf yer alacak veya bu tedbirler resmi olarak yayımlandıklarında yanlarında işbu Yönerge'ye yapılmış bir atf da bulunacaktır. Söz konusu atfın belirtilmesinin yöntemleri Üye Devletler tarafından belirlenecektir.

Madde 18

Yürürlüğe giriş

İşbu Yönerge, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayınlandığı gün yürürlüğe girecektir.

Madde 19

Muhataplar

İşbu Yönerge, Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma uyarınca Üye Devletlere hitaben çıkarılmıştır.

Lüksembourg, 29 Nisan 2004

Konsey adına
Başkan
M. McDOWELL

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ

Brüksel, 30 Nisan 2004

Kurumlararası Dosya : 2000/0238 (CNS)

8771/04
LIMITE
ASILE 33

TUTANAKLARIN SONUÇLARI

Kimden : Konsey (Adalet ve İçişleri)
Tarih : 29 Nisan 2004
Daha önceki belge no: 8415/1/04 REV 1 ASILE 30
Öneri No: 10279/02 ASILE 33+REV1 (de, en, fr)-COM (2002) 326 nihai/2

Konu : Üye Devletlerde mülteci statüsünün verilmesi ve geri alınmasına dair asgari standartlara ilişkin Değiştirilmiş Konsey Yönergesi Önerisi

29 Nisan 2004 tarihli toplantısında Konsey yukarıda bahsedilen öneriyle ilgili olarak Almanya, Hollanda, İsveç ve Birleşik Krallık delegasyonlarının parlamentolarının tetkik çekinceleri çerçevesinde genel bir yaklaşım benimsemiştir. Konsey ayrıca;

- Bu belgenin III nolu Ek'inde de belirtildiği üzere tutanaklarına dahil edilmek üzere bir Beyanat kabul etmiştir.
- Bu belgenin III nolu Ek'inde belirtildiği üzere Konsey tarafından kabul edilen Beyanata konu genel yaklaşım ile ilgili olarak Avrupa Parlamentosu'na tekrar danışma kararı almıştır.

Delegasyonlar;

- Ek I'de yukarıda bahsedilen önerinin metnini,
- EK II'de Yönerge'nin kabulü sırasında, benimsenecek Konsey tutanaklarına yönelik taslak Beyanat metnini,
- Ek III'de Konsey tarafından kabul edilen Beyanat metnini bulacaklardır.

E K I

II

Değiştirilmiş KONSEY YÖNERGESİ Önerisi

Üye Devletlerde mülteci statüsünün verilmesi ve geri alınmasına dair asgari standartlar

BÖLÜM I

Genel Hükümler

Madde 1

Amaç

Bu Yönergenin amacı Üye Devletler dahilinde mültecilik statüsünün verilmesi ve geri alınması prosedürlerine dair asgari standartların belirlenmesidir.

Madde 2

Tanımlamalar

Bu Yönerge dahilinde :

- (a) "Cenevre Sözleşmesi", 31 Ocak 1967 New York Protokolü ile değiştirilmiş olan mültecilerin hukuki durumuna dair 28 Temmuz 1951 tarihli Sözleşme anlamına gelmektedir;
- (b) "Sığınma Başvurusu" üçüncü bir ülke vatandaşı ya da vatansız bir kişi tarafından yapılan Cenevre Sözleşmesi kapsamında bir Üye Devlet'ten uluslararası korumadan faydalanma isteği olarak da tanımlanabilecek başvuru anlamına gelmektedir. İlgili kişi açıkça, ayrı bir şekilde uygulanabilecek farklı bir tür koruma talep etmemiş ise uluslararası korumaya yönelik her türlü başvuru sığınma başvurusu olarak kabul edilmektedir;
- (c) "Başvuru sahibi" ya da "sığınma başvurusunda bulunan kişi" hakkında henüz nihai bir karara varılmış olmayan ve sığınma başvurusunda bulunmuş olan bir üçüncü ülke vatandaşı ya da vatansız kişidir;
- (d) Nihai karar, bir üçüncü ülke vatandaşı ya da vatansız bir kişiye; üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi uyarınca mültecilik statüsü tanınabileceğine ya da tanınamayacağına dair alınan ve başvuru sahiplerinin ilgili Üye Devletlerde kalmasına olanak tanıyan bir etkiye sahip olmasından bağımsız olarak V. Bölüm çerçevesinde temyize götürülmesi artık mümkün olmayan karardır; Ek III'e tabidir.
- (e) "Karar verici merci" bir Üye Devlet'te bulunan, sığınma başvurularını incelemek ile sorumlu ve EK1'e tabi olarak bu tür dosyalarla ilgili olarak ilk mülakat kararlarını almaya yetkin yargısal ya da idari bir kurumdur;
- (f) "Mülteci"; üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi'nde belirtildiği üzere Cenevre Sözleşmesi'nin 1. Maddesinde belirtilmiş olan kriterlere uygun bir üçüncü ülke vatandaşı ya da vatansız kişidir;
- (g) "Mültecilik Statüsü" üçüncü bir ülke vatandaşının ya da vatansız bir kişinin bir Üye Devlet tarafından mülteci olarak tanınmasıdır;
- (h) "Refakatsiz küçük", bir Üye Devlet topraklarına, hukuken ya da teamülen kendisinden sorumlu bir yetişkinin refakati bulunmaksızın gelen ve bu tür bir kişinin bakımına etkin olarak alınmadığı sürece refakatsiz küçük olarak adlandırılan onsekiz yaşın altındaki kişidir; Üye Devlet topraklarına giriş yaptıktan sonra refakatsiz kalan kişiler de bu kapsama girmektedir;
- (i) "Temsilci" bir kurum adına hareket eden ve refakatsiz bir küçüğü yasal vasisi olarak temsil eden kişidir, küçüklerin bakım ve refahından sorumlu olan ulusal bir kurum adına hareket eden kişidir ya da çocuğun yüksek faydalarını temin etmek amacıyla atanmış olan diğer uygun bir temsilcilik halidir;
- (j) (çıkarılmıştır)
- (k) "Mültecilik statüsünün geri çekilmesi" yetkin bir merci tarafından; üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi' ne uygun olarak bir kişinin mültecilik statüsünün geçersiz kılınması, sonlandırılması veya yenilenmesinin reddedilmesi karardır.
- (l) (çıkarılmıştır)

(m) "Üye Devlet dahilinde kalmak" sınırları ve transit bölgeleri de dahil olmak üzere sığınma başvurusunun yapıldığı ya da başvurunun incelendiği Üye Devlet'in topraklarında kalmak anlamına gelmektedir.

Madde 3

Kapsam

1. Bu Yönerge, Üye Devletlerin sınırlarında ya da transit bölgelerinde yapılan başvurular da dahil olmak üzere ülke topraklarında yapılan tüm başvurulara ve mültecilik statüsünün geri alınmasına yönelik olarak uygulanacaktır.
2. Bu Yönerge, Üye Devletlerin temsilciliklerine sunulan diplomatik ya da bölgesel sığınma durumlarında uygulanmayacaktır.
3. Üye Devletler, sığınma başvurularının hem Cenevre Sözleşmesi temel alınarak incelenmesi hem de üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi'nin 15. Maddesinde tanımlandığı üzere diğer uluslararası koruma çeşitlerine yönelik başvuruların incelenmesi şeklinde bir prosedür kabul ettiklerinde ya da başlattıklarında, tüm prosedürleri süresince bu Yönergeyi uygulayacaklardır.
4. Ayrıca, Üye Devletler bu Yönerge'yi herhangi bir uluslararası korumaya yönelik başvuru ile ilgili karar alma prosedürlerinde de uygulamak yönünde karar verebilirler.

Madde 3A

Yetkili merciler

1. Üye Devletler, tüm prosedürlere yönelik olarak belirleyici bir merci oluşturacaklardır; söz konusu merci, yapılan başvuruların özellikle Madde 7(2) ve (8) olmak üzere bu Yönerge'nin tüm hükümlerine uygun şekilde incelenmesinden sorumlu olacaktır. (EC) (AT) 343/2003 sayılı Konsey Tüzüğü Madde 4 (4)'e uygun olarak, bir Üye Devlet dahilinde, o devlet içerisinde göç kontrollerini gerçekleştiren diğer bir Üye Devlet yetkililerine yapılan sığınma başvuruları, sığınma başvurusunun yapıldığı topraklara sahip Üye Devlet tarafından incelenecektir.
2. Ancak, Üye Devletler aşağıdaki amaçlara yönelik olarak bazı durumlarda başka bir mercinin sorumlu olması halini öngörebilir:
 - (a) bir sığınma başvurusunun incelenmesi konusunda hangi devletin sorumlu olduğunu tespit etmeye yönelik ölçüt ve mekanizmaların belirlenmesine dair kurallara uygun şekilde bir başvuru sahibinin diğer bir Devlete transfer edilmesinin düşünüldüğü hallerde transferin gerçekleşeceği zamana kadar geçen süre boyunca ya da diğer Devletin başvuru sahibinin sorumluluğunu üstlenmeyi veya başvuru sahibini devralmayı reddetmesi durumunda;
 - (b) bir başvuru ile ilgili olarak ulusal güvenlik hükümleri ışığında bir karar alınması halinde, bu karar alınmadan önce başvuru sahibinin üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi kapsamında mülteci olarak nitelendirilip nitelendirilmeyeceğine dair karar verici merciye danışılması şartına uyulması koşuluyla;
 - (c) Madde 33'e uygun olarak ön inceleme yapılırken, söz konusu mercinin daha önce yapılmış olan bir başvuru ile ilgili olarak başvuru sahibinin dosyasına erişiminin olması şartıyla;
 - (d) dosyalar Madde 35(1)'de öngörülen prosedürler çerçevesinde işleme tabi tutulduğunda;

- (e) Madde 35(2) ve (5) ile belirtilen prosedür çerçevesinde giriş izni almayı reddetmek koşullara tabidir ve söz konusu bentlerde belirtilmiştir;
- (f) Madde 35A uyarınca, bir başvuru sahibinin güvenli üçüncü bir ülkeden Üye Devlet'e giriş yapmak istemesi ya da giriş yapmış olması hali koşullara tabidir ve bu koşullar söz konusu Madde'de belirtilmiştir.
3. Üye Devletler, 2. bentte belirtildiği üzere yetkili merciler tespit edilirken, söz konusu mercilerde çalışan personelin, bu Yönergeyi uygularken yükümlülüklerini yerine getirebilecek düzeyde bilgi sahibi olmasını ya da bu amaçla gerekli eğitimi almasını sağlayacaktır.

Madde 4

Daha avantajlı hükümler

Üye Devletler, söz konusu standartlar bu Yönerge ile uyumlu olduğu sürece, mülteci statüsünün verilmesi ve geri çekilmesi ile ilgili prosedürlere dair daha avantajlı standartlar getirebilir ya da mevcut olanları sürdürebilirler.

BÖLÜM II

Temel ilke ve teminatlar

Madde 5

Prosedüre Erişim

1. Üye Devletler, sığınma başvurularının bizzat ve/veya belirlenmiş bir yerde yapılmasını talep edebilirler.
2. Üye Devletler, yasal yeterliği olan her yetişkine kendi adına sığınma başvurusunda bulunma hakkını temin edeceklerdir.
3. Üye Devletler, bir başvuru sahibinin bakmakla mükellef olduğu kişiler adına başvuru yapabilmesine izin verebilirler. Bu tür durumlarda, Üye Devletler, bakıma ihtiyacı olan yetişkin durumundaki kişilerin kendi adlarına başvuruda bulunulmasına yönelik olarak rıza gösterdiklerinde, kendi adlarına başvuru yapabileceğine sahip olabilmelerini temin etmelidir.
- Rıza başvuru yapıldığı sırada ya da en geç bakıma muhtaç durumdaki kişi ile mülakat yapıldığı sırada alınacaktır.
4. Üye Devletler, ulusal mevzuatları dahilinde aşağıdaki durumları belirleyebilirler
 - (a) henüz reşit olmamış bir küçüğün hangi durumlarda kendi adına başvuru yapabileceğini;
 - (b) Madde 15(1)(a)'da öngörüldüğü üzere refakatsiz bir küçüğün başvurusunun hangi durumlarda bir temsilci tarafından yapılabileceğini;
 - (c) bir sığınma başvurusunda bulunulmasının, evli olmayan bir küçük açısından da sığınma başvurusunda bulunulması anlamına geldiği durumları.
5. Üye Devletler, bir sığınma başvurusunun muhatabı olma olasılığının bulunduğu yetkililerin, başvuruda bulunan kişiye söz konusu başvuruyu nasıl ve nerede yapması gerektiğine dair bilgi verebilmelerini ve/veya başvuruyu yetkin mercilere yönlendirmelerini sağlamalıdır.

Madde 6

Başvurunun incelenmesi sırasında Üye Devlet dahilinde kalabilme hakkı

1. Sadece prosedürün uygulanabilmesi amacıyla, karar verici merci III. Bölüm'de belirtilen ilk görüşme prosedürlerine uygun bir karar alınca kadar geçen süre boyunca,

başvuru sahiplerinin Üye Devlet dahilinde kalmalarına izin verilecektir. Bu hak oturma izni almaya yönelik bir hak teşkil etmeyecektir.

2. Üye Devletler sadece, 33. ve 34. Maddelere uygun olarak müteakip başvurunun artık incelenmeyeceği ya da Avrupa Tutuklama Emri uyarınca belirlenmiş olan yükümlülükler nedeniyle bir kişiyi diğer bir Üye Devlet'e ya da üçüncü bir ülkeye veya uluslararası ceza mahkemelerine teslim edecekleri veya iade edecekleri durumlarda bir istisnaya başvurabilirler.

Madde 7

Başvuruların incelenme koşulları

1. Üye Devletler, Madde 23(4)(i)'ye hâlel getirmeksizin (saklı kalmak kaydıyla), sadece sığınma başvurularının mümkün olan en kısa sürede içerisinde yapılmadıkları gerekçesine dayanarak söz konusu başvuruların incelenme dışında bırakılmamalarını ya da reddedilmemelerini sağlayacaklardır.

2. Üye Devletler, karar verici mercinin sığınma başvuruları ile ilgili kararları tam bir inceleme yaptıktan sonra almasını sağlayacaklardır. Bu bağlamda Üye Devletler,

(a) sığınma başvurularının incelenmesini ve kararların münferiden, objektif ve tarafsız bir şekilde alınmasını;

(b) sığınma başvurusunda bulunan kişilerin menşe ülkelerinde ortaya çıkmış olan genel durumla ilgili ve gerekli görülmesi halinde bu kişilerin transit geçtikleri ülkelerdeki genel durum ile ilgili Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) gibi çeşitli kaynaklardan tam ve güncel bilgi alınmasını ve söz konusu bilginin sığınma başvurularını incelemek ve karara bağlamakla sorumlu personel tarafından kullanılabilir olmasını sağlayacaklardır;

(c) sığınma başvurularını inceleyen ve bu başvurular ile ilgili karar alan personelin sığınma ve mülteci hukuku alanında uygulanabilir ilgili standartlar hakkında bilgi sahibi olmasını sağlayacaklardır;

3. V. Bölüm'de bahsedilen yetkililer, görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli olan ve bent 2 (b)'de belirtilen genel bilgiye, karar verici merci ya da başvuru sahibi aracılığıyla veya başka bir yolla erişebileceklerdir.

4. Üye Devletler, sığınma başvurularının incelenmesi ile ilgili belgelerin çevirilerine dair kurallar getirebilirler.

Madde 8

Belirleyici mercinin karar alması ile ilgili koşullar

1. Üye Devletler, sığınma başvuruları ile ilgili kararların yazılı olarak alınmasını sağlayacaklardır.

2. Üye Devletler ayrıca, bir sığınma başvurusu reddedildiğinde, red ile ilgili kararın gerekçelerinin ve olumsuz bir karara hukuki ve maddi vakıaları itibarıyla nasıl itiraz edilebileceğine dair bilginin yazılı olarak belirtilmesini temin edeceklerdir.

Üye Devletler, üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik aşgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi çerçevesinde ilgili kişiye ulusal ve Topluluk hukuku uyarınca mültecilik statüsünün gerektirdiği hak ve faydaların aynısını sağlayan, bir statü tanıma kararı aldıklarında ilgili kararda mültecilik statüsünün verilmesinin reddedilmesinin gerekçelerini açıklamak zorunda değildirler. Bu tür durumlarda, Üye Devletler, mültecilik statüsünün reddedilmesi gerekçelerinin başvuru sahibinin dosyasında

belirtmesini ve istek üzerine de başvuru sahibinin dosyasına erişiminin bulunmasını sağlayacaklardır.

Ayrıca, başvuru sahibine erken bir aşamada olumsuz bir kararı nasıl temyiz edebileceğine dair yazılı ya da elektronik araçlarla ulaşılarak bilgi verildiği hallerde Üye Devletler, başvuru sahibine karara bağlı olarak, olumsuz bir kararın nasıl temyize götürüleceğine dair yazılı bilgi vermeleri mecburiyetleri bulunmamaktadır.

3. Madde 5 (3)'te belirtilen amaçlara yönelik olarak ve başvuru aynı gerekçelere dayanarak yapılmış ise Üye Devletler başvuru sahibinin bakmakla mükellef olduğu tüm kişileri de kapsayacak tek bir karar alabilir.

Madde 9

Başvuru sahiplerine sığınma açısından teminatlar

1. Bu Yönerge'nin III. Bölümü'nde belirtilen prosedürler gereğince, Üye Devletler tüm sığınma başvurusunda bulunan kişilerin aşağıdaki teminatlardan faydalanmalarını sağlayacaklardır :

(a) takip edilecek prosedüre ve prosedür sırasında kendi hak ve yükümlülüklerine uymazlar ya da yetkililer ile işbirliğinde bulunmazlar ise ortaya çıkabilecek muhtemel sonuçlara ilişkin olarak makul derecede anlayabileceklerinin düşünüldüğü bir dilde kendilerine bilgi verilmesi gerekmektedir. Kendilerine, üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi'nin 4. Maddesi'nde belirtilen unsurları sunmaya yönelik yükümlülüklerini yerine getirmek için kullanabilecekleri araçlara dair bilgi ile birlikte zaman sınırlaması hakkında da bilgi verilmesi gerekmektedir. Söz konusu bilgi, kişilerin bu Yönerge ile teminat altına alınmış olan haklarını kullanabilmelerine ve Madde 9A'da belirtilmiş olan yükümlülüklerine uyabilmelerine olanak sağlayacak bir süre içinde verilmelidir;

(b) söz konusu kişilere dosyalarını yetkili makamlara sunarken gerekli olması halinde, bir tercüman hizmeti sağlanmalıdır. Üye Devletler, bu hizmetleri en azından, başvuru sahibi belirleyici merci tarafından Madde 10 ve 11'de belirtildiği üzere mülakata çağırıldığında ve bu tür bir hizmet olmaksızın düzgün iletişim kurulamadığında sağlamalıdır. Yetkililerin başvuru sahibini mülakata çağırdukları bu tür bir durumda ya da diğer durumlarda, söz konusu hizmetlere ait masraf kamu fonlarından karşılanacaktır;

(c) Üye Devlet ile bir anlaşmaya varılması suretiyle, söz konusu kişilerin BMMYK ya da o Üye Devlet topraklarında BMMYK adına çalışmakta olan başka bir kuruluş ile irtibat kurma olanağından mahrum bırakılmamaları sağlanmalıdır;

(d) söz konusu kişilere, sığınma başvuruları hakkında yetkililer tarafından alınan kararlar ilgili bildirim makul bir zaman içerisinde yapılmalıdır. Başvuru sahibinin hukuki bir danışman ya da hukukçu tarafından temsil edildiği durumlarda Üye Devletler karar ile ilgili bildirim başvuru sahibinin kendisi yerine başvuru sahibini temsil eden kişiye yapmayı tercih edebilirler;

(e) söz konusu kişiler karar alıcı yetkililer tarafından alınan kararın sonucu hakkında, yardım almaksızın ya da bir hukuki danışman veya hukukçu tarafından temsil edilmedikleri ve ücretsiz hukuki yardımın bulunmadığı hallerde makul düzeyde anlayabilecekleri bir dilde bilgilendirilmelidir. Verilen bilgi, olumsuz bir karara Madde 8(2)'nin hükümlerine uygun olarak nasıl itiraz edilebileceğine dair bilgiyi de içermelidir.

2. V. Bölüm'de belirtilen prosedürlere uygun olarak, Üye Devletler, sığınma başvurusunda bulunan kişilerin tümünün 1(b), (c) ve (d) paragraflarında sıralanmış olanlara denk teminatlardan faydalanmalarını sağlayacaklardır.

Madde 9A

Sığınma başvurusunda bulunan kişilerin yükümlülükleri

1. Üye Devletler sığınma başvurusunda bulunan kişileri, ilgili yükümlülüklerin sığınma başvurusunun incelenmesi açısından gerekli olduğu ölçüde, yetkililer ile işbirliği yapmaları yönünde yükümlü tutabilir.
2. Üye Devletler özellikle;
 - (a) sığınma başvurusunda bulunan kişilerin yetkililere bildirimde bulunmalarını ya da gecikmeden veya belirli bir süre içerisinde bizzat kendilerinin yetkililerle görüşmelerini isteyebilirler;
 - (b) sığınma başvurusunda bulunan kişilerin pasaport gibi başvurularının incelenmesi ile ilgili evraklarını teslim etmeleri gerekir ve,
 - (c) sığınma başvurusunda bulunan kişilerin geçerli olan ikamet yerlerini ya da adreslerini yetkililere bildirmeleri, ayrıca söz konusu ikamet adreslerinde bir değişiklik olması halinde bu durumu da bir an evvel yetkililere bildirmeleri talep edilebilir. Üye Devletler, başvuru sahibinin doğru şekilde bildirmiş olduğu son ikamet yerinin ya da adresinin iletişim adresi olarak kullanılmasının kendisi tarafından kabul edilmesini isteyebilirler;
 - (d) yetkililer başvuru sahibinin üzerini ve beraberinde taşıdığı eşyalarını arayabilirler;
 - (e) yetkililer başvuru sahibinin fotoğrafını çekebilirler ve;
 - (f) yetkililer, başvuru sahibine öncesinde bildirmek şartıyla sözlü beyanatlarını kayıt edebilirler.

Madde 10

Mülakata çağırılan kişiler

1. Karar verici merci tarafından bir karar alınmadan önce, sığınma başvurusunda bulunan kişiye, bu tür bir mülakatı gerçekleştirebilmesi için ulusal hukuk çerçevesinde yetkilendirilmiş bir kişi ile başvurusu hakkında bizzat kendisinin görüşme yapabilmesi olanağı tanınacaktır. Üye Devletler ayrıca, Madde 5 (3)'te belirtilen başvuru sahibinin bakımına muhtaç olan kişiler arasında bir yetişkine de kişisel bir görüşme yapabileme olanağı sağlayabilirler. Üye Devletler, ulusal mevzuatlarında henüz reşit olmamış bir küçüğe hangi durumlarda kişisel görüşme yapabileme olanağının sağlanabileceğini tespit edebilirler.
2. Aşağıdaki durumlarda kişisel görüşmeye gerek görülmebilir :
 - (a) karar verici merci, mevcut bulunan delillere dayanarak olumlu bir karar alabiliyor ise ya da,
 - (b) yetkililer, üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik aşgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi Madde 4 (2)'de belirtildiği üzere başvuru sahibinin başvurusunu doldurmasına ve başvurusu ile ilgili gerekli bilgileri sunabilmesine yardımcı olabilmek amacıyla kendisiyle zaten bir görüşme yapmış ise, ya da;
 - (c) karar verici mercinin, başvuru sahibi tarafından sunulan bilginin eksiksiz incelenmesine dayanarak, başvurunun dayanaksız olduğuna karar verdiği ve Madde 23(4)(a), (c), (g), (h) ve (j)'nin geçerli olduğu hallerde.
3. Ayrıca, özellikle yetkililerin başvuru sahibinin kendi kontrolü dışındaki şartlardan dolayı mülakata katılmaya uygun olmadığını düşünmeleri halinde ve makul bir şekilde mülakat yapılmasının mümkün olmadığı bir durum olması halinde de kişisel mülakat yapılmasına gerek görülmebilir. Herhangi bir şüphe olması durumunda Üye Devletler, tıbbi ya da psikolojik bir rapor isteyebilirler.

Bu bente uygun olarak Üye Devletlerin kişisel bir mülakat olanağı sağlamaması durumunda ya da başvuru sahibinin bakımına muhtaç durumdaki kişiye yönelik olarak uygulanabilir olduğu hallerde, başvuru sahibinin ya da başvuru sahibinin bakımına muhtaç durumdaki kişilerin daha fazla bilgi sunabilmelerine olanak tanımak için makul seviyede çaba gösterilmelidir.

4. Bu Madde uyarınca kişisel mülakatın yapılmamış olması karar verici mercinin sığınma başvurusu hakkında bir karar almasına engel teşkil etmeyecektir.
5. 2(b) ve (c) bentleri ile 3. bende uygun olarak kişisel mülakatın bulunmaması, karar verici mercinin kararını aleyhte etkilemeyecektir.
6. Madde 20 (1)'den bağımsız olarak Üye Devletler, bir sığınma başvurusu hakkında karar alırken, başvuru sahibinin mülakata gelememesinin geçerli sebepleri yok ise, mülakata gelmemiş olduğu gerçeğini dikkate alabilirler.

Madde 11

Kişisel mülakat koşulları

1. Belirleyici merci tam bir inceleme yapılabilmesi için diğer aile üyelerinin de mevcut bulunmasını gerekli görmediği sürece kişisel bir mülakat, normal olarak diğer aile üyeleri olmadan yapılacaktır.
2. Kişisel mülakat tam bir gizlilik sağlayan koşullar altında yapılmalıdır.
3. Üye Devletler kişisel mülakatların, başvuru sahiplerinin başvuruları ile ilgili gerekçeleri kapsamlı bir şekilde sunabilecekleri koşullarda yapılmasını sağlamak amacıyla gerekli uygun önlemleri alacaklardır. Bu bağlamda Üye Devletler,
 - (a) mülakatı yapan kişinin, başvuru sahibinin kültürel kökenini veya hassas durumunu olduğu kadar mümkün mertebe başvurusunu çevreleyen kişisel veya genel koşulları da dikkate alacak kadar yetkin olmasını sağlayacaklardır ve,
 - (b) başvuru sahibi ile mülakatı yapan kişi arasında tam bir iletişim kurulmasını sağlayabilecek bir tercüman seçeceklerdir. Sığınma başvurusunda bulunan kişinin makul düzeyde anlayabildiği ve iletişim kurabildiği düşünülen bir dil var ise, söz konusu iletişimin mutlaka sığınma başvurusunda bulunan kişinin tercih ettiği bir dilde olması gerekmektedir.
4. Üye Devletler, kişisel mülakat sırasında üçüncü kişilerin mevcut bulunmasına dair kurallar koyabilirler.
5. Bu Madde, Madde 10(2)(b)'de belirtilen görüşme için de geçerlidir.

Madde 12

Prosedüre uygun olarak hazırlanan kişisel mülakat raporunun statüsü

1. Üye Devletler, her kişisel mülakat için, başvuru sahibinin, üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi Madde 4 (2)'ye uygun şekilde ve başvuru ile ilgili en azından temel bilgiyi içeren yazılı bir rapor hazırlanmasını sağlayacaklardır.
2. Üye Devletler, başvuru sahiplerinin kişisel mülakat raporlarına zamanında erişmelerini sağlayacaklardır. Söz konusu rapora erişimin karar verici merci karar aldıktan sonra sağlandığı durumlarda ise, Üye Devletler, gerekli bulunması halinde itirazın hazırlanması ve zamanında yapılmasına izin verecek şekilde söz konusu erişimin mümkün olan en kısa sürede temin edilmesini sağlayacaklardır.
3. Üye Devletler, kişisel mülakat raporunun içeriğinin başvuru sahibi tarafından onaylanmasını isteyebilirler.

Bir başvuru sahibinin raporun içeriğini onaylamayı reddetmesi durumunda, bu itirazın gerekçeleri başvuru sahibinin dosyasına girilecektir.

Bir başvuru sahibinin kişisel mülakat raporunun içeriğini onaylamayı reddetmesi, belirleyici mercinin söz konusu kişinin başvurusu ile ilgili karar almasına engel teşkil etmeyecektir.

4. Bu Madde, Madde 10(2)(b)'de belirtilen görüşme için de geçerlidir.

Madde 13

Hukuki yardım alma ve temsil hakkı

1. Üye Devletler, sığınma başvurusunda bulunan kişilere maliyetini kendileri karşılamak üzere sığınma başvuruları ile ilgili konularda, ulusal hukuk kapsamında hukuki bir danışman ya da bir hukukçu olarak kabul edilmiş ya da izin verilmiş kişilere etkin olarak danışabilmeleri olanağını tanıyacaklardır.

2. Belirleyici merci tarafından olumsuz bir karar alınması halinde Üye Devletler, 3. bentteki hükümler uyarınca istek üzerine ücretsiz hukuki yardım ve/veya temsil verilmesini sağlayacaklardır.

3. Üye Devletler, kendi ulusal mevzuatlarında ücretsiz hukuki yardım ve/veya temsilin aşağıdaki koşullarda verilmesini uygun görebilirler:

(a) V. Bölüm'e uygun olarak sadece bir mahkeme nezdindeki prosedürler için, ileri bir temyiz ya da tekrar gözden geçirme duruşmasını da içine alacak şekilde, ulusal hukuk uyarınca sağlanmış olan herhangi bir ileri temyiz veya gözden geçirmeye yönelik olmayacak biçimde; ve/veya

(b) sadece yeterli kaynakları bulunmayan kişilere; ve/veya

(c) sadece ulusal hukuk ile sığınma başvurusunda bulunan kişilere yardımcı olmak ve/veya söz konusu kişileri temsil etmek üzere özel olarak tespit edilmiş hukuki danışman ya da hukukçulara; ve/veya

(d) sadece temyiz ya da yeniden gözden geçirmenin başarılı olması olası ise.

Üye Devletler, altbent (d) uyarınca sağlanan hukuki yardımın ve/veya temsilin keyfi olarak kısıtlanmamasını temin edeceklerdir.

4. Bu tür isteklerin dosyalanması ve işleme konulması ile ilgili kurallar Üye Devletler tarafından öngörülebilir.

5. Ayrıca, Üye Devletler,

(a) bu tür sınırlamaların hukuki yardım ve/veya temsile erişimi keyfi olarak kısıtlamaması şartıyla ücretsiz hukuki yardım ve/veya temsilin sağlanmasına yönelik olarak bazı parasal ve/veya süre ile ilgili sınırlamalar getirebilirler.

(b) sağlanan muamelenin ücretler ve maliyetler açısından, hukuki yardım konusunda genel olarak kendi vatandaşlarına yönelik olarak sağlanan muameleye göre daha avantajlı bir muamele olmamasını sağlayacaklardır.

6. Başvuru sahibinin mali durumunda önemli bir iyileşme olması halinde ya da söz konusu faydaların sağlanması, kararının başvuru sahibi tarafından verilen ve doğru olmayan bilgilere dayanarak alınmış olması halinde, Üye Devletler yapılan harcamaların tümünün ya da bir kısmının geri ödenmesi talebinde bulunabilirler.

Madde 14

Hukuki yardımın ve temsiliyetin kapsamı

1. Üye Devletler, ulusal hukuk çerçevesinde sığınma başvurusunda bulunan kişiye yardımcı olan veya başvuru sahibini temsil eden, ulusal hukuka uygun olarak kabul edilmiş ya da izin verilmiş hukuki bir danışmanın ya da avukatın başvuru sahibinin dosyasındaki bilgilere erişimini sağlayacaklar; söz konusu bilgi başvurunun

incelenmesiyle ilgili olduğu için V. Bölüm'de belirtildiği üzere yetkililerce incelenebilecektir.

Üye Devletler, bilginin ya da bilgi kaynaklarının açıklanmasının ulusal güvenliği, bilgiyi sağlayan kuruluş ve kişilerin güvenliğini ya da bilgi ile ilgisi olan kişilerin güvenliğini tehlikeye sokması durumunda veya sığınma başvurularının Üye Devlet'in yetkililerince incelenmesi ile ilgili araştırma menfaatleri tehlikeye girdiğinde ya da Üye Devletlerin uluslararası ilişkileri tehlikeye girdiğinde bir istisna yapabilirler. Bu tür durumlarda, V. Bölüm'de belirtilen yetkililerin söz konusu bilgi ya da kaynaklara erişimlerinin sağlanması gerekir; ancak ulusal güvenlik söz konusu olduğunda bahsedilen erişim engellenebilir.

2. Üye Devletler, sığınma başvurusunda bulunan kişiye yardımcı olan hukuki danışman ya da hukukçunun, başvuru sahibine danışmanlık yapabilmek amacıyla gözaltı tesisleri ve transit bölgeler gibi kapalı alanlara girişini sağlayacaklardır. Üye Devletler, başvuru sahiplerinin kapalı alanlarda ziyaret edilebilmelerini sadece ulusal mevzuat gereği güvenlik için objektif anlamda gerekli görülmesi halinde ya da kamu düzeni veya o bölgenin idari yönetimi için gerekli olması durumunda ya da başvurunun etkin olarak incelenebilmesini sağlamak amacıyla kısıtlayabilir ki, bu durumda dahi hukuki danışman ya da avukatın erişimi aşırı şekilde kısıtlanmamalı ya da tamamen imkansız hale gelmemelidir.

3. Üye Devletler, bu Madde ve Madde 15 (1) (b) saklı kalmak kaydıyla, prosedür kapsamındaki tüm mülakatlarda hukuki danışman ya da hukukçuların bulunması ile ilgili kurallar getirebilirler.

4. Üye Devletler, başvuru sahibinin kendi kişisel mülakatına, ulusal hukuka uygun olarak hukuki danışman ya da avukat olarak kabul edilmiş kişiyi getirmesine izin verebilirler.

Üye Devletler, başvuru sahibi ulusal hukuk kapsamında bu tür bir hukuki danışman ya da avukat tarafından temsil ediliyor olsa dahi, kişisel mülakat sırasında kendisinin de hazır bulunarak, sorulan sorulara bizzat yanıt vermesini isteyebilirler.

Hukuki danışman ya da avukatın mevcut bulunmaması, yetkililerin başvuru sahibi ile kişisel mülakat yapmasına engel teşkil etmeyecektir.

Madde 15

Refakatsiz küçükler ile ilgili teminatlar

1. Bu Yönerge'de belirtilen tüm prosedürler göz önünde bulundurularak ve Madde 10 ve 12 hükümleri saklı kalmak kaydıyla Üye Devletler:

(a) refakatsiz küçüğün bir temsilci tarafından temsil edilmesini ve başvurusunun incelenmesi ile ilgili olarak kendisine yardımcı olmasını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri mümkün olan en kısa sürede alacaklardır. Söz konusu temsilci, sığınmacıların kabulü ile ilgili asgari standartları ortaya koyan 2003/9/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi'nin 19. Madde'sinde belirtilen temsilci olabilecektir;

(b) temsilcinin, refakatsiz küçüğe kişisel mülakatın önemi ve olası sonuçları ile ilgili ve gerekirse de küçüğün kendisini kişisel mülakata nasıl hazırlaması gerektiğine dair bilgi verecek olanağa sahip olmasını sağlayacaklardır. Üye Devletler, temsilcinin mülakat sırasında mevcut bulunarak, mülakatı yapan kişi tarafından belirlenmiş bir çerçeve dahilinde soru sormasına ve yorum yapmasına izin vereceklerdir.

Üye Devletler, temsilcisi kişisel mülakat sırasında mevcut bulursa dahi söz konusu refakatsiz küçüğün de hazır bulunmasını isteyebilirler.

2. Üye Devletler, aşağıdaki durumlarda bir temsilci atanmasından kaçınılırlar:

(a) refakatsiz küçüğün ilk mülakat kararı alınmadan önce reşit olma yaşına erişme olasılığı var ise ya da;

(b) refakatsiz küçük ücretsiz olarak, yukarıda temsilci tarafından yerine getirilmesi gereken görevleri gerçekleştirecek ulusal hukuk uyarınca kabul edilmiş bir hukuki danışman ya da avukat hizmetinden faydalanabilecek ise; ya da

(c) refakatsiz küçük evli ise ya da daha önce evlenmiş ise.

3. Üye Devletler, bu Yönerge'nin kabul edildiği sırada yürürlükte olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak, refakatsiz küçüğün 16 yaşında veya 16 yaşından büyük olduğu durumlarda, bir temsilcinin yardımı olmaksızın başvurusunu takip edebiliyor ise bir temsilci atamayabilirler.

4. Üye Devletler :

(a) refakatsiz bir küçük sığınma başvurusu ile ilgili olarak 10, 11 ve 12. Maddelerde belirtildiği üzere kişisel mülakata alınacak ise, bu mülakatın küçüklerin özel ihtiyaçları hakkında bilgi sahibi bir kişi tarafından gerçekleştirilmesini sağlayacaklardır;

(b) refakatsiz bir küçüğün sığınma başvurusu hakkında belirleyici merci tarafından alınacak kararı, küçüklerin özel ihtiyaçları konusunda gerekli bilgiye sahip bir yetkilinin hazırlamasını sağlayacaklardır.

5. Üye Devletler, sığınma başvurusunun incelenmesi çerçevesinde refakatsiz küçüklerin yaşlarının tespit edilebilmesi amacıyla tıbbi muayene öngörebilirler.

Tıbbi muayenelerin öngörüldüğü durumlarda Üye Devletler;

(a) refakatsiz küçüklerin sığınma başvurularının incelenmesinden önce, yaş tespitine yönelik tıbbi muayene yapılma olasılığı hakkında, makul düzeyde anlayabildikleri düşünülen bir dilde bilgi verilmesini sağlayacaklardır. Bu bilgi, muayene yöntemi ile ilgili ve tıbbi muayene sonucunun sığınma başvurusunun incelenmesi açısından olası sonuçları hakkında bilgiyi ve ayrıca refakatsiz küçüğün tıbbi muayeneyi reddetmesi durumunda ortaya çıkacak sonuçlar hakkında bilgiyi içerecektir.

(b) ilgili küçüklerin yaşının belirlenmesi amacıyla yapılacak olan muayene için refakatsiz küçüklerin kendileri ve/veya temsilcileri rıza gösterebilir ve,

(c) söz konusu tıbbi muayeneden geçmeyi kabul etmeyen refakatsiz bir küçüğün yapmış olduğu sığınma başvurusunun reddedilmesi kararı yalnızca muayeneyi kabul etmemesine bağlı olarak alınamayacaktır.

Refakatsiz bir küçüğün bu tür bir tıbbi muayeneden geçmeyi reddetmiş olması durumu, karar verici mercün sığınma başvurusu ile ilgili karar almasına engel teşkil etmeyecektir.

6. Bu Madde'nin hükümlerini uygularken Üye Devletler, çocuğun yüksek faydalarını birincil derecede göz önünde bulunduracaklardır.

Madde 16

(çıkarılmıştır)

Madde 17

Gözaltı

1. Üye Devletler, bir kişiyi sadece sığınma başvurusunda bulunan kişi olması gerekçesi ile gözaltına almayacaklardır.

2. Sığınma başvurusunda bulunan bir kişinin gözaltına alınması halinde, Üye Devletler hızlı bir yargı incelemesi yapılma olanağını sağlayacaklardır.

Madde 18

(çıkarılmıştır)

Madde 19

Başvurunun geri çekilmesi durumunda uygulanacak prosedür

1. Üye Devletler, ulusal hukuk dahilinde başvuruların açıkça geri çekilmesi olasılığını öngörmekte ise, sığınma başvurusunda bulunan bir kişinin sığınma başvurusunu açıkça geri çekmesi halinde ilgili Üye Devletler, karar verici merciin incelemeyi durdurma ya da başvuruyu reddetmeye dair bir karar almasını sağlayacaklardır.
2. Üye Devletler ayrıca, karar verici merciin bir karara varmadan da incelemenin durdurulmasına dair karar alabilmesine karar verebilirler. Bu tür durumlarda Üye Devletler, karar verici merciin, başvuru sahibinin dosyasına bir ihbar notu girmesini sağlayacaklardır.

Madde 20

Başvurunun zımnî şekilde geri çekilmesi ya da başvurudan vazgeçilmesi durumunda uygulanacak prosedür

1. Sığınma başvurusunda bulunmuş olan bir kişinin, başvurusunu zımnî şekilde geri çektiğini ya da başvurusundan vazgeçtiğini düşündürecek makul bir sebep bulunması halinde Üye Devletler, karar verici merci tarafından ya incelemenin durdurulması ya da başvuru sahibinin; üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi'ne uygun olarak mültecilik statüsü kazanma hakkının bulunmadığı gerekçesiyle başvurunun reddedilmesi yönünde karar alınmasını sağlayacaklardır.

Üye Devletler, başvuru sahibinin sığınma başvurusunu zımnî şekilde geri çektiğini ya da başvurusundan vazgeçtiğini özellikle şu halleri tespit ettiklerinde varsayabileceklerdir:

(a) üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi 4. Maddesi uyarınca başvuru sahibinin başvurusu açısından önem taşıyan bazı bilgileri vermesine yönelik taleplere yanıt vermemesi durumunda veya Madde 10,11 ve 12'de belirtildiği üzere kişisel mülakata gelmeyerek, makul bir süre içerisinde gelmeyişi sebebinin kendi kontrolü dışındaki koşullardan kaynaklandığını açıklayamaması durumunda;

(b) başvuru sahibinin, makul bir süre içinde yetkililerle irtibata geçmeksizin yaşadığı veya tutulduğu yerden kaçması veya izinsiz olarak ayrılması ya da makul bir süre içerisinde bildirim sorumluluğunu ve diğer iletişim yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda.

Bu hükümlerin uygulanması amacıyla, Üye Devletler bazı zaman sınırlamaları ortaya koyabilir ve kılavuz ilkeler tespit edebilirler.

2. Üye Devletler, 1. bentte belirtildiği üzere devamsızlık (prosedüre son verme, incelemeyi bırakma) kararı alındıktan sonra yetkililere tekrar bildirimde bulunan bir başvuru sahibinin söz konusu isteği 33. ve 34. Maddeler uyarınca incelenmemiş ise, dosyasının yeniden açılmasını isteme hakkının bulunmasını sağlayacaklardır.

Üye Devletler, başvuru sahibinin dosyasının tekrar açılabilmesi ile ilgili bir zaman sınırlaması getirebilirler, bu süre bittikten sonra başvuru sahibinin dosyası tekrar açılmaz.

Üye Devletler, bu tür durumda olan bir kişinin non-refulman (geri göndermeme) ilkesine ters düşecek şekilde ülkeden çıkarılmamasını sağlayacaklardır.

Üye Devletler, karar verici merciin incelemeye, başvurunun incelenmesinin bırakıldığı aşamadan devam etmesine izin verebilirler.

Madde 21

BMMYK'nın rolü

1. Üye Devletler, BMMYK'nın :

- (a) gözetiminde olan ve havaalanları ya da transit bölgelerde bulunan kişiler de dahil olmak üzere sığınma başvurusunda bulunmuş kişilere erişimine;
- (b) başvuru sahibinin de kabul etmesi koşuluyla, münferit sığınma başvuruları ile ilgili, prosedürün akışı ve alınan kararlar ile ilgili bilgilere erişimine;
- (c) Cenevre Sözleşmesi'nin 35. Maddesi uyarınca kendisine verilmiş olan denetim sorumluluklarını yerine getirirken, prosedürün her aşamasında münferit sığınma başvuruları ile ilgili görüşlerini yetkililere sunmasına izin vereceklerdir.

2. Üye Devlet ile varılacak bir anlaşmaya uygun olarak, 1. bent, Üye Devlet topraklarında, BMMYK adına çalışan bir kuruluş için de geçerli olacaktır.

Madde 22

Münferit dosyalar ile ilgili bilgi toplanması

Münferit dosyaların incelenmesi amacıyla, Üye Devletler :

(a) münferit sığınma başvuruları ile ilgili bilgiyi ya da sığınma başvurusu yapıldığı bilgisini, başvuru yapan kişiye yönelik zulmü gerçekleştirdiği iddia edilen aktör(ler) e doğrudan ifşa etmeyeceklerdir.

(b) zulmü gerçekleştirdiği iddia edilen aktör(ler)den; başvuru sahibinin bir sığınma başvurusunda bulunmuş olduğundan doğrudan haberdar olmalarına yol açacak şekilde ve başvuru sahibinin kendisinin, ailesinin ve halen menşe ülkesinde yaşamakta olan aile üyelerinin ve yakınlarının fiziksel bütünlüğünü ya da özgürlüğünü ve güvenliğini tehlikeye sokacak şekilde bilgi almaya çalışmayacaklardır.

III. BÖLÜM

İlk Mülakat Prosedürleri

I. KISIM

Madde 23

İnceleme Prosedürü

1. Üye Devletler, yapılan sığınma başvurularını, II. Bölümde belirtilen temel ilke ve teminatlara uygun olarak bir inceleme prosedürü çerçevesinde değerlendireceklerdir.

2. Üye Devletler, söz konusu prosedürün, yeterli ve tam bir incelemeye hâle getirmeksizin, mümkün olduğunca kısa bir süre içerisinde neticelendirilmesini sağlayacaklardır.

Üye Devletler, altı ay içerisinde karara varılmadığı takdirde;

a) başvuru sahibinin bu gecikmeden haberdar edilmesini ya da

b) talebi üzerine başvuru sahibinin, başvuru hakkındaki kararın verilmesinin beklendiği tarih ile ilgili bilgileri almasını sağlayacaklardır. Bu bilgilerin temin edilmesi, kararın belirtilen zamanda alınması konusunda Üye Devlet'in başvuru sahibine karşı sorumlu olduğu anlamına gelmeyecektir.

3. Başvurunun haklı olma olasılığının bulunduğu ya da başvuru sahibinin özel gereksinimlere sahip olduğu durumlar da dahil olmak üzere, II. Bölümde belirtilen temel ilke ve teminatlara uygun olarak Üye Devletler, belirli bir incelemeye öncelik verebilir ya da incelemeyi hızlandırabilirler.

4. Buna ek olarak, aşağıdaki durumlarda Üye Devletler, II. Bölümde belirtilen temel ilke ve teminatlara uygun olarak, bir inceleme prosedürüne öncelik verilmesine ya da hızlandırılmasına karar verebilirler:

- a) başvuru sahibinin, başvurusunu yaparken ve gerekçelerini sunarken sadece, üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi kapsamında mülteci olarak nitelendirilip nitelendirilmeyeceğine dair inceleme ile bağlantılı olmayan ya da asgari düzeyde bağlantılı olan konulara değinmiş olması; ya da
- b) üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi kapsamında, başvuru sahibinin bir Üye Devlet'te mülteciliğe ya da mülteci statüsüne açıkça hak kazanamaması ya da
- c) Aşağıdaki nedenlerden ötürü sığınma başvurusunun dayanaksız bulunması:
 - Bu Yönergenin 30, 30A ve 30B sayılı Maddeleri uyarınca başvuru sahibinin güvenli bir menşe ülkeden gelmesi; ya da
 - 29(1) sayılı Maddeye halel getirmeksizin, Üye olmayan bir Devletin başvuru sahibi açısından güvenli bir üçüncü ülke olarak değerlendirilmesi ya da
- d) başvuru sahibinin sahte bilgi ya da belge temin ederek veya kimliği ve/veya tabiiyeti hakkında karar üzerinde olumsuz etki yaratması olası bilgi ve belgeleri sunmayarak yetkilileri yanlış yönlendirmiş olması ya da
- e) başvuru sahibinin, farklı kişisel bilgileri kullanarak başka bir sığınma başvurusunda daha bulunmuş olması ya da
- f) başvuru sahibinin, kimliği ya da tabiiyetinin makul bir kesinlik derecesiyle tespit edilmesine olanak tanıyacak bilgileri temin etmemesi ya da muhtemelen kötü niyetle, kimliğinin ya da tabiiyetinin tespit edilmesine yardımcı olacak kimlik ya da seyahat belgelerini imha etmesi veya elden çıkarması ya da
- g) başvuru sahibinin; üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi kapsamında zulme maruz kalmış bir kişi olarak değerlendirilmesi bağlamında iddiasını inandırıcı kılmayan tutarsız, çelişkili, olasılığı zayıf ya da yetersiz beyanda bulunması ya da
- h) başvuru sahibinin, içinde bulunduğu durumla ya da menşe ülkesindeki durumla ilgili yeni bir hususa yer vermeksizin müteakip bir başvuruda bulunmuş olması; ya da
- i) başvuru sahibinin, makul bir nedeni olmaksızın ve böyle bir fırsatı olmasına rağmen daha erken bir tarihte başvuruda bulunmamış olması ya da
- j) başvuru sahibinin sadece, ülkeden gönderilmesine yol açacak daha erken ya da yakın tarihli bir kararın uygulanmasını erteletmek ya da engellemek amacıyla başvuruda bulunması ya da
- k) başvuru sahibinin makul bir nedeni olmaksızın; üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesinin 4(1) ve (2) sayılı Maddeleri ile bu Yönergenin 9A(2)(a), (b) ve 20(1) sayılı Maddelerinde belirtilen yükümlülüklere uymaması ya da

- l) başvuru sahibinin Üye Devlet'e yasa dışı yollarla girmiş ya da kalış süresini hukuka aykırı bir şekilde uzatmış ve giriş koşulları dikkate alındığında, makul bir nedeni olmaksızın mümkün olan en kısa süre içerisinde yetkili mercilerin huzuruna çıkmamış ve/veya sığınma başvurusunda bulunmamış olması ya da
- m) Başvuru sahibinin Üye Devlet'te ulusal güvenlik ya da kamu düzeni için bir tehlike oluşturması; ya da ulusal hukuk uyarınca kamu güvenliği ve düzenine ilişkin ciddi nedenlerden ötürü sınır dışı edilmiş olması ya da
- n) Başvuru sahibinin, ilgili Topluluk ve/veya ulusal mevzuat uyarınca parmak izinin alınması yükümlülüğüne karşı çıkması ya da
- o) Madde 5(4)(c) kapsamındaki evlenmemiş ve reşit olmamış bir çocuğun, kendisinden sorumlu ebeveynler veya ebeveyn tarafından yapılan başvurunun ilgili karar gereği reddedilmesinin ardından, başvuruda bulunması ve çocuğun içinde bulunduğu durumla ya da menşe ülkesindeki durumla ilgili olarak yeni bir unsurun dile getirilmemiş olması.

Madde 24

Özel prosedürler

1. Üye Devletler ayrıca, II. Bölümde belirtilen temel ilke ve teminatlarda istisnai uygulamaya giderek aşağıdaki özel prosedürleri de temin edebilirler:
- a) IV. Kısımındaki hükümler çerçevesinde değerlendirilen başvuruların işleme konulması için ön inceleme;
- b) V. Kısımda belirtilen çerçeve kapsamında değerlendirilen başvuruların işleme konulmasına yönelik prosedürler.
2. Üye Devletler, VI. Kısım açısından da istisnai uygulamaya gidebilirler.

II. Kısım

Madde 25

Kabul edilemez nitelikteki başvurular

1. Bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından, Üye Devletlerden birinde yapılan sığınma başvurusunun incelenmesinden hangi Üye Devlet'in sorumlu olacağına belirlenmesine ilişkin kriter ve mekanizmaları ortaya koyan 343/2003 sayılı Konsey Tüzüğü'nün hükümleri uyarınca bir başvurunun incelenmediği durumlara ek olarak, Üye Devletler, bu Madde uyarınca başvurunun kabul edilemez görüldüğü durumlarda, üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi uyarınca başvuru sahibinin mülteci olarak nitelendirilip nitelendirilmeyeceğini incelemek zorunda değildir.
2. Bu Madde uyarınca Üye Devletler, aşağıdaki durumlarda, sığınma başvurusunu kabul edilemez olarak değerlendirebilir:
- a) Başka bir Üye Devlet'in mülteci statüsü vermiş olması;
- b) Madde 26 uyarınca, Üye Devlet olmayan bir ülkenin başvuru sahibi için ilk sığınma ülkesi olarak kabul edilmesi;
- c) Madde 27 uyarınca, Üye Devlet olmayan bir ülkenin başvuru sahibi için güvenli bir üçüncü ülke olarak kabul edilmesi;
- d) Başvuru sahibinin başka bir gerekçe esasında ilgili Üye Devlet'te kalmasına izin verilmesi ve bunun sonucunda kendisine ; üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine

- ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi kapsamındaki mülteci statüsü ile eşit hak ve faydalara sahip bir statünün verilmiş olması;
- e) (d) bendi uyarınca statü belirleme prosedürünün sonucu beklenirken, başvuru sahibini refulmana (geri gönderme) karşı korumak için başka gerekçelerle başvuru sahibinin ilgili Üye Devlet'in topraklarında kalmasına izin verilmesi;
- f) Nihai karardan sonra başvuru sahibinin aynı başvuruyu yinelemesi;
- g) Başvuru sahibine bağımlı bir kişinin, Madde 5(3) uyarınca dosyasının kendi adına yapılan başvuruya dahil edilmesine onay verdikten sonra ayrıca başvuruda bulunması ve bu kişinin ayrı bir başvuruda bulunmasını haklı çıkaran durumuyla ilgili herhangi bir hususun mevcut olmaması.

Madde 26

İlk sığınma ülkesi kavramının uygulanması

Bir ülke, aşağıdaki durumlarda, sığınma başvurusunda bulunan belirli bir kişi için, bu kişinin söz konusu ülkeye geri kabul edilmesi şartıyla, bir ilk sığınma ülkesi olarak kabul edilebilir:

- a) başvuru sahibinin o ülkede mülteci olarak tanınması ve bu korumadan halen istifade edebilmesi, ya da
- b) non-refulman (geri göndermeme) ilkesinden faydalanma imkanı da dahil olmak üzere başvuru sahibinin söz konusu ülkede başka suretle yeterli nitelikte korumaya sahip olması.

İlk sığınma ülkesi kavramını, sığınma başvurusunda bulunan kişiyle ilgili belirli hallere uygularken Üye Devletler, 27(1) sayılı Maddenin içeriğini dikkate alabilirler.

Madde 27

Güvenli üçüncü ülke kavramı

1. Üye Devletler sadece, sığınmacının ilgili üçüncü ülkede aşağıdaki ilkelere uygun olarak muamele göreceğine yetkili mercilerin ikna olduğu durumlarda güvenli üçüncü ülke kavramını uygulayabileceklerdir:

- a) Kişilerin hayatı ve özgürlüğü, ırk, din, tabiiyet, belirli bir sosyal gruba üyelik ya da siyasi düşünce esasında tehlikeye girmeyecektir; ve
- b) Cenevre Sözleşmesi uyarınca non-refulman ilkesine saygı duyulacaktır; ve
- c) Uluslararası hukukta şart koşulan işkence ve zalimane, insanlık dışı ya da küçük düşürücü muameleye maruz bırakılmama hakkı ihlal edilerek kişinin gönderilmesi yasaklanacaktır ve
- d) Mülteci statüsü talep etme olasılığı bulunması ve kişinin mülteci olarak nitelendirilmesi durumunda, Cenevre Sözleşmesine uygun olarak koruma elde etme olasılığı mevcuttur.

2. Güvenli üçüncü ülke kavramının uygulanması, aşağıdakiler de dahil olmak üzere, ulusal mevzuatta belirtilen kurallara tabi olacaktır:

- a) sığınma talebinde bulunan kişinin ilgili üçüncü ülkeye gitmesini makul kılacak şekilde bu kişi ve ülke arasında bağlantı bulunmasını şart koşan kurallar;
- b) yetkili mercilerin, güvenli üçüncü ülke kavramının belirli bir ülke ya da başvuru sahibine yönelik olarak uygulanabileceğine ikna olmak için kullandıkları yöntemle ilgili kurallar. Bu tür bir yöntem, bir ülkenin güvenliğinin belirli bir başvuru sahibi açısından dosya bazında değerlendirilmesini ve/veya genel olarak güvenli kabul edilen ülkelerin ulusal esasta belirlenmesini içerecektir.
- c) kurallar, uluslararası hukuka uygun şekilde, üçüncü ülkenin belirli bir başvuru sahibi açısından güvenli kabul edilip edilmeyeceğine dair münferit bir inceleme yapılmasına

olanak tanıyacak ve asgari olarak da başvuru sahibinin güvenli üçüncü ülke kavramının uygulamasını kendisinin o ülkede işkenceye, zalimane ya da insanlık dışı muamele veya cezaya maruz kalabileceği gerekçeleri ile sorgulamasına izin verecektir.

3. Bir kararı sadece bu Madde esasında uygularken Üye Devletler;

a) başvuru sahibini bu durumdan haberdar edecekler; ve

b) Üçüncü ülkedeki yetkili mercileri başvurunun esasına ilişkin olarak incelenmediği konusunda bilgilendiren ve o ülkenin dilinde hazırlanan bir belgeyi başvuru sahibine temin edeceklerdir.

4. Üçüncü ülkenin, sığınma başvurusunda bulunan söz konusu kişinin, topraklarına girmesine izin vermemesi durumunda, Üye Devletler, II. Bölümde açıklanan temel ilke ve teminatlar uyarınca bir prosedüre erişim imkanını sağlayacaklardır.

5. Üye Devletler, bu Maddenin hükümleri uyarınca bu kavramın uygulandığı ülkeleri periyodik (düzenli) olarak Komisyon'a bildireceklerdir.

Madde 28
(çıkarılmıştır)

III. Kısım

Madde 29

Dayanaksız başvurular

1. Üye Devletler, 19. ve 20. Maddelere hâle getirmeksizin sadece, belirleyici merci, başvuru sahibinin; üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi uyarınca mülteci statüsü niteliklerine sahip olmadığını belirlediği takdirde, bir sığınma başvurusunu dayanaksız olarak nitelendirebilir.

2. 23(4)(b) sayılı Maddede belirtilen durumlarda ve 23(4)(a) ve (c) ile (o) sayılı maddelerde belirtilen durumların herhangi birinin geçerli olduğu dayanaksız sığınma başvuruları için, Üye Devletler, ulusal mevzuatlarında böyle bir tanımlama söz konusu ise, bir başvuruyu açıkça dayanaksız olarak kabul edebilirler.

Madde 30

Menşe ülke olarak ortak güvenli üçüncü ülkelerin listesi

1. Ek ...'de yer alan üçüncü ülkelerin ortak listesinde belirtilen üçüncü ülkeler Üye Devletler tarafından güvenli menşe ülke olarak kabul edilecektir.

2. Konsey, Komisyon önerisinin nitelikli çoğunlukla kabul edilmesinin ve Avrupa Parlamentosuyla istişarede bulunulmasının ardından, Ek II uyarınca, üçüncü ülkeleri eklemek ya da çıkarmak suretiyle ortak listede değişiklik yapabilir. Komisyon; Konsey ya da Üye Devletlerin, ortak listede değişiklik yapılması amacıyla kendisinden öneri sunmasını isteyen taleplerini inceleyecektir. Komisyon önerisini sunarken Üye Devletlerden temin edilen bilgilerden, kendi bilgilerinden ve gerekli hallerde BMMYK, Avrupa Konseyi ve diğer ilgili uluslararası kuruluşlardan elde edilen bilgilerden faydalanacaktır.

3. Konsey'in, üçüncü bir ülkenin ortak listeden çıkarılması için Komisyondan öneri sunmasını talep etmesi durumunda, Üye Devletlerin Madde 30B(2) uyarınca sahip olduğu yükümlülükler, önerinin sunulmasını talep eden Konsey kararını takip eden günden itibaren söz konusu üçüncü ülke bağlamında askıya alınacaktır.

4. Bir Üye Devlet'in, üçüncü bir ülkenin ortak listeden çıkarılması için Komisyonun Konseye öneri sunmasını talep ettiği durumlarda ise, söz konusu Üye Devlet Komisyona yapılan talep konusunda Konseyi yazılı olarak bilgilendirecektir. Bu Üye Devlet'in Madde 30B(2) uyarınca sahip olduğu yükümlülükler, talebin Konseye bildirimini takip eden günden itibaren ilgili üçüncü ülke bağlamında askıya alınacaktır.
5. 3. ve 4. bentler kapsamında Avrupa Parlamentosu, askıya alınan yükümlülükler konusunda bilgilendirilecektir.
6. 3. ve 4. bentler uyarınca yükümlülüklerin askıya alındığı süre, üç ay içerisinde ilgili üçüncü ülkenin ortak listeden çıkarılması için Komisyon tarafından öneri sunulmadığı takdirde, üçüncü ayın bitiminde sona erecektir. Yükümlülüklerin askıya alındığı süre, Komisyonun üçüncü bir ülkenin listeden çıkarılması için sunduğu öneri Konsey tarafından reddedildiğinde sona erecektir.
7. Konsey'in talebi üzerine Komisyon, ortak listede bulunan bir ülkedeki durumun Ek II ile halen uyumlu olup olmadığını Konseye ve Avrupa Parlamentosuna bildirecektir. Komisyon bu amaçla hazırladığı raporu Konseye ve Avrupa Parlamentosuna sunarken, uygun gördüğü tavsiye ya da önerileri de belirtebilir.

Madde 30A

Üçüncü ülkelerin güvenli menşe ülke olarak ulusal esasta belirlenmesi

1. 30. Maddeye hâle getirmeksizin, Üye Devletler, sığınma başvurularını incelemek amacıyla, ortak listeye dahil edilenlerin dışındaki üçüncü ülkeleri Ek II uyarınca güvenli menşe ülke olarak ulusal esasta belirlenmesine imkan tanıyan mevcut mevzuatlarını muhafaza edebilir ya da yeni bir mevzuat benimseyebilirler. Buna, bir ülkenin belirli bir bölgesinin, Ek II'de yer alan koşulların bu bölge için yerine getirilmesi şartıyla, güvenli olarak tanımlanması da dahildir.
2. 1. bentte istisnai uygulamaya giderek Üye Devletler, ilgili üçüncü ülkelerde kişilerin genel olarak aşağıdaki muamelelere tabi tutulmadığına ikna oldukları takdirde, sığınma başvurularını incelemek amacıyla, ortak listeye dahil edilenlerin dışındaki üçüncü ülkeleri güvenli menşe ülke olarak ulusal esasta belirlemelerine imkan tanıyan ve bu Yönergenin kabul edildiği tarihte yürürlükte olan mevzuatlarını muhafaza edebilirler:
 - a) üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesinin 9. Maddesinde tanımlandığı şekliyle zulüm; ya da
 - b) işkence veya insanlık dışı ya da küçük düşürücü muamele ya da cezalandırma.
3. Üye Devletler aynı zamanda, bir ülkenin belirli bir bölgesinin ya da o ülkedeki belirli bir grup için bir ülkenin tamamının ya da belirli bir bölgesinin ulusal esasta güvenli olarak belirlenmesine imkan tanıyan ve bu Yönergenin kabul edildiği tarihte yürürlükte olan mevzuatlarını muhafaza edebilirler. Ancak böyle bir durumda, 2. bentte belirtilen koşulların ülkenin söz konusu bölgesi ya da söz konusu grup için karşılanması zorunludur.
4. Üye Devletler, bir ülkenin 2. ve 3. bentler uyarınca güvenli bir menşe ülke olup olmadığını değerlendirirken, bu üçüncü ülkedeki hukuki durumu, hukuki uygulamayı ve genel siyasi durumu dikkate alacaklardır.
5. Bir ülkenin bu Madde uyarınca güvenli bir menşe ülke olup olmadığı değerlendirilirken, özellikle Üye Devletlerden, BMMYK'den, Avrupa Konseyi'nden ve diğer ilgili uluslararası kuruluşlardan temin edilenler olmak üzere farklı bilgi kaynakları esas alınacaktır.

6. Üye Devletler, bu Maddenin hükümleri uyarınca güvenli menşe ülke olarak belirlenen ülkeleri Komisyona bildireceklerdir.

Madde 30B

Güvenli menşe ülke kavramının uygulanması

1. Madde 30 ya da 30A hükümleri uyarınca güvenli menşe ülke olarak belirlenen üçüncü bir ülke, başvurunun münferiden incelenmesini müteakiben, sadece aşağıdaki durumlarda, sığınma başvurusunda bulunan belirli bir kişi için güvenli menşe ülke olarak kabul edilebilir:

- a) kişinin söz konusu ülkenin tabiiyetine sahip olması ya da,
 - b) kişinin vatansız bir kişi olması ve eskiden söz konusu ülkede ikamet etmiş olması; ve kişinin üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi uyarınca mülteci olarak nitelendirilmesi açısından, dosyasında söz konusu ülkenin kendisi için güvenli olmayan bir menşe ülke olduğuna dair ciddi gerekçeler sunmamış olması.
2. 1. bent uyarınca Üye Devletler, üçüncü ülkenin 30. Madde uyarınca güvenli olarak belirlenmesi durumunda, sığınma başvurusunu dayanaksız olarak kabul edeceklerdir.
3. Üye Devletler, güvenli menşe ülke kavramının uygulanması için ulusal mevzuatlarına ilave kural ve usulleri dahil edeceklerdir.

Madde 31

(çıkarılmıştır)

IV. Kısım

Madde 32

(çıkarılmıştır)

Madde 33

Müteakip başvurular

1. Üye Devletlerden birinde sığınma başvurusunda bulunan bir kişi, aynı Üye Devlet'te ilave beyanlarda ya da müteakip bir başvuruda bulunduğu takdirde, söz konusu Üye Devlet, yetkili mercilerin ilave beyanlar ya da müteakip başvurunun altında yatan bütün hususları dikkate alıp değerlendirmesine imkan tanımak için, eski başvuru üzerinde yapılan inceleme ya da yeniden inceleme altında veya temyiz aşamasında bulunan kararın incelenmesi esnasında, söz konusu ilave beyanları ya da müteakip başvurunun unsurlarını inceleyebilirler.
2. Ayrıca, 3. bentte belirtildiği üzere Üye Devletler, bir kişi aşağıdaki koşullarda müteakip sığınma başvurusunda bulunduğu takdirde özel bir prosedür uygulayabilirler:
 - a) kişinin eski başvurusunun 19. ya da 20. maddeler uyarınca geri çekilmesinden sonra;
 - b) eski başvuru hakkında bir karar alındıktan sonra. Üye Devletler söz konusu prosedürü sadece nihai bir karar alındıktan sonra uygulamaya da karar verebilirler.
3. Müteakip bir sığınma başvurusu, eski başvurunun geri çekilmesinden ya da bu başvuru ile ilgili 2(b) bendinde açıklanan kararın alınmasından sonra başvuru sahibinin, üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi kapsamında mülteci olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceğinin incelenmesine yönelik ilgili yeni

unsur ya da bulguların ortaya çıkıp çıkmadığını ya da bunların başvuru sahibi tarafından ibraz edilip edilmediğini belirlemek amacıyla, öncelikle bir ön inceleme tabi tutulacaktır.

4. 3. bentte açıklanan ön incelemenin ardından üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi uyarınca başvuru sahibinin mülteci olarak nitelendirilmesi olasılığını ciddi anlamda artıracak yeni unsur ya da bulguların ortaya çıkması ya da başvuru sahibi tarafından ibraz edilmesi durumunda, başvuru II. Bölüme uygun olarak ek bir inceleme tabi tutulacaktır.

5. Üye Devletler, ulusal mevzuatları uyarınca, bir prosedürün yeniden açılmasını gerektiren başka nedenlerin mevcut olduğu durumlarda müteakip bir başvuruyu ilaveten inceleyebilir.

6. Üye Devletler sadece, başvuru sahibinin 38. Madde uyarınca sahip olduğu etkin bir çözüme başvurma hakkını kullanarak, kendi hatası olmaksızın bir önceki prosedürde 3., 4. ve 5. bentlerde belirtilen durumları ifade edemediği durumlarda bir başvuruyu ek incelemeye tabi tutmaya karar verebilir.

7. Bu prosedür, Madde 5(3) uyarınca dosyasının kendi adına yapılan başvurunun bir parçası olmasına onay veren başvuru sahibinin bakımına muhtaç bir kişinin ayrı bir başvuruda bulunduğu durumlarda da geçerli olabilir. Böyle bir durumda, başvuru sahibinin bakımına muhtaç kişinin ayrı bir başvuruda bulunmasını haklı çıkaran nedenlerin mevcut olup olmadığına ilişkin inceleme, 3. bentte ifade edilen ön incelemeye dahil edilecektir.

Madde 33A

Üye Devletler, 33. Maddede belirtilen prosedürü, bilinçli olarak ya da büyük ihmal dolayısıyla belirli bir tarihte kabul merkezine ya da yetkili mercilere başvurmayan bir başvuru sahibi tarafından yapılan sığınma talebi için de uygulamaya devam edebilir ya da kabul edebilir.

Madde 34

Prosedür Kuralları

1. Üye Devletler, 33. Madde uyarınca sığınma başvurusu ön incelemeye tabi tutulan başvuru sahiplerinin Madde 9(1)'de belirtilen teminatlardan faydalanmasını sağlayacaktır.

2. Üye Devletler, 33. Madde uyarınca gerçekleştirilecek ön incelemeye ilişkin kuralları ulusal kanunlarında şart koşabilir. Söz konusu kurallar, diğerleri yanında, aşağıdakileri içermektedir:

a) İlgili başvuru sahibi için yeni prosedürü haklı kılan olayları ve gerçek kanıtları sunma şartının getirilmesi;

b) Başvuru sahibi için, yeni bilgileri kendisi tarafından elde edilmesini müteakip belirli bir süre içerisinde ibraz etme şartının getirilmesi;

c) Ön incelemenin, kişisel görüşme yapılmaksızın sadece sunulan yazılı belgeler esasında gerçekleştirilmesine izin verilmesi;

İlgili koşullar, sığınma başvurusunda bulunan kişilerin yeni prosedüre erişimini imkansız kılmayacak, ayrıca bu erişimi fiili olarak geçersiz hale getirmeyecek veya ciddi bir şekilde kısıtlamayacaktır.

3. Üye Devletler aşağıda belirtilen hususları sağlayacaklardır:

- a) başvuru sahibinin ön incelemenin sonucundan ve başvurunun ek incelemeye tabi tutulmadığı durumlarda bunun nedenleri ile kararın temyizi ya da yeniden gözden geçirilmesi olasılıklarından haberdar edilmesi;
- b) Madde 33(2)'de belirtilen durumlardan birinin geçerli olması halinde, karar verici mercii mümkün olan en kısa süre içerisinde müteakip başvuruyu II. Bölümün hükümlerine uygun olarak ek incelemeye tabi tutacaktır.

V. Kısım

Madde 35

Sınır Prosedürleri

1. II. Bölümde belirtilen temel ilke ve teminatlar uyarınca, Üye Devletler, ilgili Üye Devlet'in sınırında ya da transit bölgelerinde, buralarda yapılan başvurular hakkında karar vermek için kullanılacak prosedürleri öngörebilir.
2. Ancak, 1. bentte ifade edilen prosedürlerin mevcut olmadığı durumlarda, Üye Devletler, bu Maddenin hükümlerine tabi olmak üzere ve bu Yönergenin kabul edildiği tarihte yürürlükte olan kanun ya da yönetmelikler uyarınca; sınır ya da transit bölgelerde, buralara gelerek sığınma başvurusu yapan kişilerin topraklarına girmelerine izin verilip verilmeyeceğine karar vermek için, II. Bölümde belirtilen temel ilke ve teminatlarda istisnai uygulamaya giden prosedürleri uygulayamaya devam edebilirler.
3. 2. bentte belirtilen prosedürler özellikle ilgili kişilerin
 - 6. Maddeye hâle getirmeksizin Üye Devlet'in sınırında ya da transit bölgelerinde kalmalarına izin verilmesini;
 - Madde 9 (1)(a)'da belirtilen hak ve yükümlülükleri konusunda derhal bilgilendirilmesini;
 - Gerekli durumlarda, Madde 9 (1)(b)'de de belirtilen tercüman hizmetinden faydalanmasını;
 - Bu tür prosedürlerde yetkili merci herhangi bir karar vermeden önce 10. ila 12. Maddelerde belirtildiği üzere, sığınma ve mülteci hukuku alanındaki geçerli standartlar hakkında yeterli bilgiye sahip kişilerle sığınma başvuruları hakkında görüşmelerini;
 - Madde 13(1)'de belirtildiği üzere ilgili ulusal kanun uyarınca kabul edilen ya da izin verilen şekilde bir hukuk müşavirine ya da avukata danışabilmelerini ve
 - Madde 15(2) veya 15(3)'ün uygulanmadığı durumlarda, Madde 15(1)'de ifade edildiği üzere, refakatçisiz küçükler için adına bir vekilin (temsilcinin) atanmasını sağlayacaktır.Ayrıca, giriş izni yetkili bir merci tarafından reddedildiği takdirde, bu yetkili merci sığınma başvurusunun dayanaksız ya da kabul edilemez olarak değerlendirilmesine esas maddi ve hukuki nedenleri (vakıaları, esasları) belirtecektir.
4. Üye Devletler, 2. bentte temin edilen prosedürler çerçevesindeki bir kararın makul bir süre içerisinde alınmasını sağlayacaktır. Dört hafta içerisinde karar alınmadığı takdirde, sığınma başvurusu yapan kişiye, başvurusunun bu Yönergenin diğer hükümleri uyarınca değerlendirilmesi için Üye Devlet'in topraklarına giriş izni verilecektir.
5. Belirli varışlarda ya da çok sayıda üçüncü ülke vatandaşının ya da vatansız kişilerin sınırda ya da transit bir bölgede sığınma başvurusunda bulunduğu varışlarda (bu durumda 1. bendin hükümlerinin ya da 2. ve 3. bentlerde belirtilen özel prosedürün uygulanması pratikte mümkün değildir), söz konusu üçüncü ülke vatandaşları ya da vatansız kişiler normal şartlar altında sınıra ya da transit bölgeye yakın yerlerde konakladığı sürece bu prosedürler uygulanabilir.

VI. KISIM

Madde 35A

1. Üye Devletler, gerçekler (maddi vakıalar) ışığında yetkili merciinin sığınma başvurusunda bulunan kişinin ülke topraklarına 2. bent uyarınca güvenli bir üçüncü ülkeden yasa dışı yollarla girmeye çalıştığını ya da halihazırda girmiş olduğunu tespit etmesi halinde, sığınma başvurusuna yönelik ve başvuru sahibinin kendi belirli koşulları dahilindeki güvenliğine yönelik II. Bölümde belirtilen incelemenin yapılmamasını ya da kısmen yapılmamasını şart koşabilir.
2. Bent 1 uyarınca üçüncü bir ülke ancak aşağıda belirtilen hallerde güvenli üçüncü ülke olarak kabul edilebilir:
 - a. herhangi bir coğrafi çekince olmaksızın Cenevre Sözleşmesini onaylamış olması ve Sözleşme hükümlerini uyguluyor olması ve
 - b. kanun tarafından hükmedilen bir sığınma prosedürünü halihazırda uyguluyor olması ve
 - c. İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin korunmasına ilişkin Avrupa Sözleşmesini onaylamış olması ve etkili çözüm yolları ile ilgili standartlar da dahil olmak üzere Sözleşme hükümlerini uyguluyor olması ve
 - d. 3. bent uyarınca Konsey tarafından bu şekilde belirlenmiş olması.
3. Komisyon önerisinin nitelikli çoğunlukla kabul edilmesi ve Avrupa Parlamentosu'na danışılmasının ardından, Konsey, 1. bent uyarınca güvenli üçüncü ülke olarak kabul edilecek üçüncü ülkelerin ortak bir listesini kabul edebilir ya da bu listede değişiklik yapabilir.
4. İlgili Üye Devletler, Cenevre Sözleşmesi kapsamındaki non-refulman ilkesi uyarınca ve bu Maddenin insani ya da siyasi gerekçeler veya devletler umumi hukuku gerekçelerinin uygulanmasından kaynaklanan istisnalara da yönelik olmak üzere, 1. bent hükümlerinin ve bu hükümler uyarınca alınan kararların sonuçlarının uygulanması için gerekli olan usulleri ulusal hukuklarında şart koşacaklardır.
5. Bir kararı sadece bu Madde esasında uygularken ilgili Üye Devletler;
 - a. başvuru sahibini bundan haberdar edecekler ve
 - b. Üçüncü ülkenin yetkililerine başvurunun esasına ilişkin olarak incelenmediğini bildiren, o ülkenin dilinde hazırlanmış bir belgeyi başvuru sahibine temin edeceklerdir.
6. Güvenli üçüncü ülkenin söz konusu başvuru sahibini geri kabul etmemesi halinde, Üye Devletler, II. Bölümde açıklanan temel ilke ve teminatlar uyarınca bir prosedüre erişimi sağlayacaklardır.
7. Bu Yönergenin kabul edildiği tarihte yürürlükte olan ulusal mevzuat uyarınca ve 2(a) ila (c) bentlerinde belirtilen kriterler esasında üçüncü ülkeleri güvenli ülke olarak belirleyen Üye Devletler, 3. bent uyarınca Konsey ortak listeyi kabul edinceye kadar, bu üçüncü ülkeler için 1. bendi uygulayabilirler.

IV. BÖLÜM

Mülteci statüsünün geri çekilmesine ilişkin prosedürler

Madde 36

Mülteci statüsünün geri çekilmesi

Üye Devletler, bir kişinin mülteci statüsünün geçerliliğinin yeniden değerlendirilmesine işaret eden nedenleri ortaya koyan yeni unsur ya da bulguların ortaya çıktığı durumlarda, söz konusu kişinin mülteci statüsünün geri çekilmesi için inceleme başlatılmasını sağlayacaklardır.

Madde 37

Prosedür kuralları

1. Üye Devletler, üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesinin 14 sayılı Maddesi uyarınca yetkili merciin, bir üçüncü ülke vatandaşının ya da vatansız kişinin mülteci statüsünün geri çekilmesini değerlendirdiği durumlarda söz konusu kişinin aşağıda belirtilen teminatlardan faydalanmasını sağlayacaktır:

- a) yetkili merciin mülteci statüsünün yeniden değerlendirdiğinin ve bunun nedenlerinin kişiye yazılı olarak bildirilmesi; ve
- b) mülteci statüsünün geri çekilmemesi gerektiğine ilişkin nedenleri, Madde 9(1)(b) ve Madde 10 ila 12 uyarınca kişisel görüşme sırasında ya da yazılı bir beyanat şeklinde sunmasına fırsat verilmesi.

Buna ek olarak, Üye Devletler, söz konusu prosedür çerçevesinde:

- c) yetkili merciin, ilgili kişilerin menşe ülkelerinde hakim olan genel durumla ilgili kesin ve güncel bilgileri uygun durumlarda Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) gibi farklı kaynaklardan elde edebilmesini; ayrıca
- d) mülteci statüsünün yeniden değerlendirilmesi amacıyla münferit bir dosya hakkında bilgi toplanması durumunda, bu bilgilerin, kişinin statüsü yeniden değerlendirilen bir mülteci olarak kabul edildiği konusunda doğrudan haberdar olmalarını sağlayacak ya da kişinin ve kendisine bağımlı kişilerin fiziksel bütünlüğünü ya da halen menşe ülkede yaşayan aile üyelerinin özgürlüğünü ve güvenliğini tehlikeye atacak şekilde zulmü gerçekleştiren aktör(ler)den temin edilmemesini sağlayacaktır.

2. Üye Devletler, yetkili merciin mülteci statüsünün geri çekilmesi yönündeki kararı yazılı olarak almasını sağlayacaktır. Hakiki ve hukuki nedenler (maddi ve hukuki gerekçeler, nedenler, vakıalar) verilen kararda belirtilecek ve karara nasıl itiraz edilebileceğine ilişkin bilgiler yazılı olarak temin edilecektir.

3. Yetkili merci mülteci statüsünün geri çekilmesine ilişkin kararı verdiğinde, Madde 13, 2. bent; Madde 14, 1. bent ve Madde 21 eşit derecede geçerli olacaktır.

4. 1., 2. ve 3. bentlerde istisnai uygulamaya giderek Üye Devletler, üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesinin Madde 11(1), (a), (b), (c) ve (d) alt bentleri uyarınca sona erme ya da mültecinin mülteci statüsünden kesinlikle feragat etmesi durumlarında, mülteci statüsün hukuken geçersizliğine karar verebilir.

V. BÖLÜM

Temyiz Prosedürleri

Madde 38

Hukuk yoluna başvurma hakkı

1. Üye Devletler, sığınma başvurusunda bulunan kişilerin aşağıda belirtilen hususlara karşı bir mahkeme nezdinde hukuk yoluna başvurma hakkına sahip olmalarını sağlayacaktır:

- a) Aşağıdakiler de dahil olmak üzere sığınma başvurusuyla ilgili olarak alınan bir karar:

- i. Madde 25(2) uyarınca bir başvurunun kabul edilemez olarak değerlendirilmesini hükmeden bir karar;
 - ii. Madde 35(1)'de açıklandığı üzere bir Üye Devlet'in sınırında ya da transit bölgelerinde alınan bir karar;
 - iii. Bir başvurunun Madde 35A uyarınca incelenmemesine hükmeden bir karar;
 - b) 19. ve 20. Madde uyarınca, sona erdirilmesinin ardından bir başvuru incelemesinin yeniden başlatılmasının reddi;
 - c) 33. ve 34. Madde uyarınca, müteakip bir başvuruyu ilaveten incelememe kararı;
 - d) Madde 35(2) kapsamındaki prosedürler çerçevesinde girişi reddeden bir karar;
 - e) 37. Madde uyarınca mülteci statüsünün geri çekilmesine ilişkin bir karar.
2. Üye Devletler, 1. bent uyarınca başvuru sahibinin hukuk yoluna başvurma hakkını kullanmasına ilişkin süre sınırlamalarını ve diğer gerekli kuralları temin edecektir.
 3. Üye Devletler, uygun durumlarda, uluslararası yükümlülükleri uyarınca aşağıdaki hususlara ilişkin kuralları şart koşacaktır:
 - a) 1. bent kapsamında hukuk yolunun, başvuru sahiplerinin sonuç alınıncaya kadar ilgili Üye Devlet'te kalmasını sağlayıp sağlamayacağı; ve
 - b) 1. bent kapsamındaki hukuk yolunun, başvuru sahiplerinin sonuç alınıncaya kadar ilgili Üye Devlet'te kalmalarını sağlamadığı durumlarda hukuki yola ya da koruyucu tedbirlere başvurulması olasılığı. Üye Devletler, resen hukuk yoluna da imkan tanıyabilir; ve
 - c) Madde 27(2)(b) ve (c) uyarınca uygulanan yöntem uygun olarak Madde 25(2)(c) uyarınca bir kararın temyize götürülmesine ilişkin dayanaklar.
 4. Üye Devletler, 1. bent uyarınca, belirleyici merciin kararını incelemek için mahkemeye süre sınırlaması getirebilir.
 5. Bir başvuru sahibine, üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesi kapsamındaki mülteci statüsü ile ulusal hukuk ve Topluluk hukuku uyarınca aynı hak ve faydaları sağlayan bir statü verildiği takdirde, mahkemenin 1. bent kapsamındaki etkili çarenin (hukuk yolunun) kabul edilemez olduğuna ya da başvuru sahibinin muamelelere devam etmesi durumunda yetersiz çıkar sağlayacağı gerekçesiyle başarılı olma ihtimalinin bulunmadığına karar vermesi halinde, başvuru sahibi etkin çareye başvurmuş gibi kabul edilebilir.
 6. Üye Devletler, bir başvuru sahibinin 1. bent kapsamındaki çareye başvurusunu zımnen geri çektiğinin ya da vazgeçtiğinin farz edilebileceği koşulları ve uygulanması gereken prosedür kurallarını ulusal mevzuatında şart koşabilir.

Madde 39
(çıkarılmıştır)

Madde 40
(çıkarılmıştır)

VI. BÖLÜM

Genel ve nihai hükümler

Madde 40A

Bu Yönerge, ulusal mevzuatta belirtildiği üzere, kamu mercilerinin idari ve/veya adli kararlara itiraz etme olasılığını etkilememektedir.

Madde 41

Gizlilik

Üye Devletler, ulusal hukukta belirtildiği üzere, bu Yönergeyi uygulayan merciler için çalışmalarını sırasında elde ettikleri her türlü bilgi kapsamında gizlilik ilkesinin bağlayıcı olmasını sağlayacaklardır.

Madde 42

Rapor

43. Maddede belirtilen tarihten itibaren en fazla iki yıl içerisinde, Komisyon, bu Yönergenin Üye Devletlerde uygulanması ile ilgili olarak Avrupa Parlamentosu ve Konseye rapor sunacak ve gerekli değişiklikleri teklif edecektir. Üye Devletler, söz konusu raporun hazırlanması için uygun olan tüm bilgileri Komisyona göndereceklerdir. Raporun sunulmasının ardından, Komisyon, bu Yönergenin Üye Devletlerde uygulanması ile ilgili olarak en az iki yılda bir defa Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e rapor sunacaktır.

Madde 43

Ulusal Hukuka Aktarma

Üye Devletler, bu Yönergeye uygunluk için (Yönergenin kabul tarihinden itibaren 24 ay içerisinde) gerekli olan kanun, yönetmelik ve idari hükümleri yürürlüğe koyacaktır. 13. Madde ile ilgili olarak, Üye Devletler, bu Yönergeye uygunluk için (Yönergenin kabul tarihinden itibaren 36 ay içerisinde) gerekli olan kanun, yönetmelik ve idari hükümleri yürürlüğe koyacaktır. Üye Devletler, bununla ilgili olarak Komisyonu derhal bilgilendireceklerdir.

Üye Devletler bu hükümleri kabul ettiğinde, resmi yayım sırasında bu Yönergeye göndermede bulunulacak ya da bu gönderme hükümlere ek olarak temin edilecektir. Üye Devletler, söz konusu göndermenin nasıl yapılacağını belirleyecektir.

Üye Devletler, bu Yönerge kapsamında kabul ettikleri ulusal mevzuatlarını içeren metni Komisyona göndereceklerdir.

Madde 43A

Geçiş Dönemi

Üye Devletler, (Madde 43'de belirtilen tarihten) sonra yapılan sığınma başvuruları ve (Madde 43'de belirtilen tarihten) sonra başlatılan mülteci statüsünün geri çekilmesine ilişkin prosedürler için Madde 43'de yer alan kanun, yönetmelik ve idari hükümleri uygulayacaklardır.

Madde 44

Yürürlüğe Giriş

Bu Yönerge, Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayınlanışını müteakip 20. günde yürürlüğe girecektir.

Madde 45

İlgili taraflar

Bu Yönerge, Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşmaya uygun olarak Üye Devletleri muhatap almaktadır. Brüksel'de hazırlanmıştır.

Konsey Adına
Başkan

YÖNERGE'NİN I NO'LU EKİ

“KARAR VERİCİ MERCİ”NİN TANIMI

Bu Yönergenin hükümleri uygulanırken, İrlanda, 1996 tarihli Mülteci Kanununun değiştirildiği şekliyle 17(1) sayılı kısmının hükümleri geçerli olmaya devam ettiği sürece, aşağıdaki hususları dikkate alacaktır:

- Bu Yönerge'nin 2(e) Maddesinde ifade edilen “belirleyici merci”, bir başvuru sahibinin mülteci olarak beyan edilip (durum gerektirdiği takdirde) edilmeyeceğine ilişkin inceleme söz konusu olduğunda, Mülteci Başvuru Komiserliği anlamına gelecektir; ve
- Bu Yönergenin 2(e) Maddesinde ifade edilen “ilk mülakat kararları” Mülteci Başvuru Komiserliği'nin bir başvuru sahibinin mülteci olarak beyan edilip (durum gerektirdiği takdirde) edilmemesi gerektiğine ilişkin tavsiyelerini içerecektir.

İrlanda, 1996 tarihli Mülteci Kanunu'nun (değiştirildiği şekliyle) 17(1) sayılı kısmının hükümlerinde yapılan her türlü değişiklik için Avrupa Komisyonu'na bildirimde bulunacaktır.

YÖNERGE'NİN II NO'LU EKİ

30. ve 30A (1) MADDELERİ UYARINCA GÜVENLİ MENŞE ÜLKELERİN BELİRLENMESİ

Bir ülke; hukuki durum, demokratik bir sistemde kanunların uygulanması ve genel siyasi koşullar esasında, üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin mülteci ya da uluslararası korumaya ihtiyacı olan kişiler olarak nitelik ve statülerini tespit etmeye yönelik asgari standartlara dair ve sağlanan korumanın içeriğine ilişkin .../... sayılı Konsey Yönergesinin 9. Maddesinde ifade edildiği şekliyle, genel ve daimi surette zulmün; işkence ya da insanlık dışı veya küçük düşürücü muamele ya da cezalandırmanın; ve yurt içinde ya da dışında silahlı çatışma halinde ayrımcı şiddet tehlikesinin söz konusu olmadığı takdirde, güvenli menşe ülke olarak kabul edilecektir.

Bu değerlendirme yapılırken, diğerleri yanında, zulüm ya da kötü muameleyle karşı aşağıdakiler aracılığıyla temin edilen korumanın boyutu dikkate alınacaktır:

- a) ülkede geçerli olan ilgili kanun ve yönetmelikler ve bunların nasıl uygulandığı;
- b) İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi ve/veya Uluslararası Sivil ve Siyasi Haklar Sözleşmesi ve/veya İşkenceye Karşı Sözleşmede belirtilen hak ve özgürlüklere ve özellikle söz konusu Avrupa Sözleşmesinin 15(2) sayılı Maddesi kapsamında istisnai uygulamaya gidilemeyecek haklara saygı gösterilmesi;
- c) Cenevre Sözleşmesi uyarınca non-refulman ilkesine saygı gösterilmesi;
- d) Söz konusu hak ve özgürlüklerin ihlali durumunda hukuk yoluna başvurulmasına imkan tanıyacak bir sistemin kurulması.

YÖNERGE' NİN III NO'LU EKİ

“BAŞVURU SAHİBİ” YA DA “SİĞİNMA BAŞVURUSUNDA BULUNAN KİŞİ” TANIMI

İspanya bu Yönerge'nin hükümlerini uygularken [tarihli] “Ley de procedimiento administrativo” ve [tarihli] “Ley de la jurisdicción contencioso administrativa” da uygulanmaya devam edecektir, bu nedenle, V. Bölüm'ün amaçlarına uygun olarak

Yönerge'nin 2(c) Maddesindeki "başvuru sahibi" ya da "sığınma başvurusunda bulunan kişi" tanımı, yukarıda bahsedilen Kanunlarda belirtildiği gibi "temyize götüren kişi" tanımını da içerecektir.

"Temyize götüren kişi" Yönerge'de belirtildiği gibi V. Bölüm'deki hukuk yolu hakkını kullanmak açısından bir "başvuru sahibi" ya da "sığınma başvurusunda bulunan kişi" ile aynı teminatlardan faydalanma hakkına sahip olacaktır.

İspanya, yukarıda bahsedilen Kanun'da herhangi bir değişiklik yapılması halinde Avrupa Komisyonu'nu bilgilendirecektir.

EK II

Konsey tutanaklarına ek taslak beyanatlar

1. Madde 3

"Konsey, Yönergenin 3(3). maddesini uygulayan Üye Devletlerin, 2001/55/EC (AT) (yerinden edilmiş kişilere toplu akın hareketleri durumunda geçici koruma sağlanmasına yönelik asgari standartlara ilişkin ve bu kişilerin kabul edilmeleri sırasında ortaya konulan çabalar ve sonuçlara tahammül gösterilmesi ile ilgili olarak Üye Devletler arasında denge sağlanmasına yönelik tedbirlere ilişkin) sayılı Konsey Yönergesinin 17. Maddesi uyarınca bir sığınma başvurusunun incelemesini askıya aldıkları durumlarda, söz konusu askıya alma uygulaması geçerliliğini yitirinceye kadar, başvuru incelemesini Madde 3(3)'te isnat edilen prosedür kapsamındaki farklı uluslararası koruma çeşitleri için de askıya alabileceği görüşündedir."

2. Madde 27

"Bu Yönerge kabul edilirken Konsey, Üye Devletlerde farklı hukuki ve anayasal gelenekler bulunduğunu ve kişilerin haklarının Üye Devletlerde farklılık gösteren bu idari, yargısal ve yasal sistemler ile koruma altına alındığını dikkate almaktadır."

3. Yönergenin II No'lu Eki

"Konsey, İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşmenin 6 ve 13 sayılı Protokollerinde belirtildiği üzere, ölüm cezasının kaldırılması yönünde verdiği desteği vurgulamaktadır. Ancak, Konsey, ölüm cezası verilmesi ve uygulanmasının durdurulması ile bu cezanın kaldırılması yönünde önemli bir adım atıldığını ifade ederek, ülkeleri bu yolda ilerlemeye devam etmeleri konusunda teşvik etmektedir."

EK III

Konsey tutanaklarına beyanatlar

30. Madde

"Konsey, diğerleri yanında Konseyi "uluslararası olmayan koruma ile bağlantılı başvuruların değerlendirilmesini mümkün olduğunca hızlandırmak amacıyla, etkinlik düzeylerini artırmak için sığınma prosedürlerinin daha da güçlendirilmesi fırsatlarını" incelemeye davet eden ve Selanik'te hazırlanan Avrupa Birliği Konseyi Sonuç Bildirisi'ni hatırlatmaktadır."

Konsey, sığınma kurumunun inanılabilirliğinin sağlanması için korumaya ihtiyaç duyan kişilerin hızlı ve etkili bir şekilde tespit edilmesi ve buna paralel olarak istisması

önleyecek mekanizmaların temin edilmesi gerektiğini düşünmektedir. Güvenli menşe ülkeleri içeren ortak bir listenin oluşturulması bu mekanizmalardan biridir. Bu listeye dahil edilecek ülkeler aşağıdaki hususlar esasında belirlenecektir:

Üye Devletlerin, güvenli menşe ülke kavramını ve Cenevre Sözleşmesinin sona erdirmeye ile ilgili maddelerini ulusal esasta uygulama deneyimleri; taslak Yönergenin II. Ekinde belirtilen kriterleri yerine getirmeleri; bu ülkelerin vatandaşları tarafından Üye Devletlerde yapılan sığınma başvurularının sayısı.

Konsey, halihazırda gerçekleştirilmiş olan hazırlık çalışmalarını dikkate alarak, Romanya ve Bulgaristan hariç aşağıda belirtilen ülkelerin, bu Yönergenin bir parçası olarak kabul edilecek güvenli menşe ülkelere ilişkin ortak listeye dahil edilmesinin uygun olacağını düşünmektedir:

Benin, Botswana, Cape Verde, Şili, Kosta Rica, Gana, Mali, Mauritius, Senegal, Uruguay.

Konsey, bu taslak Yönerge konusunda Avrupa Parlamentosuna yeniden danışılacağı tarihten önce, gelecek aylarda, Ek II' de yer alan kriterleri karşılamalarını sağlamak için bu ülkeler üzerinde detaylı bir inceleme gerçekleştirmeyi taahhüt etmektedir. Söz konusu değerlendirme yapılırken, Üye Devletler, BMMYK, Avrupa Konseyi ve diğer uluslararası kuruluşlar da dahil olmak üzere farklı bilgi kaynaklarından faydalanılacaktır.

Bu değerlendirmenin ardından herhangi bir ülkenin Ek II' de yer alan kriterleri karşılamadığı tespit edilirse, o ülke güvenli menşe ülkelere ilişkin ortak listeye dahil edilmeyecektir.”

VI - TÜZÜKLER

KONSEY TŪZŪĞŪ (AT) 2725/2000

11 Aralık 2000

Dublin SŖzleşmesinin etkili uygulanması amacı ile parmak izi karşılaştırılması için
“Eurodac”ın kullanılması ile ilgili

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ,

Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma’yı ve özellikle işbu Antlaşmanın 63. (1) (a)

Maddesini göz önüne alarak,
Komisyon önerisini göz önüne alarak,
Avrupa Parlamentosunun görüşünü⁶¹ göz önüne alarak,

Aşağıdaki hususları dikkate alarak:

(1) Üye Devletler, 31 Aralık 1967 tarihli New York Protokolü ile değiştirilen Mültecilerin Statüsü hakkındaki 28 Temmuz 1951 tarihli Cenevre SŖzleşmesini onaylamıştır.

(2) Üye Devletler, Avrupa Topluluğu’nun Üye Devletlerinin birisinde yapılan, sığınma başvurularını incelemekten sorumlu olan Devleti belirlemeye yönelik 15 Haziran 1990 tarihli SŖzleşmeyi⁶² (buradan sonra “Dublin SŖzleşmesi” adı ile anılacaktır) imzalamıştır.

(3) Dublin SŖzleşmesini uygulamak amacı ile sığınma talebinde bulunanların ve Topluluğun harici sınırlarını yasa dışı yollarla geçme ile bağlantılı olarak yakalanan kişilerin kimliklerini tespit etmek gereklidir. Dublin SŖzleşmesini ve özellikle bu SŖzleşmenin 10 (1). Maddesinin (c) ve (e) noktalarını daha etkili bir biçimde uygulamak için, her Üye Devlete, kendi sınırları içerisinde yasa dışı olarak bulunan bir yabancı uyruklu kişinin, başka bir Üye Devlette sığınma için başvurup başvurmadığını kontrol etmesi için izin vermek de arzu edilir niteliktedir.

(4) Bu tür kişilerin kimliklerinin tam olarak tespiti için, parmak izi önemli bir unsurdur. Bu kişilerin parmak izi verilerini karşılaştırmak için, bir sistem kurulması gereklidir.

(5) Bu anlamda, “Eurodac” ismi ile anılan ve Merkezi bir Üniteden oluşan, parmak izi verilerinin bilgisayar ortamında merkezi bir veritabanını işletecek ve bunun yanı sıra Üye Devletler arasında ve merkezi veritabanında elektronik yollarla bu verilerin iletimini sağlayacak, Komisyon bünyesinde yapılmış, bir sistemin kurulmasına gereksinim bulunmaktadır.

(6) En az 14 yaşında (14 yaşından büyük) olmaları durumunda, Üye Devletlerin sığınma için başvuran herkesin ve Üye bir Devletin harici sınırlarını (yasadışı) geçmesi ile alakalı olarak yakalanan tüm yabancı uyruklu kişilerin parmak izlerini derhal almasını zorunlu kılmak da ayrıca gereklidir.

⁶¹RG OJ C 189, 7.7.2000, s. 105 ve s. 227 ve 21 Eylül 2000 tarihinde sunulan görüş (Resmi Gazetede henüz yayımlanmadı).

⁶²RG OJ C 254, 19.8.1997, s. 1.

(7) Bu tür parmak izi verilerinin Merkezi Üniteye iletilmesi, bu tür parmak izi verilerinin ve merkezi veritabanındaki diğer alakalı verinin kayıtlara geçmesi, saklanması, diğer parmak izi verileri ile karşılaştırılması, bu tür bir karşılaştırmanın sonuçlarının iletilmesi ve kayıtlı verilerin bloke edilmesi ve silinmesi hakkında açık kuralların konulması gereklidir. Değişik kategorilerdeki yabancı uyrukluların durumu için bu kurallar farklı olabilir ve kuralların bu durumlar için adapte edilmesi gereklidir.

(8) Bir Üye Devletten sığınma talebinde bulunan yabancı uyruklu şahıslar, başka bir Üye Devletten, ilerideki seneler için sığınma talebinde bulunma imkanına sahip olabilirler. Bu yüzden, Merkezi Ünite tarafından parmak izi verilerinin saklanması gereken maksimum süre önemli uzunlukta olmalıdır. Topluluk içerisinde uzun yıllar kalmış olan yabancı uyruklu şahısların çoğunun yerleşik bir statü ya da hatta o süreden sonra Üye Devletin vatandaşlığını kazandıklarını göz önünde bulundurulur ise, parmak izi verilerinin saklanması için on yıllık bir süre, mantıklı bir süre olarak kabul edilmelidir.

(9) Parmak izi verilerinin o uzunluktaki zaman için saklanmasını gerekli kılmayan durumlar gibi bazı özel durumlarda, muhafaza süresi daha kısa olmalıdır. Yabancı uyruklu şahısların, bir Üye Devletin vatandaşlığına geçmesi durumunda, parmak izi verileri derhal silinmelidir.

(10) Verinin kullanılması, verinin güvenliği, kayıtlı veriye ulaşım ve kayıtlı verinin düzeltilmesi ile alakalı olarak, Komisyonun Merkezi Ünite ve Üye Devletler hususunda, her konuda açıkça sorumluluklarının belirlenmesi gereklidir.

(11) Topluluğun, Eurodac sistemi ile alakalı olarak akit dışı sorumluluğu, Antlaşmanın ilgili hükümleri tarafından düzenlenirken, sistemin işletilmesi ile alakalı olarak Üye Devletlerin akit dışı sorumlulukları için özel kuralların belirlenmesi gereklidir.

(12) Teklif edilen önlemlerin hedeflerin, yani Topluluğun sığınma politikasının uygulamaya konulmasına yardımcı olacak parmak izi verilerinin karşılaştırılmasına yönelik bir sistemin Komisyon bünyesinde oluşturulması, niteliği gereği, Üye Devletler tarafından yeterince gerçekleştirilemeyeceği ve dolayısıyla, önlemlerin ölçeği ve etkileri nedeniyle, Topluluk düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebileceğinden, Topluluk, Antlaşma'nın 5. Maddesinde öngörülen subsidiarite (ikincilik) ilkesi çerçevesinde önlemler alabilir. Anılan Maddede belirtilen orantısallık ilkesi uyarınca bu Tüzük, söz konusu hedeflere ulaşmak için gerekli olan araçların ötesine geçmemektedir.

(13) Mülteci olarak tanınan ve kabul edilen kişiler ile ilgili verinin bloke edilmesinin yanı sıra Merkezi Ünite tarafından iletilen karşılaştırma sonuçlarının tanımlanması ve sınıflandırılmasından tek başlarına Üye Devletler sorumlu olduğundan ve bu sorumluluk özellikle kişisel verilerin işlenmesi gibi hassas bir alanı ilgilendirdiğinden ve bireysel özgürlüklerin kullanılmasını etkileyeceğinden, özellikle bu tür verilerin güvenliğini ve güvenilirliğini sağlamak için kabul edilen önlemler ile bağlantılı olarak, Konsey'in bazı uygulama yetkilerinin kullanımını kendisinde saklı tutmasının özel gerekçeleri bulunmaktadır.

(14) Bu Tüzüğün diğer önlemlerinin uygulanması için gerekli önlemler, Komisyona tanınan uygulama yetkilerinin kullanımına dair prosedürleri düzenleyen 1999/468/AT (EC) sayılı 28 Haziran 1999 tarihli Konsey Kararına⁶³ uygun olarak kabul edilmelidir.

(15) Kişisel verilerin işletilmesi (işlenmesi) ile alakalı olarak bireylerin korunması ve bu tür verilerin serbest dolaşımı hakkındaki 95/46/AT (EC) sayılı ve 24 Ekim 1995 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konsey Yönergesi⁶⁴, Eurodac sistemi çerçevesi içinde Üye Devletler tarafından kişisel verilerin işletimi (işlenmesi) alanı için de geçerlidir.

(16) Antlaşmanın 286. Maddesi dolayısıyla, 95/46/AT (EC) sayılı Yönerge, Topluluk kurum ve organları için de geçerlidir. Merkezi Ünite, Komisyon içerisinde oluşturulacağı için, ilgili Yönerge o Ünite tarafından kişisel verilerin işlenmesi alanında da geçerli olacaktır.

(17) Kişisel verilerin işlenmesi ile alakalı olarak bireylerin haklarının ve özgürlüklerinin, bilhassa özel hayatın gizlilik haklarının korunması hakkındaki 95/46/AT(EC) sayılı Yönerge ile belirlenen prensipler, özellikle bazı sektörler bakımından, tamamlanmalı ya da açıklığa kavuşturulmalıdır.

(18) Eurodac'ın performansını gözlemek ve değerlendirmek uygun olacaktır.

(19) Üye Devletler, Eurodac'ın amacına ters olarak merkezi veritabanında kayıtlı verilerin kullanılmasını cezalandıracak bir sistemi mümkün kılmalıdır.

(20) Birleşik Krallık ve İrlanda, Avrupa Birliği Antlaşmasına ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşmaya eklenmiş, Birleşik Krallık ve İrlanda'nın konumu hakkındaki Protokolün 3. Maddesi'ne uygun olarak, bu Tüzüğün kabul edilmesi ve uygulanmasına katılma konusundaki iradelerini bildirmişlerdir.

(21) Danimarka, adı geçen Antlaşmalara eklenmiş olan Danimarka'nın pozisyonu hakkındaki Protokolün 1. ve 2. Maddeleri uyarınca olarak, bu Tüzüğün kabul edilmesinde almamaktadır ve dolayısıyla bu Tüzük ile bağlı olmadığı gibi uygulanmasına da tabi değildir.

(22) Bu Tüzüğün ülkesel uygulama kapsamını sınırlandırmak, Dublin Sözleşmesi'nin ülkesel kapsamı ile aynı çizgide tutulması açısından uygundur.

(23) Bu Tüzük, Üye Devletler ve Komisyon tarafından, çabuk uygulanması ile ilgili bir görüş ile, gerekli teknik düzenlemelerin tamamlanması için gerekli olan uygulayıcı kurallar için hukuki bir temel oluşturmaya hizmet etmelidir. Komisyon, bu koşulların yerine getirildiğinin temin edilmesi ile görevlendirilmelidir,

İŞBU TÜZÜĞÜ KABUL ETMİŞTİR:

⁶³ RG OJ L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁶⁴ RG OJ L 281, 23.11.1995, s. 31.

I. BÖLÜM GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

"Eurodac"ın Amacı

1. Amacı, Dublin Sözleşmesi'ne uygun olarak, Üye Devletlerin birisinde yapılan sığınma başvurularını incelemekten sorumlu olan Üye Devleti belirlemede yardımcı olmak, ayrıca bu Tüzükte belirlenen koşullar altında Dublin Sözleşmesi'nin uygulanmasına zemin hazırlamak olan, "Eurodac" adında bir sistem oluşturulmuştur.
2. Eurodac aşağıdakilerden oluşacaktır:
 - (a) 3. Maddede bahsi geçen Merkezi Ünite;
 - (b) 8 (1). Madde ve 11 (1). Maddede adı geçen yabancı uyruklu şahıs kategorisinin, 5 (1). Madde, 8 (2). Madde ve 11 (2). Maddede bahsi geçen verilerin sığınma başvurusunda bulunan şahısların parmak izlerinin karşılaştırılması amacı ile işlendiği bilgisayar ortamında bir merkezi veritabanı;
 - (c) Üye Devletler ve merkezi veritabanı arasında veri iletimi yöntemleri.
Eurodac'ı düzenleyen kurallar, karşılaştırmanın sonuçlarından bir yarar sağlanana kadar, Merkezi Üniteye veri iletiminde olduğu gibi Üye Devletler tarafından etkilenen operasyonlar için de geçerli olmalıdır.
3. Kaynak Üye Devlet tarafından Eurodac için hazırlanmış verilerin kullanılmasına halel getirmeksizin, Üye Devletin ulusal hukukuna uygun olarak, kurulan veritabanında parmak izi verileri ve diğer kişisel veriler, sadece, Dublin Sözleşmesi'nin 15 (1). Maddesinde belirtilen nedenler için, Eurodac'ta işlem görebilir.

Madde 2

Tanımlar

1. Bu Tüzüğün amaçları bakımından:
 - (a) "Dublin Sözleşmesi" 15 Haziran 1990 tarihinde Dublin'de imzalanan ve Avrupa Topluluğu'nun Üye Devletlerinin birisinde yapılan, sığınma başvurularını incelemekten sorumlu olan Devleti belirlemeye yönelik Sözleşme anlamına gelir;
 - (b) "Sığınma için başvuru", sığınma için başvuruda bulunmuş bir yabancı uyruklu şahıs ya da o şahıs adına başkası tarafından yapılmış olan bu tür bir başvuru anlamına gelir;
 - (c) "Kaynak Üye Devlet":
 - (i) sığınma için başvuran kişi ile alakalı olarak, kişisel verileri, Merkezi Üniteye ileten ve karşılaştırma sonuçlarını alan Üye Devlet anlamına gelir;
 - (ii) 8. Madde tarafından kapsanan bir kişi ile alakalı olarak, kişisel verileri Merkezi Üniteye ileten Üye Devlet anlamına gelir;
 - (iii) 11. Madde tarafından kapsanan bir kişi ile alakalı olarak, bu tür verileri Merkezi Üniteye ileten ve karşılaştırma sonuçlarını alan Üye Devlet anlamına gelir;
 - (d) "mülteci" 31 Ocak 1967 tarihindeki New York Protokolü tarafından değiştirildiği haliyle, 28 Haziran 1951 tarihli Mülteciler hakkındaki Cenevre Sözleşmesi'ne uygun olarak mülteci kabul edilen bir kişi anlamına gelir;
 - (e) "isabet" 4 (6). Maddeye uygun olarak Üye Devletlerin karşılaştırma sonuçlarını derhal kontrol etme yükümlülüklerine halel getirmeksizin, veritabanında kayıtlı parmak izi verileri ile bir Üye Devlet tarafından, bir şahıs ile alakalı olarak iletilen veriler arasında, Merkezi Ünite tarafından yapılan karşılaştırmada bir eşleşme ya da eşleşmeler olması anlamına gelir.
2. 95/46/AT (EC) sayılı Yönerge'nin 2. Madde'sinde tanımlanan terimler, bu Tüzük bakımından da aynı anlamı taşıyacaktır.

3. Başka türlü düzenlenmediği takdirde, Dublin Sözleşmesi'nin 1. Madde'sinde tanımlanan terimler, bu Tüzük bakımından da aynı anlamı taşıyacaktır.

Madde 3

Merkezi Ünite

1. Merkezi Ünite, Komisyon bünyesinde oluşturulacak ve Üye Devletler adına, 1 (2) (b) sayılı Maddede bahsi geçen merkezi veritabanını işlemekten sorumlu olacaktır. Merkezi Ünite, bilgisayar ortamında bir parmak izi tanıma sistemi ile donatılacaktır.

2. Sığınma başvurusunda bulunan şahıslar, 8. Madde tarafından kapsanan kişiler ve 11. Madde tarafından kapsanan kişiler hakkında Merkezi Ünite'de işlenen veriler, kaynak Üye Devlet adına, bu Tüzük'te belirlenen koşullar çerçevesinde işletilecektir.

3. Merkezi Ünite, yılda dört defa, görevi ile alakalı olarak aşağıdakileri gösteren istatistikleri düzenleyecektir:

(a) sığınma başvurusu sahibi (yapan) kişiler ve 8 (1). ve 11 (1). Maddelerde bahsi geçen şahıslar hakkında iletilen veri gruplarının sayısı;

(b) başka bir Üye Devlette sığınma başvurusunda bulunmuş, sığınma başvurusu sahibi (yapan) kişiler için isabet sayısı;

(c) ardı ardına sığınma başvurusunda bulunmuş, 8 (1). Maddede bahsi geçen şahıslar için isabet sayısı;

(d) daha önceden başka bir Üye Devlette sığınma başvurusunda bulunmuş, 11 (1). Maddede bahsi geçen şahıslar için isabet sayısı;

(e) ilk seferinde gönderilen parmak izi verisinin, bilgisayar ortamındaki parmak izi tanıma sistemini kullanarak bir karşılaştırmaya ulaşamamasından dolayı, Merkezi Ünitenin, kaynak Üye Devletten ikinci bir kez istemek zorunda kaldığı parmak izi verisi sayısı.

Her yılın sonunda, (b). (c) ve (d)'de isabetlerin kaydedilmiş olduğu bir insan sayısı göstergesinin de dahil olduğu, istatistiksel ver, çeyrek yıllık istatistiklerin toplanması yolu ile Eurodac'ın faaliyetlerinin başlaması itibari ile oluşturulacaktır.

İstatistikler, her Üye Devlet için veri ayrımını içerecektir.

4. 23 (2). Maddede belirtilen prosedüre uygun olarak, Merkezi Ünite'de işlenen veri esasına göre, merkezi Ünite, başka bazı istatistiksel görevleri yürütmek ile görevlendirilebilir.

II. BÖLÜM

SIGINMA İÇİN BAŞVURUDA BULUNAN ŞAHISLAR

Madde 4

Parmak izlerinin toplanması, iletilmesi ve karşılaştırılması

1. Her Üye Devlet, 14 yaşından büyük tüm sığınma başvurusunda bulunan şahısların, her bir parmaklarının parmak izini hemen alacaktır ve 5 (1). Madde'nin (a)'dan (f)'ye kadar olan bentlerde bahsi geçen verileri Merkezi Ünite'ye hemen iletacaktır. Parmak izi alımı için olan prosedür, ilgili Üye Devlet'in ulusal uygulamasına uygun olarak ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Hakları konusunda Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nde belirtilen teminatlara uygun olarak belirlenecektir.

2. 5 (1). Maddede bahsi geçen verilerin, Merkezi Ünite tarafından ya da, bu tür amaçlar için gerekli teknik koşullar yerine getirildiği takdirde, doğrudan kaynak Üye Devlet tarafından derhal merkezi veritabanına kayıtları yapılacaktır.

3. Herhangi bir Üye Devlet tarafından iletilen, 5 (1). Maddesi (b) bendinin anlamı dahilinde parmak izi verisi, Merkezi Ünite tarafından, diğer Üye Devletler tarafından

iletilen ve merkezi veritabanında hali hazırda saklanmış olan parmak izi verileri ile karşılaştırılacaktır.

4. Merkezi Ünite, bir Üye Devletin talebi üzerine, 3. paragrafta adı geçen karşılaştırmanın, diğer Üye Devletlerden gelen verilere ek olarak, o Üye Devlet tarafından daha önceden iletilmiş parmak izi verilerini kapsamasını temin edecektir.

5. Merkezi Ünite, karşılaştırmanın isabet ya da negatif sonucunu, hemen kaynak Üye Devlete iletmelidir. İsalet olduğu durumlarda, isabete denk gelen tüm veri grupları için, 5 (1). Maddede bahsi geçen verileri ileticek olmasına rağmen, 5 (1) (b) sayılı Maddede bahsi geçen veri olması durumunda, isabetin esasını oluşturdukları sürece ileticektir.

Bu tür bir amaç için gerekli teknik koşullar sağlandığı takdirde, karşılaştırma sonuçlarının kaynak Üye Devletlere doğrudan iletimine izin verilecektir.

6. Karşılaştırmanın sonuçları kaynak Üye Devlet tarafından derhal kontrol edilecektir. Dublin Sözleşmesinin 15. maddesine uygun olarak, son kimlik saptama kaynak Üye Devlet tarafından, ilgili Üye Devletler ile işbirliği içerisinde yapılacaktır.

Verinin güvenilmezliği saptanır saptanmaz, Merkezi Ünite'den alınan, güvenilmez olarak bulunan diğer veri ile alakalı olarak, bilgi silinecek ya da tahrip edilecektir.

7. 1. ve 6. paragrafların uygulanması için gerekli prosedürleri belirleyen uygulama kuralları, 22 (1). Maddede belirtilen prosedüre uygun olarak kabul edilecektir.

Madde 5

Verinin kaydedilmesi

1. Merkezi veritabanında yalnız (sadece) aşağıdaki veriler kayıt edilecektir:

- (a) kaynak Üye Devlet, sığınma için başvurunun yeri ve tarihi;
- (b) parmak izi verisi;
- (c) cinsiyet;
- (d) kaynak Üye Devlet tarafından kullanılan referans numarası;
- (e) parmak izinin alındığı tarih;
- (f) verinin Merkezi Üniteye iletildiği tarih;
- (g) verinin merkezi veritabanına girildiği tarih;
- (h) iletilen verinin alıcısı/alıcıları ve iletinin/iletilerin tarih(ler)i ile alakalı olarak detaylar.

2. Veriyi merkezi veritabanına kaydettikten sonra, Merkezi Ünite, kaynak Üye Devletin iletim için kullanılan araçların geri verilmesini talep etmiş olması durumu haricinde, verinin iletimi için kullanılan araçları tahrip edecektir.

Madde 6

Verinin Saklanması

Her bir grup veri, 5 (1). Maddede bahsi geçtiği üzere, parmak izlerinin alınmış olduğu tarihten itibaren on yıl için merkezi veritabanında saklanacaktır.

Bu sürenin dolması ile birlikte, Merkezi Ünite, otomatik olarak bu veriyi merkezi veri tabanından silecektir.

Madde 7

İleri düzey veri silimi

6. Maddede bahsi geçen sürenin dolmasından önce, herhangi bir Üye Devletin vatandaşlığını hak etmiş olan kişiler hakkındaki veriler, 15 (3). Maddeye uygun olarak, kaynak Üye Devlet tarafından, bu kişinin bu tür bir vatandaşlık hak etmiş olduğundan haberdar olması üzerine, merkezi veritabanından silecektir.

III. BÖLÜM
**HARİCİ BİR SINIRI YASADIŞI GEÇMEK İLE ALAKALI OLARAK
YAKALANAN YABANCI UYRUKLU ŞAHISLAR**

Madde 8

Parmak izi verilerinin toplanması ve iletilmesi

1. Her Üye Devlet, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde ve Çocuk Hakları konusundaki Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nde belirlenen teminatlara uygun olarak, üçüncü bir ülkeden gelmiş ve geri çevrilmemiş olan, o Üye Devletin kara, deniz, ya da hava sınırlarını yasadışı geçmesi dolayısıyla yetkili kontrol mercileri tarafından yakalanmış olan 14 yaşından büyük tüm yabancı uyruklu kişilerin, hemen, tüm parmaklarının parmak izini alacaktır.
2. İlgili Üye Devlet, 1. paragrafta bahsi geçen, geri çevrilmemiş her yabancı uyruklu kişi ile ilgili olarak, aşağıdaki verileri, derhal Merkezi Ünite'ye iletacaktır:
 - (a) kaynak Üye Devlet, yakalanmanın yeri ve tarihi;
 - (b) parmak izi verisi;
 - (c) cinsiyet;
 - (d) kaynak Üye Devlet tarafından kullanılan referans numarası;
 - (e) parmak izinin alındığı tarih;
 - (f) verinin Merkezi Üniteye iletildiği tarih.

Madde 9

Verinin kaydedilmesi

1. 5 (1) (g). Madde ve 8 (2). Maddede bahsi geçen veri merkezi veritabanına kayıt edilecektir.
- 3 (3). Maddeye halel getirmeksizin, 8 (2). Maddeye uygun olarak Merkezi Ünyete iletilen veri, yalnızca, sonradan Merkezi Üniteye iletilen sığınma için başvuru yapan şahıslar hakkındaki veri ile karşılaştırma amacı ile kayıt edilecektir.

Merkezi Ünite, 8 (2). Maddeye uygun olarak kendisine iletilen veriyi, daha önceden merkezi veritabanına kayıt edilmiş hiç bir veri ile ve 8 (2). Maddeye uygun olarak Merkezi Üniteye sonradan iletilen veri ile karşılaştırmayacaktır.
2. 4 (7). Maddede düzenlenen hükümlerin yanı sıra, 4 (1). Maddenin ikinci cümlesi, 4 (2). Madde ve 5 (2). Maddede öngörülen prosedürler uygulanacaktır. Merkezi Üniteye sonradan iletilen sığınma için başvuruda bulunan şahıslar hakkındaki verinin, 1. paragrafta bahsi geçen veri ile karşılaştırılması ile alakalı olarak, 4 (3), (5) ve (6) sayılı Maddede öngörülen prosedürler geçerli olacaktır.

Madde 10

Verinin saklanması

1. 8 (1). Maddede bahsi geçtiği üzere bir yabancı uyruklu şahıs ile ilgili olarak her bir veri grubu, yabancı uyruklu şahsın parmak izinin alındığı tarihten itibaren iki yıl için merkezi veritabanında saklanacaktır. Bu sürenin dolması ile birlikte, Merkezi Ünite, bu veriyi merkezi veritabanından otomatik olarak silecektir.
2. 8 (1). Maddede bahsi geçtiği üzere bir yabancı uyruklu şahıs ile ilgili veriler, kaynak Üye Devlet, aşağıdaki durumlardan, 1. paragrafta bahsi geçen iki senelik süre dolmadan önce haberdar olur ise, 15 (3). Madde uyarınca, derhal merkezi veritabanından silinecektir:
 - (a) yabancı uyruklu şahısa oturma izni verildiği takdirde;
 - (b) yabancı uyruklu şahıs Üye Devlet sınırlarını terk ettiği takdirde;

(c) yabancı uyruklu şahıs, herhangi bir Üye Devletin vatandaşlığına geçtiği takdirde.

IV. BÖLÜM ÜYE BİR DEVLETTE YASADIŞI OLARAK BULUNAN YABANCI UYRUKLU ŞAHISLAR

Madde 11

Parmak izi verilerinin karşılaştırılması

1. Kendi sınırları içerisinde yasadışı olarak varlığını sürdüren bir yabancı uyruklu şahsın, daha önceden başka bir Üye Devlet'te sığınma için başvuruda bulunup bulunmadığını kontrol etmek amacı ile, her Üye Devlet, kullanılan referans numarası ile birlikte, 14 yaşından büyük bu tür yabancı uyruklu şahıslardan almış olabileceği parmak izlerini, Merkezi Ünite'ye iletebilir.

Genel bir kural olarak, daha önceden yabancı uyruklu şahsın başka bir Üye Devlette sığınma başvurusunda bulunup bulunmadığını kontrol etmek için mevcut gerekçeler şunlardır:

(a) yabancı uyruklu şahıs, sığınma için bir başvuruda bulunduğunu belirtir, fakat başvuruda bulunduğu Üye Devlet'i belirtmez ise;

(b) yabancı uyruklu şahıs sığınma talep etmez, fakat tehlikede olacağını iddia ederek kendi ülkesine geri gönderilmesine itiraz eder ise, ya da

(c) yabancı uyruklu şahıs, başka bir biçimde, kendi kimliğinin tespitinde işbirliğini kabul etmezse, özellikle sahte kimlik belgesi göstermek ya da hiçbir belge göstermemek yolu ile, ülkeden çıkarılmasını önlemeye çalışır ise.

2. 1. paragrafta bahsi geçen prosedürde Üye Devletlerin yer aldığı durumlarda, Üye Devletler, 1. paragrafta bahsi geçen yabancı uyruklu şahısların tüm parmaklarının ya da en azından işaret parmaklarının ve işaret parmakları yok ise diğer tüm parmaklarının izleri ile alakalı parmak izi verilerini Merkezi Ünite'ye iletecektir.

3. 1. paragrafta bahsi geçen yabancı uyruklu şahıslara ait parmak izi verileri, yalnızca, diğer Üye Devletler tarafından iletilen ve hali hazırda merkezi veritabanında kayıtlı bulunan sığınma başvurusunda bulunmuş şahısların parmak izi verileri ile karşılaştırılması amacı ile Merkezi Ünite'ye iletilecektir.

8 (2). Madde'ye uygun olarak, bu tür bir yabancı uyruklu şahsın parmak izi verileri, merkezi veritabanında kayıtlı olmayacak ve Merkezi Ünite'ye iletilen veriler ile karşılaştırılması yapılmayacaktır.

4. Bu Madde'ye dayanarak iletilen parmak izi verilerinin, hali hazırda Merkezi Ünitelerde saklanmış olan, diğer Üye Devletler tarafından iletilmiş olan sığınma başvurusunda bulunmuş şahısların parmak izleri verisi ile karşılaştırılması ile alakalı olarak, 4 (7). Madde uyarınca belirlenen hükümlerin yanı sıra 4 (3), (5) ve (6) sayılı Maddede öngörülen prosedürler uygulanacaktır.

5. Karşılaştırma sonuçlarının kaynak Üye Devlet'e iletilmesi ile birlikte, Merkezi Ünite, derhal:

(a) parmak izi verisini ve 1. paragrafta dayanarak kendisine ulaştırılmış diğer verileri silecektir ve

(b) kaynak Üye Devlet'in, verilerin iletilmesi için kullanılan iletişim araçlarının geri verilmesini talep etmediği durumlarda, kaynak Üye Devlet tarafından Merkezi Ünite'ye verileri iletirken kullanılan iletişim araçları tahrip edilecektir.

V. BÖLÜM
KABUL EDİLEN MÜLTECİLER

Madde 12

Verilerin bloke edilmesi

1. 4 (29). Maddeye uygun olarak kayıt edilmiş, sığınma başvurusunda bulunan şahıslar ile ilgili olan veriler, o kişinin bir Üye Devlet'te mülteci olarak tanınması ve kabul edilmesi durumunda, merkezi veritabanında bloke edilecektir. Bu tür bloke edişler, kaynak Üye Devlet'in talimatları üzerine Merkezi Ünite tarafından gerçekleştirilecektir.
2. paragrafa uygun olarak bir karar kabul edilmediği sürece, bir Üye Devlet'te mülteci olarak tanınan ya da kabul edilen şahıslar ile alakalı olarak isabetle, ileilmeyecektir. Merkezi Ünite, talepte bulunan Üye Devlet'e olumsuz bir cevap verecektir.
2. Eurodac'ın faaliyetlerine başlamasından beş yıl sonra ve başka bir Üye Devlet'te mülteci olarak tanınması ve kabul edilmesinden sonra bir Üye Devlet'te sığınma başvurusunda bulunan şahıslar hakkında, Merkezi Ünite tarafından toplanan güvenli istatistikler esasına dayanarak ve Antlaşmanın ilgili hükümleri uyarınca, bu Üye Devlet'te mülteci olarak tanınmış ve kabul edilmiş şahıslar ile alakalı verilerin aşağıdaki şekillerde işlem görüp görmeyeceğine karar verilecektir:
 - (a) 4 (3). Madde'de öngörülen karşılaştırma amacı ile 6. Madde'ye uygun olarak saklanmalarına ya da
 - (b) bir şahsın mülteci olarak tanınması ve kabul edilmesi ile birlikte, önceden silinmelerine
3. 2 (a). paragrafta bahsi geçen durumda, 1. paragrafa uygun olarak bloke edilen verilerin üzerindeki blok kalkacaktır ve 1. paragrafta bahsi geçen prosedür artık geçerli olamayacaktır.
4. 2 (b). paragrafta bahsi geçen durumda:
 - (a) 1. paragrafa uygun olarak bloke edilmiş olan veri, Merkezi Ünite tarafından derhal silinecektir; ve
 - (b) Kaynak Üye Devlet'in, o şahsın bir Üye Devlet'te mülteci olarak tanındığından ve kabul edildiğinden haberdar olması ile birlikte, 15 (3). Madde'ye uygun olarak, sonradan mülteci olarak tanınan ya da kabul edilen kişilerle ilgili olan veriler silinecektir.
5. 1. paragrafta bahsi geçen verinin bloke edilmesi için gerekli olan prosedür ve 2. paragrafta bahsi geçen istatistiklerin toplanması ile alakalı uygulayıcı kurallar, 22 (1). Madde'de belirtilen prosedür ile uygun olarak Kabul edilecektir.

VI. BÖLÜM

VERİNİN KULLANIMI, KORUNMASI VE SORUMLULUK

Madde 13

Veri kullanımı ile ilgili olarak sorumluluk

1. Kaynak Üye Devlet, aşağıdakilerin yapılmasını sağlamak ile yükümlüdür:
 - (a) parmak izlerinin hukuka uygun olarak alınması;
 - (b) parmak izi verilerinin ve 5 (1). Maddede, 8 (2). Maddede ve 11 (2). Maddede bahsi geçen diğer verilerin hukuka uygun olarak Merkezi Üniteye iletilmesini;
 - (c) Merkezi Üniteye iletildiklerinde, verilerin hatasız ve güncel olmaları;
 - (d) Komisyon'un sorumluluklarına dokunmaksızın, merkezi veritabanındaki verilerin hukuka uygun olarak kayıt edilmesi, saklanması, düzeltilmesi ve silinmesi ;
 - (e) Merkezi Ünite tarafından iletilen parmak izi verilerinin karşılaştırma sonuçlarının, hukuka uygun olarak kullanılması.

2. 14. Madde'ye uygun olarak, kaynak Üye Devlet, Merkezi Ünite'den aldığı verilerin güvenliği yanı sıra 1. paragrafta bahsi geçen verilerin, Merkezi Ünite'ye iletimi öncesinde ve sırasındaki güvenliğini sağlayacaktır.

3. 4 (6). Madde ile uygun olarak, kaynak Üye Devlet, verinin son tanımlanmasından sorumlu olacaktır.

4. Komisyon, Merkezi Ünite'nin bu Tüzüğün hükümlerine ve bu Tüzüğü uygulamaya yönelik kurallara uygun olarak işletilmesini (işlenmesini) temin edecektir. Özellikle, Komisyon:

(a) Merkezi Ünite'de çalışan kişilerin merkezi veritabanında kayıtlı olan verileri, yalnızca, 1 (1). Madde'de belirlendiği üzere, Eurodac'ın amacına uygun olarak kullanmalarını sağlayacak önlemler kabul edecektir;

(b) Merkezi Ünite'de çalışan kişilerin, sorumlu oldukları verilerin kayıt edilmesi, karşılaştırılması, düzeltilmesi ve silinmesi ile alakalı olarak bu Tüzüğe uygun olarak yapılan, Üye Devletler tarafından gelen taleplerin tümüne uymalarını temin edecektir;

(c) 14. Maddeye uygun olarak Merkezi Ünitenin güvenliğini sağlayacak gerekli önlemleri alacaktır;

(d) 20. Maddeye ve Antlaşmanın 286 (2). Maddesi gereğince oluşturulacak bağımsız denetçi kurulun güçlerine dokunmaksızın, yalnızca, Merkezi Ünite'de çalışmaya yetkili kişilerin, merkezi veritabanında kayıtlı olan verilere ulaşımı temin edilecektir.

Komisyon, bu ilk alt paragrafa uygun olarak aldığı önlemler hakkında Avrupa Parlamentosu'nu ve Konsey'i bilgilendirecektir.

Madde 14

Güvenlik

1. Kaynak Üye Devlet aşağıdakiler için gerekli önlemleri alacaktır:

(a) Eurodac'ın amacı ile alakalı olarak içinde işlemler yapan Üye Devletin ulusal yüklemelerine, yetkili olmayan kişilerin ulaşımını önlemek (yüklemelere girişte yapılan kontroller);

(b) yetkili olmayan kişiler tarafından, verilerin ve Eurodac'taki veri iletişim araçlarının, okunmasını, kopya edilmesini, değiştirilmesini ya da silinmesini önlemek (veri iletişim araçlarının kontrolü);

(c) Eurodac'a kayıt edilen hangi verinin, ne zaman ve kim tarafından kayıt edildiğini kontrol etmenin ve tespit etmenin mümkün olduğuna dair güvence vermek (veri kaydının kontrolü);

(d) Eurodac'a yetkili olmayan verilerin kayıt edilmesi ve yetkili olmayan düzenlemelerin yapılması ya da Eurodac'da kayıtlı verilerin silinmesini önlemek (veri girişi kontrolü);

(e) Eurodac'ın kullanımında, yetkili kişilerin, yalnızca yetkileri dahilindeki veriye ulaşmalarını garanti etmek (ulaşım kontrolü);

(f) Veri iletim ekipmanı ile Eurodac'da kayıtlı olan verilerin hangi yetkililere iletebileceğini kontrol etmenin ve oluşturmanın mümkün olmasına dair garanti etmek (iletim kontrolü);

(g) Verinin direkt olarak merkezi veritabanına ve merkezi veritabanından iletimi sırasında ve Merkezi Üniteden ya da Merkezi Üniteye veri iletişim araçlarının taşınması sırasında, verinin yetki dışında okunmasını, kopya edilmesini, değiştirilmesini ya da silinmesini önlemek (taşınma kontrolü).

2. Merkezi Ünitenin operasyonu ile ilgili olarak, Komisyon, 1. paragraf bağlamında bahsi geçen önlemlerin uygulanması bakımından sorumlu olacaktır.

Madde 15

Eurodac'da kayıtlı olan veriye ulaşım ve ilgili verinin düzeltilmesi ya da silinmesi

1. Kaynak Üye Devletin, bu Tüzüğün hükümlerine uygun olarak merkezi veritabanında kayıtlı olan ve ilettiği veriye ulaşımı olacaktır.

Hiç bir Üye Devlet, başka bir Üye Devlet tarafından iletilen veri içerisinde arama yapamayacağı gibi, 4 (5). Maddede bahsi geçen karşılaştırma sonucu oluşan veri dışında bir veri de alamaz.

2. 1. paragrafa uygun olarak, merkezi veritabanında kayıtlı olan verilere ulaşımı olan Üye Devlet makamları, her Üye Devlet tarafından tayin edilen makamlar olacaktır. Her Üye Devlet, bu makamların listesini Komisyona verecektir.

3. 6. Madde, 10 (1). Madde ya da 12 (4) (a). Maddeye uygun olarak yapılmış olan silimlere dokunmaksızın, yalnızca kaynak Üye Devlet, o tür veriyi düzeltme ya da destekleme ile ya da bu verileri silme ile Merkezi Üniteye ilettiği veriyi düzeltme hakkına sahip olacaktır.

Kaynak Üye Devletin, veriyi doğrudan merkezi veritabanına kayıt etmesi durumunda yine kaynak Üye Devlet, veriyi doğrudan değiştirebilir ya da silebilir.

Kaynak Üye Devletin, veriyi doğrudan merkezi veritabanına kayıt etmediği durumlarda, Merkezi Ünite, o Üye Devletin talebi üzerine, veriyi değiştirecek ya da silecektir.

4. Üye bir Devletin ya da Merkezi Ünitenin, merkezi veritabanında kayıtlı olan verinin gerçekte hatalı olduğunu gösteren kanıtı olması durumunda, kaynak Üye Devleti en kısa zamanda bilgilendirmeleri gerekir.

Bir Üye Devletin, bu Tüzüğe aykırı biçimde, merkezi veritabanında veri kayıt edilmiş olduğunu gösteren bir kanıtı var ise, benzer bir şekilde, kaynak Üye Devleti en kısa süre içerisinde bilgilendirecektir. Kaynak Üye Devlet, ilgili veriyi kontrol edecek ve eğer gerekirse, gecikme olmadan bu verileri değiştirecek ya da silecektir.

5. Merkezi Ünite, sığınma başvurusunu incelemek üzere sorumlu olan Devletin belirlenmesi için söz konusu kriterler ve mekanizmalar hakkındaki Topluluk anlaşması çerçevesinde özel olarak yetkilendirilmesi durumu dışında, merkezi veritabanında kayıt edilmiş verileri herhangi bir üçüncü ülkenin makamlarına transfer etmeyecek ya da bu makamlara sunmayacaktır.

Madde 16

Merkezi Ünite tarafından kayıtların tutulması

1. Merkezi Ünite, Merkezi Ünite içerisindeki tüm veri işleme operasyonlarının kaydını tutacaktır. Bu kayıtlar, giriş nedenini, tarihi ve zamanı, iletilen veriyi, sorgulama için kullanılan veri ve veriyi hem koyan hem de arayanın ve sorumlu kişilerin isimlerini gösterecektir.

2. Bu tür kayıtlar, 14. Maddeye uygun olarak veri güvenliğini sağlamak ile birlikte, yalnızca veri işletiminin (işlemenin) kabul edilebilirliğini gözlemleyen veri koruması için kullanılabilir. Kayıtlar, yetkili olmayan kişilerin ulaşımına karşı uygun önlemler ile korunmalı ve bir yıllık süre sonunda, başlamış olan gözleme prosedürleri için gerekmiyor ise, silinmelidir.

Madde 17

Sorumluluk

1. Bu Tüzük hükümlerine uygun olmayan herhangi bir eylem ya da hukuka uygun olmayan işletim (işleme) operasyonunun sonucu olarak, bir zarara uğramış olan bir kişi ya da bir Üye Devlet, zarara uğranmasından dolayı sorumlu olan Üye Devlet tarafından

bir tazminat ödenmesi hakkına sahip olacaktır. İlgili Devlet, eğer tahribata neden olan durumdan sorumlu olmadığını ispat eder ise, tamamen ya da kısmi sorumluluktan muaf olacaktır.

2. Komisyonun, elden geldiğince, tahribatın meydana gelmesini önleyici ya da etkisini en aza indirici makul önlemleri almakta başarısız olması durumu haricinde, bir Üye Devletin bu Tüzükten kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmekte başarısız olması, merkezi veritabanında bir zarara yol açıyor ise, bu tür bir zarardan ilgili Üye Devlet sorumlu tutulacaktır.

3. 1. ve 2. paragraflarda bahsi geçen zarar için, bir Üye Devlete karşı açılacak tazminat davaları, davalı Üye Devletin ulusal hukuk hükümleri tarafından düzenlenecektir.

Madde 18

Veri konusunun (süjesinin) hakları

1. Bu Tüzük tarafından kapsanan bir kişi, aşağıdakiler hakkında, kaynak Üye Devlet tarafından bilgilendirilecektir:

- (a) kontrol edenin ya da eğer var ise, onun temsilcisinin kimliği;
- (b) Eurodac içerisinde verinin işlem göreceği olmasının nedeni;
- (c) veri alıcıları;

(d) 4. Madde ya da 8. Madde tarafından kapsanan bir kişi ile ilgili olarak, bu kişinin parmak izlerinin alınmasına ilişkin görev;

(e) kişinin kendisi ile alakalı veriye ulaşım hakkı ve düzeltme hakkının varlığı.

4. Madde ya da 8. Madde tarafından kapsanan bir kişi ile ilgili olarak, ilk alt paragrafta bahsi geçen bilgi, bu kişinin parmak izleri alınırken sağlanacaktır.

11. Madde tarafından kapsanan bir kişi ile ilgili olarak, ilk alt paragrafta bahsi geçen bilgi, kişiye ait veriler Merkezi Üniteye iletildiği zamandan geç olmamak kaydı ile sağlanacaktır. Bu görev, bu tür bir bilginin sağlanmasının imkansız olduğu durumlarda ya da orantısız (aşırı) bir çaba gerektirdiği takdirde geçerli olmayacaktır.

2. Her Üye Devlette, tüm veri konuları (süjeleri), o Devlet kanunları, yönetmelikleri ve prosedürlerine uygun olarak, 95/46/AT (EC) sayılı Yönergenin 12. Maddesinde sağlanan hakları kullanabilir.

95/46/AT (EC) sayılı Yönergenin 12. Maddesinin (a) bendiyle uyum içerisinde olarak başka bilgilerin sağlanması ile ilgili görev saklı kalarak, veri konusu, merkezi veritabanında kayıtlı bulunan kendisi ile ilgili veriyi ve o verileri Merkezi Üniteye iletmış olan Üye Devlete ait olanların iletişimi elde etme hakkına sahip olacaktır. Veriyi bu tür bir ulaşım, yalnızca bir Üye Devlet tarafından sağlanabilir.

3. Her Üye Devlette, her kişi gerçekte yanlış olan verinin düzeltilmesini ya da hukuk dışı yollar ile kayıt edilmiş verinin silinmesini talep edebilir. Düzeltmeler ve silmeler, veriyi iletmış olan Üye Devlet tarafından, o Devletin kanunları, yönetmelikleri ve prosedürlerine uygun olarak, aşırı geciktirilmeden yapılacaktır.

4. Eğer veriyi iletmış olan Üye Devlet ya da Üye Devletler haricindeki bir Üye Devlette, düzeltme ve silme hakları kullanılır ise, o Üye Devletteki makamlar, diğer Üye Devletin ya da Devletlerin makamları ile ilgili Üye Devletin verinin doğruluğunu, iletiminin ve merkezi veritabanına kayıt edilmesinin hukuka uygunluğunu kontrol edebilmesini sağlamak üzere temasa geçeceklerdir.

5. Eğer merkezi veritabanında kayıtlı olan verinin gerçekte doğru olmadığı ya da hukuka uygun olmayan bir şekilde kayıt edildiği ortaya çıkar ise, 15 (3). Maddeye uygun olarak, bu verileri ileten Üye Devlet veriyi düzelterek ya da silecektir. İlgili Üye Devlet, aşırı gecikme olmadan, veri konusuna (süjesine), kendisi ile ilgili olan verinin düzeltilmesi ya da silinmesi ile ilgili eylemde bulunduğunu yazılı olarak teyit edecektir.

6. Eğer veriyi ileten Üye Devlet, merkezi veritabanında kayıtlı olan verinin gerçekte doğru olmadığı ya da hukuka uygun olmayan bir şekilde kayıt edildiği konusunda farklı kanaate sahipse, aşırı gecikme olmaksızın, veri konusuna (süjesine), niçin veriyi düzeltmek ya da silmek için bir hazırlık yapmadığını, yazılı olarak açıklayacaktır. İlgili Üye Devlet, ayrıca, veri konusuna (süjesine), yapılan açıklamayı kabul etmemesi durumunda atabileceği adımları açıklayan bilgiyi de verecektir. Bu nasıl bir eyleme girişilebileceği ya da eğer uygun ise, bir şikayetin nasıl yetkili makamlara ya da ilgili Devletin mahkemelerine sunulabileceği hakkında bilgi ile ve ilgili Üye Devletin kanunları, yönetmelikleri ve prosedürlerine uygun olarak sağlanan finansal (mali) ya da diğer türde yardımları içerecektir.
7. 2. ve 3. paragraflar gereğince her talep, parmak izleri de dahil olmak üzere, veri konusunun (süjesinin) kimliğini belirleyecek tüm gerekli unsurları içerecektir. Bu tür veri, münhasıran 2. ve 3. paragraflarda bahsi geçen hakların kullanılmasına izin vermek için kullanılacaktır ve hemen ardından derhal yok edilecektir.
8. 3., 4. ve 5. paragraflarda belirtilen hakların derhal icrası için Üye Devletlerin yetkili makamları yoğun olarak işbirliği içinde bulunacaklardır.
9. Her Üye Devlette, kendi haklarını kullanma bakımından 95/46/AT (EC) sayılı Yönergenin 28 (4). Maddesine uygun olarak, ulusal denetçi makam, veri konusuna (süjesine) yardımcı olacaktır.
10. Veriyi ileten Üye Devletin, ulusal denetçi makamı, veri konusuna (süjesine) yardımcı olacak talep edilmesi halinde, verinin düzeltilmesi ya da silinmesi hakkındaki haklarını kullanmada yol gösterecektir. Bu bakımdan iki ulusal denetçi makam işbirliği içerisinde olacaktır. Bu tür yardımlar için talepler, veri konusunun (süjesinin) ülkesinde bulunduğu Üye Devletin ulusal denetçi makamına yapılabilir, bu makam da, veriyi ileten Üye Devletin makamına talebi ileticektir. Veri konusu (süjesi) ayrıca, 20. Madde ile kurulmuş olan ortak denetçi makama, yardım ve öneri için başvurabilir.
11. Her Üye Devlette, her kişi, 2. paragrafta öngörülen erişim hakları red edilmiş ise, o Devletin kanunları, yönetmelikleri ve prosedürlerine uygun olarak, dava açabilir, ya da eğer mümkünse, o Devletin yetkili makamları ya da mahkemeleri nezdinde şikayette bulunabilir.
12. Her kişi, 3. paragraf doğrultusunda kendine verilen hakları kullanmak amacı ile, veriyi ileten Üye Devletin kanunları, yönetmelikleri ve prosedürlerine uygun olarak, dava açabilir ya da, eğer mümkünse, o Devletin yetkili makamları ve mahkemeleri nezdinde, merkezi veritabanında kendisi ile alakalı olarak kayıtlı olan veriler ile ilgili olarak şikayette bulunabilir. Ulusal denetçi makamların, 10. paragrafta uygun olarak, veri konusuna yardımcı olma ve, talep edilen durumlarda, yol gösterme yükümlülüğü, süreç boyunca devam edecektir.

Madde 19

Ulusal denetçi makam

1. Her Üye Devlet, ulusal denetçi makamın ya da 95/46/AT (EC) sayılı Yönergenin 28 (1). Maddesine uygun olarak atanan makamın, bağımsız bir biçimde, ilgili ulusal hukukunun öngördüğü şekilde, bu Tüzük uyarınca, verilerin Merkezi Üniteye iletilmesi de dahil olarak, söz konusu Üye Devlet tarafından kişisel verilerin işlenmesinin hukuka uygunluğunun denetlenmesini temin edecektir.
2. Her Üye Devlet, ulusal denetçi makamının, parmak izi verileri hakkında yeterli bilgiye sahip kişiler tarafından yapılacak tavsiyelere erişimini sağlayacaktır.

Madde 20

Ortak denetçi makam

1. Her Üye Devletin denetçi makamlarının en fazla iki temsilcisinden oluşan bir bağımsız ortak denetçi makam oluşturulacaktır. Her delegasyonun bir oyu olacaktır.
2. Ortak denetçi makam, veri konularının haklarının Merkezi Ünite tarafından tutulan verilerin işlenmesi ve kullanımını dolayısıyla çığnmemesini temin etmek için, Merkezi Ünitenin faaliyetlerini denetleme görevine sahip olacaktır. Buna ek olarak, ortak denetçi makam, Merkezi Ünite tarafından Üye Devletlere kişisel veri iletiminin hukuka uygunluğunu denetleyecektir.
3. Ortak denetçi makam, Eurodac'ın işleyişi ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek uygulama problemlerinin incelenmesinden, ulusal denetçi makamlar tarafından yapılan kontroller sırasında ortaya çıkabilecek zorlukların incelenmesinden ve mevcut problemlere ortak çözümler bulmak için öneriler hazırlamakta sorumlu olacaktır.
4. Ortak denetçi makam, görevlerini yerine getirirken, gerektiği takdirde, ulusal denetçi otoriteler tarafından aktif olarak desteklenecektir.
5. Ortak denetçi makamın, parmak izi verileri hakkında yeterli bilgiye sahip kişilerin tavsiyelerine erişim imkanı olacaktır.
6. Komisyon, görevlerini yerine getirmesi sırasında, ortak denetçi makama yardımcı olacaktır. Özellikle, ortak denetçi kurul tarafından talep edilen bilgiyi temin edecek, sistemde saklanan verilere giriş izni ile birlikte tüm belge ve dokümanlara bakma izni verecek ve tüm tesislere daima girişine izin verecektir.
7. Ortak denetçi makam, kendi prosedür kurallarını oybirliğiyle kabul edecektir. Kendisine, görevleri prosedür kurallarında tanımlanacak olan bir sekreterlik tarafından yardım edilecektir.
8. Ortak denetçi makam tarafından hazırlanan raporlar, halka açık olacak ve Avrupa Parlamentosu, Konsey ve Komisyona olduğu gibi, bilgi için ulusal denetçi makamların raporlarını sundukları kurullara da iletilecektir. Buna ek olarak, ortak denetçi makam, her zaman için, Avrupa Parlamentosu, Konsey ve Komisyona görevleri ile ilgili olarak yapılacak iyileştirmeler hakkında görüşler ya da teklifler sunabilir.
9. Görevlerinin yerine getirilmesinde, ortak denetçi makamın üyeleri, herhangi bir hükümetten ya da başka organdan talimat almayacaklardır.
10. Ortak denetçi makama, Eurodac'ın Merkezi Ünitesinin işletme bütçesi taslağının kendisini ilgilendiren bölümü hakkında danışılacaktır. Söz konusu bütçe taslağına, ortak denetçi makamın görüşü eklenecektir.
11. Antlaşmanın 286 (2). Maddesinde bahsi geçen bağımsız denetçi organın oluşması ile birlikte, ortak denetçi makam dağılacaktır. Bağımsız denetçi organ, ortak denetçi makamın yerini alacak ve oluşturulmasının dayandığı tasarruf tarafından kendisine verilen yetkileri kullanacaktır.

**VII. BÖLÜM
SON HÜKÜMLER**

Madde 21

Maliyetler

1. Merkezi Ünitenin oluşturulması ve işletilmesi ile alakalı olarak ortaya çıkan masraflar, Avrupa Birliğinin genel bütçesi tarafından karşılanacaktır.
2. Ulusal üniteler ile ilgili olarak ortaya çıkan masraflar ve bunların merkezi veritabanına bağlanması için yapılan masraflar, her bir Üye Devlet tarafından karşılanacaktır.

3. Kaynak Üye Devlet tarafından verilerin iletimi masrafları ve karşılaştırma sonuçlarının o Devlete ulaştırılması masrafları, ilgili Üye Devlet tarafından karşılanacaktır.

Madde 22

Uygulamaya ilişkin kurallar

1. Konsey, Antlaşmanın 205 (2). Maddesinde belirtilen çoğunluk ile hareket ederek, aşağıdaki durumlar için gerekli olan uygulama kurallarını kabul edecektir
 - 4 (7). Maddede bahsi geçen prosedürü öngörmek,
 - 12 (1). Maddede bahsi geçen verileri bloke etmek için kullanılacak prosedürü öngörmek,
 - 12 (2). Maddede bahsi geçen istatistikleri hazırlamak.
- Bu uygulama hükümlerinin Üye Devlet tarafından karşılanan işletim harcamaları ortaya çıkmasına sebep olmaları durumunda, Konsey oybirliğiyle hareket edecektir.
2. 3 (4). Maddede bahsi geçen önlemler, 23 (2). Maddede bahsi geçen prosedürlere uygun olarak kabul edilecektir.

Madde 23

Komite

1. Komisyona bir Komite yardım edecektir.
2. Bu paragrafa referans yapıldığı durumlarda, 1999/468/AT (EC) sayılı Kararın 5. ve 7. Maddeleri geçerli olacaktır.
1999/468/AT (EC) sayılı Kararın 5 (6). Maddesinde belirlenen süre, üç ay ile sınırlandırılacaktır.
3. Komite kendi prosedür kurallarını kabul edecektir.

Madde 24

Yıllık rapor: İzleme ve Değerlendirme

1. Komisyon, Avrupa Parlamentosuna ve Konseye, Merkezi Ünitenin faaliyetleri hakkında bir rapor sunacaktır. Yıllık rapor, Eurodac'ın yönetimi ve performansı hakkında, 2. paragrafta bahsi geçen konular için önceden tanımlanmış niteliksel göstergelere hakkında bilgi içerecektir.
2. Komisyon, sonuçlar, maliyeti karşılama ve hizmetlerin kalitesi ile alakalı hedeflerle karşılaştırmalı olarak Merkezi Ünitenin çalışmasını izleyecek sistemlerin teminini olmasını sağlayacaktır.
3. Komisyon, hedeflerin maliyeti karşılayıp karşılamadığını öğrenmek ve gelecekteki operasyonların verimliliğini arttırmak üzere talimatlar vermek amacı ile, Merkezi Ünitenin operasyonunu düzenli olarak değerlendirecektir.
4. Eurodac'ın faaliyete başlamasından bir yıl sonra, Komisyon, beklenti ile karşılaştırılan talep seviyesi ve deneyimler ışığı altında operasyonel ve yönetsel hususlar üzerine eğilerek, operasyonel çalışma ile alakalı olarak kısa vadede mümkün olan gelişmeleri tespit açısından, Merkezi Ünite hakkında bir değerlendirme raporu hazırlayacaktır.
5. Eurodac'ın faaliyete başlamasından üç yıl sonra ve ondan sonraki her altı yıl için, Komisyon, hedeflerle karşılaştırmalı olarak elde edilen sonuçları inceleyecek ve Eurodac'ın amaca uygunluğunun devam edip etmediğini ve gelecek eylemlerinin etkilerini bütünüyle değerlendirecektir.

Madde 25

Cezalar

1 (1). Maddede belirlendiği üzere, Üye Devletler Eurodac'ın amacına ters düşen bir şekilde merkezi veritabanında kayıtlı olan verileri kullananların, hak ettikleri cezaları almalarını Temin edeceklerdir.

Madde 26

Ülke Uygulanma Alanı

Bu Tüzüğün hükümleri, Dublin Sözleşmesinin geçerli olmadığı herhangi bir bölgede geçerli olmayacaktır.

Madde 27

Yürürlüğe giriş ve uygulanma

1. Bu Tüzük, Avrupa Topluluğu'nun Resmi Gazetesinde yayımlandığı gün yürürlüğe girecektir.

2. Bu Tüzüğün uygulanması ve Eurodac'ın faaliyete geçmesi, aşağıdaki koşulların yerine geldiğinin Komisyon tarafından Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesinde ilan edildiği tarihte başlayacaktır:

(a) her Üye Devlet, 4 (7). Madde doğrultusunda kabul edilen uygulamaya kuralları uyarınca Merkezi Üniteye veri iletmek için ve 12 (5). Maddenin doğrultusunda kabul edilen uygulama kurallarına uygun olarak hareket etmek için gerekli teknik düzenlemeleri yaptığını Komisyona bildirdiğinde ve

(b) Komisyon. 4 (7). Madde ve 12 (5). Madde doğrultusunda kabul edilen uygulama kuralları uyarınca, Merkezi Ünitenin faaliyete başlaması için gerekli teknik düzenlemeleri yaptığında.

Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma uyarınca tüm unsurları bakımından bağlayıcıdır ve bütün Üye Devletler'de doğrudan uygulanır.

Brüksel

11 Aralık 2000

Konsey adına

Başkan

H. Védrine

KONSEY TÜZÜĞÜ (AT) 407/2002

28 Şubat 2002

Dublin Sözleşmesi'nin etkili bir şekilde uygulanması için parmak izlerinin karşılaştırılmasına yönelik Eurodac'ın oluşturulmasıyla ilgili (EC) (AT) 2725/2000 sayılı Tüzüğün uygulanması için bazı kuralları belirleyen

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ

Dublin Sözleşmesi'nin etkili bir şekilde uygulanması için parmak izlerinin karşılaştırılmasına yönelik 'Eurodac'ın kurulmasıyla ilgili 11 Aralık 2000 tarihli (EC) (AT) 2725/2000 sayılı Konsey Tüzüğü (buradan itibaren 'Eurodac Tüzüğü') ve özellikle bahsi geçen düzenlemenin Madde 22(1) sayılı paragrafı ile ilgili olarak aşağıdaki düzenlemeyi benimsemiştir.

Giriş:

(1) Eurodac Tüzüğü Madde 22(1)'de, Konsey'in, Eurodac Tüzüğü'nde Madde 4(7)'de bahsi geçen prosedürün, Madde 12(1)'de bahsi geçen bilgilerin bloke edilmesiyle ilgili prosedürün ve Madde 12(2)'de bahsi geçen istatistiklerin hazırlanması prosedürünün belirlenmesi için gerekli uygulama hükümlerini belirlemesi öngörülmektedir.

(2) Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli, Danimarka'nın konumu ile ilgili Protokol'ün 1 ve 2'inci maddelerine uygun olarak, Danimarka işbu Tüzüğün benimsenmesine katılmamaktadır ve dolayısıyla işbu Tüzük Danimarka üzerinde bağlayıcı değildir ve Danimarka işbu Tüzüğün uygulanmasına tabi değildir.

KONSEY AŞAĞIDAKİ MADDELERİ BENİMSEMİŞTİR:

Madde 1

Tanımlar

İşbu Tüzük bakımından aşağıdaki tanımlar geçerli olacaktır:

- Merkezi Birim: Eurodac Tüzüğü Madde 1(2)(a)'da bahsi geçen birim.
- Veritabanı: Eurodac Tüzüğü Madde 1(2)(b)'de bahsi geçen bilgisayara kayıtlı merkezi veritabanı.
- Karşılaştırma: Veritabanında kayıtlı parmak izi verilerinin bir Üye Devlet tarafından gönderilen parmak izi verileriyle aynı olup olmadığının kontrol edilmesi prosedürü.

Madde 2

Parmak izi verilerinin gönderilmesi

- Parmak izleri dijital olarak işlenecek ve Ek I'de bahsi geçen veri biçiminde gönderilecektir. Merkezi Birim'in etkili bir şekilde çalışması için gerektiği ölçüde, Merkezi Birim, Üye Devletlerden Merkezi Birim'e ve Merkezi Birim'den Üye Devletlere veri biçimi gönderilmesi için gerekli teknik zorunlulukları tespit edecektir. Merkezi Birim, Üye Devletler tarafından gönderilen parmak izi verilerinin, bilgisayarlı parmak izi tanıma sistemi vasıtası ile karşılaştırılabilir nitelikte olmalarını sağlayacaktır.
- Üye Devletler, Eurodac Tüzüğü Madde 5(1)'de bahsi geçen verileri elektronik olarak göndermelidirler. Merkezi Birim'in verimli bir şekilde çalışması için gerekli olduğu ölçüde, Merkezi Birim, verilerin Üye Devletlerden Merkezi Birim'e ve Merkezi Birim'den Üye Devletlere gerektiği şekilde elektronik olarak gönderilebilmesini sağlamak için gerekli teknik zorunlulukları tespit edecektir. Ek II' de belirlenen form

kullanılarak kağıt form vasıtasıyla veya herhangi bir başka veri taşıyıcı araç (disket, CD-ROM ve gelecekte geliştirilip genel olarak kullanılır hale gelebilecek başka veri taşıma araçları) vasıtasıyla veri aktarımı, sadece sürekli teknik sorunlar yaşanan durumlarda sınırlı tutulmalıdır.

3. Eurodac Tüzüğü Madde 5(1)(d)'de bahsi geçen referans numarası, verilerin herhangi bir belirsizlik olmadan belirli tek bir kişi ve verileri gönderen Üye Devlet ile ilgili olmasını sağlayacaktır. Ayrıca, söz konusu referans numarası, söz konusu verilerin sığınma isteyen bir kişiyle mi yoksa Eurodac Tüzüğü Madde 8 veya Madde 11'de belirtilen türde bir kişiyle mi ilgili olduğunu belirtmeye de imkan verecektir. Referans numarası, Ek I'de bahsi geçen norma uygun olarak, verileri gönderen Üye Devlet'in tanınmasını sağlayan tanıma harfi veya harfleriyle başlayacaktır. Tanıtma harfi veya harflerinden sonra, kişi kategorisini belirleyen unsur bulunacaktır. Sığınma isteğinde bulunanlar için '1', Eurodac Tüzüğü Madde 8'de bahsi geçen kişiler için '2', Eurodac Tüzüğü Madde 11'de bahsi geçen kişiler için '3' kullanılır. Merkezi Birim, Üye Devletlerin verilerin herhangi bir belirsizlik olmadan Merkezi Birim'e ulaşmasını sağlamaları için gerekli teknik prosedürleri tespit edecektir.

4. Merkezi Birim, iletilen verilerin kendisine ulaştığını mümkün olan en kısa sürede teyit edecektir. Bu amaçla, Merkezi Birim, istendiğinde Üye Devletlerin teyit alındısını almalarını sağlamak için gerekli teknik zorunlulukları tespit edecektir.

Madde 3

Karşılaştırmaların yapılması ve sonuçların iletilmesi

1. Üye Devletler, bilgisayarlı parmak izi tanıma sistemi vasıtasıyla karşılaştırma için uygun kalitede parmak izi verilerinin iletilmesini sağlayacaklardır. Merkezi Birim tarafından yapılan karşılaştırmanın sonuçlarının çok yüksek düzeyde bir doğruluğa ulaşmasını sağlamak için gerekli olduğu ölçüde, Merkezi Birim, iletilen parmak izi verileri için uygun kaliteyi tanımlayacaktır. Merkezi Birim, mümkün olan en kısa sürede, iletilen parmak izi verilerinin kalitesini kontrol edecektir. Parmak izi verilerinin bilgisayarlı parmak izi tanıma sistemi kullanılarak karşılaştırmaya imkan veren nitelikte olmamaları halinde, Merkezi Birim, mümkün olan en kısa sürede, Üye Devlet'ten uygun kalitede parmak izi verileri göndermesini isteyecektir.

2. Merkezi Birim, isteklerin geliş sırasına göre karşılaştırmaları gerçekleştirecektir. Her istek, 24 saat içinde yerine getirilmelidir. Verilerin elektronik yoldan iletildiği durumlarda, bir Üye Devlet, ulusal hukukuyla bağlantılı nedenlerden dolayı, özellikle acil olan karşılaştırmaların bir saat içinde yapılmasını isteyebilir. Merkezi Birim'in sorumluluğu dışındaki nedenlerle bu sürelere uyulamaması durumunda, Merkezi Birim, söz konusu isteği, engelleyici durum ortadan kalkar kalkmaz öncelikli iş olarak ele alacaktır. Böyle durumlarda, Merkezi Birim'in verimli çalışması için gerekli olduğu ölçüde, Merkezi Birim, isteklerin öncelikli olarak ele alınmasını sağlamak için kriterler belirleyecektir.

3. Merkezi Birim'in verimli çalışmasını sağlamak için gerekli olduğu ölçüde, Merkezi Birim, kendisine ulaşan verilerin işlenmesi ve karşılaştırmanın sonucunun iletilmesi için işletme prosedürleri tespit edecektir.

Madde 4

Üye Devletler ile Merkezi Birim arasındaki iletişim

Üye Devletlerden Merkezi Birim'e ve Merkezi Birim'den Üye Devletlere iletilen verilerde, Avrupa Parlamentosu'nun ve Konsey'in, ortak çıkarlara hizmet edecek projelerin belirlenmesi de dahil olmak üzere, idareler arasında karşılıklı elektronik veri

iletişimi (IDA-Interchange of Data between Administrations) için Avrupa çapında ağlarla ilgili kılavuz kurallar dizisi hakkındaki 1719/1999/EC (AT) sayılı 19 Temmuz 1999 tarihli Kararı'nda(1) bahsi geçen IDA genel hizmetleri kullanılacaktır. Merkezi Birim'in verimli çalışması için gerekli olduğu ölçüde, Merkezi Birim, IDA genel hizmetlerinin kullanılması için gerekli teknik prosedürleri belirleyecektir.

Madde 5

Merkezi Birim'in diğer görevleri

1. Merkezi Birim, veritabanında saklanan sığınma başvurusunda bulunanlara ait veriler ile Eurodac Tüzüğü Madde 8'de bahsi geçen kişilere ait verileri uygun teknik araçlar kullanarak ayıracaktır.
2. Bir Üye Devlet'ten gelen bir yazıyı esas alarak, Merkezi Birim, mülteci olarak tanınmış ve kabul edilmiş olan kişilerle ilgili verilere ayırt edici nitelikte uygun bir işaret verecek ve bunları uygun teknik araçlar kullanarak veritabanında kayıtlı olan diğer verilerden ayıracaktır. Eurodac Tüzüğü Madde 12(2)(a)'ya uygun olarak bir karar alınmış olması durumunda, birinci cümle geçerliliğini kaybeder. Merkezi Birim, mevcut ayırt edici işaretleri silecek ve verilerin ayrılmasını iptal edecektir.
3. Eurodac'ın faaliyet geçmesinden dört yıl altı ay sonra, Merkezi Birim aşağıdakileri belirtecek şekilde istatistikler çıkaracaktır:
 - (a) bir Üye Devlet'te mülteci olarak tanınıp kabul edildikten sonra başka bir Üye Devlet'te ayrıca sığınma başvurusunda bulunan kişilerin sayısı;
 - (b) birden fazla Üye Devlet'te mülteci olarak tanınmış ve kabul edilmiş olan kişilerin sayısı;
 - (c) mültecilerin ilave bir sığınma başvurusunda bulunmuş oldukları Üye Devletler:
 - Üye Devletler bazında; söz konusu Üye Devlet'te mülteci statüsünde olup başka bir Üye Devlet'te sığınma başvurusunda bulunmuş olan sığınma başvuranlarının sayısı ve söz konusu diğer Üye Devletlerin her biri için böyle kişilerin sayısı,
 - Üye Devletler bazında; başka bir Üye Devlet'te mülteci statüsüne halihazırda sahip olup sığınma başvurusunda bulunanların sayısı ve söz konusu başka Üye Devletlerin her biri için böyle kişilerin sayısı.
4. Merkezi Birim, Eurodac Tüzüğü Madde 4(4) gereği, bir Üye Devlet'in isteği üzerine gerçekleştirilen karşılaştırmaların söz konusu Üye Devlet tarafından daha önce gönderilmiş verileri de kapsayabilmesini sağlayacaktır.

Madde 6

Yürürlüğe girme

1. İşbu Tüzük, Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesi'nde yayınlandığı tarihte yürürlüğe girecektir.
 2. Konsey işbu Tüzüğün uygulanmasını Eurodac faaliyetlerinin başlamasından itibaren dört yıl içinde gözden geçirecektir.
- İşbu Tüzük Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya uyarınca tüm unsurlarıyla bağlayıcı olacak ve Üye Devletlerde doğrudan uygulanacaktır.

Brüksel, 28 Şubat 2002

Konsey adına
Başkan
A.ACEBES PANIAGUA

EK I
PARMAK İZİ VERİLERİNİN DEĞİŞİMİ İÇİN VERİ BİÇEMİ

Eurodac – Parmak İzi Formu			
1.	Referans numarası		
2.	Sığınma başvurusunun yapıldığı yer veya yabancı kişinin yakalandığı yer		
3.	Sığınma başvurusu tarihi veya yabancı kişinin yakalandığı tarih		
4.	Cinsiyet		
5.	Parmak izlerinin alındığı tarih		
6.	Bilgilerin Merkezi Birim'e iletildiği tarih		

formun tepesinden 105 mm

formun tepesinden 155 mm

formun tepesinden 205 mm

YUVARLANARAK ALINAN PARMAK İZLERİ

1. Sağ başparmak	2. Sağ işaret parmağı	3. Sağ orta parmak	4. Sağ yüzük parmağı	5. Sağ serçe parmağı
50 mm	50 mm	50 mm	50 mm	50 mm
40 mm				
1. Sol başparmak	2. Sol işaret parmağı	3. Sol orta parmak	4. Sol yüzük parmağı	5. Sol serçe parmağı
40 mm				

DÜZ PARMAK İZLERİ

SOL EL Dört parmağın parmak izleri aynı anda alınır.	İKİ BAŞ PARMAK parmak izleri aynı anda alınır.		SAĞ EL Dört parmağın parmak izleri aynı anda alınır.
	SOL	SAĞ	
75 mm	30 mm	30 mm	75 mm
55 mm			

EURODAC sisteminin yürürlüğe girmesine ilişkin olarak BMMYK'nın yorumları

BMMYK, sığınmacı ve bazı düzensiz göçmen gruplarına yönelik olarak ilk Avrupa Parmak izi Kimlik Tanıma Otomasyon Sistemi olan EURODAC'ın 15 Ocak 2003 tarihinde hizmete girmiş olmasını memnuniyetle karşılamaktadır. BMMYK, söz konusu sistemin, AB Üye Devletlerinden herhangi birinde (Norveç ve İzlanda'da) yapılan bir sığınma başvurusunun incelenmesi sorumluluğunun hangi Üye Devlete ait olacağına belirlenmesini amaçlayan Dublin mekanizmasının daha iyi uygulanmasına katkıda bulunacağına inanmaktadır. Dublin mekanizmasının daha iyi uygulanması - BMMYK'nın Avrupa sığınma alanı ile ilgili başlıca endişe ve ilgi konularından birisi olan Devletlerin sığınma usullerinin adilliğini, etkililiğini ve güvenilirliğini arttırmak yönünden faydalıdır.

BMMYK, bir sığınmacıya ait kişisel bilgilerin menşe ülkedeki yetkililer tarafından görülebilmesi ihtimalini önleyecek olan bazı özel tedbirlerin EURODAC sistemi içerisine dahil edilmiş olmasından memnuniyet duymaktadır. Böylece BMMYK'nın EURODAC sistemi ile ilgili temel endişeleri de hafiflemiştir. Ayrıca BMMYK, EURODAC sistemi içerisine toplanan bilgilerin isim, menşe ülke ya da kaçış nedenleri gibi kişisel detayları kapsamıyor olduğuna da dikkat çekmiştir. Veri korumaya ilişkin olarak EURODAC sistemi uygulamasının tetkikinin hem ulusal yetkililer, hem de bağımsız ortaklaşa denetim yetkilileri tarafından yapılmasının verilerin hukuka uygun şekilde değerlendirilmesine daha da fazla katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Bundan başka, BMMYK, EURODAC Tüzüğü'nün mülteci olarak tanınmış ve kabul edilmiş sığınmacılara ait bilgilerin bloke edilmesine ve nihayetinde silinmesine ilişkin hükümler ile veri koruma ve verinin konusu tarafından erişim hakkına ilişkin hükümlerinin de altını çizmektedir.

BMMYK
15 Ocak 2003

KONSEY TÜZÜĞÜ (AT) 343/2003

18 Şubat 2003

Bir üçüncü ülke vatandaşının Üye Devletlerden birinde yaptığı sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesine ilişkin kriter ve mekanizmaların saptanması hakkında

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ

Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşmayı, özellikle de Madde 63, birinci paragraf, (1)(a) bendini;

Komisyon'un önerisini⁶⁵

Avrupa Parlamentosu'nun görüşünü⁶⁶

Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi'nin görüşünü⁶⁷

göz önüne alarak aşağıdaki düzenlemeyi benimsemiştir.

Aşağıdaki hususları dikkate alarak:

(1) Sığınma konusunda bir Avrupa Ortak Sığınma Sistemi'ni de içerecek ortak bir politika belirlenmesi, Avrupa Birliği'nin koşullar nedeniyle meşru olarak Topluluğa sığınmak isteyen kişilere açık bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanının aşamalı olarak oluşturulması şeklindeki hedefinin kurucu unsurlarından biridir.

(2) Avrupa Birliği Konseyi, 15 ve 16 Ekim 1999 tarihlerinde Tampere'de yaptığı özel toplantıda, 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolü ile tamamlanmış şekliyle 28 Temmuz 1951 tarihli Mültecilerin Statüsü hakkındaki Cenevre Sözleşmesi'nin tam ve kapsayıcı bir şekilde uygulanmasına dayanan bir Avrupa Ortak Sığınma Sistemi kurulması ve bu şekilde kimsenin zulüm gördüğü yere geri gönderilmemesinin sağlanması, başka deyişle geri göndermeme ilkesinin muhafaza edilmesi yönünde çalışmak konusunda mutabakata varmıştır. Bu bakımdan ve işbu Tüzük'te belirlenen sorumluluk kriterleri etkilenmeksizin, hepsi geri göndermeme ilkesine riayet eden Üye Devletler, üçüncü ülke vatandaşları için güvenli ülkeler olarak kabul edilmektedir.

(3) Tampere'de benimsenen sonuç kararları arasında, bu sisteme, kısa dönemde, bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi için net ve uygulanması kolay bir yöntemin dahil edilmesi gerektiği de yer almaktadır.

(4) Böyle bir yöntem, hem Üye Devletler hem ilgili kişiler için objektif, adil kriterlere dayanmalı, özellikle de, mülteci statüsünün belirlenmesine yönelik prosedürlerden etkili bir şekilde yararlanılabilmesinin garanti altına alınması ve sığınma başvurularının hızla değerlendirilmesi hedefinin zora sokulmaması için, sorumlu Üye Devlet'in hızla belirlenmesini mümkün kılmalıdır.

(5) Daha uzun vadede sığınma hakkı tanınmış kişiler için Birliğin bütününde geçerli ortak bir prosedür ve tek tip bir statüye varması gereken ortak bir Avrupa sığınma sisteminin birbirini izleyen safhalar halinde yürürlüğe konması ile ilgili olarak, bu

⁶⁵ OJ (R.G.) C 304 E, 30.10.2001, sf. 192

⁶⁶ 9 Nisan 2002 tarihli Görüş (henüz Resmi Gazete'de yayımlanmamıştır)

⁶⁷ OJ (R.G.) C 125, 27.5.2002, sf. 28

aşamada, bir yandan tecrübelerin ışığında gerekli iyileştirmeler yapılırken, bir yandan da, 15 Haziran 1990 tarihinde Dublin’de imzalanmış olan, Avrupa Topluluğu’nun Üye Devletlerinden birinde yapılmış olan bir sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Devlet’in belirlendiği ve hayata geçirilmesiyle birlikte sığınma politikalarının uyumlaştırma sürecini hızlandıran Sözleşme’nin (buradan itibaren Dublin Sözleşmesi) altında yatan ilkelerin pekiştirilmesi⁶⁸ uygun görülmektedir.

(6) Bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devlet’in belirlenmesine yönelik kriter ve mekanizmaların saptanmasında güdülen diğer amaçlarla uyumlu olduğu müddetçe, aile birliği muhafaza edilmelidir.

(7) Bir ailenin fertlerinin sığınma başvurularının tek bir Üye Devlet tarafından hep birlikte değerlendirilmesi, başvuruların gereğince incelenmesinin ve bunlar hakkında alınan kararların tutarlı olmasının sağlanmasını mümkün kılmaktadır. Üye Devletler, insani gerekçelerle bunun gerekli olduğu durumlarda aile fertlerinin bir araya getirilmesini mümkün kılmak için sorumluluk kriterlerinden sapabilmelidirler.

(8) Avrupa Topluluğu’nu kuran Antlaşma’ya uygun olarak kişilerin serbest dolaşımının garanti altına alındığı iç sınırları olmayan bir alanın aşamalı olarak oluşturulması ve, dış sınırların yönetimi yönünde ortaklaşa çalışmalar da dahil olmak üzere, üçüncü ülke vatandaşlarının giriş ve kalışlarının koşullarıyla ilgili Topluluk politikalarının saptanması, bir dayanışma ruhu içinde sorumluluk kriterleri arasında önem ve dikkat bakımından denge sağlanmasını zorunlu kılmaktadır.

(9) İşbu Tüzüğün uygulaması, Üye Devletler arasında, yetkili kurumlar arasında iletişimi iyileştirmeye, prosedürlerin sürelerini kısaltmaya veya sorumluluğunu üstlenme veya geri alma yönündeki isteklerin değerlendirilmesini basitleştirmeye veya transferlerin gerçekleştirilmesi için prosedürler oluşturmaya yönelik iki taraflı düzenlemelerle kolaylaştırılabilir, etkililiği artırılabilir.

(10) Dublin Sözleşmesi’nde saptanan sorumlu Üye Devlet’in belirlenmesinde kullanılacak sistem ile işbu Tüzük’te belirlenen sistem arasında süreklilik sağlanmalıdır. Aynı şekilde, işbu Tüzük ile, Dublin Sözleşmesi’nin etkili bir şekilde uygulanması için parmak izlerinin karşılaştırılması amacıyla ‘Eurodac’ın kurulması hakkındaki 11 Aralık 2000 tarihli (EC) (AT) No 2725/2000 sayılı Konsey Tüzüğü⁶⁹ arasında da tutarlılık sağlanmalıdır.

(11) (EC) (AT) 2725/2000 sayılı Tüzük ile oluşturulduğu şekliyle Eurodac sisteminin ve özellikle de adı geçen sistemde yer alan Madde 4 ve 8’in uygulamaya konulmasının, işbu Tüzüğün uygulamaya geçirilmesini kolaylaştırması gereklidir.

(12) İşbu Tüzüğün kapsamına giren kişilerin göreceği muameleyle ilgili olarak, Üye Devletler, taraf oldukları devletler hukuku belgeleri çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadırlar.

⁶⁸ OJ (R.G.) C 254, 19.8.1997, sf. 1

⁶⁹ OJ (R.G.) L 316, 15.12.2000, sf. 1

(13) İşbu Tüzüğün uygulanması için gerekli tedbirler, Komisyon'a verilen uygulama yetkilerinin kullanılması ile ilgili usullerin belirlendiği 28 Haziran 1999 tarihli 1999/468/EC (AT) tarihli Konsey Kararı'na uygun olarak alınmalıdır.⁷⁰

(14) Düzenleme'nin uygulanışı, düzenli aralıklarla değerlendirilmelidir.

(15) Düzenleme, özellikle Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nda⁷¹ kabul edilmiş olan temel hak ve ilkelere riayet etmektedir. Özellikle de, Madde 18'de garanti altına alınan sığınma hakkına eksiksiz riayet edilmesinin sağlanması amacını gütmektedir.

(16) Teklif edilen tedbirin, başka deyişle bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından Üye Devletlerden birinde yapılmış bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi için kriterler ve mekanizmalar belirlenmesinin amacı Üye Devletler tarafından yeterli derecede gerçekleştirilemeyeceğinden ve, bu nedenle, söz konusu tedbirin büyüklüğü ve etkileri nedeniyle, bu amaç Topluluk düzeyinde daha iyi gerçekleştirilebileceğinden, Topluluk, Antlaşma'nın 5'inci maddesinde belirlenen subsidiarite (ikincilik) ilkesine uygun olarak tedbirler alabilir. Söz konusu maddede belirlenen orantılılık ilkesi gereği, işbu Tüzük, bu amacın gerçekleştirilmesi için gerekli olan hususların ötesine geçmemektedir.

(17) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli İngiltere ve İrlanda'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 3'üncü maddesi gereği, İngiltere ve İrlanda, 30 Ekim 2001 tarihli yazılarıyla, işbu Tüzüğün benimsenmesinde ve uygulanmasında yer almak istediklerini tebliğ etmişlerdir.

(18) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli Danimarka'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 1 ve 2'inci maddeleri gereği, Danimarka işbu Tüzüğün benimsenmesine katılmamaktadırlar ve işbu Tüzük Danimarka üzerinde bağlayıcı olmadığı gibi Danimarka işbu Tüzüğe tabi de değildir.

(19) Dublin Sözleşmesi yürürlükte kalacak ve Danimarka'nın Tüzüğe katılımına imkan veren bir sözleşme yapılana kadar Danimarka ile işbu Tüzüğe tabi Üye Devletler arasında geçerli olmaya devam edecektir.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ AŞAĞIDAKİ MADDELERİ BENİMSEMİŞTİR:

BÖLÜM I KONU VE TANIMLAR

Madde 1

İşbu Tüzük'te, bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından Üye Devletlerden birinde yapılmış olan bir sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesinin kriterleri ve mekanizmaları belirlenmektedir.

⁷⁰ OJ (R.G.) L 184, 17.7.1999, sf. 23

⁷¹ OJ (R.G.) C 364, 18.12.2000, sf. 1

Madde 2

İşbu Tüzük'te aşağıdaki tanımlar geçerli olacaktır:

- (a) Üçüncü ülke vatandaşı: Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma Madde 17(1)'deki anlamda Birlik vatandaşı olmayan herhangi bir kişi.
- (b) Cenevre Sözleşmesi: 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolü ile değiştirilmiş haliyle, mültecilerin statüsü hakkındaki 28 Temmuz 1951 tarihli Sözleşme.
- (c) Sığınma başvurusu: Bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından yapılmış olup Cenevre Sözleşmesi çerçevesinde bir Üye Devlet'ten uluslararası koruma isteğinde bulunma şeklinde anlaşılabilir bir başvuru. Uluslararası korumadan yararlanmak için yapılan her başvuru, söz konusu üçüncü ülke vatandaşı ayrı bir başvurunun konusu olabilecek başka türde bir korumayı açıkça istemedikçe, sığınma başvurusu kabul edilecektir.
- (d) Başvuran veya sığınma isteyen: Sığınma için başvuruda bulunmuş olup başvurusu hakkında henüz kati bir karar verilmemiş olan bir üçüncü ülke vatandaşı.
- (e) Sığınma başvurusunun incelenmesi: Bir sığınma başvurusunun ilgili yetkili makamlarca ulusal kanuna göre incelenmesi veya sığınma başvurusu hakkında ilgili yetkili makamlarca ulusal kanuna göre verilen karar. Sorumlu Üye Devlet'in işbu Tüzüğe uygun olarak belirlenmesine ilişkin prosedürler bunun dışındadır.
- (f) Sığınma başvurusunun geri alınması: Sığınma başvurusunda bulunan kişinin, ulusal hukuka uygun olarak, sığınma başvurusunun yapılmasıyla başlayan işlemleri açıkça veya zımni olarak durdurduğu girişimler.
- (g) Mülteci: Cenevre Sözleşmesi'nde tanımlanan statünün gerektirdiği özelliklere sahip olup bu sıfatıyla bir Üye Devlet'in topraklarında ikamet etme iznine sahip olan herhangi bir üçüncü ülke vatandaşı.
- (h) Refakatçisi olmayan reşit olmayan kişi: On sekiz yaşın altında olup, ister kanun gereği ister örf ve adet gereği olsun kendisinden sorumlu olan bir yetişkinin refakatinde olmadan Üye Devletlerin topraklarına gelen evli olmayan herhangi bir kişi. Böyle kişiler, yukarıda belirtilen şekilde bir kişinin vesayetine fiilen girmedikleri sürece bu kategoride kalacaklardır. Bu kavram, Üye Devletlerin topraklarına girdikten sonra terk edilerek refakatçisiz kalan reşit olmayan kişileri de kapsar.
- (i) Aile fertleri: Söz konusu aile menşe ülkede oluşmuş olduğu müddetçe, başvuranın ailesinin Üye Devletlerin topraklarında bulunan aşağıdaki fertleri:
- (i) Sığınma isteyen kişinin karısı/kocasını veya, eğer ilgili Üye Devlet kanunları veya örf ve adetleri gereği yabancılara ilişkin hukuku çerçevesinde evli olmayan çiftlere evli çiftlere benzer şekilde muamele ediyorsa, istikrarlı bir ilişki içinde olduğu evlilik dışı eşi.
- (ii) (i)'de bahsi geçen çiftlerin veya başvuranın reşit olmayan çocukları. Söz konusu reşit olmayan çocukların evli olmamaları ve ilgili kişinin himayesine muhtaç olmaları şartı aranır. Söz konusu reşit olmayan çocukların ulusal hukukta tanımlandığı şekilde evlilik içi veya dışı doğmuş olup olmadıklarına veya evlat edinilmiş olup olmadıklarına bakılmaz.
- (iii) Başvuran veya mülteci reşit olmayıp evli de değilse, baba, anne veya vasi.
- (j) İkamet belgesi: Bir Üye Devlet'in yetkili makamları tarafından verilmiş olup bir üçüncü ülke vatandaşının söz konusu Üye Devlet'in topraklarında kalmasına izin veren herhangi bir izin. Bu kavram, geçici koruma düzenlemeleri çerçevesinde veya bir sınır dışı etme emrinin uygulanmasını engelleyen durumun geçerliliğini kaybetmesine kadar ülke topraklarında kalma iznini kanıtlayan belgeleri de içerir. İşbu Tüzük'te belirlendiği şekilde sorumlu Üye Devlet'in saptanması için gereken süre içinde veya bir sığınma başvurusunun veya ikamet izni başvurusunun incelendiği süre içinde verilen vizeler ve ikamet izinleri bunun dışındadır.

(k) Vize: Bir Üye Devlet'in, transit geçiş veya söz konusu Üye Devlet'te veya birkaç Üye Devlet'te kalmak üzere giriş yapmak için gerekli olan izin veya kararı. Vizenin niteliği, aşağıdaki tanımlara göre belirlenecektir:

(i) Uzun süre kalış vizesi: Bir Üye Devlet'in, söz konusu Üye Devlet'te üç aydan uzun süre kalmak üzere giriş için gerekli olan izin veya kararı.

(ii) Kısa süre kalış vizesi: Bir Üye Devlet'in, söz konusu Üye Devlet'te veya birden fazla Üye Devlet'te toplamı üç ayı geçmeyen bir süre kalmak üzere giriş için gerekli olan izin veya kararı.

(iii) Transit geçiş vizesi: Bir Üye Devlet'in, söz konusu Üye Devlet'in veya birden fazla Üye Devlet'in topraklarından transit geçiş yapılmak üzere giriş için gerekli olan izin veya kararı. Havaalanında gerçekleştirilen transit geçişler bunun dışındadır.

(iv) Havaalanı transit vizesi: Bir üçüncü ülke vatandaşının, özel olarak işbu şarta tabi olarak, bir konaklama veya uluslararası bir uçuşun iki kısmı arasında aktarma süresince, ilgili Üye Devlet'in ulusal topraklarına girmeden, havaalanının transit bölgesinden geçmesine izin veren izin veya karar.

BÖLÜM II GENEL İLKELER

Madde 3

1. Üye Devletler, sınırda veya topraklarında Üye Devletlerden herhangi birine sığınma için başvuran bütün üçüncü ülke vatandaşlarının başvurularını inceleyeceklerdir. Başvuru tek bir Üye Devlet tarafından incelenecektir. Bu Üye Devlet, Bölüm III' deki kriterlere göre sorumlu olan Üye Devlet olacaktır.

2. Paragraf 1'e rağmen, her Üye Devlet, işbu Tüzük'te belirlenen kriterlere göre incelemeyi yapmak kendi sorumluluğu olmasa bile, bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından yapılmış bir sığınma başvurusunu inceleyebilir. Böyle bir durumda, söz konusu Üye Devlet, işbu Tüzük'teki anlamı çerçevesinde, sorumlu Üye Devlet olacak ve bu sorumluluğun getirdiği yükümlülükleri üstlenecektir. Söz konusu Üye Devlet, uygun olduğunda, daha önce sorumlu olan Üye Devlet'e, sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi için bir prosedürü uygulamakta olan Üye Devlet'e veya başvuranın sorumluluğunu üstlenmesi veya başvuruyu geri alması istenmiş olan Üye Devlet'e bilgi verecektir.

3. Her Üye Devlet, Cenevre Sözleşmesi'nin hükümlerine uygun olarak, sığınma isteyen bir kişiyi kendi ulusal hukukları gereği bir üçüncü ülkeye gönderme hakkını muhafaza edecektir.

4. Sığınma isteyen kişiye, işbu Tüzük, işbu Tüzük'te belirlenen mühletler ve işbu Tüzük'ün etkileri hakkında, makul olarak anlaması beklenebilecek bir dilde yazılı olarak bilgi verilecektir.

Madde 4

1. İşbu Tüzük çerçevesinde sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi süreci, bir sığınma başvurusunun bir Üye Devlet nezdinde ilk yapıldığı anda başlar.

2. Sığınma başvurusu yapan kişi tarafından verilen bir form veya yetkili makamlarca hazırlanmış bir rapor ilgili Üye Devlet'in ilgili yetkili makamlarına ulaştığında sığınma başvurusu yapılmış kabul edilir. Başvurunun yazılı olarak yapılmadığı durumlarda, niyet beyanı ile raporun hazırlanışı arasında geçen süre mümkün olduğu kadar kısa tutulacaktır.

3. İşbu Tüzük çerçevesinde, sığınma isteyen kişinin refakatinde olup reşit olmayan ve Madde 2, paragraf (i)'de belirlenen aile ferdi tanımlamasına uyan kişilerin durumu, söz

konusu reşit olmayan kişi münferiden sığınma talebinde bulunmasa bile, ebeveyninin veya vasisinin durumundan ayrı düşünülemez, söz konusu ebeveyn veya vasisinin sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet tarafından ele alınacaktır. Sığınma isteyen kişinin Üye Devletlerin topraklarına gelmesinden sonra doğan çocuklara da aynı muamele gösterilecek, bu çocukların sorumluluklarının üstlenilmesi için yeni bir prosedür başlatmaya gerek olmayacaktır.

4. Bir Üye Devlet'in ilgili yetkili makamlarına başka bir Üye Devlet'in topraklarında bulunan bir başvuran tarafından bir sığınma başvurusu yapılması halinde, sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi, başvuranın topraklarında hazır bulunduğu Üye Devlet tarafından gerçekleştirilecektir. Başvuruyu alan Üye Devlet, başvuranın topraklarında hazır bulunduğu Üye Devlet'e vakit geçirmeden bilgi verecek ve, bunun üzerine, işbu Tüzük çerçevesinde, bu Üye Devlet sığınma başvurusunun yapıldığı Üye Devlet kabul edilecektir.

Başvurana, bu devir ve devrin gerçekleştiği tarih yazılı olarak bildirilecektir.

5. Başka bir Üye Devlet'te hazır bulunan ve sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi süreci sırasında başvurusunu geri alarak o ülkede sığınma başvurusu yapan sığınma isteyen kişi, Madde 20'de yazılı şartlara tabi olarak, sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi sürecini tamamlamak üzere ilk sığınma başvurusunun yapılmış olduğu Üye Devlet tarafından geri alınacaktır.

Sığınma isteyen kişinin o arada Üye Devletlerin topraklarını en az üç ay süre ile terk etmiş olması veya bir Üye Devlet'ten ikamet belgesi alması halinde, bu yükümlülük ortadan kalkacaktır.

BÖLÜM III KRİTERLER ARASINDAKİ ÖNCELİK SIRASI

Madde 5

1. Sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesinde kullanılacak kriterler, işbu bölümde yazılı sıraya göre uygulanacaktır.
2. Kriterlere göre sorumlu olan Üye Devlet, sığınma isteyen kişinin bir Üye Devlet'e ilk başvuruda bulunduğu zamanki durum esas alınarak belirlenecektir.

Madde 6

Sığınma isteyen kişinin refakatinde kimse bulunmayan reşit olmayan bir kişi olması durumunda, başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet, reşit olmayan kişinin çıkarları için bunun en iyisi olması şartıyla, söz konusu kişinin aile fertlerinden birinin yasal olarak hazır bulunduğu Üye Devlet olacaktır.

Bir aile ferdinin bulunmaması halinde, başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet, reşit olmayan kişinin sığınma başvurusunda bulunduğu Üye Devlet olacaktır.

Madde 7

Ailenin daha önce menşe ülkede kurulmuş olup olmadığına bakılmaksızın, sığınma isteyen kişinin bir Üye Devlet'te mülteci olarak ikamet etmesine izin verilmiş bir aile ferdinin bulunması halinde, ilgili kişilerin böyle olmasını arzu etmeleri şartıyla, sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet söz konusu Üye Devlet olacaktır.

Madde 8

Sığınma isteyen kişinin bir Üye Devlet'te başvurusu hakkında konunun özünüyle ilgili ilk kararın henüz verilmemiş olduğu bir aile ferдинin bulunması halinde, ilgili kişilerin böyle olmasını arzu etmeleri şartıyla, sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devlet söz konusu Üye Devlet olacaktır.

Madde 9

1. Sığınma isteyen kişinin geçerli bir ikamet belgesi hamili olması halinde, sığınma başvurusunun incelenmesinden belgeyi vermiş olan Üye Devlet sorumlu olacaktır.
2. Sığınma isteyen kişinin geçerli bir vizeye sahip olması durumunda, eğer vize başka bir Üye Devlet yerine veya başka bir Üye Devlet'in yazılı izni ile verilmemişse, sığınma başvurusunu incelemekten vizeyi vermiş olan Üye Devlet sorumlu olacaktır. Vizenin başka bir Üye Devlet yerine veya başka bir Üye Devlet'in izniyle verilmesi durumunda, sığınma başvurusunun incelenmesinde bu Üye Devlet sorumlu olacaktır. Bir Üye Devlet'in, özellikle güvenlik nedenleriyle, önce başka bir Üye Devlet'in merkezi yetkili makamından görüş istemesi halinde, görüşü istenen Üye Devlet'in cevabı, işbu hüküm bakımından yazılı izin teşkil etmeyecektir.
3. Sığınma isteyen kişinin farklı Üye Devletler tarafından verilmiş birden fazla geçerli ikamet belgesine veya vizeye sahip olması durumunda, sığınma başvurusunun incelenmesi sorumluluğu Üye Devletler tarafından aşağıda yazılı sıraya göre üstlenilecektir:
 - (a) En uzun süreli ikamet hakkı veren ikamet belgesini vermiş olan veya, geçerlilik sürelerinin aynı olması durumunda, geçerlilik süresi en son biten ikamet belgesini vermiş olan Üye Devlet;
 - (b) Farklı vizelerin aynı türden olması halinde, geçerlilik süresi en son biten vizeyi vermiş olan Üye Devlet;
 - (c) Vizelerin farklı türlerde olmaları halinde, en uzun geçerlilik süresine sahip olan vizeyi veya, geçerlilik sürelerinin aynı olması durumunda, geçerlilik tarihi en son biten vizeyi vermiş olan Üye Devlet.
4. Sığınma isteyen kişinin sadece süresi iki yıldan kısa bir süre önce bitmiş bir veya daha fazla ikamet belgesine veya süresi altı aydan kısa bir süre önce bitmiş olup sığınma isteyen kişinin bir Üye Devlet'in topraklarına fiilen girmesine olanak vermiş olan bir veya daha fazla vizeye sahip olması halinde, paragraf 1, 2 ve 3, başvuranın Üye Devletlerin topraklarını terk etmediği süre boyunca geçerli olacaktır. Sığınma isteyen kişinin süresi iki veya daha uzun süre önce bitmiş bir veya daha fazla ikamet belgesine veya süresi altı aydan uzun süre önce bitmiş olup başvuranın bir Üye Devlet'in topraklarına fiilen girmesine imkan vermiş bir veya daha fazla vizeye sahip olması ve başvuranın Üye Devletlerin topraklarını terk etmemiş olması halinde, başvuru hangi Üye Devlet'te yapıldıysa o Üye Devlet sorumlu olacaktır.
5. İkamet belgesinin veya vizenin sahte veya varsayım dayanan bir kimlik esas alınarak veya sahte veya geçersiz belgeler verilerek alınmış olması, sorumluluğun söz konusu belge veya vizeyi veren Üye Devlet'e verilmesini engellemez. Ancak, ikamet belgesini veya vizeyi veren Üye Devlet, belge veya vize verildikten sonra bir hile yapıldığını tespit edebilirse, sorumlu olmayacaktır.

Madde 10

1. (EC) (AT) 2725/2000 sayılı Tüzüğün III' üncü bölümünde bahsi geçen bilgiler de dahil olmak üzere, Madde 18(3)'de bahsi geçen iki listede tarif edilen şekilde doğrudan doğruya veya dolaylı kanıtlar esas alınarak sığınma isteyen bir kişinin bir üçüncü ülkeden

gelerek bir Üye Devlet'in sınırlarından kara, deniz veya hava yoluyla kural dışı olarak geçtiğinin saptanması halinde, sığınma başvurusunun incelenmesinden bu şekilde sınırlarından geçilmiş olan Üye Devlet sorumlu olacaktır. Bu sorumluluk, kural dışı olarak sınırdan geçişin meydana geldiği tarihten itibaren 12 ay geçtikten sonra ortadan kalkacaktır.

2. Bir Üye Devlet'in paragraf 1 çerçevesinde sorumlu tutulamaması veya sorumlu olmaktan çıkması ve Madde 18(3)'de bahsi geçen iki listede tarif edilen şekilde doğrudan doğruya veya dolaylı kanıtlar vasıtasıyla sığınma isteyen (ve Üye Devlet'in topraklarına kural dışı olarak girmiş olan veya nasıl girdiği tespit edilemeyen) kişinin başvuru yaptığı anda kesintisiz olarak en az beş ay süreyle bir Üye Devlet'te oturmuş olduğunun tespit edilmesi halinde, sığınma başvurusunun incelenmesinden söz konusu Üye Devlet sorumlu olacaktır.

Başvuranın birden fazla Üye Devlet'te en az beşer aylık dönemler boyunca oturmuş olması halinde, başvuranın bu şekilde en son oturmuş olduğu ülke başvuruyu incelemekten sorumlu olacaktır.

Madde 11

1. Bir üçüncü ülke vatandaşının kendisiyle ilgili olarak vize zorunluluğundan feragat edilmiş olan bir Üye Devlet'in topraklarına girmesi halinde, söz konusu Üye Devlet sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu olacaktır.

2. Paragraf 1'de yazılı ilke, üçüncü ülke vatandaşının sığınma başvurusunu kendisiyle ilgili olarak ülke topraklarına giriş için vize zorunluluğundan feragat edilmiş başka bir Üye Devlet'te yapması halinde geçerli olmayacaktır. Böyle bir durumda, söz konusu diğer Üye Devlet sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu olacaktır.

Madde 12

Sığınma başvurusunun bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından bir Üye Devlet'in bir havaalanının uluslararası transit geçiş alanında yapılması halinde, söz konusu Üye Devlet sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu olacaktır.

Madde 13

İşbu Tüzük'te belirlenen kriterler esas alınarak sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu hiçbir Üye Devlet'in tayin edilememesi halinde, sığınma başvurusunun ilk yapıldığı Üye Devlet başvurusunun incelenmesinden sorumlu olacaktır.

Madde 14

Bir ailenin fertlerinden birkaç tanesinin aynı Üye Devlet'te eş anlı olarak veya sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi işlemlerinin birlikte yürütülmesi için yeterli derecede yakın tarihlerde sığınma başvuruları yapmaları ve işbu Tüzük'te belirlenen kriterlerin uygulanmasının bu kişilerin ayrılmasına neden olacak olması halinde, sorumlu Üye Devlet aşağıdaki hükümler esas alınarak belirlenecektir:

(a) Ailenin bütün fertlerinin sığınma başvurularının incelenmesi sorumluluğu, kriterlere göre aile fertlerinden en çok sayıda kişinin sorumluluğunu üstlenmesi gereken Üye Devlet'e ait olacaktır.

(b) Bunun mümkün olmaması halinde, kriterlere göre bu kişilerden en yaşlı olanın başvurusunu incelemekten sorumlu olan Üye Devlet sorumlu olacaktır.

BÖLÜM IV İNSANİ BOYUTLA İLGİLİ MADDELER

Madde 15

1. Her Üye Devlet, işbu Tüzük'te belirlenen kriterlere göre sorumlu olmadığı durumlarda bile, özellikle aileyle ilgili veya kültürel kaygılara dayanan insani gerekçelerle aile fertlerini ve himayeye muhtaç olan başka akrabaları bir araya getirebilir. Böyle bir durumda, söz konusu Üye Devlet, başka bir Üye Devlet'in isteği üzerine, ilgili kişinin sığınma başvurusunu inceleyecektir. İlgili kişilerin rızasının alınması zorunludur.
2. İlgili kişinin hamilelik veya yeni doğmuş çocuk, ciddi hastalık, ciddi sakatlık veya yaşlılık nedeniyle diğerinin yardımına muhtaç olması durumunda, aile bağlarının menşe ülkede mevcut olmuş olması şartıyla, Üye Devletler, normalde, sığınma isteyen kişiyi Üye Devletlerden birinde hazır bulunan başka bir akraba ile bir arada tutacak veya bir araya getireceklerdir.
3. Sığınma isteyen kişinin refakatinde kimse olmayan ve başka bir Üye Devlet'te kendisine bakabilecek bir veya daha fazla akrabası olan reşit olmayan bir kişi olması halinde, Üye Devletler, bunun reşit olmayan kişinin çıkarları için en iyisi olmaması durumu dışında, eğer mümkünse, reşit olmayan kişiyi akrabası veya akrabalarıyla bir araya getireceklerdir.
4. Bu şekilde başvuruda bulunmuş Üye Devlet'in isteği kabul etmesi durumunda, başvurunun incelenmesi sorumluluğu söz konusu Üye Devlet'e devrolacaktır.
5. Uygun olan durumlarda söz konusu kişilerin bir araya getirilmesi ihtiyacıyla ilgili olarak Üye Devletler arasında olabilecek görüş ayrılıklarının halledilmesi için uzlaşma mekanizmaları veya bunun nerede yapılacağı da dahil olmak üzere, işbu Madde'nin uygulanmasının koşul ve usulleri Madde 27(2)'de bahsi geçen prosedüre uygun olarak benimsenecektir.

BÖLÜM V SORUMLULUĞUNU ÜSTLENME VE GERİ ALMA

Madde 16

1. İşbu Tüzük çerçevesinde bir sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet aşağıdakileri yapmakla yükümlü olacaktır:
 - (a) Madde 17 ila 19 arasında belirlenen koşullar çerçevesinde, başka bir Üye Devlet'te başvuruda bulunarak sığınma istemiş olan kişilerin sorumluluğunu üstlenecektir;
 - (b) Sığınma başvurusunun incelemesini tamamlayacaktır;
 - (c) Madde 20'de belirlenen koşullar çerçevesinde, başvurusu incelemede olan ve başka bir Üye Devlet'in topraklarında izinsiz olarak bulunan başvuru sahiplerini geri alacaktır;
 - (d) Madde 20'de belirlenen koşullar çerçevesinde, incelemede olan başvurusunu geri alıp başka bir Üye Devlet'te başvuruda bulunmuş olan başvuranları geri alacaktır;
 - (e) Madde 20'de belirlenen koşullar çerçevesinde, başvurusunu reddetmiş olduğu ve başka bir Üye Devlet'in topraklarında izinsiz olarak bulunan üçüncü ülke vatandaşlarını geri alacaktır.
2. Bir Üye Devlet'in başvurana ikamet belgesi vermesi durumunda, paragraf 1'de belirlenen yükümlülükler bu Üye Devlet'e devrolacaktır.
3. Üçüncü ülke vatandaşının Üye Devletlerin topraklarını en az üç ay süreyle terk etmiş olması durumunda, söz konusu üçüncü ülke vatandaşı sorumlu Üye Devlet tarafından verilmiş geçerli bir ikamet belgesine sahip olmadıkça, paragraf 1'de belirlenen yükümlülükler ortadan kalkacaktır.

4. Başvuruyu incelemekten sorumlu Üye Devlet başvurunun geri alınmasını veya reddedilmesini müteakip üçüncü ülke vatandaşının menşe ülkesine veya yasal olarak seyahat edebileceği başka bir ülkeye gidebilmesi için gerekli hükümleri benimseyip fiilen uyguladıktan sonra, paragraf 1(d) ve (e)'de belirlenen yükümlülükler de aynı şekilde ortadan kalkacaktır.

Madde 17

1. Kendisine bir sığınma başvurusu yapılmış olan bir Üye Ülke'nin başvuru incelemekten başka bir Üye Devlet'in sorumlu olduğunu düşünmesi halinde, başvurunun yapıldığı Üye Devlet, mümkün olduğu kadar çabuk ve her durumda Madde 4(2)'deki anlamda başvurunun yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde, diğer Üye Devlet'ten başvuranın sorumluluğunu üstlenmesini isteyebilecektir.

Bir başvuranın sorumluluğunun üstlenilmesi isteği üç aylık süre içinde bildirilmediğinde, sığınma başvurusunu incelemenin sorumluluğu başvurunun yapıldığı Üye Devlet'e ait olur.

2. İstekte bulunan Üye Devlet, sığınma başvurusunun giriş yapma veya kalma izni vermenin reddedilmesinden, yasadışı bir kalış nedeniyle tutuklamadan veya bir sınır dışı edilme emrinin tebliğinden veya icrasından sonra yapıldığı ve/veya sığınma isteyen kişinin gözetiminde tutulduğu durumlarda acilen cevap verilmesini isteyebilir.

İstekte, acil cevap isteğini haklı gösteren nedenler ve hangi süre içinde cevap beklendiği belirtilecektir. Bu süre en az bir hafta olacaktır.

3. Her iki durumda da, başka bir Üye Devlet tarafından sorumluluğun üstlenilmesi yönündeki istek, isteğin muhatabı olan Üye Devlet'in işbu Tüzük'te belirlenen kriterlere göre sorumlu olup olmadığını kontrol edebilmesini sağlayacak şekilde standart form kullanılarak yapılacak ve Madde 18(3)'de bahsi geçen iki listede tarif edildiği şekilde doğrudan doğruya veya dolaylı kanıtlar ve/veya sığınma isteğinde bulunan kişinin beyanından ilgili unsurlar ilave edilecektir.

İsteklerin hazırlanmasıyla ilgili kurallar ve isteklerin iletilmesinin usulleri, Madde 27(2)'de bahsi geçen prosedüre uygun olarak benimsenecektir.

Madde 18

1. İsteğin muhatabı olan Üye Devlet gerekli kontrolleri yapacak ve bir başvuranın sorumluluğunun üstlenilmesi yönündeki istek hakkındaki kararını isteğin kendisine ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde bildirecektir.

2. İşbu Tüzük'te belirlenen sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesine yönelik prosedürde, doğrudan ve dolaylı kanıt unsurları kullanılacaktır.

3. Madde 27(2)'de bahsi geçen prosedüre uygun olarak, aşağıdaki kriterlere göre doğrudan ve dolaylı kanıt unsurlarının belirtildiği iki liste oluşturulacak ve düzenli aralıklarla gözden geçirilecektir. Listeler aşağıdaki kriterlere göre hazırlanacaktır:

(a) Doğrudan kanıt

(i) Ters yönde kanıt gösterilmedikçe işbu Tüzük gereği sorumluluğu belirleyen resmi kanıttır.

(ii) Üye Devletler, Madde 27'de öngörülen Komite'ye, resmi kanıtlar listesinde belirlenen tipolojiye uygun olarak farklı idari belge türlerinin örneklerini vereceklerdir.

(b) Dolaylı kanıt

(i) Kendilerine verilen kanıt değerine bağlı olarak, reddedilebilir nitelikte olsalar da bazı durumlarda yeterli olabilecek karine niteliğinde kanıt unsurları;

- (ii) Bu tür kanıtların sığınma başvurusunun incelenmesi sorumluluğuyla ilgili kanıt değeri, her durum için ayrı olarak değerlendirilecektir.
4. Kanıt gösterme gereği, işbu Tüzüğün gereğince uygulanması için gerekli olanı aşmamalıdır.
5. Resmi kanıt bulunmaması durumunda, isteğin muhatabı olan Üye Devlet, dolaylı kanıtların tutarlı, doğrulanabilir nitelikte ve sorumluluğu tespit edebilmek için yeterince ayrıntılı olması halinde sorumluluğunu kabul edecektir.
6. İstekte bulunan Üye Devlet'in acil cevap istediği durumlarda, isteğin muhatabı olan Üye Devlet, Madde 17(2)'nin hükümlerine uygun olarak istenen mülhlete uygun hareket etmek için elinden gelen gayreti gösterecektir. Bir başvuranın sorumluluğunun üstlenilmesi yönündeki isteğin incelenmesinin özellikle karmaşık olduğunun gösterilebildiği istisnai durumlarda, isteğin muhatabı olan Üye Devlet cevabını istenen mülhletten sonra verebilir, ancak cevabı her durumda bir ay içinde vermelidir. Böyle durumlarda, isteğin muhatabı olan Üye Devlet, cevabını erteleme yönündeki kararını istekte bulunan Üye Devlet'e başlangıçta belirtilen mülhlet içinde bildirmek zorundadır.
7. Paragraf 1'de bahsi geçen iki aylık süre içinde ve paragraf 6'da bahsi geçen bir aylık süre içinde gerekenin yapılmaması, yapılan isteğin kabul edilmesiyle eşdeğer kabul edilecek, ilgili kişinin gelişi için gerekli düzenlemelerin yapılması da dahil olmak üzere kişinin sorumluluğunu üstlenme yükümlülüğünü beraberinde getirecektir.

Madde 19

1. İsteğin muhatabı olan Üye Devlet'in başvuranın sorumluluğunu üstlenmesi gerektiğini kabul ettiği durumlarda, sığınma başvurusunun yapıldığı Üye Devlet başvurusunun incelenmeyeceği yönündeki kararı ve başvuranın sorumlu Üye Devlet'e transfer olması yükümlülüğünü başvurana bildirecektir.
2. Paragraf 1'de bahsi geçen kararda, kararın dayandığı gerekçe belirtilecektir. Kararda başvuranın sorumlu Üye Devlet'e transferinin mülhleti ile ilgili ayrıntılar yer alacak ve, başvuranın sorumlu Üye Devlet'e kendi olanaklarıyla gitmesi halinde, eğer gerekiyorsa, başvuranın nerede ve hangi tarihte mevcut olması gerektiği hakkında bilgiler bulunacaktır. Bu karar temyiz edilebilir veya gözden geçirilebilir. Bu kararla ilgili temyiz ve gözden geçirmeler, mahkemeler veya yetkili kurumlar her durumu ayrıca değerlendirerek eğer ulusal mevzuat izin veriyorsa transferin uygulanmasının durdurulması yönünde karar vermedikçe, transferi durdurmaz.
3. Başvuranın sığınma başvurusunun yapıldığı Üye Devlet'ten sorumlu Üye Devlet'e transferi, ilgili Üye Devletler arasında görüş alış veriş yapıldıktan sonra, mümkün olan en kısa sürede ve sorumluluğun üstlenilmesi isteğinin kabulünden veya işlemleri durdurma etkisi olan bir temyiz veya gözden geçirmenin kararının çıkmasından itibaren en geç altı ay içinde birinci Üye Devlet'in ulusal hukukuna uygun olarak gerçekleştirilir. Eğer gerekiyorsa, sığınma isteyen kişiye istekte bulunan Üye Devlet tarafından Madde 27(2)'de bahsi geçen prosedüre göre benimsenmiş şekle sahip bir geçiş izni verilecektir. Sorumlu Üye Devlet, istekte bulunan Üye Devlet'e, hangisi uygunsa, sığınma isteyen kişinin sağ salım ulaşmış olduğunu veya belirlenmiş olan mülhlet içinde kendilerine ulaşmadığını bildirecektir.
4. Transfer işleminin altı aylık mülhlet içinde gerçekleşmemesi halinde, sorumluluk sığınma başvurusunun yapıldığı Üye Devlet'e ait olacaktır. Bu mülhlet, transferin sığınma isteyen kişinin hapis yatması nedeniyle gerçekleştirilememesi durumunda en fazla bir yıla kadar veya sığınma isteyen kişinin sırra kadem basması durumunda en fazla on sekiz aya kadar uzatılabilir.

5. Madde 27(2)'de bahsi geçen prosedüre uygun olarak transferlerin gerçekleştirilmesi hakkında ilave kurallar benimsenebilir.

Madde 20

1. Sığınma isteğinde bulunan kişiler, Madde 4(5) ve Madde 16(1)(c), (d) ve (e)'ye uygun olarak aşağıdaki şekilde geri alınacaklardır:

(a) Başvuranın geri alınması yönündeki istekte, isteğin muhatabı Üye Devlet'in kendisinin sorumlu olup olmadığını kontrol etmesine olanak veren bilgiler bulunmak zorundadır.

(b) Başvurayı geri alması istenen Üye Devlet, mümkün olan en kısa süre içinde ve hiçbir durumda kendisine yapılan istekten itibaren bir ayı aşmamak şartıyla gerekli kontrolleri yapmak ve kendisine yapılan isteğe cevap vermek zorundadır. İsteğin Eurodac sisteminden alınan bilgilere dayanması halinde, bu süre iki haftaya iner.

(c) İsteğin muhatabı olan Üye Devlet'in kararını (b) bendinde bahsi geçen bir aylık veya iki haftalık süre içinde bildirmemesi halinde, söz konusu Üye Devlet'in sığınma isteyen kişiyi geri almayı kabul ettiği varsayılacaktır.

(d) Sığınma isteyen bir kişiyi geri almayı kabul eden Üye Devlet, söz konusu kişiyi topraklarına tekrar kabul etmekle yükümlü olacaktır. Transfer, ilgili Üye Devletler arasında görüş alış verişi yapıldıktan sonra, mümkün olan en kısa sürede ve sorumluluğun başka bir Üye Devlet tarafından üstlenilmesi yönündeki isteğin kabulünden veya transferi durdurma etkisi olan bir temyiz veya gözden geçirmenin kararının çıkmasından itibaren en geç altı ay içinde, istekte bulunan Üye Devlet'in ulusal hukuklarına uygun olarak gerçekleştirilecektir.

(e) İstekte bulunan Üye Devlet, sığınma isteyen kişiye kendisinin sorumlu Üye Devlet tarafından geri alınacağına dair kararı bildirecektir. Kararda, kararın dayandığı gerekçeler belirtilecektir. Kararda, transferin gerçekleştirilmesi için tanınan mülhletın ayrıntıları bulunacak ve, eğer ilgili kişi sorumlu Üye Devlet'e kendi olanaklarıyla gidiyorsa, gerektiğinde, başvuranın hangi yer ve tarihte mevcut olması gerektiğine dair bilgiler de yer alacaktır. Bu karar temyiz edilebilir veya gözden geçirilebilir. Bu kararla ilgili temyiz veya gözden geçirme, mahkemeler veya yetkili kurumlar her durumu ayrıca değerlendirerek eğer ulusal mevzuat buna izin veriyorsa transferin uygulanmasını durdurulması yönünde karar vermedikçe, transferin uygulanmasını durdurmaz.

Gerektiğinde, istekte bulunan Üye Devlet tarafından sığınma isteyen kişiye Madde 27(2)'de bahsi geçen prosedüre uygun olarak benimsenmiş bir şekilde sahip bir geçiş izni verilecektir.

Sorumlu Üye Devlet, istekte bulunan Üye Devlet'e, hangisi uygunsa, sığınma isteyen kişinin sağ salım ulaştığını veya belirlenmiş mülhlet içinde isbat-ı vücut etmediğini bildirecektir.

2. Transferin altı aylık mülhlet içinde gerçekleşmemesi halinde, sorumluluk, sığınma başvurusunun yapıldığı Üye Devlet'e ait olacaktır. Bu mülhlet, sığınma isteyen kişinin hapis yatması nedeniyle transfer veya başvurusunun incelenmesinin gerçekleştirilememesi durumunda en fazla bir yıla kadar, veya sığınma isteyeninin sırra kadem basması durumunda en fazla on sekiz aya kadar uzatılabilir.

3. Doğrudan ve dolaylı kanıtlar ve bunların yorumlanması ve isteklerin hazırlanması ve iletılme usulleri hakkında kurallar, Madde 27(2)'de bahsi geçen prosedüre uygun olarak benimsenecektir.

4. Madde 27(2)'de bahsi geçen prosedüre uygun olarak transferlerin gerçekleştirilmesi hakkında ilave kurallar benimsenebilir.

BÖLÜM IV İDARİ İŞBİRLİĞİ

Madde 21

1. Her Üye Devlet, istekte bulunan her Üye Devlet'e, aşağıdakilerin yapılabilmesi için, sığınma isteyen kişiyle ilgili uygun, gerekli ve aşırıya kaçmayan kişisel bilgileri verecektir. Söz konusu bilgiler aşağıdaki işlerin gerçekleştirilebilmesi için verilecektir:
 - (a) Sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi;
 - (b) Sığınma başvurusunun incelenmesi;
 - (c) İşbu Düzenleme çerçevesinde ortaya çıkan herhangi bir yükümlülüğün yerine getirilmesi.
2. Paragraf 1'de bahsi geçen bilgiler ancak aşağıdakileri kapsayabilir:
 - (a) Başvuran ve, uygun olduğunda, ailesinin fertleri hakkında kişisel bilgiler (isimler, soy isim ve uygun olduğunda, eski isim; lakaplar veya takma adlar; hali hazırdaki ve eski uyruk, doğum yeri ve tarihi);
 - (b) Kimlik ve seyahat belgeleri (referanslar, geçerlilik, veriliş tarihi, veren makam, verildiği yer vs.);
 - (c) Başvuranın kimliğinin tespit edilmesi için gerekli başka bilgiler. Buna, (EC) (AT) No. 2725/2000 sayılı Tüzüğe uygun olarak alınmış parmak izleri de dahildir.
 - (d) İkamet edilen yerler ve seyahat edilmiş olan güzergahlar;
 - (e) Bir Üye Devlet tarafından verilmiş olan ikamet belgeleri veya vizeler;
 - (f) Başvurunun yapılmış olduğu yer;
 - (g) Daha önce yapılmış herhangi bir sığınma başvurusunun yapıldığı tarih, halihazırdaki başvurunun yapıldığı tarih, işlemlerde gelinmiş olan aşama ve, eğer varsa, verilmiş karar.
3. Ayrıca, sığınma başvurusunun incelenmesi için gerekli olması şartıyla, sorumlu Üye Devlet başka bir Üye Devlet'ten, sığınma isteyen kişinin başvurusunu dayandırdığını gerekçeleri ve, geçerli ise, başvuran hakkında alınmış kararların gerekçelerini kendisine bildirmesini isteyebilir. Üye Devlet, söz konusu bilgilerin verilmesinin Üye Devlet'in temel çıkarlarına veya ilgili kişinin veya başkalarının özgürlüklerinin ve temel haklarının korunmasına zararlı olması ihtimali varsa, kendisine yapılan isteğe cevap vermeyi reddedebilir. Her durumda, istenen bilgilerin verilmesi, sığınma başvurusunda bulunan kişinin yazılı onayına tabi olacaktır.
4. Bütün bilgi isteklerinde, isteğin dayandığı gerekçe ve, isteğin amacının isteğin muhatabı olan Üye Devlet'e sorumluluk getirme ihtimali olan bir kriter olup olmadığının kontrol edilmesi olması halinde, isteğin, sığınma isteyen kişilerin Üye Devletlerin topraklarına nasıl ve hangi araçları kullanarak girdikleri hakkında güvenilir kaynaklardan alınmış ilgili bilgiler de dahil olmak üzere hangi delillere veya başvuranın beyanlarının hangi somut ve doğrulanabilir kısmına dayandığı bildirilecektir. Güvenilir kaynaklardan alınmış söz konusu ilgili bilgiler kendi başlarına bir Üye Devlet'in işbu Tüzük çerçevesindeki sorumluluk ve yetkisini belirlemek için yeterli olmayacak, ancak, sığınma isteğinde bulunan münferit kişi hakkındaki başka verilerin değerlendirilmesine katkıda bulunabilecektir.
5. İsteğin muhatabı olan Üye Devlet, altı hafta içinde cevap vermekle yükümlüdür.
6. Bilgi alışverişi bir Üye Devlet'in isteği üzerine gerçekleştirilecektir. Bilgi alışverişi, sadece her Üye Devlet tarafından tayin edilip Komisyon'a bildirilen yetkili makamlar arasında yapılabilir. Komisyon, bu iş için tayin edilen yetkili makamları, kendisine bildirildikten sonra diğer Üye Devletlere bildirecektir.
7. Alınıp verilen bilgiler sadece paragraf 1'de belirlenen amaçlar için kullanılabilir. Bu bilgiler, her Üye Devlet'te, bilginin alıcısı yetkili makamın türüne ve yetkilerine bağlı

olarak, ancak aşağıdaki işleri yapmakla görevlendirilmiş yetkili makamlara ve mahkemelere verilebilir:

- (a) Sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi;
- (b) Sığınma başvurusunu incelenmesi;
- (c) İşbu Tüzük çerçevesinde ortaya çıkan herhangi bir yükümlülüğün yerine getirilmesi.

8. Bilgileri gönderen Üye Devlet, bilgilerin doğru ve güncel olmasını sağlayacaktır. Söz konusu Üye Devlet'in doğru olmayan veya gönderilmemesi gereken bir bilgiyi gönderdiğinin ortaya çıkması halinde, alıcı Üye Devletler bundan derhal haberdar edilecektir. Söz konusu Üye Devlet bu bilgileri düzeltmek veya sildirmekle yükümlü olacaktır.

9. Sığınma isteyen kişi, kendisiyle ilgili işlemde geçirilen bütün bilgilerin isteği üzerine kendisine bildirilmesi hakkına sahip olacaktır.

Sığınma isteyen kişi, bu bilgiler işlenirken, özellikle bilgilerin eksik veya yanlış olmasından dolayı, işbu Tüzüğün veya Avrupa Parlamentosu'nun ve Konsey'in 95/46/EC (AT) sayılı 24 Ekim 1995 tarihli kişisel bilgilerin işlenmesi ve bu bilgilerin serbest dolaşımı hakkındaki Yönergesi'nin⁷² ihlal edildiğini düşündüğü takdirde, bu bilgileri düzeltme, sildirme veya bloke etme hakkına sahip olacaktır.

Bilgileri düzelten, silen veya bloke eden yetkili makam, hangisi uygunsa, bilgiyi veren veya alan Üye Devlet'i bundan haberdar edecektir.

10. Her ilgili Üye Devlet'te, ilgili kişinin kişisel dosyasında ve/veya bir sicilde, alınıp verilen belgelerin verilmesi ve alınmasının kayıtları tutulacaktır.

11. Alınıp verilen bilgiler, alınıp verilmelerinin amacı olan konu için gerekli olanı aşmayan bir süre boyunca muhafaza edilecektir.

12. Bilgilerin otomatik olarak işlemde geçirilmediği veya bir dosyada bulunmadığı veya bir dosyaya girilmesinin amaçlanmadığı durumlarda, her Üye Devlet, etkili kontroller yapmak suretiyle işbu maddeye uyumu temin edecek uygun tedbirleri alacaktır.

Madde 22

1. Üye Devletler, işbu Tüzük çerçevesinde ortaya çıkan yükümlülükleri yerine getirmekten sorumlu yetkili makamları Komisyon'a bildirecek ve bu yetkili makamların görevlerini yerine getirmek için gerekli kaynaklara, özellikle de bilgi isteklerine ve sığınma isteyenlerin sorumluluğunun üstlenilmesi veya geri alınması isteklerine belirlenmiş mühletler içinde cevap verebilmelerini sağlayacak gerekli kaynaklara sahip olmalarını temin edeceklerdir.

2. İsteklerin iletilmesini ve göndericilerin otomatik olarak gönderinin yapıldığına dair elektronik bir belgeyi alabilmelerini sağlamak için Paragraf 1'de bahsi geçen yetkili makamlar arasında güvenli elektronik ileti kanallarının kurulması ile ilgili kurallar, Madde 27(2)'de bahsi geçen prosedüre uygun olarak belirlenecektir.

Madde 23

1. Üye Devletler, işbu Tüzüğün uygulanmasını kolaylaştırmak ve etkililiğini artırmak amacıyla, işbu Tüzüğün hayata geçirilmesinin pratik ayrıntılarıyla ilgili olarak aralarında iki taraflı idari düzenlemeler yapabilirler. Böyle düzenlemeler aşağıdaki hususlarla ilgili olabilir:

- (a) Karşılıklı olarak irtibat yetkilileri gönderilmesi;

⁷² OJ (R.G.) L 281, 23.11.1995, sf. 31

(b) Sığınma isteyenlerin sorumluluğunun üstlenilmesi veya geri alınması yönündeki isteklerin iletilmesi ve incelenmesi ile ilgili prosedürlerin basitleştirilmesi ve sürelerin kısaltılması.

2. Paragraf 1’de bahsi geçen düzenlemeler Komisyon’a bildirilecektir. Komisyon, paragraf 1(b)’de bahsi geçen düzenlemelerin işbu Tüzüğü ihlal edip etmediklerini kontrol edecektir.

BÖLÜM VII GEÇİCİ HÜKÜMLER VE SON HÜKÜMLER

Madde 24

1. İşbu Tüzük, 15 Haziran 1990 tarihinde Dublin’de imzalanan, Avrupa Topluluğu Üye Devletlerinden birinde yapılmış sığınma başvurularının incelenmesinden sorumlu Devlet’in belirlendiği Sözleşme’nin (Dublin Sözleşmesi) yerine geçmiştir.

2. Ancak, sığınma başvurusundan sorumlu Üye Devlet’in belirlenmesiyle ilgili düzenlemelerin sürekliliğini sağlamak için, Madde 29’un ikinci paragrafında belirtilen tarihten sonra yapılmış başvurularda, işbu Tüzük çerçevesinde bir Üye Devlet’i sorumlu kılması ihtimali yüksek olan olaylar, bunlar söz konusu tarihten önce meydana gelmiş olsalar bile, dikkate alınacaklardır. Madde 10(2)’de bahsi geçen olaylar bunun dışındadır.

3. (EC) (AT) No. 2725/2000 sayılı Tüzük’te Dublin Sözleşmesi ifadesinin kullanıldığı yerlerde, bu ifade işbu Tüzük olarak anlaşılacaktır.

Madde 25

1. İşbu Tüzük’te belirlenen bütün süreler aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

(a) Gün, hafta veya ay sayısı olarak ifade edilen bir süre bir olayın meydana geldiği veya bir işin yapıldığı andan itibaren hesaplanacağı zaman, söz konusu olayın meydana geldiği veya işin yapıldığı gün söz konusu sürenin içinde sayılmayacaktır.

(b) Hafta veya ay sayısı olarak ifade edilen süreler, son hafta veya ayın, sürenin hesaplanmasında başlangıç olarak alınan olay veya işin meydana geldiği veya yapıldığı gün ile aynı güne veya aynı tarihe denk gelen günü hangisi ise o günün bitmesi ile sona erecektir. Ay sayısı olarak ifade edilmiş bir süre için sürenin sona ermesi gereken gün son ayda yoksa, süre o ayın son gününün bitiminde sona erecektir.

(c) Süreler, Cumartesi ve Pazar günlerini ve ilgili Üye Devletlerin herhangi birindeki resmi tatilleri de içerir.

2. İstekler ve cevaplar, iletinin alındığına dair kanıt sağlayabilen herhangi bir yöntemle gönderilebilir.

Madde 26

Fransa Cumhuriyeti ile ilgili olarak, işbu Tüzük bu ülkenin sadece Avrupa’daki toprakları için geçerli olacaktır.

Madde 27

1. Komisyon’a bir komite yardımcı olacaktır.

2. İşbu paragrafa gönderme yapılan yerlerde, 1999/468/EC (AT) sayılı Karar’ın 5 ve 7’inci maddeleri geçerli olacaktır. 1999/468/EC (AT) sayılı Karar’ın 5(6) sayılı maddesinde yazılı süre üç ay olarak belirlenecektir.

3. Komite kendi usul kurallarını saptayacaktır.

Madde 28

Komisyon, Madde 29'un birinci paragrafında belirtilen tarihten en geç üç yıl sonra Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e işbu Tüzüğün uygulanışı hakkında bir rapor sunacak ve, eğer uygunsa, gerekli değişiklikleri önerecektir. Üye Devletler, en geç söz konusu sürenin sona ermesinden altı ay önce, bu raporun hazırlanması için gerekli bütün uygun bilgileri Komisyon'a göndereceklerdir.

Komisyon, söz konusu raporunu verdikten sonra, (EC) (AT) No 2725/2000 sayılı Tüzüğün 24(5) sayılı maddesi gereği Eurodac sisteminin hayata geçirilmesi hakkındaki raporlarını verdiği tarihte aynı tarihte, işbu Tüzüğün uygulanışı hakkında Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e rapor verecektir.

Madde 29

İşbu Tüzük, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlanışını takip eden 20'inci günde yürürlüğe girecektir.

İşbu Tüzük, yürürlüğe girişini takip eden altıncı ayın ilk gününden itibaren yapılmış sığınma başvuruları için geçerli olacak, ve, bu tarihten sonra, başvurunun yapılmış olduğu tarihe bakılmaksızın, sığınma isteyenlerin sorumluluğunun üstlenilmesi veya geri alınması yönündeki bütün istekler için geçerli olacaktır. Bu tarihten önce yapılmış bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu olan Üye Devlet, Dublin Sözleşmesi'nde belirtilen kriterlere göre belirlenecektir.

İşbu Tüzük, Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma uyarınca bütün unsurlarıyla bağlayıcı olacak ve Üye Devletlerde doğrudan uygulanacaktır.

Brüksel, 18 Şubat 2003

Konsey adına
Başkan
N. CHRISTODOULAKIS.

KOMİSYON TÜZÜĞÜ (AT) NO 1560/2003

2 Eylül 2003

Bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından Üye Devletlerden birinde yapılmış bir sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesinin kriter ve mekanizmalarının belirlendiği (EC) (AT) 343/2003 sayılı Konsey Tüzüğü'nün uygulanmasına yönelik ayrıntılı kuralların belirlendiği

AVRUPA (TOPLULUĞU) KOMİSYONU,

Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'nın;

Bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından Üye Devletlerden birinde yapılmış bir sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesinin kriter ve mekanizmalarının belirlendiği 18 Şubat 2003 tarihli (EC) (AT) 343/2003 sayılı Konsey Tüzüğü⁷³ ve özellikle adı geçen tüzüğün Madde 15(5), Madde 17(3), Madde 18(3), Madde 19(3) ve (5), Madde 20(1), (3) ve (4) ve Madde 22(2) sayılı paragrafları ile ilgili olarak

AŞAĞIDAKİ TÜZÜĞÜ BENİMSEMİŞTİR.

Giriş: (Aşağıdaki hususları dikkate alarak)

(1) (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün etkili bir şekilde uygulanması için bir dizi özel düzenleme yapılması gerekmektedir. Bu düzenlemeler, sorumluluk üstlenme ve geri alma isteklerinin iletilmesi ve işleme konulması, bilgi istekleri ve transferlerin gerçekleştirilmesi ile ilgili olarak Üye Devletlerde söz konusu Tüzük'ü uygulamaya yetkili makamlar arasında işbirliğini kolaylaştıracak şekilde net bir tanıma kavuşturulmalıdır.

(2) 15 Haziran 1990 tarihinde Dublin'de imzalanmış olan, Avrupa Topluluğu'nun Üye Devletlerinden birinde yapılmış sığınma başvurularını incelemekten sorumlu Üye Devlet'in belirlendiği Sözleşme⁷⁴ ile bu Sözleşme'nin yerine geçen (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük arasında mümkün olan en ileri derecede sürekliliği sağlamak için, işbu Tüzük, bu Sözleşme'nin 18'inci maddesi ile kurulan komite tarafından benimsenen ortak ilkeler, listeler ve formlara dayandırılmalı, yeni kriterlerin yürürlüğe konmasının, bazı hükümlerin metinlerinin gerektirdiği değişiklikler ve tecrübeden çıkarılan dersler de dahil edilmelidir.

(3) (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük'te belirlenen prosedürlerle Dublin Sözleşmesi'nin⁷⁵ etkili bir şekilde uygulanması için parmak izlerinin karşılaştırılmasına yönelik 'Eurodac'ın tesis edilmesine ilişkin 11 Aralık 2000 tarihli (EC) 2725/2000 sayılı Konsey Tüzüğü'nün uygulanması arasındaki karşılıklı ilişki dikkate alınmalıdır.

(4) Üye Devletler arasında 343/2003 sayılı Tüzüğün 15'inci maddesindeki insani boyut maddesinin uygulanışı konusunda ayrılıklar olması halinde bir çözüm bulmaya yönelik

⁷³ OJ (R.G.) L 50, 25.2.2003, sf. 1

⁷⁴ OJ (R.G.) C 254, 19.8.1997, sf. 1

⁷⁵ OJ (R.G.) L 316, 15.12.2000, sf. 1

bir mekanizma bulunması hem Üye Devletler hem de ilgili sığınma başvuranları için iyi olacaktır.

(5) (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün uygulanmasını kolaylaştırmak için bir elektronik ileti ağı kurulması, geçerli teknik standartlarla ve ağı kullanılmasıyla ilgili pratik düzenlemelerle ilgili bir takım kuralların konulması zorunluluğunu beraberinde getirmektedir.

(6) Avrupa Parlamentosu'nun ve Konsey'in kişisel bilgilerin işlenmesi ile ilgili olarak kişilerin korunması ve bu tür bilgilerin serbest hareketi hakkındaki 24 Ekim 1995 tarihli 95/46/EC(AT) sayılı Yönerge'si⁷⁶, (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün 21'inci maddesine uygun olarak işbu Tüzük gereği gerçekleştirilecek bilgi işleme çalışmaları için geçerlidir.

(7) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli, Danimarka'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 1 ve 2'inci maddelerine uygun olarak, Danimarka'nın (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğe katılmasına olanak veren bir anlaşma sağlanana kadar, (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün üzerinde bağlayıcı olmadığı Danimarka üzerinde işbu Tüzük de bağlayıcı değildir ve Danimarka işbu Tüzüğün uygulanmasına tabi değildir.

(8) Avrupa Topluluğu ile İzlanda Cumhuriyeti ve Norveç Krallığı arasında 19 Ocak 2001 tarihinde imzalanmış olan, bir Üye Devlet'te veya İzlanda'da veya Norveç'te yapılmış bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Devlet'in belirlenmesine yönelik kriter ve mekanizmaların belirlenmesi hakkında Sözleşme'nin⁷⁷ 4'üncü maddesine uygun olarak, işbu Tüzük İzlanda ve Norveç tarafından Avrupa Topluluğu'nun öteki Üye Devletleri tarafından uygulandığı şekilde uygulanacaktır. Dolayısıyla, işbu Tüzük bakımından, Üye Devletler denildiğinde buna İzlanda ve Norveç de dahil olacaktır.

(9) (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün uygulanabilmesi için işbu Tüzüğün mümkün olduğu kadar çabuk yürürlüğe girmesi gereklidir.

(10) İşbu Tüzük'te belirlenen tedbirler, (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün 27'inci maddesi ile kurulan Komite'nin görüşüne uygundur.

AVRUPA (TOPLULUĞU) KOMİSYONU AŞAĞIDAKİ MADDELERİ BENİMSEMİŞTİR.

⁷⁶ OJ (R.G.) L 281, 23.11.1995, sf. 31

⁷⁷ OJ (R.G.) L 93, 3.4.2001, sf. 40

BAŞLIK I

PROSEDÜRLER

BÖLÜM 1

İSTEKLERİN HAZIRLANMASI

Madde 1

Sorumluluk üstlenme isteklerinin hazırlanması

1. Sorumluluk üstlenme istekleri, Ek I'deki örneğe uygun olarak standart bir form ile yapılacaktır. Formda, usulünce doldurulması zorunlu olan haneler ve sadece eğer bilgi varsa doldurulacak başka haneler bulunacaktır. Bu amaç için ayrılmış alana ilave bilgiler de yazılabilir.

İstek aşağıdakileri de içerecektir:

(a) İstek muhatabı Üye Devlet'in sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu olduğunu gösteren bütün doğrudan ve dolaylı kanıtların kopyaları ve bunun yanı sıra, uygun olduğunda, bu kanıtların hangi koşullarda elde edildiğine dair açıklamalar ve istekte bulunan Üye Devlet'e göre kanıtların ispat değeri. Kanıtlarla birlikte, (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün Madde 18(3) sayılı paragrafında bahsi geçen ve işbu Tüzüğe Ek II adı altında ekli olan doğrudan ve dolaylı kanıt listelerine atıfta bulunulacaktır.

(b) Gerektiğinde, başvuranın yaptığı yazılı beyanların veya başvurudan alınan ifadelerin bir kopyası.

2. İsteğin, sığınma isteyenin parmak izleri (EC) (AT) 2725/2000 sayılı Tüzüğün 8'inci maddesine uygun olarak daha önce alınıp Merkezi Birim'e gönderilmiş parmak izleriyle karşılaştırıldıktan sonra aynı Tüzüğün Madde 4(5) sayılı paragrafına uygun olarak Eurodac Merkezi Birimi tarafından iletilmiş ve aynı Tüzüğün Madde 4(6) sayılı paragrafına göre kontrol edilmiş pozitif bir sonuca (parmak izlerinin tutması) dayanması halinde, istekte aynı zamanda Merkezi Birim tarafından verilen bilgiler de bulunmalıdır.

3. İstekte bulunan Üye Devlet'in (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 17(2)'ye uygun olarak acil cevap istemesi halinde, istekte sığınma başvurusunun hangi koşullarda yapıldığı açıklanacak ve acil cevap isteğini haklı çıkartan kanuni ve fiili nedenler belirtilecektir.

Madde 2

Geri alma isteklerinin hazırlanması

Geri alma istekleri, Ek III'teki örneğe uygun olarak standart bir form kullanılarak yapılacak, formda isteğin niteliği, gerekçeleri ve isteğin dayandığı (EC) (AT) 343/2003 Tüzük'ü hükümleri belirtilecektir.

İstekte, aynı zamanda, sığınma isteyenin parmak izleri (EC) (AT) 2725/2000 sayılı Tüzüğün Madde 4(1) ve (2) sayılı paragraflarına uygun olarak daha önce alınıp Merkezi Birim'e gönderilmiş parmak izleriyle karşılaştırıldıktan sonra aynı Tüzüğün Madde 4(5) sayılı paragrafına uygun olarak Eurodac Merkezi Birim tarafından iletilmiş ve aynı Tüzüğün Madde 4(6) sayılı paragrafına göre kontrol edilmiş pozitif sonucu da (parmak izlerinin tutması) bulunmalıdır.

Eurodac'ın işlerlik kazanmasından önceki döneme tarihli başvurularla ilgili isteklerde, parmak izlerinin bir kopyası forma eklenecektir.

BÖLÜM II İSTEK ALINDIĞINDA YAPILACAKLAR

Madde 3

Sorumluluk üstlenme isteklerinin işlenmesi

1. İsteğe belirtilen hukuki ve fiili iddialar, (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün hükümleri ve işbu Tüzüğe ekli Ek II'de yer alan doğrudan ve dolaylı kanıtlar listeleri ışığında incelenecektir.
2. (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün dayanak olarak alınan kriter ve hükmü her ne olursa olsun, istek muhatabı Üye Devlet, söz konusu Tüzüğün Madde 18(1) ve (6) sayılı paragraflarında tanıyan süre içinde, doğrudan doğruya veya dolaylı yoldan sahip olduğu bütün bilgileri esas alarak, sığınma başvurusunu incelemekten kendisinin sorumlu olduğunun sabit olup olmadığını hiçbir hususu gözden kaçırmadan ve objektif olarak kontrol edecektir. İstek muhatabı Üye Tüzüğün kontrolleri sonucunda, söz konusu Tüzüğün kriterlerinden en az bir tanesine göre kendisinin sorumlu olduğunun ortaya çıkması halinde, söz konusu Üye Devlet sorumluluğunu kabul edecektir.

Madde 4

Geri alma isteklerinin işlenmesi

Bir geri alma isteğinin, (EC) (AT) 2725/2000 sayılı Tüzüğün Madde 4(6) sayılı paragrafına uygun olarak Eurodac Merkezi Birimi tarafından verilip istekte bulunan Üye Devlet tarafından kontrol edilmiş verilere dayanması halinde, isteğin muhatabı olan Üye Devlet, yapılan kontrollerde (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün Madde 4(5) sayılı paragrafı ikinci bendi veya Madde 16(2), (3) veya (4) sayılı paragrafları çerçevesinde yükümlülüklerinin sona erdiğini ortaya çıkarmadıkça, sorumluluğunu kabul edecektir. Söz konusu hükümler çerçevesinde yükümlülüklerin sona ermiş olmasına, ancak, elle tutulur kanıtlar veya sığınma isteğinde bulunanın kanıtlarla desteklenen ve doğrulanabilir nitelikte olan beyanları esas alınarak güvenilir.

Madde 5

Olumsuz cevap

1. Kontroller gerçekleştirildikten sonra istek muhatabı Üye Devlet'in gösterilen kanıtların kendi sorumluluğunu sabit kılmadığını düşünmesi halinde, istekte bulunan Üye Devlet'e istek muhatabı Üye Devlet tarafından gönderilen olumsuz cevapta, olumsuz cevabın gerekçeleri eksiksiz olarak ve ayrıntılarıyla belirtilecektir.
2. İsteğe bulunan Üye Devlet'in olumsuz cevabın yanlış değerlendirmeye dayandığını düşünmesi veya istekte bulunan Üye Devlet'in ileri sürecek başka kanıtları olması halinde, istekte bulunan Üye Devlet isteğinin yeniden incelenmesini isteyebilir. Bu seçenek, olumsuz cevabın ulaştığı tarihten itibaren üç hafta içinde kullanılmalıdır. İstek muhatabı Üye Devlet, iki hafta içinde cevap vermek için elinden geleni yapacaktır. Her durumda, bu ilave prosedür, (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün Madde 18(1) ve (6) ve Madde 20(1)(b) sayılı paragraflarında yazılı mülhletleri aşamaz.

Madde 6

Olumlu cevap

Üye Devlet'in sorumluluğu kabul etmesi halinde, cevapta bu belirtilecek ve (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün esas alınan hükmü belirtilecektir. Cevapta, bunu izleyecek transferin, temas kurulacak daire veya kişiyle temas kurulmasını sağlayacak bilgiler gibi pratik ayrıntıları da bulunacaktır.

BÖLÜM III TRANSFERLER

Madde 7

Transferler için pratik düzenlemeler

1. Sorumlu Üye Devlet'e transferler aşağıdaki şekillerde yapılabilir:
 - (a) Sığınma isteyen kişinin isteği üzerine, belirlenmiş belli bir tarihe kadar;
 - (b) Gözetim altında yola çıkış yoluyla; bu düzenlemede, sığınma isteyen kişiye istekte bulunan Üye Devlet'in bir yetkilisi ulaşım aracına binişe kadar eşlik eder, sorumlu Üye Devlet'e, anlaşılabilir bir müddet içinde sığınma isteyen kişinin varış yeri, tarihi ve saati bildirilir.
 - (c) Nezaret altında; bu düzenlemede, sığınma isteyen kişiye istekte bulunan Üye Devlet'in bir yetkilisi veya istekte bulunan Üye Devlet tarafından bu sıfatla hareket etmeye yetkilendirilmiş bir kuruluşun temsilcisi eşlik eder ve sığınma isteğinde bulunan kişiyi sorumlu Üye Devlet'in yetkili makamlarına teslim eder.
2. Paragraf 1(a) ve (b)'de bahsi geçen durumlarda, başvurana, sorumlu Üye Devlet'e girmesine ve sorumluluk üstlenme veya geri alma kararı sorumlu Üye Devlet tarafından tebliğ edildiği zaman kendisine bildirilen yer ve zamanda varışında kendisini tanıtmaya imkan vermek için, işbu Tüzüğe ekli Ek IV'te bir örneği bulunan, (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 19(3) ve Madde 20(1)(e) paragraflarında bahsi geçen serbest geçiş belgesi verilecektir.

Paragraf 1(c)'de bahsi geçen durumda, sığınma isteyen kişinin üzerinde kimlik bilgileri olmaması halinde, bir serbest geçiş belgesi verilecektir. Transferin zamanı ve yeri, Madde 8'de belirlenen prosedüre uygun olarak ilgili Üye Devletler tarafından önceden mutabakatla belirlenecektir.
3. Transferi yapan Üye Devlet, sığınma isteyen kişinin belgelerinin, yola çıkıştan önce sığınma isteyen kişiye iade edilmesini, Üye Devlet'in yetkili makamlarına teslim edilmek üzere nezaret eden kişilere emanet edilmesini veya başka bir uygun yoldan gönderilmesini sağlayacaktır.

Madde 8

Transferlerde işbirliği

1. Sorumlu Üye Devlet, sığınma isteyen kişinin transferinin mümkün olduğu kadar çabuk gerçekleşmesine izin vermekle ve sığınma isteyen kişinin önüne hiçbir engel çıkarılmamasını sağlamakla yükümlüdür. Bu Üye Devlet, uygun olduğunda, coğrafi kısıtlamaları ve transferi yapan Üye Devlet'in kullanabildiği nakliye şekillerini de dikkate alarak, sığınma isteyen kişinin sorumlu Üye Devlet'in topraklarının hangi kısmında transfer olacağını veya ilgili yetkili makamlara teslim edileceğini belirleyecektir. Hiçbir durumda, nezaret eden kişilerin sığınma isteyen kişiye kullanılan uluslararası nakil vasıtasının varış noktasının ötesinde eşlik etmesi veya transferi yapan Üye Devlet'in bu noktanın ötesinde nakliye masraflarını karşılaması şartı konulamayacaktır.
2. Transferi organize eden Üye Devlet, sığınma isteyen kişi ve ona nezaret edenler için ulaşımı ayarlayacak ve, sorumlu Üye Devlet'e de danışarak, varış zamanını ve, eğer gerekiyorsa, ilgili yetkili makamlara teslimin ayrıntılarını kararlaştıracaktır. Sorumlu Üye Devlet, kendisine üç iş günü önceden haber verilmesini isteyebilir.

Madde 9

Transferlerin ertelenmesi veya gecikmesi

1. Transferi durdurma etkisine sahip bir temyiz veya gözden geçirme prosedürü veya sığınma isteyen kişinin sağlığının kötü olması, ulaşım olanaklarının bulunmaması veya

sığınma isteyen kişinin transfer prosedüründen vazgeçmesi gibi fiziksel nedenlerle herhangi bir erteleme olması durumunda, sorumlu Üye Devlet'e bu durum vakit geçirmeden bildirilecektir.

2. (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 19(4) ve Madde 20(2)'de belirlenen nedenlerden birinden dolayı işbu Tüzüğün 19(3) ve 20(1)(d) sayılı paragraflarında belirlenen altı aylık normal mühlet içinde transferi gerçekleştiremeyen Üye Devlet, bu mühletin bitmesinden önce sorumlu Üye Devlet'i haberdar edecektir. Aksi takdirde, sığınma başvurusunu değerlendirme sorumluluğu ve (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük kapsamındaki bütün diğer yükümlülükler, adı geçen Tüzüğün 19(4) ve 20(2) sayılı paragraflarına uygun olarak transferi gerçekleştiremeyen söz konusu Üye Devlet'e ait olacaktır.

3. (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 19(4) ve Madde 20(2)'de belirlenen nedenlerden birinden dolayı bir Üye Devlet'in altı aylık normal mühletten sonra transferi gerçekleştirmeyi taahhüt etmesi halinde, söz konusu Üye Devlet sorumlu Üye Devlet ile gerekli düzenlemeleri önceden yapacaktır.

Madde 10

Varsayılan bir kabulü takiben yapılan transfer

1. (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük'ün, hangisi uygunsa, 18(7) veya 20(1)(c) paragrafı gereği istek muhatabı Üye Devlet'in bir sorumluluk üstlenme veya geri alma isteğini kabul ettiğinin varsayılması halinde, istekte bulunan Üye Devlet, transferi organize etmek için gerekli görüş alma işlemlerini başlatacaktır.

2. Sorumlu Üye Devlet, istekte bulunan Üye Devlet'in istemesi halinde, mühleti içinde cevap vermemesinin bir sonucu olarak üstlenmiş olduğu sorumluluğu kabul ettiğini vakit geçirmeden yazılı olarak teyit etmek zorunda olacaktır. Sorumlu Üye Devlet, sığınma isteyen kişinin varış yerini belirlemek için gereken işlemleri mümkün olduğu kadar çabuk gerçekleştirecek ve, geçerli olduğunda, istekte bulunan Üye Devlet ile varış yeri ve ilgili yetkili makamlara teslim etmenin pratik ayrıntıları konusunda mutabakata varacaktır.

BÖLÜM IV

İNSANİ BOYUT MADDESİ

Madde 11

Himayeye muhtaç olma durumları

1. (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 15(2), sığınma isteyen kişinin başka bir Üye Devlet'te hazır bulunan bir akrabasının yardımına muhtaç olması veya başka bir Üye Devlet'te hazır bulunan bir akrabasının sığınma isteyen kişinin yardımına muhtaç olması durumunda geçerli olacaktır.

2. (EC) (AT) 343/2004 sayılı Tüzük Madde 15(2)'de bahsi geçen himayeye muhtaç olma durumları, mümkün olduğu ölçüde, tıbbi tasdik belgeleri gibi objektif kriterler esas alınarak değerlendirilecektir. Bu tür bir kanıtın bulunmaması veya temin edilememesi durumunda, insani gerekçelerin gerçekliği, ancak ilgili kişilerce verilen ikna edici bilgiler esas alınarak kanıtlanmış kabul edilebilir.

3. İlgili kişilerin bir araya getirilmesinin gerekliliği veya uygunluğu değerlendirilirken aşağıdaki hususlar dikkate alınacaktır:

- (a) Menşe ülkede mevcut olan aile durumu;
- (b) İlgili kişilerin hangi şartlarda birbirlerinden ayrı düştükleri;

(c) Üye Devletlerde devam etmekte olan çeşitli sığınma prosedürlerinin veya yabancılar kanunları çerçevesinde yürütülmekte olan çeşitli prosedürlerin durumu.

4. (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 15(2)'nin geçerliliği, her durumda, sığınma isteyen kişinin veya akrabasının gerekli yardımı fiilen sağlayacağından emin olunması şartına tabi olacaktır.

5. Akrabaların bir araya getirileceği Üye Devletve transferin tarihi, ilgili Üye Devletler tarafından aşağıdaki hususlar dikkate alınarak mutabakatla belirlenecektir:

(a) Himayeye muhtaç kişinin yolculuk etme kabiliyeti,

(b) İlgili kişilerin ikamet durumu; sığınma isteyen kişinin akrabasının ikamet ettiği Üye Devlet'te hali hazırda geçerli bir ikamet iznine ve kaynaklara sahip olduğu durumlarda, sığınma isteyen kişinin akrabasının yanına gitmesi tercih edilecektir.

Madde 12

Refakatinde kimse olmayan reşit olmayan kişiler

1. Refakatinde kimse olmayan reşit olmayan bir kişinin anne, baba veya yasal vasi dışında bir akrabaya emanet edilmesi kararının özel güçlükler doğurması ihtimali olması, özellikle de ilgili yetişkinin reşit olmayan kişinin sığınma için başvuru yaptığı Üye Devlet'in yetki alanı dışında ikamet etmesi durumunda, Üye Devletlerdeki ilgili yetkili makamlar arasında, özellikle de reşit olmayan kişilerin korunmasından sorumlu yetkili makamlar veya mahkemeler arasında işbirliği kolaylaştırılacak ve bu yetkili makamların, bütün olgulardan haberdar olarak, ilgili yetişkinin veya yetişkinlerin ilgili reşit olmayan kişi için en iyisi olacak şekilde ilgili reşit olmayan kişinin sorumluluğunu üstlenme kabiliyeti olup olmadığı konusunda karar vermelerini sağlayacak gerekli işlemler yapılacaktır.

Bu bakımdan, adli ve medeni hukuka ilişkin konularda işbirliği alanında artık mevcut olan seçenekler de dikkate alınacaktır.

2. Reşit olmayan bir kişinin yerleştirilmesi prosedürlerinin süresinin (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 18(1) ve (6) ve Madde 19(4)'de belirlenen mülhletlere uyulamamasına neden olması ihtimali, sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi prosedürüne devam edilmesine veya bir transferin gerçekleştirilmesine muhakkak bir engel teşkil etmeyecektir.

Madde 13

Prosedürler

1. (EC) (AT) 343/2004 sayılı Tüzük Madde 15'e dayanılarak başka bir Üye Devlet'ten sığınma isteyen bir kişinin sorumluluğunu üstlenmesini isteme inisiyatifi, ya sığınma başvurusunun yapıldığı ve sorumlu Üye Devlet'i belirlemeye yönelik bir prosedürü gerçekleştirmekte olan Üye Devlet'e ya da sorumlu Üye Devlet'e aittir.

2. Sorumluluk üstlenme isteğinde, istek muhatabı Üye Devlet'in durumu değerlendirmesine olanak vermek için, istekte bulunan Üye Devlet'in elinde olan bütün materyaller bulunacaktır.

3. İstek muhatabı Üye Devlet, uygun olduğunda, insani gerekçeleri, özellikle de ailevi veya kültürel nitelikteki gerekçeleri, ilgili kişinin bağımlılık düzeyini veya diğer ilgili kişinin arzu edilen yardımı sağlama yeteneği ve niyetini tespit etmek için gerekli kontrolleri yapacaktır.

4. Her durumda, ilgili kişilerin rızasının alınması zorunludur.

Madde 14

Uzlaşma

1. Üye Devletlerin bir transferin gerçekleştirilmesi veya (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 15'e dayanılarak akrabaların bir araya getirilmeleri gereğinin olup olmadığı veya ilgili kişilerin hangi Üye Devlet'te birleştirilmeleri gerektiği konusunda bir ihtilafı çözememeleri durumunda, bu Üye Devletler, işbu maddenin 2'inci paragrafında belirlenen uzlaşma prosedürüne başvurabilirler.

2. Uzlaşma prosedürü, ihtilafa taraf olan Üye Devletlerden birinin (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 27 ile kurulan Komite'nin Başkan'ına başvurusuyla başlatılacaktır. İlgili Üye Devletler, uzlaşma prosedürünü kullanmayı kabul ettiklerinde, teklif edilen çözümü en ileri derecede dikkate almayı taahhüt etmiş olacaklardır.

Komite'nin başkanı, meseleyle ilgisi olmayan üç Üye Devlet'i temsil eden üç Komite üyesini tayin edecektir. Bu üyeler, yazılı veya sözlü olarak tarafların iddialarını alacaklar ve konu üzerinde müzakere ettikten sonra, gerektiğinde oylama yaparak, bir ay içinde bir çözüm önereceklerdir.

Komite'nin Başkan'ı veya onun vekili, tartışmalara başkanlık edecektir. Başkan veya vekili görüşünü ortaya koyabilir ancak oy kullanamaz.

Önerilen çözüm, taraflarca ister kabul edilsin ister reddedilsin, nihai ve kesin olacaktır.

**BÖLÜM V
ORTAK HÜKÜMLER**

Madde 15

İsteklerin iletilmesi

1. Üye Devletler arasındaki (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün uygulanmasıyla ilgili istekler, cevaplar ve bütün yazılı iletişimler, mümkün olduğu sürece, işbu Tüzük'te Başlık II çerçevesinde kurulan 'DubliNet' elektronik iletişim ağı üzerinden gönderilecektir.

Birinci bende rağmen, transferi gerçekleştirmekten sorumlu dairelerle istek muhatabı Üye Devlet'teki yetkili daireler arasındaki, transferlerin pratik düzenlemeleri, varış yeri ve zamanı ile ilgili yazışmalar, özellikle de sığınma isteyen kişinin transferinin nezaret altında yapılması durumunda, başka yollardan iletilebilirler.

2. Madde 19'da bahsi geçtiği şekilde bir Ulusal Erişim Noktası'ndan gelen herhangi bir istek, cevap veya yazının gerçek olduğu kabul edilecektir.

3. Sistem tarafından verilen kabul, bir iletinin gerçekleştirildiğinin ve istek veya cevabın alınmasının tarih ve saatinin kanıtı kabul edilecektir.

Madde 16

İletişimde kullanılacak dil

İletişimde kullanılacak dil veya diller, ilgili Üye Devletler arasında mutabakatla belirlenecektir.

Madde 17

İlgili kişilerin rızası

1. (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzüğün uygulanmaları ilgili kişilerin istek ifade etmeleri veya rıza vermeleri şartına tabi olan 7'inci ve 8'inci maddelerinin ve Madde 15(1) ve Madde 21(3) sayılı paragraflarının uygulanması için, bu kişilerin onaylarının yazılı olarak verilmesi gereklidir.

2. (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 21(3)'ün durumunda, başvuran hangi bilgi için onay verdiğini bilmelidir.

BAŞLIK II

'DUBLINET' AĞININ KURULMASI

BÖLÜM I TEKNİK STANDARTLAR

Madde 18

'DubliNet'in kurulması

1. (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 22(2)'de bahsi geçen güvenli elektronik ileti aracı, 'DubliNet' diye anılacaktır.
2. DubliNet, 1720/1999/EC (AT) sayılı Karar⁷⁸ Madde 4'te bahsi geçen genel IDA hizmetlerinin kullanılması esasına dayanmaktadır.

Madde 19

Ulusal Erişim Noktaları

1. Her Üye Devlet, tek bir tayin edilmiş Ulusal Erişim Noktası'na sahip olacaktır.
2. Ulusal Erişim Noktaları, gelen verileri işlemekten ve giden verileri iletmekten sorumlu olacaklardır.
3. Ulusal Erişim Noktaları, her gelen ileti için bir alındı kabulü vermekten sorumlu olacaklardır.
4. Örnekleri Ek I ve III'de bulunan formlar ve Ek V'de belirlenen bilgi istek formu, Ulusal Erişim Noktaları arasında Komisyon tarafından verilen biçimde gönderilecektir. Komisyon, Üye Devletlere gerekli teknik standartları bildirecektir.

BÖLÜM II

KULLANIM KURALLARI

Madde 20

Referans numarası

1. Her iletinin, ilgili olduğu konuyu ve istekte bulunan Üye Devlet'i herhangi bir belirsizliğe mahal bırakmayacak şekilde tanımayı mümkün kılan bir referans numarası olacaktır. Bu numara, aynı zamanda, iletinin bir sorumluluk üstlenme isteği ile mi (tip 1), bir geri alma isteği ile mi (tip 2) yoksa bir bilgi isteği ile mi (tip 3) ilgili olduğunu belirlemeye de imkan vermelidir.
2. Referans numarası Üye Devlet'in Eurodac'ta tanınması için kullanılan harflerle başlayacaktır. Bu kodun ardından, birinci paragrafta belirlenen sınıflandırmaya göre isteğin türünü belirten numara gelecektir. İsteğin Eurodac tarafından verilmiş verilere dayanması halinde, Eurodac referans numarası da eklenecektir.

⁷⁸ OJ (R.G.) L 203, 3.8.1999, sf. 9

Madde 21

Faal durumda olma

1. Üye Devletler, kendi Ulusal Erişim Noktaları'nın kesintisiz olarak işler durumda kalması için gereken işlemleri yapacaklardır.
2. Bir Ulusal Erişim Noktası'nın işlerliğinin yedi iş saatinden uzun süre kesintiye uğraması halinde, Üye Devlet (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük Madde 22(1)'de tayin edilen ilgili yetkili makamlara ve Komisyon'a haber verecek ve Ulusal Erişim Noktası'nın mümkün olan en kısa sürede tekrar normal çalışmasına dönmesini sağlamak için bütün gerekli işlemleri yapacaktır.
3. Bir Ulusal Erişim Noktası'nın, çalışmasında kesinti yaşamış bir Ulusal Erişim Noktası'na veri göndermiş olması halinde, IDA genel hizmetleri tarafından üretilen ileti kabulü, iletinin tarih ve saati için kanıt olarak kullanılacaktır. (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük'te bir istek veya cevap gönderilmesi için belirlenmiş olan son tarihler, söz konusu Ulusal Erişim Noktası'nın çalışmasının kesintiye uğradığı süre boyunca askıya alınmayacaktır.

BAŞLIK III

UYUMLAŞTIRMAYLA İLGİLİ HÜKÜMLER VE SON HÜKÜMLER

Madde 22

Dublin Sözleşmesi için basılmış serbest geçiş belgeleri

Dublin Sözleşmesi için basılmış serbest geçiş belgeleri, işbu Tüzüğün yürürlüğe girmesinden itibaren en fazla 18 ay süreyle (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük çerçevesinde sığınma başvurusu yapmış olanların transferinde kabul edilecektir.

Madde 23

Yürürlüğe giriş

İşbu Tüzük, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayımlandığı günü takip eden gün yürürlüğe girecektir.

İşbu Tüzük bütün Üye Devletlerde tüm unsurlarıyla bağlayıcı ve doğrudan uygulanır olacaktır.

Brüksel, 2 Eylül 2003

Komisyon adına
Antonio VITORINO
Komisyon Üyesi

10. Medeni hali

- Bekar Evli Dul
 Boşanmış Birlikte oturuyor.

11. İlk dili (dilleri)

.....

Aile fertleriyle ilgili kişisel bilgiler

12. Eş Soyadı(*), kızlık soyadı, ön isim(ler), cinsiyet, doğum tarihi, doğum yeri, ikamet yeri
 (eğer eş sığınma istiyorsa, ayrı bir form doldurulmalıdır; bu durumda, bütün formlara çiftin diğer üyesinin referans numarası da yazılacaktır.)

.....

Eşin referans numarası (gerekirse):.....

13. Çocuklar Soyadı(*), ön adı (adları), cinsiyet, doğum tarihi, doğum yeri, ikamet yeri
 (bütün çocuklar belirtilmelidir; söz konusu çocuk için sığınma isteniyorsa, 16 yaşın üzerindeki çocuklar için ayrı birer form doldurulmalıdır.)

(a).....
 (b).....
 (c).....
 (d).....

14. İkamet edilen ülkede sığınma başvurusu yeri ve tarihi.

.....

Daha önceki sığınma prosedürleri

15. Sığınma için başvuran kişi daha önce hiç ikamet ettiği
 ülkede veya başka bir ülkede sığınma veya mülteci statüsünün
 tanınması başvurusunda bulunmuş mudur?

- Evet Hayır

Ne zaman ve nerede?

Başvuru üzerine herhangi bir karar alınmış mıdır?

- Hayır Bilmiyorum Evet, başvuru reddedildi

Karar ne zaman alındı?

Kimlik belgeleri

16. Ulusal pasaport

Pasaport numarası:

- Evet Hayır

Veriliş tarihi:

Veren makam:

Geçerli olduğu son tarih:

17. Pasaport yerine geçen belge

Belge numarası:

- Evet Hayır

Veriliş tarihi:

Veren makam:

Geçerli olduğu son tarih:

18. Başka belge

Belge numarası:

- Evet Hayır

Veriliş tarihi:

Veren makam:

Geçerli olduğu son tarih:

19. Belge olmaması halinde:

(Bu belgelerde geçerli bir vize veya ikamet izni bulunması ihtimali olup olmadığını belirtiniz. Eğer bu ihtimal varsa, veren makamı ve verilmiş tarihini ve aynı zamanda geçerlilik dönemini belirtiniz).

İkamet belgeleri/vizeler

20. Sığınma başvurusu yapan kişinin üzerinde ikamet ülkesi için verilmiş bir ikamet belgesi/vize var mı?

Belge türü

Veriliş tarihi:

Veren makam:

Geçerli olduğu son tarih:

21. Sığınma başvurusu yapan kişinin üzerinde başka bir AB Üye Devlet'i(2) için geçerli bir ikamet belgesi/vize var mı?

Hangi ülke?

Belge türü

Veriliş tarihi:

Veren makam:

Geçerli olduğu son tarih:

22. Seyahatin başladığı ülke (menşe ülke veya geldiği ülke)

- Seyahatin başladığı ülkeden sığınma isteğinde bulunulan ülkeye giriş noktasına kadar izlenen güzergah

- Seyahat tarih ve saatleri

- Sınırı geçtiği tarih

- İzinli geçiş noktasından mı

yoksa

- sınır kontrollerinden kaçarak mı (yasadışı giriş)?

- kullanılan ulaşım aracı

23. Sığınma başvurusu yapan başka bir Avrupa Birliği Üye

Devlet'i (3) üzerinden mi giriş yapmıştır?

- Girdiği ilk AB Üye Devlet'i hangisidir?

- İzinli geçiş noktasından mı sınırı geçmiştir

Yoksa

- Sınır kontrollerinden kaçmış mıdır? (sınır kontrollerinden

kaçtığı yer:)

- Ne zaman?

Başka bir Üye Devlet'te (4) ikamet

24. Seyahatin başladığı ülkeden (menşe ülke/geldiği ülke) ayrıldıktan sonra başka bir AB Üye Devlet'inde veya başka AB Üye Devletlerinde ikamet

- Hangi Devlet veya Devletler

- Hangi tarihten hangi tarihe kadar:'den 'e kadar.

- Yer/tam adres

- İkamet

- İkamet izninin geçerlilik dönemi

- İkamet sebebi

Belgesiz durumda bırakılmış Belgelerini kaybetmiş

Belgeleri çalınmış

(Ne zaman? Nerede?)

Başka nedenler (Lütfen belirtiniz)

Evet Hayır

İkamet belgesi Giriş vizesi

Transit vize

Evet Hayır

İkamet belgesi Giriş vizesi

Transit vize

Toplu taşıma (türü?).....

Kendi aracı.....

Başka yollardan (nasıl?).....

Evet Hayır

Evet Hayır

İzinliydi İzinsizdi

AB Üye Devletlerinde (5) oturan aile fertleriyle ilgili bilgiler

25. (a) Bir Üye Devlet'te ikamet eden aile ferdi var mı?

Evet Hayır

- Aile ferдинin adı
- Doğum tarihi
- Medeni hali

.....
.....
 Bekar Evli Dul
 Boşanmış

- Akrabalık ilişkisi

Eş Baba
 Anne Çocuk
 Erkek kardeş Kız kardeş
 Vasi Başka (lütfen belirtiniz)

- Üye Devlet

.....
.....

- Söz konusu Üye Devlet'teki adres
- İkamet statüsü

Tanınmış mülteci İkamet eden kişi
 Sığınma başvuranı Yasadışı

(b) İlgililerden söz konusu Üye Devlet'e sığınma başvurusunun incelenmesine itirazı olan var mı?

Evet Hayır

Başka yararlı olabilecek bilgiler

.....
.....
.....
.....

(1) Not: Avrupa Topluluğu ile İzlanda Cumhuriyeti ve Norveç Krallığı arasında yazılan 19 Ocak 2001 tarihli Sözleşme gereği, 'Üye Devletler' ifadesi İzlanda ve Norveç'i de kapsar.

(2) İzlanda ve Norveç dahil.

(3) İzlanda ve Norveç dahil.

(4) İzlanda ve Norveç dahil.

(5) İzlanda ve Norveç dahil.

(*) Büyük harflerle

EK II

(Göndermeler, (EC) (AT) No 343/2003 sayılı Konsey Tüzüğü'nün maddelerine yapılmıştır.)

A LİSTESİ

İSPAT ARAÇLARI

I. Bir sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Devlet'in belirlenmesi süreci

1. Sığınma için başvurmuş olup refakatinde kimse bulunmayan ve reşit de olmayan bir kişinin bir aile ferdinin (baba, anne, vasi) bulunması (Madde 6)

İspat gücüne sahip kanıtlar

- Bilginin diğer Üye Devlet tarafından yazılı olarak teyit edilmesi
- Kayıt suretleri
- Aile ferdine verilmiş ikamet izinleri
- Eğer varsa, kişilerin akraba olduklarına dair kanıt
- Bunun olmaması halinde ve gerekiyorsa, DNA veya kan testi

2. Mülteci statüsüne sahip olduğu kabul edilen bir aile ferdinin bir Üye Devlet'teki yasal ikametini (Madde 7)

İspat gücüne sahip kanıtlar

- Bilginin diğer Üye Devlet tarafından yazılı olarak teyit edilmesi
- Kayıt suretleri
- Mülteci statüsüne sahip kişiye verilmiş ikamet izinleri
- Eğer varsa, kişilerin akraba olduklarına dair kanıt
- İlgili kişilerin rızası

3. Sığınma için başvuran ve başvurusu bir Üye Devlet'te henüz esasa ilişkin bir ilk kararın konusu olmamış olan bir aile ferdinin bulunması (Madde 8)

İspat gücüne sahip kanıtlar

- Bilginin diğer Üye Devlet tarafından yazılı olarak teyit edilmesi
- Kayıt suretleri
- Sığınma başvurusu incelenirken kişiye verilmiş olan geçici ikamet izinleri
- Eğer varsa, kişilerin akraba olduklarına dair kanıt
- Bunun olmaması halinde, gerekiyorsa, DNA veya kan testi
- İlgili kişilerin rızası

4. Geçerli ikamet belgeleri (Madde 9(1) ve (3)) veya süresi iki yıldan kısa bir süre önce dolmuş ikamet belgeleri (ve yürürlüğe giriş tarihi) (Madde 9(4)).

İspat gücüne sahip kanıtlar

- İkamet belgesi
- Yabancılar kaydından veya başka benzer kayıtlardan suretler
- İkamet belgesini vermiş olan Üye Devlet tarafından verilen raporlar/bilginin teyit edilmesi

5. Geçerli vizeler (Madde 9(2) ve (3)) ve altı ayda kısa bir süre önce süresi dolmuş vizeler (ve yürürlüğe giriş tarihi) (Madde 9(4)).

İspat gücüne sahip kanıtlar

- Verilen vize (geçerli veya süresi dolmuş, hangisi uygunsa)
- Yabancılar kaydından veya başka benzer kayıtlardan suretler

- Vizeyi vermiş olan Üye Devlet tarafından verilen raporlar/bilginin teyit edilmesi

6. Bir dış sınırdaki ülke topraklarına yasal giriş (Madde 11)

İspat gücüne sahip kanıtlar

- Pasaport üzerindeki giriş damgası
- Bir Üye Devlet ile sınırdaş olan bir ülkenin çıkış damgası; sığınma isteyen kişinin izlemiş olduğu güzergaha ve sınırdan geçiş tarihine de dikkate edilecektir.
- Bir dış sınırdan girildiğini kati şekilde gösteren biletler
- Pasaport üzerinde giriş damgası veya benzer bir tasdik

7. Bir dış sınırdaki yasadışı geçiş (Madde 10(1))

İspat gücüne sahip kanıtlar

- Başvuranın parmak izlerinin 'Eurodac' Tüzüğü Madde 8 gereği alınan parmak izleriyle karşılaştırılması sonucunda Eurodac tarafından parmak izlerinin tuttuğunun saptanması.
- Sahte veya tahrif edilmiş bir pasaportta bulunan giriş damgası
- Bir Üye Devlet ile sınırdaş olan bir ülkeden çıkış damgası; sığınma isteyen kişinin izlemiş olduğu güzergaha ve sınırdan geçiş tarihine de dikkate edilecektir.
- Bir dış sınırdan girildiğini kati şekilde gösteren biletler
- Pasaport üzerinde giriş damgası veya benzer bir tasdik

8. Bir Üye Devlet'te en az beş ay süreyle ikamet (Madde 10(2))

İspat gücüne sahip kanıtlar

- İkamet izni başvurusu incelenmekteyken verilen ikamet izinleri
- Aralarında en az beş ay olan tarihlerde yapılmış veya icra ettirilmemiş ülke topraklarını terk etme istekleri veya ihraç emirleri
- Hastane, hapisane, tutukevi kayıtları suretleri

9. Üye Devletlerin topraklarından ayrılma (Madde 16(3))

İspat gücüne sahip kanıtlar

- Çıkış damgası
- Üçüncü ülke kayıtları suretleri (kanıtlayıcı ikamet)
- Bir dış sınırdan gidişi veya girişi kati şekilde kanıtlayan biletler
- Sığınma isteyen kişinin Üye Devletlerin topraklarını terk ettiği Üye Devlet tarafından verilen rapor/teyit.
- Bir Üye Devlet ile sınırdaş olan üçüncü ülkenin damgası; sığınma isteyen kişinin izlemiş olduğu güzergaha ve sınırdan geçiş tarihine de dikkate edilecektir.

II. Sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet'in sığınma isteyen kişiyi geri kabul etme veya geri alma yükümlülüğü

1. Sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi süreci, sığınma başvurusunun yapıldığı Üye Devlet'te devam etmektedir (Madde 4(5)).

İspat gücüne sahip kanıtlar

- Başvuranın parmak izlerinin 'Eurodac' Tüzüğü Madde 4 gereği alınan parmak izleriyle karşılaştırılması sonucunda Eurodac tarafından parmak izlerinin tuttuğunun saptanması.
- Sığınma isteyen kişi tarafından verilen form
- Yetkili makamlar tarafından tanzim edilen resmi rapor
- Bir sığınma başvurusuyla bağlantılı olarak alınmış parmak izleri
- İlgili kayıtlar ve dosyalardan suretler

- Yetkili makamlar tarafından verilmiş, başvuru yapıldığını tasdik eden yazılı rapor

2. Sığınma başvurusu incelenmektedir veya daha önceden yapılmıştır (Madde 16(1)(c)(d) ve (e)).

İspat gücüne sahip kanıtlar

- Başvuranın parmak izlerinin 'Eurodac' Tüzüğü Madde 4 gereği alınan parmak izleriyle karşılaştırılması sonucunda Eurodac tarafından parmak izlerinin tuttuğunun saptanması.
- Sığınma isteyen kişi tarafından verilen form
- Yetkili makamlar tarafından tanzim edilen resmi rapor
- Bir sığınma başvurusuyla bağlantılı olarak alınmış parmak izleri
- İlgili kayıtlar ve dosyalardan suretler
- Yetkili makamlar tarafından verilmiş, başvuru yapıldığını tasdik eden yazılı rapor

3. Üye Devletlerin topraklarından gidiş (Madde 4(5), Madde 16(3))

İspat gücüne sahip kanıtlar

- Çıkış damgası
- Üçüncü ülke kayıtları suretleri (kanıtlayıcı ikamet)
- Bir Üye Devlet ile sınırdaş olan üçüncü ülkenin çıkış damgası; sığınma isteyen kişinin izlemiş olduğu güzergaha ve sınırdan geçiş tarihine de dikkate edilecektir.
- Yabancıların fiilen sınır dışı edildiğine dair yetkili makamlardan alınmış yazılı kanıt

4. Üye Devletlerin topraklarından ihraç (Madde 16(4))

İspat gücüne sahip kanıtlar

- Yabancıların fiilen sınır dışı edildiğine dair yetkili makamlardan alınmış yazılı kanıt
- Çıkış damgası
- İhraca dair bilginin üçüncü ülke tarafından teyidi

B LİSTESİ

DOLAYLI KANITLAR

I. Bir sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Devlet'in belirlenmesi süreci

1. Sığınma için başvurmuş olup refakatinde kimse bulunmayan ve reşit de olmayan bir kişinin bir aile ferdinin (baba, anne, vasi) bulunması (Madde 6)

Karine teşkil eden kanıtlar*

- Sığınma başvurusu yapandan alınmış, doğrulanabilir nitelikte bilgiler
- İlgili aile fertlerinin beyanları
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi

2. Mülteci statüsüne sahip olduğu kabul edilen bir aile ferdinin bir Üye Devlet'teki yasal ikameti (Madde 7)

Karine teşkil eden kanıtlar

- Sığınma başvurusu yapandan alınmış, doğrulanabilir nitelikte bilgiler
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi

3. Sığınma için başvuran ve başvurusu bir Üye Devlet'te henüz esasa ilişkin bir ilk kararın konusu olmamış olan bir aile ferdinin bulunması (Madde 8)

Karine teşkil eden kanıtlar

* Bu karine teşkil eden kanıtı, her zaman A Listesi'nde tanımlanan şekilde ispat gücüne sahip bir kanıt unsuru takip etmelidir.

- Sığınma başvurusu yapıldan alınmış, doğrulanabilir nitelikte bilgiler
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi

4. Geçerli ikamet belgeleri (Madde 9(1) ve (3)) veya süresi iki yıldan kısa bir süre önce dolmuş ikamet belgeleri (ve yürürlüğe giriş tarihi) (Madde 9(4)).

Karine teşkil eden kanıtlar

- Sığınma başvurusunda bulunanın ayrıntılı ve doğrulanabilir nitelikte beyanları
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi
- İkamet iznini vermemiş olan Üye Devlet'in raporları/bilgileri teyidi
- Aile fertlerinin, yolculukta eşlik eden kişilerin vs. raporları/bilgileri teyidi

5. Geçerli vizeler (Madde 9(2) ve (3)) ve altı ayda kısa bir süre önce süresi dolmuş vizeler (ve yürürlüğe giriş tarihi) (Madde 9(4)).

Karine teşkil eden kanıtlar

- Sığınma başvurusunda bulunanın ayrıntılı ve doğrulanabilir nitelikte beyanları
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi
- İkamet iznini vermemiş olan Üye Devlet'in raporları/bilgileri teyidi
- Aile fertlerinin, yolculukta eşlik eden kişilerin vs. raporları/bilgileri teyidi

6. Bir dış sınırdaki ülke topraklarına yasal giriş (Madde 11)

Karine teşkil eden kanıtlar

- Sığınma başvurusunda bulunanın ayrıntılı ve doğrulanabilir nitelikte beyanları
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi
- Başka bir Üye Devlet'in veya üçüncü ülkenin raporları/bilgileri teyidi
- Aile fertlerinin, yolculukta eşlik eden kişilerin vs. raporları/bilgileri teyidi
- Parmak izleri. Yetkili makamların yabancı dış sınırı geçerken parmak izleri almaya karar verdiği durumlar bunun dışındadır. Böyle durumlarda, bu parmak izleri, A Listesi'nde tanımlanan şekilde ispat gücüne sahip kanıt teşkil ederler.
- Biletler
- Otel faturaları
- Üye Devletlerdeki kamusal veya özel kuruluşlara giriş kartları
- Doktor, dişçi, vs. randevu kartları
- Sığınma başvurusunda bulunanın bir seyahat acentesinin hizmetlerinden yararlandığını gösteren bilgiler
- Aynı türde başka dolaylı kanıtlar

7. Bir dış sınırdaki yasadışı geçiş (Madde 10(1))

Karine teşkil eden kanıtlar

- Sığınma başvurusunda bulunanın ayrıntılı ve doğrulanabilir nitelikte beyanları
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi
- Başka bir Üye Devlet'in veya üçüncü ülkenin raporları/bilgileri teyidi
- Aile fertlerinin, yolculukta eşlik eden kişilerin vs. raporları/bilgileri teyidi
- Parmak izleri. Yetkili makamların yabancı dış sınırı geçerken parmak izleri almaya karar verdiği durumlar bunun dışındadır. Böyle durumlarda, bu parmak izleri, A Listesi'nde tanımlanan şekilde ispat gücüne sahip kanıt teşkil ederler.
- Biletler
- Otel faturaları
- Üye Devletlerdeki kamusal veya özel kuruluşlara giriş kartları
- Doktor, dişçi, vs. randevu kartları

- Sığınma başvurusunda bulunanın bir kurye şirketinin veya seyahat acentesinin hizmetlerinden yararlandığını gösteren bilgiler
- Aynı türde başka dolaylı kanıtlar

8. Bir Üye Devlet'te en az beş ay süreyle ikamet (Madde 10(2))

Karine teşkil eden kanıtlar

- Sığınma başvurusunda bulunanın ayrıntılı ve doğrulanabilir nitelikte beyanları
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi
- Örneğin ihtiyacı olanlara barınma sağlayan bir kuruluş gibi hükümet dışı bir kuruluşun raporları/bilgileri teyidi
- Aile fertlerinin, yolculukta eşlik eden kişilerin vs. raporları/bilgileri teyidi
- Parmak izleri.
- Biletler
- Otel faturaları
- Üye Devletlerdeki kamusal veya özel kuruluşlara giriş kartları
- Doktor, dişçi, vs. randevu kartları
- Sığınma başvurusunda bulunanın bir kurye şirketinin veya seyahat acentesinin hizmetlerinden yararlandığını gösteren bilgiler
- Aynı türde başka dolaylı kanıtlar

9. Üye Devletlerin topraklarından ayrılma (Madde 16(3))

Karine teşkil eden kanıtlar

- Sığınma başvurusunda bulunanın ayrıntılı ve doğrulanabilir nitelikte beyanları
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi
- Başka bir Üye Devlet'in raporları/bilgileri teyidi
- Madde 3(7) ve Madde 10(3)'e atıfla: sığınma başvurusunda bulunan ilgili kişinin Üye Devletlerin topraklarını en az üç ay süreyle terk ettiği durumlarda, çıkış damgası
- Aile fertlerinin, yolculukta eşlik eden kişilerin vs. raporları/bilgileri teyidi
- Parmak izleri. Yetkili makamların yabancı dış sınırı geçerken parmak izleri almaya karar verdiği durumlar bunun dışındadır. Böyle durumlarda, bu parmak izleri, A Listesi'nde tanımlanan şekilde ispat gücüne sahip kanıt teşkil ederler.
- Biletler
- Otel faturaları
- Bir üçüncü ülkedeki doktor, dişçi, vs. için düzenlenmiş randevu kartları
- Sığınma başvurusunda bulunanın bir kurye şirketinin veya seyahat acentesinin hizmetlerinden yararlandığını gösteren bilgiler
- Aynı türde başka dolaylı kanıtlar

II. Sığınma başvurusunu incelemekten sorumlu Üye Devlet'in sığınma isteyen kişiyi geri kabul etme veya geri alma yükümlülüğü

1. Sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi süreci, sığınma başvurusunun yapıldığı Üye Devlet'te devam etmektedir (Madde 4(5)).

Karine teşkil eden kanıtlar

- Sığınma başvurusunda bulunanın doğrulanabilir nitelikte beyanları
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi
- Aile fertlerinin, yolculukta eşlik eden kişilerin vs. raporları/bilgileri teyidi
- Başka bir Üye Devlet'in raporları/bilgileri teyidi

2. Sığınma başvurusu incelenmektedir veya daha önceden yapılmıştır (Madde 16(1)(c)(d) ve (e)).

Karine teşkil eden kanıtlar

- Sığınma başvurusunda bulunanın doğrulanabilir nitelikte beyanları
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi
- Başka bir Üye Devlet'in raporları/bilgileri teyidi

3. Üye Devletlerin topraklarından gidiş (Madde 4(5), Madde 16(3))

Karine teşkil eden kanıtlar

- Sığınma başvurusunda bulunanın ayrıntılı ve doğrulanabilir nitelikte beyanları
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi
- Başka bir Üye Devlet'in raporları/bilgileri teyidi
- Sığınma başvurusunda bulunan ilgili kişinin Üye Devletlerin topraklarını en az üç ay süreyle terk ettiği durumlarda, çıkış damgası
- Aile fertlerinin, yolculukta eşlik eden kişilerin vs. raporları/bilgileri teyidi
- Parmak izleri. Yetkili makamların yabancı dış sınırı geçerken parmak izleri almaya karar verdiği durumlar bunun dışındadır. Böyle durumlarda, bu parmak izleri, A Listesi'nde tanımlanan şekilde ispat gücüne sahip kanıt teşkil ederler.
- Biletler
- Otel faturaları
- Bir üçüncü ülkedeki doktor, dişçi, vs. için düzenlenmiş randevu kartları
- Sığınma başvurusunda bulunanın bir kurye şirketinin veya seyahat acentesinin hizmetlerinden yararlandığını gösteren bilgiler
- Aynı türde başka dolaylı kanıtlar

4. Üye Devletlerin topraklarından ihraç (Madde 16(4))

Karine teşkil eden kanıtlar

- Sığınma başvurusunda bulunanın doğrulanabilir nitelikte beyanları
- Örneğin BMMYK gibi bir uluslararası kuruluşun raporları/bilgileri teyidi
- Sığınma başvurusunda bulunan ilgili kişinin Üye Devletlerin topraklarını en az üç ay süreyle terk ettiği durumlarda, çıkış damgası
- Aile fertlerinin, yolculukta eşlik eden kişilerin vs. raporları/bilgileri teyidi
- Parmak izleri. Yetkili makamların yabancı dış sınırı geçerken parmak izleri almaya karar verdiği durumlar bunun dışındadır. Böyle durumlarda, bu parmak izleri, A Listesi'nde tanımlanan şekilde ispat gücüne sahip kanıt teşkil ederler.
- Biletler
- Otel faturaları
- Doktor, dişçi, vs. randevu kartları
- Sığınma başvurusunda bulunanın bir kurye şirketinin veya seyahat acentesinin hizmetlerinden yararlandığını gösteren bilgiler
- Aynı türde başka dolaylı kanıtlar

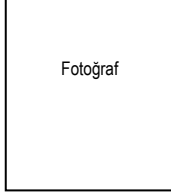
EK III

GERİ ALMA İSTEKLERİNDE KULLANILACAK STANDART FORM

(EC) (AT) No 343/2003 sayılı Konsey Yönergesi'nin aşağıdaki maddeleri esas alınarak yapılan geri alma isteği:

- Madde 4(5) (Sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesi süreci, başvurunun yapıldığı Üye Devlet'te devam etmektedir):
- Madde 16(1)(c) (Başvuran, Üye Devlet'te izinsiz olarak bulunmaktadır ve başvurusu sorumlu Üye Devlet'te incelenmektedir):
- Madde 16(1)(d) (başvuran, sorumlu Üye Devlet'te başvurusunu geri aldıktan sonra başvuruda bulunmuştur):
- Madde 16(1)(e) (Başvuran Üye Devlet'te izinsiz olarak bulunmaktadır ve başvurusu sorumlu Üye Devlet'te reddedilmiştir):

Eurodac verileri: Eurodac no:
Acil cevap isteği: Cevabın verilmesi için en son tarih:
Aciliyetin gerekçesi:

Dosya no.:

Başvuranla ilgili kişisel bilgiler

1. Soyadı: (*)

Kızlık soyadı:

2. Ön isim(ler)

3. Başvuran başka isimler kullanıyor mu, başka isimlere sahip mi (geçmişte veya bugün)?

Bu isimler nelerdir?

4. Doğum tarihi:

5. Doğum yeri

İl/bölge

Ülke

6. Uyruk(lar)

(hepsini belirtiniz)

(a) Şimdiki

(b) Önceki

(c) Yok/vatansız

7. Cinsiyet

8. Baba adı

9. Ana adı

10. Medeni hali

.....
.....
.....
.....
.....

Evet Hayır

.....
.....
.....
.....

Erkek Kadın

.....
.....
 Bekar Evli Dul
 Boşanmış Birlikte oturuyor.

Daha önceki sığınma prosedürleri

11. Sığınma için başvuran kişi daha önce hiç ikamet ettiği ülkede veya başka bir ülkede sığınma veya mülteci statüsünün tanınması başvurusunda bulunmuş mudur?
Ne zaman ve nerede?
Başvuru üzerine herhangi bir karar alınmış mıdır?
Karar ne zaman alındı?

Evet Hayır

Hayır Bilmiyorum Evet, başvuru reddedildi

12. Başvuran, Üye Devletlerin topraklarını terk ettiğini beyan ediyor mu?

Evet Hayır

Evet ise,

Gidiş tarihi:.....

Hangi ülkeye (ülkelere) gitti?

Dönüş tarihi:.....

Seyahat güzergahı:

13. Başvuran tarafından verilen bilgiler:

Lütfen listeyi ekleyiniz

Açıklamalar:

EK IV

SIĞINMA BAŞVURUSUNDA BULUNANLARIN TRANSFERİNDE KULLANILACAK GEÇİŞ İZİNİ ÖRNEĞİ

GEÇİŞ İZİNİ

Referans No⁽¹⁾

Bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından Üye Devletlerden⁽¹⁾ birinde yapılmış bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devlet'in belirlenmesine yönelik kriter ve mekanizmaların belirlendiği 18 Şubat 2003 tarihli (EC) (AT) 343/2003 sayılı Konsey Tüzüğü Madde 19 ve 20 gereği verilmiştir.

Sadece⁽²⁾den⁽³⁾e transfer için geçerli olup sığınma başvurusunda bulunan kişi en geç⁽⁴⁾⁽⁵⁾de isbat-ı vücut edecektir.

Verildiği yer:

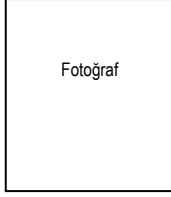
SOYAD:

ÖN ADLAR:

DOĞUM YERİ VE TARİHİ:

UYRUK:

Veriliş tarihi:

İçişleri Bakanlığı adına:
Kaşe

İşbu geçiş izninin hamili, yetkili makamlar tarafından^(6/7).

İşbu belge, (EC) (AT) 343/2003 sayılı Tüzük'ün 19 ve 20'inci maddeleri gereği verilmiştir ve hiçbir durumda dış sınırdan geçiş izni veren bir seyahat belgesinin veya kişinin kimliğini kanıtlayan bir belgenin eşdeğeri olarak kabul edilemez.

⁽¹⁾ Referans numarası, transferin çıkış yeri olan ülke tarafından verilecektir.

⁽¹⁾ Not: Avrupa Topluluğu ile İzlanda Cumhuriyeti ve Norveç Krallığı arasında 19 Ocak 2001 tarihinde yapılmış olan Sözleşme gereği, 'Üye Devletler' ifadesi İzlanda ve Norveç'i de içerir.

⁽²⁾ Transferin çıkış yeri olan Üye Devlet

⁽³⁾ Transferin varış yeri olan Üye Devlet

⁽⁴⁾ Sığınma başvurusunda bulunan kişinin sorumlu Üye Devlet'e varışında isbat-ı vücut etmesi için son tarih.

⁽⁵⁾ Sığınma başvurusunda bulunan kişinin sorumlu Üye Devlet'e varışında isbat-ı vücut etmesi gereken yer.

⁽⁶⁾ Yetkili makamlara ibraz edilen aşağıdaki seyahat veya kimlik belgeleri esas alınarak

⁽⁷⁾ Sığınma başvurusunda bulunanın beyanı veya seyahat veya kimlik belgesi dışında belgeler esas alınarak

EK V

(EC) 343/2003 SAYILI KONSEY YÖNETMELİĞİ MADDE 21 GEREĞİ BİLGİ İSTEĞİ

Tarih: ___/___/___

Referans no.:

İlgili kişi:

- Soyadı:

- Ön adı:

- Doğum tarihi:

- Doğum yeri:

- Uyuşu:

Ekte karine niteliğinde kanıt var mı?

Evet

Hayır

(Lütfen belirtiniz)

İşbu bilgi isteği aşağıdaki konu ile ilgilidir:

İkamet belgesi

Seyahat belgesi

Vize

Sığınma başvurusu

Temyiz

Karar

İhraç

Diğer

Ayrıntılar

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Avrupa Komisyonu'nun üçüncü ülke vatandaşları tarafından, Üye Devletlerden birinde yapılan sığınma başvurularının incelenmesinden sorumlu olacak Üye Devleti belirlemeye yönelik ölçüt ve mekanizmaları tespit eden Konsey Tüzüğü Önerisi'ne ilişkin BMMYK'nın Gözlemleri

(COM (2001) 447 nihai)

Giriş

1. Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girmesini takiben ve Tampere AB Konseyi Sonuç Bildirisi tarafından öngörülen ortak bir sığınma sisteminin kurulması sürecinin bir parçası olarak; Avrupa Komisyonu 2000 yılı Mart ayında, Dublin Sözleşmesi çerçevesinde sığınmacılara yönelik sorumluluğun tahsis edilmesi amacıyla oluşturulmuş olan mekanizmanın yerine geçmesi hedeflenen bir Tüzük önerisi hazırlığına başlamıştır. Komisyon, bu bağlamda 21 Mart 2000 tarihinde "Dublin Sözleşmesi'ni Gözden geçirme : Üye Devletlerden birinde yapılmış olan sığınma başvurusunu değerlendirmek konusunda hangi Üye Devletin sorumlu olacağını belirlemeye yönelik Topluluk mevzuatı oluşturma" başlığı altında bir Çalışma Belgesi yayınlamıştır. Söz konusu Çalışma Belgesi, hedefler ve Dublin sisteminin işleyişi açısından eleştirel bir analiz getirmekte ve ikamesine yönelik olarak muhtemel alternatifler sunmaktadır.

2. Komisyon ayrıca, Dublin Sözleşmesi'nin pratikteki uygulamasının bir değerlendirmesini yapmıştır, bu değerlendirmenin sonuçları "Dublin Sözleşmesi'nin Değerlendirmesi" başlıklı bir belgede yayınlanmıştır. Son olarak ise, Üye Devletler, BMMYK ve çeşitli sivil toplum kuruluşları ile kapsamlı istişarelere ek olarak Komisyon, 26 Temmuz 2001 tarihinde, bir üçüncü ülke vatandaşı tarafından Üye Devletlerden birinde yapılan sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu olacak Üye Devleti belirlemeye yönelik ölçüt ve mekanizmaları tespit eden Konsey Tüzüğü Önerisi'ni yayınlamıştır.

3. BMMYK; Sözleşme'nin ulaşmaya çalıştığı hedeflerin ve Üye Devletler arasında sorumluluğun dağıtılması amacıyla belirlenmiş olan ölçütlerin, Dublin Sözleşmesi'ne Taraf Devletler'in sözleşmenin uygulandığı süre boyunca edindikleri birikmiş tecrübenin ışığında yeniden değerlendirilmesini son derece makul, aynı zamanda gerekli ve uygun zamanlı bulmaktadır. Bu nedenle BMMYK, başlatılmakta olan bu yeniden değerlendirme sürecini memnuniyetle karşılamakta ve bu bağlamda ilgili koruma ilkeleri hakkında bazı genel gözlemlerini ve teklif edilmiş olan Tüzüğe ilişkin olarak bazı özel yorumlarını sunmayı istemektedir.

Genel Gözlemler

4. BMMYK; yukarıda değinilmiş olan Çalışma Belgesinde ve mevcut Tüzük önerisinin ekindeki Açıklayıcı Memorandum'da, Dublin Sözleşmesi tarafından oluşturulmuş olan sorumlulukların paylaşılması sisteminin pek çok eksiklik ve sakıncalarının olduğunu Komisyon tarafından kabul edildiğine dikkat çekmektedir. Komisyon ayrıca, sorumluluğun başvurunun yapıldığı yere ait olmasına dayanan bir sistemin "çabukluk ve kesinlik sağlanması, "yörüngede mülteci" olmaması; çoklu sığınma başvurusu sorununa çözüm getirmesi ve aile birliğinin teminat altına alınması gibi birkaç hedefe birden ulaşan, net, uygun bir sistemin kurulmasını mümkün hale getirebileceği için" "en güvenilir alternatif senaryo" olacağını belirtmiştir. BMMYK, bu alternatifin daha kapsamlı bir şekilde incelenmesiyle yakından ilgili iken, Komisyon Tüzük önerisini temel olarak Dublin Sözleşmesi ile aynı hatlarda şekillenmiştir

5. Bir sığınma başvurusunun değerlendirilmesine yönelik birincil sorumluluğun prensipte başvurunun yapıldığı Devlete ait olduğu genel olarak kabul edilmiştir. Böyle bir Devlet, söz konusu sorumluluğu, güvenli olması ve başvuruyu kabul ederek, genel olarak kabul görmüş uluslararası mülteci koruma standartlarına uygun şekilde inceleyecek olması halinde diğer bir Devlete devredebilir.

6. BMMYK bu anlayış içerisinde, nüfus hareketlerinin düzgün şekilde yönetilebilmesi açısından sığınma başvurularının incelenmesine yönelik sorumluluğun devredilmesine ilişkin ikili ya da çok taraflı anlaşmaların önemli rol oynayabilecekleri görüşündedir. Sorumluluğun devrine ilişkin bu tür anlaşmalar sadece göç kontrolü araçları olarak görülmemeli, aynı zamanda Devletlerin mülteci durumlarını adil ve hakkaniyetli bir şekilde ele alırken ellerinde bulunan ve kullanabilecekleri araçların ayrılmaz bir parçası olarak görülmelidir.

7. Bu nedenle, sığınma başvurularının incelenmesi sorumluluğunun paylaşılmasına yönelik her türlü düzenlemenin, söz konusu kişilerin korunma ihtiyaçlarının karşılanmasını ve uygun kalıcı çözümlerin getirilmesini yeterince sağlıyor olması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda başvuru sahibinin sorumluluğun devredilmesi niyetinin bulunduğu Devlet ile anlamlı bağlara sahip olması geçerli bir değerlendirme konusudur. BMMYK'nın görüşüne göre aile bağları, kültürel bağlar, dil bilgisi, ikamet izni bulunması ve başvuru sahibinin diğer Devlette geçmişte ikamet ettiği süreler bu amaç açısından anlamlı bağları teşkil edecektir.

Komisyon'un önerisine ilişkin spesifik yorumlar

8. Komisyon'un önerdiği Tüzüğün genel ilkesi, birkaç istisna ile, bir sığınma başvurusunun incelenmesi sorumluluğunun başvuru sahibinin Üye Devletlerin topraklarına giriş yapması ya da söz konusu topraklarda ikamet etmesi ile ilgili en önemli rolü oynayan Üye Devlete ait olduğudur. Dolayısıyla, öneriye göre bir üçüncü ülke vatandaşına vize vermiş olan bir Üye Devlet, söz konusu kişinin sonradan yapabileceği sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu olacaktır. Önerilen Tüzük uyarınca ayrıca, eğer bir üçüncü ülke vatandaşı bir Üye Devlet'in topraklarına usulsüz olarak girmeyi başarır, bu kişinin sonradan yapabileceği bir sığınma başvurusunun incelenmesinden söz konusu Üye Devlet sorumlu olacaktır. Bu hüküm -ek ve düzeltici bazı tedbirler ile tamamlanmadığı takdirde- Üye Devletler arasında sığınma başvurusu sahiplerinin dağılımı açısından ciddi dengesizliklerin oluşmasına yol açacaktır. Bu tür dengesizlikler, sadece Birliğin topraklarının çevresinde konumlanmış olan Devletler açısından ciddi sıkıntılar yaratmakla kalmayacak, aynı zamanda sığınmacı ve mültecilerin korunmaları açısından da bazı olumsuz sonuçlar ortaya çıkmasına sebep olacaktır. Bu sonuçlardan birisi de, Devletlerin önemli sayıda başvurunun devredilmesi durumu ile karşılaştıklarında kaçınılmaz olarak ortaya çıkan, başvuruların incelenmesindeki gecikmeler olabilecektir. Daha da kaygı verici olan ise, sorumluluğun paylaşılmasına dair kontrol odaklı ölçütlerin sonucunda orantısız miktarda başvurudan etkilenmesi olası Devletlerin kendi topraklarına erişimi hatta sığınma prosedürlerine erişimi daha da kısıtlamayı amaçlayan politikalar benimsemeye girişmeleri tehlikesidir.

9. BMMYK, Tüzük önerisinin, Dublin Sözleşmesi ile ortaya koyulmuş olan rejime bazı değerli ilerlemeler getiriyor olmasını memnuniyetle karşılamaktadır. Bunlar şunlardır:

(a) Dublin Sözleşmesi uyarınca, sığınma başvurusunda bulunan bir kişinin diğer bir Üye Devlet'te mülteci olarak tanınmış bir aile üyesinin bulunması halinde, ilgili kişilerin de istemesi koşuluyla, başvuru sahibinin başvurusunun incelenmesinden o

Üye Devlet sorumlu olacaktır. Tüzük önerisi bu hakkı, başvuru sahibinin normal usul çerçevesinde incelenmekte olan sığınma başvurusunda bulunmuş aile üyelerini de kapsayacak şekilde genişletmiştir. BMMYK, aynı hakkın başvuru sahibinin diğer bir Üye Devlet'te normal bir şekilde ikamet eden bir aile üyesinin bulunması halini ya da aile üyesinin diğer bir Üye Devletin vatandaşı olması halini de kapsamasının uygun olacağını belirtmek istemektedir;

(b) Dublin Sözleşmesi kapsamında, "aile üyesi" nosyonu, "sığınma başvurusu sahibinin eşi ya da onsekiz yaşın altında bir küçük olan evlenmemiş çocuğu ya da sığınma başvurusunda bulunan kişinin kendisinin onsekiz yaşın altında evlenmemiş bir küçük olması halinde annesi ya da babası" olarak sınırlandırılmıştır. Tüzük önerisi ise "aile üyelerini", "çiftin, menşe ülkeye çift haline gelmiş olmaları koşuluyla, sorumlu Üye Devlet'in mevzuatının evli olmayan çiftlere, evli olan çiftlerle aynı şekilde muamele öngörmesi halinde bir sığınmacının eşi ya da istikrarlı bir ilişki içerisinde evli olmadığı partneri; kan bağına ya da vesayetine bakılmaksızın onsekiz yaşın altındaki evlenmemiş çocuklarını, sığınmacının kendisinin onsekiz yaşın altında evlenmemiş küçük olması halinde babasını, annesini ya da vasisini ve uygun olduğu hallerde, kişilerden birisinin diğerinin bakımına muhtaç olması halinde, başvuru sahibinin akrabası olan ve menşe ülkesinde kendisi ile aynı evde yaşayan kişileri" de dahil edecek şekilde tanımlamaktadır. BMMYK, 1999 yılının 88 (XLX)sayılı Yürütme Komitesi Kararında savunulan yaklaşım ile paralel olan bu öneriyi büyük memnuniyet ile karşılamaktadır ve,

(c) Tüzük önerisi uyarınca, refakatsiz bir küçük tarafından bir Üye Devlet'e sunulmuş olan bir sığınma başvurusunun incelenmesi sorumluluğu, diğer bir Üye Devlette küçüğün sorumluluğunu üstlenebilecek bir aile üyesinin bulunması halinde, sorumluluk devrinin çocuğun yüksek faydası nedeniyle yapılması koşuluyla, diğer Devlete devredilecektir. Dublin Sözleşmesi'nde bulunmayan bu hüküm, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin kilit hükümlerinden birisini uyguluyor olması nedeniyle BMMYK'nın tarafından büyük memnuniyetle karşılanmıştır.

10. BMMYK, başvuru sahibine, diğer Üye Devlet'ten kendisinin başvurusu ile ilgilenilmesi sorumluluğunun üstlenilmesi için bir talepte bulunulduğuna dair derhal - ve anladığı bir dilde- bilgi verilmesini öngörmesinden dolayı Komisyon'un Tüzük önerisini takdirle karşılamaktadır.

11. BMMYK ayrıca, sığınmacının kendisi ile ilgili işleme tabi tutulan her türlü bilgiye erişme, söz konusu bilginin eksik ya da yanlış olan tüm kısımlarını düzeltme, silme ya da engelleme -Dublin Sözleşmesi'nde tanınmış olan- hakkını teyit ediyor olmasından dolayı Tüzük önerisini takdirle karşılamaktadır.

12. Dublin Sözleşmesi rejimi ile ilgili olarak bir gerileme ise, Tüzük önerisi çerçevesinde, sorumluluğun devredilmesi hakkındaki kararlara yapılan itirazların askıya alma etkisinin bulunmamasıdır. BMMYK, itirazın askıya alma etkisinin, temyiz başarılı olması halinde yalnızca gereksiz güçlükleri önleyecek olmasından dolayı değil, aynı zamanda prosedürel verimlilik nedeniyle de önemli olduğu görüşündedir. Bu nedenle BMMYK, devre ilişkin bir karara karşı gidilen temyiz askıya alma etkisinin bulunması ilkesinin Tüzük önerisi kapsamında korunması gerektiğinde ısrar etmektedir.

Sonuç

13. BMMYK, Komisyon'un önerisinin bazı olumlu yönler içeriyor olmasına rağmen, sorumluluğun paylaşılması için kullanılacak ölçütlerin, Avrupa Birliği içerisinde yük paylaşımı açısından önemli eşitsizlikler oluşturmasının muhtemel olduğu görüşündedir. Böyle bir durum, sadece ilgili ülkeleri etkilemekle kalmayacak, sığınmacı ve mültecilerin korunmaları üzerinde de ters etkilere sebep olabilecektir.

14. Bu nedenle BMMYK, Tüzük önerisi ile öngörülen mekanizmanın, Avrupa Birliği içerisinde hakkaniyetli (adil) yük paylaşımı düzenlemesi de dahil olmak üzere, ek tedbirler ve ölçütlerle tamamlanmasını ısrarla tavsiye etmektedir. Bu tür tamamlayıcı tedbirlerin yokluğunda ise, Komisyon tarafından ilk başta da belirtildiği üzere, bir sığınma başvurusunun incelenmesi sorumluluğunun, bu başvurunun sunulduğu Devlete ait olduğu bir sistem en uygunu olacaktır. Böyle bir sistemin içerisinde, koruma zorunluluklarının ya da kalıcı çözümün gerektirmesi halinde sorumluluğun devredilmesi münferit bir dosya ile ilgili olarak üstlenilebilir.

BMMYK Cenevre
Şubat 2002

Sığınma başvurularının incelenmesi sorumluluğuna ilişkin yeni Avrupa Topluluğu kuralları hakkında BMMYK görüşü

(Dublin II Tüzüğü)

BMMYK, bütün Avrupa Birliği içerisinde sığınma başvurularını ele almaya yönelik sorumluluğun paylaşılmasına ilişkin yeni Avrupa Topluluğu kuralları üzerinde varılmış olan siyasi anlaşmayı memnuniyetle karşılamaktadır. Bu tür bir sistemin bir süre boyunca mevcut Dublin Sözleşmesi altında var olmasıyla beraber tam bir Avrupa Topluluğu Tüzüğü temelinde yenilenmesi gerekmektedir. Bu yeni Dublin kuralları üzerinden anlaşmaya varılması, Üye Devletlerin belirlenmiş süre sınırlamaları dahilinde ortak sığınma sisteminin kilit yapı taşlarını benimsemeye yönelik politik iradelerinin memnuniyet verici bir işaretidir.

BMMYK, mevcut Dublin Sözleşmesi ile kıyasla yeni Tüzük'teki bazı gelişmeleri özellikle de sığınmacıların kişisel durumlarını ve muhtemel korunma hassasiyetlerini çok daha yüksek derecede dikkate alan insani istisnalarla ilgili olanları memnuniyetle karşılamaktadır. Bunların, örneğin ölçütlerin katı uygulanmaları temelinde ailelerin dağılma ya da küçüklerin refakatçisiz kalma tehlikesinin bulunduğu hallerde önemli rolleri olabilir. Yeni Tüzük ayrıca, bir sığınma başvurusunun üstlenilmesi ya da geri alınması ile ilgili karar almada daha fazla şeffaflığa dair hükümleri de kapsamaktadır.

Ancak BMMYK, üzerinde anlaşmaya varılmış olan kuralların katı bir şekilde uygulanmaları sonucunda ortaya çıkabilecek sığınma başvurularının Üye Devletler arasında dağılımı ile ilgili, özellikle de Birliğin ortak toprak alanının çevresinde bulunan devletler arasındaki, olası büyük dengesizliklere ilişkin endişelerini yinelemektedir. Tüzüğün temelini teşkil eden genel ilke, bir sığınma başvurusunu inceleme sorumluluğunun başvuru sahibinin Üye Devletlerin topraklarına girmesinde ya da söz konusu topraklarda ikamet etmesinde en belirgin rolü oynayan Üye Devlet'e ait olmasıdır. Bu, özellikle bu durumdan etkilenen Devletlerde başvuruların incelenmesinde gecikmeler olması tehlikesine ve dahası Devletlerin kendi topraklarına erişimi ve hatta sığınma prosedürlerine erişimi kısıtlama amacını taşıyan politikalar benimsemelerine yol açabilir.

Bu nedenle BMMYK Üye Devletleri, Tüzüğün adil, dengeli ve etkili bir şekilde uygulanmasını sağlayacak tamamlayıcı ve telafi edici tedbirler benimsemeye davet etmektedir. EURODAC sisteminin yürürlüğe girmesinin sorumluluğun dağıtılmasına ilişkin karar almayı hızlandırarak katkıda bulunacağı umulmaktadır ancak, geçerli bir sığınma başvurusuna sahip olan tüm kişilerin Üye Devletlerden birisinde etkili korumadan faydalanmalarının sağlanması için mali, fiziksel ya da ikisinin birleşimi olan adil yük paylaşımı düzenlemeleri de gerekli olacaktır.

BMMYK
Aralık 2002

Bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu olacak Üye Devleti belirlemeye yönelik Konsey Tüzüğü'ne, 'Dublin II'ye ilişkin Genel Açıklama

Orijinal Dublin Sözleşmesi, AB dahilinde bir sığınmacının başvurusunu hangi ülkenin inceleyeceğini belirlemeye çalışan AB Üye Devletlerinin arasında bir anlaşma idi. Sığınmacılar tarafından ulaşılan ilk ülke olmamalarına rağmen bazı ülkelerin diğer ülkelerden daha fazla sığınmacı alıyor olmasından dolayı Dublin Sözleşmesi, sığınmacıların başvurularının incelenmesinin paylaşılmasına yönelik bir mekanizma olarak düşünülmüştür. Sığınmacıların, başvurularını yapmak amacıyla AB içerisinde istedikleri yerlere gidebilmelerine izin vermekten ziyade en yoğun ilgi gören varış ülkeleri üzerindeki baskıyı azaltmak üzere tasarlanmış bir sistemdir. Bu aynı zamanda teorik olarak, sığınmacıların "sığınma alışverişi" yapmalarını da durduracak ve her sığınma başvurusu için en azından bir Üye Devlet sorumluluk alacaktır. Orijinal anlaşmaya göre, başvuru sahibinin mülteci olarak yaşayan bir aile üyesinin bulunduğu yer veya idaresinin vize ya da ikamet izni çıkarmış olduğu yerler tasarrufta tutularak, sığınma başvurusunun incelenmesi sorumluluğunun sığınmacının AB topraklarında girdiği ilk ülkenin olması gerektiği öngörülmüştür. Amaç, bazı Üye Devletlerin sığınmacıların kendi ülkelerinden geçerek AB içerisinde başka varış noktalarına ulaşmalarına göz yummalarına müsaade etmek değil, sığınma başvurularını inceleyen ülkeler arasında daha iyi bir denge kurmak idi. Bu aynı zamanda, sığınmacıların çok sayıda başvuru yapmasının da önüne geçmeyi amaçlayan bir çabaydı. Ancak gerçekte, bir sığınmacının AB'ne giriş noktasını tespit etmek zordu ve kabul edilen anlaşma uyarınca çok sayıda sığınmacının AB Üye Devletleri arasında bir yerden bir yere taşınmasının neredeyse imkansız olduğu görüldü. AB Antlaşması, Sözleşme'nin bir Topluluk Tüzüğü şeklinde tekrar yazılmasını sağlamış; böylece, bir sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu Üye Devleti tespit etmeye yönelik Topluluk hukuku önerisi Şubat 2003'te kabul edilmiş ve 'Dublin II' olarak adlandırılmıştır.

İlk Dublin Sözleşmesi'nin başarısızlığı üzerine görüş bildirirken Avrupa Komisyonu, sığınma başvurularına ilişkin sorumlulukla ilgili belki de 'en güvenilir alternatifin', sorumluluğun basitçe, başvuru sahibinin başvurusunu yaptığı Üye Devlete ait olması şeklinde olacağını önerdi. Bu sığınmacıların diğerlerine nazaran belli bazı Üye Devletlere çekilmeye devam edecekleri anlamına gelebilmesine rağmen, 2004'te tamamlanan ortak sığınma politikasının tedbirleri tüm ülkelerin aynı hakları sunması şeklinde uyumlaştırmasıyla sığınmacılar açısından belli Üye Devletlere çekilmeleri için çok daha az sebep kalacaktır. Ancak Komisyon teklifini bu fikre dayandırmamıştır. Daha ziyade, Dublin II de ilk Dublin Sözleşmesi gibi benzer çizgilerle şekillenmiştir. Dublin II, sığınma başvuruları ile ilgili birincil sorumluluğun, sığınmacının AB topraklarına giriş yaptığı yer olmasından dolayı en büyük sorumluluğa sahip olan Üye Devlete ait olduğunu belirtmektedir. Ancak, diğer bir devlette bir aile üyesinin mülteci ya da sığınmacı olarak ikamet ettiği gösterilebilir ise veya diğer bir devletin vize, ikamet izni ya da başka bir seyahat belgesi çıkarmış olduğu gösterilebilir ise başvuru ile ilgili sorumluluk diğer bir devlete aktarılabilir. Tüzük, "eski" Dublin Sözleşmesi'nin benzer hükümleri ile karşılaştırıldığında kişisel koşullara ve mültecinin aile birliğine - ve küçüklerin ayrı düştüğü ya da ayrı düşme tehlikesinin bulunduğu durumlarda da aynı şekilde daha yüksek derecede koruma sağlayan ve saygı gösteren yeni insani hükümler içermektedir

Tüzük ayrıca, başvuru sahibinin ilk giriş yaptığı Devlet açısından sorumluluğun, usulsüz sınır geçişinin yapıldığı tarihten 12 ay sonra sona ermesi gerektiğini belirtmektedir. Bu sürenin aşılması halinde ya da kişinin usulsüz girişi nereden yaptığının bilinmediği hallerde ise; kişinin son beş ay boyunca ikamet ettiği devlet

veya -kişinin bu süre boyunca çeşitli ülkeleri ziyaret etmiş olması halinde ise - en son ziyareti gerçekleştirildiği devlet sorumlu Üye Devlet olacaktır. Tüzüğe, Üye Devletlerin en çok etkilenen Üye Devletleri desteklemek çabasıyla dış sınırları kontrol etmek konusundaki işbirliklerini güçlendirmeye yönelik taahhütte buldukları bir Bildirge eşlik etmiştir.

KONSEY TÜZÜĞÜ (EC) (AT) 539/2001

15 Mart 2001

Vatandaşları dış sınırlardan geçişte vize bulundurmak zorunda olan üçüncü ülkelerin ve vatandaşları bu zorunluluktan muaf olan üçüncü ülkelerin listelerini içeren
(OJ (R.G.) L 81, 21.3.2001, sf 1)

Tadiller:

M1 7 Aralık 2001 tarihli Konsey Tüzüğü (EC) (AT) No 2414/2001

Resmi Gazete, No:L327, Sf 1,12.12.2001

M2 6 Mart 2003 tarihli Konsey Tüzüğü (EC) (AT) No. 453/2003

Resmi Gazete, No:L69, Sf 10, 13.3.2003

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ,

Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'yı ve özellikle de söz konusu Antlaşma'nın 62 (2)(b)(i) Maddesini ;

Komisyon'un önerisini⁷⁹;

Avrupa Parlamentosu'nun görüşünü⁸⁰

dikkate alarak aşağıdaki düzenlemeyi benimsemiştir.

Giriş:

(1) Antlaşma'nın 62'inci maddesinin (2)(b) sayılı paragrafında Konsey'in üç ayı geçmemesi düşünülen kalışlar için vizelerle ilgili kurallar belirlemesi öngörülmektedir. Bu bağlamda, vatandaşları dış sınırlardan geçerken vize bulundurması gereken üçüncü ülkelerin ve vatandaşları bu zorunluluktan muaf olan üçüncü ülkelerin listelerinin belirlenmesi gerekmektedir. 61'inci maddede, bir özgürlük, güvenlik ve adalet bölgesinde kişilerin serbest hareketiyle doğrudan doğruya bağlantılı yan tedbirler arasında bu listeler de belirtilmektedir.

(2) İşbu Tüzük, Schengen müktesebatını takiben ve söz konusu müktesebatı Avrupa Birliği çerçevesine dahil (entegre) eden Protokol (buradan itibaren "Schengen Protokolü") gereği çıkarılmıştır. İşbu Tüzük, Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'nın ve Avrupa Birliği Antlaşması'nın ilgili hükümlerine uygun olarak Schengen müktesebatını oluşturan hüküm veya kararların her birinin yasal dayanağını oluşturmak amacıyla Schengen müktesebatının tanımlanması hakkındaki 20 Mayıs 1999 tarihli 199/435/EC (AT) sayılı Karar'ın A Eki'nde tanımlandıkları şekilde Üye Devletlerin Schengen müktesebatından kaynaklanan yükümlülüklerini etkilemez.⁸¹

(3) İşbu Tüzük, Schengen Protokolü çerçevesinde izin verilmiş olan daha yakın işbirliğinin kapsamındaki hükümlerin daha ileri bir şeklini oluşturmakta ve Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi ile İzlanda Cumhuriyeti ve Norveç Krallığı arasında imzalanmış olan söz konusu iki ülkenin Schengen Müktesebatı'nın hayata geçirilmesi, uygulanması ve geliştirilmesi çerçevesine dahil edilmesi hakkındaki Antlaşma'nın

⁷⁹ OJ (R.G.) C 177 E, 27.6.2000, sf. 66.

⁸⁰ 5 Temmuz 2000 tarihli Görüş (henüz Resmi Gazete'de yayımlanmamıştır).

⁸¹ OJ (R.G.) L 176, 10.7.1999, sf. 1.

uygulanmasına yönelik bazı düzenlemeler hakkındaki 17 Mayıs 1999 tarihli 1999/437/EC(AT) sayılı Karar'ın 1'inci maddesinin B paragrafında atıfta bulunulan alana girmektedir.⁸²

(4) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğu'nu Kuran Antlaşma'ya ekli olan, İngiltere ile İrlanda'nın konumuna ilişkin Protokol'ün 1'inci maddesi gereği, İrlanda ve İngiltere işbu Tüzüğün benimsenmesine katılmamaktadır. Bunun sonucu olarak ve yukarıda zikredilen Protokol'ün 4'üncü maddesi saklı kalmak kaydıyla, işbu Tüzüğün hükümleri İrlanda ve İngiltere için geçerli değildir.

(5) Vatandaşları vize zorunluluğuna tabi olan üçüncü ülkelerin ve bu zorunluluktan muaf olanların belirlenmesinde, başka unsurların yanı sıra, yasa dışı göçe, kamu politikası ve güvenliğine ve Avrupa Birliği'nin üçüncü ülkelerle dış ilişkilerine ilişkin çeşitli kriterlerin (ülke ve olay bazında) tek tek dikkatle değerlendirilmesi, aynı zamanda da, bölgesel bütünlük ve müttekabiliyetle ilgili gereklerin gözetilmesi esas alınmıştır. İşbu Tüzüğün II sayılı Ek'inde yer alan üçüncü ülkelerden birinin Üye Devletlerden bir veya daha fazlasının vatandaşlarına vize zorunluluğu getirme kararı alması halinde, bu müttekabiliyet ilkesinin hayata geçirilmesini sağlayacak bir Topuluk mekanizması için düzenleme yapılmalıdır.

(6) Avrupa Ekonomik Alanı hakkındaki Anlaşma ile İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç vatandaşları vize zorunluluğundan muaf tutulduğundan, bu ülkeler işbu Tüzüğün II sayılı Ek'ine dahil edilmemişlerdir.

(7) Uyuşu olmayan kişiler ve tanınmış mülteciler için, Üye Devletlerin imzalamış oldukları uluslararası sözleşmelerde yer alan yükümlülükler, özellikle de 20 Nisan 1959'da Strasbourg'da imzalanan Mülteciler İçin Vizenin Kaldırılması Hakkındaki Avrupa Sözleşmesi'nde yer alan yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, vize zorunluluğu veya vizeden muafiyet hakkındaki kararlarda, söz konusu kişilerin ikamet ettiği ve (söz konusu kişilerin) seyahat belgelerini tanzim etmiş olan üçüncü ülke esas alınacaktır. Bununla birlikte, uyuruşu olmayan kişiler ve tanınmış mülteciler için geçerli olan ulusal mevzuatlardaki farklılıklar nedeniyle, söz konusu kişilerin ikamet ettikleri ve (söz konusu kişilerin) seyahat belgelerini tanzim etmiş olan üçüncü ülkenin, vatandaşları vize zorunluluğundan muaf olan bir ülke olduğu durumlarda, Üye Devletler bu kategorilerdeki kişilerin vizeye tabi olup olmamasına karar verebilirler.

(8) Vizeyle ilgili özel kuralların uygulanabildiği belirli durumlarda, Üye Devletler, devletler genel hukukuna veya örf ve adete uygun olarak bazı kategorilerdeki kişileri vize zorunluluğundan muaf tutabilir veya bu kişilere vize zorunluluğu getirebilirler.

(9) Sistemin açık bir şekilde işletilmesini ve ilgili kişilerin bilgi sahibi olmasını sağlamak amacıyla, Üye Devletler diğer Üye Devletlere ve Komisyon'a işbu Tüzük çerçevesinde aldıkları tedbirleri bildireceklerdir. Aynı sebeplerden dolayı, bu bilgiler aynı zamanda Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesi'nde de yayımlanmalıdır.

(10) Üye Devletlerin topraklarına girişler veya vize verilmesini düzenleyen koşullar, hali hazırda seyahat belgelerinin geçerliliğinin tanınmasını düzenleyen kuralları etkilemez.

⁸² OJ (R.G.) L 176, 10.7.1999, sf. 31.

(11) Antlaşma'nın 5'inci maddesinde belirtilen orantılılık ilkesine göre, vatandaşları dış sınırlardan geçerken vize bulundurması zorunlu olan ve vatandaşları bu zorunluluktan muaf olan üçüncü ülkelerin listelendiği bir Tüzüğün benimsenmesi, ortak vize kurallarının etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak bakımından hem gerekli, hem de uygun bir araçtır.

(12) İşbu Tüzük, vatandaşları Üye Devletler'in dış sınırlarını geçerken vize zorunluluğuna tabi olan ve vatandaşları bu zorunluluktan muaf olan üçüncü ülkelerle ilgili olarak tam bir uyumlaştırma sağlamaktadır.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ AŞAĞIDAKİ MADDELERİ BENİMSEMİŞTİR:

Madde 1

1. Ek I'deki listede bulunan üçüncü ülkelerin vatandaşları, Üye Devletlerin dış sınırlarından geçişlerinde vize bulundurmak zorunda olacaklardır.
2. Ek II' de bulunan üçüncü ülkelerin vatandaşları, toplam üç ayı geçmeyen kalışlar için 1'inci paragrafta yazılı zorunluluktan muaf olacaklardır.
3. Eskiden Ek I ve II' de yer alan ülkelerin parçası olan yeni üçüncü ülkelerin vatandaşları, Konsey Antlaşma'nın ilgili hükmü çerçevesinde yazılı prosedüre göre başka yönde bir karar alana kadar ve almadıkça, eskiden parçası oldukları ülkeye göre, 1 veya 2'inci paragrafların hükümlerine tabi olacaklardır.
4. Ek II' deki listede bulunan bir üçüncü ülkenin bir Üye Devlet'in vatandaşlarına vize zorunluluğu getirmesi halinde, Topluluğun daha önce söz konusu üçüncü ülke ile imzalamış olduğu vize zorunluluğundan muafiyet sağlayan herhangi bir anlaşmanın hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki hükümler uygulanacaktır:
 - (a) Üye Devlet, Komisyon'a ve Konsey'e yazılı olarak üçüncü ülkenin vize zorunluluğu getirdiğini bildirebilir;
 - (b) Böyle bir bildirim yapılması durumunda, Üye Devletlerin söz konusu üçüncü ülkenin vatandaşlarına vize uygulaması yükümlülüğü, Konsey nitelikli çoğunlukla hareket ederek önceden başka yönde karar almadıkça, tebliğden 30 gün sonra geçici olarak uygulamaya konulacaktır.
 - (c) Vize zorunluluğunun geçici olarak uygulamaya konulması, yürürlüğe girmesinden önce, Konsey tarafından, Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesi'nde yayımlanacaktır.
 - (d) Komisyon, Konsey veya bir Üye Devlet tarafından işbu Tüzüğün ekleri değiştirilerek ilgili üçüncü ülkenin Ek I'e dahil edilmesi ve Ek II'den çıkarılması için Komisyon tarafından Konsey'e bir öneri sunulması yönünde yapılan talepleri inceleyecektir.
 - (e) Konsey'in işbu Tüzüğün Eklerinde değişikliği kabul etmesinden önce üçüncü ülkenin vize zorunluluğu getirme kararını geri alması halinde, ilgili Üye Devlet Komisyon'a ve Konsey'e bu durumu yazılı olarak derhal bildirecektir.
 - (f) Söz konusu bildirim Konsey tarafından Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesi'nde yayımlanacaktır. İlgili üçüncü ülkenin vatandaşları için vize zorunluluğunun geçici olarak yürürlüğe konulması, yayımlama tarihinden 7 gün sonra geri alınacaktır.

Madde 2

İşbu Tüzük çerçevesinde, 'vize',
- söz konusu Üye Devlet'te veya birden fazla Üye Devlet'te toplam üç ayı aşmayan bir süre için düşünülen bir kalış için giriş,

- havalimanında transit geçiş dışında, söz konusu Üye Devlet veya birden fazla Üye Devlet'in topraklarından transit geçiş amaçlı giriş için

bir Üye Devlet tarafından verilen bir izin veya böyle bir Devlet tarafından alınmış olan bir karar anlamını taşıyacaktır.

Madde 3

20 Nisan 1959 tarihinde Strasbourg'da imzalanan Mülteciler İçin Vizenin Kaldırılması Hakkında Avrupa Sözleşmesi çerçevesindeki yükümlülükler saklı kalmak kaydıyla, tanınmış mülteciler ve uyuksuz kişiler:

- ikamet ettikleri ve seyahat belgelerini tanzim etmiş olan üçüncü ülke Ek I'de yer alan ülkelerden biri ise, vize zorunluluğuna tabi olacaklardır;
- ikamet ettikleri ve seyahat belgelerini tanzim etmiş olan üçüncü ülke Ek II'de yer alan ülkelerden biri ise, vize zorunluluğundan muaf olabileceklerdir.

Madde 4

1. Bir Üye Devlet, Madde 1(1)'de hükme bağlanan vize zorunluluğu veya Madde 1(2)'de hükme bağlanan vize zorunluluğundan muafiyet konusunda aşağıdaki kişiler için istisnalar uygulayabilir:

- (a) Diplomatik pasaport, resmi-görev pasaportu ve başka resmi pasaport hamilleri;
- (b) Sivil hava ve deniz mürettebatı;
- (c) Acil durum veya kurtarma uçuşlarında uçuş mürettebatı ve yardımcıları ve afet veya kaza durumunda diğer yardımcı kişiler;
- (d) Uluslararası sularda seyreden gemilerin sivil mürettebatı;
- (e) Bazı hükümetlerarası uluslararası örgütler tarafından kendi yetkililerine verilen serbest geçiş izni hamilleri.

2. Bir Üye Devlet, Ek I'de yer alan bir ülkenin uyuşunda olup Ek II'de yer alan bir ülkede ikamet eden ve söz konusu okuldan bir öğretmenin eşliğinde bir okul çocuğu grubunun üyesi olarak bir okul gezisi kapsamında seyahat eden bir okul çocuğunu vize zorunluluğundan muaf tutabilir.

3. Bir Üye Devlet, kalışları sırasında ücret mukabili bir faaliyet gösteren kişiler için Madde 1(2)'de belirlenen vize zorunluluğundan muafiyet konusunda istisnalar uygulayabilir.

Madde 5

1. Üye Devletler, işbu Tüzüğün yürürlüğe girmesinden itibaren 10 iş günü içinde Madde 3, ikinci paragraf ve Madde 4 çerçevesinde aldıkları tedbirleri diğer Üye Devletlere ve Komisyon'a bildireceklerdir. Söz konusu tedbirlerde başka değişiklikler yapılması halinde, bunlar 5 iş günü içinde aynı şekilde bildirilecektir.

2. Komisyon, 1'inci paragraf gereği bildirilen tedbirleri bilgilendirme amacıyla Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesi'nde yayımlayacaktır.

Madde 6

İşbu Tüzük, devletlerin ve toprak birimlerinin ve bunların yetkili makamlarının verdiği pasaportların, seyahat ve kimlik belgelerinin tanınması konusunda Üye Devletlerin yetkilerini etkilemez.

Madde 7

1. Konsey Tüzüğü (EC) (AT) No 574/1999⁸³'in yerine işbu Tüzük geçecektir.
2. Ortak Konsolosluk Talimatı'nın (CCI-Common Consular Instruction) ve Ortak El Kitabı'nın (CM-Common Manual) Schengen İcra Kurulu'nun 28 Nisan 1999 tarihli Kararı'nın (SCH/Com-ex(99)13) bir sonucu olarak ortaya çıkan şekilleriyle son versiyonları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:
 1. CCI Ek 1, kısım I'in ve CM Ek 5, kısım I'in başlığının yerine aşağıdaki başlık geçmiştir:
'Vatandaşları 539/2001 (EC) (AT) sayılı Tüzük ile yürürlüğe konan vize zorunluluğuna tabi olan üçüncü ülkelerin ortak listesi';
 2. CCI Ek 1, kısım I'deki ve CM Ek 5, kısım I'deki listenin yerine işbu Tüzüğün 1'inci ekindeki liste geçmiştir.
 3. CCI Ek 1, kısım II'nin ve CM Ek 5, kısım II'nin başlığının yerine aşağıdaki başlık geçmiştir:
'Vatandaşları No 539/2001 (EC) (AT) sayılı Tüzük ile yürürlüğe konan vize zorunluluğundan muaf olan üçüncü ülkelerin ortak listesi';
 4. CCI Ek 1, kısım II'deki ve CM Ek 5, kısım II'deki listenin yerine işbu Tüzüğün 2'inci ekindeki liste geçmiştir.
 5. CCI Ek 1, kısım III ve CM Ek 5, kısım III silinmiştir.
13. Schengen İcra Kurulu'nun 15 Aralık 1997 ve 16 Aralık 1998 tarihli kararları (sırasıyla, SCH/Com-ex(97)32 ve SCH/Com-ex(98)53, rev 2) yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 8

İşbu Tüzük, Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesinde yayımlandığı günü izleyen 20'inci günde yürürlüğe girecektir.

İşbu Tüzük Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya uyarınca tüm unsurlarıyla bağlayıcı olacak ve Üye Devletlerde doğrudan uygulanacaktır.

EKI

Madde 1(1)'de zikredilen ortak liste

1. DEVLETLER
- Afganistan
- Angola
- Antigua ve Barbuda
- Arnavutluk
- Azerbaycan
- Bahama Adaları
- Bahreyn
- Bangladeş
- Barbados
- Batı Samoa
- Belize
- Benin

⁸³ OJ L 72, 18.3.1999, sf. 2

Beyaz Rusya
Bhutan
Birleşik Arap Emirlikleri
Bosna-Hersek
Botswana
Burkina Faso
Burma/Myanmar
Burundi
Cape Verde
Cezayir
Cibuti
Comoros
Çad
Çin
Doğu Timor
Dominik
Dominik Cumhuriyeti
Ekvator
Ekvator Ginesi
Endonezya
Eritre
Ermenistan
Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti
Etiyopya
Fas
Fiji
Fildişi Sahili
Filipinler
Gabon
Gambiya
Gana
Gine
Grenada
Guinea-Bissau
Guyana
Güney Afrika
Gürcistan
Haiti
Hindistan
Irak
İran
Jamaika
Kamboçya
Kamerun
Katar
Kazakistan
Kenya
Kırgızistan
Kiribati

Kolombiya
Kongo
Kongo Demokratik Cumhuriyeti
Kuveyt
Kuzey Kore
Kuzey Marianas
Küba
Laos
Lesotho
Liberya
Libya
Lübnan
Madagaskar
Malawi
Maldives
Mali
Marshall Adaları
Mauritius
Mısır
Mikronezya
Moğolistan
Moldavya
Moritanya
Mozambik
Namibya
Nauru
Nepal
Nijer
Nijerya
Orta Afrika Cumhuriyeti
Özbekistan
Pakistan
Palau
Papua Yeni Gine
Peru
Ruanda
Rusya
Saint Kitts ve Nevis
Saint Lucia
Saint Vincent ve The Grenadines
Sao Tomé ve Príncipe
Senegal
Seychelles
Sierra Leone
Solomon Adaları
Somali
Sri Lanka
Sudan
Surinam

Suriye
Suudi Arabistan
Swaziland
Tacikistan
Tanzanya
Tayland
Togo
Tonga
Trinidad ve Tobago
Tunus
Tuvalu
Türkiye
Türkmenistan
Uganda
Ukrayna
Umman
Ürdün
Vanuatu
Vietnam
Yemen
Yugoslavya Federal Cumhuriyeti (Sırbistan-Karadağ)
Zambiya
Zimbabwe

2. EN AZ BİR ÜYE ÜLKE TARAFINDAN DEVLET OLARAK TANINMAYAN
BİRİMLER VE TOPRAK YETKİLİ MAKAMLARI
Filistin Yönetimi
Tayvan

EK II

Madde 1(2)'de zikredilen ortak liste

1. DEVLETLER
Amerika Birleşik Devletleri
Andorra
Arjantin
Avustralya
Bolivya
Brezilya
Brunei
Bulgaristan
Çek Cumhuriyeti
Estonya
Guatemala
Güney Kore
Hırvatistan
Holy See
Honduras
İsrail

Japonya
Kanada
Kıbrıs
Kosta Rika
Letonya
Litvanya
Macaristan
Malezya
Malta
Meksika
Monako
Nikaragua
Panama
Paraguay
Polonya
Romanya
Salvador
San Marino
Singapur
Slovakya
Slovenya
Şili
Uruguay
Venezüella
Yeni Zelanda

2. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN ÖZEL İDARE BÖLGELERİ

Hong Kong Özel İdare Bölgesi⁸⁴

Macao Özel İdare Bölgesi⁸⁵

⁸⁴ Vize zorunluluğundan muafiyet, sadece "Hong Kong Özel İdaresi Bölgesi" pasaportu hamilleri için geçerlidir.

⁸⁵ Vize zorunluluğundan muafiyet, sadece "Macao Özel İdaresi Bölgesi" (Reigao Administrativa Especial de Macau) pasaportu hamilleri için geçerlidir.

VII - KARARLAR

KONSEY KARARI (2000/596/EC) (AT)

28 Eylül 2000

Avrupa Mülteci Fonu'nu oluşturan

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEY'İ,

Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'yı ve özellikle işbu Antlaşma'nın 63(2)(b) sayılı Maddesini göz önünde tutarak,

Komisyon önerisini göz önünde tutarak⁸⁶,
Avrupa Parlamentosu'nun görüşünü göz önünde tutarak⁸⁷,
Ekonomik ve Sosyal Komite'nin görüşünü göz önünde tutarak⁸⁸,
Bölgeler Komitesi'nin görüşünü göz önünde tutarak⁸⁹,

Aşağıdaki hususları dikkate alarak;

(1) Sığınma alanında, ortak Avrupa düzenlemeleri de dahil olmak üzere, ortak bir politika için hazırlık, Avrupa Birliği'nin, içinde buldukları koşulların zorlaması üzerine Avrupa Birliği'nde yasal olarak koruma arayan kişilere açık olan bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı yaratma amacını kademeli olarak gerçekleştirme hedefini oluşturan unsurlardan biridir.

(2) Bu tür bir politikanın uygulanması Üye Devletler arasında dayanışmaya dayandırılmalı ve Üye Devletlerin mültecileri ve yurdundan edilmiş olan kişileri ülkeye kabul etmek ve bu kabul sonucu ortaya çıkan sonuçlara katlanmak için harcadıkları çabalarda bir eşitlik sağlama amacı dahilinde bulunan mekanizmaların varlığını gerektirir. Bu nedenle, bir Avrupa Mülteci Fonu oluşturulmalıdır.

(3) Adil ve etkili sığınma prosedürleri de dahil olmak üzere mültecilere ve yurdundan edilmiş kimselere uygun ülkeye kabul koşulları sağlamak için Üye Devletler tarafından harcanan çabaları desteklemek uluslararası koruma gerektiren kişilerin haklarının korunması açısından gereklidir.

(4) Mültecilerin yerleştikleri ülkedeki topluma entegrasyonu Cenevre Sözleşmesi'nin amaçlarından biridir ve bu nedenle, olanaklar elverdiği ölçüde destek verilmesi ve güçlendirilmesi Antlaşma'nın 2 ve 3 (1) (k) sayılı Maddelerinde bahsi geçtiği üzere Topluluğun temel amaçlarından birisi olan, ekonomik ve sosyal birleşmeye katkıda bulunduğu sürece, sosyal ve ekonomik entegrasyonu geliştirmeyi amaçlayan Üye Devletler eylemlerine destek verilmelidir.

(5) Üye Devletlerin sınırları içerisinde kalmalarına izin verilen mültecilerin ve yurdundan edilmiş kimselerin çalışma yolu ile kendi geçimlerini sağlamaları hem Üye Devletlerin hem de ilgili kişilerin menfaati gereğidir.

⁸⁶ OJ C 116 E, 26.4.2000, sf. 72

⁸⁷ 11 Nisan 2000 tarihinde sunulan görüş (henüz Resmi Gazetede yayınlanmadı)

⁸⁸ OJ C 168, 16.6.2000, sf. 20

⁸⁹ 15 Haziran 2000 tarihinde sunulan görüş (henüz Resmi Gazetede yayınlanmadı)

(6) Yapısal Fonlar tarafından desteklenen önlemler ve eğitim ve mesleki eğitim alanlarındaki diğer Topluluk önlemleri bu tür bir entegrasyonu teşvik etmek için kendi içlerinde yeterli olmadığından, mültecileri ve yurtlarından edilmiş kişilerin organize edilmiş olan programlardan tamamen yararlanmalarını sağlamak için gerekli özel önlemlere destek verilmelidir.

(7) Eğer isterler ise, mültecilerin ve yurtlarından edilmiş kimselerin Üye Devlet'in sınırlarını terk edip evlerine dönmeleri hakkında bilinçli olarak karar vermelerini sağlayan koşulları oluşturmak ya da iyileştirmek için eylemsel destek gereklidir.

(8) Bu alanda yenilikçi test etme ile eyleme dayanan yöntemler bulunmalıdır ve Üye Devletler arasındaki alışverişler en etkili uygulamaların belirlenmesi ve teşvik edilmesi düşüncesi ile cesaretlendirilmelidir.

(9) Mültecilerin, yurdundan edilmiş kimselerin ve sığınma arayan kimselerin ülkeye kabul edilmesi ve kendi istekleri ile ülkelerine geri dönmeleri hakkındaki 1999/290/JHA⁹⁰ sayılı Konsey ortak eyleminin uygulanması sırasında edinilen tecrübeye değer verilmelidir.

(10) 15 ve 16 Ekim 1999 tarihlerinde Tampere'de yapılan toplantıda Avrupa Birliği Konseyi tarafından çağrıda bulunduğu üzere, mültecilerin kitlesel akını durumunda geçici koruma sağlamak için acil durum önlemlerinin uygulanması için bir mali birikim oluşturulmalıdır.

(11) Üye Devletlerin mültecileri ve yurdundan edilmiş kimseleri ülkeye kabul etmelerindeki çabaları bağlamında, her bir Üye Devlet'in üzerindeki yük ile orantılı olarak kaynakları bölüştürmek adil olacaktır.

(12) Avrupa Mülteci Fonu tarafından sağlanan destek, ortak finansmana uygun eylem kendi durumunu ve ihtiyaçlarını dikkate alan bir Üye Devlet tarafından yapılan talebe dayandığında daha verimli ve iyi hedef alan bir biçim olacaktır.

(13) Ortak finansman prosedürlerinin hızlandırılması ve sadeleştirilmesi için, Komisyon'un sorumlulukları Üye Devletlerin sorumluluklarından ayrılmalıdır. Bundan dolayı, Üye Devletler tarafından ortak finansman için yapılan taleplerin incelenmesinden sonra, Üye Devletler eylemin yönetimini sağlar iken, ortak finansman kararlarının kabul edilmesi amacı ile Komisyon için belirlemeler yapılmalıdır.

(14) Üye Devletler tarafından bu tür bir eylemin merkezîyetçilikten uzak uygulamaya konmasına, uygulamanın detayları ve kalitesine, eylemlerinin sonuçlarına ve bunların değerlendirilmesine ve sağlam mali yönetim ve bunun denetimine ilişkin yeterli garantiler sağlanmalıdır.

(15) Avrupa Mülteci Fonu'nun eyleminin etkili olmasının sağlamanın bir yolu verimli gözetimdir. Bu tür bir izlemenin koşulları belirlenmelidir.

⁹⁰ OJ L 114, 1.5.1999, sf. 2

- (16) Komisyon'un mali kontrol konusundaki sorumluluklarına dokunmadan, Üye Devletler ve Komisyon arasında bu konuda bir işbirliği oluşturulması gereklidir.
- (17) Düzensizlikler ve ihlallerin takibi ve düzeltilmesi için Üye Devletlerin sorumlulukları ve Üye Devletlerin görevlerini yerine getirmemeleri durumunda Komisyon'un sorumluluğu belirlenmelidir.
- (18) Avrupa Mülteci Fonu tarafından desteklenen eylemin etkinliği ve etkisi, bir yandan da bunun değerlendirilmesine ve bu çerçevede Üye Devletlerin ve Komisyon'un sorumluluklarına, dayanır ve bu değerlendirmelerin güvenilirliğini sağlamak için düzenlemeler yapılmalıdır.
- (19) Eylem yarı dönem incelemesi ve etkisinin değerlendirilmesi bakış açısından değerlendirilmelidir ve değerlendirme süreci eylemin izlenmesi ile beraber yapılmalıdır.
- (20) Bu Karar'ın uygulanması için gerekli olan önlemler, Komisyon'a verilen uygulama yetkilerinin kullanılması için prosedürleri belirleyen 28 Haziran 1999 tarihli 1999/468/EC (AT) sayılı Konsey Kararı'na⁹¹ uygun olarak kabul edilmelidir.
- (21) İşbu Karar'ın amacı, yani mültecilerin ve yerlerinden sürülmüş kişilerin kabul edilmesinde Üye Devletlerin gösterdikleri çabalar arasında denge sağlamanın kolaylaştırılması, Üye Devletler tarafından yeterli düzeyde gerçekleştirilemeyeceğinden ve dolayısıyla Topluluk düzeyinde daha iyi gerçekleştirileceğinden, Topluluk, Antlaşma'nın 5'inci maddesinde belirlenen şekilde subsidiarite (ikincilik) ilkesine uygun olarak tedbirler benimseyebilir. Söz konusu maddede belirlenen orantılılık ilkesine göre, işbu Karar, bu amacın gerçekleştirilmesi için gerekenin ötesine geçmemektedir.
- (22) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya ekli, İngiltere ve İrlanda'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 3'üncü maddesine uygun olarak, İngiltere ve İrlanda işbu Karar'ın benimsenmesine ve uygulanmasına katılmak istediğini tebliğ ettiğinden bu Karar her iki ülke için de geçerlidir.
- (23) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya ekli, Danimarka'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 1 ve 2'inci maddelerine uygun olarak, Danimarka işbu Karar'ın benimsenmesine katılmamaktadır ve işbu Karar Danimarka üzerinde bağlayıcı olmadığı gibi uygulanmasına da tabi değildir.

BU KARARI KABUL ETMİŞTİR:

BÖLÜM I AMAÇLAR VE GÖREVLER

Madde 1

Avrupa Mülteci Fonu'nun oluşturulması ve amaçları

1. Üye Devletler tarafından mültecilerin ve yurdundan edilmiş kişilerin ülkeye kabul edilmeleri ve bunun doğuracağı sonuçlara katlanılması için gösterilen çabaları

⁹¹ OJ L 184, 17.7.1999, sf. 23

desteklemek ve teşvik etmek için bir Avrupa Mülteci Fonu (buradan itibaren Fon olarak anılacaktır) oluşturulacaktır.

2. Fon 1 Ocak 2000 tarihinden 31 Aralık 2004 tarihine kadar faaliyet gösterecektir.

Madde 2

Mali hükümler

1. Bu Karar'ın uygulanması için mali referans miktarı 216 milyon EUR olacaktır.

2. Yıllık ödenekler mali perspektifin sınırları içerisinde bütçe makamı tarafından onaylanacaktır. Bütçe otoritesi sırası ile bu Karar'ın 4 ve 6 sayılı Maddelerinde bahsi geçen önlemler arasında yıllık ödenekleri pay edecektir.

Madde 3

Eylem ile hedef alınan gruplar

Bu Karar'ın amaçları doğrultusunda hedef alınan gruplar aşağıdaki gruplarla sınıflandırılmıştır:

1. 28 Temmuz 1951 tarihli Mültecilerin Statüsü hakkındaki Cenevre Sözleşmesi tarafından tarif edilen statüye sahip olan ve Üye Devletlerin birinde mülteciler olarak ikamet etmelerine izin verilen üçüncü ülke vatandaşları ya da vatansız kişiler;

2. Ulusal kanunları ya da uygulamaları ile uygun olarak bir Üye Devlet tarafından verilen uluslararası bir çeşit korumadan yararlanmakta olan üçüncü ülke vatandaşları ya da vatansız kişiler;

3. 1 ve 2 sayılı noktalarda tarif edilen koruma çeşitlerinden birine başvuruda bulunmuş olan üçüncü ülke vatandaşları ya da vatansız kişiler;

4. Bir Üye Devlet'te geçici koruma düzenlemelerinden yararlanmakta olan üçüncü ülke vatandaşları ya da vatansız kişiler;

5. Geçici koruma için hakları bir Üye Devlet'te incelenmekte olan kişiler.

Madde 4

Önlemler

1. Maddede tarif edilen amacı elde etmek için ve 3. Maddede listelendiği üzere ilgili kategorilerdeki insanlar ile ilgili olarak, Fon, Üye Devlet'in aşağıdakiler ile ilgili olan eylemine destek verecektir:

(a) ülkeye kabul için koşullar;

(b) Üye Devlet'teki kalışları sınırlı süre için ve / veya kalıcı bir tabiata sahip olan kişilerin entegrasyonu;

(c) ilgili kişilerin yeni bir uyruğa geçmemiş olmaları ve Üye Devlet'in sınırlarını terk etmemeleri durumunda vatandaşı buldukları ülkeye geri gönderme.

2. Kabul için koşullar ve sığınma prosedürlerine ulaşım ile ilgili olarak, eylem özellikle alt yapı ya da barınak için hizmetler, malzeme yardımı arzı, tıbbi bakım, hukuksal yardım da dahil olma üzere idari ve hukuksal formaliteler için yardımcı olmak üzere sosyal yardım içerebilir. Burada, en savunmasız durumda olan kimselerin özel ihtiyaçlarını da dikkate alabilir.

3. 1 (b) paragrafında bahsi geçen kişilerin ve bunların ailelerine mensup fertlerin ikamet ettiği Üye Devlet'teki topluma entegrasyonu ile ilgili olarak, eylem, özellikle barınak, geçim ve tıbbi bakım yöntemleri ya da Üye Devlet toplumuna uyum sağlamak için ya da kendi kendilerine yetebilmeleri için yardım sağlamak gibi alanlarda sosyal yardım sağlamak için olabilir.

4. Vatandaş buldukları ülkeye geri gönderilmeleri ile ilgili olarak, eylem özellikle kendi isteği ile geri dönme programları hakkında bilgi ve geri dönüp yerleşme durumunda tavsiye ve geldikleri ülkedeki durum ve / veya genel ya da mesleki eğitim ile ilgili olabilir.

Madde 5

Topluluk eylemi

1. Komisyon'un inisiyatifi altında, Fon'un elde bulunan kaynaklarından % 5'e kadar olan kısmı Üye Devletler tarafından uygulamaya geçirilen eylemden bağımsız bir biçimde, önlemlerin uygulanması ve teknik yardımın değerlendirilmesi gibi, çalışmalarını, deneyim alışverişi ve Topluluk seviyesinde işbirliğini yüceltmek amacı ile adımları da içeren yenilikçi eylemi ya da Topluluğun menfaatine olan eylemlerin tam olarak finanse edilmesi için kullanılabilir.

2. Komisyon ulusötesi eylemin ortaklaşa uygulanması düşüncesi ile iki ya da daha fazla Üye Devlet tarafından sunulmuş olan başvuruları inceleyecektir.

3. Fon bu tür bir eylem için yardımın % 100'üne kadarki kısmını karşılayabilir.

Madde 6

Acil durum önlemleri

1. Konsey kararı ile, Komisyon tarafından yapılan bir öneri üzerine oy birliği ile hareket ederek, mültecilerin ya da yurdundan edilmiş olan kimselerin ani bir toplu akını durumunda bir ya da daha fazla Üye Devlet'e, ya da özellikle uluslararası organizasyonların bir müracaatına yanıt olarak bu kişilerin bir üçüncü ülkeden tasfiye edilmeleri gerekli olduğunda yardım etmek amacı ile, 4. Maddede bahsi geçen eylemden ayrı ve bu eyleme ek olarak, Fon acil durum önlemlerini finanse etmek için de kullanılabilir.

Geçici koruma hakkındaki Yönerge'nin yürürlüğe girmesinden sonra, ilk alt paragrafta belirtilen Konsey Kararı adı geçen Yönerge'de belirlenen koşullar altında alınacaktır.

2. 1. paragrafta bahsi geçen durumun gerçekleşmesi durumunda, uygun acil durum önlemleri aşağıdaki tipte olan eylemleri kapsayacaktır:

(a) kabul ve kalacak yer;

(b) yiyecek ve giyecek de dahil olmak üzere, geçim yolları ile ilgili hükümler;

- (c) tıbbi, psikolojik ya da başka bir tür yardım;
- (d) kişilerin kabul edilmesi ve önlemlerin uygulanmasının bir sonucu olarak ortaya çıkan eleman ve idare masrafları;
- (e) lojistik ve ulaşım masrafları.

BÖLÜM II DETAYLI HÜKÜMLER

Madde 7

Uygulama

Üye Devletler, Fon tarafından desteklenen eylemin uygulanmasından sorumlu olacaklardır. Bu sonuca yönelik olarak, her Üye Devlet Komisyon ile olan tüm haberleşmeyi idare edecek olan sorumlu bir makam atayacaktır. İlgili makam bir kamu idaresi olacaktır, fakat uygulama ile ilgili sorumluluğunu başka bir kamu idaresine ya da hükümet dışı bir örgüte devredebilecektir.

Madde 8

Ortak finansman için talepler

1. Üye Devletler, 11. Maddede belirtilen zaman çizelgesi ile uygun olarak Komisyon'a her sene, 4. Maddede bahsi geçen alanların her biri için aşağıdakileri tarif eden, o yıl için uygulamaya geçirecekleri programları çerçevesinde ortak finansman için bir talep göndereceklerdir:

- (a) Üye Devlet'teki durum ve Fon'dan destek görmek için uygun olan önlemlerin uygulanmasını mazur gösteren gereklilikler;
- (b) Üye Devletlerin uygulamaya yönelik aşağıdakileri gerçekleştirmeyi hedefleyen eylemleri,
 - (i) tabiatları ve amaçları;
 - (ii) beklenen rakamlandırılmış sonuçlar;
 - (iii) Üye Devletlerden ve uygun olduğu durumlarda, ilgili organizasyondan/organizasyonlardan gelen finansmanlar gibi masrafları.

2. Buna ek olarak, ortak finansman için ilk talep, Üye Devletler tarafından aşağıdaki nedenler ile yerine koyulan sistemin tarifini içerecektir:

- (a) eylemlerin koordinasyonunu ve tutarlılıklarını sağlamak;
- (b) projeler seçmek ve prosedürün şeffaf olmasını sağlamak;
- (c) projeleri yönetmek, izlemek, teftiş etmek ve değerlendirmek.

3. 1 ve 2 sayılı paragraflarda bahsi geçen durumlardan her biri için, talep, Komisyon'un talebin bu Karar'ın hükümleri ve yürürlükteki mali kurallar ile uyum içerisinde olduğunu Komisyon'un teyit etmesini sağlamak için yeterli derecede detaylı bilgi içerecektir.

Madde 9

Seçme kriteri

1. Üye Devletler, Topluluk politikalarına ve uygun bulunma kriterlerine saygı çerçevesinde, ayrı projelerin seçilmesinde ve Fon tarafından desteklenen projelerin mali yönetimi ve idaresi için tek sorumlu olacaklardır.

2. Teklifler için kamuya hitaben yapılan duyuruyu takiben, Fon'dan finansal yardım alma düşüncesi çerçevesinde, kar amacı gütmeyen nitelikte olması gereken projeler, kamu makamları (ulusal, bölgesel ya da yerel, merkezi ya da özerk), eğitim ya da araştırma enstitüleri, eğitim oluşumları, sosyal ortaklar, hükümet temsilcilikleri, uluslararası organizasyonlar ya da hükümet dışı örgütler tarafından sunulacaktır.

3. Sorumlu o makam projeleri aşağıdaki kriterler bazında seçecektir:

- (a) Üye Devlet'teki durum ve gereklilikler;
- (b) projenin ilgilendirdiği insanların sayısı bakımından giderin fiyat fayda oranı;
- (c) Fon için başvuruda bulunan organizasyonların ve onların ortak organizasyonlarının deneyimi, uzmanlığı, güvenilirliği ve mali katkıları;
- (d) projelerin Avrupa Topluluğu'nun bütçesi tarafından ya da ulusal programların bir parçası olarak fondan yararlanan diğer eylemleri ne ölçüde tamamladığı.

Madde 10

Kaynakların dağıtılması

1. 2000 yılından 2004 yılına kadar her Üye Devlet Avrupa Mülteci Fonu'nun yıllık ayırdığı paradan aşağıdaki sabit miktarda pay alacaktır:

2000 yılı için : 500.000 EUR

2001 yılı için: 400.000 EUR

2002 yılı için: 300.000 EUR

2003 yılı için: 200.000 EUR

2004 yılı için: 100.000 EUR

2. Elde bulunan kaynakların geri kalan kısmı, Üye Devletler arasında orantılı olarak aşağıdaki gibi paylaşılacaktır:

(a) 3. Maddede, 3, 4 ve 5. bentlerde bahsi geçen son üç yıl içerisinde giriş yapmış olan insanların sayısına % 65 orantılı;

(b) 3. Maddede, 1 ve 2. bentlerdeki kategorilerden birine son üç yıl içerisinde kabul edilmiş olan insanların sayısına % 35 orantılı.

3. Referans rakamları Avrupa Topluluğu İstatistik Ofisi tarafından oluşturulan en son rakamlar olacaktır.

Madde 11

Zaman çizelgesi

1. Komisyon, her sene en geç 1 Hazirana kadar, Üye Devletlere, yıllık bütçe prosedürü çerçevesi içerisinde, bir sonraki yıl için toplam miktarlardan kendilerine ayrılacak olan miktarın bir tahminini sunacaktır.
2. Üye Devletler 7. Maddede bahsi geçen ortak finansman için talebi, Komisyon'a her yıl en geç 1 Ekime kadar teslim edeceklerdir.
3. Komisyon ortak finansman için yapılan talebi, 8 (2). Maddede belirtilen kontrolleri yaptıktan sonra, talebin teslim edilmesinden sonraki üç ay içerisinde onaylayacaktır.

Madde 12

Teknik ve idari yardım

Bir Üye Devlet'te ayrılan toplam miktarın % 5'ini geçmemek kaydıyla bir miktar 7. Madde çerçevesindeki eylemlerin hazırlanması, izlenmesi ve değerlendirilmesinde teknik ve idari yardım için bir kenara ayrılabilir.

**BÖLÜM III
MALİ HÜKÜMLER**

Madde 13

Finansman yapısı

Herhangi bir önlem için, Fon'dan sağlanan katkı, önlemin toplam maliyetinin % 50'sini geçmeyecektir.
Bu oran Uyum Fonu kapsamında olan Üye Devletler için % 75'e yükseltilebilir.

Madde 14

Uygunluk

1. Eğer harcama, Üye Devlet'in ortak finansman için yaptığı talebin Komisyon tarafından onaylanmasından önceki bir tarihte gerçekten ödenmiş ise, söz konusu harcama Fon'dan alınan destek için uygun olarak düşünülmebilir. ilgili tarih giderler için uygun bulunma bakımından bir başlangıç noktası teşkil edecektir.
2. Komisyon 21 (2). Maddede bahsi geçen prosedürler uyarınca giderler için uygun bulunmayı düzenleyen kuralları kabul edecektir.

Madde 15

Fon tarafından ortak finansman hakkında karar

Ortak finansman için talebi inceledikten sonra Komisyon, 21 (2). Maddedeki prosedürlere uygun olarak Fon tarafından ortak finansman hakkındaki kararı kabul edecektir. Bu Karar Üye Devlet'e ayrılan miktarı belirtecektir.

Madde 16

Bütçe taahhütleri

Topluluğun bütçe taahhütleri ortak finansman hakkındaki Komisyon kararı temel alınarak yapılacaktır.

Madde 17

Ödemeler

1. Komisyon tarafından Fon'dan gelen katkının ödenmesi, tekabül eden bütçe sorumlulukları ile uygun olarak sorumlu makama yapılacaktır.

2. Fon tarafından yapılan katkı hakkındaki Komisyon kararının kabul edilmesi ile birlikte, miktarın % 50'sini temsil eden bir başlangıç ödemesi bahsi geçen yıl için Üye Devlet'e yapılacaktır. Üye Devlet gerçekte başlangıç ödemesinin yarısını harcamış olduğunu belirtir ise, % 30'a kadar bir başlangıç ödemesi yapılacaktır.

Bakiye kısım, Üye Devlet tarafından teslim edilen hesapların ve programın uygulanması hakkındaki yıllık raporun onaylanmasından sonraki üç ay içerisinde ödenecektir.

BÖLÜM IV

TEFTİŞLER VE DEĞERLENDİRME

Madde 18

Teftişler

1. Komisyon'un Avrupa Topluluğu'nun genel bütçesini uygulama konusundaki sorumluluğuna dokunmaksızın, Üye Devletler eylemin mali kontrolü için ilk anda sorumluluk alacaklardır. Buna yönelik olarak alacakları önlemler aşağıdakileri içermelidir:

(a) yönetim ve kontrol düzenlemelerinin meydana getirildiğini ve Topluluk fonlarının verimli ve doğru olarak kullanılmakta olduğunu garantileyecek bir biçimde uygulamaya geçirildiğini teyit etmek;

(b) Komisyon için bu düzenlemelerin bir tanımını temin etmek;

(c) eylemin geçerli olan Topluluk kurallarına uygun olarak yönetilmesini ve emrine amade edilen fonların sağlam mali yönetim prensiplerine uygun olarak kullanılmasını sağlamak;

(d) Komisyon'a sunulan gider beyanlarının doğru olduğunu onaylamak ve bunların doğrulanabilir destek belgelere dayanan muhasebe sistemlerinden kaynaklanmasını sağlamak;

(e) kurallara uygun olarak düzensizlikleri önlemek, bulmak ve düzeltmek ve bunları Komisyon'a bildirmek ve Komisyon'u idari ve hukuksal ilerlemelerdeki gelişmelerden haberdar etmek;

(f) Topluluk fonlarının sağlam mali yönetim prensibi ile uygun olarak kullanılmasını sağlamak için Komisyon ile işbirliği yapmak;

(g) bulunan bir düzensizlik sonucu olarak kaybedilen herhangi bir miktarın yeniden kazanılması ve, uygun olan durumlarda, gecikme faizi uygulanması.

2. Komisyon, Avrupa Topluluğu'nun genel bütçesini uygulama sorumluluğu altında, Üye Devletlerin pürüzsüz işleyen yönetim ve kontrol sistemlerine sahip olmasını, bununla birlikte Topluluk fonlarının verimli ve doğru bir biçimde kullanılmış olmasını sağlayacaktır.

Buna yönelik olarak, Sayıştay'ın yetkilerine ya da ulusal kanunlar, yönetmelikler ve idari hükümler ile uygun olarak Üye Devletler tarafından yürütülen kontrollere dokunmaksızın, Komisyon yetkilileri ya da memurları, (1) (f) paragrafında tarif edilen işbirliği çerçevesinde Üye Devletler ile üzerinde mutabık kalınan anlaşmalara uygun olarak, Fon tarafından finanse edilen faaliyetler üzerinde ve yönetim ve kontrol sistemlerinde, en az bir iş günü önceden haber vermek kaydı ile, örnek kontroller de dahil olmak üzere, yerinde kontroller gerçekleştirebilir. Komisyon gerekli tüm yardımı elde etme amacı ile Üye Devlet'e duyuruda bulunacaktır. İlgili Üye Devlet'in yetkilileri ya da memurları bu tür teftişlerde yer alabilir.

Komisyon bir ya da daha fazla işlemin doğruluğunu teyit etmek amacı ile ilgili Üye Devlet'in yerinde teftiş gerçekleştirmesini talep edebilir. Komisyon yetkilileri ya da memurları bu tür teftişlerde yer alabilir.

3. Gerekli teyitleri tamamladıktan sonra, Komisyon aşağıdaki durumlarda başlangıç ödemelerini durduracaktır:

(a) bir Üye Devlet'in ortak finansman kararında üzerinde anlaşılan eylemi uygulamaya geçirmiyor olması durumu; ya da

(b) bir eylemin tümünün ya da bir parçasının Fon tarafından ortak finansmanın ne bir kısmını ne de tamamını makul göstermesi durumu.

O tür durumlarda, Komisyon, nedenlerini belirterek, Üye Devlet'in kendi yorumlarını sunmasını talep edecek ve, uygun olan durumlarda, belirlenen bir süre içerisinde yapılacak düzeltmeleri yerine getirecektir.

4. Komisyon'un belirlediği sürenin sonunda, Komisyon, eğer herhangi bir uzlaşmaya varılmadı ise ve Üye Devlet düzeltmeleri yapmadı ise ve Üye Devlet tarafından yapılmış olan yorumları göz önüne alarak, üç ay içerisinde aşağıdakileri yapmak üzere karar verebilir:

(a) 17 (2). Maddede bahsi geçen başlangıç ödemesinde indirim yapmak; ya da

(b) bahsi geçen eyleme yapılan Fon katkısının tümünün ya da bir kısmının iptal edilmesi için gerekli olan mali düzeltmeleri yapmak.

(a) ya da (b) seçeneğinin yapılması hakkında bir kararın bulunmaması durumunda başlangıç ödemeleri derhal askıya alınmak üzere durdurulacaktır.

Madde 19

Mali düzeltmeler

1. Üye Devletler, ilk anda, bir eylemin uygulanması ya da denetlenmesinin tabiatını ya da koşulları etkileyen her hangi bir önemli değişimin kanıtları üzerine hareket ederek ve

gerekli mali düzeltmeleri yaparak, düzensizliklerin araştırılması için sorumluluk üstleneceklerdir.

Üye Devlet ayrı ayrı ya da sistematik düzensizlik ile bağlantılı olarak gerekli görülen mali düzeltmeleri yapacaktır. Üye Devlet tarafından yapılan düzeltmeler Topluluk katkısının tümünün ya da bir kısmının iptal edilmesine dayanacaktır. Bu şekilde serbest bırakılan Topluluk fonları 21 (2). Maddede bahsi geçen prosedür uyarınca belirlenecek düzenlemeler ile uyumlu olarak Üye Devletler tarafından 4. Maddede bahsi geçen aynı alandaki eylem için tekrardan kullanılabilir.

2. Eğer, gerekli teyitlerin tamamlanmasından sonra, Komisyon bir Üye Devlet'in bu Maddenin 1. paragrafı kapsamındaki görevlerini yerine getirmediği kararına varır ise, 18 (3) ve (4). Madde geçerli olacaktır.

3. Usulüne uygun bir biçimde alınmamış olan ve yeniden alınacak olan herhangi bir miktar, gecikme faizi ile birlikte Komisyon'a geri ödenecektir.

Madde 20

İzleme ve değerlendirme

1. Her Üye Devlet'te sorumlu makam eylemi izlemek ve değerlendirmek için her ne önlem gerekli ise bunları alacaktır.

Buna yönelik olarak, eylemin uygulanması ile görevlendirilmiş olan organizasyonlar ile girdiği anlaşmalar ve kontratlar, en az yılda bir kez sunulacak olan rapor, eylemin uygulanması ve amaçlarının elde edilmesi ile ilgili olarak kaydedilen mesafeyi detaylandıran maddeler içerecektir.

Buna ek olarak, sorumlu otorite eylemin gerçekleştirilmesinden ve uygulamaya konan eylemlerin etkisinden bağımsız bir değerlendirme yaptıracaktır.

2. Sorumlu makam her yıl 8. Maddede bahsi geçen ortak finansman için talebe eklenecek olan yürürlükteki eylemin uygulanması hakkında bir özet rapor hazırlayacaktır.

3. Giderin yerine getirilmesi için ortak finansman kararında sabitlenmiş olan son tarihten sonraki altı ay içerisinde, sorumlu makam aşağıdakilerden oluşan nihai bir raporu Komisyon'a gönderecektir:

(a) 21 (2). Maddede bahsi geçen prosedür uyarınca Komisyon tarafından kabul edilmiş olan kurallara uygun olarak mali hesaplar ve eylemin uygulanması hakkında bir rapor;

(b) 1. paragrafta bahsi geçen değerlendirme hakkında rapor.

4. Komisyon en geç 31 Aralık 2002 tarihine kadar bir yarı dönem raporunu ve en geç 1 Eylül 2005'e kadar da bir nihai raporu Avrupa Parlamentosu'na ve Konsey'e sunacaktır.

BÖLÜM V
KOMİTE

Madde 21

Komite

1. Komisyon'a bir komite yardımcı olacaktır.
2. Bu paragrafa referans yapıldığı durumlarda, 1999/468/EC (AT) sayılı Karar'ın 3 ve 7. Maddeleri geçerli olacaktır.
3. Komite kendi prosedür kurallarını kabul edecektir.
4. Komite, başkan tarafından ya da bir Üye Devlet'in bir temsilcisi tarafından ortaya atılan bu Karar ile ilgili herhangi bir konuyu dikkate alabilir.

BÖLÜM VI
ACIL DURUM ÖNLEMLERİ İLE İLGİLİ ÖZEL HÜKÜMLER

Madde 22

Acil durum önlemleri ile ilgili özel hükümler

1. Bu Maddenin 2'den 5'e kadar olan paragraflarındaki hükümler 6. Maddede belirtilen acil durum önlemlerinin uygulanması için geçerli olacaktır.
2. Fon'dan gelen mali yardım altı aylık bir süre ile sınırlı olacak ve her önlemin % 80'ini geçmeyecektir.
3. 6 (1). Maddede bahsi geçtiği üzere toplu bir akıandan etkilenmiş olan bir Üye Devlet ya da Üye Devletler, gereklilikleri içeren bir bildirisini ve planlanan önlemlerin bir tarifinin ve uygulanmalarından sorumlu organların da dahil olduğu acil durum önlemlerinin uygulanmasına dair bir planı Komisyon'a sunacaklardır.
4. Elde bulunan kaynaklar, 6 (1). Maddede bahsi geçtiği üzere toplu bir akının bir parçası olarak giriş yapmış olan kişilerin sayısı bazında Üye Devletler arasında paylaştırılacaktır.
5. 9. Madde ve Madde 18'den 21'e kadar olan Maddeler geçerli olacaktır.

BÖLÜM VII
GEÇİŞ DÖNEMİ HÜKÜMLERİ

Madde 23

Geçiş dönemi hükümleri

11. Madde'ye istisna teşkil etmek üzere, aşağıdaki zaman çizelgesi 2000 ve 20001 mali yıllarının uygulanmasında geçerli olacaktır:

- Komisyon bu Karar'ın yürürlüğe girmesinden sonraki gün Üye Devletlere kendilerine ayrılmış olan tahmini değerleri bildirecektir. Avrupa Topluluğu İstatistik Bürosu o sırada 10. Madde tarafından talep edilen istatistiklerin tümüne sahip değil ise rakamlar Üye Devletler tarafından temin edilenler olacaktır; bu durumda Komisyon, 21 (2). Maddede

bahsi geçen prosedür uyarınca, Üye Devletler tarafından temin edilen istatistiklerin yorumlanması için kurallar kabul edecektir,

- Üye Devletler 8. Maddede bahsi geçen ortak finansman için talepleri 20 Kasım 2000 tarihinden geç olmamak üzere Komisyon'a teslim edeceklerdir,

- Komisyon 8 (2). Maddede belirtilen ayrıntıların teyit edilmesini takip ederek ve 2000 mali yılına göre, 2001 mali yılına ödeneklerin taşınmasına tabi olarak, bu teslimden sonraki üç ay içerisinde ortak finansman için talepleri onaylayacaktır,

- 14. Madde'ye istisna teşkil etmek üzere, 1 Ocak 2000 tarihi ve ortak finansmanı veren kararda sabitlenmiş son tarih arasında gerçekten ödenen gider Fon'dan alınan desteğe uygun sayılabilir.

BÖLÜM VIII NİHAİ HÜKÜMLER

Madde 24

Uygulama

1. Bu Karar'ın uygulanmasından Komisyon sorumlu olacaktır.
2. Gerekli olan durumlarda, Komisyon, 21 (2). Maddede bahsi geçen prosedür uyarınca bu Karar'ın uygulanması için gerekli olan diğer hükümleri kabul edecektir.

Madde 25

Yeniden gözden geçirme hükmü

Konsey en geç 31 Aralık 2004 tarihine kadar Komisyon tarafından yapılan bir öneriye dayanarak bu Karar'ı yeniden gözden geçirecektir.

Madde 26

Muhataplar

Bu Karar Üye Devletlere hitap eder.

Brüksel, 28 Eylül 2000

Konsey adına
Başkan
D. Vaillant.

Avrupa Mülteci Fonu oluşturulmasına dair Konsey Kararı'na ilişkin BMMYK Gözlemleri

Genel

1. Avrupa Mülteci Fonu oluşturulması için hukuki zemine yönelik Komisyon önerisi 28 Eylül 2000 tarihinde Brüksel'de Adalet ve İçişleri Konseyi'nde kabul edilmiştir. Söz konusu Fon, sığınmacıların kabulüne, mültecilerin bütünleşmesine ve geçici korumadan faydalanan kişilerin gönüllü geri dönüşlerine ilişkin mevcut bütçe kalemlerini tek bir mali araç ile yeniden gruplandırmaktadır. Fon, beş yıl içerisinde toplam olarak 216 Milyon Euro'yu kullanılabilir hale getirecektir. Bu miktarın 36 Milyon Euro'luk tutarı 2000 yılı bütçesinden harcanacaktır. Takip eden her yıl 45 Milyon Euro kullanılacaktır.

BMMYK, aşağıda belirtilecek olan temel endişelerinin pek çoğunun kabul edilen nihai şekliyle hukuki zemin metninde ele alınmış olmasından memnuniyet duymaktadır.

2. Fon'un oluşturulması Topluluk politikasının uygulanması sırasında finansmana uygun alanlarda daha fazla tutarlılıkla birlikte, kaynaklar tahsis edilirken de daha fazla öngörü ve esneklik sağlayacaktır. Belge ortak bir sığınma sisteminin kilit unsurlarının Avrupa Birliği Antlaşması'nın 63. Maddesi'nin hükümlerine uygun olarak Topluluk mevzuatı araçlarında kanunlaştırılacağı tüm beş yıllık süreyi kapsamaktadır. Fonların tahsisinin sığınmacı, mülteci ve geçici korumadan faydalanan kişilerin nüfuslarının Birlik içerisinde eşit olmayan biçimde dağılımı ile sonuçlanan çeşitli unsurları dikkate alarak yapıldığı göz önünde bulundurulduğunda, Fon, Üye Devletlerin korunma ihtiyacı bulunan kişilerin kabulüne ve bütünleştirilmelerine yönelik çabalarının arasındaki dengesizlikleri gidermelerini sağlamalıdır.

3. BMMYK Fon'un Topluluk içerisinde mülteci projelerine yönelik finansmanın devamlılığını sağlayacağını ve bugüne kadar sadece Topluluk bütçesinin tek finansman kaynağı durumunda olduğu yüksek sayıda ulusal proje ve Avrupa projesinin kesintisiz olarak devamlılığını temin edeceğini ummaktadır. Bazı BMMYK uygulayıcı ortaklarının da BMMYK tarafından sponsorluk yapılan programları finanse etmekte son derece değerli bir potansiyel sağlayacak olan söz konusu Fon'dan mali destek anlamında faydalanacakları umulmaktadır.

Acil Durumlar

4. BMMYK, AB Üye Devletlerinde aniden ortaya çıkabilecek kitlesel akın durumlarına yönelik acil durum prosedürleri ile özel bütçe düzenlemelerinin getirilmesini memnuniyetle karşılamaktadır. (Madde 6) Acil durumlara baş ederken düzenli ve uzun vadeli eylemlerin kaynakların çeşitliliği nedeniyle zarar görmemeleri için bu tür durumlar aslında özel tedbirler ve ayrı bütçe düzenlemelerine gereksinim duymaktadır.

Tahsis Ölçütleri

5. Kaynakların dağıtımını (Madde 10) ile ilgili olarak ise BMMYK, başışta bulunan her Üye Devlete, Fonun yıllık tahsisatından belli bir miktar sağlanacak olmasından dolayı memnuniyet duymaktadır. Bu durum, gelen başvuru ve kabul edilen dosya sayısına göre tahsis edilen fonlardan artan kullanılabilir miktar ile kendi sığınma sistemlerini geliştirmeye çalışırken güçlüklerle karşılaşan Üye Devletlere ek destek verilmesine olanak tanımaktadır. Dolayısıyla sığınma sisteminin gelişim seviyesi Üye Devletlere

fonların tahsis edilmesine yönelik ek bir ölçüt olarak dahil edilmiştir. BMMYK'nın görüşüne göre, ilk olarak önerilen tahsis kriterleri - belli bir süre içerisinde alınan ortalama sığınma başvurusu ve tanınmış mülteci sayıları ve teklif edilen projenin niteliği- etkili yük paylaşımına engel olan eşit olmayan kapasite sorunlarını ele almak açısından yetersiz olacak idi.

Görevler ve faaliyetler

6. Uygun görev ve faaliyetlerle ilgili olarak (Madde 4) BMMYK yasal yardım sağlanması ile hassas durumdaki kişilerin özel ihtiyaçlarını dikkate alan tedbirlerin, sığınmacı ve geçici olarak kabul edilmiş kişilere yönelik kabul koşullarının iyileştirilmesini amaçlayan faaliyetler arasına dahil edildiğini görmekten memnun olmuştur. BMMYK'nın tecrübesine göre bu özel alanda geçmişteki Topluluk finansmanı Üye Devletlerin kendi sığınma sistemlerini geliştirmeleri çabalarına ek hız kazandırmıştır.

Yönetim Yapısı

7. Yüksek nitelikli projelerin doğru şekilde tespit edilmesinin ve proje uygulamalarının ve eylemlerinin seçiminin, idaresinin, izlenmesinin ve kontrolünün en iyi ulusal düzeyde yapılabileceği varsayımına dayanarak BMMYK Fon'un yönetiminin merkezleştirilmemesi (Madde 7) yönünde yapılan tercihi takdirle karşılamaktadır. BMMYK, bölgesel ya da yerel kamu yetkilileri, devlet kuruluşları, sosyal ortaklar ve sivil toplum kuruluşları gibi diğer ilgili aktörlere ek olarak kendi Bölge Ofislerinin de fonların ulusal düzeyde idaresi için kurulacak herhangi bir kurum ya da komitenin işi ile yakından ilgili olmalarını teklif etmiştir. Bu tür bir ilgili olma durumu asgari olarak projelerin seçilmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesi konularında istişareleri kapsamalıdır. Karar almada objektiflik ve tarafsızlığın teminat altına alınabilmesi için ne tür bir yapı ya da oluşum içerisinde temsil edilirse edilsinler fonların yönetiminden sorumlu kurum ve kuruluşlara, bir proje teklifi duyurusuna cevaben kendileri ya da üye kurumları tarafından sunulan proje teklifleri ile ilgili herhangi bir oy hakkı tanınmamalıdır.

Kamu bilinci ve ağ oluşturma

8. BMMYK, Komisyonu ve Üye Devletleri, kurulan Fon'u Devletlerin mülteciler, sığınmacılar ve geçici korumadan faydalanan kişilerle ilgili politika ve uygulamalarına ilişkin kamu bilgilendirme ve bilinçlendirme tedbirleri uygulamak için de kullanmaya davet etmektedir. BMMYK geçmişte mültecilerin entegrasyonuna yönelik kamu bilincini arttırmak amacıyla Topluluk finansmanından faydalanmış olup, bu tür bir eylemin olumlu sonuçları yetkin aktörlerden birisi tarafından incelenerek bu tarz eylemlerin devamlılığı tartışılabilir. Konsey'de kabul edildiği şekliyle hukuki zeminin nihai versiyonunun hükümlerine dahil edilmiş olmamasına rağmen BMMYK bu tür faaliyetlerin Avrupa Komisyonu (Madde 5) tarafından yürütülen Topluluk çapındaki uygun eylemler arasına dahil edilebileceğini ummaktadır. İkinci konu ile ilgili olarak ise, politika ve uygulama, eğitim ve işbirliği alışverişinde bulunmak amacıyla kurulmuş olan ve bugüne kadar Topluluk finansmanından faydalanmış olan mevcut ağların korunması ve güçlendirilmesi için de yeterli finansman ayrılmalıdır.

BMMYK Brüksel
Ekim 2000

KONSEY KARARI (2002/463/EC) (AT)

13 Haziran 2002

Dış sınırlar, vizeler, sığınma ve göçmenlik alanlarında idari işbirliğine dair eylem programının kabulü (ARGO programı) hakkında

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ'NİN,

Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'yı ve özellikle işbu Antlaşma'nın özellikle 66. Maddesi'ni,

Komisyon'un önerisini,
Avrupa Parlamentosu'nun görüşünü,
Avrupa Ekonomi ve Sosyal Komitesi'nin görüşünü,
Bölgeler Komitesi'nin görüşünü dikkate alarak:

Aşağıdaki hususları göz önünde tutarak;

1. İdari işbirliği Üye Devletler arasında Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'nın 62 ve 63. Maddelerinde belirtilen Topluluğun aşamalı bir biçimde bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı oluşturma hedefinin bir parçasını oluşturmaktadır.
2. Avrupa Birliği Anlaşması'nın K.3 Maddesi temelinde Konsey'in 19 Mart 1998'de kabul ettiği ortak eylem 98/244/JHA ile getirilen ve sığınma, göç ve dış sınırlardan geçiş alanlarında eğitim, değişim ve işbirliği öngören program (Odysseus Programı) 2001 yılında tahsis edilen bütçenin tükenmesiyle şu an için sona ermiştir.
3. Birliğin önemli bir genişleme dönemine gireceği ve İdari İşbirliği'nin (ARGO) dış sınırlar, vize, sığınma ve göç alanlarında işlevsel olacağı dönemde Avrupa Birliği'nin dış sınırlarının kontrol edilmesi sorumluluğu daha da önem kazanacaktır. Bundan dolayı ARGO açık bir şekilde bu alanda daha yoğun çalışmaların alçakgönüllü bir başlangıcı olarak görülmelidir.
4. 15 ve 16 ekim 1999'da Tampere'de Avrupa Birliği Konseyi'nin sonuç kararları uyarınca Komisyon, Konsey'e ve Avrupa Parlamentosu'na yönelik, Avrupa Birliği'nde bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanı yaratılmasına yönelik ilerlemenin gözden geçirilmesi hakkındaki skorbordun yılda iki defa güncellenmesi ile ilgili 2001 yılının ilk yarısını içeren tebliğinde adalet ve içişleri alanında Üye Devletler tarafından uygulanacak yeni bir Topluluk kuralları bütünü oluşturacak iddialı bir yasama programını ortaya koymuştur.
5. Üye Devletlerin Topluluk hukuku uygulamalarında birlik, ulusal ajanslarının kendi aralarında ve Komisyon'la işbirliği ve ortak çalışmanın güçlendirilmesi ile elde edilebilir.
6. Her bir idarenin bireysel eylemi söz konusu sonuçları başarmakta yetersiz kalır. Bu nedenle yetkili ulusal ajanslar arasında karşılıklı anlayışı geliştirmek ve ilgili Topluluk mevzuatının ne şekilde uygulandığı ve idari işbirliği için öncelikli alanların belirlenmesi bakımından bir Topluluk çerçevesine gereksinim vardır.

7. Topluluğun tamamında eşit kalitede yüksek düzey eğitim, Odysseus programında kazanılan deneyimlerden de yararlanarak, bu eylem programının başarısını garantilemek için gereklidir.

8. Topluluk eylem programının uygulanması bu amaçları gerçekleştirmek için en etkili yollardan birini oluşturacak ve Komisyon'un üye devlet personeline verilen Topluluk hukuku eğitiminin geliştirilmesi açısından ortak bir eğitim enstitüsünün kurulmasının uygun bir yöntem olup olmayacağına ilişkin değerlendirmesine temel sağlayacaktır.

9. Bu kararın uygulanması için gerekli olan tedbirler 28 Haziran 1999 tarihli 1999/468/EC(AT) sayılı Komisyon'a devredilen uygulama yetkilerinin kullanımını düzenleyen usullere ilişkin Konsey Kararı'na uygun biçimde benimsenmelidir.

10. Bu program uyarınca başvurulacak eylemler Topluluk bütçesi tarafından finanse edilen diğer işbirlikleri ve eğitim çalışmaları ile eşgüdümlü ve tamamlayıcı nitelikte olmak zorundadır.

11. Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya eklenen Danimarka'nın konumuyla ilgili Protokol'ün 1 ve 2. maddeleri uyarınca Danimarka bu kararın kabul edilmesine katılmayacaktır ve bu nedenle bu kararla bağlı olmayıp uygulanmasına da tabi değildir.

12. Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya eklenen İngiltere ve İrlanda'nın konumlarıyla ilgili Protokol'ün 3. maddesi ve uyarınca, İngiltere 29 Ocak 2002 tarihli mektubuyla bu kararın kabul edilmesine ve uygulanmasına katılma isteğini belirtmiştir.

13. Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Topluluğu'nu kuran Antlaşma'ya eklenen İngiltere ve İrlanda'nın konumlarıyla ilgili Protokol'ün 3. maddesi uyarınca, İrlanda bu kararın kabul edilmesine katılmayacaktır. Bu nedenle belirtilen Protokol'ün 4. Maddesi'ne halel getirmeksizin, bu kararın hükümleri İrlanda'ya uygulanmayacaktır.

14. Nihai bir referans olarak 6 Mayıs 1999 tarihli bütçe disiplini ve bütçe usulünün geliştirilmesi hakkındaki Avrupa Parlamentosu, Konsey ve Komisyon arasındaki Kurumlararası Anlaşma'nın 34 noktasında öngörüldüğü anlamıyla bir mali referans miktarı bu Karar çerçevesinde programın tüm süresini kapsayacak şekilde ve bütçe makamının Antlaşma'da tanımlandığı biçimiyle yetkilerini etkilemeksizin, belirlenecektir.

İŞBU KARARI BENİMSEMİŞTİR.

BÖLÜM 1 GİRİŞ HÜKÜMLERİ

Madde 1

Konu ve Süre

Bu karar Topluluk ve Üye Devletlerin Antlaşma'nın 62, 63 ve 66 Maddelerini temel olarak meydana getirilen Topluluk mevzuatının uygulanmasında üstlenecekleri eylemleri desteklemek ve tamamlamak için "ARGO Programı" olarak adlandırılan bir Topluluk eylem planını oluşturmaktadır.

ARGO Programı 1 Ocak 2002'den 31 Aralık 2006'a kadar olan dönemi kapsar.

Madde 2

Tanım

Bu kararın amaçları bakımından “ulusal ajanslar” terimi Üye Devletlerin, Antlaşma'nın 62 ve 63. Maddelerini ve söz konusu 62 ve 63. Maddelerde kapsanan alanlarda yetkili ajanslar arasında işbirliğini öngördüğü ölçüde Antlaşma'nın 66. maddesini temel alarak oluşturulan Topluluk mevzuatını uygulama yetkisine sahip idari ve adli makamlarını ya da bu makamlar tarafından bu uygulama yetkisinin devredildiği diğer organlarını ifade eder.

Madde 3

Genel Hedefler

ARGO Program aşağıdaki amaçlara katkıda bulunacaktır :

- (a) ulusal ajanslar arasında Topluluk kurallarının uygulanmasında özellikle de kaynakların bir araya getirilmesi, eşgüdüm ve tek tip uygulamalarda işbirliğini desteklemek;
- (b) Üye Devletlerin ulusal ajansları tarafından alınan kararların uyumlaştırılmasını ve böylece bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanının tedrici biçimde oluşumunu olumsuz etkileyecek bozukluklardan sakınmak için Topluluk mevzuatının aynı biçimde uygulanmasını desteklemek;
- (c) Topluluk kurallarının uygulanmasında ulusal ajansların görevlerini yerine getirirken genel verimliliklerini geliştirmek;
- (d) Topluluk kurallarının uygulanmasına katkıda bulunan ulusal ajansların organizasyonunda Topluluk boyutunun gerektiği biçimde hesaba katılmasını sağlamak;
- (e) Ulusal ajansların ilgili ulusal ve uluslararası hükümet ve de hükümetdışı örgütlerle ilişkilerini güçlendirmek için yapacağı eylemlerin şeffaflığını desteklemek

BÖLÜM 2

ARGO'NUN KAPSADIĞI FAALİYETLER

Madde 4

Dış sınırlar alanındaki faaliyetler

Madde 3'te belirtilen hedefleri gerçekleştirmek üzere ARGO Programı Üye Devletlerin aşağıdaki amaçları taşıyan dış sınırlar konusundaki aktivitelerini destekleyecektir :

- (a) Üye Devletlerin ortak ilkelere uygun olarak sınır kontrolleri yapmasının ve Topluluk mevzuatında ortaya konulan kuralların uygulanmasının temini
- (b) Dış sınırlarda izleme ve eşit düzeyde etkili bir korumanın sağlanması
- (c) Sınır geçiş noktalarında izleme ve etkili kontrollerin pekiştirilmesi.

Madde 5

Vize Alanında Faaliyetler

Madde 3'te belirtilen hedefleri gerçekleştirmek üzere ARGO Programı Üye Devletlerin aşağıdaki amaçları taşıyan vize alanındaki faaliyetlerini destekleyecektir:

- (a) Üye Devletlerin ortak ilkelere uygun olarak vize vermesinin ve Topluluk mevzuatında ortaya konulan kuralların uygulanmasının temini;
- (b) Vizelerin verilmesi sırasında eşit düzeyde bir kontrol ve güvenliğin desteklenmesi

- (c) Vize başvurularının, özellikle de seyahat amacı, geçim yolu ve kalacak yerle ilgili destekleyici belgelerin incelenmesinde uyumlaştırmayı geliştirmek;
- (d) Üye Devletlerin belirli başvuran kategorisindekiler için dış sınırlardaki kontrollerini ve üye devletler arasında serbest dolaşımını kolaylaştırıcı istisnai vize uygulamalarına yönelik uyumlaştırmaların geliştirilmesi; uyumunun desteklenmesi
- (e) Genel olarak Üye Devletler arasında Konsolosluk işbirliğini artırmak.

Madde 6

İltica Alanında Faaliyetler

Madde 3 de belirtilen hedefleri gerçekleştirmek üzere ARGO Programı Üye Devletlerin aşağıdaki amaçları taşıyan iltica alanındaki faaliyetlerini destekleyecektir:

- (a) Ortak iltica prosedürü ve mültecilik statüsü tanınanlar için tüm Topluluk'ta geçerli olacak tek tip bir statünün oluşturulmasına yönelik destekleyici önlem ve standartlar içeren bir ortak Avrupa iltica sisteminin kurulmasının ve işleminin geliştirilmesi
- (b) Sığınma başvurusunun incelenmesinden sorumlu olan Devlet'in kararlılığının desteklenmesi
- (c) Mülteci statüsünün tanınması ve içeriğiyle ilgili kuralların, böyle bir korumaya ihtiyaç duyan kişiler için öngörülecek uygun statüyü sağlayacak ikincil koruma biçimleri hakkındaki önlemlerle de tamamlanarak yakınlaştırılmasının desteklenmesi
- (d) sığınma başvurularıyla ilgili kararların alınmasında uyumu artırmak için sığınma prosedürünün adillik ve verimliliğinin pekiştirilmesi
- (e) yeniden yerleştirme ve giriş imkanlarının ve insani nedenlerle Üye Devletlere kabul edilmenin yasal yollarının geliştirilmesi

Madde 7

Göç Konusundaki Faaliyetler

Madde 3'te belirtilen amaçları gerçekleştirmek için ARGO Programı Üye Devletlerin aşağıda belirtilen amaçları taşıyan göç konusundaki faaliyetlerini destekleyecektir

- (a) Üye Devletlerin oturma ve çalışma izinlerini ortak ilkelere uygun biçimde vermesini ve Topluluk mevzuatında öngörülen kuralları uygulamasını temin eden;
- (b) üçüncü ülke vatandaşlarının çalışma izinleri ve oturma kurallarıyla ilgili bilgilendirilmelerini destekleyen;
- (c) Topluluğun göçmen politikasının etkilerinin ve algılanmasının göçmenlerin menşe ülkelerinde doğru olarak anlaşılmasını destekleyen
- (d) Uluslararası korumaya yeterli bir erişim düzeyini de garanti etmek suretiyle, düzensiz göç akınları ve yasadışı göçle ilgili ortak kural ve politikaların etkili, verimli ve aynı şekilde uygulanmasını, temin eden;
- (e) Diğer Üye Devletlere ve üçüncü ülkelere transit geçiş dahil olmak üzere oturma izni olmayan ve sığınma başvurusu reddedilen üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin ve dönüşleri konularında işbirliğini geliştiren;
- (f) Yasa dışı göçmen akınlarının önlenmesi ve yasa dışı göç ağlarına karşı savaşı güçlendiren.

Madde 8

Eylem Çeşitleri

3. Madde'de ortaya konulan amaçları gerçekleştirmek üzere ve 4, 5, 6 ya da 7. Maddelerde ortaya konulan faaliyetler dikkate alınarak ARGO programı aşağıdaki eylem çeşitlerini destekleyebilir:

- (a) Özellikle uyumlu müfredat geliştirilmesi ve ortak temel-egitim programlarının ulusal ajanslar tarafından organize edilmesi ve ulusal ajansların diğer Üye Devletlerdeki ajanslar tarafından geliştirilen en iyi çalışma metodu ve tekniklerini alması amacını tamamlayıcı eylemler de dahil olmak üzere, eğitim çalışmaları;
- (b) ziyaretçi personelin ev sahibi ulusal ajansın çalışmasında etkili olarak katılımını temin eden personel değişimi;
- (c) Bir taraftan dosyalama ve işlemlerin en güncel elektronik data değişiminin kullanılması da dahil olmak üzere bilgisayarda işlenmesi ve diğer taraftan özellikle de bilgi noktalarının ve web sitelerinin kurularak bilgi teknolojisinin en üst düzeyde kullanılarak bilginin açığa çıkarılması, dağıtılması, analizi ve toplanmasını destekleyen eylemler;
- (d) Antlaşma'nın 62 ve 63 Maddelerini temel alan prosedür ve ortak kuralların etkilerinin değerlendirilmesi
- (e) çalışma metotları ve ekipmanlarının geliştirilmesi, işlemlerin basitleştirilmesi ve son teslim tarihlerinin kısaltılması alanlarında en iyi uygulamaların geliştirilmesi amacına yönelik eylemler;
- (f) ortak işlem merkezinin kurulması ve iki ya da daha fazla Üye Devlet'ten personelden takımların oluşturulmasını da içerebilecek biçimde operasyonel eylemler
- (g) Üye devletlerden, Komisyondan ve uygun olan durumda ilgili ulusal ve uluslararası resmi ya da sivil örgütlerin personellerinin katılacağı çalışma, araştırma ve konferans ve seminerlerin düzenlenmesi;
- (h) ilgili ulusal ve uluslararası hükümet içi ya da hükümet dışı örgütlerle danışmalar ve ortaklıklar için mekanizmaların oluşturulması
- (i) Üye Devletlerin özellikle menşe ve transit ülkelerde delil toplama misyonlarını içeren üçüncü ülkelerdeki eylemleri;
- (j) Belgede sahteciliğe karşı savaş

Madde 9

Özel Eylemler

Ulusal ajanslar arasında işbirliğinin Anlaşmanın 62 ve 63. maddelerinde belirtilen politika alanlarında, özellikle de acil ortak operasyonlar ve acil tepki gerektiren durumlarda gerçekleştirilen sınırlı kapsam ve süreye sahip eylemler de ARGO programına dahil edilebilir. Madde 12 bahsedilen yıllık çalışma programı bu özel eylemlerin amaç ve değerlendirilme kriterleri de dahil olmak üzere, finansmanı için bir çerçeveyi öngörecektir.

BÖLÜM 3

MALİ HÜKÜMLER; YÖNETİM VE GÖZETİM

Madde 10

Uygunluk

1. ARGO programı altında ortaklaşa finansmana hak kazanacak, Madde 8 de bahsedilen ve bir Üye Devlet'in ulusal ajansının önerdiği eylemlerin aşağıdaki şartları yerine getirmesi gerekir:

- (a) Aşağıdaki hususları içermesi gerekir:
 - en az diğer iki Üye Devlet'i, veya

- amacın aday ülkeyi katılıma hazırlamak olması halinde bir diğer Üye Devlet'i ve bir aday ülkeyi, veya
 - önerilen eylemin amacı bakımından yararlı olması halinde, bir diğer Üye Devlet'i ve bir üçüncü ülkeyi;
 - (b) Madde 3'te bahsedilen genel amaçlardan birini takip etmesi;
 - (c) 4, 5, 6 ya da 7. Maddelerde belirtilen ilgili politika alanındaki faaliyetlerden birini uygulaması.
2. 8. Madde'de belirtilen eylemler bu Karar'la bağlı olmayan herhangi bir Üye Devlet'in ulusal ajanslarının katılımcılarını içerebilir.
3. Komisyon tarafından önerilen eylemler Madde 3'te belirtilen genel amaçları takip eden yönetim işbirliğini kolaylaştıracak ve destekleyecek ve 4, 5, 6 ya da 7 Maddelerde atıfta bulunulan ilgili politika alanlarındaki faaliyetleri destekleyecektir.

Madde 11

Finansman

1. ARGO programının uygulanması için referans olacak finansman 25 milyon Euro'dur.
2. Yıllık ödeneklere bütçe makamı tarafından finansal perspektif sınırları dahilinde izin verilecektir.
3. Madde 10 (1)'de ve Madde 10 (3)'te bahsedilen eylemler yıllık miktardan eşit pay alacaktır
4. Madde 10 (1)'te bahsedilen bir eylemin ARGO Programı tarafından ortaklaşa finansmanı Avrupa Topluluğu bütçesi tarafından finanse edilen bir başka programın finansmanının tamamen dışında olacaktır.
5. Madde 10 (1)'te bahsedilen eylemlerle ilgili finansman kararları Komisyon ve eylemi öneren ulusal ajanların arasında yapılacak yardım anlaşmalarına tabi olacaktır. Finansman kararları ve bundan doğan akıtlar Komisyon'un ve Avrupa Sayıştay'ının mali denetimine tabii olacaktır.
6. Madde 10 (1)'te bahsedilen eylemler için Avrupa Komisyonu bütçesinden finansal destek oranı genel olarak eylemin maliyetinin yüzde 60'ını geçemez. Bununla birlikte, istisnai durumlarda bu oran yüzde 80'kadar çıkartılabilir.

Madde 12

Uygulama

1. Komisyon ARGO Programının uygulanması ve yönetiminden Üye Devletlerle ortak olarak sorumlu olacaktır.
2. Komisyon ARGO Programını Mali Tüzüğe uygun olarak yönetecektir.
3. ARGO Programını uygulamak için Komisyon madde 3 de belirlenen genel amaçların kapsamı içerisinde :
 - (a) özel amaçlar, tematik öncelikler, Komisyon'un üstlenmeyi hedeflediği Madde 10 (3)'te öngörülen eylemlerin tanımını ve gerekli olduğu takdirde diğer eylemlerin bir listesini içeren bir yıllık program hazırlamak
 - (b) ulusal ajanslar tarafından önerilen eylemleri seçmek ve değerlendirmek
4. Yıllık çalışma programı ve Madde 9 uyarınca öngörülen özel eylemlerin yanı sıra, Komisyon tarafından önerilecek eylemler, Madde 13(2)'de bahsedilen prosedüre uygun olarak kabul edilecektir. Seçilen eylemlerin listesi Madde 13 (3)'te belirtilen prosedüre uygun olarak kabul edilecektir.
5. Komisyon ulusal ajansların eylem önerilerini aşağıdaki kriterler temelinde değerlendirip seçecektir:

- (a) Eylemlerin yıllık çalışma programına, madde 3 tarafından belirlenen temel amaçlara ve 4, 5, 6 ve 7. maddelerde öngörülen ilgili politika alanlarına uygunluğu;
- (b) Önerilen eylemin Avrupa boyutu ve/veya aday ülkelerin katılım çerçevesi;
- (c) Önerilen eylemlerin, 62 ve 63. maddelerde belirlenen Topluluk siyasi önceliklerine ilişkin alanlardaki gerçekleştirilen ya da hedeflenen çalışmalarla uyumu;
- (d) Geçmiş, şimdi ve gelecekteki diğer yönetim işbirliği eylemlerini tamamlayıcılık
- (e) Ulusal ajansların önerilen eylemleri uygulama yetenekleri
- (f) Önerilen eylemin kavram, örgütlenme, sunum ve beklenen sonuçlar bakımından kalitesi (niteliği);
- (g) ARGO programı çerçevesinde talep edilen desteğin miktarı ve beklenen sonuçla orantılılığı;
- (h) Eylemin beklenen sonuçlarının Madde 3'te belirtilen genel amaçlar ve Madde 4,5,6 ya da 7 'te belirtilen ilgili politika alanlarındaki faaliyetlerin üzerindeki etkileri.

BÖLÜM 4 GENEL VE SONUÇ HÜKÜMLERİ

Madde 13

Komite

1. Komisyon, bundan sonra 'ARGO Komitesi' olarak bahsedilecek bir Komite tarafından desteklenecektir
2. Bu paragrafa referans yapıldığında 199/468/EC (AT) sayılı Karar'ın 4. ve 7. Maddeleri uygulanacaktır. 1999/468/EC sayılı Karar'ın 4(3) Maddesi'nde öngörülen süre 3 ay olarak belirlenecektir.
3. Bu paragrafa referans yapıldığında 199/468/EC (AT) sayılı Kararın 3. ve 7. maddeleri uygulanacaktır.
4. ARGO Komitesi kendi prosedürün kurallarını kabul edecektir.
5. Komisyon aday ülkelerden temsilcilerini ARGO Komitesi'nin toplantılarının ardından bilgi alışveriş görüşmelerine davet edebilir.

Madde 14

Gözetim ve Değerlendirme

1. Komisyon ve Üye devletler ARGO programının uygulanmasını sürekli biçimde gözetecek ve değerlendireceklerdir. ve
2. Komisyon her yıl Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'ne ARGO Programı'nın uygulanmasıyla ilgili bir rapor sunacaktır.

Rapor elde edilen gelişmeyi analiz edecek ve gerekli olduğu durumlarda Antlaşma'nın 62. ve 63. maddelerinde öngörüldüğü üzere Topluluk mevzuatının Üye Devletlerde tek tip uygulanmasını temin için öneriler içerecektir. Komisyon, ilk raporunu en geç 31 Aralık 2003 tarihinde ve son raporunu en geç 31 Aralık 2007 tarihinde sunacaktır.

Madde 15

Uygulanma

Bu Karar Avrupa Topluluğu Resmi Gazetesi'nde yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 16

Muhataplar

Bu Karar Avrupa Topluluğu'nu kuran Anlaşma uyarınca Üye Devletleri muhatap alır.

Lüksemburg,
13 Haziran 2002.

Konsey adına
Başkan
M. RAJOY BREY

KONSEY KARARI (2004/904/EC) (AT)

2 Aralık 2004

2005-2010 dönemi için Avrupa Mülteci Fonu'nu kuran

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ,

Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma, özellikle de söz konusu Antlaşma'nın 63(2)(b) Maddesi ;

Komisyon'un önerisi;

Avrupa Parlamentosu'nun görüşü⁹²;

Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi'nin görüşü⁹³nü dikkate alarak ;

Bölgeler Komitesi'ne danıştıktan sonra aşağıdaki kararı almıştır.

Giriş

(1) Sığınma konusunda bir Ortak Avrupa Sığınma Sistemi'ni de içeren ortak bir politika, Avrupa Birliği'nin, koşulların zorlaması altında meşru olarak Avrupa Birliği'nde korunma isteyen kişilere açık bir özgürlük, güvenlik ve adalet alanını aşamalı olarak gerçekleştirme hedefinin temel unsurlarından biridir.

(2) Bu politikanın uygulanışında Üye Devletler arasında dayanışma esas alınmalıdır. Ayrıca, bu politikanın uygulanması için, mültecilerin ve yerlerinden sürülmüş kişilerin kabul edilmesi ve bu kişilerin kabul edilmesinin sonuçlarının külfetine katlanılması konusunda Üye Devletler'in gösterdikleri çabalar arasında bir denge sağlanmasını kolaylaştıracak mekanizmalar bulunması gerekmektedir. Bu amaçla, 2000/596/EC (AT) sayılı Karar'la⁹⁴, 2000-2004 yılları arasındaki dönem için bir Avrupa Mülteci Fonu kurulmuştur.

(3) Kısa bir süre önce sığınma alanında benimsenmiş olan Topluluk mevzuatının ışığında, 2000-2004 döneminde Avrupa Mülteci Fonu'nun birinci safhasının uygulanışı sırasında kazanılan tecrübeler de dikkate alınarak, Üye Devletler arasında dayanışmanın devam etmesini sağlamak için 2005-2010 dönemi için bir Avrupa Mülteci Fonu (Fon) kurulması gerekmektedir.

(4) Üye Devletlerin mültecilere ve yerlerinden sürülmüş kişilere uygun kabul koşulları sağlama yönündeki çabalarını desteklemek ve uluslararası korumadan yararlanması gereken kişilerin haklarının korunmasını sağlayacak hakkaniyetli ve etkili sığınma prosedürleri uygulamak gerekmektedir.

(5) Mültecilerin yerleştikleri ülkenin toplumuyla kaynaşmaları, 31 Ocak 1967 tarihli New York Protokolü ile tamamlanmış haliyle, 28 Temmuz 1951 tarihli Mültecilerin Statüsü ile ilgili Cenevre Sözleşmesi'nin hedeflerinden biridir. Bu kişilerin, Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nda belirlenen değerleri paylaşabilmelerine olanak sağlanmalıdır. Bu amaçla,

⁹² 20 Nisan 2004 tarihli görüş (Henüz Resmi Gazete'de yayınlanmamıştır.)

⁹³ OJ C 241, 28.9.2004, sf. 27

⁹⁴ OJ L 252, 6.10.2000, sf. 12

muhafazası ve güçlendirilmesi Antlaşma'nın 2'inci Maddesi ve Madde 3(1)(k) sayılı paragrafına göre Topluluğun temel hedeflerinden biri olan ekonomik ve sosyal uyuma katkıda bulunduğu ölçüde, Üye Devletlerin bu kişilerin sosyal, ekonomik ve kültürel entegrasyonunu kolaylaştırmak yönündeki eylemlerine destek olunmalıdır.

(6) Üye Devletlerin topraklarında kalmalarına izin verilen mültecilere ve yerlerinden sürülmüş kişilere ilgili Topluluk araçlarının hükümlerine uygun olarak çalışmak suretiyle geçimlerini kendi kendilerine sağlama olanağının verilmesi, hem Üye Devletlerin, hem de ilgili kişilerin çıkarıdır.

(7) Yapısal Fonlar ve öğrenim ve mesleki eğitim alanındaki diğer Topluluk tedbirleri tarafından desteklenen tedbirler bu entegrasyonu kolaylaştırmaya tek başlarına yeterli olmadıklarından, mültecilerin ve yerlerinden sürülmüş kişilerin oluşturulmuş programlardan tam anlamıyla yararlanabilmelerini sağlama yönündeki özel tedbirlere destek verilmelidir.

(8) Mültecilerin ve yerlerinden sürülmüş kişilerin, kendi istekleriyle Üye Devletlerin topraklarını terk edip anavatanlarına dönme kararını gerekli bilgilere sahip olarak almalarına olanak verecek koşulların yaratılmasına veya olanların iyileştirilmesine pratik destek verilmesi gerekmektedir.

(9) Bu alanda bir veya daha fazla Üye Devletin organlarının yer aldığı eylemler ve Topluluk çıkarlarını ilgilendiren eylemler, Fon desteğinden yararlanabilecek eylemler arasında yer almalıdır ve, en etkili uygulamaların tespit edilip yaygınlaştırılması amacıyla, Üye Devletler arasında bilgi alışverişi teşvik edilmelidir.

(10) Yerlerinden sürülmüş kişilerin kitle halinde Avrupa Birliği topraklarına akın etmesi halinde geçici koruma sağlamak için asgari standartlar ve bu kişilerin kabul edilmesi ve bunun sonuçlarının külfetine katlanması konusunda Üye Devletlerin gösterecekleri çabalar arasında dengenin sağlanmasının kolaylaştırılmasına yönelik tedbirler hakkında 20 Temmuz 2001 tarihli 2001/55/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi⁹⁵ gereği Avrupa Birliği topraklarına kitle halinde mülteci akını olması durumunda geçici koruma sağlamaya yönelik acil durum tedbirlerinin uygulanması için bir mali ihtiyat fonu oluşturulmalıdır.

(11) Etkili ve orantılı bir şekilde bir mali dayanışma tesis etmek amacıyla, Fon'un uygulandığı 2000-2004 döneminde kazanılan tecrübeler de dikkate alınarak, Fon'un hayata geçirilmesi ve uygulanması konusunda Komisyon'un ve Üye Devletlerin sorumlulukları netleştirilmelidir. Üye Devletler, bu amaçla uygun ulusal yetkili makamları tayin etmeli, bu yetkili makamların görevleri belirlenmelidir.

(12) Fon desteğinden yararlanabilecek eylemlerin eş finansmanında iki adet çok yıllık programın ve her Üye Devlet tarafından kendi durumu ve ihtiyaçlarına göre hazırlanmış bir yıllık çalışma programının esas alınması, Fon tarafından sağlanan desteğin daha verimli ve hedeflerine daha hassas bir şekilde odaklanmış olmasını sağlayacaktır.

⁹⁵ OJ L 212, 7.8.2001, sf. 12

(13) Kaynak tahsisinin, her Üye Devletin, ulusal programlar çerçevesinde uluslararası korumadan yararlanan mülteciler de dahil olmak üzere, mültecileri ve yerlerinden sürülmüş kişileri kabul etmek için gösterdiği çabalar nedeniyle altına girdiği külfetle orantılı olarak yapılması hakkaniyetli olacaktır.

(14) İşbu Karar'ın hayata geçirilmesi için gerekli tedbirler, Komisyon'a verilen uygulama yetkilerinin kullanılmasıyla ilgili prosedürlerin belirlendiği 28 Haziran 1999 tarihli 1999/468/EC (AT) sayılı Konsey Kararı'na⁹⁶ uygun olarak benimsenmelidir.

(15) Fon tarafından desteklenen eylemlerin sonuç getirmesini sağlamanın yollardan biri de, etkili izlemidir. İzlemeyle ilgili şartlar belirlenmelidir.

(16) Komisyon'un mali denetimle ilgili sorumlulukları saklı kalma kaydıyla, Üye Devletler ile Komisyon arasında bu konuda işbirliği tesis edilmelidir.

(17) Üye Devletler, icraatın gerçekleştirilmesi ve kalitesi ile ilgili düzenlemeler konusunda yeterli güvenceleri vermediler. Üye Devletlerin kural dışılıkları ve ihlalleri takip etme ve düzeltme sorumluluğu ve Üye Devletlerin yükümlülüklerini yerine getirmemeleri durumunda Komisyon'un sorumluluğu somut bir şekilde belirlenmelidir.

(18) Fon tarafından desteklenen eylemlerin etkili olması ve sonuç getirmesi, bu eylemlerin değerlendirilmesine de bağlıdır. Üye Devletlerin ve Komisyon'un bu konudaki sorumlulukları ve değerlendirmenin güvenilir olmasını sağlamaya yönelik düzenlemeler net bir şekilde tanımlanmalıdır.

(19) Eylemler, dönem ortasında gözden geçirme yapılacağı ve alınan sonuçların tespit edileceği düşüncesiyle değerlendirilmeli, değerlendirme süreci proje izleme düzenlemelerine dahil edilmelidir.

(20) İşbu Karar'ın amacı, yani mültecilerin ve yerlerinden sürülmüş kişilerin kabul edilmesinde Üye Devletlerin gösterdikleri çabalar arasında denge sağlamanın kolaylaştırılması, Üye Devletler tarafından yeterli düzeyde gerçekleştirilemeyeceğinden ve dolayısıyla Topluluk düzeyinde daha iyi gerçekleştirileceğinden, Topluluk, Antlaşma'nın 5'inci maddesinde belirlenen şekilde subsidiarite (ikincilik) ilkesine uygun olarak tedbirler benimseyebilir. Söz konusu maddede belirlenen orantılılık ilkesine göre, işbu Karar, bu amacın gerçekleştirilmesi için gerekenin ötesine geçmemektedir.

(21) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli, İngiltere ve İrlanda'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 3'üncü maddesine uygun olarak, İngiltere işbu Karar'ın benimsenmesine ve uygulanmasına katılmak istediğini tebliğ etmiştir.

(22) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli, İngiltere ve İrlanda'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 3'üncü maddesine uygun olarak, İrlanda işbu Karar'ın benimsenmesine ve uygulanmasına katılmak istediğini tebliğ etmiştir.

⁹⁶ OJ L 184, 17.7.1999, sf. 23

(23) Avrupa Birliği Antlaşması'na ve Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya ekli, Danimarka'nın konumu hakkındaki Protokol'ün 1 ve 2'inci maddelerine uygun olarak, Danimarka işbu Karar'ın benimsenmesine katılmamaktadır ve işbu Karar Danimarka üzerinde bağlayıcı değildir ve Danimarka işbu Karar'ın uygulanmasına tabi değildir.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ AŞAĞIDAKİ MADDELERİ BENİMSEMİŞTİR.

BÖLÜM I HEDEFLER VE GÖREVLER

Madde 1

Kuruluş ve hedefler

1. İşbu Karar'la, 1 Ocak 2005 ile 31 Aralık 2010 arasındaki dönem için Avrupa Mülteci Fonu (Fon) kurulmaktadır.
2. Fon'un amacı, işbu Karar'da öngörülen eylemleri eş finanse etmek suretiyle ve bu konulardaki Topluluk mevzuatını dikkate alarak, Üye Devletlerin mültecilerin ve yerlerinden sürülmüş kişilerin kabul edilmesinde ve bu kişilerin kabul edilmesinin külfetlerine katlanılmasında gösterdikleri çabaları desteklemek ve bu çabaları teşvik etmek olacaktır.

Madde 2

Mali hükümler

1. 1 Ocak 2005'ten 31 Aralık 2006'ya kadar Fon'un uygulanmasında mali referans tutarı 114 milyon Euro olacaktır.
2. Fon için yıllık ödeneklere, mali perspektiflerin sınırları dahilinde bütçe konusunda yetkili olan makam tarafından izin verilecektir.

Madde 3

Eylemlerin hedefi olan gruplar

İşbu Karar bakımından, hedef gruplar aşağıdaki kategorileri içerecektir:

1. 28 Temmuz 1951 tarihli Mültecilerin Statüsüyle ilgili Cenevre Sözleşmesi'nde ve aynı Sözleşme'ye ekli 1967 yılında imzalanan Protokol'de tanımlanan statüye sahip olup Üye Devletler'den birinde mülteci olarak ikamet etmelerine izin verilmiş olan üçüncü ülke vatandaşları veya vatansız kişiler;
2. 29 Nisan 2004 tarihli, üçüncü ülke vatandaşlarının veya vatansız kişilerin mülteci olarak veya mülteci olmasalar bile uluslararası korumaya muhtaç kişiler olarak nitelendirilmeleri için gerekli asgari koşullar ve bu kişilerin statüleri ve sağlanan korumanın içeriği hakkındaki 2004/83/EC (AT) sayılı Konsey Yönergesi'ndeki⁹⁷ anlamda bir tali koruma biçiminden yararlanan üçüncü ülke vatandaşları veya vatansız kişiler;
3. 1 ve 2'inci paragraflarda tarif edilen koruma biçimlerinden biri için başvurmuş olan üçüncü ülke vatandaşları veya vatansız kişiler;
4. 2001/55/EC (AT) sayılı Yönerge'deki anlamda geçici korumadan yararlanan üçüncü ülke vatandaşları veya vatansız kişiler.

⁹⁷ OJ L 304, 30.9.2004, sf. 12

Madde 4
Eylemler

1. Fon, Üye Devletler'de aşağıdakilerden biri veya daha fazlasıyla ilgili eylemlere destek olacaktır:
 - (a) Kabul koşulları ve sığınma prosedürleri;
 - (b) Madde 3'te bahsi geçen kişilerden Üye Devlet'te kalışı kalıcı ve istikrarlı nitelikte olanların entegrasyonu;
 - (c) Yeni bir vatandaşlık kazanmamış olmaları ve Üye Devlet'in topraklarını terk etmemiş olmaları şartıyla, Madde 3'te bahsi geçen kişilerin kendi istekleriyle anavatanlarına dönmeleri.
2. Birinci paragrafta belirlenen eylemler, özellikle, ortak Avrupa sığınma sistemi alanındaki ilgili mevcut veya gelecekte benimsenecek Topluluk mevzuatının hükümlerinin hayata geçirilmelerini kolaylaştıracak nitelikte olacaktır.
3. Eylemlerde, reşit olmayan kişiler, refakatinde kimse olmayan reşit olmayan kişiler, sakatlar, yaşlılar, hamile kadınlar, reşit olmayan çocukları olan bekar ebeveynler ve işkence, tecavüz veya başka bir ciddi psikolojik, fiziksel veya cinsel şiddet biçimine maruz kalmış kişiler gibi özellikle korunmaya muhtaç kişilerin özel durumları dikkate alınacaktır.

Madde 5

Kabul Koşulları ve sığınma prosedürleri ile ilgili olarak Fon desteğinden yararlanabilecek ulusal eylemler

- Kabul koşulları ve sığınma prosedürleriyle ilgili eylemler ve özellikle de aşağıdakiler, Fon'un desteğinden yararlanabileceklerdir.
- (a) Barınma altyapısı veya hizmetleri;
 - (b) Maddi yardım ve tıbbi veya psikolojik tedavi sağlanması;
 - (c) Sosyal yardım, idari formaliteler konusunda bilgi veya yardım;
 - (d) Adli yardım ve dil yardımı;
 - (e) Öğrenim, dil öğrenimi ve kişinin statüsüyle tutarlı başka girişimler;
 - (f) Kabul koşullarını ve sığınma prosedürlerinin etkililiğini ve kalitesini iyileştirmeye yardımcı olacak, tercüme ve eğitim gibi destek hizmetlerinin verilmesi;
 - (g) Ev sahibi ülkede kabul edilen kişilerle karşılıklı ilişkilere girecek yerel topluluklar için bilgilendirme.

Madde 6

Fon desteğinden yararlanabilecek entegrasyonla ilgili ulusal eylemler

- Madde 4(1)(b)'de bahsi geçen kişilerin ve bu kişilerin aile fertlerinin Üye Devletler'in toplumuyla kaynaşmasına yönelik eylemler, özellikle de aşağıdakiler, Fon desteğinden yararlanabileceklerdir:
- (a) Konut, geçim imkanları, işgücü pazarına entegre olma, tıbbi ve psikolojik tedavi ve sosyal yardım gibi alanlarda yol gösterme ve yardım;
 - (b) İlgili kişilerin sosyo-kültürel bakımdan Üye Devlet'in toplumuna uyum sağlamasını ve Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nda kutsal değerler olarak yazılı değerleri paylaşmasını sağlayan eylemler;
 - (c) Medeni ve kültürel hayata kalıcı ve sürdürülebilir bir şekilde katılımı kolaylaştırmaya yönelik eylemler;
 - (d) Öğrenim, mesleki eğitim ve vasıf ve diplomaların tanınması üzerinde odaklanan tedbirler;
 - (e) Bu kişilerin kendi hayatlarını kurmalarını kolaylaştırmaya ve kendi kendilerine geçimlerini sağlayabilecek duruma gelebilmelerine yönelik olarak tasarlanmış eylemler;

(f) Bu kişiler ile onları kabul eden toplum arasında olumlu bir ilişkiyi ve yapıcı bir diyalogu kolaylaştırmaya yönelik eylemler; bunlara, genel halk, yerel yetkili makamlar, mülteci dernekleri, gönüllü grupları, sosyal ortaklar ve daha geniş anlamda sivil toplum gibi temel öneme sahip ortakların işin içine katulmasını kolaylaştırmaya yönelik eylemler de dahildir.

(g) Dil eğitimi de dahil olmak üzere, bu kişilerin beceriler kazanmasını desteklemeye yönelik tedbirler;

(h) Bu kişilerin kamu kurumlarıyla olan işleri bakımından, hem bu kurumlara erişme eşitliğinin hem de alınan sonuçlar bakımından eşitliğin sağlanmasını kolaylaştıran eylemler.

Madde 7

Fon desteğinden yararlanabilecek gönüllü olarak anavatanına dönmeyle ilgili ulusal eylemler

Gönüllü olarak anavatanına dönmeyle ilgili eylemler ve özellikle de aşağıdakiler, Fon desteğinden yararlanabilecektir:

- (a) Gönüllü olarak anavatanına dönme girişimleri veya programlarıyla ilgili bilgilendirme ve yol gösterme hizmetleri;
- (b) Menşe ülke veya bölgedeki durum veya eski olağan ikamet durumunu hakkında bilgilendirme;
- (c) Genel veya mesleki eğitim ve yeniden entegre olma konusunda yardım;
- (d) Avrupa Birliği'nde ikamet eden menşe toplulukların işbu Karar'da bahsi geçen kişilerin gönüllü olarak anavatanlarına dönmelerini kolaylaştırmaya yönelik eylemleri;
- (e) Gönüllü olarak anavatanına dönmeyle ilgili ulusal programların örgütlenmesini ve uygulanmasını kolaylaştıran eylemler.

Madde 8

Topluluk eylemleri

1. Madde 5, 6 ve 7'de öngörülen projelerin yanı sıra, Fon'un mevcut kaynaklarının %7'sine kadar olan bir kısmı, Komisyon'un inisiyatifiyle, paragraf 2'de bahsedildiği şekilde, sığınma politikasıyla ve mültecilere ve yerlerinden sürülmüş kişilere uygulanan tedbirlerle ilgili olarak, sınır aşan eylemlerin veya bir bütün olarak Topluluğun çıkarına hizmet eden eylemlerin finanse edilmesinde kullanılabilir.

2. Fon desteğinden yararlanabilecek Topluluk eylemleri esas olarak aşağıdaki alanlarla ilgilidir:

- (a) Topluluk mevzuatının ve iyi uygulamaların hayata geçirilmesinde Topluluk işbirliğinin daha ileri götürülmesi;
 - (b) Sınır aşan işbirliği ağlarının kuruluşunun ve bir veya daha fazla Üye Devlet'teki organlar arasında yenileştirme çalışmalarını teşvik etmek, tecrübe ve iyi uygulamalar konusunda bilgi alışverişlerini kolaylaştırmak ve sığınma politikasının kalitesini artırmak üzere tasarlanmış sınır aşan ortaklıklara dayanan pilot projelerin desteklenmesi;
 - (c) Avrupa sığınma politikası ve Madde 3'te bahsi geçen kişilerin durumları ve koşulları konusunda sınır aşan bilinçlendirme kampanyalarının desteklenmesi;
 - (d) Bilgi Teknolojisi'nin ve iletişim teknolojisinin kullanılması da dahil olmak üzere, en iyi uygulamalar ve Fon'un bütün diğer yönleri konusunda bilgilerin yayılmasının ve alınıp verilmesinin desteklenmesi.
3. Topluluk eylemlerindeki önceliklerin belirlendiği yıllık çalışma programı, Madde 11(2)'de bahsi geçen prosedüre uygun olarak benimsenecektir.

Madde 9

Acil durum tedbirleri

1. 2001/55/EC(AT) sayılı Yönerge'deki anlamda geçici koruma mekanizmalarının uygulanması durumunda, Fon, Üye Devletler'e yardım etmeye yönelik tedbirleri de finanse edecektir. Bu tedbirler, Madde 4'te bahsi geçen eylemlerden ayrı, bu eylemlere ilave niteliğinde olacaktır.
2. Fon desteğinden yararlanabilecek acil durum tedbirleri, aşağıdaki türlerde eylemlerle ilgili olacaktır:
 - (a) Kabul etme ve barındırma;
 - (b) Yiyecek ve giyecek de dahil olmak üzere geçim olanaklarının sağlanması;
 - (c) Tıbbi, psikolojik ve başka türde yardım;
 - (d) İlgili kişilerin kabul edilmesi ve tedbirlerin uygulanmasıyla bağlantılı personel masrafları ve idari masraflar;
 - (e) Lojistik ve nakliye masrafları.

BÖLÜM II

UYGULAMA VE YÖNETİMLE İLGİLİ HÜKÜMLER

Madde 10

Uygulama

Komisyon, işbu Karar'ın uygulanmasından sorumlu olacak ve gerekli olan uygulama kurallarını belirleyecektir.

Madde 11

Komite prosedürü

1. Komisyon'a bir Komite yardımcı olacaktır.
2. İşbu paragrafa gönderme yapılan yerlerde, 1999/468/EC(AT) sayılı Karar'ın 4 ve 7'inci maddeleri geçerli olacaktır. 1999/468/EC(AT) sayılı Karar Madde 4(3)'te bahsi geçen süre üç ay olarak saptanacaktır.
3. İşbu paragrafa gönderme yapılan yerlerde, 1999/468/EC(AT) sayılı Karar'ın 3 ve 7'inci maddeleri geçerli olacaktır.
4. Komite kendi prosedür kurallarını belirleyecektir.

Madde 12

Komisyon'un ve Üye Devletler'in sorumlulukları

1. Komisyon aşağıdakileri yapacaktır:
 - (a) Madde 11(2)'de bahsi geçen prosedüre uygun olarak, Madde 15'te hükme bağlanan çok yıllık programların öncelikleri için kılavuz kurallar belirleyecek ve Üye Devletler'e Fon için gösterge mali tahsisatları bildirecektir;
 - (b) Avrupa Birliği'nin genel bütçesini icra etme sorumluluğunun bir parçası olarak, Topluluk fonlarının gereğince ve etkili bir şekilde kullanılmasını temin edilecek şekilde, Üye Devletler'de uygun yönetim ve kontrol sistemlerinin kurulu olmalarını ve bunların aksamadan çalışmalarını sağlayacaktır. Bu tedbirler arasında, sorumlu yetkili makamlar tarafından izlenen ve kullanılan uygulama prosedürleri, kontrol sistemleri, muhasebe usulleri ve tedarik ve bağış tahsis etme prosedürleri üzerinde önceden haber vererek yerinde ve belgelendirmeli denetimler yapılması da yer alacaktır. Komisyon, önemli değişiklikler yapıldığında prosedürleri veya sistemleri gözden geçirecektir;
 - (c) Madde 8'de hükme bağlanan Topluluk eylemlerini uygulayacaktır.

2. Üye Devletler aşağıdakileri yapacaklardır:

- (a) Fon tarafından desteklenen ulusal eylemlerin uygulanmasından sorumlu olacaklardır;
- (b) Fon'un ulusal düzeyde etkili bir şekilde kullanılması için gerekli tedbirleri alacaklardır. Bu tedbirler, ulusal uygulamalara uygun olarak, sığınma politikasıyla ilgili olan bütün kişileri kapsayacaktır.
- (c) Fon tarafından desteklenen ulusal projeleri ilgili Topluluk mevzuatına ve sağlıklı mali yönetim ilkesine uygun olarak yönetmek üzere bir sorumlu yetkili makam tayin edeceklerdir;
- (d) Eylemlerin mali kontrolünden birinci derecede sorumlu olacaklar ve yönetim sistemlerinin ve kontrollerin, Topluluk fonlarının gereğine uygun ve etkili bir şekilde kullanılmasını temin edecek şekilde uygulanmalarını sağlayacaklardır. Komisyon'a, bu sistemleri tarif edeceklerdir.
- (e) Komisyon'a verilen harcama beyanlarının doğru olduklarını tasdik edecekler ve harcama beyanlarının doğrulanabilir belgelere dayanan muhasebe sistemlerinden çıkmalarını sağlayacaklardır.
- (f) Madde 17'nin uygulanması için gerekli olan istatistiklerin toplanmasında Komisyon'la işbirliği yapacaklardır.

3. Komisyon, Üye Devletler'le işbirliği halinde, aşağıdakileri yapacaktır:

- (a) Fon'un 2000-2004 arasındaki safhasında gerçekleştirilen eylemlerin ve 2005-2010 arasındaki safhasında uygulanacak eylemlerin sonuçları hakkında bilgilerin yayılmasının sorumluluğunu üstlenecektir;
- (b) Fon tarafından desteklenen eylemler için uygun bilgilendirme, halka tanıtma ve takip faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini sağlayacaktır;
- (c) Eylemlerin, diğer Topluluk politikaları, araçları ve girişimleriyle tutarlı olmalarını ve bunları tamamlayıcı nitelikte olmalarını sağlayacaktır.

Madde 13

Sorumlu yetkili makamlar

1. Her Üye Devlet, Komisyon ile bütün iletişimini sağlamak üzere bir sorumlu yetkili makam tayin edecektir. Bu yetkili makam, Üye Devlet'in işlevsel bir organı veya bir ulusal kamu organı olacaktır. Sorumlu yetkili makam, uygulamayla ilgili görevlerinin bazılarını veya tümünü, Üye Devlet'in kanunlarına tabi olan ve kamu hizmeti yürütmekle görevli olan başka bir kamu idaresine veya özel kanuna tabi bir organa devredebilir. Üye Devlet'in kendisi dışında bir yetkili makam tayin etmesi halinde, Üye Devlet, kendisinin söz konusu yetkili makamlarla ilişkilerini ve söz konusu yetkili makamın Komisyon'la ilişkilerini düzenleyen bütün düzenlemeleri yapacaktır.
2. Sorumlu yetkili makam olarak tayin edilen organ veya bu organın görevlerini devrettiği yetkili makam, aşağıdaki asgari koşulları yerine getirecektir:
 - (a) Üye Devlet'in işlevsel bir organı olması durumu hariç, tüzel kişiliğe sahip olacaktır;
 - (b) Topluluk fonlarının yönetiminin tabi olduğu kurallara uygun olarak, yönetmesi istenen Topluluk fonlarının hacmiyle orantılı olan ve görevlerini doğru şekilde yerine getirmesine imkan verecek bir mali güce ve yönetim kabiliyetine sahip olacaktır.
3. Sorumlu yetkili makamların görevleri arasında aşağıdakiler de yer alacaktır:
 - (a) Çok yıllık programı oluşturmak için uygun ortaklara danışmak;
 - (b) Fiyat teklifi ve öneri çağrısı işlemlerini organize etmek ve ilan etmek;
 - (c) Şeffaflık ve eşit muamele ilkelerine uygun olarak Fon tarafından yapılacak eş finansman için seçme ve ihale verme prosedürlerini organize etmek ve muhtemel çıkar çatışmalarından kaçınmak için gerekli bütün tedbirleri almak;

(d) Fon çerçevesinde yapılan eş finansman ile başka ilgili ulusal mali araçlardan ve Topluluğun mali araçlarından sağlanan finansman arasında tutarlılık ve birbirini tamamlama özelliğini sağlamak;

(e) Eylemlerin idari, sözleşmeye ilişkin ve mali yönetimini gerçekleştirmek;

(f) Bilgilendirme ve danışmanlık faaliyetleri ve aynı zamanda sonuçlar hakkında bilgilerin yayılması faaliyetlerini gerçekleştirmek;

(g) İzleme ve değerlendirme yapmak;

(h) Komisyon ve diğer Üye Devletler'deki sorumlu yetkili makamlarla ile işbirliği ve irtibat sağlamak.

4. Üye Devletler, sorumlu yetkili makama veya sorumlu yetkili makamın görevlerini devrettiği yetkili makama, Fon tarafından finanse edilen eylemlerin gerçekleştirildiği dönem boyunca görevlerini gereğine uygun olarak yerine getirmeye devam etmesini sağlayacak şekilde yeterli kaynakları sağlayacaklardır. Uygulama faaliyetleri, Madde 18'de bahsi geçen teknik ve idari yardım düzenlemeleri çerçevesinde finanse edilebilir.

5. Komisyon, Madde 11(2)'de bahsi geçen prosedüre uygun olarak hareket ederek, Fon tarafından eş finanse edilen ulusal projelerin idari ve mali yönetimi için kurallar da dahil olmak üzere, Üye Devletler'in yönetim ve kontrol sistemleri konusunda kurallar belirleyecektir.

Madde 14

Seçme kriterleri

Sorumlu yetkili makam, projeleri aşağıdaki kriterlere göre seçecektir:

(a) Üye Devlet'teki durum ve ihtiyaçlar;

(b) Projenin ilgilendirdiği kişi sayısına bakarak, harcamanın maliyet verimi;

(c) Fon için başvuran kurumun ve, varsa, ortak kurumun, tecrübesi, uzmanlığı, güvenilirliği ve mali katkısı;

(d) Projelerin, Avrupa Birliği'nin genel bütçesinden veya ulusal programların parçası olarak finanse edilen diğer eylemleri ne ölçüde tamamlayıcı nitelikte olduğu.

BÖLÜM III

PROGRAMLAR

Madde 15

Çok yıllık programlar

1. Üye Devletler'deki eylemler, her biri üç yıl süren iki çok yıllık program aşaması esas alınarak uygulanacaktır (2005 - 2007 ve 2008 - 2010).

2. Her Üye Devlet, her program safhası için, Komisyon tarafından verilen ve Madde 12(1)(a)'da hükme bağlanan çok yıllık programların önceliklerine ilişkin kılavuz kurallar ve gösterge mali tahsisatları esas alarak, bir çok yıllık program taslağı teklif edecek, taslakta aşağıdaki unsurlar yer alacaktır:

(a) Kabul düzenlemeleri, sığınma prosedürleri, Madde 3 kapsamındaki kişilerin entegrasyonu ve gönüllü olarak anavatanlarına dönüşü ile ilgili olarak Üye Devlet'teki mevcut durumun tarifi;

(b) Kabul, sığınma prosedürleri, entegrasyon ve gönüllü olarak anavatana dönme bakımından söz konusu Üye Devlet'teki ihtiyaçların bir analizi ve programın kapsadığı dönem boyunca bu ihtiyaçların karşılanması için tasarlanmış işletimsel hedeflerin bir göstergesi;

(c) Madde 13(3)(a)'da hükme bağlanan ortakların görüşleri de dikkate alınarak, bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için uygun bir stratejinin sunumu ve bu amaçların

gerçekleştirilmesine verilen öncelik ve öncelikleri uygulamak için öngörülen eylemlerin kısa bir tanımı;

(d) Bu stratejinin diğer bölgesel ve ulusal belgelerle ve Topluluk araçlarıyla uyumlu olup olmadığına dair bir gösterge;

(e) Her öncelik ve her yıl için teklif edilen Fon mali katkısının ve kamusal veya özel eş finansmanın genel tutarının belirtildiği bir gösterge mali plan.

3. Üye Devletler, Komisyon'un söz konusu dönem için kılavuz kuralları ve gösterge mali tahsisatları vermesinden itibaren en fazla dört ay içinde çok yıllık program taslaklarını vereceklerdir.

4. Komisyon, Madde 11(3)'te bahsi geçen prosedüre uygun olarak hareket ederek, Madde 12(1)(a) gereği benimsenen kılavuz kurallardaki tavsiyeler ışığında, çok yıllık program taslaklarını kendisine ulaşmalarından itibaren üç ay içinde onaylayacaktır.

Madde 16

Yıllık programlar

1. Komisyon tarafından onaylanan çok yıllık programlar, yıllık çalışma programları vasıtasıyla uygulanacaktır.

2. Komisyon, her yıl en geç 1 Temmuz'a kadar, Üye Devletler'e, Madde 17'de hükme bağlanan şekilde hesaplanmış olarak, yıllık bütçe prosedürü çerçevesinde tahsis edilmiş olan toplam ödeneklerden izleyen yıl için Üye Devletler'e tahsis edilecek tutarların tahminini verecektir.

3. Üye Devletler, her yıl en geç 1 Kasım'a kadar, Komisyon'a, izleyen yıl için onaylanmış çok yıllık programa uygun olarak tanzim edilmiş bir yıllık program taslağı vereceklerdir. Taslak aşağıdakileri içerecektir:

(a) Eğer çok yıllık programda belirlenen prosedürlerden farklı olanlar varsa, yıllık program çerçevesinde finanse edilecek projelerin seçilmesine ilişkin genel kurallar;

(b) Sorumlu yetkili makam tarafından yıllık programın uygulanışında gerçekleştirilecek görevlerin tanımı;

(c) Fon'un katkısının programın çeşitli eylemleri arasında teklif edilen mali dökümü ve yıllık programı uygulamak amacıyla Madde 18 çerçevesinde teknik ve idari yardımı karşılamak için istenen tutarın bir göstergesi;

4. Komisyon, Üye Devlet'in teklifini incelerken, bütçe prosedürü çerçevesinde Fon'a tahsis edilen ödeneklerin kati tutarını dikkate alacak, Fon'dan yapılacak eş finansmanla ilgili kararını en geç söz konusu yılın 1 Mart gününe kadar alacaktır. Kararda, Üye Devlet'e tahsis edilen tutar ve harcamaların Fon desteğinden yararlanabileceği dönem belirtilecektir.

5. Yıllık programın uygulanışını etkileyen ve eylemler arasında söz konusu yıl için bir Üye Devlet'e ayrılan toplam tutarın %10'unu aşan fon aktarmaları gerektiren önemli değişiklikler durumunda, Üye Devlet, en geç Madde 23(3)'te bahsi geçen ilerleme raporu verilene kadar, gözden geçirilmiş bir yıllık programı Komisyon'un onayına sunacaktır.

Madde 17

Madde 5, 6 ve 7 gereği Üye Devletler'de gerçekleştirilecek eylemler için kaynakların yıllık dökümü

1. Her Üye Devlet, Fon'un yıllık tahsisatından sabit olarak 300.000 EURO alacaktır. Bu tutar, 1 Mayıs 2004 tarihinde Avrupa Birliği'ne giren ülkelere ilişkin yeni mali perspektiflere uygun olarak 2005, 2006 ve 2007 için yıllık 500.000 EURO olarak tespit edilecektir.

2. Mevcut yıllık kaynakların kalanı, Üye Devletler arasında aşağıdaki şekilde dağıtılacaktır:

(a) Son üç yılda Madde 3(1) ve (2)'de bahsedilen kategorilerden birinde kabul edilen kişilerin sayısına orantılı olarak % 30.

(b) Son üç yılda Madde 3(3) ve (4)'te bahsedilen kişilerden olup kaydı yapılan kişilerin sayısına orantılı olarak % 70.

3. Referans rakamlar, sığınma verilerinin toplanması ve analiz edilmesi hakkındaki Topluluk mevzuatına uygun olarak Avrupa Topluluğu İstatistik Bürosu tarafından üretilen en son istatistikler olacaktır.

Madde 18

Teknik ve idari yardım

Bir Üye Devlet'e tahsis edilen yıllık eş finansmanın bir kısmı, eylemlerin hazırlanması, izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik teknik ve idari yardım harcamalarının karşılanmasına ayrılabilir.

Teknik ve idari yardıma ayrılan bu yıllık tutar, bir Üye Devlet'e tahsis edilen toplam yıllık eş finansmanın %7'si artı 30.000 EURO'yu geçemez.

Madde 19

Acil durum tedbirleriyle ilgili özel hükümler

1. Üye Devletler, Komisyon'a, Madde 9'da hükme bağlanan acil durum tedbirleri için, planlanan tedbirlerin tarifinin ve bunların uygulanmasından sorumlu organların da yer aldığı bir ihtiyaçlar bildirim ve bir uygulama planı vereceklerdir.

2. Acil durum tedbirleri için Fon'dan alınan Madde 9'da hükme bağlanan mali yardım, altı aylık bir dönemle sınırlı olacak ve her tedbirin maliyetinin % 80'ini geçmeyecektir.

3. Mevcut kaynaklar, Üye Devletler arasında, Madde 9(1)'de bahsedildiği şekilde her Üye Devlet'te geçici korumadan yararlanan kişilerin sayısı esas alınarak dağıtılacaktır.

4. Madde 20(1) ve (2), Madde 21 ve Madde 23 ila 26 geçerli olacaktır.

BÖLÜM IV

MALİ YÖNETİM VE GÖZETİM

Madde 20

Finansman yapısı

1. Fon'un mali katkısı, iade edilemeyen bağışlar şeklinde gerçekleşecektir.

2. Fon tarafından desteklenen eylemler, kamusal veya özel kaynaklar tarafından eş finanse edilecek, kar gütmeyen nitelikte olacak ve Avrupa Birliği'nin genel bütçesinin kapsamındaki başka kaynaklardan fon alabilecek nitelikte eylemlerden olmayacaktır.

3. Fon ödenekleri, Üye Devletler tarafından işbu Karar'ın kapsamındaki tedbirlere tahsis edilen kamusal veya eşdeğer harcamaları tamamlayıcı nitelikte olacaktır.

4. Desteklenen projelere Topluluğun katkısı aşağıdakileri aşmayacaktır:

(a) Üye Devletler'de Madde 5, 6 ve 7 çerçevesinde gerçekleştirilen eylemlerle ilgili olarak, Topluluk katkısı, belirli bir eylemin toplam maliyetinin %50'sini aşmayacaktır.

Bu oran, örneğin sınır aşan ortaklıklar tarafından gerçekleştirilen eylemler veya Madde 3'te bahsi geçen kişilerin veya bu hedef gruplar tarafından kurulmuş teşkilatların aktif katılımını içeren eylemler gibi özellikle yenilikçi olan eylemler için % 60'a çıkarılabilir. Bu oran, Kaynaştırma Fonu kapsamındaki Üye Devletler'de % 75'e çıkarılacaktır.

(b) Madde 8 kapsamındaki Topluluk eylemleri çerçevesindeki teklif çağrılılarıyla ilgili olarak, Topluluk katkısı, belirli bir eylemin toplam maliyetinin %80'ini aşmayacaktır.

5. Genel bir kural olarak, Fon tarafından desteklenen eylemler için bağışlanan Topluluk mali yardımı, dönemsel ilerleme raporlarına tabi olarak, en fazla üç yıllık bir dönem için verilebilecektir.

Madde 21

Fon desteğinden yararlanabilecek harcamalar

1. Harcamalar, bağışın nihai olarak ulaştığı taraflarca yapılan ödemelere tekabül edecektir. Harcamalar, ödendiği tasdik edilmiş faturalarla veya eşdeğer statüdeki muhasebe belgeleriyle belgelenecektir.
2. Harcamalar, ancak, Madde 16(4)'te bahsi geçen eş finansmanla ilgili Komisyon kararında belirtilen yılın 1 Ocak günü veya daha sonra fiilen ödenmiş oldukları takdirde Fon desteğinden yararlanabileceklerdir.
3. Komisyon, Madde 11(3)'te bahsi geçen prosedüre uygun hareket ederek, Madde 5, 6 ve 7 kapsamında Üye Devletler'de gerçekleştirilen ve Fon tarafından eş finanse edilen eylemler çerçevesindeki harcamaların Fon desteğinden yararlanıp yararlanamayacağını belirleyen kuralları belirleyecektir.

Madde 22

Taahhütler

Topluluğun bütçe taahhütleri, Madde 16(4)'te bahsi geçen eş finansman hakkındaki Komisyon kararı esas alınarak yıllık olarak yapılacaktır.

Madde 23

Ödemeler

1. Fon'un katkısı, bütçe taahhütlerine uygun olarak Komisyon tarafından sorumlu yetkili makama ödenecektir.
2. Üye Devlet'e, eş finansman kararının alınmasını takip eden 60 gün içinde, Komisyon'un Fon tarafından sağlanacak eş finansman hakkındaki yıllık kararında tahsis edilen tutarın % 50'sini temsil eden bir ilk ön finansman ödemesi yapılacaktır.
3. Komisyon'un yıllık çalışma programının uygulanışı hakkındaki bir ilerleme raporunu ve ilk ödemenin tutarının en az %70'inin hesabının verildiği bir harcama beyanını onaylamasından itibaren en fazla üç ay içinde ikinci bir ön finansman ödemesi yapılacaktır. Komisyon'un yaptığı ikinci ön finansman ödemesinin tutarı, eş finansman kararında tahsis edilen toplam tutarın %50'sini veya, her durumda, yıllık program çerçevesinde seçilmiş projeler için Üye Devlet tarafından fiilen bağlanmış olan Topluluk fonlarının bakiyesi eksi birinci ön finansman ödemesine eşit olan tutarı geçmeyecektir.
4. Komisyon'un Madde 24(3) ve 28(2)'de hükme bağlanan yıllık programın kati uygulama raporunu ve kati harcama beyanını onaylamasından sonra en fazla üç ay içinde bakiye ödemesi yapılacaktır. Bunun yapılmaması halinde, birinci veya ikinci ödeme kapsamında serbest bırakılmış tutarlardan Fon için onaylanan kati harcamayı aşan kısmın geri ödenmesi için aynı mühlet içinde talepte bulunulacaktır.

Madde 24

Harcama beyanları

1. Sorumlu yetkili makam, Komisyon'a beyan ettiği bütün harcamalar için, ulusal uygulama programlarının ilgili Topululuk düzenlemelerine uygun olarak yönetildiklerine ve fonların sağlıklı mali yönetim ilkesine uygun olarak kullanıldıklarına dair güvence verecektir.

2. Harcama beyanları, sorumlu yetkili makamın yetki verme yetkisine sahip dairelerinden faaliyet bakımından bağımsız bir şahıs veya departman tarafından tasdik edilecektir.
3. Eş finansman kararında belirlenmiş harcamanın yapılması gereken son tarihten itibaren dokuz ay içinde, sorumlu yetkili makam Komisyon'a bir nihai harcama beyanı gönderecektir. Bunun yapılmaması halinde, Komisyon yıllık programı otomatik olarak sona erdirecek ve ilgili ödenekleri serbest bırakacaktır.

Madde 25

Üye Devletler tarafından hesapların denetlenmesi ve mali düzeltmeler yapılması

1. Komisyon'un Avrupa Birliği'nin genel bütçesini uygulama sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla, Üye Devletler, eylemlerin mali denetiminden birinci derecede sorumlu olacaklardır. Bu amaçla alacakları tedbirler arasında aşağıdakiler de yer alacaktır:
 - (a) Uygun bir numuneye dayanarak her yıllık uygulama programı için Fon desteğinden yararlanabilen toplam harcamaların en az % 10'unu kapsayan eylemler üzerinde ve onaylanmış eylemlerin temsil edici nitelikte bir numunesi üzerinde kontroller organize edilmesi. Üye Devletler, kontroller ile eylemlerle ilgili uygulama veya ödeme prosedürleri arasında uygun bir ayırım olmasını sağlayacaklardır.
 - (b) Kural dışılıkların önlenmesi, tespit edilmesi ve düzeltilmesi, kurallara uygun olarak Komisyon'un bunlardan haberdar edilmesi ve Komisyon'a idari ve adli işlemlerin ilerleyişi hakkında sürekli bilgi verilmesi;
 - (c) Topluluk fonlarının sağlıklı mali yönetim ilkesine uygun olarak kullanılmasını sağlamak için Komisyon'la işbirliği yapılması.
2. Üye Devletler, kural dışılığın münferit mi yoksa sisteme ilişkin bir durum mu olduğuna bakarak, bir kural dışılığın kesinleşmesi durumunda gerekli mali düzeltmeleri yapacaklardır. Üye Devlet tarafından yapılan düzeltmeler, Topluluk katkısının tümünün veya bir kısmının iptal edilmesinden teşkil edecek ve, tutarın ilgili Üye Devlet tarafından tanınan süre içinde geri ödenmemesi halinde, Madde 26(4)'te belirlenen oran üzerinden temerrüt faizi işleyecektir.
3. Komisyon, Madde 11(3)'te bahsedilen prosedüre uygun olarak hareket ederek, Üye Devlet tarafından Madde 5, 6 ve 7 çerçevesinde Üye Devlet'te gerçekleştirilen ve Fon tarafından eş finanse edilen eylemlerle bağlantılı olarak yapılan mali düzeltmelere ilişkin kurallar ve prosedürleri belirleyecektir.

Madde 26

Komisyon tarafından hesapların denetlenmesi ve mali düzeltmeler yapılması

1. Sayıştay'ın yetkileri veya Üye Devletler tarafından ulusal kanun, yönetmelik ve idari hükümlere uygun olarak yapılan kontroller saklı kalmak kaydıyla, Komisyon yetkilileri veya hizmetlileri, Fon tarafından finanse edilen faaliyetler üzerinde ve yönetim ve kontrol sistemleri üzerinde en az üç iş günü önceden haber vermek suretiyle, numune kontrolleri de dahil olmak üzere, yerinde kontroller gerçekleştirebilirler. Komisyon, bütün gerekli yardımın sağlanması amacıyla ilgili Üye Devlet'e tebligat yapacaktır. İlgili Üye Devlet'in yetkilileri ve hizmetlileri bu kontrollerde yer alabilirler. Komisyon, ilgili Üye Devlet'ten, bir veya daha fazla işlemin doğruluğunu kontrol etmek için bir yerinde kontrol yapmasını isteyebilir. Bu yerinde kontrollerde, Komisyon yetkilileri veya görevlileri de yer alabilir.
2. Komisyon'un gerekli kontroller tamamlandıktan sonra bir Üye Devlet'in Madde 25 çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirmediği sonucuna varması halinde, Komisyon, aşağıdaki durumlarda, ilgili yıllık programlar için Fon'dan sağlanan eş finansmanla ilgili ön finansmanı veya nihai ödemeyi askıya alacaktır:

- (a) Bir Üye Devlet'in, eş finansman kararında üzerinde anlaşmaya varıldığı şekilde eylemleri gerçekleştirmemesi durumunda; veya
- (b) Bir eylemin bütününe veya bir kısmının, Fon'dan sağlanan eş finansmanın ne bir kısmını ne de bütününe haklı gösterecek nitelikte olmaması durumunda;
- (c) Yönetim ve kontrol sistemlerinde sistemsizliklere yol açabilecek ciddi eksiklikler bulunması durumunda.

Böyle durumlarda, Komisyon, gerekçelerini belirterek, Üye Devlet'ten kendi açıklamalarını bildirmesini ve, uygun olduğunda, belirli bir süre zarfında, varsa, düzeltmeleri gerçekleştirmesini isteyecektir.

3. Komisyon tarafından belirlenen sürenin sonunda, Komisyon, herhangi bir anlaşmaya varılmamış olması ve Üye Devlet'in düzeltmeleri yapmamış olması halinde, varsa Üye Devlet'in açıklamalarını da dikkate alarak, üç ay içinde:

- (a) Ön finansman veya nihai ödemeleri azaltmaya; veya
- (b) Fon'un söz konusu eylemlere katkısının tümünü veya bir kısmını iptal ederek gerekli mali düzeltmeleri yapmaya karar verebilecektir.

(a) veya (b) paragrafları gereği herhangi bir karar alınmaması halinde, ödemelerin askıya alınma durumu derhal sona erecektir.

4. Usulüne uygun olmadan alınmış veya geri alınacak bütün tutarlar Komisyon'a geri ödenecektir. Borçlu olunan tutarın Komisyon tarafından belirlenen mühlet içinde geri ödenmemesi halinde, bu tutar üzerinden, Avrupa Merkez Bankası tarafından Avrupa Merkez Bankası'nın EURO cinsinden belli başlı tekrar finansman işlemlerine uygulanan faiz artı üç buçuk puan düzeyinde bir faiz işleyecektir. Zammın uygulandığı referans oran, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nin C serisinde yayınlandığı şekilde, ödeme için son tarihin ayının ilk gününde yürürlükte olan oran olacaktır.

5. Komisyon, Madde 11(3)'te bahsedilen prosedüre uygun hareket ederek, Üye Devletler tarafından Madde 5, 6 ve 7 çerçevesinde gerçekleştirilen ve Fon tarafından eş finanse edilen eylemlerle bağlantılı olarak Komisyon tarafından yapılan mali düzeltmeler için kural ve prosedürleri belirleyecektir.

BÖLÜM V

İZLEME, DEĞERLENDİRME VE RAPORLAR

Madde 27

İzleme ve değerlendirme

1. Komisyon, Üye Devletler'le işbirliği halinde Fon'u düzenli olarak izleyecektir.
2. Fon, Madde 1'de bahsi geçen hedeflerin ışığında eylemlerin yararlılığını, etkililiğini ve sonuçlarını değerlendirmek için Üye Devletler'le ortaklık içinde Komisyon tarafından düzenli olarak değerlendirilecektir. Komisyon, aynı zamanda, Fon kapsamında gerçekleştirilen eylemlerle diğer ilgili Topluluk politikaları, araçları ve girişimleri çerçevesinde gerçekleştirilen eylemler arasında birbirlerini tamamlama özelliği olup olmadığına da bakacaktır.

Madde 28

Rapor

1. Her Üye Devlet'te, sorumlu yetkili makam, projelerin izlenmesi ve değerlendirilmesini sağlamak için gerekli tedbirleri alacaktır.

Bu amaçla, söz konusu sorumlu yetkili makamın eylemlerin gerçekleştirilmesinden sorumlu teşkilatlarla yapacağı sözleşme ve kontratlarda, bu eylemlerin uygulanışı hakkında düzenli olarak ayrıntılı ilerleme raporları ve belirtilen hedeflerin hangi ölçüde

gerçekleştirildiği hakkında ayrıntılı bir nihai uygulama raporu verme yükümlüğü getiren maddeler bulunacaktır.

2. Harcamaların Fon desteğinden yararlanabilmesi için her yıllık programa ilişkin eş finansman kararında belirlenen son harcama tarihinden itibaren en fazla dokuz ay içinde, sorumlu yetkili makam, Komisyon'a, Madde 24(3)'te hükme bağlanan şekilde, bir nihai uygulama raporu ve bir nihai harcamalar beyanı verecektir.

3. Üye Devletler, Komisyon'a aşağıdakileri vereceklerdir:

(a) En geç 31 Aralık 2006'ya kadar, Fon tarafından eş finanse edilen eylemlerin uygulanması hakkında bir değerlendirme raporu;

(b) En geç 30 Haziran 2009 ve 30 Haziran 2012'ye kadar, Fon tarafından eş finanse edilen eylemlerin sonuçları ve etkileri hakkında bir değerlendirme raporu.

4. Komisyon; Avrupa Parlamentosu'na, Konsey'e, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi'ne ve Bölgeler Komitesi'ne aşağıdakileri verecektir:

(a) En geç 30 Nisan 2007'ye kadar, gerçekleştirilen sonuçlar ve Fon'un uygulanmasının nitel ve nicel yönleri hakkında bir ara rapor ve, varsa, önerilen değişiklikler;

(b) En geç 31 Aralık 2009'a kadar, Fon'un gelecekteki gelişmesi hakkında bir ara değerlendirme raporu ve bir teklif;

(c) En geç 31 Aralık 2012'ye kadar, bir nihai değerlendirme raporu.

BÖLÜM VI GEÇİCİ HÜKÜMLER

Madde 29

2005-2007 çok yıllık planı

Madde 15'e istisna olarak (Madde 15 saklı kalmak üzere), 2005-2007 döneminin çok yıllık programının uygulanması için aşağıdaki takvim geçerli olacaktır:

(a) En geç 31 Ocak 2005'e kadar, Komisyon, Üye Devletler'e, planlama kılavuz kurallarını (ilkelerini) bildirecek ve Üye Devletler'e tahsis edilmiş olan mali tutarların bir göstergesini verecektir;

(b) En geç 1 Mayıs 2005'e kadar, Üye Devletler, Madde 13'te bahsi geçen ulusal sorumlu yetkili makamı tayin edecekler ve Madde 15'te bahsi geçen 2005 - 2007 dönemine ait çok yıllık program için teklif sunacaklardır.

(c) Komisyon, Madde 11(3)'te bahsi geçen prosedüre uygun hareket ederek, çok yıllık programları, bir çok yıllık program teklifinin kendisine ulaşmasından itibaren en fazla iki ay içinde onaylayacaktır.

Madde 30

2005 yıllık programı

Madde 16'ya istisna olarak (madde 16 saklı kalmak üzere), 2005 mali yılındaki uygulama için aşağıdaki takvim geçerli olacaktır:

(a) En geç 31 Ocak 2005'e kadar, Komisyon, Üye Devletler'e, kendilerine tahsis edilen tutarların tahminini bildirecektir.

(b) Üye Devletler, Madde 16'da bahsi geçen yıllık program tekliflerini Komisyon'a en geç 1 Haziran 2005 tarihine kadar sunacaklardır; teklifin yanı sıra, Topluluk fonlarının gereğince ve etkili bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla uygulanacak ve gerçekleştirilecek yönetim sistemlerinin ve kontrollerin ayrıntıları da bulunacaktır.

(c) Komisyon, Madde 12(1)(b)'de belirtilen yönlerin doğrulanmasını takiben, yıllık program taslağının sunulmasından sonra en fazla iki ay içinde eş finansman kararlarını alacaktır.

1 Ocak 2005 ile eş finansman kararlarının alındığı tarih arasında fiilen ödemesi yapılmış harcamalar, Fon desteğinden yararlanacak nitelikte kabul edilebilirler.

BÖLÜM VII
SON HÜKÜMLER

Madde 31

Gözden geçirme

Konsey, işbu Karar'ı, en geç 31 Aralık 2010'a kadar, Komisyon'un vereceği öneriyi esas alarak gözden geçirecektir.

Madde 32

Muhataplar

İşbu Karar, Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşma'ya uygun olarak Üye Devletler'i muhatap almaktadır.

Brüksel, 2 Aralık 2004

Konsey adına
Başkan
J.P.H. DONNER

VIII - GERİ KABUL ANLAŞMALARI

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ

Brüksel, 17 Şubat 1999 (02.03) (OR.d)

6098/99

LIMITE

MIGR 9

NOT:

Kimden: Başkanlık

Kime: Göçmenlik Çalışma Grubu (İhraç)

Konu: 1. Topluluk (anlaşmalarındaki) geri kabul maddeleri
2. Avrupa Topluluğu, Avrupa Topluluğu'nun Üye Devletleri ve üçüncü ülkeler arasındaki anlaşmalarda (karma anlaşmalar) yer alan geri kabul maddeleri

1. İşbu not, Topluluk anlaşmalarına ve karma anlaşmalara geri kabul maddelerinin eklenmesiyle ilgili olarak şimdiye kadar gerçekleştirilen uygulamaların ve uygulamalar sırasında karşılaşılan güçlüklerin tartışılmasına temel sağlamaktadır.

2. AB Üye Devletleri, ortak bir iade politikasına büyük önem vermektedirler. Devletler genel hukukunda mevcut olan geri kabul etme yükümlülüğünün daha etkili bir şekilde hayata geçirilmesine olanak vermek için, Konsey, Avrupa Ortaklık ve İşbirliği anlaşmalarının imzalanması ile bir bağlantı kurmuş ve 1995'in sonunda Topluluk anlaşmaları ve karma anlaşmalar için geri kabul hakkında maddeleri kabul etmiştir (Topluluk anlaşmaları için 12509/95 RELEX 45 ve karma anlaşmalar için 4272/96 ASIM 6 + COR 1(gr,p,s)).

Dolayısıyla, gelecekteki anlaşmalar için, kabul edilmiş geri kabul maddelerinin müzakere talimatlarına eklenmesi, her durum için ayrı olarak ele alınmalıdır.

Sonradan, bir dizi Doğu Avrupa Ülkesi ve eski Bağımsız Devletler Topluluğu Ülkesi ile yapılan anlaşmalara da benzer maddeler eklenmiştir. Geri kabul maddeleri, bazı durumlarda hafifletilmiş bir biçimde olmakla birlikte, başka ülkelerle (Ürdün, Fas, Yemen, Laos, Vietnam) yapılmış anlaşmalara da dahil edilmiştir.

3. Kural olarak, sözleşmelerin imzalanmasından önce görüşmeler yıllarca sürmektedir. Müzakere talimatlarının çıkarıldığı anda geri kabul etme sorunları olmadığından geri kabul maddesinin eklenmesinden vazgeçilmesi halinde, ilgili üçüncü Ülke ile iade uygulamalarının sonradan bozulması durumunda anlaşma metnine standart maddenin eklenebilmesi bir hayli zordur. Güney Afrika ile bir ticaret, işbirliği ve kalkınma anlaşması yapılmasına yönelik müzakereler, böyle bir duruma en yakın tarihlî örneği oluşturmaktadır.

Yine uygulamalar göstermiştir ki, madde müzakerelerin özet belgesine eklendiği zaman bile, daha sonra müzakerelere katılan ortaklar, ayrımcılık yapıldığı iddiasıyla, Komisyon ve Üye Devletler tarafından müzakereler sırasında verilmek zorunda kalınan tavizlerin kendilerine de verilmesini talep etmişlerdir. Böylece, örneğin, Mısır, bir Ortaklık Anlaşması'nın müzakereleri sırasında, üçüncü ülke vatandaşlarının iadesi yönünde bir

hükmün ilave edilmesini, İsrail, Ürdün ve Fas'la yapılan AB anlaşmalarında böyle bir hüküm bulunmadığı gerekçesiyle kesin bir dille reddetmiştir. Akdeniz bölgesindeki başka ülkelerin de, üçüncü ülke vatandaşlarının iadesini reddetmek için gerekçe olarak söz konusu anlaşmaları göstermeleri beklenebilir. Bununla beraber, bu hükmün anlaşmalarda yer alması pratik bakımdan büyük önem taşımaktadır, çünkü vatansız kişilerin ve üçüncü ülke vatandaşlarının bölgeye iadesinde, ev sahibi ülkeler ciddi güçlükler yaşamaktadır.

4. Ayrımcılık suçlamasına cevap vermek ve ortak iade politikasının etkililiğini artırmak için, Dönem Başkanlığı, gelecekte, geri kabul etme maddelerinin bütün Topluluk anlaşmalarına ve karma anlaşmalara pazarlık konusu edilemeyecek metinler olarak dahil edilmelerini önermektedir. Amsterdam Antlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle bu alanın bütünü, Topluluk kapsamına alınacağından maddenin de buna göre düzeltilmesi gerekecektir.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLAR KONSEYİ

Brüksel, 20 Kasım 2002 (25.11) (OR.es)

14528/02
LIMITE
MIGR 123

NOT:

Kimden: İspanyol delegasyonu
Kime: Daimi Temsilciler Komitesi
Konu: Geri kabul sözleşmeleri
-Yeni görüşme yetkisi

Yeni geri kabul sözleşmeleri konusu, 28 ve 29 Kasım 2002 tarihli Adalet ve İçişleri Konseyi'nin toplantı gündemindedir.

1. GEÇMİŞ

Avrupa Birliği'nde yasadışı olarak ikamet eden kişilerin menşe ülkeleri tarafından geri kabul edilmeleri, göçmen politikasının temel öneme sahip yönlerinden biridir.

Avrupa Birliği'nde çeşitli girişimlerde bulunulmuştur. 2000 yılı Eylül ayında Konsey, Komisyon'a, Fas, Rusya, Pakistan ve Sri Lanka ile geri kabul görüşmeleri yapma yetkisi vermiş ve daha sonra Hong Kong, Makao ve Ukrayna ile görüşme yapma yetkisi verilmiştir.

28 Şubat 2002 tarihinde İspanya'nın dönem başkanlığı sırasında onaylanan Avrupa Birliği'nde yasadışı göç ve insan ticaretiyle mücadeleyle yönelik kapsamlı planda, herhangi bir geri kabul sözleşmesi görüşmelerine başlanmadan evvel Avrupa Birliği'nin ve Üye Devletlerin çıkarlarının dikkate alınması gerektiği kabul edilmektedir (kapsamlı planın 75'inci paragrafı).

Planda, ayrıca, yasadışı göç kaynağı olan üçüncü ülkelerin vakit geçirmeden tespit edilmesi çağrısında bulunmaktadır. Bu ülkelerle, yeni geri kabul sözleşmeleri müzakere edilerek imzalanması gerekmektedir (kapsamlı planın 76'ıncı paragrafı ve Laeken Zirvesi Sonuç Bildirgesi'nin 40'inci paragrafı).

Bu Sözleşmelerde, ilgili ülkeden gelen veya ilgili ülkede ikamet etmiş olan üçüncü ülke vatandaşlarının ve vatansız kişilerin geri kabul edilmesi yükümlülüğü de yer almalıdır (kapsamlı planın 77'inci paragrafı).

Kapsamlı planda, geri kabul sözleşmeleri için müzakereler yapılması gereken üçüncü ülkelerin, planın onaylanmasından itibaren bir yıl içinde tespit edilmesi öngörülmektedir. Kapsamlı planın hayata geçirilmesinin bir parçası olarak, Adalet ve İçişleri Konseyi, 25 Nisan 2002 tarihli toplantısında, yeni geri kabul sözleşmeleri müzakereleri yapılması gereken ülkelerin tespitinde kullanılacak kriterler hakkında bir takım kararlar onaylanmıştır. Bu kriterler şunlardır:

- Üçüncü ülkelere veya üçüncü ülkeler üzerinden insan akımlarının yarattığı göç baskısının ve dönüşü bekleyen kişi sayısının hesaplanması;

- Avrupa Birliği'nin gelecekte genişleyecek olması düşünülerek, Avrupa Birliği'nin katılma antlaşması müzakeresi yürüttüğü ülkeler dahil edilmemelidir. Bununla birlikte, Avrupa Birliği'nin bir geri kabul maddesi içeren Ortaklık veya İşbirliği Sözleşmeleri yapmış olduğu üçüncü ülkeler de dahil edilmelidir.
- Yasadışı göç akımlarının Avrupa Birliği sınırları üzerinde uyguladığı baskı göz önüne alınarak, böyle sözleşmelerin müzakereleri yapılırken, bir üçüncü ülkenin bir Üye Devlet'e bitişik olması dikkate alınmalıdır.
- Avrupa Topluluğu bir üçüncü ülke ile bir geri kabul sözleşmesi imzaladığında, bu sözleşme, Üye Devletler için ikili müzakerelerde katma (artı) değer içermelidir.
- Yasadışı göçle mücadelede kapsamlı bir yaklaşım, yasadışı göç akımlarının çeşitli menşee ve transit geçiş bölgeleri arasında coğrafi bir dengenin muhafaza edilmesini gerektirmektedir.

Üçüncü ülkelerle bu tür sözleşme müzakereleri yapmanın zorluğu düşünüldüğünde, devam eden müzakerelerin sonuçlarından yararlanılarak ve hem bunların pratik olarak hayata geçirilmeleri, hem de mevcut anın gerçek ihtiyaçları sürekli değerlendirilerek, söz konusu ülkelerin tek tek tespit edilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Buna uygun olarak, Adalet ve İçişleri Konseyi, 25 Nisan 2002 tarihli toplantısında, Avrupa Komisyonu'ndan, yukarıda sıralanan kriterlerle ilgili olarak mevcut durumun bir analiziyle birlikte yukarıdaki kriterleri yerine getiren ülkeler olarak kabul edilen Çin, Türkiye, Cezayir ve Arnavutluk'la geri kabul sözleşmeleri için ayrı ayrı müzakere yetkisi kapsamını içeren taslaklar sunmasını istemiştir.

Daha ileri bir aşamada, üçüncü ülkelerle geri kabul sözleşmeleri için başka müzakere yetkileri verilmesi konusu da düşünülebilir.

Son olarak, 21 ve 22 Haziran 2002 tarihli Sevilla Avrupa Birliği Konseyi Sonuç Bildirgesi'nin 34'üncü paragrafında "hem müşterek yönetimde ve sınır kontrollerinde hem de yasadışı göçmenlerin geri kabul edilmesi konusunda menşee ülkelerin ve transit geçiş yapılan ülkelerin işbirliğini sağlamanın öneminin" altı çizilmektedir. "Üçüncü ülkelerin yasadışı göçmenleri geri kabulü, bir Üye Devlet'te yasadışı olarak hazır bulunan kendi vatandaşlarının geri kabulünü ve, aynı şartlar altında, söz konusu ülkeden geçmiş olduğu gösterilebilen başka ülkelerin vatandaşlarının geri kabulünü de içermelidir."

II. MEVCUT DURUM

Adalet ve İçişleri Bakanları'nın Kopenhag'da 13 ve 14 Eylül 2002 tarihlerinde yaptıkları gayri resmi toplantıda, İspanya ve başka ülkeler, Konsey tarafından zikredilmiş olan ülkelerin (Arnavutluk, Cezayir, Çin ve Türkiye) listesini genişleterek ve Avrupa Birliği topraklarına önemli bir göçmen akımının kaynağı olan başka ülkeleri, özellikle de Sahra Çölü'nün güneyindeki Afrika ülkelerini dahil ederek bu alanda ilerleme gereğini vurgulamışlardır. Bu da, Topluluk düzeyinde bir girişimi zorunlu kılmaktadır.

Komisyon, 14 ve 15 Ekim tarihlerinde toplanacak Adalet ve İçişleri Konseyi için, geri kabul sözleşmeleri müzakerelerinin durumu hakkında (Fas, Pakistan, Rusya, Sri Lanka, Hong Kong, Makao ve Ukrayna ile yapılan) 2 Ekim 2002 tarihli bir rapor hazırlamıştır.

Daha sonra, 16 Ekim günü, Komisyon, Çin, Arnavutluk, Cezayir ve Türkiye için yeni müzakere yetkileri (mandaları) vermiştir. Bunlar, 28 ve 29 Kasım 2002 tarihlerinde Konsey tarafından onaylanacaktır.

Lüksembourg'da toplanan Ekim Konseyi'nde, yasadışı göç ve insan ticaretiyle mücadelede Avrupa Birliği tarafından benimsenebilecek tedbirler tartışılmıştır. Tartışmalardan, yasadışı göçle mücadelenin kritik yönlerinden birinin, Avrupa Birliği topraklarına yasadışı yollardan giren kişilerin ülkelerine geri gönderilmeleri olduğu net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Bunu gerçekleştirmenin temel öneme sahip araçlarından biri, yasadışı göç edenlerin menşe ülkeleri veya transit geçiş yaptıkları ülkelerle geri kabul sözleşmeleri imzalanmasıdır.

Bu tür sözleşmelerin imzalanması, Adalet ve İçişleri Konseyi'nin yakın tarihli toplantılarında tekrar tartışılmıştır ve bakanların çoğunluğu bu tür sözleşmelerin imzalanmasının kesinlikle gerektiği konusunda hemfikir olmuşlardır.

Bununla birlikte, yasadışı göçmenlerin transit geçiş yaptığı ülkelerle geri kabul sözleşmeleri müzakereleri yapmanın özel güçlükleri nedeniyle doğrudan doğruya yasadışı göçmenlerin menşe ülkeleriyle sözleşme müzakereleri yapmanın daha uygun olduğu da inkar edilemez (göz ardı edilemez).

III. HEDEFLER

İspanya, başka güney Avrupa ülkeleriyle birlikte, sorunun, özellikle yasadışı göçmenlerin çoğunun menşe ülkesi olan veya geçiş yapmak için kullandığı Akdeniz ülkeleri başta olmak üzere, ciddiyetini vurgulamıştır. İtalya Tunus ve Libya'nın durumuna dikkat çekerken, İspanya, Batı Afrika ve Sahra çölünün güneyindeki kuşakta bulunan ülkelerden bahisle Sevilla Zirvesi Sonuç Bildirgesi'nin işbirliği yapmayan ülkelere uygulanması gereğinin altını çizmiştir.

Yukarıda dile getirilen kaygıların ışığında, İspanya bu Afrika ülkelerinden gelen yasadışı göç akımlarının önemine bir kez daha dikkat çekmek, özellikle bu ülkelerle yeni geri kabul sözleşmeleri müzakere edilmesinin gereğini vurgulamak istemektedir.

Avrupa Birliği'nin, halihazırda İspanya'ya en büyük göç akımlarını yaratan, dolayısıyla geri kabul sözleşmelerinin müzakerelerinin yapıldığı ülkeler listesine katılan ülkelerle (yani Gana, Mali ve Gambiya) geri kabul sözleşmeleri imzalanması amacına yönelik olarak en kısa zamanda müzakereler başlatmasını bir öncelik olarak görüyoruz.

İspanya, Avrupa Birliği'nin dış sınırında olan bir ülke olarak, denizden yasadışı göçü kontrol altına almak için kayda değer çabalar sarf etmektedir (bu yasadışı göçmenler İspanya kıyılarına "pateras" adı verilen küçük sallarla gelmektedirler).

Bu göçmenler, Endülüs sahilleri ve Kanarya Adaları üzerinden Avrupa Birliği'ne ulaşmaya çalışmaktadırlar. Bununla birlikte, bu yasadışı göçmenler genel olarak İngilizce veya Fransızca konuşan kişilerdir ve İspanya'dan bildikleri diller nedeniyle kalışlarının daha kolay olacağı başka AB Üyesi Devletlere geçmeyi planlamaktadırlar.

Dolayısıyla, İspanya, bu yasadışı göçmenler için varış yeri olmaktan ziyade bir transit geçiş ülkesidir.

Yukarıdaki açıklamaların ışığında, İspanya, Konsey'in, Komisyon'dan, Mali, Gana ve Gambiya ile geri kabul sözleşmeleri için yeni müzakere yetkisi kapsamına ilişkin taslaklar vermesini istemesi gerektiğini düşünmektedir. Adı geçen ülkeler, yasadışı göç bakımından son derece büyük güçlükler arz eden bir bölgede bulunmaktadır. Ayrıca, bu ülkelerdeki ekonomik durum göz önüne alındığında, yasadışı göç akımında halihazırda yaşanan artışın gelecekte muhtemelen devam edeceğine de dikkat edilmelidir.

Sonuç olarak, bu meselenin öneminin vurgulanması gerekmektedir. Ayrıca, Avrupa Birliği'ne yasadışı göçten kaynaklanan sorunların çözülmesine ve dolayısıyla İspanya'nın Dönem Başkanlığı'nda toplanan Bakanlar tarafından benimsenen kararların ve Sevilla Avrupa Birliği Konseyi'nin talimatlarının uygulanmasına katkıda bulunacak etkili Topluluk girişimlerinin acilen benimsenmesi gereği de vurgulanmalıdır.

Son olarak, yukarıda bahsi geçen ülkelerin, tarafların birinin talebi üzerine uygulanması gereken bir geri kabul maddesi içeren COTONOU Sözleşmesi'ni imzalamış olduklarına dikkat çekeriz. Topluluk şimdi bu maddeyi hayata geçirmelidir.

IX - YARARLI İNTERNET ADRESLERİ

- www.europa.eu.int : Avrupa Birliği İnternet Sayfası
- www.deltur.cec.eu.int : Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu
- www.unhcr.ch : Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Uluslararası İnternet Sayfası
- www.icisleri.gov.tr : Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı
- www.egm.gov.tr : Emniyet Genel Müdürlüğü
- www.mfa.gov.tr : Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı
- www.abgs.gov.tr : Avrupa Birliği Genel Sekreterliği
- www.udlst.dk : Danimarka Göç Hizmetleri Ofisi
- www.ind.homeoffice.gov.uk : Birleşik Krallık Göçmenlik ve Vatandaşlık Müdürlüğü
- www.iom.int : Uluslararası Göç Örgütü
- www.coe.int : Avrupa Konseyi
- www.unhchr.ch : Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği
- ue.eu.int/cms3_fo/index.htm : Avrupa Birliği Konseyi
- europa.eu.int/eur-lex/en/oj/ : Avrupa Birliği Resmi Gazetesi